

ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ

Ministry of Agriculture and Forestry and National Land Management Authority

ຄູ່ມື

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ

MANUAL

**PARTICIPATORY AGRICULTURE AND FOREST
LAND USE PLANNING
AT VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER LEVEL**

ວຽງຈັນ, ມີນາ 2010

Vientiane, March 2010

ຄູ່ມື

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ

MANUAL

**PARTICIPATORY AGRICULTURE AND FOREST LAND USE PLANNING
AT VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER LEVELS**

ໂດຍ
ຄະນະຊີ້ນຳທາງດ້ານວິຊາການ
ທີມງານວິຊາການ
ແລະ
ຄະນະທີ່ປຶກສາ
(ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ; ກົມປ່າໄມ້
ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ; ແລະ
ກົມວາງແຜນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ)

Prepared by:
Technical Advisory Group, Technical Working Group and Advisors
(National Agriculture and Forestry Extension Service,
Department of Forestry,
National Agriculture and Forestry Research Institute, and
Department of Land Planning and Development)

ສະໜັບສະໜູນ ໂດຍ:
ໂຄງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ 2020 (JICA/Sida)
ໂຄງການ ພັດທະນາ ນະໂຍບາຍທີ່ດິນ ລາວ-ເຢັງລະມັນ (GTZ)

Supported by:
Forestry Strategy 2020 Implementation Promotion Project (JICA/Sida)
Lao-German Land Policy Development Project (GTZ)

ຮຽບຮຽງພາສາລາວ ໂດຍ: ຄຳໄພ ມະນີວິງ
ວຽງຈັນ, ມີນາ 2010

March, 2010

ຄະນະຊີ້ນຳທາງດ້ານວິຊາການປະກອບມື:

1. ທ່ານ ດຣ. ສີລາວັນ ສະຫວັດວົງ, ຫົວໜ້າກົມປ່າໄມ້
2. ທ່ານ ບົວຮອງ ພັນທະນຸສິ, ຮອງຫົວໜ້າກົມປ່າໄມ້
3. ທ່ານ ຄຳໄພ ມະນີວົງ, ຮອງຫົວໜ້າສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ
4. ທ່ານ ວົງເດືອນ ວົງສິຫາຣາດ, ຫົວໜ້າກົມວາງແຜນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ, ອົງການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ
5. ທ່ານ ສິມໄຊ ສີຊານັນ, ຮອງຫົວໜ້າກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ

ທີມງານວິຊາການ (ພາຍໃຕ້ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ພະແນກຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່, ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້) ປະກອບມື:

1. ທ່ານ ບົວລິ ພະເມືອງ, ຫົວໜ້າພະແນກຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່, ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ
2. ທ່ານ ໂພຄະລາສີ ອາຣຸນສະຫວັດ, ຮອງຫົວໜ້າພະແນກຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່, ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ
3. ທ່ານ ປາລະກອນ ພາບມິໄຊ, ວິຊາການສູນຄົ້ນຄ້ວາການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ
4. ທ່ານ ຫິງທອງ ອາໄພຈິດ, ວິຊາການກອງສຳຫລວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້, ກົມປ່າໄມ້
5. ທ່ານ ເດດຄຳຫານ ອິນທິສອນ, ຮອງຫົວໜ້າພະແນກວາງແຜນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນຊົນນະບົດ, ກົມວາງແຜນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ

ພະນັກງານວິຊາການຊ່ວຍທີມງານປະກອບມື:

1. ທ່ານ ທອງສະຫວັນ ພັນທະລາວົງ, ຮອງຫົວໜ້າພະແນກຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່, ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ
2. ທ່ານ ບຸນມິ ສີວິງໄຊ, ວິຊາການພະແນກຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່, ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ
3. ທ່ານ ພອນພັນ ຫລວງອາໄພ, ວິຊາການພະແນກຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່, ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ
4. ທ່ານ ນ. ຈັນທອນ ນັນທະວົງ, ວິຊາການພະແນກຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່, ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ

ທີ່ປຶກສາວິຊາການປະກອບມື:

1. ທ່ານ Noriyoshi Kitamura, ຫົວໜ້າທີ່ປຶກສາໂຄງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ 2020 (FSIP), ກົມປ່າໄມ້
2. ທ່ານ Florian Rock, ທີ່ປຶກສາ ໂຄງການຮ່ວມມືລາວ-ເຢັງລະມັນ ພັດທະນານະໂຍບາຍທີ່ດິນ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ
3. ທ່ານ Peter Jones, ທີ່ປຶກສາວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ພາກສ່ວນທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ:

ມີຫຼາຍອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈາກພາກລັດ, ບັນດາແຜນງານ ແລະ ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ແມ່ນລັດຖະບານ ໄດ້ປະກອບສ່ວນຄຳຄິດເຫັນທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ທີ່ມີຄຸນຄ່າ ໃນການພັດທະນາຄູ່ມືນີ້.

Members of the Technical Advisory Group

1. Dr Silavanh Sawathvong: Director General, Department of Forestry
2. Mr Bouahong Phanthanousy: Deputy Director General, Department of Forestry
3. Mr Khamphay Manivong: Deputy Director, National Agriculture and Forestry Research Institute
4. Mr Vongdeuane Vongsiharath: Director General, Department of Land Planning and Development, National Land Management Authority
5. Mr Somxay Sisanonh, Deputy Director, National Agriculture and Forestry Extension Service

Members of the Technical Working Team

1. Mr Boualy Phameuang: Director, Shifting Cultivation Stabilisation Division, National Agriculture and Forestry Extension Service
2. Mr Phokhalaxy Arounsawath: Head, Technical Working Team, Shifting Cultivation Stabilisation Division, National Agriculture and Forestry Extension Service
3. Mr Palakone Phabmixay: Member, Technical Working Team, Agricultural Land Research Centre, National Agriculture and Forestry Research Institute
4. Mr Hongthong Amphaychith: Member, Technical Working Team, Forest Inventory and Planning Division, Department of Forestry
5. Mr Dhetkhamhane Inthisone: Member, Technical Working Team, Department of Land Planning and Development, National Land Management Authority

Technical Staff Assisting the Technical Working Team

1. Mr Thongsavanh Phanthalavong: Deputy Director, Shifting Cultivation Stabilisation Division, National Agriculture and Forestry Extension Service
2. Mr Bounmy Syvongxay: Staff member, Shifting Cultivation Stabilisation Division, National Agriculture and Forestry Extension Service
3. Mr Phonephanh Luangaphay: Staff member, Shifting Cultivation Stabilisation Division, National Agriculture and Forestry Extension Service
4. Ms Chanthone Nanthavong: Staff member, Shifting Cultivation Stabilisation Division, National Agriculture and Forestry Extension Service

Technical Advisors

1. Mr Noriyoshi Kitamura, Chief Technical Adviser, Forestry Strategy 2020 Implementation Promotion Project, DoF
2. Mr Florian Rock, Adviser, Land Policy Development Project, NLMA
3. Mr Peter Jones, Land Use Adviser

Stake-Holders

Numerous stake-holders representing government agencies, development programs, projects and INGOs, provided valuable support and technical contributions.

ຄຳນຳ

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາຍຸດທະສາດແຫ່ງການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດໃຫ້ສຳເລັດພາຍໃນ ປີ 2020. ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວໄດ້ກຳນົດທິດທາງ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການສຳລັບ ການພັດທະນາ ແລະ ການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກຢ່າງເປັນລະບົບ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກໍຄື ການຈັດແບ່ງເຂດດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ບົກບັກຮັກສາ ໄດ້ຖືເປັນກົນໄກສຳຄັນ ໃນການຊຸກຍູ້ ສົ່ງເສີມວຽກງານຍຸດທະສາດຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່ ແນໃສ່ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ໃນເຂດຊົນນະບົດທາງໂກສອກຫລັກ.

ເລີ່ມແຕ່ ປີ 1993 ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ດຳເນີນການທົດສອບວຽກງານ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າຂັ້ນບ້ານ ຢູ່ໃນຫຼາຍທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໂດຍອີງໃສ່ບົດຮຽນຈາກການທົດສອບຕົວຈິງດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ໃນປີ 1996 ກໍໄດ້ຫັນເປັນບົດແຜນນຳ ຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ສະບັບເລກທີ 0822/ກປ, ລົງວັນທີ 02 ສິງຫາ 1996 ແລະ ຄູ່ມືດ້ານວິຊາການ ກ່ຽວກັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າຢູ່ຂັ້ນບ້ານ. ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ສາມາດບັນລຸການມອບ ດິນ-ມອບປ່າ ໄດ້ຈຳນວນ 7.130 ບ້ານ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ປຶ້ມຄູ່ມືການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການສະເພາະການຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າຢູ່ຂັ້ນບ້ານເທົ່ານັ້ນ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ກຳນົດລະບົບ ແລະ ວິທີການສຳລັບການຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າ ໃນລະດັບກຸ່ມບ້ານເທື່ອ. ສະນັ້ນ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງປຶ້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານໃນໄລຍະໃໝ່ ໂດຍສະເພາະແມ່ນເນື້ອໃນຈິດໃຈ ຂອງຄຳສັ່ງຂອງກົມການເມືອງສູນກາງພັກ, ສະບັບເລກທີ 09/ກມສພ, ລົງວັນທີ 8 ມິຖຸນາ 2004, ກໍຄືຄຳສັ່ງເພີ່ມເຕີມຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ສະບັບເລກທີ 13/ນຍ, ກ່ຽວກັບການສ້າງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ, ກໍຄືສອດຄ່ອງກັບ ພາລະບົດບາດ ລະຫວ່າງ ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ຂະແໜງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້; ໃນນີ້ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຮັດໜ້າທີ່ສະເພາະການວາງແຜນເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມູນເຊື້ອ ແລະ ທ່າແຮງຂອງທ້ອງຖິ່ນ ກໍຄື ເຂດແຄ້ວນ. ສ່ວນໜ້າທີ່ໃນການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນຮັບຮອງສິດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ ຈະແມ່ນພາລະບົດບາດ ຂອງຂະແໜງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ.

ການປັບປຸງປຶ້ມຄູ່ມືການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າຄັ້ງນີ້ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ມອບໜ້າທີ່ໃຫ້ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກົມປ່າໄມ້, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນເຈົ້າການປະສານສົມທົບ ກັບກົມວາງແຜນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ (ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແຫ່ງຊາດ) ແລະ ບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຂອງໂຄງການ ຊຸກຍູ້ປະຕິບັດຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ຮອດປີ 2020(FSIP). ການປັບປຸງຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນມາແຕ່ເດືອນ ເມສາ 2008 ແລະ ສຳເລັດລົງໃນເດືອນມິຖຸນາ 2009; ໃນນີ້ໄດ້ເຮັດການທົດສອບໃນພາກສະໜາມຕົວຈິງຢູ່ໃນ 4 ແຂວງ ທີ່ມີສະພາບຈຸດພິເສດສະເພາະແຕກຕ່າງກັນດັ່ງນີ້:(1) ກຸ່ມບ້ານຫ້ວຍດຳ, ເມືອງນ້ຳທາ, ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ, (2) ກຸ່ມບ້ານຊື່ ເມືອງສັງທອງ ນະຄອນຫຼວງ, (3) ກຸ່ມບ້ານໂພນຜາງ ເມືອງອາດສະພັງທອງ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແລະ (4) ກຸ່ມບ້ານຫີນລາດ ເມືອງສະໜາມໄຊ ແຂວງອັດຕະປື.

ຈຸດປະສົງລວມ ໃນການປັບປຸງຄູ່ມືກ່ຽວກັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າ ແມ່ນເພື່ອລວບລວມ ບັນດາວິທີການ ແລະ ຂັ້ນຕອນທີ່ເໝາະສົມ ສາມາດຈະນຳໄປໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ຢູ່ໃນທຸກພື້ນທີ່ທີ່ມີສະພາບຈຸດພິເສດສະເພາະແຕກຕ່າງກັນ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ອະທິບາຍຂະບວນການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການປະຕິບັດວຽກຕົວຈິງຂອງ ວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ; ອະທິບາຍ ບັນດາບາດກ້າວ, ຂັ້ນຕອນ, ວິທີການ, ຮູບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພື້ນຖານ ແລະ ເຄື່ອງມືທີ່ຕ້ອງໃຊ້ ພ້ອມດ້ວຍຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບທີ່ຕ້ອງການ; ໄດ້ກຳນົດບົດບາດ, ໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງອົງການວິຊາການກ່ຽວຂ້ອງທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຂອງ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້; ກຳນົດລະບົບການເຊື່ອມໂຍງ ລະຫວ່າງ ວຽກງານ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ກັບວຽກງານຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນໃນເຂດຊົນນະບົດ; ກຳນົດວິທີດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນ ແທດເໝາະສຳລັບເຂດທີ່ມີສະພາບຈຸດພິເສດສະເພາະຂອງ ແຕ່ລະບ້ານ ແລະ ແຕ່ລະກຸ່ມບ້ານ; ໃຫ້ການແນະນຳຂັ້ນຕອນປະຕິບັດ ຊ່ວຍໃຫ້ຊາວບ້ານສາມາດຂຶ້ນທະບຽນ ທີ່ດິນ ແລະ ມີໃບຕາດິນສຳລັບທີ່ດິນບຸກຄົນ ແລະ ທີ່ດິນລວມຂອງບ້ານ; ໄດ້ອະທິບາຍໃຫ້ຮູ້ວ່າລະຫວ່າງອົງການຕ່າງໆ ມີການເຊື່ອມໂຍງກັນແນວໃດໃນຂະບວນການກຳນົດເຂດແດນບ້ານ, ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນ; ແລະ ນອກຈາກນັ້ນ ຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ຍັງສາມາດເປັນເອກະສານ ເພື່ອ ຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນ ຄື: ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ສຳລັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຕົວຈິງຢູ່ພາກສະ ໜາມ.

ຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນເປັນພື້ນຖານສຳລັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ມີປະສິດທິຜົນ, ຍືນຍົງ ແລະ ໄປຄຸງຄູ່ກັບການບົກບັກຮັກສາ; ຄູ່ມືສະບັບນີ້ ຈະໄດ້ຮັບການທົບທວນ ແລະ ດັດປັບ ໃຫ້ທ່ວງທັນກັບສະພາບ ເພື່ອຕອບສະໜອງຕາມແນວທາງ ນະໂຍບາຍຂອງພັກ ແລະ ລັດ ໂດຍອີງຕາມສະພາບ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ຂອງການປ່ຽນແປງທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 05 FEB 2010

ສີຕາເຮັງ ຣາຊະພິນ

ລັດຖະມົນຕີວ່າການ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

FOREWORD

The Government of Lao PDR has adopted the National Growth and Poverty Eradication Strategy (NG-PES) to achieve the eradication of poverty by the year 2020. This strategy determines the direction, work plans, and projects in order to carry out development and poverty eradication systematically. In this context, land use planning (LUP), which is actually the zoning of agricultural and forestry land for development and preservation, is considered an important mechanism to assist with the tasks of reducing the area of shifting cultivation practiced and the encouragement of the adoption of sedentary occupations for the people in rural and remote areas.

In early 1993, the Ministry of Agriculture and Forestry started to carry out pilot LUP-LA at village level in various local areas. Based on the lessons learned from these pilot activities some official documents were issued in 1996 including the Instruction of the Ministry of Agriculture and Forestry No. 0822/MAF, dated 02 August 1996 and the Technical Manual on the implementation of LUP-LA at village level. Subsequently the Land Forest Allocation Program was undertaken in 7,130 villages throughout the country.

The former "Participatory Land Use Planning and Land Allocation Manual" (LUP-LA) set specific steps and procedures for LUP-LA at village level only but did not include steps for systematically implementing LUP at village cluster level. Therefore, it is necessary to improve the Manual so it is in accord with the new party and state policy and guidelines, particularly as advocated in Order No. 09 of the Politburo of the Party Central Committee, dated 8 June 2004, and supplementary Order No. 13/PM, on the establishment of village and village development clusters. This is also to bring the manual in line with the roles and functions in the management and use of agricultural and forestry land as shared between the agricultural and forestry sector and the land management sector. In this regard the agricultural and forestry sector is responsible specifically for making plans for the management and use of agricultural land and forest resources based on the situation and potential of each area or region, while the task for land registration and titling is the responsibility of the land management sector.

In order to undertake the improvement of this Manual, the Ministry of Agriculture and Forestry has entrusted NAFES, DoF, and NAFRI to take the lead in co-ordinating with the Department of Land Planning and Development of NLMA, and relevant agencies. This activity has been supported by the Forestry Strategy Implementation Project (FSIP). The activity started in April 2008 and was completed in June 2009, during which time practical pilot field work was done in four provinces with different characteristics, i.e., (1) Houai Dam Cluster of Luangnamtha District, Luangnamtha Province, (2) Ban Soe Cluster of Sangthong District, Vientiane Capital City, (3) Phonphang Cluster of Athsaphangthong District, Savannakhet Province, and (4) Hinlaath Cluster of Sanamxay District, Attapeu Province.

The overall objective of improving the PLUP manual is to specify appropriate procedures and steps which can be implemented at village and village cluster levels in all local areas with different features throughout the country. This manual provides: a) explanations on the participatory process of implementing PLUP at village and village cluster level; b) details on the stages, steps, basic implementation approaches, and the necessary tools and expecting outcomes; c) explains the roles, functions and responsibilities of relevant technical agencies participating in PLUP activities; d) establishes the links between agriculture and forest land use planning and land registration in rural areas; e) advocates flexible PLUP procedures for specific situations in each village and cluster; f) guidance to villagers on the steps to implement land registration and titling for both individual land and village communal land. The manual also describes the links between relevant agencies involved in the process of village boundary delineation, agriculture and forest land forestry and agricultural land use zoning and land parcel registration. In addition, this manual can be used as a training aid by local staff at district and provincial levels when they undertake field work.

This manual is considered as a basis for agricultural and forest land use planning and to ensure that natural resources are managed, used and protected effectively and sustainably. The manual will be reviewed and adjusted in response to future changes in the socio-economic and environmental situation, and in accordance with party and state policy and guidelines.

Vientiane Capital City, Date 26 Feb 2010

Sitaheng RASPHONE

Minister of Agriculture and Forestry

ບົດບັນທຶກ ຄວາມເຂົ້າໃຈ

ລະຫວ່າງ

ກົມວາງແຜນ ແລະ ພັດທະນາ ທີ່ດິນ, ອົງການ ຄຸ້ມຄອງ

ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ; ກົມປ່າໄມ້; ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ

ກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາ, ການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຄູ່ມື

ການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນ ການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານ

ມອບດິນ - ມອບປ່າ ຢູ່ລະດັບ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ

- ອີງໃສ່ ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ 2020, ຊຶ່ງລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງເອົາໃນເດືອນ 8 ປີ 2005.
- ອີງໃສ່ຄຳສັ່ງສະບັບເລກທີ 9/ນຍ, ລົງວັນທີ 07/05/2007 ຂອງສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການສ້າງຕັ້ງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ.
- ອີງໃສ່ ບົດບັນທຶກ ກອງປະຊຸມ ການທົບທວນຄືນ ປະຈຳປີ ຂອງ ຄະນະຊີ້ນຳ 3 ຝ່າຍກ່ຽວກັບ ໂຄງການ ສົ່ງເສີມ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດ ປ່າໄມ້ ໃນ ຄັ້ງວັນທີ 11/12/2007.
- ອີງໃສ່ ບົດບັນທຶກ ກອງປະຊຸມຮ່ວມ ລະຫວ່າງ ອົງການ ຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ, ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ກ່ຽວກັບການສ້າງຕັ້ງທີມງານ ວິຊາການ ເພື່ອປັບປຸງຂັ້ນຕອນ ໃນ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານ ມອບດິນ - ມອບປ່າ ສະບັບເລກທີ 3328/07.

ບົດບັນທຶກ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ສະບັບນີ້ ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ ກົມວາງແຜນ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ; ກົມປ່າໄມ້; ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້; ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ຊຶ່ງມີລາຍລະອຽດ ດັ່ງລຸ່ມນີ້ :

1. ຈຸດປະສົງ

ຈຸດປະສົງ ຂອງ ບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈສະບັບນີ້ ແມ່ນສ້າງຂຶ້ນ ເພື່ອກຳນົດສິດທິ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແຕ່ລະຝ່າຍ ໃນການພັດທະນາ, ການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ແລະ ການນຳໃຊ້ຄູ່ມືວ່າດ້ວຍການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານ ມອບດິນ - ມອບປ່າ ຢູ່ລະດັບກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ.

2. ກອບຂອງຄູ່ມື

ຈຸດປະສົງ ຂອງ ການພັດທະນາ ຄູ່ມື

ຄູ່ມືນີ້ ສ້າງຂຶ້ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນ ວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານມອບດິນ - ມອບປ່າແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ຊຶ່ງສາມາດປ່ຽນແປງໄດ້ ອີງຕາມ ຈຸດພິເສດ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ, ຊຶ່ງມີໄລຍະເວລາ ແລະ ລະບຽບຫລັກການອັນແນ່ນອນ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງ ໃນການໄດ້ຮັບ ສິດນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ/ປ່າໄມ້ ໃນນັ້ນ ລວມທັງ ການໄດ້ໃບຕາດິນຖາວອນ ໂດຍປະຕິບັດໃຫ້ຖືກຕ້ອງສອດຄ່ອງ ກັບການຜັນຂະຫຍາຍກົດຈະກຳ ຕ່າງໆ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ວາງອອກ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ຄູ່ມື ສະບັບນີ້ ຍັງຈະເປັນຄູ່ມືພື້ນຖານ ໃຫ້ແກ່ ການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານມອບດິນ - ມອບປ່າ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ.

ເນື້ອໃນ ຂອງ ຄູ່ມື

ຄູ່ມືນີ້ ຈະສະໜອງ ວິທີການ ທີ່ຈຳເປັນ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ລວມມີ ບາດກ້າວ ຂອງ ການດຳເນີນງານ, ຜົນໄດ້ຮັບ ທີ່ຄາດຄະເນໄວ້, ມາດຕະຖານເພື່ອນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ວັດຖຸອຸປະກອນ, ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ, ຊຶ່ງລວມມີການອະນຸມັດ ຂອງ ອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ເອກະສານ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານ ການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານ ມອບດິນ - ມອບປ່າ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອໃຫ້ ພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໂຄງການສາມາດຈັດການຝຶກອົບຮົມ ການນຳໃຊ້ ຄູ່ມື ກ່ຽວກັບ ວຽກງານ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານ ມອບດິນ - ມອບປ່າແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ຄູ່ມືນີ້ ຈະສົ່ງລວມເອົາ ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ມີກິດຈະກຳ ພົວພັນ ກັບ ວຽກງານ ການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານ ມອບດິນ - ມອບປ່າ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ເຂົ້າໄວ້ນຳກັນ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ຄູ່ມື ສະບັບນີ້ ຍັງຈະກ່າວໂດຍຫຍໍ້ ກ່ຽວກັບ ການເຊື່ອມໂຍງລະບຽບການ ວ່າດ້ວຍ

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
DEPARTMENT OF LAND PLANNING AND DEVELOPMENT
OF NATIONAL LAND MANAGEMENT AUTHORITY, DEPARTMENT
OF FORESTRY, NATIONAL AGRICULTURE AND FORESTRY
RESEARCH INSTITUTE AND NATIONAL AGRICULTURE
AND FORESTRY EXTENSION SERVICE OF MINISTRY
OF AGRICULTURE AND FORESTRY
ON
DEVELOPMENT, DISSEMINATION AND USE OF MANUAL
FOR
PARTICIPATORY LAND USE PLANNING AND LAND/FOREST
ALLOCATION AT VILLAGE DEVELOPMENT CLUSTER LEVEL**

- With reference to the Forestry Strategy to the Year 2020 adopted by the Government of Lao PDR in August 2005
- With reference to the Prime Minister Order No. 9 on Establishment of Villages and Village Development Clusters dated May 07 2007
- With reference to the Agreed Minutes of Annual Review Meeting of the Tripartite Steering Committee for the Forest Strategy Implementation Promotion Project on Dec 11, 2007
- With reference to the Minutes 3328 /07 of a joint meeting between NLMA, NAFRI, NAFES to form a technical working team to improve LUP-LA procedures

This MEMORANDUM OF UNDERSTANDING (MOU) is entered into by and between DEPARTMENT OF LAND PLANNING AND DEVELOPMENT (DLPD), NATIONAL LAND MANAGEMENT AUTHORITY (NLMA), DEPARTMENT OF FORESTRY (DOF), NATIONAL AGRICULTURE AND FORESTRY RESEARCH INSTITUTE (NAFRI) and NATIONAL AGRICULTURE AND FORESTRY EXTENSION SERVICE (NAFES) OF MINISTRY OF AGRICULTURE AND FORESTRY (MAF) as follows;

1. Objective

The objective of this MOU is to formalize arrangements between the parties regarding development, dissemination and use of the manual (the Manual) on participatory land use planning and land/forest allocation at village and village development cluster level (PLUPLA).

2. Scope of Manual

Purpose of Manual Development

The Manual is to be used for PLUPLA, which is truly participatory, flexible according to specific situations of villages and/or village development cluster, spatially accurate and institutionally detailed enough to be used for necessary granting of land/forest use rights including land titling as well as to be followed up by extension activities and in line with concerned laws and regulations. The manual will also be used as a basis for all future training exercises on PLUPLA in Lao PDR.

Contents of Manual

The Manual will provide all necessary methods including working steps, required outputs, standards to be followed, equipments, procedures including approval by relevant authorities and documentation of PLUPLA so that local officers and projects can conduct PLUPLA only with training on use of the Manual. The manual will include a description of the roles and responsibilities of the respective line agencies contributing to the overall PLUPLA activities in Lao PDR. It will also include a brief description of the links between PLUPLA and land registration in rural areas, integrated district socio-economic planning and state land inventories.

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານ ມອບດິນ - ມອບປ່າແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ຢູ່ເຂດ ຊົນນະບົດ, ການວາງແຜນ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ຂອງເມືອງຈຸດສຸມ ແລະ ການຂຶ້ນບັນຊີ ດິນລັດ.

ພາກສ່ວນ ທີ່ນຳໃຊ້ ຄູ່ມື

ຄູ່ມື ສະບັບນີ້ ສ້າງຂຶ້ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນ ວຽກງານ ການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານ ມອບດິນ - ມອບປ່າຂອງອົງການ ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງ ລັດຖະບານ ທ້ອງຖິ່ນ, ໃນນັ້ນ ລວມທັງ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ອົງການ NGO ແລະ ອົງການອື່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

3. ການພັດທະນາ ຄູ່ມື

1) ທິມງານ ວິຊາການ

ທຸກຝ່າຍ ຈະຮ່ວມກັນ ປຶກສາຫາລື ໃນ ການສ້າງຕັ້ງ ທິມງານ ວິຊາການຂຶ້ນ 1 ທິມ ເພື່ອສ້າງ ຄູ່ມື ດັ່ງກ່າວ. ສຳລັບ ພາລະ ບົດບາດ ຂອງ ທິມງານ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຢູ່ໃນ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1. ທີ່ປຶກສາຂອງໂຄງການມີ (ໂຄງການພັດທະນານະໂຍບາຍທີ່ດິນ (ອົງການທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ/ໂຄງການ GTZ) ແລະ ໂຄງການສົ່ງເສີມການ ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ (ຍຸດທະສາດ ປ່າໄມ້, ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້/ໄຈກາ/ຊິດາ) ພາກສ່ວນ ດັ່ງກ່າວ ສາມາດ ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ກອງປະຊຸມ ທິມງານ ວິຊາການໄດ້.

2) ໜ່ວຍງານ ທີ່ປຶກສາ ດ້ານວິຊາການ

ບັນດາ ຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງ ທຸກພາກສ່ວນ, ຊິດາ, ໄຈກາ, GTZ, ທີ່ປຶກສາ ຂອງ ວຽກງານ ການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານ ມອບດິນ - ມອບປ່າ, ໂຄງການ ຍຸດທະສາດ ປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ປຶກສາ ຂອງກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້/ທິມງານ ວິຊາການ ຈະຮ່ວມກັນ ສ້າງໜ່ວຍງານ ທີ່ປຶກສາ ດ້ານວິຊາການ ຂຶ້ນ 1 ໜ່ວຍເພື່ອໃຫ້ທິດຊີ້ນຳ ແລະ ຄຳແນະນຳ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານ ຂອງ ທິມງານ ດັ່ງກ່າວ.

3) ການປຶກສາຫາລື

ທິມງານ ວິຊາການ ຈະຈັດກອງປະຊຸມ ການປຶກສາຫາລືຂຶ້ນ ຢູ່ໃນ ຫລາຍລະດັບ, ໃນນັ້ນ ລວມມີ ການລິເລີ່ມ ຂອງ ທິມງານ ວິຊາການ, ການຮຽນຮູ້ ກ່ຽວກັບ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນ ການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານມອບດິນ - ມອບປ່າ ຢູ່ລະດັບ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ຂອງ ໂຄງການອື່ນ, ຮ່າງຄູ່ມື ແລະ ອື່ນໆ. ຜູ້ທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການປຶກສາຫາລື ລວມມີ ພະນັກງານ ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງ ພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ, ນັກຄົ້ນຄວ້າ, ໂຄງການ, ຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ອົງການ ທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບ ລັດຖະບານ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ມີປະສົບການ ແລະ ມີຄວາມສົນໃຈໃນວຽກງານ ການມີ ສ່ວນຮ່ວມ ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານ ມອບດິນ - ມອບປ່າ ຢູ່ລະດັບກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ.

4) ເລຂາ ຂອງ ທິມງານ ວິຊາການ

ກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈະເປັນເລຂາຂອງທິມງານວິຊາການ, ຊຶ່ງຈະເປັນຜູ້ເຮັດບົດບັນທຶກ ກອງປະຊຸມ ທິມງານ ວິຊາການ, ກອງປະຊຸມ ໜ່ວຍງານ ທີ່ປຶກສາ ດ້ານວິຊາການ ແລະ ກອງປະຊຸມ ປຶກສາຫາລື.

5) ແຜນດຳເນີນງານ ຂອງ ທິມງານ ວິຊາການ

ກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈະເປັນຜູ້ກະກຽມ ແຜນດຳເນີນງານ ຂອງ ທິມງານວິຊາການ ໃຫ້ສຳເລັດ ພາຍໃນ 4 ອາທິດ ຫລັງຈາກ ເຊັນບົດບັນທຶກ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ສະບັບນີ້ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ ທຸກພາກສ່ວນ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ. ຄູ່ມື ສະບັບນີ້ຄາດວ່າຈະໃຫ້ສຳເລັດ ໃນ ທ້າຍເດືອນ 9 ປີ 2008. ແຜນດຳເນີນງານ ດັ່ງກ່າວຈະປະກອບດ້ວຍ ກິດຈະກຳຫລັກ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ລວມມີ ການປຶກສາຫາລື (ທົ່ວຂີ້ຕ່າງໆ, ຜູ້ແທນເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ອື່ນໆ) ແລະ ລົງຢ້ຽມ ຢາມພາກສະໜາມ, ການກຳນົດ ທີ່ຕັ້ງ ໂຄງການ, ແຜນດຳເນີນງານ, ຜູ້ແທນເຂົ້າຮ່ວມ, ງົບປະມານ ແລະ ອື່ນໆ.

4. ການແຕ່ງຕັ້ງ, ການເປັນກຳມະສິດ, ການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຄູ່ມື

ການແຕ່ງຕັ້ງ

ຫລັງຈາກ ທຸກພາກສ່ວນ ໄດ້ຕົກລົງ ຮັບຮອງເອົາ ຄູ່ມືສະບັບສົມບູນນີ້ແລ້ວ, ກົມວາງແຜນ ແລະ ພັດທະນາ ທີ່ດິນ ຮ່ວມກັບກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈະຊອກຫາ ກະຊວງ ທີ່ໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງ.

ການເປັນກຳມະສິດ

ຄູ່ມື ສະບັບນີ້ ຈະຖືກຮັບຮອງ ແລະ ເປັນເຈົ້າຂອງ ໂດຍ ອົງການ ຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ຊຶ່ງມີສິດເທົ່າທຽມກັນ.

ການໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ແລະ ການນຳໃຊ້

ອົງການ ຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈະໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ໃຫ້ແກ່ ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ໂຄງການ ແລະ ອົງການ ທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບ ລັດຖະບານ ແລະ ແນະນຳ ອົງ ການ ຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານ ການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານມອບດິນ - ມອບປ່າ ໂດຍ ການນຳໃຊ້ ຄູ່ມື ສະບັບນີ້.

Users of Manual

The Manual is expected to be used for land use planning and land/forest allocation exercises by concerned local government agencies including ones assisted by donors, NGOs and others.

3. Manual Development

1) Technical Working Team

The parties will form a technical working team (TWT) to produce a draft of the Manual. The Terms of Reference of TWT are in Annex 1. Advisers of the supporting projects (the Land Policy Development Project (LPDP; NLMA/GTZ) and the Forestry Strategy Implementation Promotion Project (FSIP; MAF/JICA/Sida) can attend TWT meetings.

2) Technical Advisory Group

The representatives of the parties, Sida, JICA, GTZ, advisers of LPDP and FSIP and the adviser to NAFES/TWT will form a technical advisory group (TAG) to give directions and guidance to works of TWT.

3) Consultations

TWT will organize consultations at various stages including inception of TWT, learning of PLUPLA experiences of other projects, drafts of the Manual and so on. Participants to the consultations will include staff of the organizations, including local line organizations, researchers, projects, donors, NGOs and others who have experiences of and/or are interested in PLUPLA.

4) Secretariat for TWT

NAFES will play a secretariat role for TWT, including preparation of minutes of each TWT meeting, TAG meeting and consultation.

5) Work Plan of TWT

NAFES will prepare a work plan of TWT within 4 weeks after the signing of this MOU and propose them to the parties and donors. The Manual is expected to be finalized by the end of September 2008. Work plan will consist of main activities including consultations (topics, participants and so on) and visits to PLUPLA sites, location, time schedule, participants, budget and so on.

4. Authorization, Ownership, Dissemination and Use of Manual

Authorization

After the parties agree on a final draft of the Manual, DLPD and NAFES will seek ministerial authorization respectively.

Ownership

The Manual authorized by NLMA and MAF respectively will be owned by NLMA and MAF on an equal basis.

Dissemination and Use

NLMA and MAF will disseminate the Manual to their line organizations and concerned donors, projects and NGOs and instruct their line agencies to conduct PLUPLA using the Manual.

Joint Implementation of PLUPLA

NLMA and MAF will instruct their line organizations that PLUPLA shall be conducted jointly by line organizations of both NLMA and MAF.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ຮ່ວມກັນ ກ່ຽວກັບ ການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານ ມອບດິນ-ມອບປ່າ ອົງການ ຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈະແນະນຳ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຜູ້ທີ່ຈະດຳເນີນ ວຽກງານ ການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານ ມອບດິນ - ມອບປ່າໃຫ້ປະສານສົມທົບ ກັບ ອົງການ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

5. ການຊ່ວຍເຫລືອ ຂອງ ຕ່າງປະເທດ

ໂຄງການ ພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ ທີ່ດິນ ແລະ ໂຄງການ ສົ່ງເສີມ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດ ປ່າໄມ້ (ຍຸດທະສາດ ປ່າໄມ້, ກະຊວງ ກປ/ໄຈກາ/ຊິດາ) ຈະຕອບສະໜອງ ງົບປະມານ ທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ເຕັກນິກວິຊາການ ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ຂອງ ແຜນດຳເນີນງານ ຂອງ ທີ່ມງານ ວິຊາການ.

ໂຄງການ ສົ່ງເສີມ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດ ປ່າໄມ້ ຈະປະກອບ ຊ່ຽວຊານ ຕ່າງປະເທດໃຫ້ ຈຳນວນ 1 ທ່ານ ເພື່ອຊ່ວຍກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ມງານ ວິຊາການ ໃນ ການກະກຽມ ແລະ ຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນດຳເນີນງານ ຂອງ ທີ່ມງານ ວິຊາການ. ພາລະບົດບາດ ຂອງ ຊ່ຽວຊານ ຕ່າງປະເທດຢູ່ເອກະສານ ຊ້ອນທ້າຍ 2.

ໂຄງການ ພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ ທີ່ດິນ ແລະ ໂຄງການ ສົ່ງເສີມ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດ ປ່າໄມ້ ຈະປຶກສາຫາລື ແລະ ເປັນເອກະພາບກັນ ໃນການຈັດສັນ ງົບປະມານ ແລະ ຈະກຳນົດໄວ້ ໃນແຜນດຳເນີນງານ.

<p>ວັນທີ 14 FEB 2008 ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ</p> <p>ທ່ານ ວົງເດືອນ ວົງສີທາລາດ ຮອງຫົວໜ້າກົມ ກົມວາງແຜນ ແລະ ພັດທະນາ ທີ່ດິນ ອົງການ ຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ</p>	 <p>ດຣ. ສີລາວັນ ສະຫວັດວິງ ຫົວໜ້າກົມ ກົມປ່າໄມ້ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້</p>
 <p>ທ່ານ ຄຳໄຜ່ ມະນີວິງ ຮອງຫົວໜ້າ ສະຖາບັນ ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າເຕັກນິກ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້</p>	 <p>ທ່ານ ບົວຮອງ ພິນທະນຸສີ ຮອງຫົວໜ້າກອງ ກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້</p>
<p>ທະຍານ</p> <p>ທ່ານ ພິແຮນ ລອກ ຈີທີແສັດ Technical Cooperation Federal Republic of Germany</p>	 <p>ທ່ານ ມິດຊຸກ ສະຊະກິ ອົງການໄຈກາປະຈຳລາວ</p> <p>ທ່ານ ນາງ ລິສເບີດ ບອສແຕຣນ ສະຖານທູດສວີເດັນປະຈຳລາວ</p>

5. External Assistance

The Land Policy Development Project (LPDP; NLMA/GTZ) and the Forestry Strategy Implementation Promotion Project (FSIP; MAF/JICA/Sida) will provide necessary financial and technical assistance upon endorsement of the TWT work plan.

FSIP will provide an international adviser to assist NAFES and TWT in preparation and implementation of the TWT work plan. The TOR of the adviser is in Annex 2. .

LPDP and FSIP will discuss and agree on sharing of financial costs and this will be stated in the work plan.

6. Language

This MOU is prepared both in Lao and English, but in the case of conflict in interpretation the Lao version will be used.

Mr. Vongdouan VONGSIHARATH
Deputy Director General
Department of Land Planning and Development
National Land Management Authority

Dr. Silavanh SAWATHVONG
Director General
Department of Forestry
Ministry of Agriculture and Forestry

Mr. Khamphay MANNIVONG
Deputy Director General
National Agriculture and Forestry Research Institute
Ministry of Agriculture and Forestry

Mr. Bouahong PHANTHANOUSY
Deputy Director General
National Agriculture and Forestry Extension Service
Ministry of Agriculture and Forestry

Mr. Florian Rock

Mr. Mitsugu SASAKI
JICA Laos Office

Ms. Lisa BOSTRAND
Embassy of Sweden

ຈຸດປະສົງຂອງວຽກງານ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

ຈຸດປະສົງລວມ:

ເພື່ອສ້າງເປັນເອກະສານ ກ່ຽວກັບການປັບປຸງລະບຽບການ ທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ ສໍາຫລັບວຽກງານວາງແຜນ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ທີ່ມີສະພາບ ເງື່ອນໄຂ ແຕກຕ່າງກັນ ຂອງສປປ ລາວ.

ຈຸດປະສົງສະເພາະ:

1. ເພື່ອອະທິບາຍ ກ່ຽວກັບ ແນວທາງນະໂຍບາຍ ຂອງພັກ-ລັດຖະບານ ທີ່ພົວພັນເຖິງວຽກງານ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
2. ເພື່ອອະທິບາຍກ່ຽວກັບ ຮູບແບບ, ບາດກ້າວ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ລະບຽບການ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ຖືກຕ້ອງ ຕາມສະພາບເງື່ອນໄຂຕົວຈິງ.
3. ເພື່ອອະທິບາຍ ທາງດ້ານສິດ, ໜ້າທີ່, ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.
4. ເພື່ອເປັນການແນະນໍາແນວທາງ ການພົວພັນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ລະຫວ່າງ ວຽກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ກັບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ, ການອອກໃບຕາດິນຢູ່ເຂດ ຊຸມນະບົດ.
5. ເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ກ່ຽວກັບວຽກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃຫ້ພະນັກງານເມືອງ, ແຂວງ, ແລະ ບັນດາໂຄງການ ໃຫ້ມີຄວາມເປັນເອກະພາບ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

Purpose and Objectives of the Manual

Purpose:

To document improved procedures that can be used for future participatory forest and agricultural land use planning (PLUP) at village and village cluster levels and in a range of different situations in the Lao PDR.

Objectives:

1. Explain the party-state's policy and guidelines relevant to participatory agricultural and forest land use planning (PLUP) at village and village cluster levels.
2. Explain approaches, stages, steps, and procedures for implementing PLUP in accord with the actual situations.
3. Explain functions, roles and responsibilities of the respective line agencies contributing to the materialization and implementation of PLUP.
4. Introduce participatory approaches regarding the links between PLUP and land registration in rural areas.
5. Upgrade technical knowledge and skills of district, provincial and project staff on PLUP in a uniform manner across the nation.

ຄຳສັບຫຍໍ້

ກປ	ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ຄປດ	ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
ສຄກປ	ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ
ອຄດຊ	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ
GIS	ລະບົບ ຈີໂອເອັສ (ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານພູມສາດ)
GPS	ເຄື່ອງ ຈີພີເອັສ (ເຄື່ອງຊອກພັກດຈຸດທີ່ຕັ້ງເທິງໜ້າໂລກ)
PLUP	ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ

Abbreviations

ADB	Asian Development Bank
AF	Affected People
BZ	Buffer Zone
CES	Community Education Services
CUZ	Controlled Use Zone
CZ	Corridor Zone
DAFO	District Agriculture and Forestry Office
DLMA	District Land Management Authority
DoF	Department of Forestry
FAO	Food and Agriculture Organisation
FIPD	Forestry Inventory and Planning Division
FMA	Forest Management Area
FSIP	Forestry Strategy 2020 Implementation Promotion Project
FLUPAM	Forest and Land Use Planning, Allocation and Management
FLuZaP:	Forest Land Use Zoning and Planning
GIS	Geographic Information Systems
GoL	Government of Lao
GPS	Geographic Positioning System
INGOs	International Non-Government Organisations
LWU	Lao Women's Union
LNRRIC	Land and Natural Resources Research and Information Centre
LEA	Lao Extension Approach
LEAP	Lao Extension for Agriculture Project
LFMC	Land and Forest Management Committee
LLTP II	Lao Land Titling Program II
LSFP	Lao Swedish Forestry Programme
LSUAFRP	Lao Swedish Upland Agriculture and Forestry Research Programme
LUP	Land Use planning
LUP-LA	Land Use Planning and Land Allocation (former approach)
LUZ	Land Use Zoning
MAF	Ministry of Agriculture and Forestry
MOU	Memorandum of Understanding
NAFES	National Agriculture and Forestry Extension Service
NAFRI	National Agriculture and Forestry Research Institute
NPA	National Protected Area
NPF	National Protection Forest
NLMA	National Land Management Authority
NSC	National Statistics Centre
NSEDP	National Socio-economic Development Plan
NTFPs	Non Timber Forest Products
PAFO	Provincial Agriculture and Forestry Office
PBA	Participatory Biodiversity Assessment
PLMA	Provincial Land Management Authority
PLUP	Participatory Land Use Planning (future program)
PFA	Production Forest Area
SAT	Systematic Adjudication Team
SCSPP	Shifting Cultivation Stabilisation Pilot Project
SCSD	Shifting Cultivation Stabilisation Division
TAG	Technical Advisory Group
TLUC	Temporary Land Use Certificate
TPZ	Totally Protected Zone
TWT	Technical Working Team
VDP	Village Development Plan
WREA	Water Resources and Environmental Agency

ຄວາມໝາຍຂອງຄຳສັບ (ຕາມທີ່ນຳໃຊ້ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ)

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ: ໝາຍເຖິງການລວບລວມຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈາກ ກຸ່ມບ້ານ, ບ້ານ ແລະ ຄອບຄົວ ເພື່ອກຳນົດແບ່ງເຂດ ແລະ ວາງແຜນຈັດສັນ ຄຸ້ມຄອງ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ: ໝາຍເຖິງການກຳນົດ, ການສຳຫຼວດ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໂດຍສົມທົບປຶກສາຫາລືກັບພະນັກງານປະຈຳກຸ່ມບ້ານ, ອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ.

ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ: ໝາຍເຖິງຂະບວນການກຳນົດຂອບເຂດ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ ເຂດ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຢູ່ພາຍໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ/ຫຼື ກຸ່ມບ້ານ ໂດຍສົມທົບປຶກສາຫາລື ກັບພະນັກງານປະຈຳກຸ່ມບ້ານ, ອົງການບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ ເຊັ່ນ: ເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ, ທີ່ດິນປ່າໄມ້, ເຂດລ້ຽງສັດ ແລະ ເຂດທີ່ດິນອື່ນໆ.

ການວາງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ: ໝາຍເຖິງຂະບວນການກຳນົດກິດຈະກຳ ແລະ ວິທີການ ພັດທະນາ ທີ່ຈະປະຕິບັດ ພາຍໃນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕ່າງໆທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຂອງບ້ານ ແລະ/ຫຼື ກຸ່ມບ້ານ ໂດຍສົມທົບ ປຶກສາຫາລືກັບພະນັກງານປະຈຳກຸ່ມບ້ານ, ອົງການບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ.

ແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ: ໝາຍເຖິງ ບັນດາແຜນກິດຈະກຳ ທີ່ກຳນົດສຳລັບແຕ່ລະເຂດ ຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຊຶ່ງນອນຢູ່ໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ຫຼື ກຸ່ມບ້ານ ໂດຍນຳໃຊ້ຂະບວນການວາງແຜນຈັດສັນ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ກ່າວໃນຂ້າງເທິງ.

ການຈັດແບ່ງທີ່ດິນບ້ານຄຸ້ມຄອງ: ໝາຍເຖິງ ລະບົບການແບ່ງບັນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຕອນດິນກະສິກຳ ຢ່າງສະ ເໝີພາບ ຢູ່ພາຍໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ກຳນົດໄວ້ ໂດຍອົງການບ້ານ, ໜ່ວຍງານທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ຄະນະ ກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ບົນພື້ນຖານການຮັບຮູ້ເປັນທາງການ ຈາກ ອົງການເມືອງ.

ເຄືອຂ່າຍບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ: ໝາຍເຖິງກົນໄກ ທີ່ມີການຮັບຮູ້ເປັນທາງການຈາກອົງການເມືອງ ຊຶ່ງສ້າງຂຶ້ນ ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ບັນດາບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໄດ້ມີການເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ຊັບ ພະກອນທຳມະຊາດ ພາຍໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຮ່ວມກັນ.

ການເຄືອຂ່າຍ: ໝາຍເຖິງ ການດຳເນີນກິດຈະກຳການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ພາຍໃນ ເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານທັງໝົດ ຮ່ວມກັນ ລະຫວ່າງບັນດາຕົວແທນຈາກບ້ານຕ່າງໆ.

ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນທີ່ດິນ: ໝາຍເຖິງ ວິທີເກັບຮັກສາ ຂໍ້ມູນ ແລະ ແຜນທີ່ຕ່າງໆ ຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ຢ່າງເປັນລະບົບ ຢູ່ທີ່ທ່ອງການທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງປະຈຳເມືອງ ແລະ ແຂວງ ໃນຮູບເອກະສານພິມ ຫຼື ເອກະສານອີເລັກໂຕຣນິກ ແລ້ວແຕ່ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂີ້ດ ຄວາມສາມາດຕົວຈິງຂອງທ່ອງຖິ່ນ.

ການສ້າງແຜນທີ່ດິນຈິຕອນ: ໝາຍເຖິງການນຳໃຊ້ ລະບົບຈີໂອເອັສ (GIS) ເປັນເຄື່ອງມື ສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ທີ່ໄດ້ມາຈາກຜົນການຈັດແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍ ການນຳໃຊ້ພາບຖ່າຍດາວທຽມ, ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ, ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ແລະ ເຄື່ອງ ຈີພີເອັສ (GPS).

ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ: ໝາຍເຖິງຂະບວນການສືບສາວ, ການສຳຫຼວດ, ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ ຢ່າງເປັນລະບົບ ເພື່ອກຳນົດກຳມະສິດກ່ຽວກັບຕອນດິນປ່າໄມ້, ຕອນດິນກະສິກຳ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງບຸກຄົນ ແລະ ລວມໝູ່ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ພາຍໃນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ.

ທີ່ດິນລວມໝູ່: ໝາຍເຖິງທີ່ດິນທີ່ເປັນຂອງສະຫະກອນ, ອົງການຈັດຕັ້ງລວມໝູ່ ແລະ ທີ່ດິນບ້ານທີ່ກຸ່ມຄົນ ຫຼື ກຸ່ມຊົນ ເຜົ່າເປັນຜູ້ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນບ້ານ ຊຶ່ງລວມມີ: ທີ່ດິນທີ່ເປັນກຳມະສິດຂອງບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ທີ່ຈັດສັນໃຫ້ຄອບຄົວ ທຳການ ຜະລິດກະສິກຳຕາມລະດູການ, ປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ, ປ່າສັກສິດ ແລະ ປ່າຊ້າ, ທີ່ດິນສຳລັບຈັດພິທີທາງສາສະໜາ ຫຼື ທາງຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ທີ່ດິນລວມເພື່ອການລ້ຽງສັດ.

Glossary of Terms

(As applied at village and village cluster levels)

Data Collection: Gathering essential socio-economic, land and forest data from village clusters, villages, and families to undertake land use zoning and land management planning.

Boundary Delineation: Identifying, surveying and mapping village cluster and village management areas in consultation with village cluster officials, village authorities and villagers.

Participatory Land Use Zoning: A process of defining and mapping agricultural and forest land use zones within defined village and/or village cluster management areas, in consultation with village cluster officials, village authorities and villagers, i.e, agriculture, forest, grazing, and other land uses.

Participatory Land Management Planning: A process of defining development and conservation practices within defined village and/or village cluster land use zones in consultation with village cluster officials, village authorities and villagers.

Land Management Plans: Activity plans developed for each of the agricultural and forest land use zones defined within a village or a village cluster management area using the planning process explained above.

Village Managed Land Allocation: A system (officially recognised by the District Administration) of equitable distribution and management of agricultural land parcels within the defined agricultural land use zone/s by Village Authorities, Village Land Unit and the Village Land and Forest Management Committee.

Village and Village Cluster Network: A mechanism recognised by the District Administration to enable the villages and village cluster to co-operatively manage and use natural resources within village and village cluster management areas.

Networking: Activities conducted by village representatives within villages and the village cluster to ensure co-operative management and use of natural resources.

Land Data Record Keeping: The systematic storage of PLUP information and maps at relevant district and provincial offices, using either manual or electronic methods depending on the capacities and capabilities of staff at these offices.

Digital Mapping: The use of GIS to produce various village cluster and village forest and agricultural land use maps produced from participatory land use zoning activities making use of satellite images, topographic maps, aerial photographs and/or GPS.

Rural Land Registration: A process of systematic adjudication, survey and mapping in rural villages to determine individual, communal or state ownership of forest, agricultural and residential land parcels to enable the registration and issue of land titles.

Collective or Communal Land: Land belonging to co-operatives, collective organisations, and village lands collectively used by groups of people or ethnic groups in a village, including: land allocated to households for undertaking seasonal agricultural production with no individual having definite ownership, village use forest, sacred forest and cemeteries, lands for organising traditional or religious rites, and common grazing land.

ທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນ ຫຼື ທີ່ດິນເອກະຊົນ: ໝາຍເຖິງ ທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ ໂດຍ: (1) ການມີເອກະສານກ່ຽວກັບທີ່ດິນຄົບຊຸດ; ຫຼື (2) ທີ່ດິນທີ່ຄອບຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ຢ່າງບໍ່ມີບັນຫາ ມາເປັນເວລາບໍ່ຕໍ່າກວ່າ 10 ປີ ໂດຍມີເອກະສານຫຼັກຖານບາງຢ່າງກ່ຽວກັບທີ່ດິນ; ຫຼື (3) ທີ່ດິນທີ່ຄອບຄອງ ແລະ ຈັດສັນໃຫ້ນຳໃຊ້ ພາຍຫຼັງຍົກຍ້າຍບ້ານ; ຫຼື (4) ທີ່ດິນ ທີ່ຄອບຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ຕາມປະເພນີ ໂດຍບໍ່ມີເອກະສານຫຍັງ ແຕ່ມີນາຍບ້ານ ແລະ ມີພະຍານຢ່າງນ້ອຍ 3 ຄົນ ທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງເປັນຜູ້ຍັງຢືນໃຫ້; ຫຼື (5) ທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຮັບຮູ້ສິດ ດ້ວຍການເຂົ້າຄອບຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ມາເປັນເວລາບໍ່ຕໍ່າກວ່າ 20 ປີ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ບໍ່ມີບັນຫາ.

ທີ່ດິນລັດ: ໝາຍເຖິງ ທີ່ດິນທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍອົງການປົກຄອງ ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນ: ທີ່ດິນລັດ, ເຂດປ້ອງກັນຊາດ, ເຂດປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ, ທີ່ດິນຄົມມະນາຄົມ ແລະ ທີ່ດິນອື່ນໆທີ່ເປັນຂອງລັດ, ຂອງຜູ້ທີ່ປະລະໜີໄປຢູ່ຕ່າງປະເທດ ແລະ ທີ່ດິນທີ່ສານຕັດສິນໃຫ້ເປັນຂອງລັດ ລວມທັງ ພື້ນທີ່ປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ ຂອງບ້ານ.

ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ຫຼື ການຕິດຕາມກວດກາ: ໝາຍເຖິງ ຂະບວນການປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ ການປ່ຽນແປງທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດຈະກຳໃດໜຶ່ງຢູ່ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ ແບບເປັນລະບົບ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ ຊຶ່ງປົກກະຕິ ຈະປະເມີນຕາມຕົວຊີ້ວັດທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ກ່ອນແລ້ວ.

ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ (ຫຼື ກຸ່ມບ້ານ): ໝາຍເຖິງ ກຸ່ມ ຂອງບັນດາບ້ານໃນເມືອງດຽວກັນທີ່ຖືກຈັດລວມເຂົ້າກັນ ເປັນເຂດປົກຄອງ ເພື່ອໃຫ້ສະດວກໃນການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ແລະ ການພັດທະນາ ຂອງລັດ.

ການຈັດສັນບ້ານ ຫຼື ການເຕົ້າໂຮມບ້ານ: ໝາຍເຖິງ ການຍົກຍ້າຍບ້ານ ຫຼື ບັນດາບ້ານ ຕາມແຜນພັດທະນາຂອງເມືອງ ຈາກບ່ອນທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ມາໂຮມເຂົ້າກັນກັບບ້ານທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ສະດວກ ແລະ ມີສະພາບເງື່ອນໄຂທີ່ດີເໝາະສົມກວ່າ ເພື່ອໃຫ້ມີການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມ ແລະ ເຂົ້າເຖິງບໍລິການສາທາລະນະ ຕ່າງໆ ສະດວກຂຶ້ນ.

ການຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່: ໝາຍເຖິງ ການຍົກຍ້າຍຊາວບ້ານຈາກບ້ານເດີມໄປຢູ່ບ່ອນທີ່ຈັດສັນໃຫ້ໃໝ່ ຍ້ອນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາ ເຊັ່ນ: ການພັດທະນາອຸດສະຫະກຳ, ຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ການສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານຳຕົກ ຊຶ່ງການຍົກຍ້າຍນີ້ ຈະໄດ້ມີການທົດແທນຄືນຕໍ່ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສົມບັດອື່ນໆ ແລະ ສິດທິຕ່າງໆ ທີ່ຜູ້ທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍສູນເສຍ ໃນບ່ອນອາໄສເດີມຂອງເຂົາເຈົ້າ.

Individual or Private Land: Land where land use right is established by 1) having a complete set of land documents, or 2) peaceful occupancy and use of the land for ten years with some land documents, or 3) occupancy and use of the land after re-settlement, or 4), customary occupancy and use of the land without any land documents but verified by the village head and at least three neighbours, or 5) land use right from peaceful and lawful occupation and development for a period of 20 years.

State Land: Land administered by authorities at central, and local levels, public land, defence land, public security land, communication land, and other land that belongs to the state, land of Lao people who fled abroad, and land that the court has ruled is state land including village conservation and protection forest categories.

Monitoring: The systematic and continuous process of assessing the progress and changes caused by the implementation of an activity over a certain period of time, usually using pre-determined indicators.

Village Development Cluster (Kumban): A formal administrative grouping of villages within a District defined for the purpose of extending government policies and development programmes.

Village Re-location: The relocation of a village or villages by the District Administration from their former more isolated sites to merge with a host village/s in more accessible and suitable locations to facilitate socio-economic development and better community services.

Resettlement: The movement of communities from their former location to a selected location as a consequence of industrial, mining or hydro-power developments, including compensation for land and other assets and rights foregone at their former location.

ສາລະບານ

ພາກທີ I

- 1 ພາກສະເໜີ
- 2 ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເງື່ອນໄຂຄວາມເປັນຈິງດ້ານການພັດທະນາ ຢູ່ ສປປ ລາວ
- 3 ແນວທາງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP)
- 4 ເຄື່ອງມື ໃນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໃນການສ້າງແຜນທີ່

ພາກທີ II

5 ຂັ້ນຕອນພື້ນຖານ ສຳລັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

- 5.1 ຂະບວນການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ຂັ້ນກຸ່ມບ້ານ
- 5.2 ສັງລວມ ບາດກ້າວໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP)

- ບາດກ້າວທີ 1 ການກະກຽມ ສຳລັບ ດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP)
- ບາດກ້າວທີ 2 ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້
- ບາດກ້າວທີ 3 ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ
- ບາດກ້າວທີ 4 ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານ
- ບາດກ້າວທີ 5 ແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ
- ບາດກ້າວທີ 6 ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ດິຈິຕອນ
- ບາດກ້າວທີ 7 ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນບ້ານຢູ່ເຂດຊຸມນະບົດ
- ບາດກ້າວທີ 8 ເຄືອຂ່າຍ ແລະ ການເຄືອຂ່າຍ ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ
- ບາດກ້າວທີ 9 ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້/ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ

ພາກທີ III

6 ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນພື້ນທີ່ ທີ່ມີສະພາບເງື່ອນໄຂຈຸດພິເສດສະເພາະ

- 6.1 ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດປ່າຜະລິດ
- 6.2 ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ
- 6.3 ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ
- 6.4 ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ບ້ານເຕົ້າໂຮມ
- 6.5 ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ສຳລັບການລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າໃນຂົງເຂດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
- 6.6 ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ບ້ານຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່

ເອກະສານແນບທ້າຍ

TABLE OF CONTENTS

PART I

- 1 INTRODUCTION
- 2 LAND USE PLANNING IN THE LAO DEVELOPMENT CONTEXT
- 3 INTRODUCTION TO THE IMPROVED PLUP APPROACH
- 4 PARTICIPATORY LAND ZONING AND MAPPING TOOLS

PART II

5 STANDARD PARTICIPATORY LAND USE PLANNING PROCEDURES

- 5.1 PROCESSES IN CLUSTER LEVEL LAND USE ZONING AND PLANNING
- 5.2 SUMMARY OF PLUP STAGES
  - STAGE 1: PREPARATION FOR PARTICIPATORY LAND USE PLANNING
  - STAGE 2: SOCIO-ECONOMIC, LAND AND FOREST DATA COLLECTION
  - STAGE 3: DELINEATION OF VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER BOUNDARIES
  - STAGE 4: VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER FOREST AND AGRICULTURE LAND USE ZONING
  - STAGE 5: VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER LAND MANAGEMENT PLANS
  - STAGE 6: LAND DATA RECORD KEEPING AND DIGITAL MAPPING
  - STAGE 7: LAND REGISTRATION AND TITLING IN RURAL VILLAGES
  - STAGE 8: VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER NETWORKS & NETWORKING
  - STAGE 9: MONITORING AND EVALUATION

PART III

6 LAND USE PLANNING IN SPECIFIC SITUATIONS

- 6.1 LAND USE PLANNING IN PRODUCTION FOREST AREAS
- 6.2 LAND USE PLANNING IN NATIONAL PROTECTED AREAS (NPAs)
- 6.3 LAND USE PLANNING IN NATIONAL PROTECTION FORESTS
- 6.4 LAND USE PLANNING IN RELOCATION VILLAGES
- 6.5 LAND USE PLANNING IN AGRICULTURAL LAND CONCESSION AREAS
- 6.6 LAND USE PLANNING IN RE-SETTLEMENT VILLAGES

ANNEXES

ພາກທີ I

ພາກສະເໜີ

PART I

INTRODUCTION

ສາລະບານ

ພາກທີ I

1	ພາກສະເໜີ	1
2	ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເງື່ອນໄຂຄວາມເປັນຈິງດ້ານການພັດທະນາ ຢູ່ ສປປ ລາວ	3
2.1	ນະໂຍບາຍ, ແຜນງານ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	3
2.1.1	ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານ	3
2.1.2	ນິຕິກຳຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	4
2.2	ສະພາບການປ່ຽນແປງ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ເຂດຊົນນະບົດ	5
2.3	ຜົນສຳເລັດ, ຈຸດບົກຜ່ອງ ແລະ ບັນຫາ ຜ່ານມາ	6
3	ແນວທາງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP) ຂັ້ນ ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມ ບ້ານພັດທະນາ ທີ່ປັບປຸງໃໝ່	8
3.1	ຫຼັກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ	8
3.2	ການເຊື່ອມໂຍງ ລະຫວ່າງອົງກອນ ແລະ ການຮ່ວມມື	9
3.2.1	ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນເມືອງ	9
3.2.2	ການເຊື່ອມໂຍງ PLUP ເຂົ້າກັບລະບົບສົ່ງເສີມກະສິກຳຂອງລາວ (LEA)	10
3.3	ຄວາມຍືດຍຸ່ນ ໃນການກຳນົດເຂດ ແລະ ການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	11
3.4	ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳໄປ	12
4	ເຄື່ອງມື ໃນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໃນການສ້າງແຜນທີ່	14
4.1	ເຫດຜົນອ້າງອີງ	14
4.2	ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ	14
4.2.1	ແຫຼ່ງ, ການຜະລິດ, ລາຄາຂອງແຜນທີ່ ແລະ ຂໍ້ມູນ	14
4.2.2	ສິ່ງທີ່ຄວນພິຈາລະນາໃນການນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ	16
4.2.3	ການກະກຽມສຳລັບນຳໃຊ້ແຜນທີ່ ສຳລັບວຽກງານພາກສະໜາມ	16
4.2.4	ຈຸດສຳຄັນທີ່ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ເວລານຳໃຊ້ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ	16
4.2.5	ສະຫຼຸບຜົນການນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ	16
4.3	ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ	17
4.3.1	ແຫຼ່ງຜະລິດ, ຄວາມສາມາດຫາໄດ້ ແລະ ລາຄາຂອງພາບຖ່າຍທາງອາກາດ	17
4.3.2	ສິ່ງທີ່ຄວນພິຈາລະນາໃນການນຳໃຊ້ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ແລະ ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດ (Photo map)	17
4.3.3	ການກະກຽມສຳລັບນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດ ສຳລັບ ວຽກງານພາກສະໜາມ	18
4.3.4	ສິ່ງທີ່ຄວນພິຈາລະນາ ໃນການນຳໃຊ້ ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດ	18
4.3.5	ສະຫຼຸບຜົນການ ສ້າງແຜນທີ່ ໂດຍນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດ	18
4.4	ພາບຖ່າຍດາວທຽມ	19
4.4.1	ແຫຼ່ງຜະລິດ, ຄວາມສາມາດຫາໄດ້ ແລະ ລາຄາຂອງພາບຖ່າຍດາວທຽມ	19
4.4.2	ສິ່ງທີ່ຕ້ອງພິຈາລະນາໃນການນຳໃຊ້ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ	21
4.4.3	ການກະກຽມສຳລັບນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພາບ ສຳລັບວຽກງານພາກສະໜາມ	22
4.4.4	ຈຸດສຳຄັນເວລານຳໃຊ້ ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍ ແລະ ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ	22
4.4.5	ຜົນຂອງການສ້າງແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ ແລະ ຂໍ້ສະຫຼຸບ	22
4.5	ລະບົບຊອກຫາພິກັດຈຸດທີ່ຕັ້ງເທິງໜ້າໂລກ	23
4.5.1	ແຫຼ່ງທີ່ມາ, ຄວາມສາມາດຫາໄດ້ ແລະ ລາຄາຂອງເຄື່ອງ GPS	23
4.5.2	ສິ່ງທີ່ຕ້ອງພິຈາລະນາ ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງ GPS	24
4.5.3	ການກະກຽມເພື່ອນຳໃຊ້ເຄື່ອງ GPS ສຳລັບວຽກງານພາກສະໜາມ	24
4.5.4	ຂໍ້ຄວນເອົາໃຈໃສ່ເວລານຳໃຊ້ GPS ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ	25
4.5.5	ສັງລວມຜົນຂອງການນຳໃຊ້ເຄື່ອງ GPS ແລະ ຂໍ້ສະຫຼຸບ	25

TABLE OF CONTENTS

PART I

1	INTRODUCTION	1
2	LAND USE PLANNING IN THE LAO DEVELOPMENT CONTEXT	3
2.1	RELEVANT POLICIES, PROGRAMS AND LEGAL FRAMEWORK	3
2.1.1	POLICIES AND PROGRAMS	3
2.1.2	RELEVANT LEGAL DOCUMENTS	4
2.2	CHANGES AFFECTING RURAL AREAS	5
2.3	PAST ACHIEVEMENTS, DEFICIENCIES AND ISSUES	6
3	INTRODUCTION TO THE IMPROVED PLUP APPROACH	8
3.1	PRINCIPLES OF PARTICIPATORY LAND USE PLANNING	8
3.2	INTER-AGENCY LINKAGES AND CO-OPERATION	9
3.2.1	ROLES AND RESPONSIBILITIES OF DISTRICT AGENCIES	9
3.2.2	LINKING PLUP AND AGRICULTURAL EXTENSION	10
3.3	FLEXIBILITY IN LAND USE ZONING AND PLANNING	11
3.4	GENERAL RECOMMENDATIONS	12
4	PARTICIPATORY LAND USE ZONING AND MAPPING TOOLS	14
4.1	RATIONALE	14
4.2	TOPOGRAPHIC MAPS	14
4.2.1	SOURCE, AVAILABILITY AND COST OF MAPS AND MAP DATA	14
4.2.2	CONSIDERATIONS FOR USING TOPOGRAPHIC MAPS	16
4.2.3	PREPARATIONS FOR USING MAPS FOR FIELD WORK	16
4.2.4	IMPORTANT POINTS WHEN USING TOPOGRAPHIC MAPS	16
4.2.5	CONCLUSIONS REGARDING TOPOGRAPHIC MAPS	16
4.3	AERIAL PHOTOGRAPHY	17
4.3.1	SOURCE, AVAILABILITY AND COST OF AERIAL PHOTOS	17
4.3.2	CONSIDERATIONS FOR USING AERIAL PHOTOS AND PHOTO-MAPS	17
4.3.3	PREPARATIONS FOR USING PHOTO-MAPS FOR FIELD WORK	18
4.3.4	IMPORTANT POINTS WHEN USING AERIAL PHOTOS	18
4.3.5	AERIAL PHOTO-MAPPING OUTPUTS AND CONCLUSIONS	18
4.4	SATELLITE IMAGERY	19
4.4.1	SOURCE, AVAILABILITY AND COST OF SATELLITE IMAGERY	19
4.4.2	CONSIDERATIONS FOR USING SATELLITE IMAGERY AND IMAGE-MAPS	21
4.4.3	PREPARATIONS FOR USING IMAGE-MAPS FOR FIELD WORK	22
4.4.4	IMPORTANT POINTS WHEN USING THE AERIAL PHOTO-MAPS AND SATELLITE IMAGE-MAPS	22
4.4.5	SATELLITE IMAGE MAPPING OUTPUTS AND CONCLUSIONS	22
4.5	GLOBAL POSITIONING SYSTEM (GPS)	23
4.5.1	SOURCE, AVAILABILITY AND COST OF GPS	23
4.5.2	CONSIDERATIONS FOR USING GPS	24
4.5.3	PREPARATIONS FOR USING GPS FOR FIELD WORK	24
4.5.4	IMPORTANT POINTS FOR USING GPS	25
4.5.5	GPS OUTPUTS AND CONCLUSIONS	25

1 ພາກສະເໜີ

ເພື່ອປະຕິບັດຄຳສັ່ງແນະນຳຂອງນາຍົກລະຫວ່າງ 03/ນຍ, ເດືອນ ມິຖຸນາ 1996 ກ່ຽວກັບການສືບຕໍ່ ຜັນຂະຫຍາຍ ວຽກງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ແລະ ບົດແນະນຳ ຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເລກທີ 822/ກປ, ເດືອນ ສິງຫາ 1996, ກ່ຽວກັບການມອບດິນ-ມອບປ່າ ໃຫ້ປະຊາຊົນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ໄດ້ມີການສ້າງ ປຶ້ມຄູ່ມື ທີ່ມີຊື່ວ່າ “ຄູ່ມືແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າແບບມີສ່ວນຮ່ວມ” ຂຶ້ນ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນ ຈາກໂຄງການຮ່ວມມືປ່າໄມ້ ລາວ-ຊູແອດ ໃນເດືອນ ຕຸລາ 1997. ປຶ້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວນີ້ ປະກອບດ້ວຍ 8 ບາດກ້າວ ແລະ 23 ຂັ້ນຕອນ ແລະ ມີ 4 ວັດຖຸປະສົງຫຼັກຄື:

- ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ທຶນງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ຂັ້ນສູນກາງ ຂອງ ກົມປ່າໄມ້
- ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານເມືອງ ແລະ ແຂວງ ທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ
- ຊ່ວຍພັດທະນາ ຫຼັກສູດການສອນກ່ຽວກັບວຽກງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ສຳລັບ ໂຮງຮຽນວິຊາການປ່າໄມ້
- ຊຽງເງິນ ແລະ ເຂົ້າໂປນ
- ໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ໂຄງການຕ່າງໆ ທີ່ດຳເນີນວຽກງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ໃຊ້ເປັນແນວທາງປະຕິບັດ.

ຊ່ວງໄລຍະປີ 2001 ຫາ 2006 ໄດ້ມີການສືບຕໍ່ຜັນຂະຫຍາຍວຽກງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າຢ່າງເປັນຂະບວນ ຢູ່ເກືອບທຸກແຂວງ ແຕ່ຫຼັງຈາກນັ້ນ ກໍໄດ້ຫຼຸດນ້ອຍຖອຍລົງ ເນື່ອງຈາກວ່າ ໄດ້ດຳເນີນຢູ່ໃນບ້ານທ່າງໄກ ສອກຫຼີກເປັນສ່ວນຫຼາຍແລ້ວ ແລະ ງົບປະມານຂອງລັດກໍມີຈຳກັດ. ໃນເດືອນ ກໍລະກົດ ປີ 2006, ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ VIII ຂອງພັກໄດ້ກຳນົດຍຸດທະສາດການພັດທະນາໃໝ່ອອກ ຊຶ່ງລວມມີ 11 ແຜນງານບຸລິມະສິດ ແລະ 111 ໂຄງການ ໂດຍໃນນັ້ນ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຜັນຂະຫຍາຍອອກເປັນນະໂຍບາຍສະເພາະສຳລັບຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ປະກອບມີ 4 ເປົ້າໝາຍ ແລະ 13 ມາດຕະການ. 4 ເປົ້າໝາຍ ປະກອບມີ:

1. ການຄຳປະກັນການຜະລິດທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ
2. ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ
3. ການຍຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່
4. ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ

ໃນຈຳນວນ 13 ມາດຕະການນັ້ນ, ມາດຕະການທີ II ໄດ້ເນັ້ນໃສ່ “ການສຳຫຼວດ ແລະ ຈັດແບ່ງເຂດດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້” ຊຶ່ງບັນຈຸມີວຽກງານ “ການຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້” ທີ່ປະກອບດ້ວຍ 3 ປະເພດກິດຈະກຳ ຄື: 1) ບັບປຸງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ໃນບັນດາບ້ານບ່ອນທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຮັດລະອຽດໃນຜ່ານມາ; 2) ດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ບັນດາບ້ານບ່ອນ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ປະຕິບັດຄົບຖ້ວນຂັ້ນຕອນ ໃຫ້ສຳເລັດ ແລະ 3) ດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ບັນດາບ້ານທີ່ບໍ່ເຄີຍເຮັດມາກ່ອນ.

ຄຳສັ່ງແນະນຳ ເລກທີ 09/ກມສພ ປີ 2004 ແລະ ຄຳສັ່ງເພີ່ມເຕີມ ເລກທີ 13/ນຍ ເດືອນ ພຶດສະພາ 2007 ກ່ຽວກັບ “ການສ້າງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ” ໄດ້ຢຳວ່າ “ໃຫ້ສືບຕໍ່ໃຫ້ຂໍ້ແນະນຳ ກ່ຽວກັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແກ່ບັນດາແຂວງ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ເກີດມີຄວາມຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຍືນຍົງ ຂອງການພັດທະນາບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ແລະ ນະໂຍບາຍຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້. ນອກຈາກນີ້, ກໍຍັງໄດ້ລະບຸເຕີມອີກວ່າ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈະຕ້ອງປະສານສົມທົບກັບອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອທົບທວນຕີລາຄາຄືນກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ເພື່ອແນໃສ່ ບັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ຂະບວນການຕ່າງໆ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບເງື່ອນໄຂໃໝ່ ແລ້ວອອກຂໍ້ແນະນຳໃນການຈັດສັນທີ່ດິນ ທີ່ເໝາະສົມ ເປັນບ່ອນອີງ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຮັບປະກັນ ໃຫ້ຊາວບ້ານມີທີ່ດິນພຽງພໍສຳລັບທຳມາຫາກິນ ເຊັ່ນ: ເຮັດການຜະລິດກະສິກຳ, ປູກໄມ້ໃຫ້ໝາກ ແລະ ການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ຄຽງຄູ່ກັບການປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ”.

ເພື່ອຕອບສະໜອງຕາມເນື້ອໃນຈິດໃຈຂອງຄຳສັ່ງແນະນຳ ຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ທີ່ໄດ້ກ່າວຂ້າງເທິງ, ໂຄງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ 2020 (FSIP) ຊຶ່ງກົມປ່າໄມ້ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ກໍໄດ້ກຳນົດ “ແຜນປະຕິບັດງານ 5-1: ພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ຂັ້ນຕອນ ວິທີການ ອັນໃໝ່ ສຳລັບ ການວາງແຜນ ແລະ ຈັດສັນ ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ “ ອອກ. ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ຖືເອົາໂຄງການນີ້ເປັນມາດຕະການໜຶ່ງ ເພື່ອຍຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່ ແລະ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ຊຶ່ງມີຫຼາຍໆພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກັນຢູ່. ພະແນກ ຍຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ທີ່ຂຶ້ນກັບກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ໄດ້ຖືກມອບໃຫ້ເປັນໃຈກາງ ປະສານງານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປະຕິບັດງານທີ່ກ່າວ ໂດຍສົມທົບກັບ ກົມປ່າໄມ້, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ທີ່ປົກສາຕ່າງປະເທດ. ໃນຕົ້ນປີ 2008, ໄດ້ມີການເຊັນບົດບັນທຶກຊ່ວຍຈຳ ກັນລະຫວ່າງພາກສ່ວນຕ່າງໆ ແລະ ກໍໄດ້ມີການແຕ່ງຕັ້ງ ຄະນະຊີ້ນຳທາງດ້ານວິຊາການ ເພື່ອຊີ້ນຳ ນຳພາ ການພັດທະນາແນວທາງ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ວິທີການອັນໃໝ່ ແລະ ສ້າງຄູ່ມືໃໝ່ອອກ. ວຽກສ້າງຄູ່ມືນີ້ ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນໃນເດືອນ ເມສາ 2008 ແລະ ສຳເລັດໃນເດືອນ ມິຖຸນາ 2009.

ຈຸດປະສົງຂອງບົດບັນທຶກຊ່ວຍຈຳ ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ມີຂໍ້ຕົກລົງທາງການ ລະຫວ່າງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບ ການສ້າງ, ການເຜີຍແຜ່ ແລະ ການນຳໃຊ້ປຶ້ມຄູ່ມື ທີ່ເປັນເອກະພາບກັນ ສຳລັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ໂດຍເປົ້າໝາຍກໍແມ່ນເພື່ອໃຫ້ ສອງພາກສ່ວນທີ່ກ່າວນີ້ ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນຢ່າງໃກ້ສືດໃນການພັດທະນາຫຼັກການ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ວິທີການປະຕິບັດ, ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ເປັນເອກະພາບກ່ຽວກັບພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດ

ພາກສະເໜີ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ພາຍໃຕ້ສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງ ສປປ ລາວ

ແນວທາງ ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂັ້ນພື້ນຖານ

ເຄື່ອງມື ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

1 INTRODUCTION

In response to the PMO's Instruction No.03/PM, June 1996 on the Continuation and Expansion of Land Management and Land and Forest Allocation, and the MAF Guideline No. 822 of August 1996 on Land and Forest Allocation for Management and Use, a manual named the "Participatory Land Use Planning and Land Allocation Manual" was produced with support from the Lao Swedish Forestry Program in October 1997. It comprised a set of eight stages and 23 steps and had four objectives:

- Training members of the DoF central LUP-LA support teams
- Training provincial and district staff involved in LUP-LA
- To assist the development of curriculum on LUP-LA at the Xepon and Xieng Ngeun Forestry Training Schools
- To serve as a guide for agencies and projects implementing LUP-LA

During the period to 2006 LUP-LA continued in most provinces, after which there was a slow down of activity because it had been undertaken in the majority of rural villages in Lao PDR and there was a marked decrease in funds made available by the GoL for LUP-LA. In July 2006 the Eighth Party Congress introduced new development strategies covering 11 priority programs and 111 projects within which the Ministry of Agriculture and Forestry (MAF) elaborated a policy framework of 4 Key Goals and 13 Measures for the agriculture and forestry sector. The four goals are:

1. Production for guaranteed food security
2. Commodity production
3. Stabilisation of shifting cultivation
4. Sustainable forest management

Measure II, "the survey and allocation of agriculture and forestry zones", includes an activity named "completing forest and land allocation" for which three types of activities were specified; 1) improving land use planning in villages where it was not implemented properly in the past, 2) completing land use planning in villages where all the steps were not undertaken, and 3) undertaking land use planning in villages where it was not previously undertaken.

Prime Minister's Instructions No.09/PB in 2004, and Instruction No/13 in May 2007 on "Building Villages and Village Development Clusters" required that: "land use planning and allocation instructions be given to provinces in order to ensure the continuity and sustainability of village and village cluster development based on the Land Law and the land and forest allocation policy. It stated further that the National Land Management Authority (NLMA) and MAF shall co-ordinate with local authorities to review and evaluate the implementation of land and forest allocation through-out the country, to improve the policy and process appropriate to new conditions, and to issue instructions and references for local authorities on appropriate land allocation. Sufficient land would be made available for village livelihoods, i.e., agriculture, grazing, fruit trees, and use forest, while conserving natural resources".

In response to the above government initiatives the Forestry Strategy 2020 Implementation Promotion Project (FSIP), being implemented by the DoF, defined a project titled Action 5-1: Development and Dissemination of New Land Use Planning and Land/forest Allocation (procedures). This program is regarded by the GoL as a measure to reduce shifting cultivation and poverty and is being implemented by a multi-stakeholder working group. The Shifting Cultivation Stabilisation Division (SCSD) of NAFES is playing the leading role, in co-operation with the DoF, the National Agriculture and Forestry Research Institute (NAFRI) and the National Land Management Authority (NLMA), with support from an international adviser. A Memorandum of Understanding (MOU) was prepared in early 2008 and a Technical Advisory Group was formed to develop new approaches and procedures and prepare an improved manual. The manual preparation activities commenced in April 2008 and were completed in August 2009.

The objective of the MOU is to formalize arrangements between MAF and NLMA regarding development, dissemination and use of the manual on participatory land use planning (PLUP) at village and village development cluster level. The aim is that the parties work closely together in developing the procedures and methods, build a common understanding of the roles and responsibilities of each agency, and reduce duplication among the agencies. The MOU was

ຊອບຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນ ແລະ ຫຼີກລ້ຽງການເຮັດວຽກຊໍາຊ້ອນກັນລະຫວ່າງພາກສ່ວນຕ່າງໆ. ບົດບັນທຶກຊ່ວຍ ຈຳ ທີ່ກ່າວນີ້ ຍັງໄດ້ມີການລົງນາມຮ່ວມ ຂອງຜູ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທຶນ ອີກ 3 ພາກສ່ວນຄື: ອົງການ JICA, Sida ແລະ GTZ.

ຜົນຮັບທີ່ຄາດຫວັງຈາກການຮ່ວມມືກັນຄັ້ງນີ້ ກໍຄື ຄູ່ມື ທີ່ອະທິບາຍກ່ຽວກັບແນວທາງ, ຂັ້ນຕອນປະຕິບັດ ແລະ ວິທີການ ມາດຕະຖານ ຂອງປະເທດ ສຳລັບນໍາໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ຢ່າງເປັນເອກະພາບກັນ ໂດຍ ບໍ່ກ່ຽວວ່າແຫຼ່ງທຶນ ຈະເປັນ ທຶນລັດຖະບານ ຫຼື ທຶນຈາກໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອ, ທຶນຂອງອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ແມ່ນ ລັດຖະບານ (INGO) ຫຼື ທຶນຈາກພາກເອກະຊົນ. ຢ່າງໃດກໍດີ, ໃນຄູ່ມືສະບັບປັບປຸງໃໝ່ນີ້ ກໍຍັງໄດ້ມີການເຮັດໃຫ້ ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນຫຼາຍຂຶ້ນໃນການນໍາໃຊ້ວິທີການ ແລະ ຂັ້ນຕອນອັນໃໝ່ ສຳລັບແນະນໍາພະນັກງານພາກສະໜາມ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ດໍາເນີນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ມີສະພາບຈຸດພິເສດສະເພາະ ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ເຂດປ່າປ້ອງກັນ, ປ່າສະຫງວນ, ປ່າຜະລິດ, ບ້ານຈັດສັນໃໝ່ ແລະ ອື່ນໆ ໄດ້ສະດວກ.

ການພັດທະນາ ວິທີການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມອັນໃໝ່ນີ້ ແມ່ນໄດ້ອີງໃສ່ບົດຮຽນປະສົບການ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງ ເຊັ່ນ:

- ໂຄງການແບ່ງດິນແບ່ງປ່າຂອງລັດຖະບານຜ່ານມາ ຊຶ່ງໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນໃນປີ 1995 -1996.
- ບັນດາໂຄງການທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນລັດຖະບານລາວ ກ່ຽວກັບວຽກງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ໃນປີ ຜ່ານໆມາ
- ບັນດາການທົດລອງວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍກຸ່ມວິຊາການຂອງພະແນກຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ທີ່ໄດ້ ດໍາເນີນຢູ່ໃນຫຼາຍໆ ພື້ນທີ່ຂອງ ສປປ ລາວ
- ການທົບທວນ ຂໍ້ມູນການສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາ, ສິ່ງພົມ ແລະ ເອກະສານອ້າງອີງຕ່າງໆ
- ການປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ (ລັດຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ແມ່ນລັດຖະບານ, ບໍລິສັດຜູ້ລົງທຶນ)

also signed by the three supporting donors, JICA, Sida and GTZ.

The intended result is to produce a manual that describes a revised and standardised approach for PLUP in villages and village clusters for use through-out the country regardless of whether funding is sourced from the government, donor projects, international non-government organisations (INGOs) or the private sector. Never-the-less, flexibility in applying the new approach has been incorporated in the document to guide land use planning staff working in different situations, e.g., protected forest areas, conservation areas, re-located villages etc.

The development of the improved approaches for PLUP are based on experiences, knowledge and information from several sources;

- The past government program of LUP-LA since it's inception in 1995-96
- Projects that have supported the GoL LUP-LA program in the last several years
- A series of pilot LUP exercises conducted by the SCSD Technical Working Group in different regions of Lao PDR
- Literature review of relevant studies, publications and references
- Stakeholder consultations (government, INGOs, investment companies)

2 ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເງື່ອນໄຂຄວາມເປັນຈິງດ້ານການພັດທະນາ ຢູ່ ສປປ ລາວ

ໃນຕົ້ນປີ 1990, ສະພາບເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ເລີ່ມພັດທະນາໄປຕາມທິດທາງນະໂຍບາຍ ແລະ ກົນໄກໃໝ່ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງລັດຖະບານ. ວຽກງານບຸລິມະສິດຂອງລັດຖະບານໃນໄລຍະນັ້ນ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ການປ້ອງກັນການສູນເສຍຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ. ໃນປີ 1989 ໂຄງການຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນຂຶ້ນ ແລະ ໂຄງການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ໄດ້ເຂົ້າມາມີບົດບາດໃນຕົ້ນປີ 1990 ເພື່ອຊຸກຍູ້ໂຄງການຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ ທີ່ກ່າວ ໂດຍມີຈຸດປະສົງລະດັບຄາດໝາຍ ເພື່ອ:

- ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້, ແຫຼ່ງນໍ້າ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ແບບຍືນຍົງລວມທັງການປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນປ່າໄມ້ທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ເພີ່ມເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ.
- ຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ກ້າວໄປເຖິງການຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຊັ້ນເຊີງ.
- ເພີ່ມການຜະລິດພືດສະບຽງ ແລະ ທັນຍາຫານ.
- ສົ່ງເສີມການລົງທຶນຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ແລະ ການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ຄອບຄົວ.
- ວາງແຜນຈັດສັນທີ່ດິນທຸກປະເພດໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຮັບຮູ້ ແລະ ໝັ້ນໃຈໃນຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງ ແລະ ໃນສິດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ ຍາວນານ.
- ສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ເປັນເອກະພາບໃນທົ່ວປະເທດ ເພື່ອເອື້ອອໍານວຍໃຫ້ແກ່ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ເອື້ອອໍານວຍໃຫ້ແກ່ການເກັບພາສີທີ່ດິນ.

ໂຄງການພັດທະນາຊົນນະບົດ ລວມທັງ ການພັດທະນາເຂດຈຸດສຸມ ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນໃນປີ 1995-1996 ແລະ ນັບແຕ່ນັ້ນມາ ພຶດທຸກໂຄງການ ຄື ໂຄງການຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່, ໂຄງການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ແລະ ໂຄງການພັດທະນາຊົນນະບົດ ແມ່ນລ້ວນແຕ່ປະກອບສ່ວນສຸມໃສ່ຊຸກຍູ້ສະໜັບສະໜູນນະໂຍບາຍການຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່.

2.1 ນະໂຍບາຍ, ແຜນງານ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ໃນໄລຍະ 20 ປີຜ່ານມາ ໄດ້ມີການກຳນົດ ນະໂຍບາຍ, ແຜນງານ ແລະ ນິຕິກຳ ອອກເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ເພື່ອແນະນຳ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ຊຶ່ງໄດ້ສັງລວມໃນຕາຕະລາງຂ້າງລຸ່ມນີ້:

2.1.1 ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານ

ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານ	ຈຸດປະສົງ
ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ, 1989: ແຜນງານການຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່	ຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ ໂດຍເລັ່ງໃສ່ການປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ ເພື່ອ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຢູ່ບັນດາເຂດຈຸດສຸມ; ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ; ແບ່ງ ດິນ-ແບ່ງປ່າ; ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່ ແລະ ຜະລິດສະບຽງອາຫານໃຫ້ກຸ່ມກິນ.
ລັດຖະບານ - ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, 1993: ໂຄງການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າຂັ້ນບ້ານ	ຈັດສັນທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໃຫ້ຊາວບ້ານນໍາໃຊ້; ຈຳກັດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່; ສົ່ງເສີມການຜະລິດຄົງທີ່ ໂດຍການມອບດິນ-ມອບປ່າ ໃຫ້ປະຊາຊົນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້
ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ, 1995-1996: ໂຄງການ ພັດທະນາຊົນນະບົດ (ຍຸດທະສາດ ພັດທະນາເຂດຈຸດສຸມ)	ເລັ່ງໃສ່ແກ້ໄຂຢູ່ເຂດຈຸດສຸມພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ທີ່ທ່າງໄກສອກຫຼີກ ເພື່ອສ້າງໃຫ້ກາຍເປັນຕົວເມືອງນ້ອຍ; ຄຳປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ; ຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ; ຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່; ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ; ແລະ ການບໍລິການ
ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, 1999: ວິໄສທັດຂອງຂະແໜງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້	ເອກະສານວິໄສທັດ ພາກ 3.5.5 ໄດ້ເນັ້ນຄວາມສຳຄັນ ຂອງການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ຂັ້ນບ້ານ; ໄດ້ຍຳ ຂອບເຂດເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດ ທີ່ຈະແບ່ງໃຫ້ຄອບຄົວ ທີ່ລະບຸໃນ ມາດຕາ 17 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ປີ 2003. ພ້ອມນີ້, ກໍຍັງໄດ້ກ່າວໄວ້ອີກວ່າ ໃຫ້ສາມາດຫັນໃບຍັງ ຍືນສິດນໍາໃຊ້ຊົ່ວຄາວ ເປັນໃບຍັງຍືນຖາວອນໄດ້ຖ້າຕອນດິນທີ່ມອບໃຫ້ຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ ໄດ້ນໍາໃຊ້ຖືກຕ້ອງຕາມແຜນທີ່ໄດ້ກຳນົດ.
ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ, 2004: (ຄຳສັ່ງແນະນຳ ເລກທີ 09/ກມສພ) ກຽວກັບການສ້າງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ	ຄຳສັ່ງແນະນຳນີ້ ໄດ້ຊຸກຍູ້ໃຫ້ຄະນະກຳສ້າງຮາກຖານການເມືອງ ຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍນະໂຍບາຍການຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ເພື່ອຊຸກຍູ້ ວຽກພັດທະນາຊົນນະບົດ; ແກ້ການໄຂຄວາມທຸກຍາກ; ການກຳນົດເຂດແດນ ແລະ ສາງແຜນພັດທະນາກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ; ແລະ ການບັນຈຸສັບຊ້ອນພະນັກງານແຕ່ລະຂະແໜງການເຂົ້າໃນສູນບໍລິການເຕັກນິກ ປະຈຳກຸ່ມບ້ານ.

2 LAND USE PLANNING IN THE LAO DEVELOPMENT CONTEXT

In the early 1990's the Lao PDR national economy was only just starting to develop in response to the GoL's new economic policy. At that time the government's priorities were directed at preventing further loss of forest cover and reducing shifting cultivation practices. The shifting cultivation stabilisation program was initiated in 1989 and the land and forest allocation program was introduced in the early 1990's to support the shifting cultivation program. The objectives of the LUP-LA program were:

- Efficient and sustainable management and use of land, forest, and water resources, including the maintenance of existing forest land and gradual expansion of the forest area
- To restrict and achieve full stabilisation of shifting cultivation
- Increased production of food crops and grain production
- Promote investment in commercial production and family income generation
- Preparation of plans for the allocation of all types of land so that land users across the country recognise themselves as long term managers and owners.
- Establish a national and unified agricultural and forest land management system to facilitate the monitoring and control of land use and to facilitate the collection of land taxes

The Rural Development Program, including focal site development, commenced in 1995-96, and from that time onwards the shifting cultivation programme, the land and forest allocation programme and the rural development programme have been mutually supportive of the policy of reducing shifting cultivation.

2.1 Relevant Policies, Programs and Legal Framework

Several policies, programs and legal instruments were released over the last 20 years to direct and guide the former LUP-LA program. These are summarised in the table below:

2.1.1 Policies and Programs

Policies and Programs	Purpose
GoL, 1989: Shifting Cultivation Stabilisation and Arranging Permanent Occupations Program	Eliminate shifting cultivation practices by focussing on agriculture and livestock to reduce poverty in focal zones; environmental protection; forest and land allocation; promotion of "permanent occupations"; food self sufficiency.
GoL - MAF 1993: Village Land Use Planning and Land Allocation Program	Allocate forest and agricultural land for villager use; contain and reduce shifting cultivation; promote "permanent occupations" through LUP-LA.
GoL 1995-96: Rural Development Program (Focal Site Strategy)	Concentrate in Focal Development Areas in order to create small towns; food security, commercial agricultural production, eliminate shifting cultivation, foreign co-operation and services.
MAF, 1999: Strategic Vision for the Agriculture and Forestry Sector	The Vision document, Section 3.5.5, reinforced the importance of village level land use planning. It reiterates the provisions of Article 17 of the Land Law (2003) concerning the Determination of Right Limits for Using Agricultural Land. It states that temporary land use certificates can be converted to permanent land certificates if the land was developed according to the "plan".
GoL, 2004: (Directive No 09/PB on Establishment of Villages and Village Cluster Development	This directive, encourages the political grass roots committee to implement the policy of eliminating shifting cultivation, in order to improve rural development, address poverty and establish village cluster boundaries, village cluster development plans, and multi-sector staffing at Village Cluster Service Centres

ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ - ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, 2005: ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ຮອດປີ 2020	ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ໄດ້ກຳນົດໜ້າວຽກສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານດັ່ງນີ້: ທົບທວນ ແລະ ບັບປຸງຄືນການຈັດສັນທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອຮັບໃຊ້ການບັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວບ້ານໃຫ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ສອດຄ່ອງ ແທດເໝາະ ກັບສະພາບເງື່ອນໄຂ ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ; ໂດຍນໍາເອົາໜັກການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມເຂົ້າໄປນໍາໃຊ້; ແລະ ກວດກາຄືນ ໃບຢັ້ງຢືນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວທີ່ອອກໃຫ້ເກີນ ກຳນົດ 3 ປີ.
ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, 2006: 4 ເປົ້າໝາຍ ແລະ 13 ມາດຕະການ ສໍາລັບການພັດທະນາກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້	ເປົ້າໝາຍ ແລະ ມາດຕະການ ດັ່ງກ່າວໄດ້ກຳນົດຂຶ້ນ ເພື່ອບັບປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍຂອງຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ໄປຕາມກອບຂອງແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດຄັ້ງທີ VI ແລະ ມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງພັກຄັ້ງທີ VIII. 4 ເປົ້າໝາຍມີຄື: (1) ການຄຳປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ, (2) ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ, (3) ການຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ (4) ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ
ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, 2006: ແຜນການປ່ຽນແທນການເຮັດໄຮ່ປູກເຂົ້າ (2006- 2010)	ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງພັກຄັ້ງທີ VIII ແລະ ແຜນການ 5 ປີສໍາລັບການພັດທະນາຂະແໜງການຄັ້ງທີ 6 ຂອງ ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້; ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເປົ້າໝາຍທີ 3 ຂອງ 4 ເປົ້າໝາຍຂອງ ກະຊວງ; ຫັນປ່ຽນຈາກການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ມາເຮັດອາຊີບຄົງທີ່; ເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ຄອບຄົວ; ເຮັດໃຫ້ອັດຕາການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ເພີ່ມຂຶ້ນ; ແລະ ບັບປຸງສະພາບຂອງປ່າໄມ້ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.
ລັດຖະບານ, 2007: ຄໍາສັ່ງ ເພີ່ມເຕີມ ເລກທີ 13/ນຍ ກ່ຽວກັບ ການສ້າງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ	ເພື່ອຮັບປະກັນ ຄວາມຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຍືນຍົງ ຂອງການສ້າງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ທີ່ອີງໃສ່ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ແລະ ນະໂຍບາຍການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອປະເມີນຄືນຂະບວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການແບ່ງດິນແບ່ງປ່າໃນຜ່ານມາ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ; ເພື່ອບັບປຸງ ນະໂຍບາຍ ແລະ ຂະບວນການ ຂັ້ນຕອນ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບເງື່ອນໄຂໃໝ່; ແລະ ເພື່ອອອກຄໍາສັ່ງ ແລະ ຂໍ້ແນະນໍາ ທີ່ຈະແຈ້ງເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ອໍານາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂະແໜງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍ.

2.1.2 ມີຕິກຳຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ມີຕິກຳຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ມີດັ່ງນີ້:

ລ/ດ	ຊື່ມີຕິກຳ
1	ຄໍາສັ່ງແນະນໍາ ເລກທີ 03/ນຍ, ເດືອນ ມິຖຸນາ 1996, ວ່າດ້ວຍການສືບຕໍ່ຜັນຂະຫຍາຍວຽກງານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ
2	ບົດແນະນໍາຂອງ ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ເລກທີ 822/ກປ, ເດືອນ ສິງຫາ 1996, ວ່າດ້ວຍ ການມອບດິນ-ມອບປ່າ ໃຫ້ປະຊາຊົນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້
3	ຂໍ້ຕົກລົງຂອງ ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ເລກທີ 0054/ກປ, ປີ 1996 ວ່າດ້ວຍສິດນໍາໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຕາມປະເພນີ
4	ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ, ຕຸລາ 2003
5	ດໍາລັດ ເລກທີ 192/ນຍ, ກໍລະກົດ 2005, ວ່າດ້ວຍການທົດແທນ ແລະ ການຍົກຍ້າຍບ້ານຍ້ອນຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາ
6	ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ (ສະບັບປັບປຸງ 2007)
7	ຄໍາແນະນໍາຂອງລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 564/ອຄດຊ, ສິງຫາ 2007, ວ່າດ້ວຍການພິສູດໜັກຖານ ກ່ຽວກັບການຄອບຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອຂຶ້ນທະບຽນ ອອກໃບຕາດິນ
8	(ຮ່າງ) ດໍາລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນ, ປີ 2007
9	ຄໍາແນະນໍາຂອງລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 1668/ອຄດຊ, ລົງວັນທີ 29 ເມສາ 2008, ວ່າດ້ວຍການນໍາໃຊ້ແບບພິມໃບຕາດິນ ແລະ ປຶ້ມທະບຽນທີ່ດິນໃໝ່
10	ດໍາລັດເລກທີ 88/ນຍ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ, ມິຖຸນາ 2008
11	(ຮ່າງ) ດໍາລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍປ່າປ້ອງກັນ, 2009
12	ປຶ້ມຄູ່ມືວ່າດ້ວຍສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງບ້ານໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້, ທີ່ດິນປ່າໄມ້, ສັດນໍາ ແລະ ສັດປ່າ (ກົມປ່າໄມ້, ກັນຍາ 2008)

GoL-MAF, 2005: Forestry Strategy to the Year 2020	The Forestry Strategy defined the following actions for village and village cluster land and forest management: review and improve agriculture land and forest allocation to impact positively on villager livelihoods by flexible implementation according to village and village cluster socio-economic conditions; introduce participatory land use planning (PLUP); and clarify the status of Temporary Land Use Certificates (TLUCs) issued more than three years ago
MAF, 2006: The Four Goals and Thirteen Measures for Agriculture and Forestry Development	These were specified to improve implementation of the agriculture and forestry sector policies under the 6th National Socio-economic Development Plan (NSED) and the 8th Party Congress Work Plan. The four central sector goals are: <ol style="list-style-type: none"> 1. Production to guarantee food security; 2. Commercialisation of agriculture and commodity production; 3. Stabilising shifting cultivation for poverty reduction; 4. Sustainable forest management.
MAF, 2006: Plan for Substituting Rice Based Shifting Cultivation Practices (2006-2010)	To achieve the policy directions of the 8th Party Congress and the MAF 6th five-year sector development plan; implement goal 3 of the 4 MAF goals; to change shifting cultivation occupations to more permanent occupations; increase family income; increase forest cover and improve the condition of forests
GoL, 2007: Instruction No. 13/PM on Building Villages and Village Development Clusters	To ensure the continuity and sustainability of village and village cluster development based on the Land Law and the participatory land use planning policy at the village and village cluster levels in order to re-evaluate the implementation process of land and forest allocation through-out the country, to improve the policy and process appropriate to new conditions, and to issue concrete instructions and references on balanced land allocation for local authorities.

2.1.2 Relevant Legal Documents

The most relevant legal documents for village and village cluster participatory agriculture and forest land use planning are indicated below.

No.	Title of Legal Document
1	O3/PM, June 1996: Instructions and Recommendations on the Continuation and Expansion of Land Management and Land and Forest Allocation
2	822/MAF, August 1996: Directives on Land and Forest Allocation for Management and Use
3	No. 0054/MAF, 1996: Ministerial Approval/Decision on Customary Use Rights of Forest Resources
4	The Land Law, October 2003
5	Decree No 192/PM, July 2005, on Compensation and Resettlement for Affected People by Development Projects
6	Forestry Law, (revised 2007)
7	Ministerial Direction No. 564/NLMA, August 2007 on Adjudication Pertaining to Land Use and Land Occupation Right for Registration and Land Titling
8	Draft Prime Ministerial Decree on State Land Leases and Concessions, 2007
9	Instruction No. 1668/NLMA. CAB, dated 29 April 2008: on the Use of New Formats of Land Titles and New Registration Book
10	Decree No. 88/PM on the Implementation of the Land Law, June 2008
11	Draft PM Decree ... on Protection Forests, 2009
12	DoF September, 2008: Handbook on Village Rights and Responsibilities to Manage and Use Forests, Forest Land, Aquatic Animals and Wildlife".

2.2 ສະພາບການປ່ຽນແປງ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ເຂດຊົນນະບົດ

ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ ສະພາບຢູ່ເຂດຊົນນະບົດມີການປ່ຽນແປງຢ່າງວ່ອງໄວ ຍ້ອນການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ເສດຖະກິດຕະຫຼາດ ແລະ ການຫັນປ່ຽນນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ. ຕາຕະລາງ 1 ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສະເໜີໃຫ້ເຫັນເຖິງ ບາງສະພາບການປ່ຽນແປງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ພ້ອມດ້ວຍ ສິ່ງທີ່ໄດ້ບັບປຸງໃນວິທີການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນ- ມອບປ່າ ຮູບແບບເດີມ:

ຕາຕະລາງ 1: ສັງລວມສະພາບການປ່ຽນແປງທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ເຂດຊົນນະບົດ

ສະພາບການປ່ຽນແປງ	ສິ່ງທີ່ຄວນຈະດັດແກ້ ໃນຮູບແບບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າ ອື່ນເກົ່າ
ການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າ ແລະ ການໃຫ້ສໍາປະທານຂະໜາດໃຫຍ່ເພື່ອທໍາການຜະລິດ ທີ່ກໍາລັງແຜ່ຂະຫຍາຍຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ພາໃຫ້ເກີດມີການປ່ຽນແປງ ຕໍ່ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້	ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ມີຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ສອດຄ່ອງກ່ວາເກົ່າເປັນສິ່ງຈໍາເປັນ ເພື່ອແນະນໍາ ແລະ ນໍາພາການພັດທະນາຕາມກົນໄກເສດຖະກິດຕະຫຼາດ ຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ລົງທຶນຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ
ນະໂຍບາຍການສ້າງກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ໄດ້ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປີ 2004 ແລະ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍ ຢ່າງແຂງແຮງ ໃນປີ 2007 ແລະ 2008. ຈາກ ການປະຕິບັດນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວ, ມີ 1,168 ກຸ່ມບ້ານ ແລະ 158 ສູນບໍລິການເຕັກນິກໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ.	ຕ້ອງໄດ້ມີການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ລະດັບກຸ່ມບ້ານ ແລະ ການຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດໃຫ້ພະນັກງານເພື່ອຈະເຮັດໃຫ້ສູນບໍລິການເຕັກນິກ ທີ່ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ສ້າງຂຶ້ນນັ້ນ ສາມາດດໍາເນີນການວາງແຜນ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ
ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າ ຂັ້ນຕອນ ວິທີການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າ ມາດຖານ ບໍ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໃນທຸກພື້ນທີ່ ແລະ ທຸກສະຖານະການ ໄດ້ຢ່າງແທດເໝາະ.	ຄວນໃຫ້ມີ ຫຼາຍທາງເລືອກ ຫຼື ແນວທາງໃນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ສໍາລັບປະຕິບັດ ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ມີສະພາບ ແລະ ສະຖານະການແຕກຕ່າງກັນ ຫຼາຍຢ່າງ ເຊັ່ນ: ເຂດປ່າສະຫງວນ, ປ່າຜະລິດ, ປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ພື້ນທີ່ອື່ນໆ.
ວິທີການສໍາຫຼວດ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ ທີ່ນໍາໃຊ້ກັນໃນໄລຍະຜ່ານມາ ບໍ່ແທດເໝາະກັບສະພາບການໃໝ່ ແລະ ບໍ່ມີລັກສະນະຍາວນານ	ມີຄວາມຈໍາເປັນ ຕ້ອງໄດ້ນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືສ້າງແຜນທີ່ ທີ່ມີຄວາມຊັດເຈນສູງ ໃນວຽກການວາງແຜນ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ
ປະຈຸບັນ ໄດ້ຮັບຮູ້ກັນວ່າການຕິດຕາມກວດກາ ການນໍາໃຊ້ຕອນດິນ ທີ່ແບ່ງໃຫ້ຄອບຄົວນໍາໃຊ້ ເພື່ອໃຫ້ຫັນໄປສູ່ ການຜະລິດແບບຄົງທົນນັ້ນ ແມ່ນເຮັດໄດ້ຍາກຍ້ອນຂາດພະນັກງານ ແລະ ງົບປະມານໃນລະດັບເມືອງ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	ມີຄວາມຈໍາເປັນ ຕ້ອງໄດ້ຫັນປ່ຽນຈາກການເນັ້ນໃສ່ ການຕິດຕາມກວດກາ ລະດັບຕອນດິນ ມາເປັນການກວດກາເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນ ທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການວາງແຜນການລົງທຶນພັດທະນາ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້
ການບັບປຸງການຈັດຕັ້ງຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນຊ່ວງໜຶ່ງມານີ້ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຄຸ້ມຄອງທາງ ດ້ານກະສິກໍາ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ມີການປ່ຽນແປງ	ການບັບປຸງພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈໍາເມືອງ ເປັນສິ່ງຈໍາເປັນ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການເຮັດວຽກວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຊໍາຊ້ອນ ກັນ.
ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ໂດຍນັກລົງທຶນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວ ໄດ້ສ້າງບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກ ຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ	ການຮ່ວມມືກັນທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ການປະກອບໃຫ້ມີພະນັກງານຫຼາຍຂຶ້ນ ຢູ່ໃນຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈໍາເມືອງ ເປັນສິ່ງຈໍາເປັນ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານມີປະສິດທິພາບ.
ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງເອົາຮູບແບບການສົ່ງເສີມຂອງລາວ ຫຼື ເອີ້ນຫຍໍ້ວ່າ LEA ຊຶ່ງເນັ້ນໃສ່ການ ຈັດຕັ້ງກຸ່ມ ແລະ ການຜະລິດເປັນກຸ່ມ ແຕ່ມາຮອດປະຈຸບັນການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຮັດໄດ້ດີເທື່ອ.	ມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງກໍານົດ ແລະ ແບ່ງ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນວຽກວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ວຽກງານສົ່ງເສີມ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ ແລະ ໃຫ້ມີຄວາມເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັນ ເພື່ອໃຫ້ວຽກພັດທະນາລວມຂອງບ້ານ ມີຄວາມຕໍ່ເນື່ອງ ກົມກຽວກັນ.
ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການສໍາປະທານທີ່ດິນ ໄດ້ເພີ່ມທະວີຄວາມກົດດັນ ແລະ ບັນຫາ ຕໍ່ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບ້ານ ແລະ ຕໍ່ຄວາມສາມາດຄໍາປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ດ້ານໂພສະນາການ ຂອງ ຄອບຄົວ.	ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນເຂດທີ່ມີການສໍາປະທານທີ່ດິນ ເປັນສິ່ງຈໍາເປັນ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ ຄອບຄົວມີທີ່ດິນທໍາການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາການຂາດໂພສະນາການ ຢູ່ ເຂດຊົນນະບົດ.
ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈໍານວນປະຊາກອນ ໂດຍທໍາມະຊາດ ແລະ ດ້ວຍການຈັດສັນບ້ານໃໝ່ ໄດ້ນໍາໄປສູ່ ການເຮັດໃຫ້ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງຈໍານວນປະຊາກອນ ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຢູ່ບາງບ້ານ ກາຍເປັນຜົນສືບເນື່ອງ ເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບທາງລົບ ຕໍ່ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້.	ຢູ່ບ້ານເຕົ້າໂຮມ ຄວນມີການຈໍາກັດຈໍານວນຄົນທີ່ຈະຍ້າຍເຂົ້າມາຢູ່ໃໝ່ ແລະ ຄວນລໍໃຫ້ການເຄື່ອນຍ້າຍສໍາເລັດໝົດຈຶ່ງດໍາເນີນວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ.

2.2 Changes Affecting Rural Areas

In recent years the situation in rural areas has changed rapidly because of the transition to a market economy and changes in government policy. Table 1 indicates some of the changes that have occurred and the adjustments in the approach to the former LUP-LA program at the village and village cluster levels that are required to meet the changing situation.

Table 1: Summary of the Changes Affecting Rural Areas

Changes Occurring	Appropriate Adjustments to LUP-LA
Commercial agriculture and large scale concessions are expanding rapidly causing pressure on agricultural land and forests.	More accurate and appropriate land use planning is needed to guide commercial development by farmers and investors at village and village cluster levels.
The village cluster development policy was introduced in 2004 (09/PB) and reinforced in 2007 (13/PM) and 2008. 1,168 kumban and 158 Technical Service Centres have been established by government authorities.	A “kumban approach” to land use planning needs to be introduced and staff capacity and capability improved so that land use planning can be implemented effectively from the Technical Service Centres established by MAF agencies.
The GoL has recognised that a standard LUP-LA approach in all locations and situations is not feasible.	Several PLUP options or approaches are needed in different landscapes and situations, e.g., production forest areas, protected forests, conservation forests and other situations.
Land use survey and mapping methods used in the past are becoming outdated and non-sustainable.	There is a need to use accurate mapping tools for land use planning and land registration purposes.
It is now recognised that monitoring land use on agricultural parcels to promote “permanent occupations” is not feasible because of limited staff resources and limited budget availability at district and kumban levels.	There is a need to change the focus of land use monitoring from the “individual plot” level to “land use zone” level in villages and village clusters to produce information that can be used to plan agricultural and forestry investments.
The recent re-organisation in MAF, NLMA and the Water Resources and Environmental Agency (WREA) has changed the responsibilities and roles of the agencies authorised to manage agriculture and natural resources.	An adjustment in roles and responsibilities in the DAFO, DLMA is necessary to reduce duplication of PLUP efforts at the village and village cluster levels.
Rapid agricultural commercialisation by investors has become a problem for management and use of land at the village and village cluster levels.	Better co-operation and more staff are needed in DAFO and DLMA for planning the effective management and use of land at the village and village cluster levels.
The GoL has adopted the Lao Extension Approach (LEA), concentrating of group formation and production, however to date linkages to land use planning and the extension system have not been achieved.	Land use planning and extension responsibilities need to clearly allocated and work activities linked so that continuity is attained in the overall village development process.
The expansion of concessions has increased pressure on village land and increased food insecurity and family malnutrition.	PLUP is required in concession areas to ensure that adequate land is available for families, to address the alarming levels of mal-nutrition in rural areas.
Natural population growth and re-location have led to a dramatic increase in population density in some villages causing negative impacts on forests and agricultural land.	In re-location villages the number of migrants should be limited and PLUP should be deferred until population movement to host villages has stabilised.
DAFO staff members have not gained sufficient experience from past LUP-LA exercises, and the number of staff is inadequate.	Increase the numbers and provide training for DAFO staff and village authorities, and the village land and forest management committees.

ພະນັກງານທ້ອງຖານ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ບໍ່ໄດ້ ຮັບປະສົບການພຽງພໍ ຈາກວຽກງານ ແບ່ງດິນ ແບ່ງປ່າ ຜ່ານ ມາ ແລະ ຈຳນວນກໍຍັງບໍ່ພຽງພໍ.	ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມຈຳນວນ ແລະ ໃຫ້ການຝຶກ ອົບຮົມແກ່ ພະນັກງານທ້ອງຖານ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ ພ້ອມ ທັງໃຫ້ການອົບຮົມ ອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຄະນະກຳມະການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າ ໄມ້ບ້ານ.
ຊາວບ້ານ ມີສ່ວນຮ່ວມໜ້ອຍ ໃນການປົກສາຫາລື, ການ ກຳນົດ ແລະ ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ທີ່ຈະໃຫ້ສໍາປະ ທານ ໃນພື້ນທີ່ ຂອງບ້ານ.	ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ໃນການກຳນົດພື້ນທີ່ເພື່ອໃຫ້ ສໍາປະທານກະສິກຳ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ບັນຈຸເຂົ້າ ໃນວິທີການ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນ ຮ່ວມ.

2.3 ຜົນສໍາເລັດ, ຈຸດບົກຜ່ອງ ແລະ ບັນຫາ ຜ່ານມາ

2.3.1 ຜົນສໍາເລັດຜ່ານມາ

ບົດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າກ່ຽວກັບການຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ປີ 2007 ໄດ້ລາຍງານວ່າ ການມອບດິນມອບປ່າລະດັບບ້ານ ໄດ້ສໍາເລັດໃນ 7,130 ບ້ານ ກວມເອົາ 443,523 ຄອບຄົວ. ໃນ ປີ 2008 ເນື້ອທີ່ໄຮ່ເລື່ອນລອຍຍັງເຫຼືອ 8,025 ຮຕ ກວມເອົາ 10,160 ຄອບຄົວ. ເນື້ອທີ່ທັງໝົດທີ່ໄດ້ມອບ ໃຫ້ຄອບຄົວຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ ມີ 10,860,000 ຮຕ ຊຶ່ງໃນນັ້ນມີທີ່ດິນກະສິກຳ 4,210,000 ຮຕ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ປະເພດຕ່າງໆ 6,650,000 ຮຕ. ນອກນີ້, ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນໂຄງການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ປີ 2005 ຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ກໍໄດ້ສະເໜີໃຫ້ຮູ້ວ່າ ໂຄງການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ແລະ ຍຸດທະສາດຈັດສັນອາຊີບ ຄົງທີ່ ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ພື້ນທີ່ໄຮ່ ຫຼຸດລົງຈາກ 118900 ຮຕ ໃນປີ 2001 ມາເປັນ 29400 ຮຕ ໃນປີ 2005.

ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຕົວເລກສະແດງເຖິງຜົນສໍາເລັດກໍຕາມ ແຕ່ກໍຍັງມີຈຸດບົກຜ່ອງ ແລະ ບັນຫາຫຼາຍປະການ ໃນໂຄງ ການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າຜ່ານມາ ທີ່ໄດ້ລາຍງານ ໃນບົດລາຍງານທີ່ກ່າວ ຊຶ່ງສາມາດສັງລວມໄດ້ ໃນຕາຕະລາງ ລຸ່ມນີ້.

2.3.2 ຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງ ແລະ ບັນຫາຜ່ານມາ

ປະເດັນ/ເລື່ອງ	ລາຍລະອຽດຂອງປະເດັນ
ການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ ດິນ ຂອງບ້ານ	ກ. ການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນແຜນງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າຜ່ານມາ ແມ່ນບໍ່ທັນສໍາເລັດ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ຍ້ອນງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍ, ຂາດບຸກຄະລາກອນ ແລະ ຂາດ ປະສົບ ການ. ຂ. ການກຳນົດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຄຳນຶງ ເຖິງເນື້ອທີ່ ທຳການຜະລິດ ຂອງ ຊາວບ້ານ.
ການຈັດແບ່ງ ທີ່ດິນກະສິ ກຳ ໃຫ້ຄອບຄົວ	ກ. ຈຳນວນບ້ານທີ່ໄດ້ມີການຈັດແບ່ງທີ່ດິນກະສິກຳໃຫ້ຄອບຄົວສໍາເລັດ ມີໜ້ອຍ. ຂ. ໃນບ້ານທີ່ມີການແບ່ງດິນສ່ວນໃຫຍ່ ຈຳນວນຕອນດິນກະສິກຳ ທີ່ແບ່ງໃຫ້ແຕ່ລະຄອບ ຄົວມີໜ້ອຍ.
ຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ການຄ້າປະກັນທາງດ້ານ ສະບຽງອາຫານ	(ກ) ການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າໃນເມື່ອກ່ອນຍັງບໍ່ຊ່ວຍໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນຊຸມ ນະບົດດີຂຶ້ນ ເທົ່າທີ່ຄວນ; (ຂ) ພະນັກງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າຜ່ານມາເນ້ນໃສ່ແຕ່ເປົ້າໝາຍການ ຢຸດຕິຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ໂດຍບໍ່ພິຈາລະນາເຖິງຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ.
ຂະບວນການ ແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ	(ກ) ແນວທາງ ແລະ ວິທີການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ຍັງບໍ່ດີເທົ່າທີ່ຄວນ (ຂ) ພາຍຫຼັງການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າແລ້ວ ຍັງບໍ່ມີວຽກງານສົ່ງເສີມ ແລະ ວຽກງານ ຕິດຕາມ ກວດກາ ເຂົ້າໄປສະໜັບສະໜູນ; (ຄ) ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ຍັງບໍ່ເປັນລະບົບ.
ການຄອບຄອງທີ່ດິນ ຂອງຊາວບ້ານ	(ກ) ຊາວບ້ານຍັງຈັບຈອງທີ່ດິນປ່າໄມ້ ເພື່ອທຳການຜະລິດກະສິກຳ; (ຂ) ຊາວບ້ານໃນເຂດຊຸມນະບົດ ຍັງບໍ່ທັນມີເອກະສານສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຖາວອນ (ໃບຕາດິນ); (ຄ) ການແບ່ງດິນ- ແບ່ງປ່າໄດ້ກະທົບຕໍ່ຄວາມຍືດຍຸ່ນ ໃນການນໍາໃຊ້ ທີ່ດິນກະສິກຳຕາມປະເພນີ ທີ່ຊາວບ້ານ ເຄີຍປະຕິບັດກັນມາ.
ການຍົກຍ້າຍເຕົ້າໂຮມ ບ້ານ	ການເຕົ້າໂຮມບ້ານ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ບ້ານເຕົ້າໂຮມ ໄດ້ຮັບຜົນສະທ້ອນດັ່ງນີ້: ມີການແລກປ່ຽນ ຊື່ຂາຍທີ່ດິນເພີ່ມຂຶ້ນ, ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ຫຼຸດລົງ, ຄວາມກົດດັນຕໍ່ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ, ແລະ ຄວາມຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງບ້ານ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ເພີ່ມຂຶ້ນ.
ເງື່ອນໄຂ ໃນການແບ່ງທີ່ ດິນ	ມີການນໍາໃຊ້ເງື່ອນໄຂການແບ່ງທີ່ດິນຕາຍຕົວ ຄື ກຳນົດແບ່ງທີ່ດິນກະສິກຳໃຫ້ຄອບຄົວນຶ່ງ 2, 3 ຫຼື 4 ຕອນ ເຮັດໃຫ້ຮອບວຽນຂອງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳສັ້ນເຂົ້າ ເປັນສາເຫດພາໃຫ້ດິນ ເຊື່ອມໂຊມ.
ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳ ນວນປະຊາກອນ	ໃນເວລາດຳເນີນການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ຍັງຂາດການພິຈາລະນາເຖິງການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງ ປະຊາກອນ ເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ດິນຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ພື້ນທີ່ປ່າຊົມໃຊ້ ບໍ່ພຽງພໍໃນພາຍຫຼັງ.
ການເກັບພາສີທີ່ດິນ	ຊາວບ້ານບໍ່ແຈ້ງຈຳນວນຕອນດິນທັງໝົດທີ່ມີ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນການເສຍພາສີທີ່ດິນ.

Villagers have limited participation in activities to discuss and identify and make decisions on land for plantation concessions in villages areas	Procedures to identify land for agricultural concessions need to be incorporated in the PLUP approach.
--	--

2.3 Past Achievements, Deficiencies and Issues

2.3.1 Achievements

It was reported by MAF in its 2007 Annual Progress Report on Shifting Cultivation Stabilisation that village level land use planning and land allocation programs had been completed in 7,130 villages and reached 443,523 families. In 2008 there remained 8,025 ha of pioneer shifting cultivation, and 10,160 families.

A total area of 10,860,000 hectares of land had been allocated, of which 4,210,000 hectares was agricultural land and 6,650,000 hectares was forest land of different categories. The MAF Rural Development Program Assessment Report (2005) suggests that the LUP-LA program and the permanent occupations strategy had facilitated the reduction of shifting cultivation from 118,900 hectares in 2001 to 29,400 hectares in 2005.

Despite these reported achievements, a range of deficiencies and issues in the past LUP-LA program have been reported, a summary of which is provided in the table below.

2.3.2 Deficiencies and Issues

Issue/Topic	Description of Issue
Village land use zoning	<ul style="list-style-type: none"> a) In the LUP-LA program, land use zoning was not completed in all of the country's villages because districts lacked funds, staff, and experience b) Insufficient agricultural production areas were zoned for villagers
Agricultural land allocation	<ul style="list-style-type: none"> a) Land allocation of family agricultural land parcels was actually undertaken in a small proportion of villages b) Small numbers of agricultural parcels were allocated to families in most villages in which land allocation was undertaken
Livelihoods and food security	<ul style="list-style-type: none"> a) Land allocation had marginal effect on improving rural livelihoods b) LUP-LA staff had limited awareness of the risks of allocating limited production land for livelihoods because they focussed on controlling shifting cultivation
LUP-LA process	<ul style="list-style-type: none"> a) Participatory LUP-LA approaches were inadequate b) After LUP-LA there was inadequate extension and monitoring activity c) LUP-LA information was not stored systematically
Land tenure	<ul style="list-style-type: none"> a) Villagers claim forest land for agricultural purposes b) In rural areas villagers did not receive permanent land use rights (land titles) c) Formal LUP-LA (land allocation) removed the flexibility of traditional agricultural land distribution systems
Village re-location and merging	In host villages re-location has the following effects; increasing land transactions, reducing village forest areas, increasing pressure on arable production land, and increasing land conflicts between villages
Inflexible land allocation criteria	Using a fixed criteria of allocating two, three and four parcels of agricultural land to families increased land use intensity and soil degradation

ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ	ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ແລະ ແຜນທີ່ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ບໍ່ເປັນລະບົບ ແລະ ບໍ່ມີວິທີການເກັບຮັກສາທີ່ດີ ເຮັດໃຫ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ແຜນທີ່ເສຍຫາຍ ເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ.
ຊັບພະຍາກອນ	ຈຳນວນພະນັກງານບໍ່ພຽງພໍ, ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ຂາດເຂີນ, ງົບປະມານມີຈຳກັດ ແລະ ການ ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານຂຶ້ນເມືອງ ຍັງບໍ່ທົ່ວເຖິງ ເຮັດໃຫ້ປະສິດທິພາບຂອງວຽກງານຫຼຸດລົງ.
ການສຳປະທານທີ່ດິນ	ເອກະສານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້, ຂໍ້ຕົກລົງຂອງບ້ານກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ບໍ່ຄ່ອຍໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການວາງແຜນພັດທະນາທີ່ດິນ.

ການປະເມີນຜົນນີ້ ຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ ປັບປຸງ ຈຸດປະສົງ, ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃໝ່ ສຳລັບການ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ. ປະເດັນສຳຄັນທີ່ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາໃນການປັບປຸງລວມມີ:

- ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ ວິທີການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຕ້ອງເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມສົມດູນ ລະຫວ່າງປະເພດຂອງທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນກະສິກຳ ເຊັ່ນ: ຮັບປະກັນໃຫ້ບ້ານມີທີ່ດິນກະສິກຳເຮັດການຜະລິດຢ່າງພຽງພໍ.
- ເນັ້ນໃຫ້ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຮັບໃຊ້ເປົ້າໝາຍການເພີ່ມຄວາມຮັບປະກັນສິດໃນການຄອບຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ຫຼາຍກວ່າ ຮັບໃຊ້ເປົ້າໝາຍຫຼຸດຜ່ອນການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່.
- ຮັບປະກັນໃຫ້ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວບ້ານເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນບັນດາກິດຈະກຳການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້.
- ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນ ເຂດຊົນນະບົດມີໂອກາດໄດ້ຮັບໃບຕາດິນຖາວອນຫຼາຍຂຶ້ນ ສຳລັບຕອນດິນທີ່ໄດ້ພັດທະນາມາແລ້ວ.
- ເລັ່ງໃສ່ພື້ນທີ່ໜຶ່ງແຫຼ່ງ ບ່ອນທີ່ PLUP ຈະເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ກຳມະສິດທີ່ດິນ ແລະ ການນຳໃຊ້ ເຊັ່ນ: ພື້ນທີ່ໜຶ່ງມີການພັດທະນາກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ, ບ້ານເຕົ້າໂຮມ ແລະ ພື້ນທີ່ອື່ນໆ
- ກຳນົດພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຢ່າງຈະແຈ້ງ ລະຫວ່າງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ສຳລັບວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂຶ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
- ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂຶ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ ການວາງແຜນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ກິດຈະກຳພັດທະນາທີ່ດິນ ເຊິ່ງການຄ້າ.
- ພັດທະນາລະບົບເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໂດຍ ການຍົກລະດັບໃຫ້ພະນັກງານວິຊາການໃນການນຳໃຊ້ລະບົບ ຈີໂອເອັສ (GIS) ເປັນເຄື່ອງມື.

Increasing population	Calculating population trends was not usually incorporated in LUP-LA procedures when allocating agricultural land and village use forest areas, which resulted in insufficient production land and use forest being allocated.
Land tax	Farmers did not declare all the agricultural parcels they were using to avoid land tax.
Data storage	LUP-LA data and land use maps were inadequately stored resulting in the loss of a large proportion of the information and maps.
Resources	The effectiveness of the program was reduced by inadequate staff resources, limited equipment and materials, limited budget, and inadequate training of district staff.
Land concessions	Legal documents such as land use maps and village land and forest management agreements were rarely used for planning commercial land development activity

These assessments indicate the need to improve the purpose, objectives and procedures for village and village cluster land use planning. The most important issues to address are:

- Ensuring that land use zoning methods result in an equitable balance between forests and agricultural land categories, i.e., making sure villages have adequate agricultural land
- Reducing the emphasis on using PLUP as a mechanism for shifting cultivation reduction and increasing the focus on PLUP as a means of increasing land tenure security
- Ensuring increased participation of villagers in land use planning activity and land and forest management
- Increasing the opportunities of rural villagers to attain land titles for developed land parcels
- Targeting the program in critical areas, where there are significant impacts on land ownership and land use practices, e.g., commercial agricultural development areas relocation villages, etc
- Agreeing on the clear allocation of roles and responsibilities between MAF and NLMA for village and village cluster PLUP
- Utilising village and village cluster PLUP information effectively to facilitate the planning and management of commercial land development activity
- Developing storage and retrieval systems for PLUP information at central, provincial and district levels, through the improvement of staff capacity in the application of Geographic Information Systems (GIS) tools

3 ແນວທາງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP) ຂັ້ນ ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ທີ່ປັບປຸງໃໝ່

ຫຼັກການລວມທີ່ອະທິບາຍໃນບົ່ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ. ຫຼັກການນີ້ ຈະປະຕິບັດຕາມວິທີ ທີ່ເຄີຍປະຕິບັດກັນຜ່ານມາ ຢູ່ໃນຫຼາຍ ເມືອງ ແລະ ແຂວງ ຊຶ່ງພະຍາຍາມເລັ່ງໃສ່ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເປັນຫຼັກ. ໂຄງການທົດລອງຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ (2001-2006) ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ແຂວງຫົວພັນ ໄດ້ພັດທະນາຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການທາງເລືອກຂັ້ນມາໃໝ່ ໂດຍເນັ້ນໜັກໃສ່ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນລະດັບບ້ານ ແລະ ເຄືອຂ່າຍບ້ານ ຕາມທີ່ສະເໜີ ໃນ ກ່ອງ 1 ຂ້າງລຸ່ມ.

ກ່ອງ 1: ຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການທາງເລືອກ ສຳລັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ແນວທາງຂອງໂຄງການທົດລອງຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ກ່ຽວກັບວຽກງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ແມ່ນອີງໃສ່ຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ວ່າການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ (ຖາງປ່າດັ້ງເດີມເພື່ອປູກຝັງ) ເປັນການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໄຮ່ແບບໝູນວຽນໃນເຂດກະສິກຳທີ່ກຳນົດໃຫ້ ແມ່ນເປັນທີ່ຍອມຮັບໄດ້ (ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ 2001). ໂດຍມີການດັດປັບເລັກໜ້ອຍ, ແນວທາງນີ້ ແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມສຳລັບສະພາບເງື່ອນໄຂທາງກາຍະພາບ ແລະ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ທີ່ພົບຢູ່ເຂດພູດອຍ ແລະ ເຂດອື່ນໆຂອງປະເທດ ໂດຍທາງແຂວງ ແລະ ເມືອງ ສາມາດນຳເອົາໄປໃຊ້ໄດ້ໃນເງື່ອນໄຂການມີງົບປະມານ ແລະ ພະນັກງານຈຳກັດ. ເປົ້າໝາຍ ແມ່ນເພື່ອຈຳກັດການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ໃຫ້ດຳເນີນແຕ່ຢູ່ໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ ໄປຄຽງຄູ່ກັນກັບການໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ສິດທິໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ. ໄລຍະທີ 1 ຂອງ ຂະບວນການ ໄດ້ເລັ່ງໃສ່ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ຈັດແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ໄລຍະທີ 2 ເລັ່ງໃສ່ການຕິດຕາມກວດກາການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ກິດຈະກຳເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານ. ສ່ວນໄລຍະທີ 3 ເລັ່ງໃສ່ການແບ່ງດິນ, ອອກໃບຢັ້ງຢືນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃຫ້ຄອບຄົວໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ ທີ່ໄດ້ກຳນົດຂອງບ້ານ.

ໃນກອງປະຊຸມວິຊາການ ຄັ້ງວັນທີ 3 ມິຖຸນາ 2008, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ແລະ ຄະນະທີ່ປຶກສາທາງດ້ານວິຊາການ ໄດ້ປຶກສາຫາລື ແລະ ເປັນເອກະພາບກັນວ່າ ຄວນຖືເອົາ “ການຈັດແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ” ເປັນຈຸດເລັ່ງຫຼັກສຳລັບຮູບແບບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມອັນໃໝ່. ກອງປະຊຸມຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຂຶ້ນຈັດໃນວັນທີ 29 ສິງຫາ 2008 ກໍໄດ້ຮັບຮອງເອົາແນວທາງດັ່ງກ່າວ ຢ່າງເປັນທາງການ ພາຍຫຼັງທີ່ມີການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ທົບທວນຄືນ ຫຼາຍໆຮູບແບບທີ່ທາງພາກລັດ, ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ບັນດາບໍລິສັດ ເຄີຍໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກັນໃນໄລຍະຜ່ານມາ.

3.1 ຫຼັກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ກອງປະຊຸມຂອງຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ກ່າວຂ້າງເທິງ ໄດ້ຕົກລົງຮັບຮອງເອົາຫຼາຍຫຼັກການ ສຳລັບການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຊຶ່ງໄດ້ສັງລວມໄວ້ໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້.

ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ	ຈະຖືເອົາກຸ່ມບ້ານເປັນຫົວໜ່ວຍ ຫຼື ລະດັບສຳລັບວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ສະນັ້ນ, ບັນດາຂັ້ນຕອນ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ລະດັບບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຈະຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນ ໃນຮູບແບບທີ່ຈະເປັນການປະກອບສ່ວນ ສະໜັບສະໜູນ ໃຫ້ແກ່ການສ້າງແຜນພັດທະນາຂອງເມືອງ.
ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ	ບັນດາຂັ້ນຕອນ ວິທີການ ປະຕິບັດຕົວຈິງຕ້ອງໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຕັດສິນບັນຫາຢ່າງເຕັມສ່ວນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນການແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການສ້າງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນັ້ນ, ກໍຄວນເອົາໃຈໃສ່ ໃຫ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ທັງເພດຍິງ ແລະ ຊາຍໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງຂະບວນການ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຂັ້ນຕອນ ການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບການກຳນົດວິທີການນຳໃຊ້ ແລະ ການກຳນົດສິດນຳໃຊ້ ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.
ການຮັບຮູ້ສິດທິ ຂອງ ຊາວບ້ານ	ສິດທິຂອງຊາວບ້ານ ຕ້ອງໄດ້ອະທິບາຍລະອຽດຖີ່ຖ້ວນ ກ່ອນເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການກຳນົດ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ກໍຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນເປັນພິເສດໃນໄລຍະດຳເນີນການແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້. ສະນັ້ນ, ຄວນບັນຈຸເອົາ ການເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງສະຫະພັນຍິງໃນວຽກງານສຶກສາຂອງຊຸມຊົນ ດັ່ງທີ່ໂຄງການອອກໃບຕາດິນໄດ້ເຄີຍປະຕິບັດມາ ເຂົ້າເປັນຂັ້ນຕອນໜຶ່ງຂອງຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນອັນໃໝ່.
ຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ	ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາຫຼັກການ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຕ້ອງດຳເນີນໃນລັກສະນະທີ່ໃຫ້ຊາວບ້ານ ສາມາດຮັບຮູ້ໄດ້ວ່າ ເຂົາເຈົ້າຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຫຍັງ ໃນບັນຫາ ຕົວຢ່າງ: ເຂົາເຈົ້າຈະມີສິດໃນການຄຸ້ມຄອງ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ດ້ວຍການໄດ້ຮັບໃບຢັ້ງຢືນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຈາກຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ຈະດຳເນີນ.

ພາກສະເໜີ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ພາຍໃຕ້ສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງ ສປປ ລາວ

ແນວທາງ ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂັ້ນບ້ານ

ເຄື່ອງມື ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

3 INTRODUCTION TO THE IMPROVED PLUP APPROACH

The overall approach described in this manual concentrates on land use zoning at the village and village cluster levels. This follows the trend of past years in most provinces and districts where effort was focussed on village boundary delineation and land use zoning. The Shifting Cultivation Stabilisation Pilot Project, (SCSPP, 2001-2006) implemented in Houa Phan Province developed alternate procedures and methods, summarised in Box 1, that focussed on land use zoning at village and village network levels.

Box 1: Alternate Procedures and Methods for Land Use Planning

The SCSPP approach to LUP/LA is based on the understanding that shifting cultivation refers to the 'pioneer' type (where undisturbed forest land is felled for cultivation), and that the cultivation of land for agriculture using forest fallow rotations in agreed agricultural zones is acceptable (MAF 2001). This approach, with some adaptations, is appropriate for the physical and socio-economic conditions found in mountainous upland and other areas, and can be implemented by district and provincial agencies with limited staff and financial resources. The aim was to contain shifting cultivation within agreed agricultural land use zones while providing villagers with agricultural and forest land-use entitlements and benefits. The first phase focused on village boundary delineation and land-use zoning. A second phase concentrated on monitoring villager agriculture and forest land use and inter-village networking activity, while a third phase, land allocation, provided agricultural land tenure entitlements to families within the defined village agricultural zones.

On the 3rd June 2008 participants at a Technical Working Team (TWT) and Technical Advisory Group (TAG) meeting discussed and agreed that land use zoning was a preferred land use planning approach and should be the focus of the PLUP model. A meeting of PLUP stakeholders on 29th August 2008 formally adopted the land use zoning approach after viewing presentations made by stakeholders and discussing various models that the GOL, donors and companies have conducted in recent years.

3.1 Principles of Participatory Land Use Planning

The above stakeholder meeting agreed on several principles that should be adopted in a land use zoning approach at village and village cluster levels. A summary of these principles is provided in the table below.

Village cluster	The village cluster or "kumban" will be the unit adopted for PLUP. Village and village cluster PLUP procedures will be implemented so they contribute to the development of district development plans.
Participation and Gender	The procedures need to be more participatory to ensure that villagers are fully involved in decision making particularly in land zoning and preparing land use plans. In addition, attention needs to be paid to involving both men and women in all stages of the process, e.g., when considering agriculture and forest land use practices and land use rights.
Recognition of villager rights	The rights of villagers must be explained thoroughly before land use zoning and land use planning is initiated and be observed during the process of allocating forest and agricultural lands. In this respect the involvement of the Lao Women's Union in community education services as developed and practised by the Lao Land Titling Project should be incorporated in the procedures.

ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຊົນເຜົ່າ	ບັນດາຊົນເຜົ່າກໍມີຮູບແບບ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການຜະລິດກະສິກໍາ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຊຶ່ງຈໍາເປັນຕ້ອງມີວິທີການທີ່ຍືດຍຸ່ນ ໃນການກໍານົດຈັດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ການສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ.
ບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຮັບຜິດຊອບ ຂອງອົງການທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍກົງ	ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕົ້ນຕໍກັບວຽກ ງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຕ້ອງຈະແຈ້ງ ແລະ ມີການຮັບຮອງເອົາຄຳແນະນຳ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມີປະສິດທິພາບ.
ການກໍານົດແບ່ງເຂດ ແລະ ແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ	ການກໍານົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຈະເປັນການຄຳປະກັນວ່າ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ໃນບ້ານ ຂອງກຸ່ມບ້ານ ມີຂອບເຂດເໝາະສົມ ສໍາລັບການດຳລົງຊີວິດທີ່ໝັ້ນຄົງ ຂອງປະຊາກອນທີ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ. ສ່ວນແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ຈະຕ້ອງແນໃສ່ ສ້າງຄວາມສົມດຸນລະຫວ່າງການນໍາໃຊ້ ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ.
ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ	ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນເຂດຊົນນະບົດ ເປັນສິ່ງຈໍາເປັນ ເພື່ອຄຳປະກັນສິດຄອບຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນ ແລະ ທີ່ດິນລວມໝູ່.
ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້	ການຕິດຕາມກວດກາ ການກໍານົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ຕ້ອງໄດ້ບັນຈຸເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອວ່າຈະສາມາດ ວັດ ແລະ ປະເມີນ ປະສິດທິຜົນ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂອງຂະບວນການດັ່ງກ່າວໄດ້.
ເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານ ແລະ ການເຄືອຂ່າຍ	ເຄືອຂ່າຍຈະຖືກນໍາໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມືອັນໜຶ່ງ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການພົວພັນຮ່ວມມື ລະຫວ່າງບ້ານ ໃນການຄຸ້ມຄອງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ໃນບ້ານ ແລະ ລະຫວ່າງບ້ານ ພາຍໃນກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ.

3.2 ການເຊື່ອມໂຍງ ລະຫວ່າງອົງກອນ ແລະ ການຮ່ວມມື

ການສ້າງການພົວພັນຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງອົງກອນ ເປັນວຽກສໍາຄັນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຈາກ ຂະບວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໄດ້ຖືກນໍາໄປໃຊ້ຕໍ່ ໃນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ, ໃນວຽກງານສົ່ງເສີມ ແລະ ວຽກພັດທະນາ. ອົງກອນຫຼັກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂະບວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໃນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານນັ້ນ ແມ່ນກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ.

3.2.1 ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນເມືອງ

ການສ້າງຕັ້ງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈໍາແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໄດ້ເປັນສິ່ງບົ່ງບອກວ່າ ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຂອງພະນັກງານທີ່ເຮັດວຽກງານຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງ ຈາກເມື່ອກ່ອນ. ຢູ່ຂັ້ນເມືອງ ໃນປະຈຸບັນ, ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ວຽກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໄດ້ມີການແບ່ງກັນລະຫວ່າງ ອົງການປົກຄອງເມືອງ, ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈໍາເມືອງ ດັ່ງນີ້:

ອົງການປົກຄອງເມືອງ :

- ຊ່ວຍ ແລະ ມອບໝາຍໃຫ້ ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈໍາເມືອງ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ຕ່າງໆ ດັ່ງນີ້:
  - ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດແດນ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ທີ່ບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ຕົກແຕກ.
  - ນໍາສະເໜີຂໍອະນຸມັດຂໍຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງບ້ານ ຕໍ່ອົງການປົກຄອງແຂວງ.
  - ກວດກາຄວາມຖີ່ກຕ້ອງ ແລະ ອະນຸມັດແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຂໍຕົກລົງຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ທາງຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈໍາເມືອງ ເປັນຜູ້ຮ່າງ ແລະ ນໍາສະເໜີ.
  - ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ
  - ອະນຸມັດແຜນພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກໍາ

(ໝາຍເຫດ: ມາດຕາ 50 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ລະບຸກ່ຽວກັບການສ້າງຕັ້ງບ້ານໄວ້ວ່າ ເຂດແດນ ຂອງ ບ້ານ ແມ່ນເຈົ້າແຂວງ ຫຼື ເຈົ້າຄອງນະຄອນ ເປັນຜູ້ອະນຸມັດຮັບຮອງ ບັນພື້ນຖານການສະເໜີຂອງເຈົ້າເມືອງ ຫຼື ຫົວໜ້າເຂດເທດສະບານ).

Relevance and benefits	The procedure needs to be implemented in such a way that villagers understand how the end results will benefit them, e.g., their rights to manage agricultural and forest lands will be ensured by provision of secure land use right certificates.
Ethnic land use	Various ethnic groups practice different land use systems and farming practices which necessitates a flexible approach to such activities as forest and land use zoning and the development of land management plans.
Agency roles and responsibilities	The roles and responsibilities of the of the key agencies involved in PLUP need to be clarified and adopted to ensure the process is implemented effectively
Land use zoning and land management plans	Land use zoning will ensure that land uses within the villages in a village cluster are appropriately delineated to provide for sustainable livelihoods for future populations. Land management plans will aim at a balance between the sustainable use of agriculture and forest land.
Land registration	Land registration in rural areas is required to ensure that the land tenure rights for both individual and communal lands are satisfied.
Monitoring	Monitoring of village land use zoning and land management plans must be integrated into the PLUP process so the effectiveness and impact of the PLUP process on natural resource management and use can be measured.
Inter-village networks and networking	Networks will be used as a tool to encourage inter-village co-operation in the management of land use zones and land management plans in villages and between villages in the village clusters.

3.2 Inter-agency Linkages and Co-operation

It is important that inter-agency linkages and co-operation are established between the relevant agencies in order that information from the PLUP processes is utilized to continue with the tasks of land registration and extension and development. The key agencies concerned with the process of PLUP and agriculture and forest land registration at the village and village cluster levels are MAF and NLMA.

3.2.1 Roles and Responsibilities of District Agencies

The formation of the NLMA and the establishment of provincial and district land management offices means that the roles and responsibilities of staff concerned with the management of natural resources has changed from the past. At the district level, the roles and responsibilities for village cluster and village agriculture and forestry land use planning activities are now shared and /or divided between the District Authorities or District Administration, the DAFO and the DLMA.

The District Authorities:

Delegating and assisting DAFO and DLMA with such tasks as:

- Mediating unresolved village boundary and land use disputes
- Submitting village boundary agreement to the Provincial Governor for approval
- Verifying and authorising agriculture and forest land management plans and forest and agricultural land management agreements prepared by DAFO and DLMA
- Rural land registration
- Approving agricultural land development proposals

(Note: Article 50 of the Law on Local Administration concerning the establishment of villages, states that boundaries will be approved by the Provincial Governor according to proposals from the District Governor.)

ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ:

ສອງຫ້ອງການນີ້ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຮ່ວມກັນ ສໍາລັບໜ້າວຽກດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- ການເກັບກຳຂໍ້ມູນເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້
- ການສຳຫຼວດ ແລະ ກຳນົດເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານ
- ການວິເຄາະການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ, ການແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່.
- ການສ້າງແຜນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ ກ່ຽວກັບການຈັດສັນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ
- ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ແລະ ແຜນທີ່ ກ່ຽວກັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ
- ການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ

ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ:

- ສ້າງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທຸກປະເພດຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອນໍາສະເໜີໃຫ້ອົງການປົກຄອງເມືອງ(ເຈົ້າເມືອງ) ຮັບຮອງເອົາ
- ຮັບເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ຈາກຫ້ອງການ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເພື່ອໃຊ້ໃນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນບຸກຄົນ ແລະ ທີ່ດິນລວມໝູ່
- ພິຈາລະນາ, ພິສູດຫຼັກຖານ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ
- ບັນທຶກ ແລະ ເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບທີ່ດິນ

ຫ້ອງການ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ:

- ສ້າງເຄືອຂ່າຍ ແລະ ເຄື່ອນໄຫວເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ
- ຕິດຕາມກວດກາ ຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂອງວຽກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ລວມບ້ານ ແມ່ນປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນທີ່ກ່າວໄວ້ ຢູ່ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 7, ຫົວຂໍ້ “ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຂອງບ້ານຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ”.

3.2.2 ການເຊື່ອມໂຍງ PLUP ເຂົ້າກັບລະບົບສົ່ງເສີມກະສິກໍາຂອງລາວ (LEA)

ປະຈຸບັນການພົວພັນ ລະຫວ່າງ ວຽກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ວຽກງານສົ່ງເສີມຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງສົມບູນເທື່ອ. ຜ່ານມາກໍ່ເຄີຍພະຍາຍາມພັດທະນາໃຫ້ມີຄວາມເກາະກ່ຽວກັນລະຫວ່າງ ວຽກງານແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ແລະ ກິດຈະກຳສົ່ງເສີມ ຢູ່ໃນຮູບແບບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າ ອັນເກົ່າ ແຕ່ບໍ່ປະສົບຜົນສໍາເລັດ ແລະ ກໍ່ໄດ້ມີການເຫັນພ້ອມກັນໃນເວລາຕໍ່ມາ ວ່າ ວຽກງານສົ່ງເສີມບໍ່ຄວນໃຫ້ເປັນຂັ້ນຕອນໜຶ່ງ ຂອງວຽກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ. ຂໍ້ຈຳກັດ ທີ່ພາໃຫ້ບໍ່ປະສົບຜົນສໍາເລັດ ໃນການສ້າງຄວາມເກາະເນື່ອງ ລະຫວ່າງ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ກັບວຽກງານສົ່ງເສີມໃນເວລານັ້ນ ມີດັ່ງນີ້:

- ຢູ່ໃນ 8 ບາດກ້າວ ຂອງທັງໝົດຂະບວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານນັ້ນ ບໍ່ມີກິດຈະກຳສ້າງແຜນການຈັດສັນ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ ທີ່ດິນເລີຍ.
- “ການສົ່ງເສີມ” ບໍ່ສາມາດຈັດເຂົ້າບັນຈຸເປັນຂັ້ນຕອນໜຶ່ງ ຂອງການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າໄດ້ ຍ້ອນວ່າມັນກໍ່ເປັນຂະບວນການ ໃນຕົວຂອງມັນຢູ່ແລ້ວ.

ໃນໄລຍະໜຶ່ງມານີ້, ທິມງານຂອງ ກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ດໍາເນີນການທົດລອງ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ກໍ່ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຜະລິດຂັ້ນ ພາຍຫຼັງທີ່ມີການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແນໃສ່ເພື່ອເຊື່ອມໂຍງການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເຂົ້າກັບວຽກງານສົ່ງເສີມ. ຢ່າງໃດກໍ່ດີ, ກິດຈະກຳນີ້ ເປັນກິດຈະກຳສົ່ງເສີມ ບໍ່ແມ່ນກິດຈະກຳວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ. ນອກນັ້ນ, ລະບົບສົ່ງເສີມກະສິກໍາຂອງລາວ (LEA) ກໍ່ຍັງໄດ້ມີການຫັນລະບົບການສ້າງຄວາມສາມາດຂອງຕົນ ເຂົ້າໃສ່ການສ້າງໃຫ້ການສົ່ງເສີມລະດັບກຸ່ມບ້ານມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໂດຍໄດ້ຝຶກອົບຮົມພະນັກງານ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເພື່ອໃຫ້ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບວຽກງານໃນລະດັບທີ່ກ່າວ.

ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງເຫັນສົມຄວນວ່າ ກິດຈະກຳສົ່ງເສີມ ເຊັ່ນ: ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຜະລິດ ຄວນໃຫ້ເປັນໜ້າທີ່ຂອງພະນັກງານສົ່ງເສີມ ຈາກຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ແລະ ພັດທະນາປ່າໄມ້ ໂດຍນໍາເອົາຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ຂໍ້ມູນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ແຜນທີ່ຕ່າງໆທີ່ພະນັກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເປັນຜູ້ສ້າງ ໄປນໍາໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງ. ຫຼັງຈາກສໍາເລັດການແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແລ້ວ ພະນັກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຄວນຈະເນັ້ນໃສ່ສືບຕໍ່ເຮັດໜ້າທີ່ຊຸກຍູ້ການເຄືອຂ່າຍ ຂອງບ້ານ ແລະ ລະຫວ່າງບ້ານ ພາຍໃນກຸ່ມບ້ານ; ເຮັດໜ້າທີ່ເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ແລະ ແຜນທີ່ ກ່ຽວກັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອນໍາໃຊ້ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່

DAFO and DLMA:

These two agencies share responsibilities for:

- Gathering socio-economic, agriculture land and forest land data
- Village and village cluster boundary surveys and delineation
- Analysis of current land use, agriculture and forest land use zoning and mapping
- Village and village cluster agriculture and forest land management plans and agreements
- PLUP information and map storage
- Providing agriculture and forest land information to facilitate land registration by DLMA

DLMA:

- Preparing village and village cluster land use plans for all categories of land for submission to District Authorities (District Governor) for endorsement
- Receiving agriculture and forest land information from DAFO to use in individual and communal land registration activity
- Undertaking land adjudication and registration
- Recording and storage of land information.

DAFO:

- Village and village cluster networks and networking
- Monitoring the results and impacts of PLUP

Agricultural land and communal forest land registration are conducted following procedures explained in Part 2, Stage 7, titled “Land Registration in Rural Villages”.

3.2.2 Linking PLUP and Agricultural Extension

At present the linkages between land use planning (LUP) and extension at the village and village cluster levels are not well developed. Attempts were made to develop continuity between LUP and extension activities within the former LUP-LA procedures and steps adopted by the GOL.

These proposals were generally unsuccessful as it was later acknowledged that the extension activities should not be a part of village land use planning. The constraints to achieving continuity between LUP and extension at that time were:

- There was no activity in the eight step procedure to prepare village land use and management plans
- ‘Extension’ could not be subsumed in the LUP-LA procedures because it is a process in itself

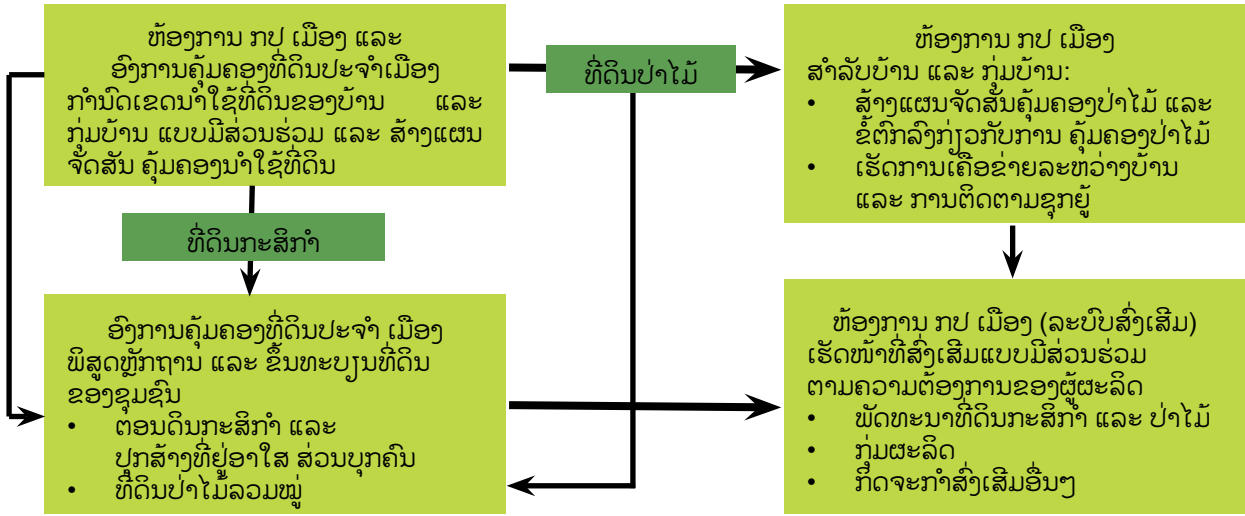
More recently the NAFES teams conducting PLUP pilot activity became engaged in production group formation activity after land use zoning and agricultural and forestry land management plans had been prepared with a view to linking PLUP and extension. This activity, however, is an extension function not a land use planning function. In addition, the Lao Extension Approach (LEA) has aligned its capacity building activities to strengthen extension activity at the village cluster level for which the DAFO extension staff are trained and responsible.

It is therefore preferable that extension activity, such as production group formation, is taken up by DAFO extension staff responsible for activities such as agriculture and livestock, and forestry development, using the socio-economic, land use and forest use data and maps prepared by land use planning staff. After land use zoning is completed and forest and agricultural land management plans are prepared, the PLUP staff should focus on continuing with the functions of village and inter-village networking within village clusters, the proper storage of PLUP information and maps for land registration purposes, and monitoring of PLUP activities.

The linkages between the functions of PLUP, extension and land registration are illustrated in Diagram 1.

ດິນ ແລະ ດຳເນີນວຽກງານຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້. ການພົວພັນລະຫວ່າງ ວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ວຽກງານສົ່ງເສີມ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນໄດ້ ສະແດງໃນແຜນສະແດງ 1.

ແຜນສະແດງ 1: ການພົວພັນ ລະຫວ່າງ ໜ້າທີ່ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ການສົ່ງເສີມ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ.

3.3 ຄວາມຍືດຍຸ່ນ ໃນການກຳນົດເຂດ ແລະ ການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ເຖິງແມ່ນວ່າມີບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນພື້ນຖານ ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ສຳລັບດຳເນີນໃນບ້ານທົ່ວໄປແລ້ວກໍຕາມ ແຕ່ກໍຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ ກຳນົດວິທີການສະເພາະທີ່ຈະປະຕິບັດໃນຂັ້ນຕອນພື້ນຖານເຫຼົ່ານັ້ນ ໃຫ້ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນ ແລະ ແທດເໝາະ ສຳລັບນຳໃຊ້ໃນບ່ອນທີ່ມີສະພາບເງື່ອນໄຂ ແລະ ຈຸດພິເສດສະເພາະ ຕ່າງໆ ຕື່ມ.

ແຜນສະແດງ 2 ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ 9 ບາດກ້າວຂອງຂະບວນການພື້ນຖານທີ່ຈະດຳເນີນ ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນບ້ານທົ່ວໄປ ແລະ ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງມີການດັດປັບຂັ້ນຕອນໃນຂະບວນການພື້ນຖານ ເພື່ອໃຫ້ແທດເໝາະ ສຳລັບນຳໃຊ້ໃນບ່ອນທີ່ມີສະພາບເງື່ອນໄຂຈຸດພິເສດສະເພາະ ໃນ 6 ສະຖານະການ.

ແຜນວາດ 2: ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນພື້ນຖານ ຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ສະຖານະການສະເພາະ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ດັດປັບບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນພື້ນຖານສຳລັບເຂົ້າໄປນຳໃຊ້.

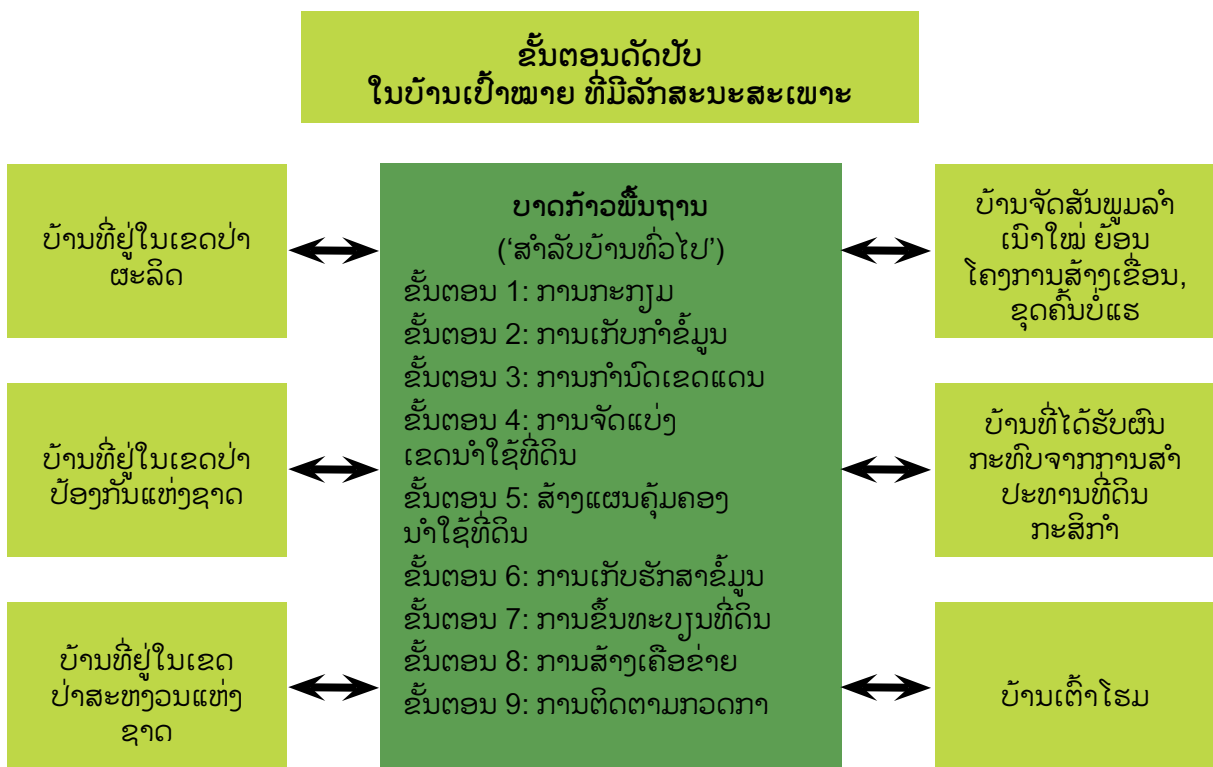
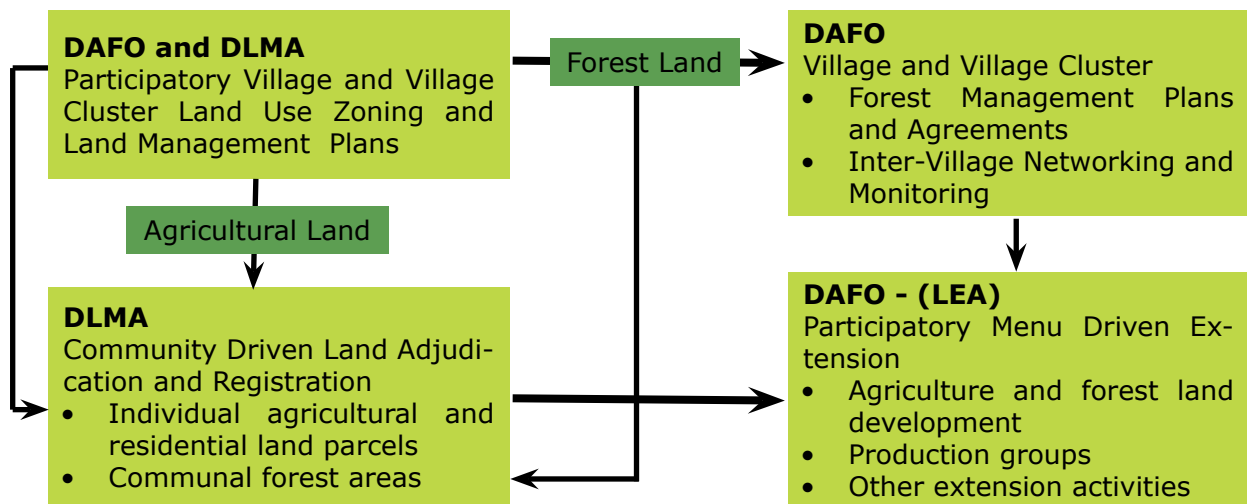

Diagram 1: Linkages between PLUP, Extension and Land Registration Functions

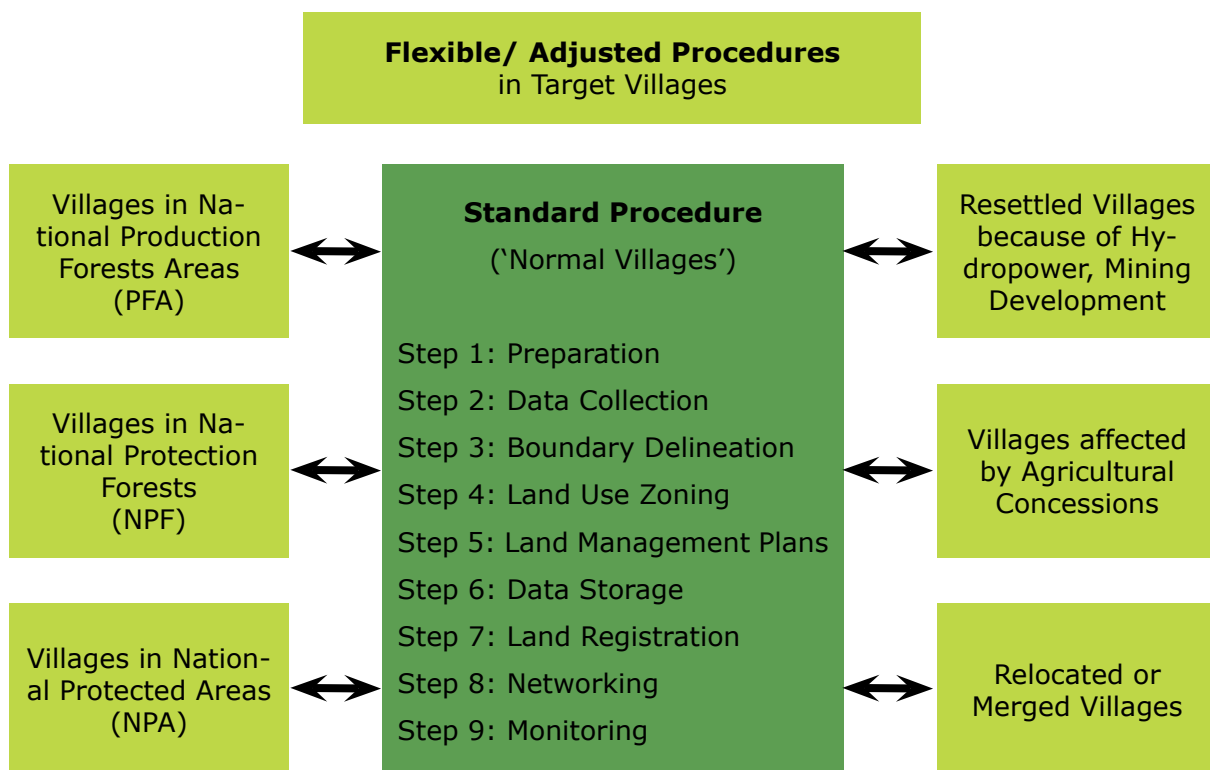

3.3 Flexibility in Land Use Zoning and Planning

While a set of general or standard PLUP procedures and steps is required in normal villages, “flexibility and adaption” needs to be built into these procedures to meet the particular requirements of different situations.

Diagram 2 illustrates the nine stages used in a standard approach to PLUP and the six different situations in which flexibility in the approach is required.

Diagram 2: Standard Stages and Flexible Procedures in PLUP

3.4 ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳໄປ

ບັນດາຂໍ້ສະເໜີແນະນຳໄປນີ້ ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ ບັນດາການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຂຶ້ນກັບ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບວຽກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ນຳໄປພິຈາລະນາ.

ແບບແຜນ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການ

- ແບບແຜນໃນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການກຳນົດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນພາກ 1, ໝວດ 3 ຂອງປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ ຄວນໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ໂດຍອົງການ ຈັດຕັ້ງຕ່າງໆທາງພາກລັດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ແມ່ນລັດຖະບານ ຫຼື NGOs ຕະຫຼອດຮອດຜູ້ນຳໃຊ້ຄູ່ມືກຸ່ມຕ່າງໆ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ເກີດມີຄວາມເອກະພາບ ແລະ ຄວາມຕໍ່ເນື່ອງ ໃນການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກພາກສະໜາມຕົວຈິງ.
- ວຽກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຄວນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄປພ້ອມໆກັນ ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ໃນກຸ່ມບ້ານ. ກຸ່ມບ້ານທີ່ຢູ່ຕິດກັນ ຄວນນຳໃຊ້ລະບຽບຫຼັກການ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດອັນດຽວກັນ ໃນເວລາຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວ.
- ພະນັກງານທີ່ດຳເນີນວຽກງານ PLUP ຄວນເພີ່ມຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນ ທີ່ແນະນຳໃນຄູ່ມື ໂດຍຕ້ອງຊອກ ຫາຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ໄດ້ແນະນຳໃຫ້ອ່ານ ໃນແຕ່ລະບາດກ້າວ ຂອງ PLUP ແລະ ໃນລາຍການເອກະສານອ້າງອີງ ທີ່ໃຫ້ໃນຄູ່ມື.
- ບຸກຄົນທີ່ດຳເນີນ ວຽກງານ PLUP ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ຕ້ອງເຂົ້າໃຈວ່າ ຕົນເອງຕ້ອງເປັນຜູ້ເລືອກເອງ ວ່າຄວນ ໃຊ້ ແນວທາງ, ຫຼັກການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການ ໃດ ໃນແຕ່ລະສະຖານະການທີ່ຕົນພົບຕົວຈິງ ເວລາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານຢູ່ສະໜາມ (ເບິ່ງພາກ 3, ໝວດ 6).
- ສະເໜີໃຫ້ພະນັກງານຜູ້ທີ່ດຳເນີນ PLUP ຄົ້ນຄ້ວາຊອກຫາໃຫ້ໄດ້ ພາບຖ່າຍດາວທຽມ, ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ, ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ແລະ ເຄື່ອງ GPS ເພື່ອໃຫ້ວຽກງານ PLUP ໃນຂອບເຂດທີ່ວ່າປະເທດ ມີມາດຖານ ແລະ ຄວາມແນ່ນອນສູງຂຶ້ນ.

ພາລະບົດບາດ ແລະ ບຸກຄະລາກອນ

- ການກຳນົດພາລະບົດບາດ, ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງລັດ ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ຢູ່ໃນພາກຕ່າງໆຂອງປຶ້ມຄູ່ມື ແມ່ນວຽກງານບຸລິມະ ສິດ ແລະ ຮັບດ່ວນ ທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່.
- ພະນັກງານຜູ້ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ PLUP ຢູ່ຂັ້ນເມືອງ, ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ແລະ ຂັ້ນບ້ານ ຄວນໄດ້ຮັບ ແລະ ສອບ ຜ່ານການອົບຮົມ ກ່ຽວກັບ ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ຂອງຄູ່ມື PLUP ແລະ ຄູ່ມືຝຶກອົບຮົມ ທັງ ຕ້ອງໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ ຮັບຜິດຊອບວຽກງານດັ່ງກ່າວຢ່າງເປັນທາງການ.
- ພະນັກງານ ທີ່ປະຕິບັດວຽກງານ PLUP ໃນທຸກລະດັບ ຄວນໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບແບບແຜນການວາງ ແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ໄດ້ບັນຈຸໄວ້ໃນ ພາກ 1, ໝວດ 4 ຂອງຄູ່ມື ເພື່ອໃຫ້ສາມາດສະໜອງຕອບ ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ຂອງຊາວບ້ານ ກໍຄືນັກລົງທຶນ. ການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດດ້ານ GIS ແລະ ດ້ານການສ້າງແຜນທີ່ ໃຫ້ພະນັກງານພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ຕ້ອງຖືເປັນວຽກບຸລິມະສິດ.

ການລວບລວມ ແລະ ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ

- ຄວນລວບລວມແຕ່ຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນສຳລັບຈັດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ເພື່ອເປັນການຫຼຸດຜ່ອນການເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ເປັນປະໂຫຍດ (ເບິ່ງຄຳອະທິບາຍໃນ ພາກ II, ບາດ ກ້າວທີ 2).
- ຜ່ານມາການເກັບກຳຂໍ້ມູນຍັງບໍ່ເປັນລະບົບ ເຮັດໃຫ້ຂໍ້ມູນສ່ວນຫຼາຍຖືກສູນຫາຍ; ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງສະເໜີ ແນະນຳ ໃຫ້ໃຊ້ເຄື່ອງມື ທີ່ສະເໜີຢູ່ໃນ ພາກ 1, ໝວດ 4 ຂອງປຶ້ມຄູ່ມື ສຳລັບໂຄງການ ໃນຕໍ່ໜ້າ.

ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ

- ຄວນມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບຂອງການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ການອອກໃບຕາດິນເຂດທີ່ຢູ່ອາ ໃສ, ທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ທີ່ດິນລວມໝູ່ ເພື່ອ ຮັບປະກັນໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ຈຳເປັນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ໄດ້ຮັບສິດໃນການຄອບຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 8 ຂອງປຶ້ມຄູ່ມື.
- ການຮັບຮູ້ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບການກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາ, ໂຄງການອະນຸລັກ, ການຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່ ໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນຊັກຊ້າ, ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງສະເໜີແນະໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງວ່າ ການ ນຳໃຊ້ຂັ້ນຕອນ ສຳລັບຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍມາດຕະການດັ່ງກ່າວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 8 ຂອງ ຄູ່ມື ເປັນວຽກບຸລິມະສິດ.
- ຍ້ອນຜ່ານມາ ໄດ້ມີການບຸກລຸກທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນຫຼາຍຂຶ້ນ ຈາກຜູ້ລົງທຶນ, ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ ລັດຖະບານ ນຳໃຊ້ມາດ ຕະການເພື່ອຮັບຮູ້ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງແຕ່ລະບ້ານ ຢ່າງເປັນທາງການ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ຮັບຮູ້ຂໍ້ ຕົກລົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນເວລາດຳເນີນວຽກງານ PLUP ເພື່ອເປັນການປົກປ້ອງ ສິດທີ່ ຕໍ່ປ່າໄມ້ ແລະ ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງຊາວບ້ານ ໃນເຂດຊົນນະບົດ. ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວ, ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ຮັບຮູ້ເຂດແດນ, ສິດນໍາໃຊ້ ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ແຜນທີ່ກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ເວລາພິຈາລະນາ ການ ອະນຸຍາດສຳປະທານທີ່ດິນເພື່ອພັດທະນາກະສິກຳໃຫ້ແກ່ຜູ້ລົງທຶນຕ່າງໆ.
- ແນະນຳໃຫ້ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ຍຸດເຊົາການອອກໃບຍັງຢືນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ ເພາະວ່າ ສິດໃນການຄົ້ນຄ້ວາພິຈາລະນາກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແມ່ນ ໜ້າທີ່ຂອງ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳ ເມືອງ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍຄວນສ້າງລະບົບການຈັດສັນ ທີ່ດິນບ້ານຄຸ້ມຄອງ ຂຶ້ນຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນໝວດ 7.2, ພາກ 2 ຂອງປຶ້ມຄູ່ມື ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານມີສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງຖືກຕ້ອງ.

3.4 General Recommendations

The following key recommendations are proposed for consideration by the agencies concerned with PLUP activities in the implementing agencies of MAF and NLMA.

Approaches, Procedures and Methods

- The village and village land use zoning and land use planning approach as described in Part 1, Chapter 3 of this manual should be adopted by all government agencies and non-government organisations and end users to ensure consistency and continuity in field application
- In villages and village clusters, PLUP should be conducted simultaneously to ensure that there is continuity of land zoning and land planning across the village cluster. Similar principles and procedures should apply when PLUP is undertaken with adjoining village clusters
- PLUP implementers should increase their understanding of the procedures described in the manual by accessing information contained in documents recommended for further reading for each stage of the PLUP process, and the list of references provided
- Persons implementing PLUP at provincial and district levels need to be aware that they have the responsibility to use approaches, procedures and methods depending on the situation or conditions which they encounter (refer to Part 3, Section 6)
- It is recommended that PLUP implementers find ways to access satellite imagery, digital topographic maps, aerial photographs and GPS so that the standards and accuracy of PLUP are improved through-out the country

Roles and Staffing

- The clarification of the actual roles, responsibilities and functions of the concerned government agencies as described in various sections of this manual at village and village cluster levels is an urgent priority.
- Persons implementing PLUP at district, village cluster and village level should have participated in and passed a training course based on stages and procedures in this manual and a training manual, and have been officially appointed for the task.
- It is recommended that staff at these levels be well trained in participatory land use planning approaches incorporating the application of the land use planning tools described in Part 1 Chapter 4 to enable them to respond to the land use planning needs of villagers and investors. Capacity building in GIS and mapping for PAFO and PLMA staff should be given priority

Data Gathering and Use

- Only data that will be useful for land zoning, land use plans and rural land registration and titling should be gathered to reduce the quantity of unnecessary information collected (see explanation in Part II, Stage 2)
- In the former LUP-LA program a system of data storage and retrieval was not established which resulted in the loss of much of the valuable data produced. For this reason it is recommended that in the future program the tools discussed in Part 1, Chapter 4 be used so that effective information systems can be established for electronic and digital data

Land Rights and Registration

- A system of rural land registration and land titling of residential, individual and collective (communal) lands should be adopted and implemented to secure land tenure for the poor and needy in rural areas as described in Part 2, Stage 7.
- The recognition of land use rights has been slow to take effect in villages affected by development, conservation, relocation and resettlement. It is therefore recommended that the adoption of the procedures for implementing these measures as described in Part 2, Stage 7 of this manual be adopted as a matter of high priority
- In view of aggressive village land acquisitions being made by development investors, it is recommended that the GoL take measures to officially recognise and legalise village agriculture and forest land use zones delineated, and agriculture and forest land management agreements from PLUP, in order to protect the forest and land use rights of rural villagers. It is recommended that provincial and district authorities be bound to recognise village boundaries, village land use rights and land use zone maps when considering the allocation of land for agricultural development investors
- It is recommended that the issue of new TLUCs by DAFO be discontinued because the DLMA has the mandate to undertake land parcel adjudication, land parcel measurement, and registration of land parcels. Also, a village managed land allocation system should be established as described in Part 2, Chapter 7.2 of this manual to provide family and individual land rights.

ການເຄືອຂ່າຍ ແລະ ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້

- ຢູ່ໃນໂຄງການ ແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ຜູ້ນຳມາ, ແມ່ນບໍ່ມີການສ້າງລະບົບເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ມີການສ້າງເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານຂຶ້ນ ເພື່ອເອ້ອອນວຍ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນລະດັບບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໃຫ້ມີຄວາມສະດວກຂຶ້ນ. ສູນບໍລິການເຕັກນິກປະຈຳກຸ່ມບ້ານ ຄວນເປັນເຈົ້າການໃນການ ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ລະບົບເຄືອຂ່າຍດັ່ງກ່າວມີການຂະຫຍາຍຕົວ.
- ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປຶ້ມຄູ່ມື ຄວນຖືເປັນກິດຈະກຳໜຶ່ງທີ່ບໍ່ສາມາດຕັດແຍກອອກຈາກວຽກງານຂອງ PLUP ໄດ້. ວຽກງານຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ຄວນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຕິດພັນກັບແຜນເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງ ພະນັກງານແຂວງ ແລະ ເມືອງ ທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານດັ່ງກ່າວ.

ການປະສານງານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ

- ໃນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກ່ຽວກັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ບັບປຸງລະບົບການປະສານງານ ໃນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ການຈັດຕັ້ງຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການສົ່ງເສີມ; ເພື່ອຍົກສູງປະສິດທິຜົນ ຂອງຂະບວນການພັດທະນາບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ (ເບິ່ງຂໍ້ສະເໜີໃນ ພາກ 1, ໝວດ 3.2).
- ສະເໜີໃຫ້ຈັດຕັ້ງ “ອົງກອນຮັບຜິດຊອບສະເພາະ” ຂຶ້ນໃໝ່ພາຍໃນ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອກຳກັບດູແລການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ. ທາງເລືອກທີ່ຄວນພິຈາລະນາ ມີ 2 ປະການ ຄື:
  - 1) ຍົກສູງຄວາມສຳຄັນຂອງວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ພະແນກຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່ ຂອງກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ແລະ ເປັນເຈົ້າການ ໃນປະຈຸບັນ.
  - 2) ຫັນເອົາ ພະແນກຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ມາລວມເຂົ້າກັບ ໜ່ວຍງານທີ່ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໃໝ່ນີ້.

Networking and Monitoring

- In the former LUP-LA program inter-village networking systems were not established. Therefore, it is recommended that networks and networking systems be established to facilitate natural resource management and use at village and village cluster levels. The village cluster Extension Service Centres should be utilised to promote networking systems.
- Monitoring activities as described in this manual should be adopted as an integral activity of PLUP. Monitoring should be implemented consistently following established schedules by provincial and district PLUP staff.

Co-ordination and Organisation

- Within the land and forestry sectors it is vital to improve linkages between the functions of land use planning, land administration and extension to ensure efficiency in the process of village and village cluster development (see proposals in Part 1, Chapter 3.2)
- It is recommended that a new “body” be established in the MAF that would take direct responsibility for overseeing the implementation of agriculture and forest land use planning activity at central, provincial and district levels. Consideration could be given to the following alternatives: 1) elevate the importance and prominence of land use planning in the current organisational structure, or 2) merge the present Shifting Cultivation Stabilisation Division into the new “body”

4 ເຄື່ອງມື ໃນການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໃນການສ້າງແຜນທີ່

ໃນພາກນີ້ຈະໄດ້ນຳສະເໜີເຄື່ອງມືການສ້າງແຜນທີ່ ແລະ ການຈັດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຊຶ່ງປະກອບມີ 4 ປະເພດດັ່ງນີ້: ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ, ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ, ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ຈີພີເອັສ (GPS).

4.1 ເຫດຜົນອ້າງອີງ

ເປົ້າໝາຍຂອງການສຳຫຼວດ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ ແມ່ນເພື່ອບັນທຶກ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນສະພາບໜ້າດິນ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຊັດເຈນ. ພາບຖ່າຍດາວທຽມ, ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ GPS ໄດ້ຮັບການບັບປຸງດ້ານຂີດຄວາມສາມາດ ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ການບັນທຶກ, ການວິເຄາະ ແລະ ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຊຶ່ງເຄື່ອງມືທັງໝົດນີ້ ຈະເພີ່ມຄວາມຄຸ້ມຄ່າໃນການລົງທຶນເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທັງທາງດ້ານເວລາ ແລະ ລາຍຈ່າຍ.

ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ບໍ່ແນ່ນອນໃນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຜ່ານມາ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຄາດເຄື່ອນຫຼາຍ ປະການ ໃນການສ້າງແຜນທີ່. ຍ້ອນເຫດຜົນດັ່ງກ່າວ, ຈິ່ງສະເໜີໃຫ້ນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ແນ່ນອນກ່ວາເກົ່າ ໃນໂຄງການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນອະນາຄົດ ເພື່ອສະດວກໃນການກຳນົດເຂດແດນ, ການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການວາງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງບ້ານ.

ແນວທາງທີ່ສະເໜີນີ້ມີຄວາມເໝາະສົມ ເພາະວ່າ:

- ພາບຖ່າຍດາວທຽມທີ່ພິມອອກມາ ແລະ ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດແມ່ນເຄື່ອງມືທີ່ເໝາະສົມ ໃນການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ.
- ຂໍ້ມູນແຜນທີ່ ສາມາດເກັບຮັກສາໄດ້ຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ເໝາະສົມ ຢູ່ໃນລະບົບ GIS.
- ຄວາມຊັດເຈນສູງ ເປັນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນ ໃນການເຮັດໃຫ້ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນສະດວກຂຶ້ນ.
- ເຕັກໂນໂລຊີ ແມ່ນມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້ກໍສາມາດຈັດຊື້ໄດ້ ໂດຍອາໄສງົບປະມານຈາກພາກລັດ ຫຼື ການສະໜັບສະໜູນຂອງບັນດາໂຄງການທີ່ໃຫ້ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອ.
- ລະດັບຄວາມຊຳນານກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ລະບົບ GIS ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງໄດ້ມີການບັບປຸງດີຂຶ້ນ ເປັນກ້າວໆມາ ສາມາດຕອບສະໜອງ ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ຂອງວຽກພາກສະໜາມໄດ້.
- ພະນັກງານພາກສະໜາມສາມາດຮຽນໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີຕົວຈິງໄດ້ ເຊັ່ນ: ເຂົາເຈົ້າສາມາດນໍາໃຊ້ແຜນທີ່ ແລະ ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ພາຍໃຕ້ການແນະນຳຂອງຊ່ຽວຊານດ້ານ GIS.
- ເຕັກໂນໂລຊີນີ້ ແມ່ນພໍເຂົ້າເຖິງໄດ້ ຖ້າຫາກວ່າໜ່ວຍງານ GIS ຂອງພາກສ່ວນລັດ, ໂຄງການ ແລະ ເອກະຊົນ ສາມາດພິມພາບຂອງພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍອອກໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້ ໃນລາຄາສົມເຫດສົມຜົນ.

ພາບຖ່າຍທີ່ມີຢູ່ ສປປ ລາວ ເຮົາ ລວມມີພາບຖ່າຍທາງອາກາດ, ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ທີ່ກວມພື້ນທີ່ທົ່ວປະເທດ ໃນຫຼາຍມາດຕາສ່ວນ ແລະ ລະດັບຄວາມຊັດເຈນ. ນອກຈາກນັ້ນແລ້ວ, ກໍຍັງມີແຜນທີ່ພູມິປະເທດມາດຕາສ່ວນ 1:50,000 ທີ່ສ້າງໃນຊຸມປີ 1960, ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ມາດຕາສ່ວນ 1:100000 ສ້າງໃນຕົ້ນທົດສະວັດ 1980 ແລະ ທົດສະວັດ 2000 ແລະ ຊຸດຂໍ້ມູນ GIS ຫຼາຍຢ່າງຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງ ທີ່ສາມາດນໍາມາໃຊ້ເພື່ອສ້າງແຜນທີ່. ພາບພິມຈາກພາບຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ແຜນທີ່ ມີຈຳໜ່າຍທີ່ ກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ກົມແຜນທີ່ແຫ່ງຊາດ.

4.2 ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ

ແຜນທີ່ພູມິປະເທດບັນຈຸຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຫຼາກຫຼາຍຢູ່ໃນແຜ່ນດຽວ ເປັນແຜນທີ່ ທີ່ນໍາໃຊ້ຮູບແບບມາດຕະຖານ ທີ່ເຮັດໃຫ້ສາມາດເຂົ້າໃຈສະພາບຂອງທຸກໆພື້ນທີ່ໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ.

4.2.1 ແຫຼ່ງ, ການຜະລິດ, ລາຄາຂອງແຜນທີ່ ແລະ ຂໍ້ມູນ

ແຜນທີ່ມາດຕາສ່ວນ 1:50,000 ໃນຊຸມປີ 1960 ສ້າງຂຶ້ນໂດຍອົງການສຳຫຼວດທໍລະນີສາດສະຫະລັດອາເມລິກາ, ແຜນທີ່ມາດຕາສ່ວນ 1:100,000 ສ້າງຂຶ້ນໃນຕົ້ນປີ 1980 ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກສະຫະພາບໂຊວຽດ ແລະ ແຜນທີ່ 1:100,000 ສ້າງຂຶ້ນໃນຕົ້ນປີ 2000 ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກອົງການ JICA ແມ່ນມີຕອບສະໜອງ ທັງໃນຮູບເປັນແຜນທີ່ເຈ້ຍ (ຮູບຂ້າງລຸ່ມນີ້) ແລະ ແຜນທີ່ດິຈິຕອນສະແກນ (digital scans).

4 PARTICIPATORY LAND ZONING AND MAPPING TOOLS

Four land use zoning and mapping tools are discussed in this chapter; topographic maps, aerial photography, satellite imagery, and geographic positioning systems (GPS).

4.1 Rationale

The goal of surveying and mapping is to accurately record and represent the situation on the ground. The satellite imagery, aerial photography and GPS technology have greatly improved the ability to collect, record, analyse and share information. This will add significant value to the investment in time and funds made in the PLUP process.

The variety of inaccurate land use planning tools used previously has caused many mapping irregularities. For this reason it is proposed that improved land zoning and mapping tools be used in the future PLUP programme to facilitate village boundary delineation, land use zoning and land management planning.

This approach is preferable because:

- Satellite image prints and aerial photo maps are excellent tools for participatory village boundary delineation and land use zoning with villagers
- Map data can be systematically and properly stored in GIS
- Higher levels of accuracy are needed to facilitate land parcel registration
- The technology is readily available and can be accessed by end users either through government sources and/or with donor program support
- The levels of GIS expertise at central and provincial levels are progressively being improved to support field implementers
- Field staff can be trained in the practical use of the technology, i.e., they can use printed maps and aerial photographs under the supervision of GIS subject matter specialists
- The technology is affordable if the printed images of the areas of interest are provided to end users at reasonable cost by state, project, and private sector GIS units

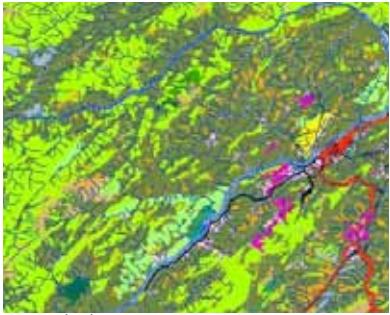
Imagery available in Lao PDR includes aerial photography and satellite imagery covering all of the country at different scale and resolution. In addition, there are 1:50,000 scale topographic maps from the 1960's, and 1:100,000 scale topographic maps from the early 1980's and early 2000's, and a range of GIS datasets that can be used to create maps from a number of different sources. Imagery and map prints are available from FIPD, NLMA and the National Geographic Department (NGD).

4.2 Topographic Maps

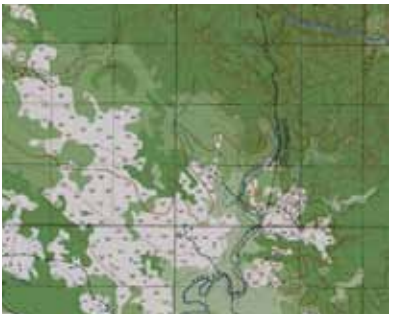
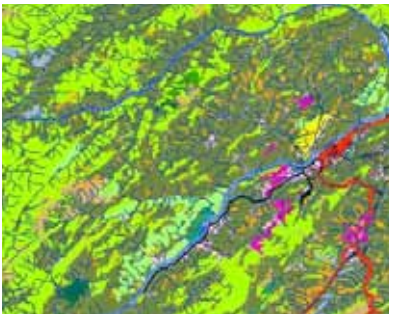
Topographic maps contain a variety of information on a single sheet following a standard format that makes it easy for a wide range of people to understand the situation in any area.

4.2.1 Source, Availability and Cost of Maps and Map Data

There are 1:50,000 scale maps from the 1960's prepared by the United States Geological Survey (USGS), 1:100,000 scale maps from the early 1980's prepared with assistance from the Soviet Union and 1:100,000 scale maps from the early 2000's prepared with assistance from JICA. These maps are available both as hard copy prints (as shown in the figures below) and as digital scans.

 <p>ແຜນທີ່ມາດຕາສ່ວນ 1:50,000 ສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍ ອົງການສຳຫຼວດທໍລະນີສາດສະຫະລັດອາເມລິກາ</p>	<p>ກົມແຜນທີ່ແຫ່ງຊາດ ປີ 1960</p> <p>8,000 ກີບ/ແຜ່ນ (ລາຄາປະຈຸບັນ)</p>	<p>ແຜນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ເປັນແຜນທີ່ພູມິປະເທດຊັດເຈນທີ່ສຸດ ຊຶ່ງໄດ້ສ້າງຂຶ້ນຢູ່ ສປປ ລາວ;</p> <p>ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ມີອາຍຸ ຫຼາຍກ່ວາ 50 ປີ ຜ່ານມາແລ້ວ ຈຶ່ງບໍ່ຖືກຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບຈຸດທີ່ຕັ້ງ ຕົວຈິງໃນປະຈຸບັນ ແຕ່ກໍສາມາດເປັນບ່ອນອີງທາງປະຫວັດສາດ ເພື່ອປະເມີນຜົນການປ່ຽນແປງກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນແຕ່ລະໄລຍະ;</p> <p>ແຜນທີ່ຂອງທຸກໆພື້ນທີ່ ສາມາດຫາໄດ້ຈາກກົມແຜນທີ່, ຍົກເວັ້ນລຽບເຂດຊາຍແດນລະຫວ່າງປະເທດ ແລະ ຈະມີຄຸນນະພາບເຈ້ຍ ແຕກຕ່າງກັນ.</p> <p>ຂໍ້ມູນ ຄຸນນະພາບສູງຄົບຊຸດ ແມ່ນມີຢູ່ ແຕ່ຈະໃຊ້ເວລາ ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມຫຼາຍພໍສົມຄວນຈຶ່ງຈະຫາມາໄດ້.</p>
 <p>ແຜນທີ່ມາດຕາສ່ວນ 1:100,000 ສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກສະຫະພາບໂຊວຽດ</p>	<p>ກົມແຜນທີ່ແຫ່ງຊາດ ປີ 1982</p> <p>7,000 ກີບ/ແຜ່ນ (ລາຄາປະຈຸບັນ)</p>	<p>ແຜນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ຊັດເຈນສົມກັບມາດຕາສ່ວນ 1:100,000 ແລະ ບາງບ່ອນ ອາດຢູ່ໃນມາດຕາສ່ວນ 1:400,000;</p> <p>ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ມີອາຍຸຫຼາຍກ່ວາ 25 ປີ ແລ້ວ ຈຸດທີ່ຕັ້ງສ່ວນໃຫຍ່ຈຶ່ງບໍ່ຖືກກັບສະພາບຕົວຈິງໃນປະຈຸບັນ ແຕ່ກໍສາມາດເປັນບ່ອນອີງທາງປະຫວັດສາດ ເພື່ອປະເມີນການປ່ຽນແປງ ກ່ຽວກັບ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນແຕ່ລະໄລຍະ ເປັນຢ່າງດີ.</p> <p>ແຜນທີ່ຄຸນນະພາບດີ ຂອງທຸກໆພື້ນທີ່ ລວມທັງເຂດຊາຍແດນລະຫວ່າງປະເທດ ສາມາດຫາໄດ້ທີ່ກົມແຜນທີ່.</p>
 <p>ແຜນທີ່ມາດຕາສ່ວນ 1:100,000 ທີ່ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກອົງການ JICA</p>	<p>ກົມແຜນທີ່ ປີ 1997-2000</p> <p>50,000-200,000 ກີບ/ແຜ່ນ (A4-A0) (ລາຄາປະຈຸບັນ)</p>	<p>ແຜນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ຊັດເຈນສົມກັບມາດຕາສ່ວນ 1:100,000 ແລະ ຢູ່ບາງບ່ອນ ອາດຈະຢູ່ໃນມາດຕາສ່ວນ 1:400,000</p> <p>ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ມີອາຍຸຫຼາຍກ່ວາ 10 ປີ ແລ້ວ ຈຸດທີ່ຕັ້ງຫຼາຍບ່ອນຈຶ່ງບໍ່ຖືກ ກັບສະພາບຕົວຈິງໃນປະຈຸບັນ ແຕ່ກໍສາມາດເປັນບ່ອນອີງທາງປະຫວັດສາດ ເພື່ອປະເມີນການປ່ຽນແປງກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ໄດ້ເປັນຢ່າງດີ.</p> <p>ແຜນທີ່ຄຸນນະພາບດີຂອງທຸກໆພື້ນທີ່ ລວມທັງ ເຂດຊາຍແດນລະຫວ່າງປະເທດ ສາມາດຫາໄດ້ທີ່ກົມແຜນທີ່.</p> <p>ແຜນທີ່ ເພື່ອນໍາໃຊ້ໃນຈຸດປະສົງສະເພາະໃດໜຶ່ງ ສາມາດສົ່ງເຮັດໄດ້.</p>
 <p>ແຜນທີ່ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນສະເພາະດ້ານມາດຕາສ່ວນ 1:100,000</p>	<p>ກົມແຜນທີ່, ກອງສຳຫຼວດປ່າໄມ້, ອຄດຊ, ສຄກປ 1997-2000</p> <p>50,000-200,000 ກີບ/ແຜ່ນ (A4-A0)</p>	<p>ຊຸດຂໍ້ມູນ GIS ຫຼາຍດ້ານ (ດິນ, ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້, ເຂດປ່າປ້ອງກັນ, ປ່າສະຫງວນ ແລະ ຈຸດທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານ) ໃນມາດຕາສ່ວນ 1:10,000 ສາມາດຫາໄດ້ ສໍາລັບບາງເຂດເທດສະບານ ແລະ ຖ້າໃນມາດຕາສ່ວນ 1:400,000 ຫຼື ນ້ອຍກວ່ານັ້ນແມ່ນສາມາດຫາໄດ້ສໍາລັບຫຼາຍພື້ນທີ່.</p> <p>ຂໍ້ມູນ GIS ແມ່ນໄດ້ມາຈາກຂໍ້ມູນ 25 ປີ ຜ່ານມາ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການອັບເດດແຕ່ລະໄລຍະຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;</p> <p>ແຜນທີ່ຄຸນນະພາບສູງຂອງທຸກໆພື້ນທີ່ລວມທັງເຂດຊາຍແດນຂອງປະເທດສາມາດຫາໄດ້ຈາກຫຼາຍໜ່ວຍງານ;</p> <p>ແຜນທີ່ ເພື່ອນໍາໃຊ້ໃນຈຸດປະສົງສະເພາະໃດໜຶ່ງ ສາມາດສົ່ງເຮັດໄດ້.</p>

 <p>1:50,000 USGS Topo Maps</p>	<p>NGD 1960 8,000 Kip/ Print</p>	<p>These maps are the most geographically accurate maps that have been produced for Lao PDR.</p> <p>The data is over 50 years old, and so will not be up-to-date for most places. It provides a good historical reference for evaluating land use change over time.</p> <p>The maps are available for most areas from the NGD except along the country borders, but are variable in print quality.</p> <p>The full and high quality dataset exists but will take some time and effort to acquire.</p>
 <p>1:100,000 Russian Topo Maps</p>	<p>NGD 1982 7,000 Kip/ Print</p>	<p>These maps are significantly less accurate than 1:100,000 scale, and are perhaps approximately 1:400,000 scale.</p> <p>The data is over 25 years old, and so will not be up-to-date for most places. It provides a good historical reference for evaluating land use change over time.</p> <p>Good print quality maps are available from the NGD for all areas including along the country borders.</p>
 <p>1:100,000 JICA Topo Maps</p>	<p>NGD 1997- 2000 50,000 – 200,000 Kip/ print (A4 – A0)</p>	<p>These maps are significantly less accurate than 1:100,000 scale, and are sometimes 1:400,000 scale in places.</p> <p>The data is over 10 years old, and so will not be up-to-date for most places. It provides a good historical reference for evaluating land use change over time.</p> <p>The maps are available for all areas from the NGD including along the country borders with good print quality.</p> <p>Custom maps with specific layers can be prepared on order.</p>
 <p>1:100,000 Custom Maps</p>	<p>NGD, FIPD, NLMA, NAFRI 1997-2000 50,000 – 200,000 Kip/ print (A4-A0)</p>	<p>A variety of GIS datasets (soils, land use, forest cover, PFAs, NPAs, up-to-date administrative boundaries and village locations) of different scale and date are available at 1:10,000 scale for some urban areas and up to 1:400,000 scale or less in most places.</p> <p>The GIS data is based on information ranging from over 25 years old to data that is being updated regularly.</p> <p>Good print quality maps are available for all areas including along the country borders from the different agencies.</p> <p>Custom maps with specific layers can be prepared on order.</p>

4.2.2 ສິ່ງທີ່ຄວນພິຈາລະນາໃນການນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ

ຈຸດດີ	ຈຸດອ່ອນ
ແຜນທີ່ສາມາດຫາໄດ້ງ່າຍໃນລາຄາທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ມີສຳລັບທຸກໆພື້ນທີ່	
ແຜນທີ່ຊັດເຈນ; ສະພາບພູມິປະເທດ, ສະພາບ ການປົກຄຸມ ແລະ ການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່, ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງສາມາດເບິ່ງເຂົ້າໃຈງ່າຍ	ມາດຕາສ່ວນຂອງແຜນທີ່ນ້ອຍເຮັດໃຫ້ຈຸດທີ່ຕັ້ງ, ໄລຍະທ່າງ ແລະ ເນື້ອທີ່ ສາມາດວັດແທກໄດ້ແຕ່ຄ່າໄກ້ຄຽງເທົ່ານັ້ນ ແລະ ບໍ່ກົງກັນກັບຂໍ້ມູນ GPS
ການສົມທຽບແຜນທີ່ ທີ່ສ້າງໃນແຕ່ລະໄລຍະເຮັດໃຫ້ເຂົ້າໃຈສະພາບການປ່ຽນແປງ ດ້ານການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການປົກຄຸມຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ການພັດທະນາ ໄດ້ດີ.	ສະພາບພື້ນທີ່, ເຂດແດນການປົກຄອງ ແລະ ທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານ ມີການປ່ຽນແປງໃນຫຼາຍພື້ນທີ່ ນັບແຕ່ມີສ້າງ ແຜນທີ່ຂຶ້ນມາ
ການມີແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ກວມຫຼາຍພື້ນທີ່ ແມ່ນເປັນປະໂຫຍດທາງດ້ານ ຄວາມຄົງທີ່ (consistency) ແລະ ເຮັດໃຫ້ພາລະຝຶກອົບຮົມຫຼຸດຜ່ອນລົງ.	ການນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພູມິປະເທດພຽງຢ່າງດຽວ ຈະບໍ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນພຽງພໍ ສຳລັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ ຊັດເຈນ ແລະ ທັນຍຸກ ເນື່ອງຈາກລະດັບຄວາມລະອຽດ ຂອງມັນບໍ່ສູງ.
ພະນັກງານແຂວງ ແລະ ເມືອງ ນິຍົມນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພູມິປະເທດເຫຼົ່ານີ້ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ຄຸ້ນເຄີຍດີ	

ຂໍ້ແນະນຳ

ແຜນທີ່ພູມິປະເທດເຫຼົ່ານີ້ ມີລາຍລະອຽດບໍ່ພຽງພໍ ຖ້າບໍ່ມີພາບຖ່າຍທີ່ຄວາມລະອຽດສູງກວ່າ (ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ແລະ ພາບຖ່າຍດາວທຽມ) ເພີ່ມເຕີມ ແຕ່ຢ່າງໃດກໍດີ ມັນກໍມີລາຄາບໍ່ແພງ, ມີຄຸນຄ່າ ແລະ ປະໂຫຍດສຳລັບວຽກວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

4.2.3 ການກະກຽມສຳລັບນຳໃຊ້ແຜນທີ່ ສຳລັບວຽກງານພາກສະໜາມ

1. ຈັດຫາແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ທີ່ມີມາດຕາສ່ວນໃຫຍ່ (1:50,000 ຫຼື 1:100,000) ຈາກ ກົມແຜນທີ່;
2. ຈັດຫາແຜນທີ່ສະເພາະຂອງພື້ນທີ່ ໃນມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 ເຊັ່ນ: ແຜນທີ່ປ່າໄມ້, ແຜນທີ່ດິນ, ແຜນທີ່ປົກຄອງ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ (ອັບເດດ) ແລ້ວ ຈາກສູນ GIS ຂອງກົມແຜນທີ່, ກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ;
3. ຈັດຫາບັງໃສ່ແຜນທີ່ (ຢ່າງປະລາສຕິກ) ທີ່ມີຝາປິດ ເພື່ອເກັບຮັກສາແຜນທີ່ ເວລາລົງສະໜາມ.

4.2.4 ຈຸດສຳຄັນທີ່ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ເວລານຳໃຊ້ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ

- ທີ່ມາງານລົງໄປກວດກາສະພາບຄືນ ເຊັ່ນ: ຊື່ຂອງບ້ານ, ທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານ, ການເຕົ້າໂຮມບ້ານ, ເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແຜນທີ່ກວມເອົາພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍທັງໝົດ ກ່ອນຈະພິມແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 ແລະ 1:10,000 ອອກມາ;
- ນຳໃຊ້ແຜນທີ່ເພື່ອວາງແຜນວຽກງານພາກສະໜາມ ສົມທົບກັບພະນັກງານເມືອງ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ແນໃສ່ເພື່ອເຮັດໃຫ້ພະນັກງານຄຸ້ມຄອງພື້ນທີ່ ທັງເປັນການຝຶກອົບຮົມການນຳໃຊ້ແຜນທີ່ໄປໃນຕົວ;
- ນຳໃຊ້ແຜນທີ່ ເຂົ້າໃນການປົກສາຫາລື ກັບຜູ້ທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນ ໂດຍຕິດໃສ່ກະດານ ລຽງຕາມລຳດັບເວລາເພື່ອສະແດງ ໃຫ້ເຫັນຈຸດທີ່ປ່ຽນແປງໃນແຕ່ລະໄລຍະ;
- ວຽກງານກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຄວນນຳໃຊ້ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ຫຼື ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ເຂົ້າຊ່ວຍເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນ ເນື່ອງຈາກວ່າມາດຕາສ່ວນ ຂອງແຜນທີ່ພູມິປະເທດນ້ອຍເກີນໄປ ທີ່ຈະໃຫ້ລາຍລະອຽດພຽງພໍ.
- ແຜນທີ່ພິມອອກມາ ບໍ່ຄວນໃຫ້ມາດຕາສ່ວນໃຫຍ່ກ່ວາ 1:25,000 ຍົກເວັ້ນ ແຕ່ພື້ນທີ່ໄດ້ເຄີຍສ້າງແຜນທີ່ຂະໜາດມາດຕາສ່ວນໃຫຍ່ກ່ວານີ້ມາກ່ອນແລ້ວ.

4.2.5 ສະຫຼຸບຜົນການນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ

- ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ແລະ ແຜນທີ່ສະເພາະແນວ ເປັນເຄື່ອງມືພື້ນຖານສຳລັບ ນຳໃຊ້ເພື່ອວາງແຜນ, ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ປົກສາຫາລື ຫຼາຍກ່ວາທີ່ຈະໃຊ້ ເພື່ອບັນທຶກຂໍ້ມູນທີ່ຊັດເຈນ;
- ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ໃຫ້ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ທົ່ວໄປ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ສະພາບພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍ ຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ເພື່ອວາງແຜນກິດຈະກຳ.

ພາກສະເໜີ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ພາຍໃຕ້ສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງ ສປປ ລາວ

ແນວທາງ ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂັ້ນພື້ນຖານ

ເຄື່ອງມື ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

4.2.2 Considerations for Using Topographic Maps

Advantages	Disadvantages
The maps are easily obtainable for a very reasonable cost and cover all areas.	
The maps provide a clear and easily understood picture of overall topography, land cover and use, settlement, and infrastructure.	The maps are of small scale, so locations, distances and areas are approximate and won't match very closely with GPS readings.
The comparison of the maps at different times allows better understanding of land use and forest cover change and development patterns.	The land cover, administrative details and village locations have changed quite significantly since the date of the mapping in many if not all areas.
Having topographic maps over many locations is valuable for consistency and reduced training load.	If used by themselves topographic maps will not provide enough information for accurate and up-to-date PLUP because the level of detail is not very high.
Many staff at district and provincial levels have used these maps so are familiar with them.	

Recommendation

Topographic maps will not be sufficient without additional higher detail imagery (aerial photography, satellite imagery), however they are a cheap, valuable and useful resource for PLUP.

4.2.3 Preparations for Using Maps for Field Work

1. Acquire large format prints (1:50,000 and/or 1:100,000 scale of the topographic maps from NGD;
2. Acquire large format 1:25,000 scale prints of custom maps with updated administrative information from either the NGD, FIPD, NLMA or NAFRI GIS Units;
3. Purchase sealable plastic cylinders for storing the maps during field work.

4.2.4 Important Points when Using Topographic Maps

- An advance team should go to the district and use the prints to verify village names, approximate village locations, village mergers, village and kumban areas to ensure the maps cover the target area prior to printing the 1:25,000 and 1:10,000 scale imagery;
- Use the maps to plan the field work with the district and kumban staff. This makes all staff familiar with the area and trains staff in using the maps;
- Use the maps in discussions with key informants by placing them on billboards in sequence so that changes that have occurred in the area over time can be seen;
- Higher resolution aerial photography or satellite imagery should be used in conjunction with these topographic maps because they are not large enough in scale and detail to be used for participatory planning and land use zoning;
- The maps should not be printed at higher than 1:25,000 scale unless they are of areas that have actually been mapped at a higher scale.

4.2.5 Conclusions Regarding Topographic Maps

- The topographic and thematic maps are primarily tools used for planning, analysis and discussion rather than as a method for recording accurate information.
- The maps provide a basic and standard format for understanding the PLUP target areas and planning work activities.

4.3 ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ

ພາບຖ່າຍທາງອາກາດສ່ວນຫຼາຍຈະເປັນຮູບຂາວດຳ ກວມເອົາທຸກໆພື້ນທີ່ຂອງປະເທດໃນແຕ່ລະໄລຍະເວລາ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ພາບເຫຼົ່ານີ້ແຈ້ງດີ ຖ້າພິມອອກໃນມາດຕາສ່ວນ 1:10,000 ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຈັດແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນກໍລະນີບໍ່ມີພາບຖ່າຍດາວທຽມ.

4.3.1 ແຫຼ່ງຜະລິດ, ຄວາມສາມາດຫາໄດ້ ແລະ ລາຄາຂອງພາບຖ່າຍທາງອາກາດ

ພາບຖ່າຍທາງອາກາດໄດ້ຖ່າຍ ໃນພື້ນທີ່ຕ່າງໆຂອງ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ 1981 ເປັນຕົ້ນມາ ຊຶ່ງພື້ນທີ່ໄດ້ຖ່າຍ ກວມຂອບເຂດກວ້າງກວ່າໝູ່ແບບລວດດຽວ ແມ່ນພາບຂາວດຳ ມາດຕາສ່ວນ 1:50.000 ໃນປີ 1999.

ພາບຖ່າຍທາງອາກາດຂາວດຳ (PanChromatic) ມາດຕາສ່ວນ: 1:50,000, ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 (ຊ້າຍ) ແລະ ມາດຕາສ່ວນ 1:10,000 (ຂວາ)

4.3.2 ສິ່ງທີ່ຄວນພິຈາລະນາໃນການນຳໃຊ້ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ແລະ ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດ (Photo map)

- ສ່ວນຫຼາຍພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ແມ່ນບໍ່ມີການດັດແກ້ ທີ່ຕັ້ງໃສ່ຈຸດພິກັດອ້າງອີງຂອງໜ້າໂລກ (geo-referenced) ໝາຍຄວາມວ່າ ເປັນພຽງຮູບ ບໍ່ມີການປັບໃຫ້ກົງກັບຈຸດທີ່ຕັ້ງຕົວຈິງເທິງໜ້າໂລກ.
- ເຖິງວ່າພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ສາມາດໃຫ້ຂໍ້ມູນ ທີ່ເປັນບ່ອນອີງ ໃນການປຶກສາຫາລື ໃນການແຕ້ມເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແຕ່ປະໂຫຍດຂອງຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວ ຈະມີຈຳກັດຖ້າບໍ່ໄດ້ຮັບການດັດແກ້ຈຸດພິກັດ ອ້າງອີງຂອງໜ້າໂລກ ເພາະວ່າ GPS ບໍ່ສາມາດໃຊ້ຢືນຢັນຂໍ້ມູນ ແລະ ກຳນົດຈຸດທີ່ຕັ້ງຕ່າງໆຂອງເຂດແດນໄດ້ ແລະ ພ້ອມດຽວກັນ ຂໍ້ມູນທີ່ບັນທຶກໄດ້ນັ້ນ ກໍບໍ່ສາມາດແປເປັນຂໍ້ມູນ GIS ທີ່ສາມາດໃຊ້ໃນຖານຂໍ້ມູນໄດ້.
- ໜ່ວຍງານວິຊາສະເພາະ ຂອງກົມແຜນທີ່ ມີເຄື່ອງມືໃນການເຮັດສະແກນ (scan), ໂມເສກ (mosaic), ດັດແກ້ ຈຸດພິກັດອ້າງອີງ (geo-referencing) ແລະ ພິມພາບຖ່າຍດັ່ງກ່າວອອກເປັນແຜນທີ່ພາບ (photo-map).
- ກົມແຜນທີ່ ສາມາດຈັດຫາແຜນທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ແບບຈຳລອງສາມມິຕິ (digital elevation model) ຈາກພາບຖ່າຍທາງອາກາດໄດ້ ແຕ່ຖ້າທຽບໃສ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ທີ່ເຮັດອອກມາໃຊ້ໃໝ່ໆນີ້ແລ້ວ ເຫັນວ່າມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ ຈຶ່ງບໍ່ແທດເໝາະສຳລັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.

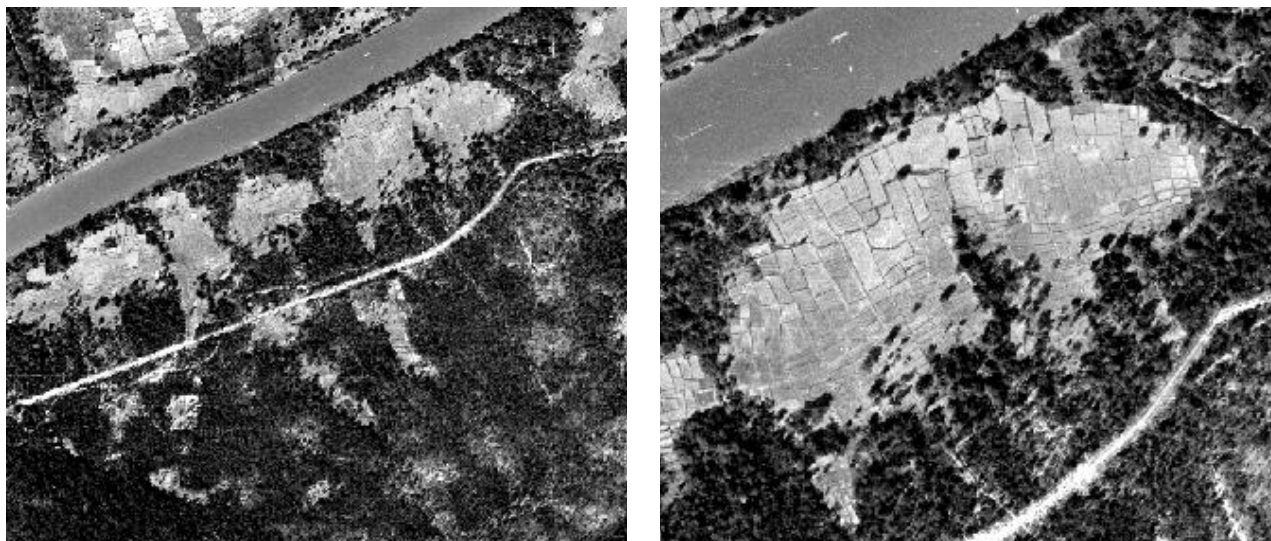
ລາຄາສະແກນ (scan) ແລະ ດັດແກ້ຈຸດພິກັດອ້າງອີງ (ຂະໜາດ 12.5 x 12.5 ກິໂລແມັດ) ໃນມາດຕາສ່ວນ 1:50,000 (ຂະໜາດ 6.25 x 6.25 ກິໂລແມັດ) ແລະ ໃນມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 ແມ່ນ 300,000 ກີບ ຕໍ່ແຜ່ນ.

4.3 Aerial Photography

Aerial photography provides high resolution, mostly black and white imagery, over most of the country for different time periods. These images are very clear when printed at 1:10,000 scale so can be used for land use planning and zoning if no more recent satellite imagery is available.

4.3.1 Source, Availability and Cost of Aerial Photos

Aerial photography has been acquired over different areas in Lao PDR since 1981 with the largest single coverage being the 1:50,000 scale black and white imagery in 1999 that covers most of the country.

Black and White (Pan-Chromatic) 1:50,000 scale aerial photography at 1:25,000 scale (left) and 1:10,000 scale (right).

4.3.2 Considerations for Using Aerial Photos and Photo-Maps

- Practically all of the aerial photography has not been geo-referenced, meaning that it is only an image and is not geographically corrected so that it corresponds to locations on the earth's surface.
- While the photo can still provide an interesting and useful reference for discussions and a print on which people can draw village boundaries, land uses and land zones, the value of the information is limited if it is not geo-referenced. This is because GPS cannot be used to verify information and boundary points and the data recorded cannot be translated into GIS information for incorporation into a database.
- The Aerial Photography Unit at the NGD has the facilities for scanning, mosaicking, geo-referencing and printing the aerial photos as photo-maps.
- NGD can prepare highly accurate maps and digital elevation models from the photographs, however the cost of these is significant and is not good value for PLUP when compared to recent high resolution satellite imagery.

The cost for a single scanned and geo-referenced photo sheet (12.5 x 12.5 km at 1:50,000 scale, 6.25 x 6.25 km at 1:25,000 scale) is 300,000 Kip.

ຈຸດດີ	ຈຸດອ່ອນ
ແຜນທີ່ສາມາດຫາໄດ້ໃນລາຄາຖືກ, ງ່າຍ ແລະ ກວມ ທຸກພື້ນທີ່	ຍາກໃນການຈຳແນກປະເພດຂອງພືດປົກຄຸມພື້ນທີ່ ເນື່ອງຈາກວ່າເປັນຮູບ ຂາວດຳ
ແຜນທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນຮູບພາບ ຂອງ ສະພາບພູມິປະເທດ, ການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ແລະ ການນໍາໃຊ້, ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ໄດ້ຈະແຈ້ງ ແລະ ເຂົ້າໃຈງ່າຍ ໃຫ້ລາຍລະອຽດ ພຽງພໍ ສໍາລັບການສ້າງແຜນທີ່ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	ແຜນທີ່ພາບ ຖືກຖ່າຍແບບມີຈຸດຄວບຄຸມເທິງໜ້າດິນ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນ ແຕ່ໃນລະດັບມາດຕາສ່ວນ 1:50,000 ເທົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ກົງກັບຂໍ້ມູນ GPS ດີ.
ແຜນທີ່ພາບ ທີ່ຖ່າຍ ໃນເວລາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ສາມາດ ເຮັດໃຫ້ເຮົາເຂົ້າໃຈ ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ພ້ອມສະພາບ ການພັດທະນາໄດ້ດີຂຶ້ນ.	ສະພາບການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້, ເຂດການປົກຄອງ ແລະ ທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານໃນຫຼາຍພື້ນທີ່ ຫຼື ເກືອບທັງໝົດປະເທດ ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍສົມຄວນ ນັບຕັ້ງແຕ່ ເວລາສ້າງແຜນທີ່ອອກມາ.
ພະນັກງານປະຈຳບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ເມືອງ ສາມາດເຂົ້າໃຈງ່າຍ ເວລາອ່ານແຜນທີ່ພາບ ດັ່ງກ່າວ	ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ໃນແຜນທີ່ ມີສີມືດເກີນໄປ ຈຶ່ງຍາກໃນການທີ່ຈະຂຽນ ຫຼື ຂຽນລາຍລະອຽດຕ່າງໆເຂົ້າ.

ຄຳແນະນຳ

- ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດຄວນນຳໃຊ້ ແຕ່ໃນກໍລະນີທີ່ມີພາບຖ່າຍດາວທຽມ (ຄວາມຊັດເຈນ 2.5m ຫລື 5m). ກໍລະນີມີພາບດາວທຽມ ອາດຈະໃຊ້ ເປັນແຫຼ່ງຂໍ້ມູນເສີມເພີ່ມເທົ່ານັ້ນ.
- ແຜນທີ່ພາບທັງໝົດ ຄວນມີການດັດແກ້ຈຸດພິກັດອ້າງອີງ.
- ເມື່ອໃຊ້ ແຜນທີ່ພາບ ໃນການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຄວນພິມພາບຈາກພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຄວາມຊັດເຈນຕໍ່າ (ເຊັ່ນ SPOT 4 ປີ 2001 ຊຶ່ງມີຢູ່ກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້ ຫຼື ພາບ Landsat) ມາໃຊ້ຄວບຄູ່ກັນ.

4.3.3 ການກະກຽມສຳລັບນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດ ສຳລັບ ວຽກງານພາກສະໜາມ

1. ທີ່ມາງານລົງໄປກວດກາສະພາບຄືນ ເຊັ່ນ: ຊື່ຂອງບ້ານ, ທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານ, ການເຕົ້າໂຮມບ້ານ, ເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແຜນທີ່ກວມເອົາພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍທັງໝົດ ກ່ອນຈະພິມແຜນທີ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 ແລະ 1:10,000 ອອກມາ;
2. ຈັດຫາແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດ ທີ່ມີມາດຕາສ່ວນໃຫຍ່ (1:25,000 ຫລື 1:10,000) ຂອງພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຈາກ ສູນພາບຖ່າຍທາງອາກາດຂອງກົມແຜນທີ່ແຫ່ງຊາດ;
3. ຈັດຫາແຜນທີ່ພາບສີ SPOT4 ປີ 2001 ຂະໜາດໃຫຍ່ (ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000) ຈາກກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້;
4. ຈັດຫາບັງໃສ່ແຜນທີ່ (ຢ່າງປະລາສຕິກ) ທີ່ມີຜາປິດ ເພື່ອເກັບຮັກສາແຜນທີ່ ເວລາລົງສະໜາມ.

4.3.4 ສິ່ງທີ່ຄວນພິຈາລະນາ ໃນການນຳໃຊ້ ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດ

ໃຫ້ອີງຕາມຂໍ້ 4.4.4 ຊຶ່ງຈະອະທິບາຍກ່ຽວກັບຈຸດສຳຄັນຕ່າງໆໃນການນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດ ແລະ ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ ເພາະວ່າ ຈຸດທີ່ຄວນພິຈາລະນາແມ່ນຄືກັນ.

4.3.5 ສະຫຼຸບຜົນການ ສ້າງແຜນທີ່ ໂດຍນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດ

- ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດ ແມ່ນເຄື່ອງມືທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ເພື່ອວາງແຜນ, ວິເຄາະຂໍ້ມູນ, ປຶກສາຫາລື ແລະ ບັນທຶກຂໍ້ມູນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.
- ຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳຢູ່ພາກສະໜາມ ຈາກ GPS ທີ່ໝາຍລົງໃສ່ແຜນທີ່ ຄວນສົ່ງໃຫ້ກົມແຜນທີ່ ເພື່ອດັດແກ້ໃສ່ພິກັດອ້າງອີງຂອງໂລກ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນ.
- ພະນັກງານ GIS ຈາກກົມແຜນທີ່, ກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້, ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາກະ ສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ຫຼື ຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ສາມາດນຳໃຊ້ ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດທີ່ມີການດັດແກ້ໃສ່ພິກັດອ້າງອີງຂອງໂລກແລ້ວ ເປັນແຜນທີ່ດິຈິຕອນພື້ນຖານ ເພື່ອນຳໃຊ້ແຕ່ມເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ໃນການກຳນົດແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.
- ຂໍ້ມູນເຂດແດນຂອງບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແມ່ນເປັນຂໍ້ມູນດິຈິຕອນໃນລະບົບ GIS ທີ່ສາມາດເກັບໃນຖານຂໍ້ມູນກາງ ແລະ ຮັກສາເປັນຂໍ້ມູນຖາວອນໄດ້.

Advantages	Disadvantages
The maps are obtainable for a reasonable cost, within a reasonable time and cover almost all areas	Distinguishing between different vegetation types is difficult with black and white imagery
The maps provide a very clear and easily understood picture of detailed topography, land cover and use, settlement, and infrastructure and enough detail for doing kumban and village boundary mapping	The photo-maps won't be prepared with ground control information so they will only be 1:50,000 scale accuracy and therefore won't match very closely with GPS readings
Photo-maps at different times allows better understanding of land use and cover change and development patterns	The land cover, administrative details and village locations have changed quite significantly since the date of the mapping in many if not all areas
Village, kumban and district staff can understand easily what is seen in the imagery	Forest areas are quite dark on prints so difficult to write on

Recommendations

- It is recommended aerial photo maps be used for PLUP only when no more recent high resolution (2.5m or 5m) satellite imagery is available unless it is being used as a supplementary data source.
- All photo-maps should be geo-referenced.
- When aerial photo-map are used, an additional lower resolution colour satellite image map (SPOT4 from 2001 at FIPD or LandSAT) should be printed as well for use in PLUP land use zoning and planning.

4.3.3 Preparations for Using Photo-Maps for Field Work

1. An advance team should go to the district and use the prints to verify village names, approximate village locations, village mergers, and extent of Kumban areas, to ensure map target area coverage prior to printing the 1:25,000 and 1:10,000 scale imagery;
2. Acquire large format prints (1:25,000 and 1:10,000 scale) of the aerial photo-maps available for the PLUP target area from NGD Aerial Photography Centre;
3. Acquire large format prints (1:25,000 scale) of 2001 SPOT4 colour satellite imagery of PLUP kumban target area from FIPD;
4. Purchase sealable plastic cylinders for storing the maps during field work.

4.3.4 Important Points when Using Aerial Photo Maps

Refer to section 4.4.4 below that explains the important points for using aerial photo-maps and satellite image-maps as the considerations are the same.

4.3.5 Aerial Photo-Mapping Outputs and Conclusions

- Aerial photo-maps are tools that can be used for participatory planning, analysis and discussion as well as recording information.
- The information from the GPS recorded on the aerial photo-map prints in the field needs to be sent to the NGD for re-georeferencing to make it as accurate as possible.
- GIS operators from NGD, FIPD, NAFRI or NLMA can use the better digital geo-referenced aerial photo-maps as a base-map to draw the village and kumban boundaries, and conduct land use zoning.
- These boundaries and zones are in digital GIS format, and can be stored in central databases, and maintained as a permanent record.

4.4 ພາບຖ່າຍດາວທຽມ

ພາບຖ່າຍດາວທຽມຈະໃຫ້ພາບສີ ແລະ ຂາວດໍາ ທີ່ຊັດເຈນເປັນບາງຄັ້ງ ຊຶ່ງກວມພື້ນທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງປະເທດ ໃນ ໄລຍະເວລາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ປະຈຸບັນ ມີຊຸດຂໍ້ມູນພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ທີ່ມີຄວາມຊັດເຈນສູງ ກວມເອົາເກືອບທຸກພື້ນທີ່ຂອງປະເທດ.

ອີງໃສ່ປະສົບການ ພົບວ່າ ພາບຖ່າຍດາວທຽມສີ ທີ່ຖ່າຍໃໝ່ໆ ແລະ ມີຄຸນນະພາບດີ ຂະໜາດຄວາມຊັດເຈນ 2.5ມ ຫລື 5ມ ມື້ນ ແມ່ນເໝາະທີ່ສຸດສໍາລັບວຽກງານວາງແຜນ ແລະ ກຳນົດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ທຸກພື້ນທີ່ ຂອງ ສປປ ລາວ. ຖ້າບໍ່ມີ, ກໍສາມາດຊື້ເອົາ ພາບຖ່າຍທາງອາກາດລຸ້ນເກົ່າຈາກກົມແຜນທີ່ ແລະ ນໍາໃຊ້ຄວບຄູ່ກັບພາບ ຖ່າຍດາວທຽມລຸ້ນເກົ່າ ຈາກກອງສໍາຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້. ໃນອະນາຄົດ ອາດຈະມີການຊື້ພາບຖ່າຍດາວ ທຽມຕື່ມອີກ ສະນັ້ນ, ກໍຈະມີຂໍ້ມູນເພີ່ມຂຶ້ນ ເລື້ອຍໆ.

4.4.1 ແຫຼ່ງຜະລິດ, ຄວາມສາມາດຫາໄດ້ ແລະ ລາຄາຂອງພາບຖ່າຍດາວທຽມ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນພາບຖ່າຍດາວທຽມ ທີ່ແນະນໍາ ສໍາລັບໃຊ້ໃນວຽກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີ ສ່ວນຮ່ວມ ໃນພື້ນທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງປະເທດ ໄດ້ນໍາມາ ສະເໜີຕາມລໍາດັບຂອງຄວາມນິຍົມນໍາໃຊ້ ດັ່ງໃນລຸ່ມນີ້:

SPOT5 “ສີທໍາມະຊາດ” ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຂະໜາດຄວາມຊັດເຈນ 2.5 ມ ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 (ຊ້າຍ) ແລະ 1:10,000 (ຂວາ).

ກອງ ສໍາຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນ ປ່າໄມ້ 2006 -2009	ຂໍ້ມູນ ເປັນຂໍ້ມູນໃໝ່ຫຼ້າສຸດ, ມີຄຸນນະພາບດີ ເໝາະສໍາລັບສ້າງແຜນທີ່ເຂດ ແດນ, ວາງແຜນ ແລະ ກຳນົດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຄວາມຊັດເຈນຂອງແຜນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ ແຕກຕ່າງກັນໄປແຕ່ 10 ມ ຫາ 30-50 ມ. ພາບຖ່າຍດາວທຽມຈະມີຄວາມຊັດເຈນສູງຂຶ້ນ ຖ້າໄດ້ຮັບການດັດແກ້ ໃສ່ພິກັດ ອ້າງອີງຂອງໂລກ ແລະ ມີການກຳນົດ ຈຸດຄວບຄຸມ. ຂໍ້ມູນມີຄວາມເໝາະສົມ ເປັນສ່ວນໃຫຍ່ສໍາລັບສ້າງແຜນທີ່ມາດຕາສ່ວນ 1:10,000 ຖ້າມີການດັດແກ້ໃສ່ພິກັດອ້າງອີງຂອງໂລກເພີ່ມເຕີມ ແລະ ສໍາລັບ ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 ຈະເໝາະສົມໃນທຸກກໍລະນີ ແຕ່ວ່າ ພາບຖ່າຍດາວ ທຽມຈະມີສໍາລັບແຕ່ບາງບ່ອນເທົ່ານັ້ນ.	ລາຄາ ສໍາລັບຂະ ໜາດ A0 ເທົ່າກັບ 200,000 ກີບ ຕໍ່ ແຜນ
--	---	---

4.4 Satellite Imagery

Satellite imagery provides medium to high resolution colour and black and white images over large parts of the country for different time periods. Currently there are several national satellite image datasets covering almost all of Lao PDR and large areas covered by other satellite imagery at higher resolution.

Experience has shown that recent and good quality colour imagery at 2.5m or 5m resolution is the best option for participatory land use zoning and planning for most areas in Lao PDR. If not available, older aerial photography can be purchased from the NGD and used in combination with older and lower resolution satellite imagery from FIPD. More satellite images will be purchased in future so the availability of the data will continue to increase.

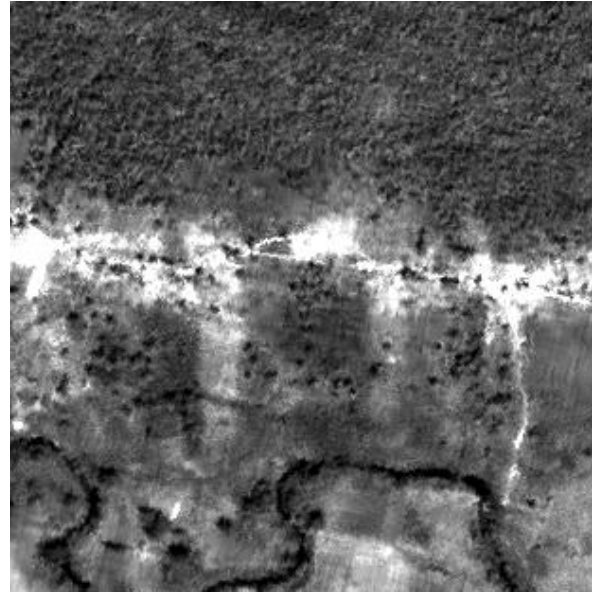
4.4.1 Source, Availability and Cost of Satellite Imagery

The sources recommended for use for PLUP for most areas are presented in order of preference.

SPOT5 "Natural" colour 2.5m imagery at 1:25,000 scale (left) and 1:10,000 scale (right).

FIPD 2006-2009	<p>The data is recent and of good quality suitable for boundary mapping and land use planning and zoning.</p> <p>These maps vary in accuracy from 10m to 30-50m – most of the existing imagery would benefit from geo-referencing to ground control GPS points.</p> <p>The data is suitable in most cases for 1:10,000 scale mapping with additional geo-referencing and for 1:25,000 scale mapping in all cases, but the images are available only for some areas.</p>	<p>Cost for A0 Prints = ~200,000 Kip per colour print</p>
----------------	---	---

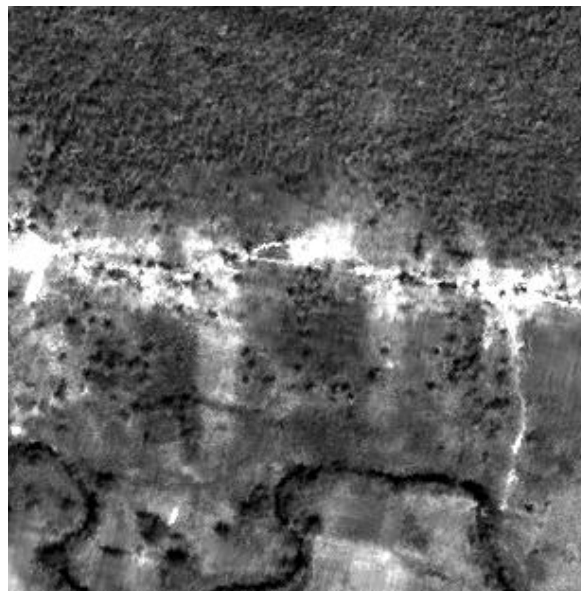
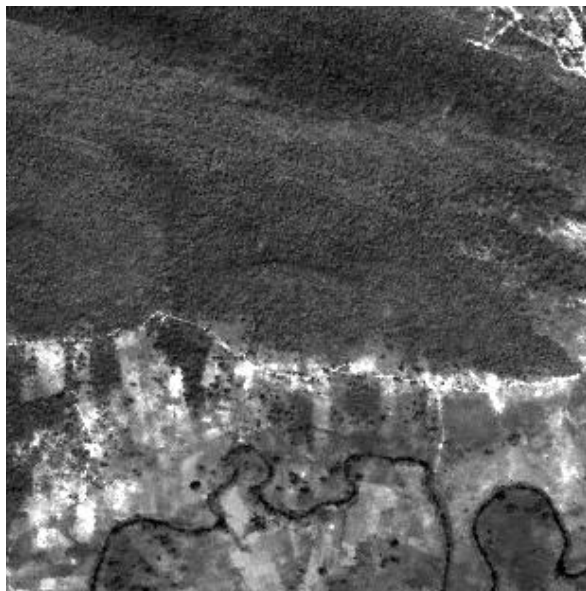
ALOS PRISM Pan-Chromatic ຂະໜາດຄວາມຊັດເຈນ 2.5 ມ ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 (ຊ້າຍ) ແລະ 1:10,000 (ຂວາ).

<p>ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ 2007-2008</p>	<p>ເປັນຂໍ້ມູນໃໝ່ຫຼ້າສຸດ, ມີຄຸນນະພາບດີ ເໝາະສໍາລັບສ້າງແຜນທີ່ເຂດແດນ, ສໍາລັບການວາງແຜນ ແລະ ຈັດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ.</p> <p>ຄຸນນະພາບຂອງພາບຖ່າຍແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ແລະ ກໍ່ບໍ່ຮູ້ວ່າ ມີຄວາມຊັດເຈນ ຫຼາຍປານໃດ.</p> <p>ພາບເຫຼົ່ານີ້ຕ້ອງໄດ້ມີການປັບຕື່ມ ເພື່ອໃຫ້ແທດເໝາະກັບວຽກງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.</p> <p>ພາບຖ່າຍມີສະເພາະແຕ່ບາງພື້ນທີ່ເທົ່ານັ້ນ.</p>	<p>ລາຄາ ເທົ່າກັບ 200,000 ກີບ ຕໍ່ແຜ່ນ</p>
---	---	--

AVNIR-2 ສີທໍາມະຊາດ ຂະໜາດຄວາມຊັດເຈນ 10 ມ ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 (ຊ້າຍ) ແລະ 1:10,000 (ຂວາ).

<p>ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ 2007-2008</p>	<p>ເປັນຂໍ້ມູນໃໝ່ຫຼ້າສຸດ, ຄຸນນະພາບດີ ເໝາະສໍາລັບການສ້າງແຜນທີ່ເຂດແດນ, ສໍາລັບໃຊ້ໃນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ.</p> <p>ຄຸນນະພາບຂອງພາບຖ່າຍມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ແລະ ກໍ່ບໍ່ຮູ້ວ່າມີຄວາມຊັດເຈນລະດັບໃດ ທັງຕ້ອງໄດ້ດັດປັບຕື່ມ ເພື່ອໃຫ້ແທດເໝາະກັບວຽກ ງານວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.</p> <p>ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນສູງຂຶ້ນໃຫ້ໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການ ໃນການສ້າງແຜນທີ່ ມາດຕາສ່ວນ 1:10,000, ຕ້ອງໄດ້ເອົາພາບຖ່າຍສີ ເຊື່ອມທັບເຂົ້າກັບ ພາບ PRISM B&W ແຕ່ສ່ວນຫຼາຍເປັນໄປໄດ້ຍາກ.</p> <p>ພາບຖ່າຍມີສະເພາະແຕ່ບາງພື້ນທີ່.</p>	<p>ລາຄາ ສໍາລັບຂະໜາດ A0 ເທົ່າກັບ 200,000 ກີບ ຕໍ່ແຜ່ນ</p>
---	---	---

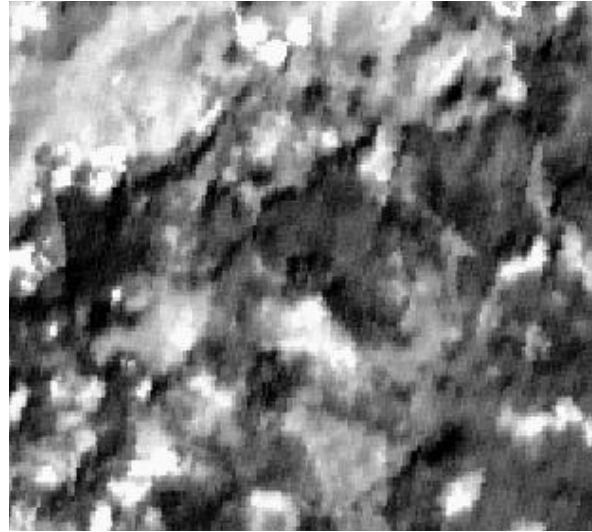
ALOS PRISM Pan-Chromatic 2.5m imagery at 1:25,000 scale (left) and 1:10,000 scale (right).

NLMA 2007-2008	<p>The data is recent and of good quality suitable for boundary mapping and land use planning and zoning.</p> <p>The images vary significantly in quality and are of unknown accuracy.</p> <p>These images will need to be further processed to be more usable for PLUP.</p> <p>The images are available only for some areas.</p>	<p>Cost for A0 Prints = ~200,000 Kip per colour print</p>
----------------	---	---

AVNIR-2 Natural Colour 10m imagery at 1:25,000 scale (left) and 1:10,000 scale (right).

NLMA 2007-2008	<p>The data is recent and of good quality suitable for boundary mapping and land use planning and zoning.</p> <p>The images vary significantly in quality and are of unknown accuracy and will need to be further processed to be more usable for PLUP.</p> <p>To get the higher resolution required for 1:10,000 scale mapping, the colour imagery needs to be merged with the PRISM B&W, often not possible.</p> <p>The images are available only for some areas.</p>	<p>Cost for A0 Prints = ~200,000 Kip per colour Print</p>
----------------	---	---

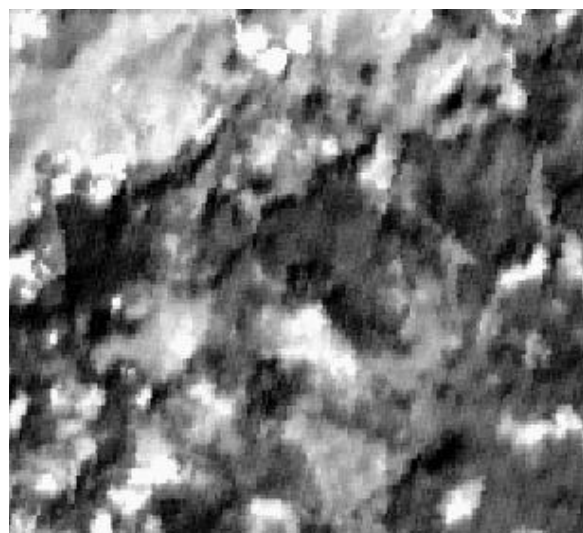

LandSAT ສີທຳມະຊາດ ຂະໜາດຄວາມຊັດເຈນ 30ມ ມາດຕາສ່ວນ 1:50,000 (ຊ້າຍ) ແລະ SPOT4 Pan-Chromatic ຂະໜາດຄວາມຊັດເຈນ 10ມ ມາດຕາສ່ວນ 1:10,000 (ຂວາ)

<p>ກອງສຳຫລວດ ແລະ ວາງແຜນ ປ່າໄມ້, ອົງການ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແຫ່ງຊາດ, ກົມແຜນທີ່ 1999-2001</p>	<p>ພາບຖ່າຍ LandSAT ກວມທຸກພື້ນທີ່ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະເວລາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ສາມາດ ດາວໂຫຼດ (download) ຈາກ ອິນເຕີເນັດ ໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າ ແລະ ມີຄວາມຊັດເຈນ ເຖິງ 50 ມ.</p> <p>ພາບຖ່າຍ SPOT ບໍ່ຊັດເຈນປານໃດ ແລະ ຈະດີຂຶ້ນຖ້າມີການດັດແກ້ ໃສ່ພິກັດ ອ້າງອີງຂອງໂລກຕື່ມອີກເທື່ອໜຶ່ງ. ພາບຖ່າຍດັ່ງກ່າວກວມ ທຸກພື້ນທີ່ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ສາມາດພົວພັນເອົາໄດ້ ທີ່ ກອງສຳຫລວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້.</p> <p>ຂໍ້ມູນມີອາຍຸຫຼາຍກວ່າ 8 ປີ ຈຶ່ງບໍ່ແມ່ນຂໍ້ມູນໃໝ່ ແຕ່ຂໍ້ດີແມ່ນເປັນພາບຖ່າຍສີທີ່ ພໍໃຊ້ໄດ້ ໃນກໍລະນີບໍ່ມີ ພາບຖ່າຍທີ່ຊັດເຈນກ່ວານີ້.</p> <p>ສາມາດເປັນບ່ອນອີງທາງປະຫວັດສາດ ເພື່ອປະເມີນຜົນການປ່ຽນແປງການນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນໃນແຕ່ລະໄລຍະ.</p>	<p>ລາຄາ ປະມານ 200,000 ກີບ ຕໍ່ ແຜ່ນ</p>
---	--	--

- 4.4.2 ສິ່ງທີ່ຕ້ອງພິຈາລະນາໃນການນຳໃຊ້ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ**
- ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ທຸກພາບຈະມີການດັດແກ້ໃສ່ຈຸດພິກັດອ້າງອີງຂອງໂລກ ໃຫ້ໄດ້ລະດັບຄວາມຊັດເຈນໃດໜຶ່ງ ແຕ່ກໍມີແຕ່ພຽງພາບຊຶ່ງມີຈຸດຄວບຄຸມເທິງໜ້າດິນ ທີ່ໃຊ້ GPS ແທກ ທີ່ສາມາດປັບໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນໃນລະດັບ 10 ມ ໄດ້ ຊຶ່ງກໍເຫັນວ່າພຽງພໍ ສຳລັບໃຊ້ສ້າງແຜນທີ່ກ່ຽວກັບເຂດແດນ, ກ່ຽວກັບການກຳນົດແບ່ງເຂດ ແລະ ວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ສຳລັບເຊື່ອມຕໍ່ກັບ GPS.
  - ເຊັ່ນດຽວກັບພາບຖ່າຍທາງອາກາດ, ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ທີ່ມີຄວາມຊັດເຈນຕໍ່າ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການດັດແກ້ໃສ່ພິກັດ ອ້າງອີງຂອງໂລກຄືນໃໝ່ ໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກ GPS ທີ່ໄດ້ ຈາກພາກສະໜາມ ມາປັບປຸງໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນ ຫຼາຍຂຶ້ນ.
  - ໜ່ວຍງານ GIS ຂອງກອງສຳຫລວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້ ມີເຄື່ອງມື ສຳລັບປັບ, ດັດແກ້ ໃສ່ພິກັດ ອ້າງອີງຂອງ ໂລກ ແລະ ພິມພາບດາວທຽມອອກເປັນແຜນທີ່ພາບ ທັງມີເຄື່ອງມືສຳລັບແຕ່ມເຂດແດນ ທີ່ໄດ້ສຳຫລວດ ເຂົ້າໃນ ລະບົບ GIS .

ຈຸດດີ	ຈຸດອ່ອນ
ແຜນທີ່ ສາມາດຫາໄດ້ໃນລາຄາຖືກ ແລະ ງ່າຍ	ມີແຕ່ບາງພື້ນທີ່ ມີພາບທີ່ມີຄວາມຊັດເຈນສູງ ແລະ ຄຸ້ມຄຸ້ມ ພາບຂອງພາບກໍແຕກໂຕນກັນ.
ແຜນທີ່ພາບ ທີ່ມີຄວາມຊັດເຈນສູງ ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຈະແຈ້ງ ເຂົ້າໃຈງ່າຍ ສະພາບພູມິປະເທດ, ພື້ນທີ່ດິນ ແລະ ການນຳໃຊ້, ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ກໍໃຫ້ລາຍລະອຽດພຽງພໍ ສຳລັບສ້າງແຜນທີ່ເຂດແດນ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	ແຜນທີ່ພາບ ສ່ວນຫຼາຍບໍ່ມີຈຸດຄວບຄຸມເທິງໜ້າດິນ ຈຶ່ງມີຄວາມຊັດເຈນ ແຕ່ໃນລະດັບມາດຕາສ່ວນ 1:50,000 ເທົ່ານັ້ນ ດ້ວຍເຫດນັ້ນຈຶ່ງບໍ່ກົງກັນກັບຂໍ້ມູນຂອງ GPS ດີ.
ແຜນທີ່ພາບນີ້ຍັງໃໝ່ ຈຶ່ງສາມາດເປັນຕົວແທນຂອງສະພາບປະຈຸບັນໄດ້ດີ	
ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນພາບສີ ສະນັ້ນ ພະນັກງານປະຈຳບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ເມືອງ ສາມາດເຂົ້າໃຈງ່າຍເວລາເບິ່ງພາບ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນ	

LandSAT Natural Colour 30m imagery at 1: 50,000 scale (left) and SPOT4 Pan-Chromatic 10m imagery at 1:10,000 scale (right).

<p>FIPD NLMA NGD 1999 - 2001</p>	<p>The LandSAT imagery covering all of Lao PDR during different time periods can be downloaded from the internet for free and is accurate to approximately 50m.</p> <p>The SPOT images are not highly accurate and would be improved by being geo-referenced again; but cover all of Lao PDR and are available at FIPD.</p> <p>The data is over 8 years old, and so will not be up-to-date for most places but is the best option for colour imagery available where more recent higher resolution imagery hasn't yet been acquired.</p> <p>It also provides a good historical reference for evaluating land use change over time.</p>	<p>Cost for A0 Prints = ~200,000 Kip per colour Print</p>
--	--	---

4.4.2 Considerations for Using Satellite Imagery and Image-Maps

- All of the satellite imagery has been geo-referenced to a certain accuracy, but only those that were done using GPS for ground control are accurate to 10m and therefore sufficient for boundary mapping and land use zoning and planning and to link with GPS.
- As with the aerial photography, less accurate imagery needs to be re-geo-referenced using GPS data collected during field work to improve its accuracy.
- The FIPD GIS Unit has the facilities for processing, geo-referencing and printing the satellite imagery as image-maps and digitizing the resulting boundaries and land use zone data.

Advantages	Disadvantages
<p>The maps are obtainable for a very reasonable cost and within a reasonable time for the covered areas.</p>	<p>Not all areas are covered by the higher resolution imagery which varies in quality.</p>
<p>The higher resolution image-maps provide a very clear and easily understood and detailed picture of topography, land cover and use, settlement, and infrastructure and enough detail for doing kumban and village boundary mapping.</p>	<p>Most image-maps were not prepared with ground control information so they will only be 1:50,000 scale accuracy and therefore won't match very closely with GPS readings.</p>
<p>The image-maps are relatively recent so are representative of the situation at the present time.</p>	

ຂໍ້ແນະນໍາ

- ໃນທຸກກໍລະນີທີ່ມີການນໍາໃຊ້ ແຜນທີ່ພາບທາງອາກາດ ເຂົ້າໃນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃຫ້ນໍາໃຊ້ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມສີ ໄປພ້ອມໆກັນ.

4.4.3 ການກະກຽມສໍາລັບນໍາໃຊ້ແຜນທີ່ພາບ ສໍາລັບວຽກພາກສະໜາມ

- ສົ່ງທີມງານລົງໄປເກັບກຳສະພາບຢູ່ເມືອງ ໂດຍນໍາໃຊ້ແຜນທີ່ກວດສອບເບິ່ງ ຊື່ຂອງບ້ານ, ທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານ ແລະ ເນື້ອທີ່ ບ້ານເຕົ້າໂຮມ, ເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າແຜນທີ່ນັ້ນ ກວມເອົາພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍ ທັງໝົດ ກ່ອນຈະພິມແຜນທີ່ພາບ ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 ແລະ 1:10,000 ອອກມາ.
- ຈັດຫາແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ ຂະໜາດໃຫຍ່ (ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 ແລະ 1:10,000) ຂອງພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍ ຈາກໜ່ວຍງານ GIS ຂອງກອງສໍາຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້.
- ຈັດຫາບັງແຜນທີ່ (ຢາງປລາສຕິກ) ທີ່ມີຝາປິດເພື່ອໃສ່ແຜນທີ່ເວລາລົງສະໜາມ.

4.4.4 ຈຸດສໍາຄັນເວລານໍາໃຊ້ ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ແລະ ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ

- ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກທີມງານທີ່ລົງໄປກ່ອນໜ້ານັ້ນ ຕ້ອງນໍາມາເປັນບ່ອນອີງ ໃນການພິມແຜນທີ່ ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 ແລະ 1:10,000 ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແຜນທີ່ ທີ່ພິມອອກມາກວມເອົາບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ທັງໝົດຢູ່ໃນແຜ່ນດຽວ.
- ພາບຖ່າຍທີ່ພິມອອກມາຕ້ອງໃຫ້ມີຂອບຫ່າງຈາກຂອບເຂດ ຂອງເຂດແດນບ້ານຫຼາຍສົມຄວນ ເພາະວ່າຈຸດທີ່ຕັ້ງເຂດແດນຂອງບ້ານມັກມີການຂະຫຍາຍອອກ ໃນເວລາເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເຂດແດນ.
- ທາງເມືອງຄວນສົ່ງຊື່ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ທີ່ກວມເອົາທຸກກຸ່ມບ້ານພາຍໃນເມືອງພ້ອມກັນລວດດຽວ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄ່າສິນເປືອງ.
- ແຜນທີ່ ທີ່ໃຫຍ່ກວ່າມາດຕາສ່ວນ 1:10,000 ບໍ່ຄວນນໍາມາໃຊ້ ເພາະເນື້ອທີ່ຂອງບ້ານ ອາດບໍ່ສາມາດແຕ້ມເຂົ້າໃນແຜ່ນດຽວໄດ້ ແລະ ການໃຊ້ແຜນທີ່ມາດຕາສ່ວນໃຫຍ່ ກໍ່ບໍ່ເພີ່ມປະໂຫຍດຫຍັງຕື່ມ ໃນການນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ.
- ພິມແຜນທີ່ພາບ ມາດຕາສ່ວນ 1:10,000 ຕໍ່າສູດ 3 ແຜ່ນສະເພາະແຕ່ລະບ້ານ ແລະ ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 ຕໍ່າສູດ 3 ແຜນສໍາລັບກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອໃຊ້ໃນການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ຫຼັງຈາກລວບລວມຂໍ້ມູນ ເພື່ອສົ່ງໃຫ້ກອງສໍາຫຼວດ ຫຼື ກົມແຜນທີ່ ຫຼື ອົງການທີ່ດິນແຫ່ງຊາດແລ້ວ ໃຫ້ປະໄວ້ກັບບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຢ່າງນ້ອຍໜຶ່ງສະບັບ ເພື່ອນໍາໃຊ້.
- ຄວນເກັບກຳຂໍ້ມູນຈຸດທີ່ຕັ້ງຕ່າງໆໃນພາກສະໜາມ ໂດຍນໍາໃຊ້ GPS ເພື່ອສົ່ງໃຫ້ ກອງສໍາຫຼວດ ຫຼື ກົມແຜນທີ່ ຫຼື ອົງການທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ເພື່ອດັດແກ້ໃສ່ພິກັດຈຸດອ້າງອີງຂອງໂລກ ໃຫ້ຊັດເຈນກ່ວາເກົ່າ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ແຜນທີ່ຊັດເຈນຂຶ້ນ.
- ແຜນທີ່ພາບສາມາດນໍາໃຊ້ສໍາລັບວາງແຜນຮ່ວມກັນ ໃນກອງປະຊຸມຂອງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ໃນກອງປະຊຸມພືດບ້ານ. ແຜນທີ່ ທີ່ສ້າງໃນເມື່ອກ່ອນ ແລະ ປະຈຸບັນຈະຕິດໃສ່ກະດານໄວ້ຮຽງກັນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດສົມທຽບສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງພື້ນທີ່ໃນແຕ່ລະໄລຍະໄດ້.

4.4.5 ຜົນຂອງການສ້າງແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ ແລະ ຂໍ້ສະຫຼຸບ

- ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ ໃໝ່ຫລ້າສຸດ ແລະ ມີຄວາມຊັດເຈນສູງ ແມ່ນເຄື່ອງມືທີ່ດີ ທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໃນການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ການວິເຄາະ, ປຶກສາຫາລື ຫຼື ໃນເກັບຂໍ້ມູນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.
- ຂໍ້ມູນທາງພາກສະໜາມທີ່ບັນທຶກໃສ່ ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ ຈະສົ່ງໃຫ້ ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອປັບປຸງໃຫ້ຊັດເຈນ ເທົ່າທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ ໂດຍນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນ GPS ຈາກພາກສະໜາມ.
- ພະນັກງານ GIS ຈາກພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສາມາດນໍາໃຊ້ ຮູບຖ່າຍທາງອາກາດ ທີ່ໄດ້ດັດແກ້ໃສ່ພິກັດອ້າງອີງຂອງໂລກແລ້ວ ເພື່ອເປັນແຜນທີ່ອ້າງອີງ ໃນການແຕ້ມເຂດແດນຂອງບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ, ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຂໍ້ມູນອື່ນໆຈາກແຜນທີ່ງານນໍາໃຊ້ຢູ່ພາກສະໜາມ.
- ເຂດແດນ ແລະ ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແມ່ນຢູ່ໃນຮູບແບບຂໍ້ມູນ GIS (GIS format) ແລະ ຖືກບັນທຶກເຂົ້າໃນຖານຂໍ້ມູນຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນ ແລະ ຖືກຮັກສາໄວ້ເປັນຂໍ້ມູນຖາວອນ.

Most imagery is colour, and village, kumban and district staff can understand what is seen in the imagery easily and use it to record data.	
---	--

Recommendation

In all cases where aerial photo-maps are being used for PLUP, it is recommended that satellite image maps, preferably colour maps, be used.

4.4.3 Preparations for Using Image-Maps for Field Work

- An advance team should go to the district and use the map prints to verify village names, village mergers, approximate village locations and areas and kumban groupings to ensure maps cover the target area prior to printing of the 1:25,000 and 1:10,000 scale imagery;
- Acquire large format prints (1:25,000 and 1:10,000 scale) of the satellite image-maps available for the PLUP target area from the FIPD GIS Unit;
- Purchase sealable plastic cylinders for storing the maps during field work.

4.4.4 Important Points when Using the Aerial Photo-Maps and Satellite Image-Maps

- The information from the advance team must be used for printing the 1:25,000 and 1:10,000 scale imagery to ensure, that the printed imagery covers the village and kumban in one sheet;
- The prints should extend as far as possible around approximate village management areas because the location of boundaries can change considerably during PLUP discussions;
- The District should order aerial photo coverage for all kumban in the District at the one time to reduce costs;
- Prints larger than 1:10,000 should not be used because the village area will usually not fit within single sheet and higher resolution maps do not improve participatory planning;
- Make at least three 1:10,000 scale prints of each village and three 1:25,000 scale prints of the kumban area for use in participatory planning. After compilation of the data to send to FIPD, NGD or NLMA, at least one map print should be left with the village and kumban to use;
- GPS data should be acquired in the field and provided back to the NGD, FIPD or NLMA so that they can re-georeference the imagery more accurately which will improve the final map product significantly;
- The photo-maps can be used for participatory planning both in small group discussions and village meetings. Previous maps and current maps can be placed on billboards so changes can be compared over time in the area;

4.4.5 Satellite Image Mapping Outputs and Conclusions

- The recent high resolution satellite image-maps are the best tools that can be used for participatory planning, analysis and discussion as well as recording information.
- The information recorded in the field on the satellite image-map prints is sent back to the FIPD or NLMA for re-geo-referencing to improve accuracy as much as possible using the GPS information acquired from field work.
- GIS operators from NGD, FIPD or NLMA can use the better digital geo-referenced aerial photo-maps as base-maps to draw the village and kumban boundaries, land use zones and other information from the field map prints.
- The boundaries and zones are in digital GIS format, stored within a central database, and maintained as a permanent record.

4.5 ລະບົບຊອກຫາພິກັດຈຸດທີ່ຕັ້ງເທິງໜ້າໂລກ

ເຄື່ອງຊອກພິກັດຈຸດທີ່ຕັ້ງເທິງໜ້າໂລກ ຫຼື GPS ເປັນເຄື່ອງມືຊ່ວຍກຳນົດ ທີ່ຕັ້ງເທິງໜ້າໂລກຂອງຈຸດຕ່າງໆ ໃນທົ່ວ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງມີລາຄາເໝາະສົມ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຊັດເຈນສູງ (ເຖິງ 10 ມ ຢ່າງເຊື່ອຖືໄດ້). GPS ແມ່ນເຄື່ອງມືທີ່ມີຂະໜາດ ແລະ ລາຄາໃກ້ຄຽງກັບໂທລະສັບມືຖື ສາມາດຮັບຄື້ນສັນຍານ ຈາກດາວທຽມຫຼາຍໆອັນໃນອາວະກາດໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າ. ໂດຍການຮັບຄື້ນສັນຍານ 4 ຫຼື ຫຼາຍຄື້ນ, ລະບົບດັ່ງກ່າວສາມາດດັດປັບຈຸດທີ່ຕັ້ງເທິງໜ້າດິນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສະແດງຂໍ້ມູນທີ່ຕັ້ງໃຫ້ເຫັນໃນຫຼາຍຮູບແບບຂອງຕົວປະສານ (ຕົວຢ່າງ: ໃນຮູບແບບເສັ້ນແວງ ແລະ ເສັ້ນຂະໜານ ຫຼື ຈຸດປະສານ X ແລະ Y ໃນລະບົບ UTM) ແລະ ຈຸດທຽບຖານ (Datum) ຕ່າງໆ (ເຊັ່ນ: ອິນເດັງ, ໄທ ຫຼື WGS 1984).

ຢູ່ ສປປ ລາວ, ຜູ້ທີ່ນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືນີ້ ສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນຄຸ້ນເຄີຍກັບເຄື່ອງ GPS ຍີ່ຫໍ້ Garmin. ຍີ່ຫໍ້ນີ້ອອກໃໝ່ໆຈະມີຫຼັກອັງແຕນຄວາມໄວສູງ ແລະ ຈີບ (Chips) ແບບສັນຍານ ທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ ສາມາດຮັບສັນຍານໄດ້ ກະທົ່ງຢູ່ໃນປ່າ ແລະ ມີຄວາມຊັດເຈນໃນແຜນພຽງນອນເຖິງ 10 ມ. ເຄື່ອງມື GPS ບໍ່ສາມາດອ່ານລະດັບຄວາມສູງທຽບໃສລະດັບນໍ້າທະເລໄດ້ຊັດເຈນ.

4.5.1 ແຫຼ່ງທີ່ມາ, ຄວາມສາມາດຫາໄດ້ ແລະ ລາຄາຂອງເຄື່ອງ GPS

ຄວນນໍາໃຊ້ເຄື່ອງ GPS ທຸກຄັ້ງທີ່ມີການສຳຫຼວດເຂດແດນ ແລະ ການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ. ບັນດາຂໍ້ສະເໜີແນະນຳໄປນີ້ ເປັນຂໍ້ແນະນຳເຄື່ອງ GPS ຊະນິດຕ່າງໆຂອງຍີ່ຫໍ້ Garmin ຊຶ່ງນໍາໃຊ້ກັນຫຼາຍ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແຕ່ກໍ່ຍັງມີຍີ່ຫໍ້ອື່ນ ທີ່ສາມາດເລືອກນໍາໃຊ້ໄດ້ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

 <p>ຍີ່ຫໍ້ Garmin GPSMAP60CSx ແລະ GPSMAP76Cx</p>	<p>ຍີ່ຫໍ້ Garmin ຫຼື ຍີ່ຫໍ້ອື່ນໆ</p> <p>\$700 - \$900</p>	<p>ເຄື່ອງ GPS ຍີ່ຫໍ້ດັ່ງກ່າວເປັນເຄື່ອງ GPS ມືຖື ອອກສູ່ຕະຫຼາດ ຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ ແລະ ມີຄວາມແທດເໝາະກັບວຽກງານວາງແຜນ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ.</p> <p>ຕົວອັກສອນ “S” ໃນ “CSx” ໝາຍເຖິງ “ເຊັ້ນເຊີ” (sensors) ຊຶ່ງລວມມີທັງເຂັມທິດອິເລັກໂຕຣນິກ, ຈີບ (chips) ຄຸນນະພາບດີ ແລະ ເຄື່ອງແທກລະດັບ ຄວາມສູງ.</p> <p>ຄວນໃຊ້ຍີ່ຫໍ້ນີ້ ຖ້າມີງົບປະມານພຽງພໍ ເພາະໜ້າຈໍ ໃຫຍ່, ຄຸນນະພາບສູງ ແລະ ໜ້າເຊື່ອຖືສູງ.</p> <p>ເຄື່ອງຍີ່ຫໍ້ນີ້ສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນແຜນທີ່ໄດ້ເທິງໜ້າຈໍ ຊຶ່ງຈະຊ່ວຍແນະນຳ ການດຳເນີນວຽກພາກສະໜາມ.</p>
 <p>ຍີ່ຫໍ້ Garmin eTrex Vista ແລະ ເຄື່ອງຮັບ Legend</p>	<p>Garmin ແລະ ຍີ່ຫໍ້ ອື່ນໆ</p> <p>\$400 - \$650</p>	<p>ເປັນເຄື່ອງມື GPS ມືຖື ມີຂະໜາດນ້ອຍກວ່າ, ສາມາດທຳໜ້າທີ່ ຄ້າຍຄືກັນກັບຍີ່ຫໍ້ Garmin GPSMAP 60 CSx ແຕ່ການຮັບສັນຍານ ຈະນ້ອຍກວ່າ.</p> <p>ບາງລຸ້ນກໍ່ມີເຄື່ອງເຊັ້ນເຊີ.</p> <p>ນໍາໃຊ້ທົ່ວໄປ ຫຼາຍກ່ວາໃຊ້ໃນວຽກວິຊາສະເພາະ.</p> <p>ຖ້າງົບປະມານໜ້ອຍ ນໍາໃຊ້ເຄື່ອງລຸ້ນນີ້ແມ່ນເໝາະສົມ.</p>
 <p>ຍີ່ຫໍ້ Garmin eTrex ແລະ GPS76</p>	<p>Garmin ແລະ ຍີ່ຫໍ້ ອື່ນໆ</p> <p>\$150 - \$350</p>	<p>ເປັນເຄື່ອງມືແບບທຳມະດາ ແຕ່ສາມາດຮັບສັນຍານໄດ້ຢ່າງ ຊັດເຈນເຊັ່ນດຽວກັນ.</p> <p>ບໍ່ສາມາດສະແດງແຜນທີ່ເທິງໜ້າຈໍໄດ້ ແລະ ບັນທຶກຂໍ້ມູນໄດ້ໜ້ອຍກ່ວາ.</p> <p>ຕ້ອງໄດ້ຊື້ເຄື່ອງປະກອບເພີ່ມ.</p> <p>ຖ້າງົບປະມານຈຳກັດ ອາດນໍາໃຊ້ລຸ້ນນີ້.</p>

4.5 Global Positioning System (GPS)

Global Positioning System (GPS) receivers provide a low-cost and higher accuracy (to 10m reliably) means of locating a position on the ground anywhere in Lao PDR. GPS are devices about the cost and size of mobile phones that receive a free signal from several satellites in space. By receiving 4 or more satellite signals, they are able to triangulate position on the ground and display the location in many coordinate formats (for example, latitude and longitude or UTM x and y positions) and map datums (for example, Indian, Thailand or WGS 1984).

In Lao PDR, most users are familiar with Garmin GPS receivers. The most recent models include higher sensitivity antennae and signal processing chips that allow signals to be received even under forest canopy and consistent horizontal position accuracies of 10m. GPS are not accurate for elevation.

4.5.1 Source, Availability and Cost of GPS

It should be emphasized that GPS should be used every time village boundaries and land use zones are being surveyed. The recommendations provided below are for various GPS brands of Garmin GPS because they are commonly used in Lao PDR, however, other GPS brands can be used.

 <p>Map Capable Garmin GPSMAP60C-Sx and GPSMAP76Cx Receivers</p>	<p>Garmin and other Commercial GPS Brands \$700-\$900</p>	<p>These are the most recent handheld receivers appropriate for PLUP.</p> <p>The “S” in “CSx” stands for “sensors”, including an electronic compass, the best quality chips and a barometric altimeter.</p> <p>These receivers are preferred if budget is available because they provide larger screens, better quality, and high reliability.</p> <p>These receivers are “all map capable”, meaning a map of the area will be visible on screen as a tool to guide field work.</p>
 <p>Map Capable Garmin eTrex Vista and Legend Receivers</p>	<p>Garmin and other Commercial GPS Brands \$400-\$650</p>	<p>These are smaller units that have similar functionality but are not as robust.</p> <p>Some are available with sensors.</p> <p>These are mostly for recreational use rather than professional use.</p> <p>If sufficient budget is not available for the best units, these are the next choice.</p>
 <p>Garmin eTrex and GPS76 Receivers</p>	<p>Garmin and other Commercial GPS Brands \$150-\$350</p>	<p>These are more basic receivers but attain the same accuracy.</p> <p>No map functionality and less storage of data points and information.</p> <p>Often require accessories to be purchased as well.</p> <p>This is the option only if budget is limited.</p>

 <p>ຍີ່ຫໍ້ Garmin eTrex ແລະ 12XL</p>	<p>Garmin ແລະ ຍີ່ຫໍ້ອື່ນໆ</p> <p>\$150 - \$350</p>	<p>ເປັນເຄື່ອງລຸ້ນເກົ່າ ເຕັກໂນໂລຊີ ບໍ່ທັນສະໄໝ ຄວາມຊັດເຈນຕໍ່າ ເຄື່ອງ GPS ເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ສາມາດກຳນົດຈຸດທີ່ຕັ້ງຢູ່ບ່ອນທີ່ມີຕົ້ນໄມ້ຫຼາຍ ແລະ ໃຊ້ເວລາການໃນການລ່ອກຈຸດທີ່ຕັ້ງ; ເຄື່ອງພວກນີ້ ໃກ້ຈະໝົດອາຍການນຳໃຊ້ແລ້ວ ແຕ່ກໍຍັງພົບນຳໃຊ້ໄດ້ຢູ່ ຖ້າບໍ່ມີ ເຄື່ອງ GPS ລຸ້ນອື່ນ ຢູ່ພາຍໃນແຂວງ</p>
---	--	--

ເຄື່ອງ GPS ສາມາດຫາຊື້ໄດ້ຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້າທົ່ວໄປ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ປະເທດອື່ນໆ.

4.5.2 ສິ່ງທີ່ຕ້ອງພິຈາລະນາ ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງ GPS

ຈຸດດີ	ຈຸດອ່ອນ
<p>ເຄື່ອງ GPS ມີຂາຍທົ່ວໄປໃນລາຄາທີ່ເໝາະສົມ</p> <p>GPS ເປັນເຄື່ອງມືຊະນິດດຽວ ທີ່ສາມາດເຊື່ອມໂຍງຂໍ້ມູນຈາກພາບຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ຂໍ້ມູນແຜນທີ່ ເຂົ້າກັບຂໍ້ມູນທາງພາກສະໜາມໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ ແລະ ເຊື່ອຖື ໄດ້.</p> <p>GPS ຊ່ວຍໃນການກຳນົດພິກັດຂອງຈຸດທີ່ຕັ້ງຂອງເຂດແດນ, ສັງເກດສະພາບພື້ນທີ່ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ</p> <p>ພະນັກງານສ່ວນຫຼາຍມີປະສົບການໃນການນຳໃຊ້ ແລະ ຂໍ້ມູນ GPS ກໍເປັນທີ່ຍອມຮັບ ຂອງ ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ</p> <p>GPS ທີ່ສະແດງແຜນທີ່ ເບິ່ງໜ້າຈໍ ເພີ່ມຄວາມເພິ່ງພໍໃຈ ທັງເພີ່ມການໃຊ້ຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້</p> <p>ມີຄວາມຕ້ອງການເຄື່ອງ GPS ສູງ ໃນກຸ່ມພະນັກງານ ເພື່ອນຳໃຊ້ໃນວຽກພາກສະໜາມ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ</p> <p>ພິກັດຈຸດທີ່ຕັ້ງທີ່ກຳນົດດ້ວຍ GPS ສາມາດໃຊ້ເຊື່ອມຕໍ່ ເຂົ້າໄດ້ກັບຮູບຖ່າຍດິຈິຕອນທີ່ຖ່າຍຢູ່ຈຸດຕ່າງໆ ເວລາ ປະຕິບັດວຽກງານທາງພາກສະໜາມ.</p>	<p>ການວັດແທກລະດັບຄວາມສູງຈາກນ້ຳທະເລດ້ວຍ GPS ບໍ່ຊັດເຈນ. ສະນັ້ນ, ຈິ່ງມີຍົມນຳໃຊ້ເຄື່ອງແທກລະດັບ ຄວາມສູງສະເພາະແທນ.</p> <p>ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງ GPS ໂດຍປາສະຈາກການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການວາງລະບົບຈັດເກັບຂໍ້ມູນຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຈະເຮັດໃຫ້ຜົນໄດ້ຮັບມີຄຸນນະພາບຕ່ຳ</p>

ຂໍ້ແນະນຳ

- ຄວນຊື້ ແລະ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງ GPS ຄຸນນະພາບດີ ຢ່າງນ້ອຍ 3 ເຄື່ອງ ສຳລັບແຕ່ລະເມືອງ ເພື່ອຮັບໃຊ້ວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.
- ແຕ່ລະທີມງານພາກສະໜາມຈຳເປັນຕ້ອງມີ GPS ຢ່າງນ້ອຍ 1 ເຄື່ອງ.

4.5.3 ການກະກຽມເພື່ອນຳໃຊ້ເຄື່ອງ GPS ສຳລັບວຽກພາກສະໜາມ

- ທີມງານຄວນກະກຽມ ແລະ ທົດສອບການທຳງານຂອງເຄື່ອງ GPS ກ່ອນຈະລົງສະໜາມ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້, ໃຫ້ນຳໃຊ້ເຄື່ອງ GPS ລຸ້ນໃໝ່ທີ່ມີຫຼັກອັງແຕນຄວາມໄວສູງ ແລະ ໃຫ້ມີ GPS ສຳລອງໄປນຳ. ຕັ້ງຄ່າ GPS ເປັນ ລະບົບພິກັດ UTM ແລະ ຈຸດທຽບຖານ WGS84 ແລະ ກວດເບິ່ງວ່າ GPS ໜ່ວຍອື່ນໆທຳງານປົກກະຕິ ແລະ ໄດ້ຕັ້ງຄ່າຄືກັນໝົດ. ຕ້ອງຮັບປະກັນການບັນທຶກ (save) ຂໍ້ມູນຢູ່ GPS ໃສ່ຄອມພິເຕີ ແລ້ວລົບລ້າງ tracklog ແລະ waypoint (ຈຸດທີ່ຕັ້ງ) ຢູ່ໃນ GPS ຖິ້ມ.
- ຝຶກອົບຮົມພື້ນຖານການນຳໃຊ້ເຄື່ອງ GPS ໃຫ້ພະນັກງານເມືອງ ແລະ ແຂວງ ເຊັ່ນ: ການອ່ານພາບຖ່າຍ ແລະ ແຜນທີ່, ການຈຳແນກຈຸດທີ່ຕັ້ງໃນແຜນທີ່ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງໃສ່ກັບຂໍ້ມູນ GPS, ການບັນທຶກຂໍ້ມູນໃສ່ແບບ ຟອມສຳຫຼວດ ແລະ ຖ່າຍຮູບດິຈິຕອນຢູ່ທຸກຈຸດທີ່ຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນ GPS.
- ວາງແຜນປະຈຳວັນ, ທົດສອບການທຳງານຂອງອຸປະກອນ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ລວມທັງກວດກາເບິ່ງເຄື່ອງ GPS ທຳງານພ້ອມກັນບໍ່ແລະ ກ້ອງດິຈິຕອນແຕ່ລະໜ່ວຍ ໄດ້ຖ່າຍເອົາຂໍ້ມູນວັນ ແລະ ເວລາຕາມທີ່ໄດ້ປະກົດຢູ່ໜ້າຈໍ ຂອງເຄື່ອງ GPS ຄືບຖ້ວນ ຫຼື ບໍ່.
- ຕ້ອງເກັບກຳ ແລະ ບັນທຶກຂໍ້ມູນ ໃນຕອນທ້າຍຂອງແຕ່ລະມື້ຫຼື ເວລາໃດທີ່ມີໂອກາດໄດ້ເຂົ້າໄປທາງທ້ອງການບ່ອນທີ່ມີຄອມພິເຕີ. ຫຼັງຈາກຮັບປະກັນວ່າໄດ້ບັນທຶກຂໍ້ມູນ ໃສ່ຄອມພິເຕີແລ້ວ ຈິ່ງລຶບຂໍ້ມູນຢູ່ໃນ GPS ຖິ້ມ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນໃໝ່ຕໍ່ໄປ.

 <p>Garmin eTrex and 12XL Receivers</p>	<p>Garmin and other Commercial GPS Brands \$150-\$350</p>	<p>These older generation receivers are outdated technology with lower accuracy.</p> <p>These GPS receivers will not be able to locate position under canopy and will take more time to lock position.</p> <p>These units would be at the end of their working life but if they still work, they should be used given the general lack of equipment available in the provinces.</p>
--	---	---

GPS are available at a number of company retail outlets in Lao PDR and other countries.

4.5.2 Considerations for Using GPS

Advantages	Disadvantages
<p>GPS are widely available for a reasonable cost.</p> <p>GPS are the only easy and reliable means for relating satellite image and map information to field information.</p> <p>GPS allow geo-location of boundary points, land cover observations, and land use areas.</p> <p>Many staff are experienced in its use and all stakeholders accept GPS information.</p> <p>Map capable GPS increase user satisfaction and amount of use.</p> <p>There is a high demand from staff for GPS equipment and training on GPS use.</p> <p>GPS locations can be used to geo-locate digital photos taken during field work.</p>	<p>GPS is not accurate for elevation; therefore the barometric altimeter is the preferred method.</p> <p>GPS without training and a consistent system to collect and record data will provide poor quality results.</p>

Recommendations

- It is recommended that at least three recent model GPS be purchased for all Districts implementing PLUP work.
- It is necessary that each PLUP field team has at least one GPS.

4.5.3 Preparations for Using GPS for Field Work

- The team should prepare and test the GPS receivers before going to the field. Wherever possible, use the newer GPS with high sensitivity antennae and take extra GPS receivers as a backup. Set all GPS to UTM projection WGS84 datum and check that all the GPS are working properly and are synchronized. Ensure that the data on the GPS has been saved to the computer network and clear the GPS tracklogs and waypoints.
- Undertake basic hands-on training of provincial and district staff in using GPS equipment, interpretation of imagery and maps, identifying locations from the map grids and relating them to GPS, collecting and recording data in survey forms and taking digital photos at locations where GPS readings are taken.
- Undertake daily planning, equipment testing, and data collection including checking that GPS are synchronized and that each camera has taken a photo of the date and time on the GPS screen.
- Always collect data and store it at the end of the day or whenever you can return to an office where there is a computer and, after ensuring it is saved, and can be accessed, clear the GPS to collect new information.
- The full set of data including the hard copies of the maps, notebooks and record forms, and digital

- ຕ້ອງສົ່ງຂໍ້ມູນຄົບຊຸດ ຊຶ່ງລວມມີທັງແຜນທີ່, ປຶ້ມບັນທຶກ, ແບບຟອມເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ຂໍ້ມູນ GPS ແລະ ຮູບຖ່າຍ ໃຫ້ກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ຫຼື ກົມແຜນທີ່ ເພື່ອສ້າງແຜນ ທີ່ດີຈິຕອນ ແລະ ຫຼັງຈາກສ້າງສຳເລັດແລ້ວ ຕ້ອງຈັດສົ່ງແຜນທີ່ ດັ່ງກ່າວໃຫ້ແຂວງ, ເມືອງ, ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ບ້ານ ເພື່ອນຳໃຊ້ຕໍ່ໄປ.

4.5.4 ຂໍ້ຄວນເອົາໃຈໃສ່ເວລານຳໃຊ້ GPS ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ພະນັກງານພາກສະໜາມ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມຕົວຈິງຢ່າງພຽງພໍ ເໝາະສົມ ແລະ ມີຄຸນນະພາບສູງ. ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການກວດສອບເປັນປະຈຳວ່າຍັງໃຊ້ງານໄດ້ດີຫຼືບໍ່. ເມື່ອມີການຈັດຊື້ອຸປະກອນ ຕ້ອງມີລະບົບ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນທີ່ດີ ແລະ ສະດວກງ່າຍດາຍ ຮັບປະກັນ.

ສິ່ງທີ່ຄວນພິຈາລະນາໃນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງ GPS ຢູ່ພາກສະໜາມມີດັ່ງນີ້:

- ຄວາມຊັດເຈນຂອງເຄື່ອງ GPS ແມ່ນບໍ່ຄົງຕົວ ຂຶ້ນກັບຫຼາຍປັດໄຈ ລວມທັງສິ່ງກົດຂວາງຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຕົ້ນໄມ້, ຕຶກອາຄານ, ແມ່ເຫຼັກ, ຜູ້ຄົນທີ່ຢືນຢູ່ອ້ອມຂ້າງເວລານຳໃຊ້ເຄື່ອງ ແລະ ອື່ນໆ.
- ເຄື່ອງ GPS ຈະອ່ານຂໍ້ມູນບໍ່ຊັດເຈນ ເປັນບາງເວລາໃນແຕ່ລະມື້ ແລະ ອາດໃຫ້ຜົນແຕກຕ່າງກັນໄປ.
- ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກໃນການດາວໂຫຼດ, ການເກັບຮັກສາ, ການຄົ້ນ ແລະ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ, ຄວນບັນທຶກຂໍ້ມູນທີ່ວັດແທກໃສ່ປຶ້ມໄວ້ນຳ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນສູນຫາຍ.
- ການດາວໂຫຼດ ແລະ ເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນພາກສະໜາມທັງໝົດ ຄວນປະຕິບັດເປັນປະຈຳໃນແຕ່ລະມື້ ພາຍຫຼັງກັບຈາກສະໜາມ ແລະ ລຶບຂໍ້ມູນອອກຈາກເຄື່ອງ GPS ເພື່ອກຽມນຳໃຊ້ໃນມື້ຕໍ່ໄປ.
- ເປີດປຸ່ມ “tracklog” ຂອງເຄື່ອງ GPS ເພື່ອໃຫ້ຈຸດທີ່ຕັ້ງໄດ້ຮັບການບັນທຶກຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.
- ຄວນມີເຄື່ອງ GPS 2 ເຄື່ອງຈະດີກ່ວາມີ 1 ເຄື່ອງ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນຄວາມສ່ຽງ ໃນກໍລະນີມີເຄື່ອງໃດເຄື່ອງໜຶ່ງມີບັນຫາ.
- ຂໍ້ມູນດີຈິຕອນຕ້ອງອັດໃສ່ແຜ່ນ CD, USB ຫຼື ຄອມພິເຕີ (ແລັບທໍອບ) ເພື່ອສົ່ງໃຫ້ ກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້ ພ້ອມທັງ ສົ່ງສຳເນົາໃຫ້ ພະແນກ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ ເພື່ອເກັບຮັກສາ ແລະ ນຳໃຊ້ຕໍ່ໄປ.
- ຄວນມີໃບຕິດຕາມ ສຳລັບບັນທຶກຊື່ຜູ້ທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ຜູ້ທີ່ຮັບຂໍ້ມູນ ແລະ ຕ້ອງຮັກສາສຳເນົາເອກະສານໄວ້ກັບພະນັກງານຜູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢູ່ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ພະແນກ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ກໍຄື ກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້ ພ້ອມກັບເບີໂທລະສັບມືຖືເພື່ອຕິດຕໍ່.

4.5.5 ສັງລວມຜົນຂອງການນຳໃຊ້ເຄື່ອງ GPS ແລະ ຂໍ້ສະຫລຸບ

ເຄື່ອງ GPS ແມ່ນເຄື່ອງມືສຳຄັນເພື່ອເຊື່ອມໂຍງ ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ແຜນທີ່ ກັບວຽກພາກສະໜາມ. ຂໍ້ມູນທີ່ເຄື່ອງ GPS ບັນທຶກ ຈະໃຫ້ຂໍ້ມູນທີ່ຊັດເຈນກ່ຽວກັບທີ່ຕັ້ງເຂດແດນຂອງບ້ານ, ຈຸດທີ່ຕັ້ງຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ຮູບຖ່າຍຢູ່ຈຸດທີ່ຕັ້ງຕ່າງໆ ແລະ ຈຸດຄວບຄຸມເທິງໜ້າດິນ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງສຳລັບໃຊ້ປັບພິກັດຂອງພາບຖ່າຍດາວທຽມໃຫ້ມີຄວາມຊັດເຈນ. ຂໍ້ມູນນີ້ ຈະເອົາເຂົ້າໃນວຽກງານ ແບ່ງເຂດ ແລະ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.

ສະນັ້ນ ຈຶ່ງສະເໜີ ໃຫ້ເກັບຂໍ້ມູນ GPS ເຂົ້າໃສ່ໃນຖານຂໍ້ມູນ ທີ່ ກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້ ແລະ ເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃນການສ້າງແຜນທີ່ກ່ຽວກັບເຂດແດນ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນກໍ່ມີຢູ່ວ່າ ການນຳໃຊ້ ເຄື່ອງມື GPS ຄວນມີການຝຶກອົບຮົມ ລວມທັງ ມີລະບຽບ ແລະ ມີວິທີເກັບກຳ, ເກັບຮັກສາ ແລະ ວິທີສົ່ງຂໍ້ມູນ ທີ່ເປັນລະບົບພຽງພໍ.

copies of the GPS information and photo data must be sent to FIPD, NLMA and/or NGD for digital mapping, after which completed map copies are returned to the province, district, kumban and villages.

4.5.4 Important Points When Using GPS

Sufficient, appropriate and good quality, hands-on training must be provided to staff. Equipment should be regularly tested and checked to ensure it is working properly. A consistent and user friendly system for data management must be put in place when equipment is procured. The following points should be considered when using GPS for field work:

- GPS accuracy is not constant, but depends on a number of different factors including obstacles such as trees or buildings, people standing around the GPS, and magnets;
- The GPS can be less accurate at different times of day and will give readings that vary;
- To avoid problems in downloading, storing, finding and sharing data, the data should be recorded on paper so that data is not lost;
- Downloading and storing all field data should be done every day after field work, and the GPS units cleared for the next day's work;
- Turn the GPS "tracklog" function on so that location is being recorded continuously.
- It is better to use two GPS than only one in case problems are experienced;
- The digital data needs to be copied either onto CD-ROM, a portable USB drive or a laptop computer for transmission to FIPD. An additional copy should be sent to the PAFO and PLMA offices for their records and use;
- Documents should be prepared recording who provided the data and who received it – a copy of the document should be kept with the DAFO, PAFO and FIPD staff involved and include contact mobile telephone numbers.

4.5.5 GPS Outputs and Conclusions

Handheld GPS receivers are critical tools to link satellite imagery and maps with field work. The GPS data recorded will provide an accurate record of village boundary points, locations of land use, geo-located photographs and ground control to allow more precise geo-referencing of satellite imagery. This improved information will feed back into PLUP work activities.

It is proposed that GPS data will be saved within a central database at FIPD and used as a background layer to assist in mapping the village boundaries and land use. It is important that any use of GPS includes sufficient dedicated hands-on training and that a procedure and process is in place for collection, storage and transmission of the data.

ພາກທີ II

ຂັ້ນຕອນພື້ນຖານ ສຳລັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

PART II

STANDARD PARTICIPATORY LAND USE PLANNING

ສາລະບານ

ພາກທີ II

5	ຂັ້ນຕອນພື້ນຖານ ສໍາລັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ	28
5.1	ຂະບວນການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ ທີ່ດິນ ຂັ້ນກຸ່ມບ້ານ	28
5.2	ສັງລວມ ບາດກ້າວໃນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP)	29
ບາດກ້າວທີ 1	ການກະກຽມ ສໍາລັບ ດໍາເນີນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP)	30
ຂັ້ນຕອນ 1	ຈັດຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ດ້ານສັງຄົມ	30
ຂັ້ນຕອນ 2	ກະກຽມແຜນກິດຈະກຳ, ແຜນງົບປະມານ ແລະ ຕາຕະລາງເວລາ	30
ຂັ້ນຕອນ 3	ນັດໝາຍກັບບ້ານເປົ້າໝາຍ	30
ຂັ້ນຕອນ 4	ການກະກຽມວຽກ ທີ່ຕ້ອງການ	30
ຂັ້ນຕອນ 5	ກອງປະຊຸມ ສະເໜີຈຸດປະສົງ ແລະ ຂະບວນການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຢູ່ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	32
ຂັ້ນຕອນ 6	ຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂັ້ນບ້ານ	32
ບາດກ້າວທີ 2	ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້	34
ບາດກ້າວທີ 3	ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	35
ຂັ້ນຕອນ 1	ການກະກຽມອຸປະກອນ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານ	36
ຂັ້ນຕອນ 2	ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	36
ຂັ້ນຕອນ 3	ສ້າງແຜນທີ່ເຂດແດນຂອງກຸ່ມບ້ານ	37
ຂັ້ນຕອນ 4	ການຮັບຮູ້ ແລະ ຢັ້ງຢືນ ເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	38
ບາດກ້າວທີ 4	ການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານ	39
ຂັ້ນຕອນ 1	ຈັດກອງປະຊຸມສະເໜີຈຸດປະສົງ ແລະ ແນະນຳກ່ຽວກັບຂະບວນການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	42
ຂັ້ນຕອນ 2:	ກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຫຼື ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ	42
ຂັ້ນຕອນ 3	ການສຳຫຼວດພື້ນທີ່ຕົວຈິງ	43
ຂັ້ນຕອນ 4	ຈັດກອງປະຊຸມເພື່ອກວດສອບຄືນຄວາມເໝາະສົມຂອງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ	43
ຂັ້ນຕອນ 5	ສ້າງແຜນທີ່ດິຈິຕອນເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ	43
ຂັ້ນຕອນ 6	ຈັດກອງປະຊຸມກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອກວດສອບຄືນຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ	43
ຂັ້ນຕອນ 7	ການແຈກຢາຍແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ	44
ຂັ້ນຕອນ 8	ສ້າງກະດານ ແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	44
ບາດກ້າວທີ 5	ແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	45
ຂັ້ນຕອນ 1	ການນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນດ້ານກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້	46
ຂັ້ນຕອນ 2	ການນໍາໃຊ້ ຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ	46
ຂັ້ນຕອນ 3	ປະເມີນ ບັນຫາ ແລະ ທ່າແຮງ ໃນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ	46
ຂັ້ນຕອນ 4	ສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ	46
ຂັ້ນຕອນ 5	ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້	47
ຂັ້ນຕອນ 6	ການສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງກຸ່ມບ້ານ	47
ບາດກ້າວທີ 6	ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນຂອງການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ດິຈິຕອນ	50
ຂັ້ນຕອນ 1	ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ຂັ້ນບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ເມືອງ	51
ຂັ້ນຕອນ 2	ການສ້າງ, ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການແຈກຢາຍ ແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນດິຈິຕອນ	52
ຂັ້ນຕອນ 3	ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນອີເລັກໂຕຣນິກ ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ	53
ບາດກ້າວທີ 7	ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນບ້ານຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ	55
ຂັ້ນຕອນ 1	ການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ ການຖືຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ	56
ຂັ້ນຕອນ 2	ການສ້າງຫຼັກການ ກ່ຽວກັບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ	57
ຂັ້ນຕອນ 3	ການຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນກະສິກໍາ	58
ຂັ້ນຕອນ 4	ການຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນລວມຂອງບ້ານ	60
ບາດກ້າວທີ 8	ເຄືອຂ່າຍ ແລະ ການເຄືອຂ່າຍ ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	62
ຂັ້ນຕອນ 1	ການລິເລີ່ມ ແລະ ການສ້າງເຄືອຂ່າຍກຸ່ມບ້ານ	63
ຂັ້ນຕອນ 2	ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານ	64
ຂັ້ນຕອນ 3	ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ວຽກເຄືອຂ່າຍ	67
ບາດກ້າວທີ 9	ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້/ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ	68
ຂັ້ນຕອນ 1	ການກຳນົດ ຕົວວັດ ສໍາລັບການຕິດຕາມຊຸກຍູ້	68
ຂັ້ນຕອນ 2	ຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການ ຕິດຕາມຊຸກຍູ້	70

TABLE OF CONTENTS

PART II

5 STANDARD PARTICIPATORY LAND USE PLANNING PROCEDURES	28
5.1 PROCESSES IN CLUSTER LEVEL LAND ZONING AND PLANNING	28
5.2 SUMMARY OF PLUP STAGES	29
STAGE 1 PREPARATION FOR PARTICIPATORY LAND USE PLANNING	30
STEP 1 CONDUCTING TECHNICAL AND SOCIAL TRAINING	30
STEP 2 PREPARING ACTIVITY PLAN, BUDGET PLAN AND TIME SCHEDULE	30
STEP 3 MAKING APPOINTMENTS WITH KUMBAN TARGET VILLAGES	30
STEP 4 PREPARATIONS IN THE OFFICE	30
STEP 5 KUMBAN AND VILLAGE ORIENTATION MEETINGS	32
STEP 6 FORM VILLAGE AGRICULTURE AND FOREST LAND MANAGEMENT COMMITTEE	32
STAGE 2 SOCIO-ECONOMIC, LAND AND FOREST DATA COLLECTION	34
STAGE 3 DELINEATION OF VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER BOUNDARIES	36
STEP 1 PREPARING EQUIPMENT AND MATERIALS AND STAFF TRAINING	36
STEP 2 VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER BOUNDARY DELINEATION	36
STEP 3 MAPPING VILLAGE CLUSTER (KUMBAN) BOUNDARIES	37
STEP 4 ENDORSEMENT AND APPROVAL OF VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER BOUNDARIES	38
STAGE 4 VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER AGRICULTURE AND FOREST LAND USE ZONING	39
STEP 1 VILLAGE CLUSTER AND VILLAGE LAND USE ZONING ORIENTATION MEETINGS	42
STEP 2 IDENTIFY LAND USE ZONES ON SATELLITE IMAGE OR TOPOGRAPHIC MAP	42
STEP 3 GROUND SURVEY	43
STEP 4 MEETING TO VERIFY LAND USE ZONES	43
STEP 5 DIGITAL MAPPING OF LAND USE ZONES	43
STEP 6 VILLAGE CLUSTER MEETING TO CONFIRM LAND USE ZONES	43
STEP 7 DISTRIBUTION OF LAND USE MAPS	44
STEP 8 VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER SIGN-BOARDS	44
STAGE 5 VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER AGRICULTURE AND FOREST LAND MANAGEMENT PLANS	45
STEP 1 UTILIZE AGRICULTURE AND FORESTRY DATA	46
STEP 2 UTILIZE SOCIO-ECONOMIC DATA	46
STEP 3 ASSESS VILLAGE LAND USE ISSUES AND POTENTIALS	46
STEP 4 PREPARE VILLAGE AGRICULTURE AND FOREST LAND MANAGEMENT PLANS	46
STEP 5 PREPARE LAND AND FOREST MANAGEMENT & USE AGREEMENT	47
STEP 6 PREPARE VILLAGE CLUSTER LAND AND FOREST MANAGEMENT PLANS	47
STAGE 6 PLUP DATA RECORD KEEPING AND DIGITAL MAPPING	50
PROCEDURE 1 VILLAGE, VILLAGE CLUSTER AND DISTRICT LEVEL DATA STORAGE	51
PROCEDURE 2 DIGITISING, STORING AND DISTRIBUTING LAND USE MAPS	52
PROCEDURE 3 ELECTRONIC DATA STORAGE AT PROVINCIAL LEVEL	53
STAGE 7 LAND REGISTRATION AND TITLING IN RURAL VILLAGES	55
PROCEDURE 1 LAND TENURE DATA COLLECTION AND ANALYSIS	56
PROCEDURE 2 ESTABLISH A VILLAGE LAND AND FOREST MANAGEMENT PROCEDURE	57
PROCEDURE 3 REGISTRATION OF AGRICULTURAL LAND PARCELS	58
PROCEDURE 4 REGISTERING VILLAGE COLLECTIVE OR COMMUNAL LAND PARCELS	60
STAGE 8 VILLAGE AND VILLAGE CLUSTER NETWORKS & NETWORKING	62
PROCEDURE 1 INITIATING AND ESTABLISHING VILLAGE CLUSTER NETWORKS	63
PROCEDURE 2 OPERATING VILLAGE NETWORKS	64
PROCEDURE 3 MONITORING NETWORKING ACTIVITY	67
STAGE 9 MONITORING AND EVALUATION	68
PROCEDURE 1 MONITORING INDICATORS	68
PROCEDURE 2 MONITORING STEPS AND METHODS	70

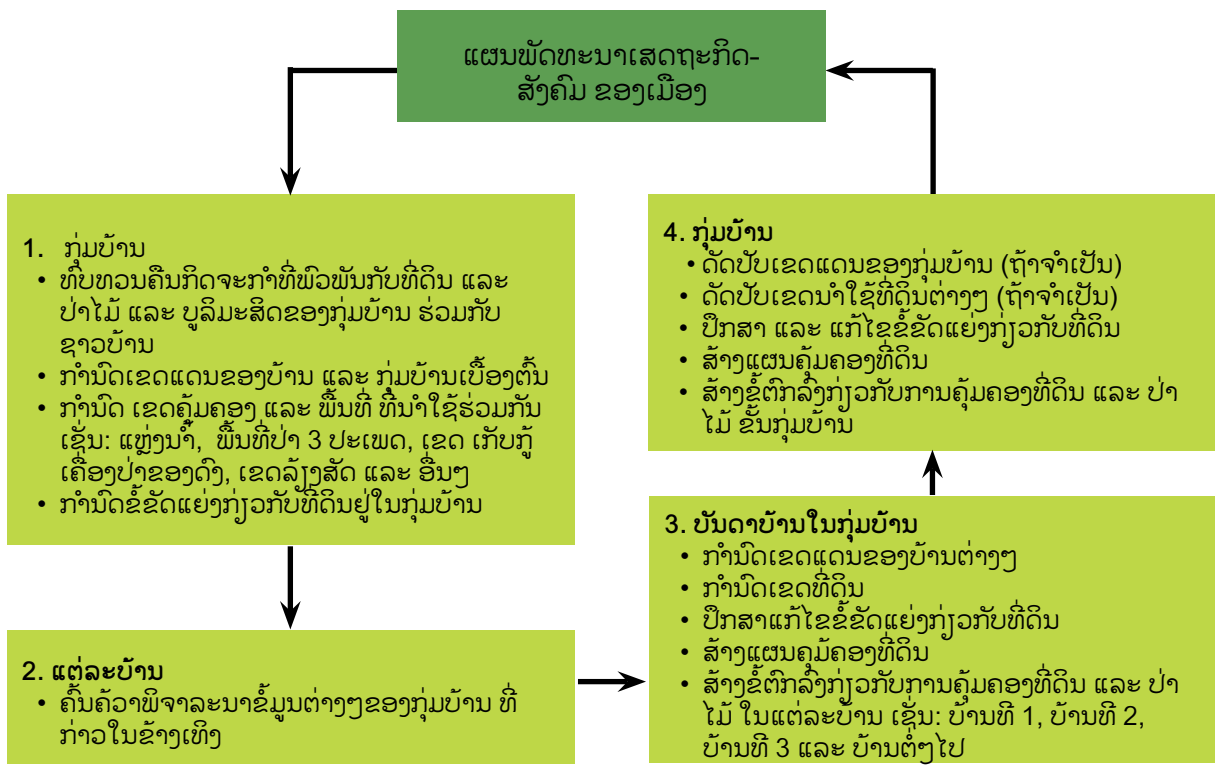
5 ຫລັກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ໃຊ້ກັນທົ່ວໄປ

ໃນພາກນີ້ຈະສະເໜີກ່ຽວກັບ ບາດກ້າວ ຂັ້ນຕອນ ພື້ນຖານ ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢູ່ຂັ້ນ ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ. ຄຳວ່າ ບາດກ້າວ ຂັ້ນຕອນ ພື້ນຖານ ໝາຍເຖິງ ບາດກ້າວ ຂັ້ນຕອນ ທີ່ແທດເໝາະສຳລັບໃຊ້ ກັບ ບ້ານຖາວອນ ຫຼື ບ້ານທົ່ວໄປ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກການການພັດທະນາ ຫຼື ການກຳນົດພື້ນທີ່ເພື່ອນຳໃຊ້ ໃນຈຸດປະສົງສະເພາະໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ: ເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ເຂດປ່າຜະລິດແຫ່ງຊາດ, ເຂດປ່າປ້ອງກັນແຫ່ງ ຊາດ, ເຂດຈັດສັນ ພູມລຳເນົາໃໝ່, ແລະ ອື່ນໆ.

5.1 ຂະບວນການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ຂັ້ນກຸ່ມບ້ານ

ການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂັ້ນກຸ່ມບ້ານ ແລະ ບ້ານ ບໍ່ຄວນດຳເນີນແບບຕັດແຍກອອກຈາກ ການວາງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງເມືອງ. ຂະບວນການນີ້ ຕ້ອງດຳເນີນພາຍໃນກອບ ຂອງກຸ່ມບ້ານ ບໍ່ແມ່ນ ເຮັດເປັນແຕ່ລະບ້ານແບບເອກະລາດໃຜມັນ. ກ່ອນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບ ມີສ່ວນຮ່ວມຂັ້ນກຸ່ມບ້ານ ແລະ ບ້ານ ຕ້ອງໄດ້ຮຽກຮ້ອງກັບກິດຈະກຳ ແລະ ບຸລິມະສິດ ທີ່ນອນຢູ່ໃນແຜນພັດທະນາ ຂອງເມືອງກ່ອນ. ພ້ອມນີ້ ກໍຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາ ບັນດາພື້ນທີ່ ທີ່ມີການນຳໃຊ້ຮ່ວມກັນ (ເຊັ່ນ: ເຂດຕົ້ນນ້ຳ, ເຂດ ລ້ຽງສັດ, ເຂດເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ) ແລະ ບັນດາຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ພາຍໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ລະຫວ່າງບ້ານ ພາຍໃນກຸ່ມບ້ານ.

ແຜນວາດ 3: ຂະບວນການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂັ້ນກຸ່ມບ້ານ

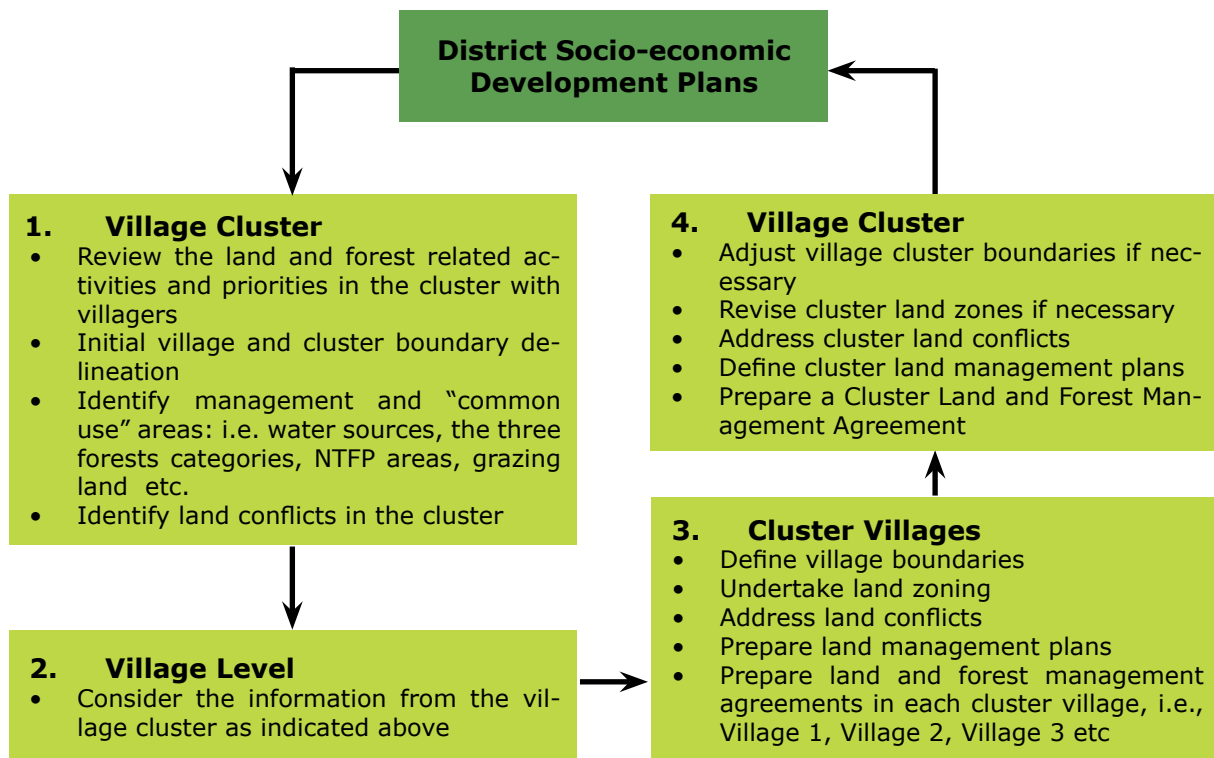
5 STANDARD PARTICIPATORY LAND USE PLANNING PROCEDURES

Part II describes standard participatory land use planning procedures at village and village cluster (kumban) level. “Standard land use planning” is an expression used to indicate that the procedures described are appropriate in permanent or well established villages that are not affected by specific situations such as production forest areas, national protected areas, resettlement etc..

5.1 Processes in Cluster Level Land Zoning and Planning

Village cluster and village land zoning and planning should not be done in isolation from socio-economic development planning at the district level. It is implemented within the framework of the “village cluster” not in independent village “units”. The land and forest activities and priorities in district plans for various village clusters and villages need to be known prior to undertaking PLUP at the village cluster and village level. Common use areas (water sources, grazing lands, NTFP areas) and land conflicts within village management areas and between villages within the village cluster network need to be considered.

Diagram 3: Processes for Cluster Level Land Zoning and Planning

5.2 ສັງລວມ ບາດກ້າວໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP)

9 ບາດກ້າວໃນການກຳນົດເຂດ ແລະ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໄດ້ສັງລວມໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້.

ຕາຕະລາງ 2: ສັງລວມບາດກ້າວຕ່າງໆໃນການກຳນົດເຂດ ແລະ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ບາດກ້າວ	ລາຍລະອຽດ	ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບ	ກຳນົດເວລາ ໂດຍປະມານ
1	ການກະກຽມ ສຳລັບດຳເນີນການວາງ ແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ, ອົງການຈັດຕັ້ງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ອົງ ການປົກຄອງບ້ານ	2 ມື້
2	ເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ- ສັງຄົມ, ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ, ອົງການຈັດຕັ້ງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ອົງ ການປົກຄອງບ້ານ	1-2 ມື້
3	ກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມ ບ້ານ (ເຂດຄຸ້ມຄອງ)	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ, ອົງການຈັດຕັ້ງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ອົງ ການປົກຄອງບ້ານ	2 ມື້
4	ແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ, ອົງການຈັດຕັ້ງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ອົງ ການປົກຄອງບ້ານ	2-3 ມື້
5	ສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງ ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ, ອົງການຈັດຕັ້ງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ອົງ ການປົກຄອງບ້ານ	2-3 ມື້
6	ເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ແລະ ແຜນທີ່ດິຈິ ຕອນ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ (ກຳນົດເວລາສຳ ລັບກິດຈະກຳນີ້ຄາດກະຍາກ, ສຳ ລັບ ເຮັດແຜນທີ່ຕົວຈິງຄາດວ່າຈະໃຊ້ ເວລາ 5 ມື້)	ຂໍ້ມູນ: ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ ແລະ ພະແນກ ກປ ແຂວງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ແລະ ແຂວງ ແຜນທີ່: ກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້ ແລະ ໜ່ວຍງານ GIS ຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງ ຊາດ (ໜ່ວຍງານ GIS ຂອງແຂວງ, ຖ້າມີ)	5 ມື້
7	ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນເຂດຊົນນະບົດ	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ, ອົງການຈັດ ຕັ້ງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ອົງການປົກຄອງບ້ານ	15-20 ມື້
8	ເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມ ບ້ານ ແລະ ການເຄືອຂ່າຍ	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ອົງການຈັດຕັ້ງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ອົງການປົກຄອງບ້ານ	2 ມື້
9	ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະ ຈຳເມືອງ, ອົງການຈັດຕັ້ງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ອົງການ ປົກຄອງບ້ານ	ຂະບວນການ ຕໍ່ເນື່ອງ

ໝາຍເຫດ:

- ກຳນົດເວລາໃນຕາຕະລາງແມ່ນພຽງແຕ່ເປັນການຄາດຄະເນເທົ່ານັ້ນ ແລະ ອາດປ່ຽນແປງຕາມຂະໜາດຂອງບ້ານ ແລະ ຈຳນວນບ້ານ ທີ່ຢູ່ ໃນກຸ່ມ.
- ກຳນົດເວລາທີ່ຄາດກະ ສຳລັບ ບາດກ້າວທີ 1 ຫາ ບາດກ້າວທີ 6 ແມ່ນກຳນົດເວລາ ສຳລັບທີມງານພະນັກງານເມືອງ 5-6 ຄົນ ເພື່ອເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຢູ່ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
- ການປະສານສົມທົບຢ່າງໃກ້ສິດ ກັບອົງການຈັດຕັ້ງຮັບຜິດຊອບກຸ່ມບ້ານ ແລະ ອົງການປົກຄອງບ້ານ ໃນ ທຸກໆ ບາດກ້າວ ຂອງ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເປັນສິ່ງສຳຄັນ.

ສຳລັບແຕ່ລະບາດກ້າວ ໃນ 9 ບາດກ້າວທີ່ກ່າວຂ້າງເທິງນັ້ນ ໄດ້ມີການອະທິບາຍລະອຽດກ່ຽວກັບ ຄຳນິຍາມ ຫຼື ຄວາມໝາຍ, ວັດຖຸປະສົງ, ເງື່ອນໄຂ, ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນປະຕິບັດ ລະອຽດ ໃນຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ ໃນລຳດັບຕໍ່ໄປນີ້. ໃນອະນາຄົດ, ຈະໄດ້ມີການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື ທີ່ທັນສະໄໝຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: GIS, ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ, ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ, ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ແລະ GPS ເຂົ້າໃນການສ້າງແຜນທີ່ຕ່າງໆ ລະດັບບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.

5.2 Summary of PLUP Stages

A summary of the nine participatory land use zoning and planning stages is provided in the table below.

Table 2: Summary of Participatory Land Use Planning Stages

Stage	Description	Responsibility	Approx. Duration
1	Preparation for land use planning	DAFO, DLMA, KBO and VA	2 days
2	Socio-economic, land and forest data collection	DAFO, DLMA, KBO and VA	1-2 days
3	Delineation of village and village cluster boundaries (management areas)	DAFO, DLMA, KBO and VA	2 days
4	Village and village cluster land use zoning	DAFO, DLMA, KBO and VA	2-3days
5	Village and village cluster land management plans	DAFO, DLMA, KBO and VA	2-3 days
6	Land data and digital map record keeping (Duration for this activity is difficult to quantify; a duration of 5 days is estimated for actual map production)	Data: DAFO, PAFO, DLMA and PLMA Maps: FIPD and NLMA GIS Units, (Provincial GIS Units if present)	5 days
7	Land registration in rural villages	DLMA, KBO and VA	15 -20 days
8	Village and village cluster networks and networking	DAFO, KBO and VA	2 days
9	Monitoring and evaluation	DAFO, DLMA, KBO and VA	Continuous process

Notes

- Durations are indicative only and will vary depending on the size of the village/s and the number of villages in the kumban.
- The approximate duration for Stages 1 to 6 assumes a team of 5 to 6 district staff working at village and village cluster levels.
- It is very important to work very closely with the Kumban Organisation (KBO) and the Village Authorities (VA) during all Stages of PLUP.

For each of the nine PLUP stages, definitions, objectives, criteria, procedures and steps are explained in the following chapters. In the future, various tools such as GIS, survey satellite imagery maps, aerial photography, geographic maps and GPS will be used for village and village cluster mapping.

ບາດກ້າວທີ 1 ການກະກຽມ ສຳລັບ ດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP)

ຂັ້ນຕອນ 1 ຈັດຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ດ້ານສັງຄົມ

ການຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ທີມງານ ທີ່ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງຈາກ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ ກໍຄືພະນັກງານຈາກ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆ ກ່ອນລົງມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງຢູ່ພາກສະໜາມ ເປັນວຽກຈຳເປັນ.

ການຝຶກອົບຮົມນີ້ ດີທີ່ສຸດແມ່ນຈັດຢູ່ເມືອງ ຕາມດ້ວຍການຝຶກຕົວຈິງໃນເວລາລົງປະຕິບັດຢູ່ບ້ານ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ພະນັກງານ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ເປັນຕົ້ນຕໍ. ເປົ້າໝາຍຫຼັກຂອງການຝຶກອົບຮົມແມ່ນເພື່ອໃຫ້ ພະນັກງານພາກສະໜາມ ມີຄວາມຮູ້ທາງດ້ານວິຊາການ; ມີຄວາມຊຳນານດ້ານມະນຸດສຳພັນ ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫາ; ດ້ານການເຊື່ອມວຽກງານບົດບາດຍິງ-ຊາຍເຂົ້າໃນວຽກງານລວມ; ດ້ານຫຼັກການສິດທິມະນຸດ; ແລະ ວິທີການມີສ່ວນຮ່ວມ ຢ່າງພຽງພໍ. ພະນັກງານຕ້ອງເຮັດບົດບາດເອື້ອອຳນວຍ ແລະ ໃຫ້ຄຳປຶກສາ ໃນທຸກໆບາດກ້າວຂອງວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP).

ໝາຍເຫດ: ໄດ້ມີການກຳນົດ ແຜນການສ້າງຄູ່ມືຝຶກອົບຮົມແນະນຳພາກປະຕິບັດຕົວຈິງລະອຽດ ໃນຫົວຂໍ້ສະເພາະທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ດ້ານສັງຄົມ ຕ່າງໆ ທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໄວ້ແລ້ວ. ຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຈະໃຊ້ເພື່ອຝຶກອົບຮົມຄູ່ຝຶກ ແລະ ເພື່ອແຈກໃຫ້ພະນັກງານສະໜາມສຳລັບນຳໃຊ້ ໃນເວລາປະຕິບັດວຽກພາກສະໜາມ.

ຂັ້ນຕອນ 2 ກະກຽມແຜນກົດຈະກຳ, ແຜນງົບປະມານ ແລະ ຕາຕະລາງເວລາ

ກ່ອນລົງມືປະຕິບັດວຽກງານ ຕ້ອງມີແຜນກົດຈະກຳທີ່ສອດຄ່ອງກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ຄາດໝາຍທີ່ຄາດຫວັງໄວ້. ການສ້າງແຜນກົດຈະກຳນີ້ ຄວນປຶກສາຫາລືກັບຊາວບ້ານຢູ່ບ້ານເປົ້າໝາຍ ສ່ວນແຜນງົບປະມານກໍຕ້ອງຄິດໄລ່ໂດຍອີງໃສ່ຕາຕະລາງເວລາ, ໜ້າວຽກທີ່ຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຈຳນວນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ.

ຂັ້ນຕອນ 3 ນັດໝາຍກັບບ້ານເປົ້າໝາຍ

ການນັດໝາຍ ກັບຄະນະຮັບຜິດຊອບກຸ່ມບ້ານ ແລະ ອົງການປົກຄອງບ້ານ ເປັນສິ່ງຈຳເປັນ ແລະ ຄວນນັດໄວ້ກ່ອນລ່ວງໜ້າ 3 ມື້ ເປັນຢ່າງຕໍ່າ ກ່ອນເລີ່ມປະຕິບັດວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຕົວຈິງ ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານມີເວລາກະກຽມ ແລະ ຫຼີກລ້ຽງການລົບກວນເຂົ້າເຈົ້າ. ການນັດໝາຍນີ້ ຈະນັດທຸກບ້ານ ໃນກຸ່ມບ້ານພ້ອມໆກັນເລີຍ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ບອກເວລາຄັກແນ່ ວ່າຈະຈັດກອງປະຊຸມຢູ່ບ້ານໃດໃນມື້ໃດ ເພື່ອໃຫ້ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານໄດ້ຮັບຊາບລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ຈະໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນຕໍ່ໜ້າ. ພະນັກງານຮັບຜິດຊອບກຸ່ມບ້ານ ຄວນເປັນຜູ້ຊ່ວຍນັດໝາຍໃຫ້. ໃນບາງບາດກ້າວ ເຊັ່ນ: ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຈະຕ້ອງໄດ້ນັດໝາຍຕົວແທນຂອງທຸກໆບ້ານໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງພ້ອມພຽງ.

ຢູ່ໃນແຕ່ລະບ້ານນັ້ນ, ການນັດໝາຍຈັດກອງປະຊຸມແນະນຳ ກ່ຽວກັບຂະບວນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແມ່ນໃຫ້ນັດກັບນາຍບ້ານ ຫລື ຮອງນາຍບ້ານກ່ອນ ແລະ ໃຫ້ຫ້ອງການບ້ານ ແຈ້ງການຕໍ່ໃຫ້ ຊາວບ້ານທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ ຮັບຊາບ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງທົ່ວເຖິງ.

ຂັ້ນຕອນ 4 ການກະກຽມວຽກ ທີ່ຫ້ອງການ

ທີມງານ PLUP ຕ້ອງໄດ້ກະກຽມ ບັນດາ ເອກະສານ ແລະ ອຸປະກອນຕ່າງໆ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນ:

- ຂໍ້ມູນການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າຂອງບ້ານໃນເມື່ອກ່ອນ (ຖ້າໄດ້ເຮັດຜ່ານມາ);
- ຄູ່ມືການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ;
- ເອກະສານ ແລະ ຄູ່ມື ອື່ນໆ ກ່ຽວກັບກ່ຽວຂ້ອງ ກັບວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2007;
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ປີ 2003;
- ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີເລກທີ 88/ນຍ ເດືອນມິຖຸນາ 2008 ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ;
- ປຶ້ມຄູ່ມືກ່ຽວກັບສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງບ້ານໃນການຄຸ້ມຄອງ ນຳໃຊ້ ປ່າໄມ້ ແລະ ສັດນ້ຳ-ສັດປ່າ ຂອງກົມປ່າໄມ້ ສະລັບເດືອນ ກັນຍາ 2008;
- ບົດສັ່ງລວມຫຍໍ້ ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ຂອງການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
- ຕົວຢ່າງຂອງເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເຊັ່ນ:
  - ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງບ້ານ

Stage 1 Preparation for Participatory Land Use Planning

Step 1 Conducting technical and social training

Training is an important activity prior to field implementation by the PLUP team from DAFO and DLMA and other staff who may be assigned from provincial and district sectors and agencies.

This training is undertaken at the District prior to the field exercise activity followed by on-the-job training in the villages. DAFO and DLMA should be the main actors.

Training aims at providing implementing staff with adequate technical knowledge, social interaction and problem solving skills, gender mainstreaming in the PLUP process, human rights principles, and a participatory working approach. Staff will perform a facilitatory and advisory role during the PLUP stages.

Note

The preparation of a Training Manual and training programme is proposed which will contain modules for a variety of technical and social aspects required for PLUP. This manual will be available for master trainers who will train staff to implement PLUP, and will also be available to assist field staff when they are working in the field.

Step 2 Preparing activity plan, budget plan and time schedule

Before carrying out the work an activity plan needs to be made in accordance with the expected purpose and targets. The plan should be made in consultation with the village people in the target areas, while the budget plan needs to be calculated based on the time schedule, the various activities to be conducted and the number of participants involved in the activity.

Step 3 Making appointments with kumban target villages

Appointments need to be made with both kumban and village authorities in writing at least three days before the PLUP activity starts to allow villagers time to prepare and to reduce inconveniences for them. This is done simultaneously so that all villages within the kumban are aware of the forth-coming PLUP activity. The appointments need to indicate the approximate times when each village and the village representatives will be involved in the overall kumban PLUP activity. Staff attached to the kumban organization should co-ordinate these appointments. Some of the stages, such as village and kumban boundary delineation, will involve representatives of all kumban villages at the same time.

In each village an appointment for an orientation meeting is made with the Village Head or Deputy Head to which villagers, both men and women are invited.

Step 4 Preparations in the office

The following documents and materials are prepared by the PLUP team:

Documents and Data

- Data from previous LUP-LA if it was done in the village previously
- A copy of the Participatory Agriculture and Forest Land Use Planning Manual
- Copies of other relevant PLUP guides and documents
- A copy of the Amended Forestry Law, revised 2007
- A copy of the Land Law, 2003
- A copy of Decree No. 88/PM on the Implementation of the Land Law, June 2008
- A copy of the Manual on Village Rights and Responsibilities to Manage and Use Forests, Forest Land and Aquatic-Wildlife Animals, DoF, September , 2008
- A summary of the stages and steps in land use zoning
- Examples of various PLUP documents including:
  - Village boundary agreement

- ຮ່າງ ສໍາລັບ ການຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ
- ແບບຟອມ ຫຼື ຮ່າງ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ
- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ

ແຜນທີ່ ແລະ ອຸປະກອນ

- ສໍາເນົາແຜນທີ່ເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ແຜນທີ່ແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ຖ້າຫາກມີການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າໃນບ້ານ ມາກ່ອນ. ຖ້າບໍ່ມີແຜນທີ່ ໃຫ້ຖ່າຍຮູບເອົາແຜ່ນປ້າຍເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານມາໃຊ້ແທນ;
- ຕົວຢ່າງຂອງແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ແຜນທີ່ຈັດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບ້ານ;
- ແຜນທີ່ຂອງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ບ້ານເປົ້າໝາຍ ພິມຈາກພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຂະໜາດ AO;
- ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ມາດຕາສ່ວນ 1:50,000 ຫຼື 1:100,000 ຂອງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ບ້ານເປົ້າໝາຍ;
- ແຜນທີ່ພູມິປະເທດຂະຫຍາຍ ຂອງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ບ້ານເປົ້າໝາຍ, ດີທິສຸດແມ່ນ ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000;
- ພາບຖ່າຍທາງອາກາດຂອງກຸ່ມບ້ານ ແລະ ບ້ານເປົ້າໝາຍ ມາດຕາສ່ວນ 1:25,000 ແຕ່ດີແທ້ແມ່ນ 1:10,000;
- ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ພາກສະໜາມ ຊຶ່ງລວມມີ ເຂັມທິດ, ເຄື່ອງ GPS, ກ້ອງດິຈິຕອນ, ແມັດກໍ່, ບັນທັດ ແລະ ອື່ນໆ;
- ເຄື່ອງຮັບໃຊ້ທ້ອງການ ຊຶ່ງລວມມີ ກະດານຂາວ, ແຜ່ນໃສ, ຢາງລຶບ, ສະກໍອດເທັບ, ເພີດໃຫຍ່ ແລະ ປາກກາສີ ແຕ້ມແຜນທີ່ 5 ຫລື 6 ຊຸດ;
- ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ ສໍາລັບບັນທຶກຂໍ້ມູນຕ່າງໆ; ແລະ
- ອຸປະກອນເພື່ອເຮັດແຜ່ນປ້າຍສະແດງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ.

- Village Agriculture and Forest Land Management Committee Formation Form
- Data collection forms
- Village Agriculture and Forest Land Management Agreement

Maps and Equipment

- If LUP-LA was done in the village previously, a copy of the village boundary and land use zoning map. If a map is not available, use a photograph of the village LUP-LA sign-board instead
- An example of a village boundary and land use zone map
- AO size print-out maps of satellite images of the kumban area and target villages,
- Topographic map sheets at scale 1:50,000 or 1:100,000 of the kumban area and target villages
- Enlarged print-outs of digital topographic maps of the kumban area and target villages; scale of 1: 25,000.
- Aerial photographs, minimum scale of 1:25,000, but preferably 1:10,000, of the kumban area and target villages (optional)
- Field equipment including compasses, GPS, digital camera, measuring tapes, and rulers, etc.
- Office equipment including whiteboard, transparent paper, erasers, scotch tape, felt marker pens, and five or six sets of coloured mapping pens
- Poster paper for recording various information
- Materials to construct a village land use zone sign board

ຂັ້ນຕອນ 5 ກອງປະຊຸມ ສະເໜີຈຸດປະສົງ ແລະ ຂະບວນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຢູ່ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

ຈັດກອງປະຊຸມກຸ່ມບ້ານ ໂດຍເຊີນເອົາຄະນະອົງການປົກຄອງບ້ານ (ເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມ, ສະຫະພັນຍິງ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນຕ່າງໆ) ເຂົ້າຮ່ວມ. ກອງປະຊຸມນີ້ ຄວນເລືອກຈັດຢູ່ບ້ານທີ່ຢູ່ໃຈກາງຂອງກຸ່ມບ້ານ ຫຼື ອາດຈະເອົາຫ້ອງການກຸ່ມບ້ານ ຫຼື ສູນບໍລິການເຕັກນິກປະຈຳກຸ່ມບ້ານ ເປັນບ່ອນຈັດເພື່ອຊີ້ແຈງໃຫ້ຮູ້ລຳດັບຂອງວຽກທີ່ຈະປະຕິບັດ. ໃນກອງປະຊຸມຂັ້ນຕົ້ນນີ້ຄວນສົນທະນາກ່ຽວກັບເຂດແດນ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ໂດຍນຳໃຊ້ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ປະກອບໃນການອະທິບາຍ.

ຕໍ່ຈາກນັ້ນ, ຈຶ່ງສືບຕໍ່ຈັດກອງປະຊຸມອະທິບາຍຈຸດປະສົງ ແລະ ກອບວຽກກ່ຽວກັບວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ຈະດຳເນີນຢູ່ແຕ່ລະບ້ານ ພາຍໃນກຸ່ມບ້ານ. ທີ່ມາວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຈະເປັນຜູ້ນຳພາກອງປະຊຸມ ໂດຍມີທຸກໆພາກສ່ວນຂອງບ້ານ ທັງຍິງ ແລະ ຊາຍເຂົ້າຮ່ວມ.

ເຕັກນິກຕ່າງໆໃນການກະຕຸ້ນການສົນທະນາ ເຊັ່ນ: ການສົນທະນາກັນເປັນກຸ່ມ, ການສະແດງລະຄອນ, ການນຳໃຊ້ແຜນໂປສ໌ເຕີ, ຮູບພາບ ແລະ ອື່ນໆ ຄວນນຳມາໃຊ້ ເພື່ອດຶງດູດຄວາມສົນໃຈຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຂົ້າໃຈໄດ້ດີ. ຖ້າບ້ານມີໄຟຟ້າ ໃຫ້ນຳໃຊ້ Power Point ແລະ CD ໃນການອະທິບາຍຈະເປັນການດີ. ນອກນັ້ນ, ຄວນນຳເອົາ ບັນດາເອກະສານ ແລະ ອຸປະກອນຊະນິດຕ່າງໆ ຕາມທີ່ລະບຸໄວ້ໃນ ຂັ້ນຕອນ 4 ຂ້າງເທິງ ມາໃຊ້ໃນການອະທິບາຍ ຫຼື ການສົນທະນາເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານເຂົ້າໃຈເນື້ອຫາສາລະ ຂອງຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ດີຂຶ້ນ. ເນື້ອໃນຂອງກອງປະຊຸມມີດັ່ງນີ້:

ກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບ
ອະທິບາຍກ່ຽວກັບ ຈຸດປະສົງ, ລະດັບຄາດໝາຍ, ກິດຈະກຳ ແລະ ອື່ນໆ ຂອງ PLUP	ຮອງເຈົ້າເມືອງ ຫລື ຕາງໜ້າ
ອະທິບາຍເນື້ອໃນສຳຄັນຕ່າງໆ ຂອງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວ ພັນກັບ PLUP	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ
ອະທິບາຍພາລະບົດບາດ, ສິດຊອບເຂດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງ ອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານໃນວຽກ PLUP	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ
ອະທິບາຍບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆທັງໝົດ ຂອງຂະບວນການ PLUP	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ
ປຶກສາຫາລືລວມ ເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຂ້ອງໃຈຂອງຊາວບ້ານ	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ
ກະກຽມວຽກ ສຳລັບດຳເນີນ PLUP ຢູ່ບ້ານ	ຮອງເຈົ້າເມືອງ, ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ອົງການ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳ ເມືອງ

ຂັ້ນຕອນ 6 ຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂັ້ນບ້ານ

ຜ່ານມາຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນບ້ານ ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍ ທີ່ປະຊາຊົນບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ ບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງຄະນະກຳມະການດັ່ງກ່າວ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງໄດ້ແນະນຳໃຫ້ຈັດກອງປະຊຸມແນະນຳເບື້ອງຕົ້ນ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໃນຂ້າງເທິງ. ພະນັກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຊາວບ້ານມັກຈະລໍຖ້າໃຫ້ ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານສຳເລັດ ຈຶ່ງຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ໄດ້ວ່າເປັນຜູ້ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ຫ້າວຫັນແທ້ ສຳລັບປະກອບເຂົ້າເປັນຄະນະກຳມະການດັ່ງກ່າວນີ້.

ຄະນະກຳມະການດັ່ງກ່າວຄວນປະກອບມີຕາງໜ້າຈາກອົງການປົກຄອງບ້ານ, ຄະນະກຳມະການພັດທະນາບ້ານ, ຊາວບ້ານ (ຍິງ ແລະ ຊາຍ) ແລະ ສະຫະພັນຍິງ, ແລະ ຕ້ອງເປັນຄະນະທີ່ບໍ່ໃຫຍ່ເກີນໄປ ຄື: ໃຫ້ມີນາຍບ້ານ ຫລື ຮອງນາຍບ້ານ ແລະ ຈຳນວນສະມາຊິກຈຳນວນໜຶ່ງເປັນຈຳນວນຄືກ ເຊັ່ນ: 3 ຫລື 5. ການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຮັບຮອງຈາກອົງການປົກຄອງເມືອງ ໂດຍອອກຂໍ້ຕົກລົງແຕ່ງຕັ້ງ ຢ່າງເປັນທາງການ.

ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ບ້ານ ມີໜ້າທີ່ຊ່ວຍ ອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ເມືອງ ໃນບັນດາໜ້າວຽກດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ຊອກຮູ້ໃຫ້ຄຳປຶກສາ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນກ່ຽວກັບທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້
- ສຳຫຼວດ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ ສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ໃນຂອບເຂດບ້ານ.
- ວາງກົດລະບຽບກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ
- ຄຸ້ມຄອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດລະບຽບຂອງບ້ານ ແລະ ດຳລັດຕ່າງໆຂອງລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ແລະ ປ່າໄມ້ຊ່ວຍ ແລະ ໃຫ້ຄຳປຶກສາແກ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ໃນການຕັດສິນໃຈແບ່ງປັນທີ່ດິນໃຫ້ຄອບຄົວໃໝ່ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງການເນື້ອທີ່ເພື່ອທຳການຜະລິດ
- ແກ້ບຮັກສາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ແບ່ງຢູ່ໃນບ້ານ

Step 5 Kumban and village orientation meetings

It is desirable to organise a meeting of representatives of all villages comprising members of the Village Committee, (Village Front, Lao Women’s Union etc). This can be arranged in a central location in the kumban, perhaps the Kumban Organisation Office or Technical Service Centre if one exists, to confirm the sequence of activities that will take place. At this meeting initial discussions are held on the location of village boundaries and management areas using the satellite image prints and topographic maps.

Subsequent to this, orientation meetings are held in each village in the kumban. The PLUP team will conduct a village orientation meeting with all members of the community, including men and women.

Various inter-active techniques, such as group discussions, role plays, posters, photographs etc, should be used to make these orientation sessions interesting and valuable for villagers. If electricity is available, prepared Power Point and CD presentations can be made. In addition, the appropriate documents, materials and aids listed in Step 4 above should be used throughout the orientation presentations and discussions to increase villager understanding of the PLUP process.

The activities in village orientation are as follows:

Activity	Person Responsible
General explanation of the program of PLUP; purpose, objectives, activities etc	D/District Governor or representatives
Explanation of important clauses in the Laws and Regulations relevant to PLUP	DAFO and DLMA
Explanation of the rights, roles and responsibilities of the Village Authorities and villagers in PLUP	DAFO and DLMA
Explanation of all the stages and steps in the PLUP process	DAFO and DLMA
General discussion to clarify issues raised by villagers	D/District Governor, DAFO and DLMA
Arrangements for the PLUP work in the village	DAFO and DLMA

Step 6 Form village forest and agricultural land management committee

In the past the village agriculture and forest land management committee (LFMC) was formed before the villagers understood the functions of the LFMC. It is therefore recommended that the “village orientation” activity described above, be undertaken first.

In villages where LUP committees were formed in the past it should be verified if the committee is still functioning, if it should be abandoned or if the membership needs to be changed.

Land use planning staff and the villagers may wish to defer the formation of the LFMC until after discussions and agreement on the village boundaries are made, at which time it will be known which individuals in the community are knowledgeable and active in land and forest management activities.

The Committee should be comprised of representatives of the Village Administrative Authority, the Village Development Committee and a cross-section of villagers, both men and women, including a Lao Women’s Union member. It should include the Village Head or Deputy Village Head and consist of a small uneven number of members, preferably 3 or 5 people. The formation of the LFMC is acknowledged by the District Authorities using a “Village Land and Forest Management Committee Formation Agreement”

The LFMC assists the Village Authorities and District with the following tasks:

- Disseminating village regulations on the management and use of forest and agricultural land to farmers in the village.
- Investigating, consulting and solving village forest and agricultural land problems
- Survey and follow up on land use changes in the village area
- Establishing sustainable participatory agricultural and forest and land management and use rules with the village community.

- ສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການແບ່ງເຂດທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້, ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການຈັດແບ່ງຂອບເຂດປະເພດທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ທາງເມືອງ
- ຊ່ວຍຄະນະກຳມະການໄກ່ເກ່ຍຂັ້ນຂັດແຍ່ງຂຶ້ນບ້ານກ່ຽວກັບທີ່ດິນພາຍໃນບ້ານ ຫຼື ກັບບ້ານທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງ.
- ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳເຄືອຂ່າຍຕ່າງໆ ພາຍໃນກຸ່ມບ້ານ.

ຢ່າງນ້ອຍໃຫ້ແຕ່ງຕັ້ງຕາງໜ້າ 3 ທ່ານຈາກຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງແຕ່ລະບ້ານ ເຂົ້າເປັນຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອເປັນຕົວແທນໃຫ້ກຸ່ມບ້ານກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ບັນຫາອື່ນໆຢູ່ກຸ່ມບ້ານ.

ເອກະສານທີ່ແນະນຳໃຫ້ຄົ້ນຄ້ວາຕື່ມ: ເອກະສານແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການ 2: ການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າຂັ້ນບ້ານ; SCSP, ແຂວງຫົວພັນ, ມິຖຸນາ 2001.

ບາດກ້າວ
ຂອງ PLUP

ບາດກ້າວທີ 1

ບາດກ້າວທີ 2

ບາດກ້າວທີ 3

ບາດກ້າວທີ 4

ບາດກ້າວທີ 5

ບາດກ້າວທີ 6

ບາດກ້າວທີ 7

ບາດກ້າວທີ 8

ບາດກ້າວທີ 9

- Managing the implementation of village rules and government decrees and regulations on forest and agricultural land.
- Assisting and advising village authorities with land allocation decisions for new families
- Keeping records of forest and agricultural land parcels allocated in the village
- Providing forest land zoning, land use planning and land allocation data to district authorities
- Assist the village conflict mediation committee with land conflict cases within the village or with neighbouring villages
- Participating in inter-village networking activities within the village cluster

A minimum of three representatives from each village LFMC are nominated to a village cluster land-forest management committee, to represent the village cluster (kumban) regarding natural resource management activities and issues in the village cluster.

Further Reading

SCSPP: Forming Village LUP/LA Committees. Technical Guide 2; SCSPP, Houa Phan Province, June 2001

ບາດກ້າວທີ 2 ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້

ການເກັບກຳ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນຂອງບ້ານ ເປັນວຽກຈຳເປັນ ແລະ ຂາດບໍ່ໄດ້ຢູ່ໃນຂະບວນການ PLUP. ການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານຈະເຮັດໃຫ້ການວາງແຜນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນມີຄວາມແທດເໝາະ.

ໃນນີ້, ສິ່ງທີ່ສຳຄັນແມ່ນໃຫ້ແຍກໄດ້ລະຫວ່າງຂໍ້ມູນທີ່ຈະນຳໃຊ້ເພື່ອການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຂໍ້ມູນ ສຳລັບການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ຈະນຳໃຊ້ໃນຕໍ່ໜ້າ, ສະນັ້ນໃນຊັ້ນຕອນນີ້ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຈະເກັບເອົາແຕ່ຂໍ້ມູນທີ່ເຫັນວ່າ ເໝາະສຳລັບການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເທົ່ານັ້ນ ເຊັ່ນວ່າ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສະຖານທີ່ທີ່ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງສຳຄັນ ຕົ້ນໜ້າກສາມາດໝາຍເຂົ້າໃນແຜນທີ່ໄດ້ ກໍຈະເປັນປະໂຫຍດຢ່າງສູງໃນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພາະໃນບາດກ້າວນີ້ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທັງໝົດ. ສຳລັບການສຳຫຼວດ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ກ່ຽວກັບສະພາບລະອຽດຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີໃນແຕ່ລະເຂດນັ້ນ ແມ່ນຈະໄດ້ດຳເນີນໃນບາດກ້າວການວາງແຜນ ສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ຕາມທີ່ຫຼັງ.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການລ້ຽງສັດໃຫຍ່ ແລະ ເຂດລ້ຽງສັດໃຫຍ່ ຫຼື ບ່ອນລ້ຽງສັດຂອງຄອບຄົວ ແມ່ນເປັນຂໍ້ມູນສຳຄັນສຳລັບວຽກງານການກຳນົດເຂດທີ່ດິນ ແຕ່ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສັດປີກ ແລະ ໝູ ແມ່ນບໍ່ຈຳເປັນສຳລັບການກຳນົດເຂດທີ່ດິນ, ເນື່ອງຈາກວ່າສັດນ້ອຍ ແມ່ນລ້ຽງຢູ່ຕາມຂອບເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງບ້ານ ສະນັ້ນ ຄວນກຳນົດວັດຖຸປະສົງ ແລະ ປະເພດຂໍ້ມູນທີ່ຈະເກັບກຳ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນພາກ 2.1 ຕໍ່ໄປນີ້ :

ຈຸດປະສົງສະເພາະ

ຈຸດປະສົງສະເພາະຂອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ມີດັ່ງນີ້:

- ເພື່ອເຂົ້າໃຈແບບແຜນວິທີການ ແລະ ແນວໂນ້ມຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ເຄີຍປະຕິບັດກັນມາ.
- ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ມີຄວາມສະດວກ.
- ເພື່ອປະເມີນຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພື້ນທີ່ສຳລັບປູກສ້າງ ເວລາຈຳນວນປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນໃນຕໍ່ໜ້າ.
- ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ການສ້າງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນແຕ່ລະເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ສະດວກ.
- ເພື່ອຊ່ວຍຊາວບ້ານສ້າງຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ກົດລະບຽບໃນການຄຸ້ມຄອງ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານແຕ່ລະເຂດ.
- ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ໃນຕໍ່ໜ້າ ມີຄວາມສະດວກ.

ຫຼັກການ

ຫຼັກການງ່າຍໆໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນມີດັ່ງນີ້:

- ພະນັກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຄວນເກັບກຳແຕ່ຂໍ້ມູນທີ່ຈະຕອບສະໜອງຕາມຈຸດປະສົງທີ່ໄດ້ວາງໄວ້ໃນຂ້າງເທິງເທົ່ານັ້ນ.
- ກ່ອນອີ່ມໝົດຄວນເກັບຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່ນຳອົງການບ້ານ ແລະ ຫ້ອງການຂອງກຸ່ມບ້ານກ່ອນ. ຖ້າມີຂໍ້ມູນໃດ ທີ່ຍັງຂາດ ຈິ່ງລົງເກັບກຳນຳຄອບຄົວຕາມທີ່ແນະນຳໃນຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ປະເພດຂໍ້ມູນ	ແຫຼ່ງທີ່ມາ
ຂໍ້ມູນເສດຖະກິດ-ສັງຄົມທົ່ວໄປ	ອົງການບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ
ລະບົບທີ່ດິນກະສິກຳ, ສິດຄອບຄອງ ແລະ ການຮຽກຮ້ອງສິດ	ຄອບຄົວ ແລະ ຄະນະກຳມະການບ້ານ
ລະບົບຂອງການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້	ຄອບຄົວ ແລະ ຄະນະກຳມະການບ້ານ
ພາສີທີ່ດິນ	ຄະນະກຳມະການບ້ານ ສົມທົບກັບພາສີບ້ານ ແລະ ທີ່ດິນບ້ານ

ວິທີເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນມີ 2 ວິທີຄື: 1) ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ກຽມໄວ້ ແລະ 2) ໃຊ້ວິທີໃຫ້ຊາວບ້ານແຕ້ມແຜນວາດ.

ຮ່າງເກັບກຳຂໍ້ມູນຈະບອກເຖິງຂໍ້ມູນເຊິ່ງປະລິມານ ທີ່ສາມາດນຳມາວິເຄາະ ແລະ ນຳໃຊ້ຄິດໄລ່ແນວໂນ້ມ ຂອງປະຊາກອນ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນ. ສ່ວນແຜນວາດຈະເປັນປະໂຫຍດສຳລັບການກຳນົດເຂດແດນບ້ານ, ການກຳນົດບ່ອນທີ່ເກີດຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ ແລະ ການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ.

ປະເພດຂໍ້ມູນ

ຂໍ້ມູນເຊິ່ງປະລິມານ ແລະ ຂໍ້ມູນຂອບເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ຈຳເປັນເພື່ອຮັບໃຊ້ວັດຖຸປະສົງຂ້າງເທິງນັ້ນ ໄດ້ສັງລວມຢູ່ໃນຕາຕະລາງ 3.

Stage 2 Socio-economic, Land and Forest Data Collection

Village data collection and analysis are essential parts of the process of PLUP. The collection and analysis of village and village cluster data with villagers enables appropriate land use decision-making and planning.

It is important to distinguish between data that will be used for land zoning and data that will later be used for natural resources management planning so only appropriate data for zoning purposes is collected at this stage. For example, information on the location/s of important NTFPs, sketched on a map is valuable for land zoning, while detailed surveys and inventories of all NTFP species is not necessary for land use zoning, but it is important for planning future extension programs concerning the management of NTFPs.

Similarly, information on large livestock and large livestock grazing areas or family grazing areas is valuable information for land zoning, but information on poultry and pig populations is not used for land zoning because small livestock are managed within the village residential area. Thus it is important to define the objectives and types of data to collect as indicated below.

Objectives:

Village and village cluster data collection has the following objectives:

- To understand traditional land use patterns, practices and trends
- To facilitate agriculture and forest land use zoning
- To estimate land, forest and housing use requirements for future populations
- To facilitate preparation of land management plans for each land use zone
- To help prepare village land and forest management agreements and rules for the various land use zones
- To facilitate future forest and agricultural land registration activities

Principles:

Some simple principles for collecting data are applied:

- Land use planning staff should only collect data that will respond to the objectives listed above;
- Existing data sources that are available from the Village Authorities and the Village Cluster or kumban administration office should be accessed first; data that is not available from these sources should then be acquired at household level, as explained below:

Type of Data	Source
General S-E data	Village and Village cluster authorities
Agricultural land systems, land tenure and land claims	Household and village committee
Forest use systems	Household and village committee
Land tax data	Village committee, with help from “pasi ban” and “tee din ban”

Methods:

Data is collected in two ways: 1) Prepared data collection forms, 2) Community sketch maps

Data forms provide quantitative information that can be analysed and used for, e.g., calculation of population trends and registration of land parcels. Sketch maps are very useful for village boundary delineation, identifying boundary disputes, land use zoning, and preparing land management plans.

Types of Data:

Essential quantitative and spatial data necessary to achieve the objectives listed above are summarised in Table 3.

ຕາຕະລາງ 3: ປະເພດ ແລະ ວິທີເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ປະເພດຂໍ້ມູນ	ລາຍລະອຽດ	ວິທີເກັບກຳ
ຂໍ້ມູນເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ	<ul style="list-style-type: none"> ຈຳນວນປະຊາກອນ ການເກີດ, ການຕາຍ ແລະ ແນວໂນ້ມຂອງປະຊາກອນ ອາຊີບຂອງຄອບຄົວແລະຈຳນວນແຮງງານທີ່ມີຢູ່ໃນຄອບຄົວ ຖານະຄອບຄົວ (3 ລະດັບ) ການຜະລິດເຂົ້າ, ຄວາມຕ້ອງການ-ການຂາດເຂົ້າກິນ ພຶດຕະກຳສັນທິປູກ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ ແລະ ໄມ້ອຸດສາຫະກຳ ຈຳນວນສັດລ້ຽງ (ເຊັ່ນ: ງົວ, ຄວາຍ, ແບ້) 	<ul style="list-style-type: none"> ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ
ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອທຳການຜະລິດກະສິກຳຂອງຄອບຄົວ ແລະ ຂອງລວມບ້ານ	<ul style="list-style-type: none"> ລະບົບຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ຕອນດິນທີ່ນຳໃຊ້ທຳການຜະລິດ ຈຳນວນຕອນທີ່ເກີດຂຶ້ນແຍ່ງ ທີ່ດິນທີ່ມີ ແລະ ບໍ່ມີເອກະສານ ເຂດລ້ຽງສັດຂອງຄອບຄົວ ເຂດລ້ຽງສັດຂອງລວມບ້ານ 	<ul style="list-style-type: none"> ສ້າງແຜນວາດ ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ແຜນວາດ ແລະ ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ນຳໃຊ້ແຜນວາດ
ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ຂອງຄອບຄົວ ແລະ ຂອງລວມບ້ານ	<ul style="list-style-type: none"> ວິທີການໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າ ເຂດທີ່ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ສຳຄັນ ພື້ນທີ່ປູກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ການນຳໃຊ້ໄມ້ປູກເຮືອນ ແລະ ກໍ່ສ້າງທົ່ວໄປ ການນຳໃຊ້ໄມ້ນ້ອຍ, ຜະລິດຕະພັນປ່າໄມ້ ອື່ນໆເພື່ອໃຊ້ສອຍພາຍໃນ 	<ul style="list-style-type: none"> ນຳໃຊ້ແຜນວາດ ນຳໃຊ້ແຜນວາດ ໃຊ້ແຜນວາດ ແລະ ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ແຜນວາດ ແລະ ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ແຜນວາດ ແລະ ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ
ບັນຫາ ແລະ ໂອກາດ	<ul style="list-style-type: none"> ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບບັນຫາ ຫຼື ຄວາມແຕກຕ່າງ ຂອງຊາວບ້ານແຍກຕາມເພດ ສາເຫດຂອງບັນຫາ, ຜົນກະທົບ, ຂໍ້ສະເໜີ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ໃນການສວຍໃຊ້ ໂອກາດ 	<ul style="list-style-type: none"> ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ

ຕົວຢ່າງແບບຟອມເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ໄດ້ໃຫ້ໄວ້ໃນເອກະສານແບບທ້າຍ 1.

Table 3: Types and Methods of Data Collection

Type of Data	Details	How Collected
Socio-economic	Population	Data form
	Births, deaths & population trends	Data form
	Family occupations and labour availability	Data form
	Poverty status (three levels)	Data form
	Rice production, needs and lack	Data form
	Main annual crops	Data form
	Fruit trees and commercial tree plantings	Data form
	Large livestock populations (buffalo, cattle, goats)	Data form
Family and Communal Agricultural Land Use	Agricultural land use systems	Sketch map
	Agricultural land parcel use	Data form
	Agricultural land parcel claims	Data form
	Land documents available and not available	Data form
	Household grazing areas	Sketch map and data form
	Communal grazing areas	Sketch map
Family and Communal Forest Use	Forest use practices	Sketch map
	Locations of important NTFPs	Sketch map
	Domesticated NTFP plantings	Sketch map and data form
	Timber for housing and other construction purposes	Sketch map and data form
Problems and opportunities	Small timber and other forest products for domestic use	Sketch map and data form
	Gender disaggregated problems/needs information	Data form
	Problem causes, impacts, and proposals for addressing problems and capitalising on opportunities	Data form

Examples of the socio-economic, agricultural land, and forest land data collection forms are provided in Annex 1.

ບາດກ້າວທີ 3 ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

ຄຳນິຍາມ:

ເຂດແດນບ້ານແມ່ນເສັ້ນຊາຍແດນທີ່ກຳນົດຂອບເຂດການຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ຫລື ຂອບເຂດບ້ານ. ເຂດແດນກຸ່ມບ້ານ ແມ່ນເສັ້ນຊາຍແດນຮອບນອກ ຂອງບັນດາບ້ານທີ່ຕັ້ງຢູ່ສ່ວນນອກຂອງກຸ່ມບ້ານ. ເສັ້ນເຂດແດນບ້ານຕາມປຶ້ກກະຕິ ແມ່ນອີງໃສ່ເສັ້ນຊາຍແດນທີ່ມີການຮັບຮູ້ຮ່ວມກັນ ມາແຕ່ດຶກດຳບັນຕາມຮີດຄອງປະເພນີ ກັບບ້ານໃກ້ຄຽງ, ຊຶ່ງມັກຈະຖືເອົາລ່າຫວຍ, ແມ່ນ້ຳ, ສັນພູ ຫລື ເສັ້ນທາງເປັນບ່ອນກຳນົດ.

ຈຸດປະສົງສະເພາະ:

ຈຸດປະສົງສະເພາະ ຂອງການກຳນົດເຂດແດນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ມີການຮັບຮູ້ ເຂດແດນ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຊຶ່ງມີການຮັບຮູ້ກັນຕາມຮີດຄອງປະເພນີມາແຕ່ກ່ອນ ຢ່າງເປັນທາງການ ແລະ ມີທີ່ຕັ້ງຊັດເຈນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ສະດວກ. ຕົ້ນຕໍແລ້ວ ຈຸດປະສົງຂອງການກຳນົດເຂດແດນບ້ານ ແມ່ນເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງບ້ານ.

ເງື່ອນໄຂ/ມາດຖານສຳລັບການກຳນົດເຂດແດນ:

- ການກຳນົດເຂດແດນ ຄວນໃຫ້ຊາວບ້ານມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງແຮງແຮງ.
- ນັບແຕ່ມີນະໂຍບາຍການສ້າງກຸ່ມບ້ານພັດທະນາໃນປີ 2004 ເປັນຕົ້ນມາ ຈຳເປັນຕ້ອງມີການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານໄປພ້ອມໆກັນ.
- ຖ້າເປັນໄປໄດ້ຄວນກຳນົດເອົາຈຸດເດັ່ນທີ່ຖາວອນ ເຊັ່ນ: ແມ່ນ້ຳ, ສັນພູ, ເສັ້ນທາງ, ຕົ້ນໄມ້ໃຫຍ່ ເປັນທີ່ຕັ້ງອ້າງອີງ ຂອງເຂດແດນ.
- ໂດຍທົ່ວໄປ ຈະຮັບຮູ້ກັນວ່າ ບໍ່ມີບ່ອນໃດ ທີ່ບໍ່ອນຢູ່ໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ.

ຂັ້ນຕອນການກຳນົດເຂດແດນ:

ຂັ້ນຕອນການກຳນົດເຂດແດນລວມມີ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານ ແລະ ການກະກຽມອຸປະກອນ ແລະ ວັດຖຸຮັບໃຊ້; ການຄັດເລືອກເອົາບ້ານທີ່ຢູ່ໃຈກາງກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອຈັດກອງປະຊຸມລະດັບກຸ່ມບ້ານ; ການໝາຍເຂດແດນຂອງແຕ່ລະກຸ່ມບ້ານ ແບບຫຍາຍໆໃສ່ແຜນທີ່; ການກວດສອບເຂດແດນຂອງກຸ່ມບ້ານ; ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດແດນ; ການສ້າງແຜນທີ່ເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ; ການສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ລະຫວ່າງກຸ່ມບ້ານ.

ຂັ້ນຕອນ 1 ການກະກຽມອຸປະກອນ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານ

- ກະກຽມອຸປະກອນລວມທັງແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ມາດຕາສ່ວນ 1:100,000 ຫຼື 1:50,000, ແຜນທີ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມຂະໜາດ AO, ທີ່ກວມເຂດກຸ່ມບ້ານ (ຖ້າມີ), ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ, ເຄື່ອງມື GPS ແລະ ກ້ອງຖ່າຍຮູບດິຈິຕອນ.
- ກະກຽມວັດຖຸອຸປະກອນຮັບໃຊ້ທີ່ຕ້ອງການ (ຕາມ ຂັ້ນຕອນ 4 ຂອງ ບາດກ້າວ 1).
- ຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ທຶມງານ PLUP ໃນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື GPS, ວິທີອ່ານພາບຖ່າຍດາວທຽມ, ການອ່ານແຜນທີ່ພູມິປະເທດ, ການສ້າງແຜນທີ່ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ການເກັບກຳຂໍ້ມູນພາກສະໜາມ ແລະ ການບັນທຶກ.
- ກະກຽມຕົວຢ່າງຂອງຮ່າງຂໍ້ຕົກລົງຂອງບ້ານ ແລະ ຮ່າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.

ຂັ້ນຕອນ 2 ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ສະແດງໄວ້ ໃນແຜນສະແດງ 3, ການກຳນົດເຂດແດນຂອງກຸ່ມບ້ານ ແມ່ນເລີ່ມຈາກການໝາຍເຂດແດນກຳນົດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນລວມ ແລະ ການແກ້ບັນຫາຂໍ້ຂັດແຍ່ງ. ຂັ້ນຕອນພື້ນຖານໃນການເລີ່ມກິດຈະກຳ ເພື່ອກຳນົດເຂດແດນຂອງກຸ່ມບ້ານມີດັ່ງນີ້:

- ຖ້າຍັງມີແຜນທີ່ເກົ່າ ກ່ຽວກັບເຂດແດນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງຂອງບ້ານ ໃຫ້ເອົາເປັນບ່ອນອີງຢູ່ໃນກອງປະຊຸມ.
- ຄັດເລືອກເອົາບ້ານທີ່ຢູ່ໃຈກາງຂອງກຸ່ມບ້ານເພື່ອຈັດກອງປະຊຸມ ກຳນົດເຂດແດນຂອງກຸ່ມບ້ານ.
- ນັດໝາຍກັບທຸກໆບ້ານໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ແລະ ຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມ.
- ນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ, ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ແລະ ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ ແລະ ເຊີນຕາງໜ້າບ້ານກຳນົດ ແລະ ໝາຍຈຸດສຳຄັນຕ່າງໆ ທີ່ລຽບຕາມເຂດແດນຂອງບ້ານ ເຊັ່ນ: ເສັ້ນທາງ, ຫ້ວຍນ້ຳລຳເຊ, ໜ້າຜາ ແລະ ສັນພູ.
- ນຳໃຊ້ຈຸດສຳຄັນຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ ເພື່ອກຳນົດກ່ຽວກັບເຂດແດນເບື້ອງຕົ້ນຂອງທຸກໆບ້ານ ທີ່ອນຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານ

Stage 3 Delineate Village and Village Cluster Boundaries

Definition:

The village boundary is the administrative line that defines the village management area. In Lao the word village boundary is not normally used; instead it is referred to as the “korp khet ban” (village area). The village cluster boundary is the line formed by the outer boundaries of the villages located on the extremities of the village cluster. The village boundary line usually follows the line of the traditional boundary that is recognised by the village and its neighbours which most commonly follows streams, rivers, mountain ridges or roads.

Objective:

The objective of delineating village and village cluster boundaries is to formally recognise and accurately map the village and village cluster boundaries and management areas that villagers recognise traditionally to facilitate land use zoning, and the preparation of land management plans. A key objective of village and village boundary delineation is to resolve inter-village boundary conflicts.

Criteria:

- The activity should be undertaken with the active participation of villagers.
- Since the kumban development policy was introduced in 2004 it is necessary to delineate both village and village cluster boundaries simultaneously.
- As far as possible natural and permanent features such as streams, mountain peaks and ridges, roads, large trees are used to denote the boundary line
- It is normally accepted that within a particular landscape there is no “vacant land” between village management areas, meaning that village boundaries and village cluster boundaries cover the whole cluster landscape.

Procedures:

The procedures include staff training and preparation of equipment and materials, the selection of a conveniently located village for a village cluster boundary meeting, the approximate delineation of the boundaries of each of the cluster villages, verification of each cluster village boundary, resolution of village boundary disputes, village and village cluster boundary mapping, and the preparation of village and inter-village boundary agreements.

Step 1 Preparing equipment and materials and staff training

- Assemble equipment including, enlarged 1:100,000 or 1:50,000 scale topographic maps, AO size satellite image map prints of the village cluster area, aerial photographs (if available), GPS, and digital cameras
- Assemble materials required (see list in Step 4 of Stage 1)
- Undertake re-enforcement training of PLUP staff in use of GPS, satellite image print interpretation, topographic map interpretation, participatory mapping, field data collection and recording.
- Prepare an example of a completed village agreement and village boundary and village cluster boundary agreement forms.

Step 2 Village and village cluster boundary delineation

As illustrated in Diagram 3 the activity starts at the village cluster level to identify initial cluster boundaries, common use areas and any land and natural resources conflicts

- If old village boundary maps and village boundary agreements are still available prepare them for reference during village boundary meetings
- Select a convenient central village within the village cluster in which to conduct a village cluster boundary meeting
- Arrange and hold a joint meeting with representatives of all the villages in the village cluster

- ແລະ ຂີດລົງໃສ່ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ ຫຼື ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ.
- ກຳນົດບ່ອນທີ່ເກີດຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ພື້ນທີ່ນຳໃຊ້ຮ່ວມກັນລະຫວ່າງບ້ານ (ເຂດຕົ້ນນ້ຳ, ປ່າປ້ອງກັນ, ບ່ອນເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ຄັງລ້ຽງສັດ) ແລະ ໝາຍໃສ່ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ ຫຼື ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ.
- ໃນກໍລະນີຕົວແທນບ້ານໃດໜຶ່ງທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ຫາກເຫັນດີນຳເຂດແດນ ທີ່ກຳນົດວ່າຖືກຕ້ອງແລ້ວ ໃຫ້ຮ່າງຂໍຕົກລົງໃຫ້ບ້ານເຫຼົ່ານັ້ນເລີຍ.
- ເຮັດສຳເນົາແຜນທີ່ກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງແຕ່ລະບ້ານໄວ້ ເພື່ອໄປໃຊ້ເວລາສຳຫຼວດກວດກາຄືນ ແລະ ເວລາສຳຫຼວດ ກ່ຽວກັບເຂດແດນຕົວຈິງ.
- ແບ່ງທີມງານເປັນທີມງານຍ່ອຍເພື່ອສຳຫຼວດກວດສອບເຂດແດນຂອງແຕ່ລະບ້ານ ແລະ ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດແດນ.
- ກວດສອບ ແລະ ສຳຫຼວດເຂດແດນຂອງແຕ່ລະບ້ານ ຮ່ວມກັບຕົວແທນຂອງບ້ານ ແລະ ບັນທຶກຈຸດສຳຄັນຕ່າງໆຕາມເຂດແດນດ້ວຍເຄື່ອງ GPS ພ້ອມຖ່າຍຮູບເອົາຈຸດເຫຼົ່ານັ້ນໄວ້.
- ສືບຄົ້ນ ແລະ ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບເຂດແດນທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ລາຍງານໃນກອງປະຊຸມກຸ່ມບ້ານຄັ້ງກ່ອນ.
- ເມື່ອໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດແດນບ້ານສຳເລັດແລ້ວ ໃຫ້ບັນທຶກລາຍລະອຽດການຕົກລົງກັນ ເຂົ້າໃສ່ ຮ່າງຂໍຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນບ້ານ ແລະ ຮ່າງຂໍຕົກລົງກ່ຽວກັບການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງເຂດແດນບ້ານສຳລັບທຸກໆບ້ານ.
- ຖ້າຂໍ້ຂັດແຍ່ງບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ໃນໄລຍະສຳຫຼວດເຂດແດນບ້ານ ກໍຄວນຈັດກອງປະຊຸມ ໃຫ້ບ້ານໄດ້ປຶກສາ ແລະ ໄກ່ເກ່ຍກັນ.
- ຖ້າຍັງບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ອີກ ໃຫ້ສະເໜີຕໍ່ໄປຍັງ ອົງການເມືອງ ສືບຕໍ່ພິຈາລະນາ.
- ກຽມຮ່າງຂໍຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອໃຫ້ນາຍບ້ານ ແລະ ອົງການເມືອງ ເຊັນຍັງຍືນ.

ຂັ້ນຕອນ 3 ສ້າງແຜນທີ່ເຂດແດນຂອງກຸ່ມບ້ານ

- ເມື່ອທຸກຂໍ້ຂັດແຍ່ງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍ ແລະ ທຸກໆຝ່າຍຈາກທຸກບ້ານ ມີຄວາມພໍໃຈແລ້ວ ໃຫ້ສ້າງແຜນທີ່ດິຈິຕອນກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານ.
- ຖ້າວ່າ ທີມງານສະໜາມມີຄວາມສາມາດດ້ານ GIS ກໍໃຫ້ແຕ້ມແຜນທີ່ ຂອງຂອບເຂດບ້ານ ຢູ່ກັບບ້ານ ຫຼື ເມືອງ ບ່ອນທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ເລີຍ.
- ຖ້າທີມງານສະໜາມ ບໍ່ມີຄວາມສາມາດດ້ານ GIS ໃຫ້ບັນທຶກ ຫຼື ໝາຍລາຍລະອຽດທີ່ຕັ້ງຂອງເຂດແດນໃສ່ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ ຫຼື ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ເພື່ອເອົາໄປແຕ້ມເປັນແຜນທີ່ດິຈິຕອນຢູ່ທີ່ສູນ GIS ພາຍຫຼັງສຳເລັດວຽກພາກສະໜາມ.
- ໃນເວລາແຕ້ມແຜນທີ່ດິຈິຕອນ, ຕ້ອງນຳໃຊ້ຜົນການວັດແທກຈຸດທີ່ຕັ້ງຂອງເຂດແດນທີ່ແທກດ້ວຍ GPS, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເຂດແດນທີ່ບັນທຶກໃນຟອມ ຫຼື ຮ່າງບັນທຶກຂໍ້ມູນ, ແລະ ຮູບຖ່າຍດິຈິຕອນທີ່ຖ່າຍຢູ່ແຕ່ລະຈຸດສຳຄັນຂອງເຂດແດນ ທຸກຄັ້ງ.
- ວິທີສ້າງແຜນທີ່ເຂດແດນອີກວິທີໜຶ່ງ ກໍຄື ໝາຍເສັ້ນເຂດແດນຈາກພາບດາວທຽມ ຫຼື ຈາກແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ເຂົ້າຄອມພິວເຕີໂດຍກົງເລີຍ ແຕ່ວິທີນີ້ ຈະບໍ່ຊັດເຈນເທົ່າກັບການໃຊ້ຜົນວັດແທກ ດ້ວຍ GPS.
- ເຂດແດນ ຂອງບ້ານທີ່ຢູ່ຂອບອກສຸດຂອງກຸ່ມບ້ານ ຈະກາຍເປັນເຂດແດນຂອງກຸ່ມບ້ານໄປໃນຕົວ.
- ສ້າງຫຼັກໝາຍເຂດແດນ ຫຼື ຕິດປ້າຍບອກເຂດແດນ ຂອງບ້ານແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຕາມພາຍຫຼັງ.

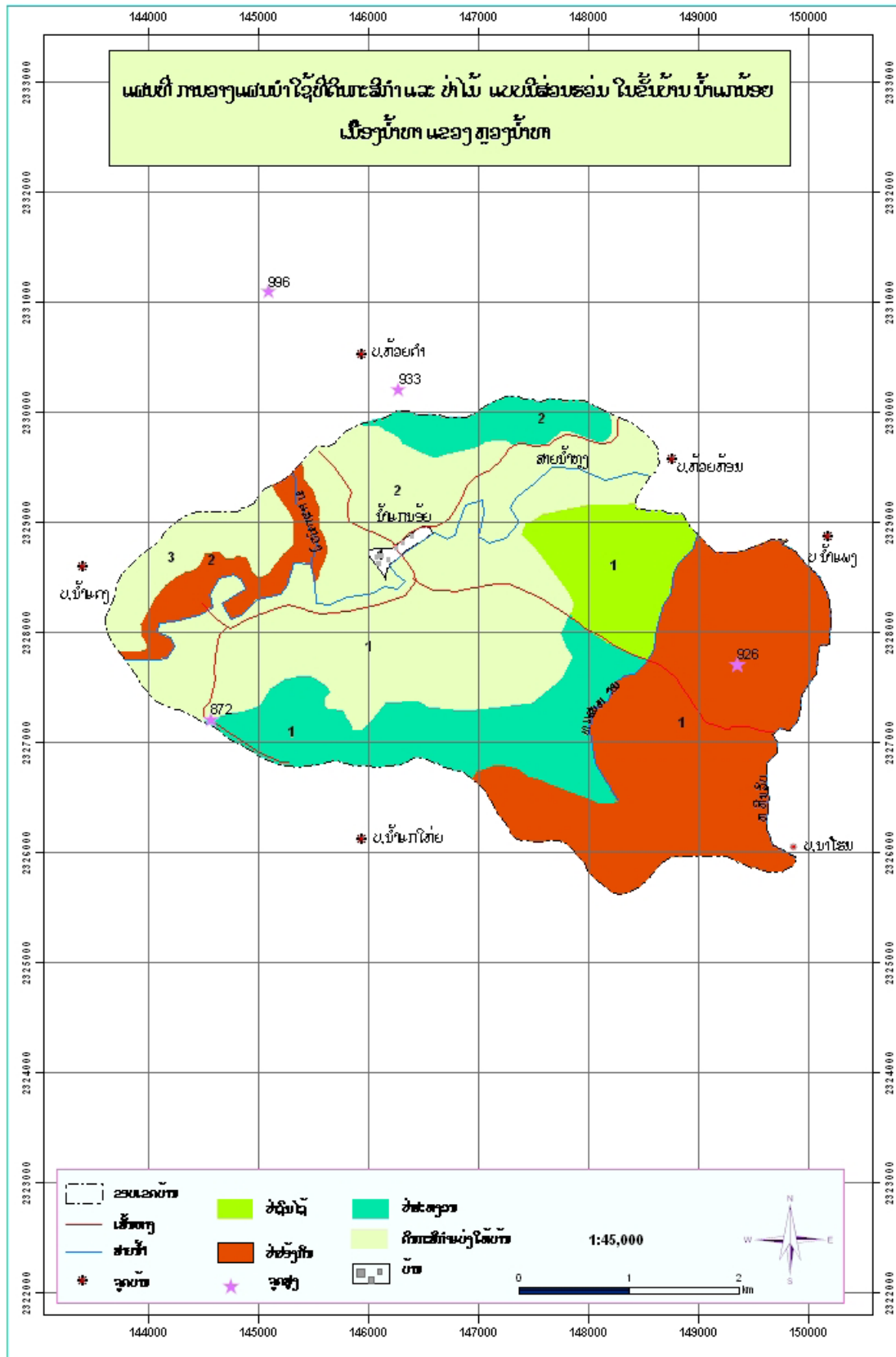
- Using satellite image maps, topographic maps, and aerial photographs, request village representatives to identify and mark important points or features along village boundaries with neighbouring villages, including roads, streams, rivers, cliffs, and mountain ridges
- Using these important points or features, locate preliminary village boundaries of all villages in the cluster and sketch these on a satellite image or topographic base map
- Identify any village boundary conflict areas, inter-village common use areas (water sources, protection forests, NTFP areas, grazing areas) and mark them on the satellite image map or topographic base map
- In cases where village representatives agree that village boundaries are correctly indicated on the base map, prepare the village boundary agreement forms for those villages straight away
- Prepare copies of the village boundary maps for each village to be used during boundary verification surveys in each of the villages
- Mark the locations of boundary conflict areas on copies of the village base maps concerned so they can be investigated and mediated during field boundary surveys
- Divide the PLUP team into small groups to carry out the verification of village boundaries in each village, and to investigate and mediate boundary conflict areas
- Inspect and survey the preliminary village boundaries of each village with village representatives to verify and record strategic boundary points with the GPS, and photograph the locations at which GPS readings are taken
- Investigate and mediate boundary disputes that were previously identified at the village cluster meeting
- When all village boundary disputes have been completed, complete a Village Boundary Agreement Form and a Village Boundary Conflict Agreement Form for all the villages
- If boundary disputes can not be resolved during boundary surveys arrange for the villages to discuss and mediate the disputes
- Should that process not resolve the dispute it should be referred to the District Authorities for consideration
- Prepare a Village Cluster Boundary Agreement Form for Village Heads and District Authorities to sign.

Step 3 Mapping village cluster (kumban) boundaries

- When the village boundary delineation and boundary dispute processes have been completed to the satisfaction of all parties in all villages the digital mapping of the village and village cluster boundary is undertaken
- If GIS capability exists in the field team, digitise the boundaries while in the field or at the District Centre
- If GIS capability does not exist in the PLUP field team, draw the boundary information on the satellite image print or the enlarged topographic map so it can be digitised at a central GIS Unit after work is completed in the field.
- When digitising the maps, GPS boundary point data, boundary information recorded on survey forms, and the digital photographs of strategic boundary points must be used.
- An alternate method of mapping the boundaries is to directly digitise the boundary line from the satellite image sketch map or the topographic sketch map using on-screen digital methods, however it must be understood that the results will be less accurate than using GPS data.
- The boundaries of the outer-most villages in the village cluster become the village cluster boundary
- Later, indicate the village and cluster village boundaries with strategically positioned sign boards or boundary markers.

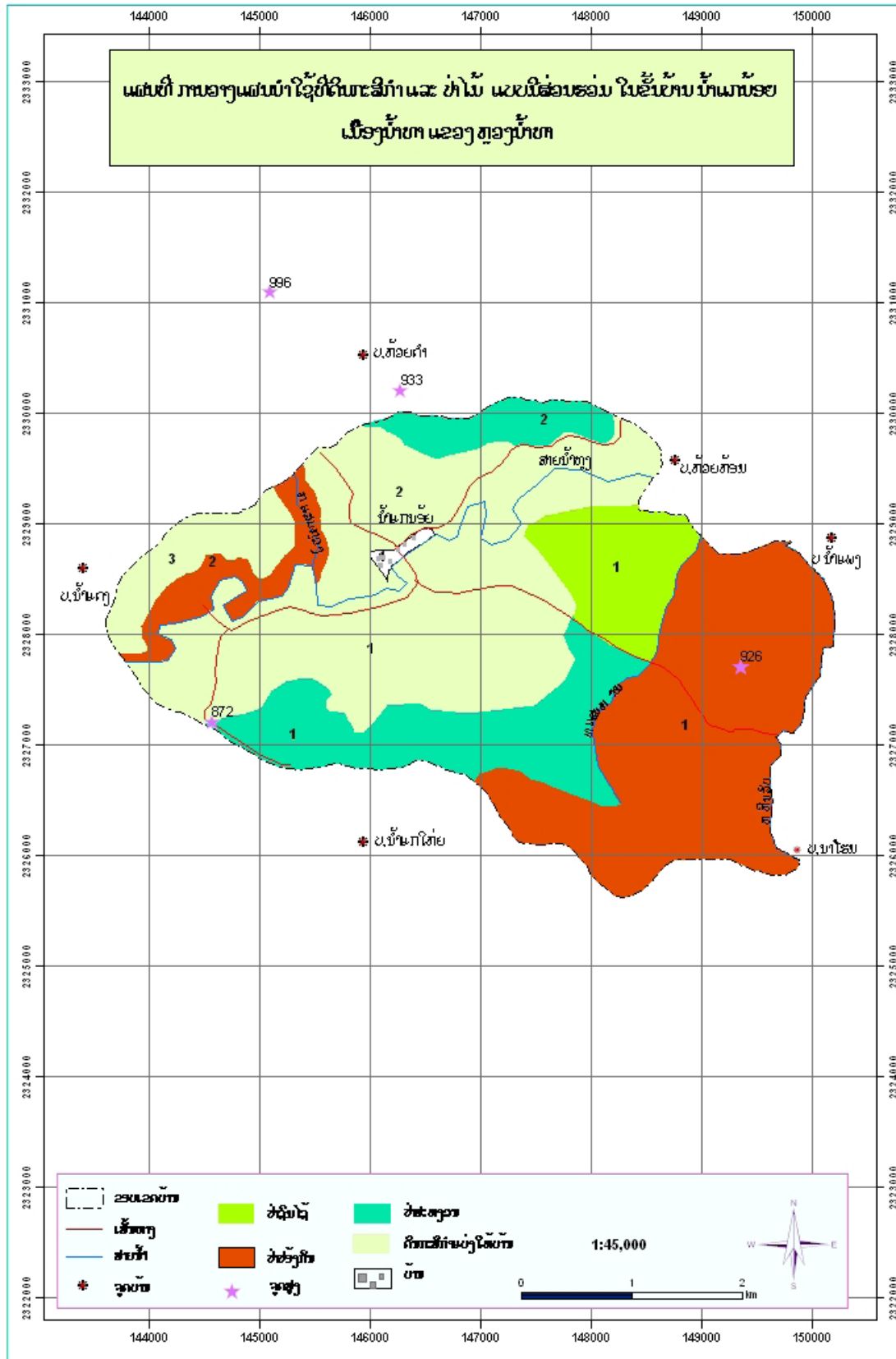
ຂັ້ນຕອນ 4 ການຮັບຮູ້ ແລະ ຍັງຢືນ ເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

ເຈົ້າເມືອງ ເປັນຜູ້ເຊັນຍັງຢືນ ແຜນທີ່ເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ພ້ອມຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ເຈົ້າແຂວງ ເພື່ອອະນຸມັດນຳໃຊ້ຢ່າງເປັນທາງການ ຕາມ ມາດຕາ 50 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ.

Step 4 Endorsement and Approval of Village and Village Cluster Boundaries

The District Governor, will endorse the village and kumban boundary maps and agreements and submit them to the provincial governor for official approval in accord with Article 50 of the Local Administration Law.

ບາດກ້າວທີ 4 ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານ

ຄຳນິຍາມ:

ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແມ່ນການກຳນົດ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ນອນຢູ່ໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ມີການຕົກລົງ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ເຂດແດນບ້ານ ສຳເລັດ. ຂະບວນການນີ້ ເປັນຂະບວນການທີ່ຕ້ອງມີການປຶກສາຫາລືກັນຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຊຶ່ງຊາວບ້ານທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ ຕ້ອງມີສ່ວນຮ່ວມ.

ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ໄດ້ກຳນົດນັ້ນ ຈະເປັນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ຈະນຳໃຊ້ໃນອະນາຄົດ ຊຶ່ງກຳນົດຂຶ້ນຈາກເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ທີ່ເຫັນໄດ້ຈາກພາບຖ່າຍດາວທຽມໃໝ່ໆ. ສະພາບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປະຈຸບັນທີ່ເຫັນເທິງພາບຖ່າຍດາວທຽມ ສະບັບຫລ້າສຸດ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ການປຶກສາຫາລືກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ ສະດວກຂຶ້ນ. ວິທີນີ້ ຈະໃຊ້ເວລາໜ້ອຍ ຖ້າທຽບໃສ່ “ວິທີ ສອງຂັ້ນຕອນ” (ຂັ້ນຕອນສຳຫຼວດປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປະຈຸບັນ ແລະ ຂັ້ນຕອນກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ) ແລະ ບໍ່ເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານສັບສົນ ທັງປະຫຍັດເວລາ ໃນການສ້າງແຜນທີ່ ໃຫ້ໜ່ວຍງານ GIS.

ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ກຳນົດຂຶ້ນ ແມ່ນເຂດທີ່ຊາວບ້ານເຫັນດີ ຈະປະຕິບັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຕາມຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆທີ່ລະບຸໄວ້ສຳລັບເຂດດັ່ງກ່າວ ໃນ 5-10 ປີ ຂ້າງໜ້າ ໂດຍໃນນີ້ ອາດຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດ ປັບປຸງແກ້ໄຂ ຕາມສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ ໃນລະດັບໃດໜຶ່ງ.

ການກຳນົດແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ມີຄວາມແຕກຕ່າງ ຈາກການຈັດແບ່ງປະເພດປ່າໄມ້ ຢູ່ບ່ອນວ່າ ການຈັດແບ່ງປະເພດປ່າໄມ້ນັ້ນ ຈະພົ້ນລະນາເຖິງ ປະເພດຂອງປ່າ ແລະ ໂຄງປະກອບທາງຊະນິດພັນຂອງມັນ ໃນພື້ນທີ່ສະເພາະໃດໜຶ່ງ ສ່ວນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈະສະແດງບອກ ເຖິງວິທີການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມຢູ່ໃນຈຸດຕ່າງໆ ຂອງເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

ຄວາມສຳຄັນຂອງການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ:

ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍປະການ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການກຳນົດ ແລະ ຮັບຮູ້ເຂດແດນ ຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແຕ່ລະປະເພດ ທີ່ຈະນຳໃຊ້ກັນ ຢູ່ໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານໃນຕໍ່ໜ້າ ແລະ ຮ່ວມເປັນເຈົ້າການ ສ້າງລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້, ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງ ຫຼື ແຜນຕ່າງໆ.
- ສາມາດຊຸກຍູ້ ຊາວບ້ານໃຫ້ ທຳການຜະລິດກະສິກຳ ສະເພາະແຕ່ຢູ່ໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ ທີ່ໄດ້ກຳນົດກັນໄວ້.
- ຊາວບ້ານ ມີໂອກາດເຂົ້າຮ່ວມພິຈາລະນາຕັດສິນໃຈ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນພາຍໃນຂອບເຂດບ້ານ ວ່າ ມີບ່ອນໃດສາມາດກຳນົດໃຫ້ປະຊາຊົນໃນບ້ານ ແລະ ນັກລົງທຶນ ນຳໃຊ້ຜະລິດເປັນສິນຄ້າໄດ້.
- ຊາວບ້ານໄດ້ຮັບຮູ້ ເຂົ້າໃຈ ຢ່າງຈະແຈ້ງ ກ່ຽວກັບ ເຂດແດນປ່າໄມ້ທີ່ດິນຈະຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ກ່ອນທີ່ຈະກ້າວໄປເຖິງການຂຶ້ນທະບຽນ.
- ການມີເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ຈະແຈ້ງ ຈະເປັນກອບທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນພາຍໃນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ສະດວກຂຶ້ນ.

ວັດຖຸປະສົງ:

- ເພື່ອກຳນົດຂອບເຂດ ແລະ ເຂດແດນ ຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ຈະນຳໃຊ້ເພື່ອເປົ້າໝາຍຕ່າງໆໃນອະນາຄົດ ຊຶ່ງນອນຢູ່ໃນເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
- ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກົມກຽວກັນ ດ້ານເປົ້າໝາຍນຳໃຊ້ ຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ກວມຫຼາຍບ້ານ ຂອງກຸ່ມບ້ານດຽວກັນ ເຊັ່ນ: ກ) ຖ້າກຳນົດເປັນເຂດປ່າປ້ອງກັນຢູ່ໃນບ້ານໜຶ່ງ ກໍຄວນກຳນົດ ພື້ນທີ່ທີ່ຕໍ່ກັນໄປໃນເຂດບ້ານອື່ນ ເປັນປ່າປ້ອງກັນເຊັ່ນກັນ, ຂ) ຖ້າເປັນເຂດກະສິກຳ ຢູ່ໃນບ້ານໜຶ່ງ, ຖ້າເປັນໄປໄດ້, ບໍ່ຄວນໃຫ້ຕິດກັບເຂດປ່າປ້ອງກັນ ຫຼື ປ່າສະຫງວນ ຂອງບ້ານອື່ນທີ່ຢູ່ຕິດກັນ.
- ເພື່ອປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
- ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍ ການສ້າງຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ການສ້າງແຜນ ການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
- ເພື່ອກຳນົດພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດໃຫ້ພຽງພໍ ສາມາດຮັບປະກັນການຜະລິດສະບຽງອາຫານກຸ່ມກິນ ແລະ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ.
- ເພື່ອຮັບປະກັນປະສິດທິຜົນໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນທຳການຜະລິດໃນເຂດ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
- ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ເອກະພາບ ກ່ຽວກັບເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ລະຫວ່າງບ້ານໄກ້ຄຽງກັນ.

ຂະບວນການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ບາດກ້າວຂອງ PLUP

ບາດກ້າວທີ 1

ບາດກ້າວທີ 2

ບາດກ້າວທີ 3

ບາດກ້າວທີ 4

ບາດກ້າວທີ 5

ບາດກ້າວທີ 6

ບາດກ້າວທີ 7

ບາດກ້າວທີ 8

ບາດກ້າວທີ 9

Stage 4 Village and Village Cluster Agriculture and Forest Land Use Zoning

Definition:

Agricultural and forest land use zoning means the identification and mapping of agricultural and forest land uses within village management areas after boundaries have been agreed and mapped. This is an inter-active process in which both men and women participate.

The land use zones defined are “future land use zones” derived from existing or current land use areas identified on recent satellite image prints. The present land uses displayed on recent satellite images permits discussions to proceed directly to the identification of future land use zones. This approach requires less time than a two step process of “current land zoning” and “future land zoning”, is less confusing for villagers, and decreases the time required by GIS units to map land use zones.

The land use zones identified are those that villagers agree will be followed and managed in the five to ten years. Some degree of flexibility may be needed to accommodate changing land use circumstances.

Land use zoning is different from forest classification. Forest classification describes the type and composition of the forest or vegetation in a particular area. Forest and land use zoning indicates the uses and management practices that are appropriate in different agricultural land and forest areas.

Importance of Land Use Zoning:

Land use zoning at village and village cluster levels is important for the following reasons:

- It enables villagers to participate in defining and understanding the future boundaries of each land use type within the village management area and to prepare land and forest management rules, agreements or plans
- Villagers can be encouraged to limit future agricultural activity to the agricultural zones that are delineated.
- Villagers have the opportunity to consider if there are lands within their village boundary that could be allocated to future commercial plantations by local and foreign investors
- The boundaries of the forest zones for management and use are clearly understood by villagers prior to proceeding with land registration
- Land use zoning provides a framework for preparing village and village cluster land management plans

Objectives:

- To define the extent and boundaries of future land use types and their areas within village and village cluster boundaries
- To achieve consistency of land use zones between villages within the village cluster, i.e., a) protection forest areas in one village should as much as possible adjoin protection forest areas in other villages, b) if possible agricultural farming land in one village should not be adjacent to protection or conservation forest in a neighbouring village.
- To improve past management of natural resources and retain forest areas within village management areas and within the village cluster
- To facilitate the preparation of village and village cluster agricultural and forest agreements and land management and use plans
- To assign agricultural production areas large enough for food security and commercial crops and self sufficiency as a means towards poverty alleviation
- To facilitate effective management and use of forest and agricultural land resources within villages and the village cluster.
- To understand agricultural and forest land use zones between neighbouring villages
- To guarantee small watersheds are protected in villages and village clusters

- ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ ພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນໍ້າ ທີ່ຂອບເຂດຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ກວມຢູ່ ໄດ້ຮັບການປົກປັກຮັກສາ.
- ເພື່ອກຳນົດພື້ນທີ່ດິນທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໃນການລົງທຶນ ຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ແລະ ປູກພືດອຸດສາຫະກຳ.
- ເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນ ແລະ ແຜນທີ່ ໃຫ້ອົງການເມືອງ ແລະ ແຂວງ ໄປນຳໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການຕັດສິນໃຈອະນຸຍາດໃຫ້ນັກລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ນຳໃຊ້.

ເງື່ອນໄຂທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່ພິຈາລະນາ ໃນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ:

ເງື່ອນໄຂຕໍ່ໄປນີ້ ຄວນສັງເກດພິຈາລະນາລວມເຂົ້າກັນໃຫ້ຖີ່ຖ້ວນຮອບຄອບ ໃນເວລາດຳເນີນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕົວຈິງ ເພາະການພິຈາລະນາພຽງແຕ່ໜຶ່ງ ຫຼື ສອງເງື່ອນໄຂ ອາດພາໃຫ້ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ບໍ່ແທດເໝາະໄດ້.

- ກໍລະນີ ມີພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ຢູ່ໃນຂອບເຂດການຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ເປັນປະເພດປ່າໄມ້ໃດໜຶ່ງ ທີ່ກຳນົດ ໄວ້ໃນກົດໝາຍປ່າໄມ້ ເຊັ່ນວ່າ: ປ່າປ້ອງກັນ, ປ່າຜະລິດ ແລະ ປ່າສະຫງວນ.
- ການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ທີ່ມີຢູ່ໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ເນື່ອງຈາກມັນເປັນສິ່ງຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຊາວບ້ານມີການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເຫຼົ່ານີ້ຢ່າງໃດໃນປະຈຸບັນ; ມີທ່າແຮງໃນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ແນວໃດ; ແລະ ມີການນຳໃຊ້ທີ່ບໍ່ແທດເໝາະຫຍັງແດ່.
- ປະເພດ ແລະ ສະພາບການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານໃກ້ຄຽງ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວິທີການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນປະຈຸບັນ, ທ່າແຮງ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ຍັງບໍ່ທັນແທດເໝາະ.
- ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະນາໆພັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ປົກປັກຮັກສາ ເຊັ່ນວ່າ: ພືດພັນ ແລະ ສັດປ່າ ນາໆຊະນິດ ແລະ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງພວກມັນ.
- ແນວໂນ້ມຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເຊັ່ນ: ການຖາງປ່າ, ການພັດທະນາທີ່ດິນ, ເສັ້ນທາງ ແລະ ການຈັດສັນທີ່ຢູ່ອາໄສ.
- ກຳນົດຫາ ພື້ນທີ່ດິນເຊື່ອມໂຊມ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂນຳໃຊ້ເຮັດການຜະລິດ ໃນລະບົບວັນນະກະເສດ.
- ກຳນົດຫາ ພື້ນທີ່ໄຮ່ເລົ່າ, ດິນນາ, ໄຮ່, ເຂດລ້ຽງສັດ ແລະ ອື່ນໆ ພ້ອມກັບແນວໂນ້ມການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນພົນລະເມືອງ ເພື່ອໃຊ້ໃນການກຳນົດຫາ ຄວາມຕ້ອງການທີ່ດິນຂອງຊາວບ້ານ ໃນອະນາຄົດ.
- ຄວາມຈຳເປັນໃນການປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງນໍ້າ ເພື່ອຄຳປະກັນການສະໜອງນໍ້າ ໃຫ້ຊົນລະປະທານ, ໜອງປ່າ ແລະ ການຊົມໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ.

ປະເພດຕ່າງໆຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໄດ້ອະທິບາຍໃນຕາຕະລາງ ຕໍ່ໄປນີ້:

ຕາຕະລາງ 4: ເງື່ອນໄຂສຳລັບໃຊ້ໄຈ້ແຍກເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ

ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	ປັດໄຈ ແລະ ຫຼັກການ	ຈຸດປະສົງ/ການນຳໃຊ້
ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ	ພື້ນທີ່ ທີ່ກຳນົດໄວ້ເປັນເຂດປູກສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ ຊຶ່ງລວມມີ ທັງພື້ນທີ່ ທີ່ກຳນົດໄວ້ ເພື່ອຮອງຮັບການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງພົນລະເມືອງ	ປູກສ້າງເຮືອນຢູ່, ວັດ, ໂຮງຮຽນ, ສຸກສາລາ, ຮ້ານຄ້າ, ໂຮງສີ່ ແລະ ອື່ນໆ
ເຂດປ່າສະຫງວນ	<ul style="list-style-type: none"> • ພື້ນທີ່ ທີ່ມີ ຊີວະນາໆພັນ ພືດ ແລະ ສັດຫຼາຍພຽງພໍ ໃນດ້ານປະລິມານ, ຊະນິດ, ແລະ ຄຸນຄ່າທາງທຳມະຊາດ ທີ່ຈະຈັດເປັນເຂດປ່າສະຫງວນ. • ມີທ່າແຮງດ້ານທ່ອງທ່ຽວທຳມະຊາດ (ເຂດນີ້ ຕ້ອງຈັດເປັນທີ່ດິນລັດ) 	<ul style="list-style-type: none"> • ອະນຸລັກ ພືດພັນ ແລະ ສັດປ່າ ນາໆຊະນິດ • ລວບລວມຊະນິດພັນ • ສະຖານທີ່ພັກຜ່ອນຢ່ອນໃຈ • ທ່ອງທ່ຽວທຳມະຊາດ • ຄົ້ນຄ້ວາວິທະຍາສາດ • ເກັບ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຊະນິດທີ່ບໍ່ຫວງຫ້າມ
ປ່າສັກສິດ	<ul style="list-style-type: none"> • ປ່າຊ້າ, ປ່າຫວງຫ້າມ, ປ່າມະເຫສັກ (ພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ ອາດຈະຂຶ້ນທະບຽນຕາມທີ່ຫຼັງ ເປັນພື້ນທີ່ລວມໝູ່ຂອງບ້ານ) 	<ul style="list-style-type: none"> • ຮັກສາປ່າສັກສິດ (ໝາຍເຫດ: ພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ ຕ້ອງໄດ້ກຳນົດຂອບເຂດໄວ້ແຍກຕ່າງຫາກໃນແຜນທີ່ ເນື່ອງຈາກວ່າ ອາດມີເງື່ອນໄຂຂຶ້ນທະບຽນ ເປັນດິນລວມບ້ານໄດ້ໃນພາຍຫຼັງ)

- To identifying lands that are potentially available for investment in commercial plantations and industrial crops
- To provide District and Provincial Authorities with information and land use maps for making decisions regarding the allocation of land for local and foreign investment

Criteria:

The following criteria have to be considered collectively when zoning is being done. Consideration of only one or two criteria is likely to result in inappropriate zoning.

- Consider if forest categories described in the Forestry Law, i.e., protection forest, production forest and conservation forest exist within the villages of the village cluster
- The uses of the existing forests in the village management area; this indicates how villagers currently utilize the natural resources, the potentials for zoning and current inappropriate land uses
- The type and condition of forests along the boundaries of neighbouring villages; this indicates how neighbouring villages currently utilize the natural resources, potentials, and inappropriate land use
- Bio-diversity that must be conserved, i.e., flora and wildlife types and locations
- Land use “trends”, forest clearance, land development, roads and village settlement
- Identify areas of degraded land areas that have potential for agricultural or agro-forestry development
- The current fallow lands, areas paddy land, upland, grazing, and population growth trends to help ascertain future agricultural land needs of villagers
- The watershed protection needs to guarantee irrigation, fish pond and domestic water requirements

The various land use are described in the following table:

Table 4: Criteria for Distinguishing Village Land Use Zones

Land Use Zone	Factors and Principles	Purpose/Use
Village Residential Area	The area set aside for village settlement with provision for an expanding population	Housing, temple, school, health centre, shops, rice mills etc
Conservation Forest Zone	Areas where plant and animal bio-diversity is sufficient in quantity, variation and natural value to justify delineation as “conservation” Has eco-tourism potential (This will remain State land)	Fauna and flora conservation Species collection Eco-tourism Recreation Scientific research Non-prohibited NTFP collection
Spirit or Sacred Forests	Cemetery (“Pa sa”), “Huang harm”, “Maehasak” (These areas may later be registered as communal lands)	Sacred or spiritual forest conservation (Note: These areas are zoned on the land use map separately because they may later qualify for registration as village communal lands)

<p>ເຂດປ່າປ້ອງກັນ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ພື້ນທີ່ດິນທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນຫຼາຍ ເຂດທີ່ມີດິນເຊາະເຈື່ອນງ່າຍ ພື້ນທີ່ລຽບເສັ້ນທາງ ແລະ ສາຍນໍ້າ ພື້ນທີ່ ທີ່ບໍ່ຄວນນໍາໃຊ້ເປັນບ່ອນປູກສ້າງ ແລະ ອຸດສະຫະກຳ. ພື້ນທີ່ ທີ່ບໍ່ຄວນນໍາໃຊ້ເປັນບ່ອນທຳການຜະລິດ ພື້ນທີ່ທີ່ມີເງື່ອນໄຂເຂົ້າພື້ນຟູເປັນ ເຂດປ່າປ້ອງກັນ ພື້ນທີ່ ທີ່ສາມາດພື້ນຕົວເອງໄດ້ເປັນປ່າປ້ອງກັນ. 	<ul style="list-style-type: none"> ປົກປັກຮັກສາ ພື້ນທີ່ຄ້ອຍຊັນ ຫຼຸດຜ່ອນການເຊາະເຈື່ອນ ປົກປັກຮັກສາ ແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ສາຍນໍ້າ ພື້ນຟູປ່າທີ່ຊຸດໂຊມລະດັບໃດໜຶ່ງ ເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຊະນິດບໍ່ຫວງຫ້າມ ເກັບແກ່ນພັນໄມ້
<p>ເຂດປ່າຊົມໃຊ້</p>	<p>ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານນໍາໃຊ້ຢ່າງຍາວນານ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ສະໜອງໄມ້ເພື່ອປູກສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ ສະໜອງໄມ້ຟື້ນ ສະໜອງໄມ້ເຮັດຮົ້ວ ສະໜອງຢາບົວພະຍາດ ຊົມໃຊ້ທົ່ວໄປໃນຄອບຄົວ ຮັກສາແນວພັນໄມ້
<p>ພື້ນທີ່ກະສິກຳ / ທຳການຜະລິດ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ພື້ນທີ່ໆຕ້ອງການ ເພື່ອຜະລິດສະບຽງ ອາຫານ ສຳລັບບໍລິໂພກ ແລະ ຜະລິດ ເປັນສິນຄ້າ ຊຶ່ງລວມມີທັງ ບ່ອນທີ່ຄ້ອຍຊັນ ແລະ ຮາບພຽງ - ພື້ນທີ່ໆເໝາະສຳລັບການລ້ຽງສັດ - ພື້ນທີ່ ເພື່ອແຮ່ໄວ້ຮອງຮັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພື້ນລະເມືອງ - ພື້ນທີ່ ໆມີເງື່ອນໄຂ ສຳລັບສັບຊ້າວເປັນນາໃນອານາຄົດ - ພື້ນທີ່ໆເປັນປ່າຊຸດໂຊມບໍ່ສາມາດພື້ນຟູເປັນປ່າທຳມະຊາດຄືນໄດ້ 	<ul style="list-style-type: none"> ເຮັດນາ ປູກພືດໄຮ່ ປູກໄມ້ໃຫ້ໝາກ ປູກໄມ້ເສດຖະກິດ/ອຸດສາຫະກຳ ລ້ຽງສັດ ວັນນະກະເສດ (ການປູກພືດປ່າໄມ້ ປະສົມປະສານ ກັບ ພືດກະສິກຳ) ທີ່ດິນແຮ ເພື່ອທຳການຜະລິດ ກະສິກຳ ໜອງລ້ຽງປາ ແລະ ລ້ຽງສັດນ້ອຍ (ໝາຍເຫດ 1: ພື້ນທີ່ນີ້ ອາດແບ່ງ ອອກເປັນ ເຂດນ້ອຍຕາມ ຈຸດປະສົງ ການນໍາໃຊ້ ທີ່ກ່າວໃນຂ້າງເທິງ. ໝາຍເຫດ 2: ພື້ນທີ່ນີ້ ຕ້ອງມີ ຂະໜາດໃຫຍ່ພໍ ສຳລັບການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນຂອງຊາວບ້ານ ຜູ້ທີ່ຍັງເພິ່ງພາ ການເຮັດໄຮ່ ຫຼື ພຽງພໍສຳລັບ ແບ່ງບັນໃຫ້ຄອບຄົວ ທີ່ເກີດຂຶ້ນມາໃໝ່.)
<p>ພື້ນທີ່ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂສຳລັບການປູກໄມ້ເປັນສິນຄ້າ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ຊຸດໂຊມ ຫຼື ທີ່ດິນປອກໄຫຼ່ນ ທີ່ດິນທີ່ເຫຼືອຈາກຄວາມຕ້ອງການນໍາໃຊ້ ເພື່ອທຳການຜະລິດຂອງບ້ານ ໃນອານາຄົດ. ທີ່ດິນທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນບໍ່ເກີນ 25 ອົງສາ ທີ່ດິນທີ່ຊາວບ້ານຕົກລົງເຫັນດີ ຈັດໃຫ້ເປັນເຂດປູກໄມ້ ເປັນສິນຄ້າ. 	<ul style="list-style-type: none"> ປູກໄມ້ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ປູກພືດເສດຖະກິດອາຍຸສັ້ນ ລ້ຽງສັດ ແລະ ປາ
<p>ພື້ນທີ່ອື່ນໆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ພື້ນທີ່ດິນອື່ນໆ ເຊັ່ນ ພື້ນທີ່ດິນປອກໄຫຼ່ນ, ດານຫີນ, ບໍ່ຫີນແຮ່, ສາຍນໍ້າ, ໜອງທຳມະຊາດ, ບຶງຫລື ອ່າງ ແລະ ເສັ້ນທາງ 	<ul style="list-style-type: none"> ພື້ນທີ່ສຳລັບການພັກຜ່ອນ ສ້າງຊົນລະປະທານ

Protection Forest Zone	<p>Areas with steep slopes</p> <p>Areas with fragile soils</p> <p>Areas near river, stream banks and roads</p> <p>Areas which should not be used for construction and industry</p> <p>Areas which should not be used for production</p> <p>Areas which can be regenerated to protection status</p> <p>Has potential to revert naturally to a protection forest category (This will remain State land)</p>	<p>Steeply sloping land protection</p> <p>Soil erosion reduction</p> <p>Watershed and stream protection</p> <p>Regeneration of partially degraded forests</p> <p>Non prohibited NTFP collection</p> <p>Tree seed collection</p>
Forest Use Zone	<p>Forest areas for sustainable village use</p>	<p>Village NTFP collection</p> <p>Village housing and roof thatching</p> <p>Fuel wood</p> <p>Fencing</p> <p>Medicinal purposes</p> <p>Domestic purposes</p> <p>Tree seed collection</p>
Agricultural Zone	<p>Areas required for food and commercial crop production including upland and lowland areas</p> <p>Areas suitable for livestock production</p> <p>Land held in reserve for future populations</p> <p>Land for future conversion to bunded paddy</p> <p>Degraded areas with low forest regeneration potential</p>	<p>Lowland rice production</p> <p>Upland farming production</p> <p>Fruit tree planting</p> <p>Economic tree planting</p> <p>Livestock grazing</p> <p>Agro-forestry</p> <p>Reserved agricultural land</p> <p>Fish ponds and small animal production</p> <p>(Note 1: This area may be sub zoned in accord with the purposes and uses indicated above.</p> <p>Note 2: This area needs to be large enough to allow all villagers dependent on rotational shifting cultivation or new families to have sufficient land access.)</p>
Potential Land for Commercial Tree Planting	<p>Degraded forest land or bare land</p> <p>Land in excess of village agricultural requirements for future populations</p> <p>Land with moderate slopes not in excess of 25 degrees</p> <p>Land which villagers have agreed to make available for plantation investment purposes</p>	<p>Commercial tree planting</p> <p>Commercial livestock raising and fish</p> <p>Commercial annual crops</p>
Other areas	<p>Other land areas such as bald or barren land, rock areas, gravel pits, streams, natural ponds, lakes or dams, roads</p>	<p>Recreation</p> <p>Irrigation</p>

ໝາຍເຫດ

ຂັ້ນຕອນໃນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ອະທິບາຍໃນລາດັບຕໍ່ໄປນີ້ ແມ່ນເໝາະສົມສຳລັບໃຊ້ໃນເວລາວາງແຜນປູກໄມ້ ໃຫ້ນັກລົງທຶນ. ຢູ່ເຂດໃດທີ່ມີການໃຫ້ສຳປະທານຈາກຂັ້ນເທິງກ່ອນແລ້ວນັ້ນ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນ 3 ຂັ້ນຕອນຂອງຂະບວນ ການສຳຫຼວດ ແລະ ການໃຫ້ອະນຸຍາດ ດັ່ງນີ້: (ກ) ກຳນົດເຂດທີ່ມີຄວາມແທດເໝາະສຳລັບເປັນພື້ນທີ່ປູກໄມ້, (ຂ) ກວດກາຄືນ ພື້ນທີ່ ທີ່ຊາວບ້ານອາດໄດ້ກຳນົດ ເປັນປ່ອນທີ່ອາດຈະໃຊ້ສຳລັບການປູກໄມ້ ແລະ (ຄ) ສົ່ງບົດລາຍງານຜົນການສຳຫຼວດ ແລະ ການປະເມີນ ໃຫ້ອົງການເມືອງ ກ່ອນທີ່ຈະດຳເນີນການກຳນົດເຂດ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ຕາມພື້ນທີ່ທີ່ມີທັງໝົດ ເພື່ອໃຫ້ ສຳປະທານ ທັງໃນລະດັບບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ. ຂັ້ນຕອນເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ ໃນພາກ 3 ຂໍ້ 6.5 ຂອງປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້.

ບັນດາຂັ້ນຕອນສຳລັບການກຳນົດເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ເຂດທຳການຜະລິດກະສິກຳ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ມີດັ່ງນີ້:

ຂັ້ນຕອນ 1 ຈັດກອງປະຊຸມສະເໜີຈຸດປະສົງ ແລະ ແນະນຳກ່ຽວກັບຂະບວນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

- ຄັດເລືອກເອົາບ້ານໜຶ່ງຢູ່ໃນກຸ່ມສຳລັບ ຈັດກອງປະຊຸມສະເໜີຈຸດປະສົງ ແລະ ແນະນຳ ຂະບວນການກຳນົດ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້.
- ເຊີນຄະນະອົງການບ້ານ, ເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມ ແລະ ຜູ້ທີ່ຮູ້ສະພາບພື້ນທີ່ຂອງບ້ານເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ເພື່ອອະທິບາຍຈຸດປະສົງ, ລະດັບຄາດໝາຍ, ເງື່ອນໄຂມາດຖານ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ຂອງການກຳນົດແບ່ງ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້. ພ້ອມນີ້, ກໍ່ເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບສິດຂອງຊາວບ້ານທີ່ມີຕໍ່ປ່າໄມ້ ຕາມ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃນລະບຽບການ, ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ນຳ.
- ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂອງບ້ານ, ທີ່ດິນແຮກກະສິກຳ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ທີ່ເປັນຂອງລວມ ບ້ານ (ລາຍລະອຽດ ໃຫ້ດຳເນີນຕາມຄຳແນະນຳ ໃນບາດກ້າວ 2)
- ພາຍຫຼັງປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ຂໍ້ມູນ ເສດຖະກິດສັງຄົມ, ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລ້ວ ສະເໜີໃຫ້ຊາວບ້ານ ແຕ້ມແຜນວາດຂອງເຂດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປະຈຸບັນ ເຊັ່ນ: ເຂດພື້ນທີ່ນາ, ເຂດໄຮ່ ແລະ ສວນ (ໄມ້ໃຫ້ ໝາກ, ໄມ້ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ພືດອາຍຸສັ້ນ), ພື້ນທີ່ລ້ຽງສັດທີ່ເປັນຂອງລວມບ້ານ ຫຼື ສ່ວນບຸກຄົນ, ພື້ນທີ່ ເຮັດວັນນະກະເສດ, ພື້ນທີ່ດິນແຮ ເພື່ອທຳການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ທີ່ດິນແຮໄວ້ ສຳລັບ ຈຸດປະສົງອື່ນໆ.
- ອະທິບາຍ ກ່ຽວກັບປະເພດຂອງປ່າໄມ້ ຕາມທີ່ກຳນົດໃນກົດໝາຍປ່າໄມ້ ພ້ອມ ປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາ ເວລາກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ ພ້ອມທັງອະທິບາຍເຄື່ອງມືອຸປະ ກອນທີ່ຈະນຳໃຊ້.
- ປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ສະພາບເງື່ອນໄຂ ແລະ ການນຳໃຊ້ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນທຳການຜະລິດກະສິກຳ ທີ່ຢູ່ພາຍໃນຂອບເຂດແດນຂອງບ້ານ ໂດຍນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມເຂດແດນບ້ານ, ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ແລະ ພາບຖ່າຍທາງອາກາດ (ຖ້າມີ).
- ບົນພື້ນຖານການຮັບຮູ້ວ່າຊາວບ້ານສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການຕັດສິນກ່ຽວກັບການອະນຸຍາດທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ນັກລົງທຶນ ເພື່ອດຳເນີນທຸລະກິດ, ໃຫ້ສອບຖາມ ຊາວບ້ານ ກ່ຽວກັບດິນແຮກະສິກຳຂອງບ້ານທີ່ຍັງມີ ເພື່ອທຳການປູກໄມ້ເປັນສິນຄ້າ.

ຂັ້ນຕອນ 2: ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຫຼື ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ

- ກຳນົດເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ ລວມທັງ ພື້ນທີ່ເພື່ອແຮໄວ້ຮອງຮັບການຂະຫຍາຍການປູກສ້າງ ທີ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ຕາມ ການເພີ່ມຕົວຂອງພົນລະເມືອງໃນອານາຄົດ.
- ວິເຄາະ ຂໍ້ມູນດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມທີ່ໄດ້ເກັບ ເພື່ອຕີລາຄາຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ ກ່ຽວກັບສະພາບຄວາມ ຕ້ອງການທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງເຂົາເຈົ້າ ໃນອະນາຄົດ ເມື່ອມີປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນ.
- ຊ່ວຍຊາວບ້ານ ໝາຍເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (ເບື້ອງຕົ້ນ) ໃສ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ໂດຍນຳໃຊ້ ສິດຳ ຫຼື ປາກກາແຕ້ມແຜນທີ່ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:
  - ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້, ຮູບການ ແລະ ວິທີການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ພ້ອມ ລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ ຂອງບ້ານ ທີ່ ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ.
  - ຄວາມຕ້ອງການທີ່ດິນກະສິກຳໃນອະນາຄົດ ໂດຍອີງໃສ່ແນວໂນ້ມການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນ ປະຊາກອນ.
  - ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບຂໍ້ຕົກລົງ ຫຼື ກົດລະບຽບ (ເປັນລາຍລັກອັກສອນ) ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ມີ.
  - ມາດຖານ ຂອງການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ (ດັ່ງທີ່ກ່າວໃນຂ້າງເທິງ).
  - ເຂດປ່າໄມ້ລັດ ທີ່ນອນໃນ 3 ປະເພດປ່າລະດັບຊາດ ຖ້າຫາກມີຢູ່ພາຍໃນກຸ່ມບ້ານ.
  - ພື້ນທີ່ຊາວບ້ານເຫັນວ່າ ມີເງື່ອນໄຂ ໃນການລົງທຶນ ເພື່ອຜະລິດເປັນສິນຄ້າໂດຍອີງໃສ່ມາດຖານ ຂ້າງເທິງ.

Note

The procedures for land use zoning described below are appropriate when planning for commercial tree crop planting by investors. Where a concession has already been granted by higher authorities, it is necessary to go through a three step survey and authorization process of, a) identifying “potentially suitable” plantation areas, b) identification of lands which villagers decide may be available for plantations, and c) submission of a survey and land assessment report to District Authorities, before the land can be zoned as appropriate and available for concession purposes, at both the village and the village cluster levels. This procedure is described in Part 3, Chapter 6.5 of this manual.

The steps in village and village cluster forest and land use zoning are:

Step 1 Village cluster and village land use zoning orientation meetings

- Organise a meeting of kumban organization with the participation of target village representatives to explain the definition, importance, objectives and criteria, and to select 1village within the village cluster for the actual implementation and to expand to other village.
- Invite village authorities, elders, knowledgeable and respected villagers to attend meeting for explaining the purpose, objectives, criteria and procedures for land use zoning. Also explain the villager rights to forest and land as specified in relevant legislation.
- Discuss data on socio-economic, spare agricultural land and benefits from communal forest land use (details are as per Stage 2).
- After the socio-economic, land and forest data has been discussed request villagers to draw sketch maps of areas of existing land uses, including the locations of paddy fields, upland farming areas (fruit trees, economic or industrial trees, and annual crops), communal livestock grazing, or individual livestock grazing, agro-forestry, agricultural land held in reserve for future allocation (spare land), and land for other agricultural purposes.
- Explain the forest categories as specified in the Forestry Law, the agriculture and forest land use types that will be considered during the land zoning procedure, and the equipment and materials that will be used.
- Discuss the existing condition and uses of agriculture and forest land areas within the village boundary using the satellite image village boundary map, topographic map and aerial photographs, if available.
- Enquire if villagers believe there is land available or otherwise for commercial plantations purposes on the understanding that villagers can take part in making decision for giving any land to commercial investors.

Step 2 Identify land use zones on satellite image or topographic map

- Define the village residential area including land that will be required for residential expansion of the village as population increases
- Assess the socio-economic data discussed above with villagers to gain an appreciation of agricultural land and forest needs for future populations
- Assist villagers to sketch in pencil or mapping pens on the satellite image prints, “provisional” agriculture and forest land use zones based on the following information:
  - Existing village forest areas, land use practices and farming systems.
  - Future agricultural land needs based on estimated population growth trends
  - Details of existing village land use agreements or rules (written)
  - The forest and land use zoning criteria (outlined above)
  - Areas of any of the three national level forests if they exist within the village cluster
  - Areas that villagers consider may have potential for commercial investment based on the above criteria

PLUP
STAGES

STAGE 1

STAGE 2

STAGE 3

STAGE 4

STAGE 5

STAGE 6

STAGE 7

STAGE 8

STAGE 9

ຂັ້ນຕອນ 3 ການສຳຫຼວດພື້ນທີ່ຕົວຈິງ

- ດຳເນີນການສຳຫຼວດພື້ນທີ່ຕົວຈິງ ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ ໂດຍນຳໃຊ້ແຜນທີ່ສະແດງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເບື້ອງຕົ້ນ (ທີ່ໄດ້ໝາຍ ແບບຄ່າວາງ ໃນຂັ້ນຕອນ 2) ຫຼື ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ເປັນບ່ອນອີງ ເພື່ອ: ກ) ກຳນົດຄ່າພິກັດທີ່ຕັ້ງຂອງຈຸດຕ່າງໆ ຂອງເຂດແດນຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເຂດຕ່າງໆ ດ້ວຍເຄື່ອງ GPS; ຂ) ສັງເກດ ແລະ ບັນທຶກ ປະເພດ, ການນຳໃຊ້ ແລະ ທີ່ຕັ້ງ ຂອງປ່າ ປະເພດຕ່າງໆ.
- ເວລາດຳເນີນການສຳຫຼວດພື້ນທີ່ຕົວຈິງນັ້ນ ໃຫ້ສັງເກດ ແລະ ບັນທຶກ ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ການນຳໃຊ້ປ່າປະເພດຕ່າງໆ ພ້ອມ ປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບ້ານອື່ນທີ່ຢູ່ລຽບຕາມເຂດແດນຂອງບ້ານ ເຂົ້າໃນແຜນທີ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຫຼື ແຜນທີ່ພູມິປະເທດພ້ອມ (ຂໍ້ມູນນີ້ແມ່ນຕ້ອງການໃຊ້ ເວລາດຳເນີນການສຳຫຼວດ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ບ້ານອື່ນ ຂອງກຸ່ມບ້ານ).
- ຖ່າຍຮູບ (ດ້ວຍກ້ອງດິຈິຕອນ) ຈຸດສຳຄັນຕ່າງໆຕາມເຂດແດນຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕ່າງໆ ບ່ອນທີ່ໄດ້ທຳການວັດແທກຄ່າພິກັດ ດ້ວຍເຄື່ອງ GPS ພ້ອມບັນທຶກ ຄ່າວັດແທກເຫຼົ່ານັ້ນໃສ່ໃນ ແບບຟອມການສຳຫຼວດພື້ນທີ່.
- ໝາຍ ເຂດທີ່ຊາວບ້ານເຫັນວ່າ ຈະເໝາະສຳລັບການລົງທຶນ ເພື່ອເຮັດການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ.
- ພາຍຫຼັງສຳເລັດການສຳຫຼວດພື້ນທີ່ຕົວຈິງແລ້ວ ໃຫ້ດັດປັບເຂດແດນຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນແຜນທີ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຫຼື ແຜນທີ່ພູມິປະເທດຄືນ ແລ້ວ ກຳນົດເຄື່ອງໝາຍເບື້ອງຕົ້ນ ສຳລັບໝາຍແຕ່ລະເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໄວ້ນຳ.

ຂັ້ນຕອນ 4 ຈັດກອງປະຊຸມເພື່ອກວດສອບຄວາມເໝາະສົມຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

- ຈັດກອງປະຊຸມບ້ານເພື່ອອະທິບາຍ ກ່ຽວກັບແຜນທີ່ແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ຖ້າມີຄຳເຫັນຂອງຊາວບ້ານ ໃຫ້ກວດສອບ ແລະ ດັດປັບເຂດແດນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຄືນຕື່ມ.
- ຫຼັງຈາກສຳເລັດກອງປະຊຸມເພື່ອກວດສອບຄວາມເໝາະສົມຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ບ້ານທີ 1 ແລ້ວ ໃຫ້ນັດກັບບ້ານຕໍ່ໄປຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອດຳເນີນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕໍ່ໄປ.
- ປະຕິບັດຕາມມາດຖານ ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ທີ່ນຳໃຊ້ຢູ່ບ້ານທີ 1 ໃນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ບ້ານອື່ນໆທີ່ເຫຼືອ ຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານ ຕາມທີ່ລະບຸໄວ້ໃນຂັ້ນຕອນ 1; 2; ແລະ 3 ຂ້າງເທິງ. ຕາງໜ້າແຕ່ລະບ້ານໃນກຸ່ມບ້ານ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການດຳເນີນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນລະຫວ່າງບ້ານ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ເກີດ ຄວາມເປັນເອກະພາບ.

ຂັ້ນຕອນ 5 ສ້າງແຜນທີ່ດິຈິຕອນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

- ຖ້າຢູ່ໃນທຶນງານພາກສະໜາມ ມີຜູ້ທີ່ມີຄວາມສາມາດດ້ານ GIS ກໍໃຫ້ ແຕ້ມ/ເຂົ້າຄ່າພິກັດ ຈຸດ ຕ່າງໆ ຂອງເຂດແດນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃຫ້ເປັນລະບົບດິຈິຕອນ ຢູ່ພາກສະໜາມ ຫຼື ຢູ່ເມືອງເລີຍ ໂດຍອີງໃສ່ຄ່າວັດແທກຈາກເຄື່ອງ GPS ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ໝາຍໃນແຜນທີ່ຮູບຖ່າຍດາວທຽມ ຫຼື ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ.
- ຖ້າບໍ່ມີພະນັກງານທີ່ຮູ້ດ້ານ GIS ຢູ່ໃນທຶນງານ ກໍຕ້ອງກະກຽມຂໍ້ມູນໃນແຜນທີ່ຮູບຖ່າຍດາວທຽມ ຫຼື ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ໃຫ້ຮຽບຮ້ອຍ ເພື່ອຮັບປະກັນ ໃຫ້ສາມາດແຕ້ມເປັນແຜນທີ່ແບບດິຈິຕອນໄດ້ ໂດຍ ໜ່ວຍງານ GIS ພາຍຫຼັງສຳເລັດວຽກພາກສະໜາມ.
- ເວລາ ແຕ້ມ/ເຂົ້າ ຄ່າພິກັດຈຸດຕ່າງໆຂອງເຂດແດນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃຫ້ເປັນລະບົບດິຈິຕອນນັ້ນ ໃຫ້ໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກກ້ອງຖ່າຍຮູບດິຈິຕອນ ເພື່ອຢືນຢັນທີ່ຕັ້ງຂອງຈຸດຕ່າງໆຕາມເຂດແດນຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນນຳ.

ຂັ້ນຕອນ 6 ຈັດກອງປະຊຸມກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອກວດສອບຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

- ພາຍຫຼັງສຳເລັດການສ້າງແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ທຸກໆບ້ານຂອງກຸ່ມບ້ານແລ້ວ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຢືນຢັນຄວາມຖືກຕ້ອງຕື່ມ ກັບຕາງໜ້າບ້ານຕ່າງໆ.
- ດຳເນີນກອງປະຊຸມກຸ່ມບ້ານເພື່ອສະແດງ, ອະທິບາຍ ຫຼື ທົບທວນຄືນ ແຜນທີ່ແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໃຫ້ຕາງໜ້າຈາກທຸກໆບ້ານຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈ. ຖ້າຈຳເປັນກໍດັດປັບແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ.
- ຖ້າມີພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງຖືກກຳນົດໃຫ້ເປັນເຂດສຳລັບການລົງທຶນເພື່ອຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ໃຫ້ສວຍໂອກາດນຳໃຊ້ກອງປະຊຸມນີ້ ເພື່ອຊີ້ແຈ້ງໃຫ້ຊາວບ້ານຮູ້ ກ່ຽວກັບເຂດດັ່ງກ່າວ ແລະ ແນະນຳບໍ່ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ຕົກລົງອະນຸຍາດໃຫ້ເທື່ອ ຈົນກ່ວາ ຈະໄດ້ທຳການສຳຫຼວດເຂດດັ່ງກ່າວຢ່າງເປັນທາງການ ພາຍໃຕ້ການຄວບຄຸມຂອງອົງການເມືອງເສຍກ່ອນ.

Step 3 Ground survey

- Using the provisional land use zone map , or topographic map, conduct a ground survey with villagers to a) record GPS readings at various points along land use zone boundaries, b) observe different forest types, uses and locations.
- While conducting the ground survey, observe and record on the satellite image map or the topographic map the location and uses of forest and land types in areas adjacent to the village boundary. (This information is required when doing land use surveys in other villages in the village cluster)
- Take digital photographs of strategic points where GPS readings are taken along the boundaries of the various land use zones and record the positions on the Ground Survey Form
- Note any areas that villagers consider may have potential for commercial investment purposes
- After the ground survey, adjust the boundaries of the various land use zones on the satellite image map or topographic map and prepare a provisional legend of the land use zones defined

Step 4 Meeting to verify land use zones

- Conduct a general village meeting to explain the information on the provisional land zoning map, and based on feed-back from villagers, verify and adjust the land use zones and zone boundaries
- After the meeting to verify the land use zones of the first village, make appointments with other villages in the village cluster to conduct land use zoning
- Following the criteria and procedures used in the first village, conduct land use zoning in each of the other villages in the village cluster as explained in Steps 1, 2 and 3 above. Representatives of each village should be present during the zoning activity to ensure that land use zoning between villages is consistent

Step 5 Digital mapping of land use zones

- If GIS capability exists in the PLUP field team, digitise the boundaries while in the field or District Centre. Digitise the village and village cluster land use zones using the data from the satellite image sketch map and the GPS readings
- If GIS capability does not exist in the PLUP field team, secure the boundary information drawn on the satellite image print so it can be digitised at the selected GIS Unit after work is completed in the field
- When digitising the zone boundaries, use the digital camera data to confirm points along the land use zones boundaries

Step 6 Village cluster meeting to confirm land use zones

- After the mapping on the land use zones has been completed in all villages in the cluster it is necessary to review the results with the village cluster representatives
- Conduct a village cluster meeting to display, explain, and review the village and village cluster land use zoning maps to representatives of all villages. Make adjustments on the land use map if required
- If land areas have been designated as having potential for commercial investment use the opportunity to inform villagers about these potential areas and also advise them that such lands would not be allocated for such purposes unless they are officially surveyed under the supervision of District Authorities.

ຂັ້ນຕອນ 7 ການແຈກຢາຍແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

- ຫຼັງຈາກສຳເລັດການຈັດພິມແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນແລ້ວ ຕ້ອງຈັດສົ່ງໃຫ້ພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຢ່າງທົ່ວເຖິງ.
- ມອບສຳເນົາຂອງແຜນທີ່ ໃຫ້ຄະນະອົງການບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ, ອົງການເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງລະດັບເມືອງ.

ຂັ້ນຕອນ 8 ສ້າງກະດານ ແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

- ແຕ້ມແຜນທີ່ ເຂດແດນບ້ານ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃສ່ແຜ່ນປ້າຍ ແລະ ຕິດຕັ້ງໃສ່
- ບ່ອນທີ່ເໝາະສົມ ຢູ່ໃນບໍລິເວນຂອງບ້ານ.

ຄຳນິຍາມ:

ແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແມ່ນບັນດາກິດຈະກຳການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ກຳນົດໃຫ້ປະຕິບັດ ໃນແຕ່ລະເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ພື້ນທີ່ອື່ນໆ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ. “ແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ” ບໍ່ແມ່ນ “ແຜນນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນ” ແຕ່ເຂດແດນຂອງມັນ ຈະເປັນກອບ ຫຼື ພື້ນຖານ ໃຫ້ການສ້າງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ.

ການວາງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ຈະພິຈາລະນາເຖິງ ວິຖີດຳເນີນການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ກິດຈະກຳທາງດ້ານ ສັງຄົມ ຕາມປະເພນີ ໃນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງຊົນເຜົ່າຕ່າງໆທີ່ອາໄສໃນພື້ນທີ່.

ວັດຖຸປະສົງ:

- ເພື່ອ ໝາຍເຂດແດນ ແລະ ຈັດສັນ ທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ໃຫ້ຊາວບ້ານຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ, ຂະຫຍາຍ ແລະ ນຳ ໃຊ້ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ.
- ເພື່ອ ໝາຍຂອບເຂດ ປະເພດ ຫຼື ປະເພດຍ່ອຍ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ພາຍໃນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ທີ່ເໝາະ ສົມສຳລັບການຜະລິດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ເຂດປູກເຂົ້ານາ, ເຂດປູກພືດສວນອາຍຸສິ້ນ, ເຂດປູກພືດເສດຖະກິດ ເປັນສິນຄ້າ, ເຂດປູກໄມ້ໃຫ້ໝາກ, ເຂດລ້ຽງສັດ ແລະ ເຂດຜະລິດກະສິກຳອື່ນໆ ຂອງບ້ານ.
- ເພື່ອ ໝາຍຂອບເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ເໝາະສົມ ສຳລັບການປູກຕົ້ນໄມ້ເປັນສິນຄ້າ ໂດຍປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂ ມາດຖານ ທີ່ກຳນົດ ໃນ ບາດກ້າວທີ 4 ຂ້າງເທິງ.
- ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານ ຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈ ຈະແຈ້ງຂຶ້ນ ເຖິງກິດຈະກຳ ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ກິດຈະກຳອະນຸລັກ ຕ່າງໆ ທີ່ຈະດຳເນີນ ຢູ່ໃນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.
- ເພື່ອຊ່ວຍບ້ານໃຫ້ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນການຖາງປ່າເຮັດໄສ່ ລົງເທື່ອລະກ້າວ ແລະ ກ້າວໄປເຖິງການຢຸດຕິຢ່າງ ສິ້ນເຊີງ ຢູ່ໃນເຂດທີ່ກຳນົດໃຫ້ເປັນ ປ່າສະຫງວນ, ປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ.
- ເພື່ອໃຫ້ໃຊ້ເປັນ ເຄື່ອງມື/ບ່ອນອີງ ພື້ນຖານ ໃນການສ້າງແຜນພັດທະນາບ້ານ ແລະ ແຜນກິດຈະກຳສົ່ງ ເສີມຕ່າງໆ ສຳລັບຊຸກຍູ້ ສະໜັບສະໜູນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາບ້ານດັ່ງກ່າວ.
- ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານມີທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ຊຶ່ງລວມມີທັງ ທີ່ດິນປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ແລະ ປູກໄມ້ ຢ່າງພຽງພໍ ສຳ ລັບປະຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດ.

ເງື່ອນໄຂ ທີ່ຄວນກຳໄດ້:

- ສະຖານທີ່ ພ້ອມ ວິຖີການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ລະບົບກະສິກຳ ທີ່ປະຕິບັດ/ນຳໃຊ້ ກັນ ໃນປະຈຸບັນ.
- ລະດັບຄວາມຄ້ອຍຊັນຂອງທີ່ດິນ ທີ່ເໝາະສຳລັບແຕ່ລະປະເພດການຜະລິດກະສິກຳ ເພື່ອຈະສາມາດ ກຳ ນົດວ່າ ຈຸດໃດຂອງເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ ຄວນໃຊ້ຜະລິດຫຍັງຈຶ່ງຈະເໝາະສົມ.
- ທ່າແຮງ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດ ຂອງພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດຕ່າງໆ ຕາມທີ່ຊາວບ້ານເຂົ້າໃຈ.
- ທ່າແຮງ ໃນການນຳເອົາວິທີການປູກຝັງປັບປຸງມານຳໃຊ້ ເພື່ອຍົກຜະລິດຕະພາບໃຫ້ສູງຂຶ້ນ.
- ທ່າແຮງໃນການນຳໃຊ້ລະບົບວັນນະກະເສດ ເພື່ອປັບປຸງລະບົບນິເວດໃຫ້ດີຂຶ້ນ.
- ວິທີການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ທີ່ປະຕິບັດຢູ່ໃນແຕ່ລະເຂດທີ່ດິນປ່າໄມ້.
- ຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວບ້ານໃນການຊົມໃຊ້ໄມ້ (ປູກສ້າງ, ພື້ນດັງ, ຮົ້ວ ແລະ ອື່ນໆ).
- ຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວບ້ານ ກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຊະນິດ ສຳຄັນ ໄດ້ມີການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ.
- ພື້ນທີ່ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ຕ້ອງການໜ້ອຍສຸດ ເພື່ອແຮໄວ້ຮອງຮັບການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງປະຊາ ກອນ ໃນ 10 ປີ ຂ້າງໜ້າ .

ຂໍ້ມູນດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ລວບລວມໃນ ບາດກ້າວທີ 2 ຂ້າງເທິງ, ແຜນວາດຂອງບ້ານ ແລະ ແຜນທີ່ເຂດນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ເຮັດໃນບາດກ້າວທີ 4 ຈະຖືກນຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນການສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້. ການສ້າງແຜນນັ້ນ ຕ້ອງສ້າງບົນພື້ນຖານ ການປຶກສາຫາລືແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຊຶ່ງມີທັງ ຍິງ ແລະ ຊາຍ ເຂົ້າຮ່ວມ ປຶກສາ ລາຍລະອຽດກິດຈະກຳຕ່າງໆຂອງແຜນ.

ຂະບວນການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ບາດກ້າວ ຂອງ PLUP

ບາດກ້າວທີ 1

ບາດກ້າວທີ 2

ບາດກ້າວທີ 3

ບາດກ້າວທີ 4

ບາດກ້າວທີ 5

ບາດກ້າວທີ 6

ບາດກ້າວທີ 7

ບາດກ້າວທີ 8

ບາດກ້າວທີ 9

Stage 5 Village and Village Cluster Agricultural and Forest Land Management Plans

Definition:

Land management plans are the management activities that are defined for each of the village and village cluster agriculture and forest land use zones and other areas. The “land zone maps” are not actually “land use plans”, however the village and village cluster boundary provides the framework for developing future land use plans.

Land management planning takes into account traditional agricultural and social practices used by the various ethnic groups to manage forests and agricultural land.

Objectives:

- To delineate and organize production land for villagers to manage, expand and use in a productive and sustainable manner
- To delineate land use types or sub-zones within the agricultural zone that are appropriate for lowland paddy cropping, upland annual cropping, commercial crops, fruit tree plantations, grazing and other village agricultural purposes
- To delineate land with potential for commercial tree plantations, using the criteria outlined in Stage 4 above
- To provide villages with a clearer understanding of agricultural production and conservation activities within the agriculture and forest land use zones
- To facilitate the step by step reduction and eventual cessation of shifting cultivation in areas designated as protection forest, village use forest, and village conservation forests
- To provide a basic planning tool for developing village development plans (VDP) and extension activities supporting the VDP
- To provide enough agricultural and production land, including grazing and plantations, for current and future generations

Criteria:

- The location and types of current land use practices and farming systems
- Land slope categories for different agricultural land uses to determine how the agricultural zone can be sub-zoned for different agricultural uses
- Potentials and limitations of different production areas as understood by villagers
- The potential for improved cropping practices to improve crop yields and productivity
- The potential for introducing agro-forestry to improve the agricultural eco-system
- Use practices in each of the forest zones
- The village requirements for domestic wood (housing, fuel, fencing etc)
- The village requirements for non-timber forest products (NTFPs) to ensure that particular NTFPs stocks are protected and sustained
- The minimum areas of agricultural and forest lands required to sustain the projected population in 10 years time

The agriculture and forestry data gathered in Stage 2, the village sketch maps and the land use zone maps from Stage 4 are used to facilitate preparation of land management plans. Participatory discussions with both men and women are conducted to work out details of the plans.

ຂັ້ນຕອນ 1 ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ຂໍ້ມູນດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ເກັບໃນບາດກ້າວທີ 2 ແມ່ນນຳໃຊ້ເພື່ອ :

- ປະເມີນ ແລະ ກຳນົດ ລະດັບຄວາມຄ້ອຍຊັນຂອງທີ່ດິນ ແບບລວມໆ ຢູ່ໃນເຂດທຳການຜະລິດກະສິກຳຂອງບ້ານ ແລ້ວ ໝາຍເຂົ້າໃສ່ ແຜນທີ່ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.
- ຂຽນສະແດງບອກລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ ທີ່ຊາວບ້ານຢາກນຳໃຊ້ທີ່ສຸດໃນແຕ່ລະບ່ອນ ພາຍໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ ເທິງພາບຖ່າຍດາວທຽມ.
- ບັນທຶກຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ ວິທີການນຳໃຊ້ ແຕ່ລະເຂດປ່າໄມ້ຂອງບ້ານໃນປະຈຸບັນ ແລ້ວ ຂຽນໃສ່ໃນ ແຜນທີ່ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.
- ໝາຍຈຸດທີ່ຕັ້ງ ບ່ອນທີ່ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງສຳຄັນ ໃສ່ໃນແຜນທີ່ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.
- ປະເມີນແນວໂນ້ມການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ເຊັ່ນ: ການປູກພືດອາຍຸສັ້ນ, ການປູກພືດເປັນສິນຄ້າ, ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການຊຸດຄົນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

ຂັ້ນຕອນ 2 ການນຳໃຊ້ ຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມທີ່ເກັບຢູ່ໃນບາດກ້າວທີ 2 ເພື່ອ:

- ໝາຍເສັ້ນທາງໃຫຍ່ ແລະ ເສັ້ນທາງຢ່າງ ສຳລັບເຂົ້າຫາເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕ່າງໆ ໃສ່ໃນແຜນທີ່.
- ຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕ່າງໆ ຢູ່ໃນບ້ານ ໂດຍນຳໃຊ້ແຜນທີ່ດິຈິຕອນ.
- ຄິດໄລ່ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນປະຊາກອນໃນ 10 ປີ ຕໍ່ໜ້າໂດຍອີງໃສ່ ຂໍ້ມູນການເກີດ, ການຕາຍ.
- ປະເມີນການປ່ຽນແປງ ດ້ານການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ໃນບ້ານ ເພື່ອຄຳນວນ ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ ຂອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານເນື້ອທີ່ສຳລັບການທຳມາຫາກິນຂອງປະຊາຊົນ ຊຶ່ງຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນ.
- ຄາດຄະເນເນື້ອທີ່ທັງໝົດ ທີ່ບ້ານຕ້ອງການໃນອະນາຄົດ ສຳລັບການປູກຝັງ, ປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສ.

ຂັ້ນຕອນ 3 ປະເມີນ ບັນຫາ ແລະ ທ່າແຮງ ໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ

ຂໍ້ມູນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຈາກການວິເຄາະບັນຫາ ໃນບາດກ້າວທີ 2 ຈະຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອວິເຄາະຫາ ສາເຫດ, ຜົນກະທົບ ແລະ ສະເໜີວິທີການແກ້ໄຂ ພ້ອມຊຸດຄົ້ນຫາກາລະໂອກາດ ແລະ ທ່າແຮງເພື່ອປັບປຸງການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໃນປະຈຸບັນໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

- ກຳນົດທ່າແຮງ ແລະ ກາລະໂອກາດ ເພື່ອປັບປຸງວິທີການນຳໃຊ້ຢູ່ໃນເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ.
- ກຳນົດຫາ ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນບ່ອນທີ່ມີການເຮັດການຜະລິດກະສິກຳ ບໍ່ຖືກຕາມຈຸດປະສົງຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເຊັ່ນ: ເຮັດນາຢູ່ໃນເຂດປ່າຊົມໃຊ້, ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ, ເຂດປ່າສະຫງວນ ພ້ອມທັງປົກສາຫາລືຊອກຫາວິທີແກ້ໄຂສະພາບການດັ່ງກ່າວ.
- ຊອກຮູ້ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຊາວບ້ານ ຢູ່ນອກຂອບເຂດຂອງບ້ານ ຫຼື ກຸ່ມບ້ານຂອງຕົນ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າວິທີການແກ້ໄຂກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ໃນແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງກຸ່ມບ້ານ.
- ຊອກຮູ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ຫຼື ກຸ່ມບ້ານ ທີ່ຄົນພາຍນອກເຂົ້າມານຳໃຊ້ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າຫາລະບຽບການທີ່ເໝາະມາຄຸ້ມຄອງ.

ຂັ້ນຕອນ 4 ສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ

- ວິເຄາະຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ໃນຂັ້ນຕອນ 1, 2 ແລະ 3 ຂ້າງເທິງ ເພື່ອກຳນົດແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ໃນອະນາຄົດ.
- ເປົ້າໝາຍການສ້າງແຜນ ແມ່ນ ເພື່ອໃຫ້ເກີດມີຄວາມດຸ່ນດ່ຽງ ລະຫວ່າງ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການທີ່ດິນສຳລັບຮັບໃຊ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ການອະນຸລັກຮັກສາປ່າໄມ້.
- ກຳນົດທີ່ຕັ້ງ ແລະ ເນື້ອທີ່ ຫຼື ເຂດຍ່ອຍ ສຳລັບການຜະລິດກະສິກຳປະເພດຕ່າງໆ ໃນອະນາຄົດ ພາຍໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ ໂດຍ ອີງໃສ່ລະດັບຄວາມຄ້ອຍຊັນຂອງພື້ນທີ່ ແລະ ແຜນທີ່ສະແດງປະເພດການຜະລິດທີ່ຊາວບ້ານຢາກເຮັດ ໃນບ່ອນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ບ່ອນທີ່ຢາກເຮັດນາ, ຢາກປູກພືດອາຍຸສັ້ນ, ປູກໄມ້ເສດຖະກິດ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, ລ້ຽງສັດ, ເຮັດໜອງປ່າ ແລະ ອື່ນໆ.
- ກຳນົດບ່ອນທີ່ມີເງື່ອນໄຂ, ທ່າແຮງ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ທຽງພໍສຳລັບການລົງທຶນໄລຍະຍາວ ເພື່ອປູກພືດອຸດສາຫະກຳ ຫຼື ປູກໄມ້ເປັນສິນຄ້າ (ເບິ່ງຂັ້ນຕອນລະອຽດຢູ່ໃນ ພາກ 3, ຂໍ້ 6.5).
- ລະບຸວິທີການຜະລິດກະສິກຳເຊິ່ງອະນຸລັກ ທີ່ຄວນນຳໃຊ້ຢູ່ເຂດເນີນສູງ.
- ລະບຸລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ວິທີການປັບປຸງການຜະລິດ ທີ່ເຫັນວ່າເປັນໄປໄດ້ ແລະ ສາມາດນຳ

Step 1 Utilize agriculture and forestry data

The agriculture and forestry data gathered in Stage 2 is used to:

- Appraise and broadly define land slope categories within the village agricultural zone and sketch onto the land use zone map
- Indicate on the satellite image print the preferred cropping practices of villagers for different areas within the agricultural zone
- Record data on the current use practices for each of the village forest zones and draw record on the land use zone map
- Draw the locations of the main NTFP's on the land use zone map
- Evaluate village land use trends, i.e., annual cropping, commercial cropping, grazing, and exploitation of forest products

Step 2 Utilize socio-economic data

The socio-economic data gathered in Stage 2 is used to:

- Map roads and tracks to provide knowledge on access to land use areas
- Calculate land use areas in the village using the digitised map
- Calculate approximate 10 year village population growth from village births and deaths data
- Evaluate likely changes in land use in the village to calculate approximate increases or decreases in land use areas required for village livelihoods
- Estimate total future village areas required for cropping, forest, and housing

Step 3 Assess village land use issues and potentials

Land use information acquired from the problem census in Stage 2 is utilised to analyse causes, impacts, and make proposals for addressing problems and capitalise on opportunities and potentials to improve current agriculture and forest management and use practices.

- Identify potentials and opportunities for improved land use practices in forest zones and the agricultural land use zone
- Identify cases where land is used for food production in areas not classified for such purposes, e.g., rice fields in use forests, protection forests, conservation forests, and discuss what changes need to be made to rectify these situations
- Identify land that is used by villagers outside the village area or even outside the cluster and how these circumstances can be dealt with in the cluster land management plan
- Identify areas used by outsiders within the village or cluster area and what regulations apply

Step 4 Prepare village agricultural and forest land management plans

- Data from the analyses in Step 1, 2 and 3, are synthesised to prepare future land management plans
- The aim is to attain a realistic balance between livelihood requirements and forest conservation and protection requirements
- The future locations and areas or sub-zones for different agricultural practices are designated within the agricultural zone using land slope and the village sketch map of preferred cropping practices for different areas, i.e., for paddy land, upland annual cropping, commercial crops and fruit tree cropping, grazing, and fish ponds etc
- Wherever feasible, identify potential areas suitable and available for future investments in industrial crops or tree plantations (see detailed procedures in Part 3, Section 6.5)
- Specify conservation farming practices that should be used in upland farming systems
- Specify feasible farming system and production improvements that could be addressed in the short and longer term

ໃຊ້ໄດ້ທັງໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ.

- ລະບຸ ລະດັບທີ່ສາມາດອະນຸຍາດໄດ້ ສຳລັບການນຳໃຊ້ໄມ້, ໄມ້ພິນ, ໄມ້ປຸກສ້າງ ແລະ ອື່ນໆ ໃນເຂດປ່າ
ຊົມໃຊ້ ຂອງບ້ານ.
- ລະບຸ ລະດັບທີ່ສາມາດອະນຸຍາດໄດ້ ສຳລັບການຂຸດຄົ້ນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຈາກພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ບ່ອນຕ່າງໆ.

ຂັ້ນຕອນ 5 ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້

ການສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແມ່ນເພື່ອສັງລວມ ແລະ ຂະຫຍາຍເນື້ອ
ໃນ ຂອງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ສຳລັບແຕ່ລະເຂດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃຫ້ເປັນແຜນປະຕິບັດລະອຽດ. ຂໍ້ຕົກລົງ
ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຊຶ່ງສ້າງຂຶ້ນໂດຍອີງໃສ່ການປຶກສາຫາລືຮ່ວມກັບອົງການ
ບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ ຈະເປັນເຄື່ອງມື ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຊາວບ້ານມີການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າ
ໄມ້ ຖືກຕ້ອງຕາມທິດທາງນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວບ້ານເອງ. ໃນ
ຂໍ້ຕົກລົງທີ່ກ່າວນີ້ ຈະໄດ້ກຳນົດ ສິດ, ບົດບາດ, ໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ
ໃນການນຳໃຊ້ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້. ບັນດາເງື່ອນໄຂ ແລະ ກົດລະບຽບ ຈະ
ແຕກຕ່າງກັນໄປ ລະຫວ່າງບ້ານ ແລະ ຕາມປະເພດ ແລະ ຮູບການນຳໃຊ້ ຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນກະສິກຳ ໃນແຕ່
ລະບ້ານ.

ຂັ້ນຕອນຂອງການສ້າງ ແລະ ຮັບຮອງເອົາຂໍ້ຕົກລົງມີດັ່ງນີ້:

- ປຶກສາຫາລື ກັບຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ກ່ຽວກັບຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ກົດລະບຽບ
ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານທີ່ມີ ຫຼື ໃຊ້ກັນໃນປະຈຸບັນ.
- ທົບທວນເບິ່ງ ແຜນທີ່ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານໃນອະນາຄົດ ແລະ ແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ຕື່ມ
(ເບິ່ງ ຂັ້ນຕອນ 4 ຂ້າງເທິງ)
- ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບກົດລະບຽບ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ ທີ່ຄວນຈະນຳໃຊ້ສຳລັບແຕ່ລະເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.
- ກຽມຮ່າງຂໍ້ຕົກລົງເບື້ອງຕົ້ນ ທີ່ລະບຸເຖິງ ເງື່ອນໄຂ ແລະ ກົດລະບຽບ ສຳລັບ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້
ແຕ່ລະເຂດ ແລະ ເຂດອື່ນໆ. ໃນຂໍ້ຕົກລົງນັ້ນ ຈະລະບຸກົດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ອະນຸຍາດ ແລະ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້
ເຮັດ ໃນແຕ່ລະເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ພ້ອມ ກຳນົດການປະຕິບັດວິໄນ ສຳລັບຜູ້ທີ່ຝ່າຝົນ ເງື່ອນໄຂ ແລະ ລະບຽບ
ທີ່ກຳນົດອອກ.
- ສະເໜີຮ່າງຂໍ້ຕົກລົງເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນກອງປະຊຸມລວມຂອງບ້ານ.
- ເຊີນໃຫ້ຊາວບ້ານທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ນຳຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້
ບ້ານ ເພື່ອຮັບຟັງ, ຕີລາຄາຄືນ, ປັບປຸງ ຫຼື ດັດປັບ ແລະ ເປັນເອກະພາບກັບທຸກໆເງື່ອນໄຂ ສຳລັບແຕ່ລະ
ເຂດທີ່ໄດ້ລະບຸໃນຂໍ້ຕົກລົງຂອງບ້ານ.
- ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ເປັນຜູ້ຂຽນຂໍ້ຕົກລົງຄືນໃໝ່ຢ່າງລະອຽດ ໂດຍອີງ
ໃສ່ການຕົກລົງຕ່າງໆຂອງກອງປະຊຸມ ໂດຍມີພະນັກງານຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ
ຫ້ອງການທີ່ດິນເມືອງ ເປັນຜູ້ຄອຍຊ່ວຍເຫຼືອ.
- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ຈະໄດ້ຮັບການເຊັນຍັງຢືນ ຮັບຮູ້ ແລະ ບັງຄັບ
ໃຊ້ ຈາກເຈົ້າເມືອງ .
- ພະນັກງານຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເປັນຜູ້ກະກຽມ ແລະ ອັດສຳເນົາຂໍ້ຕົກລົງ ເພື່ອແຈກ
ຢາຍໃຫ້ບັນດາບ້ານທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງ ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບການເຊັນ ແລະ ປະທັບຕາຈາກນາຍບ້ານ, ຄະນະກຳມະ
ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ເຈົ້າເມືອງ.

ໝາຍເຫດ: ໃນໄລຍະສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຕ່ລະກຸ່ມບ້ານນັ້ນ ຄວນນຳເອົາແຕ່ວຽກ ທີ່ເປັນວຽກລວມຂອງກຸ່ມບ້ານ
ມາປຶກສາ ແລະ ພິຈາລະນາບັນຈຸເຂົ້າໃນແຜນ ຕົວຢ່າງ: ການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າປ້ອງກັນຮ່ວມກັນຂອງສອງ ຫຼື ຫຼາຍບ້ານ, ບັນ
ຫາການສະໜອງນຳໃຫ້ນຳເຂົ້າ ລະຫວ່າງບ້ານ ຫຼື ບັນຫາຄົນນອກທີ່ບຸກລຸກທີ່ດິນຂອງບ້ານ ເພື່ອຕັດໄມ້ ຫຼື ເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງ
ດົງ ແລະ ບໍ່ຄວນນຳເອົາບັນຫາທີ່ເຈາະຈົງສະເພາະ ຂອງບ້ານໃດບ້ານໜຶ່ງ ເຂົ້າມາກ່ຽວ.

ຂັ້ນຕອນ 6 ການສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງກຸ່ມບ້ານ

- ພາຍຫຼັງສຳເລັດການສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ໃນບ້ານທຳອິດຂອງກຸ່ມບ້ານແລ້ວ, ໃຫ້ນຳເອົາຂັ້ນ
ຕອນທີ່ໄດ້ປະຕິບັດມານັ້ນ ໄປສືບຕໍ່ປະຕິບັດຢູ່ບ້ານອື່ນຂອງກຸ່ມບ້ານຕໍ່ໄປ ຊຶ່ງລວມມີຂັ້ນຕອນການເກັບ
ກຳ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ການວິເຄາະຂໍ້ມູນດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ການວິເຄາະບັນ
ຫາ ແລະ ທາແຮງຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ, ການສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ
ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ການສ້າງຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້.
ບັນດາກົດຈະກຳທີ່ຈະເຄື່ອນໄຫວເພື່ອດຳເນີນວຽກຕ່າງໆທັງໝົດທີ່ກ່າວມານີ້ ຕ້ອງໄດ້ກຳນົດເຂົ້າຢູ່ໃນແຜນ
ຈັດສັນຄຸ້ມຄອງລວມ ຂອງກຸ່ມບ້ານ.
- ຖ້າບໍ່ມີ ການຕັ້ງຄະນະກຳມະການພັດທະນາກຸ່ມບ້ານໄວ້ກ່ອນແລ້ວ ກໍໃຫ້ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໃໝ່ ໂດຍໃຫ້ປະກອບມີ

- Specify permitted utilisation levels for wood, fuel, housing etc. for the village forest use zone
- Specify limits for extraction levels of NTFPs in various forest areas

Step 5 Prepare land and forest management & use agreement

The agricultural land and forest management and use agreement is prepared to capture and elaborate the details of the land management plans for the various land use zones. Land and forest agreements, prepared in consultation with village authorities and villagers, are tools to help villagers manage and utilise village forest and agricultural land in accordance with the GoL policy and the requirements of the villagers. The rights, roles and responsibilities of village authorities and villagers in forest and agricultural land utilisation and protection are elaborated. The conditions and rules vary between villages depending on the types of forest and agricultural land present in the village and the uses of each type of forest or land.

The steps in preparing and accepting the Agreement are indicated below:

- Discuss existing village land and forest use rules and agreements with the village LFMC
- Review the future village land use zone map and the land management plans (see Step 4 above)
- Discuss the rules and agreements that should apply to each land use zone
- Prepare a first draft of the agreement which specifies the conditions and rules for each of the forest-land use zones and other areas. The agreement covers what activities are allowed/ permitted or not permitted in each land use zone. The sanctions for breaches of the conditions and rules for each zone are specified.
- Present the draft agreement and the land use zoning map to a general village meeting.
- Both men and women are invited to the meeting with the LFMC to hear, review, improve/adjust and agree with all conditions for each land use zone covered in the village agreement.
- The agreement is re-written in detail following the decisions of the general meeting. The LFMC do this work facilitated by DAFO and DLMA staff
- The Village Land and Forest Management Agreement is certified and endorsed by the District Governor.
- The DAFO staff prepare and make enough copies of the agreement to distribute to all neighbouring villages after it has been signed and stamped by the Village Head, the village LFMC and the District Governor.

Note:

During the process of preparing land management plans in each of the cluster villages, cross-cutting issues that are not specific to individual villages are identified for consideration in the village cluster plan. For example, joint management of contiguous protection forest zones within two or three villages, problems of water distribution to paddy fields in one or more villages, or outsiders encroaching on village land to remove timber or NTFPs.

Step 6 Prepare village cluster land and forest management plans

- After the land and forest management plans are prepared for the first village in the village cluster, a similar procedure is followed to prepare land and forest management plans for each of the other villages in the cluster. This includes the steps of gathering agriculture and forest data, analysing socio-economic data, analysing village land use issues and potentials, preparing village land and forest management plans, and preparing land and forest management and use agreements. Activities to address these issues are incorporated in an overall management plan for the village cluster
- If it does not already exist a Village Cluster Development Committee is formed including district agency staff and village representatives from each village in the village cluster
- The roles and responsibilities of the Village Cluster Development Committee regarding the preparation and implementation of the future village cluster land management plans are defined
- The village cluster land management plan is prepared using the data from the village land management plans

ຕາງໜ້າພະນັກງານຈາກຫ້ອງການກ່ຽວຂ້ອງຂຶ້ນເມືອງ ແລະ ຕາງໜ້າຂອງແຕ່ລະບ້ານທີ່ນອນຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານ
ເຂົ້າເປັນຄະນະ.

- ກຳນົດພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຂອງຄະນະກຳມະການພັດທະນາກຸ່ມບ້ານກ່ຽວກັບການສ້າງ
ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງກຸ່ມບ້ານໃນຕໍ່ໜ້າ.
- ສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງກຸ່ມບ້ານ ໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ
ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານຕ່າງໆ.
- ຈັດກອງປະຊຸມຂອງ ຄະນະກຳມະການພັດທະນາກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອປຶກສາຫາລືບັນຫາ, ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ
ທ່າແຮງ ຕ່າງໆ ພ້ອມຕົກລົງກັນ ບັນດາໜ້າວຽກສຳຄັນດ້ານການອະນຸລັກ, ການປ້ອງກັນ ແລະ ກິດຈະກຳ
ພັດທະນາຕ່າງໆ ທີ່ທຸກບ້ານຕ້ອງໄດ້ເຮັດ ຫຼື ປະຕິບັດຮ່ວມກັນ.
- ກຳນົດ ແລະ ປຶກສາຫາລື ຢ່າງລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ຂອບເຂດທີ່ດິນ ທີ່ຈະໃຫ້ຊາວບ້ານຈາກບ້ານອື່ນ ນຳໃຊ້.
- ທີ່ມງານສ້າງແຜນກຸ່ມບ້ານ ຈະຕ້ອງຊ່ວຍຄະນະກຳມະການພັດທະນາກຸ່ມບ້ານ ໃນການສ້າງ “ແຜນຈັດສັນ
ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງກຸ່ມບ້ານ” ຊຶ່ງແຜນເຫຼົ່ານີ້ ຈະຕ້ອງໄປຕາມກອບຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງກຸ່ມບ້ານ ທີ່
ໄດ້ຕົກລົງກັນ ແລະ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນທີ່ແລ້ວ ທັງຕ້ອງໄດ້ລະບຸ ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ງົບປະມານ ທີ່
ຕ້ອງການ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນທີ່ກ່າວ ໃນໄລຍະ 5 ປີ.
- ກຸ່ມຊົມໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານ ຄວນໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ
ປ່າໄມ້ ແລະ ແຜນພັດທະນາຂອງກຸ່ມບ້ານ.
- ເພື່ອບົບປຸງການປະສານງານ ລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ
ຄະນະກຳມະການພັດທະນາກຸ່ມບ້ານ ແລະ ບັນດາຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຫຼື ຄະນະ
ກຳມະການພັດທະນາບ້ານ ຕ້ອງໄດ້ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງກຸ່ມບ້ານ
ແລ້ວຂໍການຍິນຍອມຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ໂດຍເຈົ້າເມືອງ.

- A general meeting of the Village Cluster Development Committee discusses the issues, constraints and potentials and makes decisions about the most important cross-cutting conservation, protection and development activities that need to be undertaken by the village cluster member villages
- Areas to be used by villagers from neighbouring villages are clearly identified and discussed.
- The village cluster management technical team assists the Village Cluster Development Committee to formulate the “village cluster land management plans”. These plans will be in accord with the village cluster land use zones defined and mapped and will specify the resources and funds required to implement them for a period of five years
- Land and forest user groups in the village cluster should be involved in the preparation of the cluster land management plan and the development plan
- To improve co-ordination between the villages in implementing the village cluster land management plan, a village cluster land and forest management and use agreement is prepared by the Village Cluster Development Committee and the Village Land and Forest Management Committees or Village Development Committees, and certified and endorsed by the District Governor

ຮູບ 1: ຕົວຢ່າງໂຄງຮ່າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ຂອງບ້ານ

ບ້ານ..... ເມືອງ..... ແຂວງ.....

ວັນທີ:..... ຜູ້ບັນທຶກ:.....

ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້	ທີ່ຕັ້ງ	ເນື້ອທີ່ (ຮຕ)	ກິດຈະກຳຄຸ້ມຄອງ
ເຂດທີ່ດິນປ່າໄມ້			
1. ປ່າປ້ອງກັນຂອງບ້ານ	ພູຄະນິງ	160	ຮັກສາແຫຼ່ງນ້ຳເພື່ອສະໜອງໃຫ້ເນື້ອທີ່ນາ
2. ປ່າສະຫງວນຂອງບ້ານ	ພູພ້າ	180	ປົກປັກຮັກສາສັດນ້ຳ-ສັດປ່າ
3. ປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ	ຫ້ວຍເປືອຍ	220	ຂາດຄົນໄມ້ແບບຍືນຍົງ, ເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອຊົມໃຊ້ພາຍໃນ
4. ປ່າສັກສິດ (ປ່າຊ້າ ແລະ ອື່ນໆ)	ແຄມບ້ານ	12	ເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ
ລວມຍ່ອຍ		572	
ເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ			
1. ເນື້ອທີ່ນາ	ຫ້ວຍບອນ	10	ປັບປຸງແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ຍົກຜະລິດຕະພາບ
2. ເນື້ອທີ່ປູກພືດອາຍຸສັ້ນ ແບບຖາວອນ	ຫ້ວຍໂພນ	7	ປູກສາລີເປັນສິນຄ້າສະຫຼັບກັບຖົ່ວດຳ
3. ເນື້ອທີ່ປູກພືດອາຍຸສັ້ນ ແບບໝູນວຽນ	ບາງພິນທິ	170	ຮັກສາພື້ນທີ່ທີ່ມີໃນປະຈຸບັນເພື່ອໝູນວຽນແບບຍາວນານ; ນຳເອົາ ລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ ເຊິ່ງອະນຸລັກມານຳໃຊ້.
4. ເນື້ອທີ່ນາປະສົມກັບພືດໄຮ່/ພືດສວນ	ຫ້ວຍບອນ	5	ປູກຜັກເພື່ອບໍລິໂພກ ແລະ ຂາຍ
5. ເນື້ອທີ່ປູກພືດເປັນສິນຄ້າ	ຫ້ວຍຂີ້ຕົມ	25	ປູກພືດອາຍຸສັ້ນ ປະສົມປະສານກັບຢາງພາລາ
6. ບ່ອນລ້ຽງສັດ (ມີຮົ່ວ)	ຕິດກັບບ້ານ	10	ປູກຫຍ້າພັນປັບປຸງເພື່ອທອມສັດ ຂາຍ
7. ຄັງລ້ຽງສັດລວມໝູ່ (ຖ້ຳຫາກມີ)	ພູຫວງ	300	ເຂດລ້ຽງສັດຂອງບ້ານ(ສະນຳ)
ລວມຍ່ອຍ		527	
ເຂດທີ່ດິນອື່ນໆ			
1. ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ	ບ້ານ	12	ສຳຮອງເນື້ອທີ່ປູກສ້າງເຮືອນຊານໄວ້ໃນຕໍ່ໜ້າ
2. ທີ່ດິນຂອງລວມໝູ່	ສຸກສາລາ	1	ສຸກສາລາສຳລັບບໍລິການປິ່ນປົວສຸຂະພາບ ໃຫ້ຊາວບ້ານ
ລວມຍ່ອຍ		13	
ລວມທີ່ດິນທັງໝົດຂອງບ້ານ		1,112	

Figure 1: Indicative Village Land Management Plan Format

Village: ..... District: ..... Province: .....

Date: ..... Officer Recording: .....

Forest and Land Use Zone	Location	Area (ha)	Management Activity
Forest Zones			
1. Village Protection	Phou Kaning	160	Watershed protection of paddy water source
2. Village Conservation	Phou Fa	180	Protecting wildlife species
3. Village Use Forest	Huay Peuay	220	Sustainable harvesting of timber, NTFPs etc for domestic use
4. Sacred Forests (cemetery, etc)	Near village	12	Totally protected area
sub-total		572	
Agricultural Zones			
1. Wet rice paddy fields	Huay Bone	10	Improve rice varieties and yields
2. Permanent annual cropping	Houay Phon	7	Commercial maize production relayed with black bean
3. Rotational annual cropping	Several areas	170	Maintain present areas under sustainable rotation; introduce conservation farming methods
4. Combined wet rice paddy and upland/garden crops	Huay Bone	5	Vegetables for consumption and sale
5. Commercial plantation crops	Huay Kitom	25	Contour planted rubber inter-cropped with annuals food crops
6. Livestock grazing paddocks	Adjacent to village	10	Improved forage planting for backyard cattle fattening and sale
sub-total			
Communal Grazing Zones (if they exist)	Phou Luang	300	Breeding area for village cattle herd (Ranch)
sub-total		527	
Other Zones			
1. Village residential area	Village	12	Provide housing area for future population
2. Communal land	Health post	1	Health service for village
sub-total		13	
Total Village		1,112	

ບາດກ້າວທີ 6 ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ດິນຈື່ຕອນ

ພາກສະເໜີ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ມີຂໍ້ມູນມະຫາສານທີ່ໄດ້ເກັບ ແລະ ສ້າງຂຶ້ນ ໃນຂະບວນການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ໃນຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ບັນດາເມືອງຕ່າງໆ ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນຫຼາຍປະເພດ ຊຶ່ງລວມມີ ຂໍ້ມູນທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ຂໍ້ມູນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນ ໃຫ້ຄອບຄົວ, ແຜນທີ່ບ້ານ, ແຜນທີ່ການນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ, ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ບັນດາບົດລາຍງານຕ່າງໆ. ແຕ່ໜ້າເສຍດາຍ ທີ່ຄຸນຄ່າຂອງຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ສູນຫາຍໄປ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຍ້ອນ ທາງເມືອງ ແລະ ແຂວງ ບໍ່ໄດ້ເກັບ ຮັກສາໄວ້ ຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ປອດໄພ.

ຈາກການຖອດຖອນບົດຮຽນ ໄດ້ເຫັນວ່າ ການຂາດຂໍ້ແນະນຳລະອຽດໃນການເກັບຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ເປັນ ຈຸດອ່ອນຕົ້ນຕໍທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງ ແກ້ໄຂ ໃນໂຄງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນ ຮ່ວມຂຶ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ທີ່ກຳລັງດຳເນີນຢູ່ນີ້ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງຕ້ອງໄດ້ ເອົາໃຈໃສ່ ພິຈາລະນາ ເຖິງເງື່ອນໄຂຄວາມຕ້ອງການ ໃນການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂຶ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຄັ້ງນີ້ ເປັນພິເສດ.

ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ທີ່ກ່າວຢູ່ໃນປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ຈະອ້າງອີງໃສ່ຂໍ້ມູນ ທີ່ໄດ້ມາຈາກທັງ ໂຄງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນແບ່ງປ່າ ທີ່ຜ່ານມາ ແລະ ຈາກໂຄງການວາງແຜນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂຶ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໃນຕໍ່ໜ້າ ແລະ ຄາດວ່າ ເມື່ອໃດທີ່ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ໄດ້ລິເລີ່ມໂຄງການອອກໃບ ຕາດິນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ເຂົາເຈົ້າກໍຈະມີການທົດສອບ ດັດປັບ ຂັ້ນຕອນ ວິທີການ ທີ່ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນກ່ອນແລ້ວ ສຳລັບໂຄງການອອກໃບຕາດິນໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊານເມືອງ ນັ້ນ ມານຳໃຊ້ເຂົ້າສຳລັບເຂດ ຊົນນະບົດເລີຍ.

ຜົນປະໂຫຍດຂອງລະບົບການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນທີ່ມີປະສິດທິພາບ

ຂໍ້ມູນທີ່ມີການເກັບຮັກສາໄວ້ຢ່າງເປັນລະບົບປອດໄພ ມີປະໂຫຍດ ສຳລັບພະນັກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງ ເມືອງ, ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ແລະ ຊາວບ້ານ ຫຼາຍປະການ ຄື:

ແຜນທີ່ເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ

- ຊ່ວຍໃຫ້ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນລວມໝູ່, ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ການສົ່ງເສີມ ແລະ ການຕິດຕາມ ປະເມີນຜົນ ໃນຕໍ່ໜ້າ ສະດວກ.
- ຊ່ວຍໃຫ້ການໄກ່ເກ່ຍ ແກ້ໄຂ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດແດນ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ ສະດວກ.
- ຊ່ວຍໃຫ້ການວາງແຜນກິດຈະກຳຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ກິດຈະກຳສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳ ສະດວກ.
- ເປັນເຄື່ອງມືສຳລັບພະນັກງານເມືອງ ແລະ ແຂວງ ໃນການຄຸ້ມຄອງການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານພັດທະນາທີ່ ດິນຂອງນັກລົງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ

ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ລະຫວ່າງບ້ານ

- ພະນັກງານ ຈາກ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ມີ ເອກະສານເປັນລາຍລັກອັກສອນອ້າງອີງ ເວລາເກີດຂຶ້ນຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງບ້ານໃນອະນາຄົດ.
- ບັນດາບ້ານເປົ້າໝາຍ ແລະ ບ້ານທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງ ສາມາດໃຊ້ເອກະສານດັ່ງກ່າວເພື່ອໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ເກົ່າທີ່ຮື້ຟື້ນຂຶ້ນມາໃໝ່ ຫຼື ຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃໝ່.

ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ

- ເປັນເຄື່ອງມືອັນສຳຄັນ ສຳລັບຄະນະກຳມະການຕ່າງໆຂອງບ້ານ ເພື່ອໃຊ້ໃນການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕ່າງໆ ຂອງບ້ານ
- ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ມີສຳເນົາເອກະສານ ສຳລັບອ້າງອີງ ໃນການໄກ່ເກ່ຍ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງຕ່າງໆທີ່ຄະນະກຳມະການບ້ານ ບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້

ຂໍ້ມູນການແບ່ງດິນ ແບ່ງປ່າຜ່ານມາ

ໃນປີ 2009 ໄດ້ມີການທົບທວນ ກວດກາຄືນ ວ່າຍັງມີຂໍ້ມູນຫຍັງແດ່ຈາກການມອບດິນມອບປ່າທີ່ຜ່ານມາ ເພື່ອຖອດ ຖອນບົດຮຽນ ສຳລັບ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂຶ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາໃນຕໍ່ໜ້າ

Stage 6 PLUP Data Record Keeping and Digital Mapping

Introduction

In the past large amounts of data were generated by the LUP-LA through-out the country. Generally, districts produced comprehensive information in the form of socio-economic data, land use planning and land allocation data, village and village land use maps, village land and forest management agreements and summary reports. Unfortunately the value of this data was compromised because it was inadequately and inconsistently stored and safeguarded by different districts and provinces.

The absence of clear guidelines for data storage and management has been identified as a key area for improvement in the on-going PLUP program at village and village cluster level. Therefore, PLUP data storage requirements for the village cluster have to be considered.

Data record keeping and storage in this manual refers to information from the former LUP-LA program and the future PLUP program. When rural land titling activity is initiated it is anticipated that procedures and methods that have been developed for the urban and peri-urban land titling program will be adapted and applied for rural land titling by DLMA.

Benefits of Effective Data Storage Systems

Properly stored data has many benefits for district land use planners, extension staff and villagers as summarised below:

Village Boundary and Land Use Zone Maps

- Facilitates future communal land registration, land management, extension and monitoring and evaluation activity
- Facilitates resolution of future boundary and land use disputes that may arise
- Facilitates planning forest, agriculture and land management extension activity
- Tools for district and provincial staff to manage local and foreign investor land development activity

Inter-Village Boundary and Management Area Agreement

- The DAFO and DLMA staff have a written document to refer to should boundary disputes arise between villages in the future.
- The target village and neighbouring villages can use the written record of the agreement to mediate conflicts that re-emerge or new disputes which may arise

Village Forest and Land Management Agreement

- It is an important tool for the village committees to manage forest and agricultural land within the various land use zones in the village area
- The DAFO and DLMA require a copy for reference in mediating disputes which the village committee can not resolve

Review of LUP-LA Information

In 2009 a simple review was undertaken to investigate the status of former LUP-LA data availability. Lessons from this experience will then be applied in the future PLUP program.

ຂັ້ນຕອນ 1 ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ຂັ້ນບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ເມືອງ

ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາ ໃນສອງສະຖານະການ ຄື:

1. ຂໍ້ມູນຂອງການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າຜ່ານມາ
2. ຂໍ້ມູນທີ່ຈະໄດ້ຈາກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ຂໍ້ມູນຈາກໂຄງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນ ແບ່ງປ່າໃນເມືອງກ່ອນ

ປະເພດຂໍ້ມູນ

ຂໍ້ມູນ 6 ປະເພດ ທີ່ໄດ້ຈາກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນແບ່ງປ່າຜ່ານມາ ມີ:

- ແຜນທີ່ເຂດແດນບ້ານ ແລະ ເຂດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ
- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງເຂດແດນລະຫວ່າງບ້ານ
- ຂໍ້ຕົກລົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ
- ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ
- ຂໍ້ມູນການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າຂອງບ້ານ
- ບົດລາຍງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ຂອງບ້ານ

ຈຸດປະສົງສະເພາະໃນການເກັບຮັກສາ

- ເພື່ອຮັກສາຂໍ້ມູນ ແລະ ແຜນທີ່ ສຳລັບໄປນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການວາງແຜນການພັດທະນາບ້ານໃນອະນາຄົດ.
- ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ຂະບວນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນກະສິກຳ ໃນເຂດຊົນນະບົດມີຄວາມສະດວກ ດ້ວຍການມີໃບຢັ້ງຢືນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ ສຳລັບຢັ້ງຢືນ ຕໍ່ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ໃນການຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນ.

ວິທີເກັບຮັກສາ

ບັນດາຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ ຕ້ອງໄດ້ເກັບຮັກສາ ໂດຍ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ດ້ວຍວິທີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

1. ເອກະສານທັງໝົດຕ້ອງໄດ້ເກັບເປັນລະບົບໄວ້ໃນແຟມປົກແຂງ
2. ແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທັງໝົດ ຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ໃນບັງທີ່ກົນນຳໄດ້ດີ

ຂໍ້ມູນຈາກໂຄງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນຕໍ່ໜ້າ

ມີສີ່ປະເພດຂໍ້ມູນທີ່ຈະໄດ້ ຈາກໂຄງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນຕໍ່ໜ້າ ຄື:

- ແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ
- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນ ລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການໄກ່ເກ່ຍແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດແດນລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ
- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ
- ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ

ຈຸດປະສົງສະເພາະຂອງການເກັບຮັກສາ

- ເພື່ອໃຫ້ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ມີແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ສຳລັບໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ທີ່ດິນລວມໝູ່
- ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ມີຄວາມສະດວກ ໃນການຄຸ້ມຄອງໂຄງການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຕ່າງໆ ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ເມືອງ.
- ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ວຽກງານພັດທະນາບ້ານ ແລະ ກິດຈະກຳສົ່ງເສີມຕ່າງໆ
- ເພື່ອຊ່ວຍອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆຂອງລັດ ໃຫ້ສາມາດພິຈາລະນາ ຂໍ້ສະເໜີຕ່າງໆ ຂອງບັນດາບໍລິສັດທີ່ຕ້ອງການທີ່ດິນ ເພື່ອປູກໄມ້ເປັນສິນຄ້າ

ວິທີເກັບຮັກສາ

- ສຳເນົາຂອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນອະນາຄົດ ຈະຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ເພາະວ່າ ອົງການບ້ານ ຕ້ອງການຂໍ້ມູນທີ່ລະອຽດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນພາຍໃນບ້ານແຕ່ລະວັນ, ແລະ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ກໍ່ຕ້ອງການລວບລວມຂໍ້ມູນລະອຽດ ເພື່ອສົ່ງໃຫ້ທາງແຂວງ.
- ບົດສະຫຼຸບສັງລວມຫຍໍ້ ກ່ຽວກັບ ຂໍ້ມູນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນອະນາຄົດ ຈະຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ຢູ່ກຸ່ມບ້ານ ເພາະວ່າຄະນະຮັບຜິດຊອບກຸ່ມບ້ານ ຕ້ອງການແຕ່ບົດສະຫຼຸບ

Procedure 1 Village, village cluster, and district level data storage

Two situations need to be considered:

1. Data generated by the former LUP-LA program
2. Data that will be generated by future PLUP activities

Data from the Former LUP-LA Program

Six types of information were produced by the former LUP-LA programme:

- Village Boundary and Land Use Zone Maps
- Inter-village Boundary Agreement and Boundary Conflict Resolution Agreements
- Village Forest and Land Management Agreement
- Village Land Use Planning Data
- Village Land Allocation Data
- Village Land Use Planning and Land Allocation Report

Objectives

- To safe-guard data and maps for the future PLUP and village development activity
- To facilitate the rural agricultural land registration process by making TLUCs available to the DLMA as one proof of claim for rural agricultural land parcel registration

Methods

This information should be protected by both DLMA and DAFO using the following methods:

1. All documents should be filed in hardback clip folders
2. All land use maps should be stored in waterproof mapping cylinders

Data from the Future PLUP Programme

Four types of information will be produced by the future PLUP programme

- Village Boundary and Land Use Zone Maps
- Inter-village Boundary Agreement and Boundary Conflict Resolution Agreements
- Village Forest and Land Management Agreements
- Village Land and Forest Use Planning Data

Objectives

- To provide village land use zoning maps to the DLMA on which to base rural registration for individual and communal land parcels
- To facilitate future natural land resources management programs undertaken by DAFOs
- To facilitate village development and extension activities
- To assist government agencies consider requests by companies for commercial tree plantation land.

Methods

- Copies of all future PLUP data will be held at the village, DAFO and DLMA because the Village Authorities need detailed data to deal directly with land use questions or issues that arise on a day to day basis within the village. The DAFO and DLMA need detailed data to compile and forward to the provincial level
- Summaries of future PLUP data will be held at the village cluster level, because the Village Cluster Administration needs only to maintain summaries of data from each cluster village so it does not become over-burdened with information it does not need or use

ສັງລວມຫຍໍ້ກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂອງແຕ່ລະກຸ່ມບ້ານ ເທົ່ານັ້ນ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງການເກັບຮັກສາເອກະສານທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ
ຫຼາຍເກີນໄປ.

ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບ:

- ລະດັບເມືອງ: ພະນັກງານຈາກຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ
ທີ່ຮັບຜິດຊອບກິດຈະກຳກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ
- ລະດັບກຸ່ມບ້ານ: ຫົວໜ້າຄະນະຮັບຜິດຊອບກຸ່ມບ້ານ
- ລະດັບບ້ານ: ນາຍບ້ານ ແລະ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ

ຂໍ້ມູນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນອະນາຄົດຈະເກັບຮັກສາໄວ້ດ້ວຍວິທີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ເອກະສານເປັນເຈ້ຍ: ເກັບໃນແຟ້ມປົກແຂງ
- ແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ: ເກັບໄວ້ໃນ ບັງຄໍາ ພິວິຊີ ຫຼື ບັງແຜນທີ່ສຳເລັດຮູບເອັສລອນ (Eslon)

ຖ້າຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ມີເຄື່ອງຄອມພິເຕີ ໃຫ້ຕີພິມທຸກໆ
ເອກະສານ ໃຫ້ເປັນເອກະສານເອເລັກໂຕຣນິກ ແລະ ຈັດເປັນແຟ້ມ (ຟາຍລ໌) ສະເພາະແຕ່ລະບ້ານ ໃສ່ໃນເຄື່ອງ
ແລະ ແບັກອັບໃສ່ແຜ່ນ CD ຫຼື ເຄື່ອງ ບັນທຶກ ຊະນິດອື່ນໆໄວ້.

ເອກະສານທັງໝົດ ຄວນພິມ ອອກເປັນ 4 ຊຸດ ເພື່ອເກັບໄວ້ ໃນແຟ້ມປົກແຂງ ຢູ່ທີ່ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ດັ່ງນີ້ :

- ເອກະສານ ກ່ຽວກັບ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ສຳລັບບ້ານ
- ເອກະສານ ຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ສຳລັບກຸ່ມບ້ານ
- ບົດສັງລວມຫຍໍ້ ກ່ຽວກັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ສຳລັບເມືອງ

ເອກະສານສຳລັບຄົ້ນຄ້ວາເພີ່ມເຕີມ:

ໂຄງການຮ່ວມມືປ່າໄມ້ ລາວ-ຊູແອດ (2001): ຂັ້ນຕອນ ວິທີການ ໃນການເກັບ ແລະ ຮັກສາ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການວາງ
ແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນແບ່ງປ່າ. ປຶ້ມຄູ່ມືວິຊາການເຫລັ້ມທີ 4.

ຂັ້ນຕອນ 2 ການສ້າງ, ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການແຈກຢາຍ ແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນດິຈິຕອນ

ເຖິງແມ່ນວ່າ ພະນັກງານຈາກ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ຈະໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມຂັ້ນພື້ນຖານດ້ານ ລະບົບ GIS
ແລ້ວກໍຕາມ ແຕ່ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດກໍຍັງບໍ່ພຽງພໍ ທີ່ຈະແຕ້ມແຜນທີ່ລະບົບດິຈິຕອນໄດ້ເທື່ອ ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ.
ສະນັ້ນ, ການສ້າງແຜນທີ່ດິຈິຕອນ ໂດຍສະເພາະໃນປະຈຸບັນນີ້ ຈຶ່ງຄວນເຮັດຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ. ເວລາໃດຂັ້ນແຂວງ ຫຼື
ມີໂຄງການຕ່າງໆ ທີ່ເຄື່ອນໄຫວຢູ່ເມືອງ ຫຼື ແຂວງ ມີຄວາມສາມາດພຽງພໍ ແລະ ເຮັດໄດ້ແລ້ວ ຈຶ່ງມອບໃຫ້ພາກສ່ວນ
ນັ້ນ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ.

ມີແຜນທີ່ 3 ປະເພດ ທີ່ຄວນສ້າງເປັນແຜນທີ່ດິຈິຕອນ ແລະ ເກັບຮັກສາໄວ້ ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ຄື:

- ແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ
- ແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງກຸ່ມບ້ານ
- ແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເມືອງ, ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ບ້ານ.

ຈຸດປະສົງສະເພາະ

- ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ຂໍ້ມູນໄດ້ຮັບການເກັບຮັກສາ ແລະ ນຳເອົາອອກມາໃຊ້ ຢ່າງມີລະບົບ ແລະ ສະດວກ
- ເພື່ອເອົາອຳນວຍໃຫ້ການແຈກຢາຍແຜນທີ່ ທີ່ໜ້ວຍງານ GIS ສ້າງຂຶ້ນ ໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ
ຜູ້ທີ່ຈະນຳໃຊ້ຕ່າງໆ ມີຄວາມສະດວກ
- ເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມື ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ໃນການວາງແຜນ ພັດ
ທະນາ ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ
- ເພື່ອປົກປັກຮັກສາຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບເຂດແດນ ແລະ ເຂດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

Persons Responsible:

- District: The DAFO and DLMA staff members responsible for land use activities
- Village Cluster: The Head of the Village Cluster Administration
- Village: The Village Head and the Village LFMC

Future PLUP information will be stored in the following manner:

- Written documents: Hardback binders
- Village land use maps: PVC or Eslon cylinders

If computers are available at DAFO and DLMA, electronic copies should be created for all written documents. A file should be created for each village. The file should be backed-up on a CD or other device.

Copies of documents should be printed for retention in hard backed at both DAFO and DLMA files as follows:

- Village PLUP file (1 copy)
- Village Cluster PLUP file (1 copy)
- District PLUP Summary file (1 copy)

Further Reading

LSFP (2001): Procedures for Storage and Protection of Land Use Planning and Land Allocation Information. Technical Booklet 4

Procedure 2 Digitising, storing and distributing land use maps

Although in some cases provincial and district staff members have received basic GIS training, adequate digital mapping capability does not generally exist at provincial level. Consequently, for the present, digital mapping should be handled at the central level. If adequate capacity does exist at provincial level or with projects operating at district or provincial level, digital mapping could be undertaken at those levels.

Three types of maps should be digitised and stored at the central level.

- Village boundary and land use zone maps
- Village cluster boundary and land use zone maps
- District, village cluster and village boundary and land use zone maps

Objectives

- To ensure the information is properly stored and retrievable
- To facilitate the distribution of maps produced by the GIS Unit to each of the stake-holders and end users
- To use as tools for land use planning and developments at village, district and provincial level
- To safeguard information on village and village cluster land boundaries and land use zones

ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມີດັ່ງນີ້:

ຂັ້ນຕອນ ຍ່ອຍ	ກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບ
1	ສົ່ງແຜນທີ່ ກ່ຽວກັບເຂດແດນ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ທີ່ແຕ້ມໃສ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຫຼື ແຜນທີ່ ພູມິປະເທດໃນພາກສະໜາມ ໃຫ້ໜ່ວຍງານ GIS, ເຊັ່ນ ກອງ ສຳຫຼວດ ວາງແຜນປ່າໄມ້ (ກົມປ່າໄມ້)	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ອົງການ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ
2	ສ້າງໝວດລາຍການ (directory) ຂໍ້ມູນດິຈິຕອນ ກ່ຽວກັບແຜນທີ່ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	ໜ່ວຍງານ GIS
3	ສ້າງແຜນທີ່ດິຈິຕອນ ໂດຍແຕ້ມເຂດແດນ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ເທິງໜ້າຈໍຄອມພິວເຕີເລີຍ	ໜ່ວຍງານ GIS
4	ຈັດທຸກ ຂໍ້ມູນ ຫຼື ຟາຍລ໌ ເຂົ້າໃນໝວດລາຍການແຜນທີ່ດິຈິຕອນ ກ່ຽວກັບນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງກຸ່ມບ້ານ	ໜ່ວຍງານ GIS
5	ແບກອັບ/ສົ່ງຮອງ ບັນດາຂໍ້ມູນ ລົງໃສ່ແຜນ C/D	ໜ່ວຍງານ GIS
6	ສົ່ງສຳເນົາຂໍ້ມູນດິຈິຕອນ ໃຫ້ສູນຄົ້ນຄ້ວາຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ຂຶ້ນກັບອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ.	ໜ່ວຍງານ GIS, ສູນຄົ້ນຄ້ວາຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ
7	ສົ່ງສຳເນົາ ແຜນທີ່ທັງໝົດໃນຮູບເອເລັກໂຕຣນິກ (ໃນຮູບແບບ jpg) ໃຫ້ພະແນກກປແຂວງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ, ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ.	ໜ່ວຍງານ GIS
8	ພິມແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງແຕ່ລະບ້ານ ໃນກຸ່ມບ້ານ, ຂະໜາດ A3 ຈຳນວນ 3 ແຜນ.	ໜ່ວຍງານ GIS
9	ພິມແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງກຸ່ມບ້ານ ຂະໜາດ A0, A1 ຫຼື A3 ຈຳນວນ 3 ແຜນ.	ໜ່ວຍງານ GIS
10	ສົ່ງແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງແຕ່ລະບ້ານ ໃຫ້ອົງການບ້ານແຕ່ລະບ້ານ ໃນກຸ່ມບ້ານ ບ້ານລະ 1 ຊຸດ.	ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ
11	ສົ່ງແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງກຸ່ມບ້ານ ໃຫ້ ຄະນະຮັບຜິດຊອບ ກຸ່ມບ້ານ 1 ສະບັບ.	ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ
12	ເກັບຮັກສາ ຊຸດແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງ ບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານ ໄວ້ໃຫ້ເປັນລະບົບ ແລະ ປອດໄພ ທີ່ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ	ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ
13	ບັນທຶກ ແລະ ຈັດເກັບ ຟາຍລ໌ແຜນທີ່ອີເລັກໂຕຣນິກ ເຂດແດນ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໄວ້ຕາມໝວດລາຍການຂໍ້ມູນຂອງໃຜ ມັນ ໃນຄອມພິວເຕີ ຢູ່ ຂັ້ນເມືອງ	ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ

ຂັ້ນຕອນ 3 ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນອີເລັກໂຕຣນິກ ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ຈະມີ ຄອມພິເຕີ ແລະ ຄວາມສາມາດນຳໃຊ້ຄອມພິວເຕີ ສຳລັບພັດທະນາລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແບບງ່າຍໆໄດ້. ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານແບບງ່າຍໆ ແມ່ນ ທາງເມືອງສະໜອງໃຫ້ ໂດຍໃຊ້ ໂປແກຼມ Word ຫລື Excel.

ຈຸດປະສົງ :

- ເພື່ອລວບລວມຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ໃນລະດັບເມືອງ
- ເພື່ອໃຫ້ສາມາດສະໜອງຂໍ້ມູນລະດັບເມືອງ ໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆຂັ້ນແຂວງ ສຳລັບນຳໄປໃຊ້ ໃນ ການວາງແຜນ
- ເພື່ອນຳສົ່ງຂໍ້ມູນ ໃຫ້ຂັ້ນສູນກາງ ເພື່ອເກັບຮັກສາ ແລະ ແຈກຢາຍ.

ຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງໄດ້ເກັບຮັກສາ:

- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ
- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານ
- ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ
- ບົດສະຫຼຸບລາຍງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

The steps in this procedure are as follows:

Step	Activity	Agency Responsible
1	Provide the village and village cluster boundary and land use zone field map drawn on satellite image (or digital topographic maps) to a competent GIS unit, eg. the FIPD in DoF	DAFO, DLMA
2	Create a "Village and Village Cluster Land Use Maps" directory	GIS Unit
3	Digitise the village and village cluster boundary and land use zone map	GIS Unit
4	Ensure that the digital data is properly filed on the Village Cluster Land Use Maps directory	GIS Unit
5	Create back-up files on CD	GIS Unit
6	Provide the Land and Natural Resources Research and Information Centre (LNRRIC) of NLMA with back-up copies of the digital data	GIS Unit and LNRRIC
7	Provide PAFO, PLMA, DAFO and DLMA with electronic copies of each of the maps in "jpg" format	GIS Unit
8	Print three A3 size village boundary and village land use zone maps for each village in the village cluster	GIS Unit
9	Print three AO, A1 or A3 village cluster boundary and land use zone maps	GIS Unit
10	Provide one village boundary and land use zone map to the Village Authorities of each village in the village cluster	DAFO, DLMA
11	Provide one village cluster boundary and land use zone map to the Kumban Organisation Committee	DAFO, DLMA
12	Retain and store properly at DAFO, DLMA one hard copy of the village boundary and land use zone map and one copy of the village cluster boundary and land use zone map	DAFO, DLMA
13	File electronic copies of the village and village cluster maps in a Village Cluster Land Use Map directory at district level	DAFO, DLMA

Procedure 3 Electronic data storage at provincial level

Generally adequate computer capacity and capability exists at the provincial level to develop simple PLUP information systems. Simple information systems can be compiled from information supplied from the District using software programs such as Word and Excel.

Objectives

- To capture information generated at the district level
- To make district level information available for provincial agencies to utilise for land planning purposes
- To forward information to the central level for storage and distribution.

Information to be Stored

- Inter-village boundary agreement and boundary conflict resolution agreements
- Village & village cluster forest and land management agreements
- Village and village cluster land use zoning data
- Village and village cluster land use planning summary reports

ວິທີເກັບຮັກສາ

ຖ້າຢູ່ເມືອງມີເຄື່ອງຄອມພິວເຕີ:

1. ສ້າງສຳເນົາເອກະສານອີເລັກໂຕຣນິກ ຂອງແຕ່ລະເອກະສານຂ້າງເທິງ
2. ຮັກສາສຳເນົາ ເອກະສານອີເລັກໂຕຣນິກ ໄວ້ໃນເຄື່ອງຄອມພິວເຕີ ຂອງ ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ ແລະ ອົງການ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ
3. ເຮັດສຳເນົາ ຫຼື ແບັກອັບ ເອກະສານອີເລັກໂຕຣນິກ ໃສ່ແຜ່ນ CD ຫຼື ໃສ່ເຄື່ອງເກັບຂໍ້ມູນອື່ນໆ ແລ້ວເກັບຮັກສາ ໄວ້ຢູ່ບ່ອນທີ່ປອດໄພ ທີ່ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ
4. ສົ່ງສຳເນົາເອກະສານອີເລັກໂຕຣນິກ ຊຸດໜຶ່ງ ໃຫ້ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ ແລ້ວ ເຂົ້າລາຍການ ໃນໂຟນເດີລາຍການເອກະສານສະເພາະ ໄວ້ໃນລະບົບຄອມພິວເຕີ.
5. ເຮັດແບັກອັບ ຫຼື ສຳເນົາ ເອກະສານອີເລັກໂຕຣນິກ ໃສ່ແຜ່ນ CD ຫຼື ໃສ່ເຄື່ອງເກັບຂໍ້ມູນອື່ນໆ ແລ້ວເກັບຮັກສາ ໄວ້ຢູ່ບ່ອນທີ່ປອດໄພ ທີ່ພະແນກ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ

ຖ້າບໍ່ມີເຄື່ອງຄອມພິເຕີ ຢູ່ເມືອງ:

1. ອັດສຳເນົາເອກະສານທີ່ຂຽນດ້ວຍມື ຫຼື ພິມ ທັງໝົດ
2. ເກັບສຳເນົາ 1 ຊຸດ ໄວ້ໃນ ແຟ້ມປຶກແຂງ ຕາມລະບົບເກັບມ້ຽນເອກະສານຂອງຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ດັ່ງທີ່ອະທິບາຍໃນຂັ້ນຕອນ1 ຂ້າງເທິງ.
3. ສົ່ງສຳເນົາເອກະສານ 1 ຊຸດ ໃຫ້ ພະແນກ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳ ແຂວງ ເພື່ອເກັບມ້ຽນໃນລະບົບເກັບມ້ຽນເອກະສານ
4. ສ້າງໂຟນເດີລາຍການເອກະສານສະເພາະ (Directory) ໄວ້ໃນຄອມພິວເຕີ, ບັນທຶກ ແລະ ເກັບມ້ຽນ ເອກະ ສານທັງໝົດທີ່ໄດ້ຮັບຈາກເມືອງ, ແລະ ແບັກອັບໄວ້ ໃນແຜ່ນ CD ໄວ້ຢູ່ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ

ເອກະສານອື່ນ ເພື່ອຄົ້ນຄ້ວາຕື່ມ:

ປຶ້ມຄູ່ມືວິຊາການເຫລັ້ມທີ6: ການສ້າງລະບົບບັນທຶກເກັບກຳໃບຢັ້ງຢືນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ ແບບນຳໃຊ້ລະບົບຄອມ ພິວເຕີ ທີ່ ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ. ໂຄງການຮ່ວມມືປ່າໄມ້ ລາວ-ຊູແອດ. ເດືອນ ມິຖຸນາ 2001.

Methods

If computers are available at the district level:

1. Electronic copies of each of the above documents are prepared
2. One electronic file copy of each document is held in the DAFO and DLMA computer directory
3. A backup copy is made on CD or other device and stored in an accessible place at DAFO and DLMA
4. One electronic copy is taken to the PAFO and PLMA and entered into the land use planning computer directory
5. A backup copy is made on CD or other device and stored in an accessible place at PAFO and PLMA

If computers are not available at district level:

1. The hand-written documents are photocopied
2. One copy is placed on the DAFO and DLMA document filing system as explained in Procedure 1 above
3. One copy is taken to the PAFO and PLMA and placed in a document filing system
4. Create a land use planning computer directory, file the documents received from the district, and create a backup copy on CD at PAFO and PLMA

Further Reading

LSFP (2001): Establishing Computerised Temporary Land Use Certificate Record Systems at PAFOs. Technical Booklet 6

ບາດກ້າວທີ 7 ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນບ້ານຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ

ພາກສະເໜີ

ໃນໂຄງການຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ຜ່ານມາ ໄດ້ມີການອອກໃບຢັ້ງຢືນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ ໃຫ້ຄອບຄົວ ຢູ່ໃນບ້ານທີ່ໄດ້ດຳເນີນການມອບດິນ-ມອບປ່າ ເພາະວ່າເວລານັ້ນ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການອອກໃບຢັ້ງຢືນດັ່ງກ່າວ ໂດຍມີຈຸດປະສົງຈະໃຫ້ທ້ອງຖານຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປ່ຽນໃບຢັ້ງຢືນຊົ່ວຄາວນີ້ ເປັນໃບຢັ້ງຢືນຖາວອນ ພາຍຫຼັງທີ່ມີການກວດສອບຄືນ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນ. ຢ່າງໃດກໍດີ, ຢູ່ໃນຫຼັກການໃໝ່ ໃນປະຈຸບັນນີ້ ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດເທົ່ານັ້ນ ເປັນຜູ້ມີສິດອອກໃບຕາດິນຢ່າງຖາວອນ ຊຶ່ງແມ່ນຂັ້ນຕອນໜຶ່ງ ຂອງຂະບວນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ. ໃບຢັ້ງຢືນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວນັ້ນ ຖືວ່າເປັນພຽງໜຶ່ງໃນບັນດາເອກະສານທັງໝົດ ທີ່ຕ້ອງການ ສຳລັບໃຊ້ເປັນຫຼັກຖານອ້າງອີງກ່ຽວກັບກຳມະສິດ ຕໍ່ຕອນດິນ ໃນເວລາທີ່ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ດຳເນີນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນກະສິກຳ ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ.

ຢ່າງໃດກໍດີ, ກໍມີການຮັບຮູ້ກັນດີວ່າ ຍັງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍປະການທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂ ໃນການກຳນົດຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການລະອຽດ ສຳລັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ການອອກໃບຕາດິນໃນເຂດຊົນນະບົດ ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ຜູ້ອ່ານເຂົ້າໃຈວ່າ ບັນດາຂັ້ນຕອນປະຕິບັດ ທີ່ນຳສະເໜີຢູ່ໃນປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ ແມ່ນອີງໃສ່ການຜັນຂະຫຍາຍເນື້ອໃນຂອງບັນດານິຕິກຳ ກ່ຽວກັບການພິສູດຫຼັກຖານ, ການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ການອອກໃບຕາດິນເປັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ບໍ່ແມ່ນອີງໃສ່ບົດຮຽນຈາກປະສົບການຕົວຈິງ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງຄາດຫວັງວ່າ ເມື່ອເວລາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໄປແລ້ວ ອາດມີບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການອັນໃໝ່ໆເກີດຂຶ້ນມາ ຊຶ່ງອາດຕ້ອງມີການປັບປຸງ ຂັ້ນຕອນ ວິທີການ ຕ່າງໆທີ່ຈະກ່າວຕໍ່ໄປນີ້ ກໍເປັນໄດ້.

ມາດຕາ 44 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ປີ 2003 ໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າ ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ມີຢູ່ສອງລະບົບຄື : (ກ) ການຂຶ້ນທະບຽນຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ (ຂ) ການຂຶ້ນທະບຽນຕາມຄຳຮ້ອງຂໍ.

- ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຢ່າງເປັນລະບົບ ແມ່ນການຂຶ້ນທະບຽນໂດຍບໍ່ມີຄຳຮ້ອງຂໍ, ເຮັດເປັນລະບົບເປັນພື້ນທີ່ໃນເຂດໄດເຂດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ: ເຮັດໃນທັງໝົດບ້ານ ບ່ອນທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການແບ່ງ, ການກຳນົດປະເພດນຳໃຊ້ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ.
- ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ຕາມຄຳຮ້ອງຂໍ ແມ່ນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດຳເນີນຕາມຄຳຮ້ອງຂໍ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງ ເພື່ອໃຫ້ມີການຢັ້ງຢືນກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຕົນ.

ຮູບການຂອງການຂຶ້ນທະບຽນ ທີ່ນິຍົມໃຊ້ສຳລັບທີ່ດິນກະສິກຳ ແມ່ນ **ການຂຶ້ນທະບຽນຢ່າງເປັນລະບົບ** ເພາະທີ່ດິນທຸກຕອນໃນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳທັງໝົດ ຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາພ້ອມໆກັນ ທັງຮັບປະກັນໃຫ້ສາມາດກວດສອບຄວາມຖືກຕ້ອງ ກ່ຽວກັບການຖືຄອງ ລະຫວ່າງຄອບຄົວທັງໝົດພາຍໃນບ້ານ ແລະ ມີການຢັ້ງຢືນຈາກອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ແນວໂຮມບ້ານນຳດ້ວຍ. ການກວດສອບນີ້ ແມ່ນດຳເນີນໄປພ້ອມໆກັນກັບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນກະສິກຳ.

ຄຳສັ່ງແນະນຳ ຂອງລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 564/ອຄດຊ, ເດືອນ ສິງຫາ 2007 ໄດ້ກຳນົດວ່າ ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດຈະນຳໃຊ້ໃບຕາດິນ 3 ປະເພດ:

1. ໃບຕາດິນເອກະຊົນ (ໃບຕາດິນ ສຳລັບທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນ)
2. ໃບຕາດິນລວມໝູ່ (ໃບຕາດິນ ສຳລັບທີ່ດິນລວມໝູ່)
3. ໃບຕາດິນລັດ (ໃບຕາດິນ ສຳລັບທີ່ດິນຂອງລັດ)

ມາດຕາ 15 ຂອງດຳລັດເລກທີ 88/ນຍ, ເດືອນ ມິຖຸນາ 2008 ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການກວດກາ, ການວັດແທກ ແລະ ກະກຽມ ເອກະສານການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ໂດຍອີງໃສ່ການສຳຫຼວດ ແລະ ແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ສະນັ້ນ, **ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຢູ່ບ້ານ** ຈຶ່ງສາມາດດຳເນີນໄດ້ແຕ່ຢູ່ໃນບ້ານທີ່ໄດ້ມີການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນສຳເລັດແລ້ວໂດຍຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຊຶ່ງປົກກະຕິ ຈະແມ່ນ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເທົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 16 ຂອງດຳລັດເລກທີ 88/ນຍ, ເດືອນ ມິຖຸນາ 2008 ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າ: “ໃບຢັ້ງຢືນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ ແມ່ນເອກະສານ ທີ່ເມືອງ ຫຼື ອົງການປົກຄອງເທດສະບານ ຢັ້ງຢືນໃຫ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ ໂດຍອີງໃສ່ຜົນຂອງການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ. ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ມີການພັດທະນາທີ່ດິນໄດ້ 3 ປີ ເຈົ້າຂອງໃບຢັ້ງຢືນ ມີສິດຍື່ນສະເໜີຂໍອອກເປັນໃບຕາດິນ ຊຶ່ງແມ່ນເອກະສານຢັ້ງຢືນສິດໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ເປັນທາງການ”.

ມາດຕານີ້ ຍັງໄດ້ກ່າວຕື່ມອີກວ່າ “ໃບຢັ້ງຢືນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແມ່ນເອກະສານທາງການ ທີ່ທາງຂະແໜງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນທັງກ່ຽວຂ້ອງເປັນຜູ້ອອກໃຫ້ ໂດຍອີງໃສ່ແຜນພັດທະນາທີ່ດິນ ທີ່ເປັນການຢັ້ງຢືນວ່າ ດິນຕອນດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບການພັດທະນາ. ໃບຢັ້ງຢືນດັ່ງກ່າວເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງເອກະສານກ່ຽວກັບທີ່ດິນທັງໝົດທີ່ຕ້ອງການ ສຳລັບການສະເໜີ ຂໍຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 18 ແລະ 43 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ”.

Stage 7 Land Registration and Titling in Rural Villages

Introduction

In the former LUP-LA program TLUCs were issued in villages where land allocation was conducted because at that time MAF was responsible for issuing these certificates. The intention was that these TLUCs would be converted to permanent certificates by the Lands Office which would be followed by land parcel registration and land titling. Under the new ministerial arrangements future land certificates will be issued only by the NLMA as part of the rural land registration process. The old TLUCs are however one of a number of documents that will be used as evidence of land parcel “ownership” when registration of rural agricultural land is undertaken by NLMA.

It is recognised that there are many constraints to overcome to establish procedures and methods for land registration and land titling in rural villages. The reader is advised that the procedures described in this manual are an interpretation of the legislation regarding rural land adjudication, registration and titling, and not based on actual experiences. Therefore it may be expected that as experience is gained with this work, changes to the procedures described below will result.

Article 44 of the Land Law 2003 specifies that Land Registration consists of two systems: Systematic and Sporadic.

- Systematic registration is undertaken in a particular area, e.g., a whole village, where land allocation, land categorisation and land management is necessary.
- Sporadic registration is registration made on request by individuals or organisations to certify their right to use the land.

The preferred system for registering agricultural land parcels is systematic registration because all parcels in the land use zone are considered at the same time to ensure that all ownership claims can be cross-checked with all families in the village and verified by the Village Authorities and elders. The verification is undertaken at the same time as the systematic adjudication of agricultural parcels.

Ministerial Instruction 564/NLMA, August 2007 provides for the issue of three types of Land Titles in rural villages:

1. Individual Land Title (Bai Ta Din Ekason)
2. Community or Collective Land Title (Bai Ta Din Luam Moo)
3. State Land Title (Bai Ta Din Lat)

Article 15 of Decree No.88/PM, June 2008, on the Implementation of the Land Law charges the DLMA with conducting land inspections, land measurement, and preparing land registration documents based on a land survey and a land use plan. Land registration can therefore be undertaken in situations where village land use planning (village land use zoning and land management planning) has been undertaken by MAF agencies, normally the DAFO.

Article 16 of Decree 88/PM, June 2008, on the Implementation of the Land Law explains that: “Land Certificate (TLUC) is a document issued by the District or Municipal Administrative Authority certifying provisional land use based on the land and forest allocation plan. After a period of three years of developing the land the holder of a Land Development Certificate shall have the right to apply for a Land Title which is the legal document certifying land use rights”.

This Article further explains that “Land Development Certificate is an official document issued by the concerned land use management sector, based on development plans, which proves that the concerned land parcel has been developed. The certificate is required as part of the land file for applying for land registration, as stipulated in Article 18 and 43 of the Land Law”

ຄວາມໝາຍ ຂອງບັນດານິຕິກຳ ທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ

ໃນໂຄງການ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ໃນຕໍ່ໜ້າ ອົງກອນຕ່າງໆ ທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງອອກໃບຢັ້ງຢືນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຊົ່ວຄາວໃຫ້ຄອບຄົວ ເນື່ອງຈາກວ່າ ການທີ່ຈະຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງມີເອກະສານອື່ນໆຫຼາຍຢ່າງ ເພື່ອຢັ້ງຢືນກຳມະສິດເຊັ່ນ: ໃບແຜນທີ່ດິນ, ໃບຢັ້ງຢືນການພັດທະນາທີ່ດິນ (3 ປີ) ແລະ ໃບຢັ້ງຢືນເຄົ້າມູນທີ່ດິນ (ເບິ່ງດຳລັດ ເລກທີ 88/ນຍ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ, 2008). ກຳມະສິດທີ່ດິນຕາມປະເພນີ ກຳຖືກ ຮັບຮູ້ຢູ່ໃນຄຳສັ່ງແນະນຳ ຂອງລັດຖະມົນຕີເລກທີ 564 /ອຄດຊ, ເດືອນ ສິງຫາ 2007 ໃຫ້ເປັນຫຼັກຖານ ເພື່ອສະ ເໜີຂໍສິດໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງສ່ວນບຸກຄົນ. ສະນັ້ນ, ໃນວຽກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ ຂະແໜງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈະເຮັດແຕ່ພຽງໜ້າທີ່ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ນອນຢູ່ໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ເທົ່ານັ້ນ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຈະແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ເປັນຜູ້ດຳ ເນີນການພິສູດຫຼັກຖານ ເພື່ອຢັ້ງຢືນກຳມະສິດຕອນດິນ ໃນເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ.

ໃບຢັ້ງຢືນຊົ່ວຄາວທີ່ອອກໃຫ້ພາຍໃຕ້ໂຄງການຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ໃນເມື່ອກ່ອນ ສາມາດນຳໃຊ້ ເປັນຫຼັກຖານ ເພື່ອຢັ້ງຢືນຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງ ໃນຂະບວນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຢູ່ເຂດຊຸມນະບົດໄດ້. ຄວາມ ສຳຄັນຂອງການເກັບຮັກສາເອກະສານເຫຼົ່ານີ້ໄວ້ ເພື່ອໃຊ້ໃນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນບາດກ້າວທີ 6 ຂ້າງເທິງ.

ຢູ່ໃນໃບຕາດິນ 3 ປະເພດນັ້ນ, ມີ 2 ປະເພດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ທີ່ດິນທຳການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຄື:

- ໃບຕາດິນສ່ວນບຸກຄົນ
- ໃບຕາດິນລວມໝູ່

ໃບຕາດິນສ່ວນບຸກຄົນ ຈະອອກໃຫ້ສະເພາະຕອນດິນທີ່ໃຊ້ທຳການຜະລິດ ຊຶ່ງຕັ້ງຢູ່ພາຍໃນຂອບເຂດຂອງເຂດທີ່ ດິນກະສິກຳບ້ານທີ່ໄດ້ກຳນົດກັນໃນຂະບວນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ (ເບິ່ງພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 4) ເທົ່ານັ້ນ. ໃບ ຕາດິນຈະອອກໃຫ້ສະເພາະຕອນດິນ ທີ່ໄດ້ພັດທະນາມາແລ້ວເປັນເວລາ 3 ປີ ຫຼື ຫຼາຍກ່ວານັ້ນເທົ່ານັ້ນ. ໃບຕາດິນ ປະເພດນີ້ ສາມາດອອກໃຫ້ໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນສຳລັບຕອນດິນໃນເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ.

ໃບຕາດິນລວມໝູ່ ຈະອອກໃຫ້ສຳລັບທີ່ດິນປ່າໄມ້ທີ່ເປັນຂອງລວມບ້ານ ທີ່ໄດ້ກຳນົດກັນໃນຂະບວນການກຳນົດ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ໃນຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ທີ່ດິນເຫຼົ່ານີ້ ອາດລວມເອົາທັງ ປ່າສັກສິດຂອງບ້ານ, ປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ, ເຂດລ້ຽງສັດຂອງລວມໝູ່, ເຂດທຳການຜະລິດກະສິກຳລວມຂອງບ້ານ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນປ່າປ້ອງກັນ, ປ່າສະຫງວນບ້ານ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຖືກຂຸດຄົ້ນ (ມາດຕາ 7 ຂອງດຳລັດເລກທີ 88, ເດືອນ ມິຖຸນາ 2008).

ຂໍ້ແນະນຳ ສຳລັບນຳໃຊ້ຮູບແບບໃໝ່ ສຳລັບໃບຕາດິນ ແລະ ປຶ້ມທະບຽນທີ່ດິນ ໄດ້ກ່າວໄວ້ຢູ່ໃນຄຳສັ່ງແນະນຳ ເລກ ທີ 1668/ອຄດຊ, ລົງວັນທີ 29 ເມສາ 2008.

ຂັ້ນຕອນ 1 ການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ ການຖືຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ອີງຕາມຂັ້ນຕອນ ຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ໄດ້ມອບສິດໃຫ້ອົງການອື່ນ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນທຳການຜະລິດ ຂອງ ບຸກຄົນ ຫຼື ຄອບຄົວ. ຢ່າງໃດກໍດີ, ກໍມີຄວາມຈຳເປັນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ກຳນົດຕອນດິນ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂໃນການຂຶ້ນທະບຽນ ທີ່ດິນໄວ້ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງ ໃຫ້ແກ່ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ/ແຂວງ ທີ່ຈະເປັນຜູ້ດຳເນີນການສືບຕໍ່ ພາຍຫຼັງ ຈາກທີ່ດຳເນີນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນສຳເລັດແລ້ວ.

ເພື່ອໃຫ້ສາມາດພິສູດຫຼັກຖານ ຕອນດິນທຳການຜະລິດສະດວກ ຈຳເປັນຕ້ອງເກັບ ແລະ ວິເຄາະ ຂໍ້ມູນການຖືຄອງທີ່ ດິນ ຂອງຄອບຄົວ. ຂໍ້ມູນນີ້ ຈະແມ່ນ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ເປັນຜູ້ເກັບກຳ ຊຶ່ງລາຍລະອຽດການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນ ບາດກ້າວທີ 2.

ແບບຟອມການຖືຄອງທີ່ດິນ ຈະໃຫ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກຳມະສິດ ແລະ ປະເພດຂອງການນຳໃຊ້ ຂອງດິນທຸກໆຕອນຢູ່ໃນ ບ້ານ. ມັນຈະຊ່ວຍໃຫ້ໜ່ວຍງານສຳຫຼວດວັດແທກ ຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ສາມາດກຳນົດໄດ້ວ່າ ດິນຕອນໃດ ມີເງື່ອນໄຂໃນການຂຶ້ນທະບຽນ ກ່ອນທີ່ຈະລົງມືສຳຫຼວດ ແລະ ສ້າງເປັນແຜນທີ່ ກໍຄື ຕອນດິນທີ່ໄດ້ ພັດທະນາມາແລ້ວເປັນເວລາແຕ່ສາມປີຂຶ້ນໄປ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມມາດຖານ ເງື່ອນໄຂ ທີ່ກຳນົດຢູ່ໃນວັກ 8.5.2 ຂອງດຳລັດ ເລກທີ 88/ນຍ, ເດືອນມິຖຸນາ 2008.

ໃນຕົວຢ່າງຂອງ ຕາຕະລາງ ວິເຄາະການຖືຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນຂອງຄອບຄົວທີ່ໃຫ້ຢູ່ໃນເອກະສານແບບທ້າຍ XX ນັ້ນ, ປະເພດຂອງດິນທີ່ນຳໃຊ້ແບບຍາວນານ ຖືກບັນທຶກຢູ່ໃນຫ້ອງເບື້ອງຊ້າຍຂອງຕາຕະລາງ ແລະ ທີ່ດິນທີ່ນຳ ໃຊ້ແບບບໍ່ຖາວອນ ຫຼື ບ່ອນຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແມ່ນຢູ່ເບື້ອງຂວາ. ຕອນດິນ ທີ່ຢູ່ໃນຫ້ອງ “ການນຳໃຊ້ແບບຍາວນານ”, ເຊັ່ນ: ດິນນາ, ດິນສວນ, ສວນໄມ້ໃຫ້ໝາກ, ສວນປູກໄມ້, ເນື້ອທີ່ລ້ຽງສັດ ແມ່ນປະເພດຕອນດິນທີ່ຈະໄດ້ຮັບການ ຄົ້ນຄວ້າ ໃນຂະບວນການພິສູດຫຼັກຖານ, ສ່ວນຕອນດິນທີ່ຢູ່ໃນຫ້ອງ “ການນຳໃຊ້ບໍ່ຖາວອນ” ເຊັ່ນ: ໄຮ່ ຈະບໍ່ໄດ້ມີ ການນຳເຂົ້າພິຈາລະນາຕື່ມ ໃນຂະບວນການພິສູດຫຼັກຖານ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ເບື້ອງຕົ້ນ.

ແຕ່ລະປະເພດຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບຍາວນານ ແມ່ນມີຫ້ອງສຳລັບ “ປະເພດເອກະສານ”. ຢູ່ໃນຫ້ອງນີ້ຈະຕ້ອງ

Implications of the current legislation

In the future PLUP program the MAF agencies need not issue any more TLUCs because land registration can be effected using other documents to verify ownership including Land Survey Certificates, Land Development Certificates and Certificates of Land Ownership History (See Decree No. 88/PM on the Implementation of the Land Law, 2008). Customary ownership is also recognised in Ministerial Direction No. 564/NLMA, 2007 as a means of acquiring private land use rights. Therefore in the future program the MAF agencies need only to undertake land use zoning within village management areas, after which the NLMA agencies will undertake land adjudication activity to establish ownership of village residential land parcels and agricultural land parcels within village agricultural land use zones.

The TLUCs issued under the former LUP-LA programme can be used as one form of claim to ownership in the rural land registration process. The importance of securing and storing these documents for use in the registration process is explained in Stage 6 above.

Of the three types of rural land titles available, two relate to village agricultural and forest land

- Individual Land Title (Bai Ta Din Suan Bookkhon)
- Community or Collective Land Title (Bai Ta Din Luam Moo)

Individual land titles will be issued only for agricultural land parcels that are located in the village agricultural land use zones designated by the village land use zoning processes (see Part 2,,Stage 4). Titles will be issued only for land parcels that have been developed for three years or more. They will also be issued for residential land.

Communal land titles will be issued for parcels of forest land designated by the village land use zoning and land use planning processes. These may include areas zoned as village sacred land, village use forests and communal grazing lands, communal agricultural land but not village protection forests, village conservation forests and unexploited forest land (Article 7 of Decree No. 88, June 2008).

Instructions on the use of new formats for land titles and registration books are provided in Instruction No. 1668/NLMA.CAB, of 29th April 2008.

Procedure 1 Land tenure data collection and analysis

Under the improved PLUP procedures the issuance of TLUCs is delegated to other relevant agencies by DAFO for registering individual or family agricultural land parcels. However it is necessary to identify land parcels that are eligible for registration by the DLMA/PLMA after land use zoning has been undertaken and land management plans are being prepared.

To enable the adjudication of agricultural land parcels it is necessary to collect and analyse family land tenure information. The data is collected by DAFO and DLMA staff during the data collection activity explained in Stage 2.

The land tenure form provides data on the ownership of all land parcels in the village and the type of land use for each parcel. This enables the cadastral unit of DLMA to determine which land parcels are eligible for registration before they are surveyed and mapped, i.e., parcels that have been developed for three years or more and which meet the criteria outlined in paragraph 8.5.2 of Decree No. 88, June 2008.

In the Family Land Tenure Analysis table example shown in Annex XX, the types of permanent land use are recorded in the columns to the left, and swidden or non-permanent land use is shown to the right. The parcels included in the “permanent land use” columns, i.e., paddy, garden, orchard, plantations, grazing, are those that will receive further consideration during the DLMA adjudication process. The parcels included in the “non-permanent land use” column, i.e., swidden, are not considered any further in the initial adjudication and registration process.

Each permanent land use type includes a column for “type of document”. In this column the details of the following adjudication documents being offered as proof of claim for land parcels can be recorded, i.e., former TLUCs, Land Development Certificate, Certificate of Land Owner-

ຂຽນລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບເອກະສານສຳລັບການພິສູດຫຼັກຖານຕໍ່ໄປນີ້ບອກ ຄື: ໃບຢັ້ງຢືນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວ
ຄາວ, ໃບຢັ້ງຢືນການພັດທະນາທີ່ດິນ, ໃບຢັ້ງຢືນເຄົ້າມູນທີ່ດິນ ຫຼື ໃບຢັ້ງຢືນສິດນຳໃຊ້ຕາມປະເພນີ ໂດຍ ນາຍບ້ານ.

ເປົ້າໝາຍຂອງວຽກທີ່ກ່າວນີ້ ແມ່ນແນໃສ່ ຂຶ້ນທະບຽນຂັ້ນຕົ້ນ ຕອນດິນຂອງຄອບຄົວທີ່ໄດ້ມີການປັບປຸງພັດທະນາ
ແຕ່ 3 ປີຂຶ້ນໄປ ຢູ່ໃນທຸກບ້ານ ຂອງກຸ່ມບ້ານ. ຖ້າອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ມີຊັບພະຍາກອນພຽງພໍ, ອາດ
ດຳເນີນການ ພິສູດຫຼັກຖານກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ຢູ່ທຸກບ້ານ ທຸກໆ 3 ປີ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດ
ອອກໃບຕາດິນໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ທັງສາມາດຕິດຕາມຖອດຖອນບົດຮຽນໄດ້ວ່າ ໄດ້ມີການປັບປຸງການນຳໃຊ້ ຫຼື
ໄດ້ກະທົບໃສ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແນວໃດ ນັບແຕ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນເບື້ອງຕົ້ນມາ.

ຫ້ອງສູດທ້າຍ “ຄວາມຕ້ອງການທີ່ດິນເພີ່ມ” ໝາຍເຖິງ ການໃຫ້ໂອກາດແກ່ບຸກຄົນ ຫຼື ຄອບຄົວ ໄດ້ສະແດງຄວາມ
ຈຳເປັນຂອງຕົນ ທີ່ຕ້ອງການມີທີ່ດິນເພີ່ມຕື່ມຈາກທີ່ມີແລ້ວ ຊຶ່ງຕອນດິນທີ່ຕ້ອງການຕື່ມນີ້ ຕ້ອງນອນຢູ່ໃນເຂດທີ່ດິນ
ກະສິກຳ ທີ່ເປັນທີ່ດິນສຳຮອງ ຫຼື ແຮໄວ້ ຂອງບ້ານ. ຂໍ້ມູນນີ້ ມີຄວາມສຳຄັນ ໂດຍສະເພາະ ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄອບຄົວ
ໃໝ່ເກີດຂຶ້ນ, ກໍລະນີມີຄອບຄົວທີ່ຍົກຍ້າຍເຂົ້າມາໃໝ່ ຫຼື ຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກ ທີ່ບໍ່ມີທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ຫຼື ມີທີ່ດິນ
ໜ້ອຍ ບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະຜະລິດໃຫ້ກຸ່ມກິນໄດ້. ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ສາມາດນຳໃຊ້ ເພື່ອຕໍ່ລອງກັບຊາວບ້ານ ແລະ ອົງການບ້ານ
ເພື່ອຈັດທາທີ່ດິນໃຫ້ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນໄດ້.

ຂັ້ນຕອນ 2 ການສ້າງຫຼັກຖານ ກ່ຽວກັບການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ

ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງສ້າງລະບົບ “ການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານຄຸ້ມຄອງ” ອັນໃໝ່ຂຶ້ນ ເພື່ອໃຫ້ອົງການບ້ານ ແລະ
ຊາວບ້ານ ສາມາດຄຸ້ມຄອງການຈັດແບ່ງທີ່ດິນ ເພື່ອທຳການຜະລິດ ຢູ່ພາຍໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ (ລວມທັງພື້ນທີ່ດິນ
ແຮ) ທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີເງື່ອນໄຂຂຶ້ນທະບຽນ ກັບອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ເທື່ອ ໄດ້.

ຫຼັກຖານ

- ການຈັດແບ່ງ ທີ່ດິນບ້ານຄຸ້ມຄອງ ສາມາດດຳເນີນການໄດ້ ພາຍໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້
ລວມທັງ ເຂດທີ່ກຳນົດໄວ້ເປັນ “ດິນແຮກະສິກຳ”.
- ອົງການບ້ານ ໂດຍມີ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ບ້ານ ເປັນຜູ້ຊ່ວຍ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ
ໃນການຈັດແບ່ງທີ່ດິນບ້ານຄຸ້ມຄອງ.
- ລະບົບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຕາມປະເພນີ ແລະ ການຈັດແບ່ງຕອນດິນ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບ ວິທີການທີ່ຊົນເຜົ່າ
ປະຕິບັດກັນໃນທ້ອງຖິ່ນ.
- ການຈັດແບ່ງທີ່ດິນ ຕ້ອງມີຄວາມຍືດຍຸ່ນ ແລະ ແນໃສ່ ໃຫ້ທຸກຄອບຄົວ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ຢູ່ໃນບ້ານ ລວມທັງຜູ້
ຢູ່ເກົ່າ, ຄອບຄົວເກີດໃໝ່ ແລະ ຄອບຄົວທີ່ຍົກຍ້າຍເຂົ້າມາໃໝ່ ມີດິນທຳການຜະລິດ.

ຂັ້ນຕອນ

ຂັ້ນຕອນສຳລັບການຈັດແບ່ງທີ່ດິນບ້ານຄຸ້ມຄອງ ມີດັ່ງນີ້:

- ອົງການບ້ານ ໂດຍມີຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ບ້ານ ເປັນຜູ້ຊ່ວຍ ເປັນຜູ້ກຳນົດ “ສິດນຳ
ໃຊ້ຕອນດິນ” ຂອງຄອບຄົວ ໂດຍອີງໃສ່ ຂໍ້ມູນການນຳໃຊ້ ທີ່ບັນທຶກ ຢູ່ໃນ ພອມວິເຄາະການຖືຄອງທີ່ດິນ
ຂອງຄອບຄົວ.
- ສິດນຳໃຊ້ຕອນດິນ ທີ່ຈັດແບ່ງໃຫ້ຄອບຄົວ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນຈາກອົງການບ້ານ ແລະ ເຊັ່ນອະນຸມັດ
ໂດຍເຈົ້າເມືອງ ຕາມຂໍ້ກຳນົດໃນ ມາດຕາ 82 ມາດຕາ 83.3 ແລະ 83.4 ຂອງກົດໝາຍປ່າໄມ້.
- ໃບຢັ້ງຢືນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ ແມ່ນບໍ່ຈຳເປັນ ເພາະວ່າ ທີ່ມງານ ພິສູດຫຼັກຖານຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ
ປະຈຳເມືອງ ຈະເປັນຜູ້ດຳເນີນການສຳຫຼວດວັດແທກຕອນດິນ.
- ຊຸກຍູ້ໃຫ້ຄອບຄົວທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນບໍ່ເປັນທາງການ ພັດທະນາຕອນດິນ ເພື່ອໃຫ້ມີເງື່ອນໄຂ ໃນການ
ອອກໃບຕາດິນ ຕາມທີ່ກຳນົດໃນມາດຕາ 88 ຂອງກົດໝາຍປ່າໄມ້.
- ຖ້າການພັດທະນາຕອນດິນ ຫາກເປັນໄປຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ກຳນົດ ກໍສາມາດຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນໄດ້ ຊຶ່ງຖືວ່າ
ເປັນການມອບ “ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງເປັນທາງການ” ໃຫ້ຜູ້ທີ່ຖືຄອງທີ່ດິນ (ໃບຕາດິນສ່ວນບຸກຄົນ).
- ຄອບຄົວ ຫຼື ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ພັດທະນາຕອນດິນຂອງຕົນ ຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນການເສຍພາສີທີ່
ດິນເປັນເວລາ 3 ປີ ໃນໄລຍະຂອງການພັດທະນາຕອນດິນດັ່ງກ່າວ.
- ທຸກໆ 3 ປີ ອາດຈະມີການພິສູດຫຼັກຖານກ່ຽວກັບຕອນດິນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ຄືນ ໂດຍທີ່ມງານຈາກ
ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ເພື່ອໃຫ້ຄອບຄົວ ແລະ ບຸກຄົນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ພັດທະນາທີ່ດິນຂອງຕົນ ມີໂອ
ກາດໄດ້ຮັບໃບຕາດິນ.

ຂໍ້ແນະນຳປະຕິບັດລະອຽດ ສຳລັບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ທີ່ດິນທີ່ເປັນຂອງລວມໝູ່ ຄາດວ່າຈະ
ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ປະກາດໃຊ້ ໂດຍອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດໃນມຸ່ງນີ້ ແຕ່ໃນຊ່ວງນີ້ ໄດ້ນຳສະເໜີ
ຂັ້ນຕອນ ປະຕິບັດ ທີ່ນຳສະເໜີໃນຂັ້ນຕອນ 3 ແລະ 4 ຂ້າງລຸ່ມນີ້ໃຊ້ໄປກ່ອນ.

ship History or Customary Use Verification by Village Head.

The aim is to work in all villages and village clusters initially to register land of families who have undertaken land improvements in lowland and upland fields for a period of more than three years. If DLMA resources permit, rounds of land adjudication and registration would be conducted in villages every three years to progressively register land parcels on which socio-economic development or improvements have been made since the initial round of adjudication and registration.

The last column “additional land needs” provides an opportunity for individuals or families to express needs for additional land parcels in addition to those that are claimed in the other columns. These parcels, for which individual or families wish to stake a claim, are located within the agricultural use zone, which includes the spare land or reserve land areas. This information is important particularly in cases where newly formed families, in-migrating families or poorer families have access to very little or limited land for basic food production. This data can be used to negotiate with the village community and the Village Authorities for the allocation of more land for the needy.

Procedure 2   Establish a village land and forest management procedure

A new system of “village managed land allocation” needs to be established so that the Village Authorities and villagers can manage the allocation of agricultural land within the agricultural land use zone including reserve land that is not immediately eligible for land registration by DLMA.

Principles

- Village managed land allocation can only be undertaken within the defined agricultural land use zone, including designated “agricultural reserve land”
- The Village Authorities assisted by the LFMC have responsibility for village managed land allocation
- Traditional land management and land parcel distribution systems are respected in accord with the existing practices of the particular ethnic group
- Land allocation will be flexible with the aim of providing land for all families or individuals in the village including former residents, new families and in-migrants.

Procedures

The procedure for village managed land allocation is as follows:

- The Village Authorities, assisted by the LFMC allocate family “land parcel use rights” based on the land use information recorded on the Family Land Tenure Analysis Form
- The land parcel use rights allocated by the Village Authorities are certified and endorsed by the District Governor in accord with Article 82 and Article 83.3 and 83.4 of the Forestry Law.
- TLUCs are not required because cadastral surveys would be conducted by DLMA adjudication teams when registration is undertaken at a later date .
- The families with informal land use rights will be encouraged to develop the land parcels, to gain entitlement for rural land titling in accord with Article 88 of the Forestry Law.
- If land parcel development is implemented in accord with required criteria, land registration can take place which will provide the owners with “formal land use rights” (individual land titles)
- Families or individual land owners who develop land parcels will be exempted from paying land tax for the three years when development of the parcel is being undertaken (legal reference ??)
- Every three years a new round of adjudication and titling may be undertaken by DLMA adjudication teams to provide families and individuals who have developed land the opportunity to have their land registered

It is anticipated that detailed guidelines for the registration of individual and communal/collective parcels will be developed and issued in due course by NLMA. In the interim, procedures are proposed in Procedure 3 and 4 below.

ຂັ້ນຕອນ 3 ການຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນກະສິກຳ

ຈຸດປະສົງສະເພາະ

1. ເພື່ອໃຫ້ສິດໃນການນຳໃຊ້ (ໃບຕາດິນ) ໃຫ້ຜູ້ທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງຕອນດິນທີ່ໄດ້ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງມາເປັນເວລາ ແຕ່ 3 ປີ ຂຶ້ນໄປ ຊຶ່ງໃບຕາດິນນັ້ນ ສາມາດອອກຊື້ເມຍຜູ້ດຽວ ຫຼື ຊື້ຜົວຜູ້ດຽວ ຫຼື ອອກຊື້ຜົວ ກັບ ເມຍ
2. ເພື່ອເປັນການຮັບຮູ້ ການລົງທຶນ ຂອງຊາວກະສິກອນໃສ່ການຜະລິດ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ເພື່ອພັດທະນາທີ່ດິນແບບຍືນຍົງ ດ້ວຍການອອກໃບຕາດິນໃຫ້.
3. ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແຜນການຜະລິດ ຂອງຊາວບ້ານ.
4. ເພື່ອຂະຫຍາຍການປຸກຝັງ ແລະ ການລ້ຽງສັດ ດ້ວຍການຄຳປະກັນສິດໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.
5. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການບຸກລຸກພື້ນທີ່ງຳນົດໃຫ້ເປັນເຂດປ່າໄມ້.
6. ເພື່ອສ້າງພື້ນຖານ ສຳລັບວຽກງານການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ການຂະຫຍາຍກິດຈະກຳນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເຊິ່ງເສດຖະກິດ.
7. ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານສາມາດນຳໃຊ້ໃບຕາດິນ ເປັນຫຼັກຊັບຄຳປະກັນ ໃນການຂໍຮູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາຄານ.

ມາດຖານ ເງື່ອນໄຂ ສຳລັບກວດສອບ ການພັດທະນາທີ່ດິນ ແບບໝັ້ນຄົງ

ມາດຖານ ເງື່ອນໄຂ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ແມ່ນໃຊ້ເພື່ອກວດສອບເບິ່ງວ່າທີ່ດິນຕອນໃດໜຶ່ງ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແຕ່ 3 ປີ ຂຶ້ນໄປ ແລະ ໄດ້ຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ຕ້ອງການໃນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ຫຼືບໍ່

1. ມາດຖານຂອງການພັດທະນາທີ່ດິນແບບຖາວອນ: ປະເພດການພັດທະນາທີ່ດິນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ແມ່ນແທດເໝາະຖ້າດຳເນີນການຜະລິດໂດຍບຸກຄົນ ທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ ຫຼື ໂດຍຄອບຄົວ:

- ເຮັດນາ ນຳຟ້າ ຫຼື ນາຊົນລະປະທານ
- ປູກພືດລະດູຝົນ ໂດຍນຳໃຊ້ເຕັກນິກການຜະລິດເຊິ່ງອະນຸລັກ ເຊັ່ນ ຕົວຢ່າງ ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກນິເວດກະສິກຳ (SCV) ໂດຍໃຊ້ ພືດຕະກູນຖົ່ວ ປູກເປັນພືດໝູນວຽນຮ່ວມ.
- ປູກໄມ້ໃຫ້ໝາກ ແລະ ໄມ້ອຸດສະຫະກຳ ໂດຍນຳໃຊ້ເຕັກນິກການຜະລິດເຊິ່ງອະນຸລັກ.
- ລະບົບວັນນະກະເສດ ຕິດພັນກັບການໃຊ້ເຕັກນິກເຊິ່ງອະນຸລັກ
- ການລ້ຽງສັດ ແບບຄົງທີ່ ເຊັ່ນ: ລ້ຽງງົວ, ຄວາຍ, ແບ້ ໃນຄັ້ງ ຫຼື ພື້ນທີ່ທີ່ມີຮົ່ວອ້ອມ
- ການລ້ຽງປາໃສ່ໜອງ ປະສົມປະສານກັບການປູກພືດຕ່າງໆ
- ເຮັດສວນຜັກ, ຢາພື້ນເມືອງ ຫຼື ເຄື່ອງປ່າຂອງດີ້ງ

2. ຂອບເຂດຂອງການແບ່ງດິນ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ, 2003:

ທີ່ດິນກະສິກຳ (ມາດຕາ 17 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ):

- ສູງສຸດບໍ່ເກີນ 1 ຮຕ ຕໍ່ໜຶ່ງແຮງງານຕົ້ນຕໍ ໃນຄອບຄົວ ສຳລັບປູກເຂົ້າ (ລວມທັງໜອງປາ)
- ສູງສຸດບໍ່ເກີນ 3 ຮຕ ຕໍ່ໜຶ່ງແຮງງານຕົ້ນຕໍ ໃນຄອບຄົວ ສຳລັບປູກພືດເສດຖະກິດອາຍຸສັ້ນ ແລະ ພືດອຸດສະຫະກຳ
- ສູງສຸດບໍ່ເກີນ 3 ຮຕ ຕໍ່ໜຶ່ງແຮງງານຕົ້ນຕໍ ໃນຄອບຄົວ ສຳລັບປູກໄມ້ໃຫ້ໝາກ
- ສູງສຸດບໍ່ເກີນ 15 ຮຕ ຂອງທີ່ດິນເຊື່ອມໂຊມ ຫຼື ທົ່ງຫຍ້າ ຕໍ່ໜຶ່ງແຮງງານຕົ້ນຕໍ ໃນຄອບຄົວ ສຳລັບ ລ້ຽງສັດ

ທີ່ດິນບ່ອນທີ່ປ່າໄມ້ຖືກທຳລາຍ ຫຼື ປ່າຊູດໂຊມ (ມາດຕາ 21 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ):

- ບໍ່ເກີນ 3 ຮຕ ຕໍ່ໜຶ່ງແຮງງານຕົ້ນຕໍ ຫຼື ຕໍ່ຄອບຄົວ

ການຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນກະສິກຳ ສ່ວນບຸກຄົນ ຫຼື ຄອບຄົວ

ການຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນກະສິກຳ ແມ່ນຂະບວນການໜຶ່ງ ທີ່ຄວນດຳເນີນທຸກໆ 3 ປີ ເພື່ອໃຫ້ຄອບຄົວ ຫລື ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ພັດທະນາຕອນດິນ ໄດ້ມີເງື່ອນໄຂໃນການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ. ບັນດາຂັ້ນຕອນ ທີ່ສະເໜີໃຫ້ດຳເນີນພາຍຫຼັງສຳເລັດ ການກຳນົດເຂດແດນ, ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງບ້ານ ມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

Procedure 3 Registration of agricultural land parcels

Objectives

1. To provide land use rights (land titles) to owners of parcels of land who have undertaken permanent land development and improvements for a period of three years or more; the title can be issued in the name of the wife alone, the husband and wife or the husband alone.
2. To recognise the investment made by farmers in economic and sustainable land development activities by providing land titles
3. To support village land use plans and economic production plans
4. To increase village crop and livestock production by providing secure land tenure
5. To stabilise land use with the aim of reducing the encroachment of cultivation into delineated village forest areas
6. To provide a basis for monitoring the expansion of economic land use activities
7. To allow villagers to use land titles as collateral for taking out bank loans

Criteria for Verifying Permanent Land Development

The following criteria are used to determine if land parcels have been developed for a period of three years or more to the extent required to qualify for land registration:

Land Development Criteria:

The following types of development are appropriate if undertaken by individuals, both men or women, or families:

- Irrigated or rain-fed paddy
- Permanent annual rain-fed cropping of any crop using conservation farming practices, for example SCV and the use of legumes in crop rotations
- Permanent fruit trees and industrial tree crops using conservation farming practices
- Agro-forestry systems incorporating conservation farming practices
- Sedentary livestock systems for cattle, buffalo, and goat raising, including “khang” or fenced areas for large livestock
- Fish pond areas and integrated multiple cropping systems based on fish ponds
- Gardens for vegetables, medicinal plants or domesticated NTFPs

Land Allocation Ceilings as Expressed in the Land Law, 2003:

Agricultural Land (LL Art. 17):

- Up to 1 hectare per full-time family labour unit for rice (including fish farming)
- Up to 3 hectares per full-time family labour unit for commercial annual crops and industrial crops
- Up to 3 hectares per full-time family labour unit for orchards
- Up to 15 hectares per full-time family labour unit of deforested land or grass lands for pasture

Deforested or Degraded Forest Land (LL Art. 21):

- Up to 3 hectares per individual or family

Registering Individual or Family Agricultural Land Parcels

Land registration is a process that should ideally be completed every three years to enable families or individuals who have developed land parcels to have them registered and titled. The following steps are proposed after village boundary delineation, land use zoning and village land management plans have been completed.

ຂັ້ນຕອນ ຍ່ອຍ	ກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບ
1	ອະທິບາຍໃຫ້ຊາວບ້ານ (ທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ) ກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ເງື່ອນໄຂຕ່າງໆ ທີ່ຈະພິຈາລະນາ ໃນການພິສູດຫຼັກຖານ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ໂດຍນຳໃຊ້ວິທີການສຶກສາຊຸມຊົນ ທີ່ໂຄງການອອກໃບຕາດິນ ໄລຍະ II ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນມາ	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ, ອົງການ ບ້ານ.
2	ນຳໃຊ້ ແບບຟອມວິເຄາະການຖືຄອງທີ່ດິນຂອງຄອບຄົວ ທີ່ທ້ອງຖານ ກຸ່ມ ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ເປັນຜູ້ສ້າງຂຶ້ນ ເພື່ອວິເຄາະ ໃຫ້ເຂົ້າໃຈສະພາບຂອງກຳມະສິດທີ່ດິນ ແລະ ສະພາບ ການອ້າງສິດໃນຕອນດິນ ຂອງຄອບຄົວ ແລະ ບຸກຄົນພາຍໃນບ້ານ	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ, ອົງການ ບ້ານ
3	ນຳໃຊ້ເງື່ອນໄຂ ໃນການພິສູດຫຼັກຖານທີ່ດິນ ເພື່ອໂຈ້ແຍກໃຫ້ເຫັນ ຕອນດິນຂອງບຸກຄົນ ຊຶ່ງໄດ້ພັດທະນາມາແລ້ວ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂພຽງພໍ ເພື່ອຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນ	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ, ອົງການ ບ້ານ
4	ຄົ້ນຫາໃບຢັ້ງຢືນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ, ໃບແຈ້ງເສຍພາສີທີ່ດິນ ພ້ອມໃບຮັບເງິນ, ໃບວັດແທກທີ່ດິນເກົ່າ ແລະ ເອກະສານອື່ນໆ ທີ່ ສາມາດໃຊ້ຢັ້ງຢືນໃນການອ້າງສິດຕໍ່ທີ່ດິນ	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ, ອົງການ ບ້ານ
5	ດຳເນີນການພິສູດຫຼັກຖານຕອນດິນ ໂດຍສົມທົບປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ທີ່ ຮຽກຮ້ອງສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ເຈົ້າຂອງຕອນດິນຂ້າງຄຽງ, ນາຍບ້ານ ແລະ ຜູ້ອາວຸໂສ ເຊັ່ນ: ເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມ (ໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນການຖືຄອງ ຕອນດິນຂອງຄອບຄົວ ແລະ ເງື່ອນໄຂການພັດທະນາທີ່ດິນ)	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ (ໂດຍການ ສະໜັບສະໜູນຈາກ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ) ແລະ ອົງການບ້ານ
6	ສ້າງເອກະສານກ່ຽວກັບການພິສູດຫຼັກຖານໃຫ້ສຳເລັດ (ບົດລາຍ ງານ) ຕາມທີ່ໄດ້ອະທິບາຍວິທີການໄວ້ ຢູ່ໃນຄຳສັ່ງແນະນຳ ຂອງ ລັດຖະມົນຕີ ສະບັບເລກທີ 564/ອຄດຊ, ສິງຫາ 2007	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ (ໂດຍການ ສະໜັບສະໜູນ ຈາກ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ) ແລະ ອົງການບ້ານ
7	ດຳເນີນການສຳຫຼວດ ວັດແທກ ຕອນດິນກະສິກຳທີ່ໄດ້ພັດທະນາ ມາ ເປັນເວລາ 3 ປີ ຂຶ້ນໄປ ໂດຍນຳໃຊ້ແຜນທີ່ພູມິປະເທດດິຈິຕອນ, ແຜນ ທີ່ພາບດາວທຽມ ແລະ GPS.	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ (ໂດຍການ ສະໜັບສະໜູນຈາກ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ) ແລະ ອົງການບ້ານ
8	ບັນທຶກຕອນດິນແຕ່ລະຕອນທີ່ໄດ້ວັດແທກ ລວມທັງ ຊື່ຂອງແຕ່ລະ ຄອບຄົວ ຫລື ການຈັດຕັ້ງ; ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ຫຼື ພໍ່ແມ່ ຂອງເຈົ້າຂອງຕອນດິນ, ເລກລະຫັດຂອງແຜນທີ່ຕອນດິນ, ຂະໜາດ ແລະ ເນື້ອທີ່ ຂອງຕອນດິນ.	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ ແລະ ອົງການບ້ານ
9	ປ້ອນຂໍ້ມູນການສຳຫຼວດເຂົ້າໃນລະບົບ GIS ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ດິຈິ ຕອນ ຕອນດິນທີ່ໄດ້ທຳການສຳຫຼວດ	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ ດິນ ປະຈຳເມືອງ (ໂດຍ ການ ສະໜັບສະໜູນ ຈາກຂັ້ນສູນກາງ)
10	ສ້າງ ເອກະສານ ແລະ ປຶ້ມທະບຽນ ຕອນດິນໃຫ້ສຳເລັດ	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳ ແຂວງ ແລະ ເມືອງ
11	ອອກໃບຕາດິນໃຫ້ຄອບຄົວ ຫຼື ບຸກຄົນ	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ ດິນປະຈຳ ແຂວງ ແລະ ເມືອງ
12	ສົ່ງສະຖິຕິ ແລະ ແຜນທີ່ຕອນດິນທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ ຂອງແຕ່ລະ ເມືອງ ໃຫ້ແຂວງ (ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ)	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ ແລະ ແຂວງ

Step	Activity	Responsible Agency/Authority
1	Explain to villagers, both men and women, the objectives and benefits of land registration and the criteria that will be used for adjudication, using CES methods developed by the LLTP II	DLMA and VA
2	Utilise the Family Land Tenure Analysis Form prepared by DAFO and DLMA to understand land ownership and land parcel claim status of all families or individuals in the village.	DLMA and VA
3	Using the land adjudication criteria identify the permanently developed individual plots eligible for adjudication and registration.	DLMA and VA
4	Identify TLUCs, Land Tax Declarations and receipts, old Land Survey Certificates and other land documents that can be used as proof of claim.	DLMA and VA
5	Undertake land parcel adjudication activity in consultation with persons who claim land use rights, persons who claim the land use right on adjoining land parcels, the Village Head, and senior members of the village such as the Front for Construction (using the family land tenure data and the land development criteria)	DLMA (with support from PLMA) and VA
6	Completed an adjudication document (report) as explained in Ministerial Direction 564/NLMA, August 2007)	DLMA (with support from PLMA) and VA
7	Undertake accurate and appropriate cadastral surveys of agricultural land parcels which have been developed for three years or more using satellite image map prints and GPS	DLMA (with support from PLMA) and VA
8	Record the details of each land parcel measured, including, name of family individual or organisation, particulars of the land owner and the land owners parents, code number of the land parcel map, and land parcel dimensions and area	DLMA and VA
9	Enter survey details in the GIS and draw digital land parcel maps for all parcels surveyed	DLMA (with support from national level)
10	Complete the Land Files and Land Parcel Register Book	PLMA and DLMA
11	Issue Land Titles to families or individuals	PLMA and DLMA
12	Provide statistics and cadastral maps on registered land parcels per district to the provincial level (PLMA)	DLMA and PLMA

ຂັ້ນຕອນ 4 ການຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນລວມຂອງບ້ານ

ຄຳສັ່ງແຜນນຳຂອງລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 564/ອຄດຊ, ສິງຫາ 2007 ກ່ຽວກັບການພິສູດຫຼັກຖານ ສິດຄອບຄອງທີ່ດິນ ເພື່ອຂໍຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ໄດ້ອະທິບາຍວ່າ ທີ່ດິນລວມໝູ່ ແມ່ນທີ່ດິນທີ່ເປັນຂອງສະຫະກອນ, ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງລວມໝູ່, ທີ່ດິນຂອງບ້ານທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍ ກຸ່ມຄົນ ຫຼື ກຸ່ມຊົນເຜົ່າຢູ່ພາຍໃນບ້ານ. ທີ່ດິນລວມໝູ່ ລວມມີ:

1. ທີ່ດິນທີ່ແບ່ງໃຫ້ຄອບຄົວ ເພື່ອທຳການຜະລິດເປັນລະດູການ ຊຶ່ງບໍ່ແມ່ນກຳມະສິດຂອງບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ (ໃນເຂດກະສິກຳຂອງບ້ານ)
2. ປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ
3. ປ່າສັກສິດ, ປ່າຊ້າ, ປ່າຫວງຫ້າມ, ປ່າມະເຫສັກ
4. ທີ່ດິນເພື່ອທຳພິທີກຳທາງດ້ານຮີດຄອງປະເພນີ ຫຼື ທາງສາດສະໜາ
5. ເຂດລ້ຽງສັດລວມຂອງບ້ານ

ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ອອກໃບຕາດິນເປັນຂອງລວມໝູ່ ບໍ່ສາມາດຊື້ຂາຍ ຫຼື ໂອນກຳມະສິດໄດ້.

ມາດຕາ 7 ຂອງດຳລັດເລກທີ 88, ເດືອນມິຖຸນາ 2008 ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ໄດ້ກຳນົດຂໍ້ຫ້າມສຳລັບການອອກໃບອະນຸຍາດສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ (ໃບຕາດິນ) ຫຼື ສິດໃຊ້ທີ່ດິນ (ໃບແຜນທີ່ດິນ) ສຳລັບ ປ່າປ້ອງກັນຂອງບ້ານ ແລະ ປ່າສະຫງວນບ້ານ ຊຶ່ງຖືວ່າເປັນຊັບສົມບັດຂອງລັດ.

ບັນດາຂັ້ນຕອນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນລວມໝູ່ຂອງບ້ານ ຕໍ່ໄປນີ້ ໄດ້ສະເໜີໃຫ້ດຳເນີນພາຍຫຼັງສຳເລັດການກຳນົດ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ທີ່ດຳເນີນໂດຍທ້ອງຖານ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນເມືອງ.

ຂັ້ນຕອນ ຍ່ອຍ	ກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບ
1	ອົງການບ້ານ, ໂດຍຕາງໜ້າໃຫ້ຊາວບ້ານ, ສົ່ງແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ເພື່ອເປັນສິ່ງຢັ້ງຢືນ ຕໍ່ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ເມືອງ ໃນການຂໍຂຶ້ນທະບຽນ.	ຫ້ອງການ ກຸ່ມ ເມືອງ, ອົງການ ຄຸ້ມ ຄອງ ທີ່ ດິນ ປະ ຈຳ ເມືອງ ແລະ ອົງການປົກຄອງບ້ານ
2	ກວດສອບວ່າ ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໄດ້ນຳໃຊ້ວິທີການ ສ້າງແຜນທີ່ ທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຊັດເຈນ ແລ້ວບໍ່ ເຊັ່ນ: ແຜນທີ່ພາບ ດາວທຽມ ແລະ ກວດວ່າຈຸດເຂດແດນຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໄດ້ ມີການກວດສອບ ແລະ ສ້າງເປັນແຜນທີ່ດີຈິຕອນ ໂດຍນຳໃຊ້ ລະບົບ GIS ຫຼືບໍ່.	ຫ້ອງການ ກຸ່ມ ເມືອງ, ອົງການ ຄຸ້ມ ຄອງ ທີ່ ດິນ ປະ ຈຳ ເມືອງ ແລະ ອົງການປົກຄອງບ້ານ
3	ປະຊຸມກັບຊາວບ້ານ ທົບທວນ ແລະ ກວດສອບຄືນຈຸດທີ່ຕັ້ງຕ່າງໆ ຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລ້ວ ກຳນົດເຂດທີ່ຈະຂຶ້ນທະບຽນເປັນ ຂອງລວມໝູ່ ເຊັ່ນ: ເຂດປ່າສັກສິດ, ເຂດປ່າຊົມໃຊ້ ແລະ ເຂດ ລ້ຽງສັດຂອງບ້ານ	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນເມືອງ ແລະ ອົງການປົກຄອງບ້ານ
4	ຂຽນສັ່ງລວມຫຍໍ້ ສະພາບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບທີ່ດິນລວມໝູ່ ປະເພດຕ່າງໆ ໂດຍ ນຳໃຊ້ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນເອກະສານອ້າງອີງ	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນເມືອງ, ອົງການປົກຄອງບ້ານ
5	ລົງສຳຫຼວດພື້ນທີ່ ເພື່ອກວດສອບຄືນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ຈະຂຶ້ນ ທະບຽນເປັນຂອງລວມໝູ່	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນເມືອງ, ອົງການປົກຄອງບ້ານ
6	ບັນທຶກລາຍລະອຽດ ຕອນດິນລວມໝູ່ ຫຼື ຕອນດິນລວມຂອງບ້ານ ແຕ່ລະຕອນ ທີ່ໄດ້ວັດແທກ ແລ້ວໃຫ້ລະບຸຊື່ທີ່ຈະອອກໃບໃບຕາ ດິນ ວ່າຈະອອກຊື່ບ້ານ ຫຼື ກຸ່ມນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ສະມາຄົມໃດໜຶ່ງ, ພ້ອມເລກລະຫັດ, ຂະໜາດ ແລະ ການນຳໃຊ້ປະຈຸບັນ.	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນເມືອງ, ອົງການປົກຄອງບ້ານ
7	ຖ້າການສະເໜີໄດ້ຮັບການເຫັນດີ ກໍອອກໃບຕາດິນ ລວມ ຫຼື ໃບ ຕາດິນເປັນຕອນ ໃຫ້.	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນເມືອງ

Procedure 4 Registering village collective or communal land parcels

Ministerial Direction No 564/NLMA, August 2007, on Adjudication of Land Occupancy Right for issue of Land Titles explains that collective land means: “land belonging to co-operatives, collective organisations, village lands collectively used by groups of people or ethnic groups in a village. Collective lands include:

1. Land allocated to households for undertaking seasonal agricultural production with no individual having definite ownership (village agricultural zone or khet kasikham khong ban)
2. Village use forest (pa som sai khong ban)
3. Sacred forest and cemeteries (pa saksit, pa cha, pa houg harm, pa mahasak)
4. Lands for organising traditional or religious rites
5. Common grazing land (khet liang sat khong ban)

Forests and agricultural lands that are collectively titled can not be sold or transferred.

Article 7 of Decree No. 88, June 2008, on the Implementation of the Land Law, prohibits the granting of Land Use Rights (Land Title) or Land Utilisation Rights (Land Survey Certificate) for Protection Forests, Conservation Forests and Unexploited Forest Land. This means that Land Titles can not be issued for Village Protection Forests, and Village Conservation Forests, which will remain the property of the State.

The following steps for registering village communal land are proposed after village land use zoning has been completed by the DAFO and DLMA.

Step	Activity	Responsible Agency/Authority
1	Provide the Village Land Zoning Map and the Village Land and Forest Management Agreement as proof of claim by the Village Authorities, on behalf the community, for the proposed collective land areas	DAFO, DLMA and VA
2	Verify that the land use zoning was undertaken using appropriate and accurate mapping methods, i.e. satellite image map prints, and that the boundary points of the land use zones were verified and mapped using GIS software	DAFO, DLMA and VA
3	Meet with villagers to review and verify the location of the various land use zones, and identify the zones that will be registered as communal land, i.e., village sacred areas, village forest use zone, village common grazing land etc	DLMA and VA
4	Outline in a written document the conditions of management and use that will relate to the communal land categories, using the Village Land and Forest Management Agreement as a reference document	DLMA and VA
5	Undertake a ground survey to verify the land use zones that will be registered as communal village land	DLMA and VA
6	Record the details of each communal or village land parcel measured, indicating if it is in the name of the entire village community or in the name of a user group or association, code number, dimension and area and current use.	DLMA and VA
7	If the application is acceptable issue the Communal Land Title or Titles for the communal land parcels	DLMA

ເອກະສານເພື່ອຄົ້ນຄ້ວາຕື່ມ:

ຄໍາສັ່ງແນະນໍາເລກທີ 564/ອຄດຊ, ເດືອນສິງຫາ 2007

ດໍາລັດເລກທີ 88 ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ, ເດືອນມິຖຸນາ 2008

ຄໍາສັ່ງແນະນໍາເລກທີ 1668/ອຄດຊ, ວັນທີ 29 ເມສາ 2008 ກ່ຽວກັບຮູບແບບໃໝ່ຂອງໃບຕາດິນ ແລະ ປຶ້ມທະບຽນ
ທີ່ດິນ

Further Reading

NLMA (2007): Ministerial Instruction 564/NLMA

PMO (2008): Decree No. 88 on the Implementation of the Land Law

NLMA (2008): Instruction No. 1668/NLMA.CAB on New Formats for Land Titles and Registration Books

ບາດກ້າວທີ 8 ເຄືອຂ່າຍ ແລະ ການເຄືອຂ່າຍ ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

ຄຳນິຍາມ

- **ກຸ່ມບ້ານ:** ແມ່ນ ກຸ່ມຂອງບັນດາບ້ານທີ່ຖືກຈັດລວມເຂົ້າກັນ ເປັນຫົວໜ່ວຍການບົກຄອງຢ່ອຍ ຂອງເມືອງ.
- **ເຄືອຂ່າຍບ້ານ:** ແມ່ນກຸ່ມຂອງບ້ານ ທີ່ອາດຈະຢູ່ ຫຼື ບໍ່ຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານດຽວກັນ ແຕ່ມີສະພາບເງື່ອນໄຂທາງດ້ານນິເວດ ຄ້າຍຄືກັນ.
- **ການເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານ:** ແມ່ນກິດຈະກຳລວມຮ່ວມກັນ ລະຫວ່າງຫຼາຍໆບ້ານ ທີ່ຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານດຽວກັນ ຫຼື ໃນເຄືອຂ່າຍບ້ານດຽວກັນ ທີ່ແນໃສ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ການແກ້ໄຂບັນຫາຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ສະດວກ ເພື່ອບັນລຸການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງ.

ຈຸດປະສົງຂອງເຄືອຂ່າຍບ້ານ ແລະ ການເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານ

ການມີຄວາມແຕກໂຕ້ກັນ ລະຫວ່າງບ້ານພາຍໃນກຸ່ມບ້ານ ມີແນວໂນ້ມ ເປັນສາເຫດພາໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ເປັນເອກະພາບ ແລະ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບເຂດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ວິທີການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພາະວ່າຊາວບ້ານມາຈາກຫຼາຍຊົນເຜົ່າທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ມັກອາໄສໃນບ່ອນທີ່ມີລະດັບສູງແຕກຕ່າງກັນ, ມີທັດສະນະຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແຕກຕ່າງກັນ, ມັກຈະມີການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ (ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ) ຂ້າມເຂດແດນບ້ານຕົນເອງສະເໝີ ແລະ ກໍມີຮູບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ/ຫຼື ລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ ແຕກຕ່າງກັນ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ເຄືອຂ່າຍບ້ານ ຈຶ່ງມີຈຸດປະສົງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ເພື່ອແກ້ໄຂ ບັນຫາຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແລະ ການລ່ວງລຳເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ລະຫວ່າງບ້ານ ທີ່ນອນຢູ່ໃນເຄືອຂ່າຍ ດ້ວຍການຮ່ວມມືຢ່າງໃກ້ສິດກັບໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍປະຈຳບ້ານ.
- ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂໍ້ຕົກລົງການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຂຶ້ນຕື່ມ.
- ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ຢູ່ລຽບຕາມເຂດແດນຂອງບ້ານຕ່າງໆ ມີຄວາມສອດຄ່ອງກົມກຽວກັນ.
- ເພື່ອຖ່າຍທອດບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການທີ່ດີ ຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈາກບ້ານໜຶ່ງໄປຫາບ້ານອື່ນ. ເພື່ອປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນວຽກງານ ຢຸດຕິການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ພາຍໃນກຸ່ມບ້ານ.
- ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມສ່ຽງຈາກການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ໂດຍຄົນພາຍນອກ ດ້ວຍການເສີມສ້າງໃຫ້ການຮ່ວມມື ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ ເຂັ້ມແຂງ ໜັກແໜ້ນຂຶ້ນ ພາຍໃນກຸ່ມບ້ານ.
- ເພື່ອແນະນຳ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນກັນ ກ່ຽວກັບວຽກບັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີ ຂອງຊາວບ້ານ ເຊັ່ນ: ວິທີການປູກພືດອາຍຸສັ້ນ ແລະ ພືດອື່ນໆ ເປັນສິນຄ້າ ແລະ ການຕະຫຼາດ.
- ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນພາລະແບກຫາບ ຂອງພະນັກງານລັດ ດ້ວຍການກະຈາຍຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນວຽກງານການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ຊາວບ້ານ.
- ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບໃນການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມທາງດ້ານວິຊາການ ຂອງ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ ໂດຍຜ່ານສູນບໍລິການເຕີກນີ້ກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ສູງຂຶ້ນ.

ລັກສະນະຂອງການເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານ

ການເຄືອຂ່າຍກັນ ຈະລວມມີການພົວພັນ ປະສານສົມທົບກັນຢ່າງໃກ້ສິດ ລະຫວ່າງ ຄະນະກຳມະການ ແລະ ຊາວບ້ານ ຂອງບັນດາບ້ານທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງກັນ. ການເຄືອຂ່າຍ ມີລັກສະນະດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ການມີສ່ວນຮ່ວມ: ການໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ຕັດສິນໃຈດ້ວຍຕົນເອງ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງ.

ການສ້າງຄວາມເປັນເຈົ້າ: ເປັນການປັບປຸງການຈັດຕັ້ງ ພ້ອມຂຶ້ນຄວາມສາມາດ ຂອງຊາວບ້ານໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ສ້າງໃຫ້ຊາວບ້ານມີຄວາມຊຳນານງານ ແລະ ມີເຄື່ອງມື ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ດ້ວຍຕົນເອງ.

ການໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຕໍ່ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ: ເປັນການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ໃຫ້ ຊາວບ້ານ ທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ ໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເປັນເຈົ້າການ ໃນການຕັດສິນບັນຫາກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັດສັນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ.

ການພົວພັນລະຫວ່າງຊຸມຊົນ: ເປັນການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ ໃນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ເປັນການສ້າງໃຫ້ເກີດມີຄວາມເຊື່ອມໂຍງກັນລະຫວ່າງບ້ານ ຊຶ່ງ

Stage 8 Village and Village Cluster Networks & Networking

Definitions

Village Cluster or Kumban: An “administrative grouping” of villages at the “sub-district” level

Village Network: A group of villages that may or may not be located in the same kumban but which share similar ecological conditions

Village Networking: Collaborative activity between villages within a kumban or village network to facilitate the resolution of land use conflicts for the sustainable management of natural resources

Objectives of village networks and village networking

Dissimilarities within village clusters tend to cause villages to have disagreements and conflicts over management areas and land use practices, because they are of different ethnic groups, they may reside at different altitudes, they have different attitudes to natural resource use and management, they usually use land and natural resources (e.g. NTFPs) beyond the village boundaries, and they have different forest land uses and/or farming systems. The objectives of village networks are therefore:

- To solve difficult inter-village boundary conflicts and land use infringements between villages in the network, in close cooperation with the village mediation units
- To implement village and village cluster LFMAs and land management plans more effectively
- To ensure that management and use of forest and land use zones along different village boundaries is consistent
- To transfer positive forest and land use experiences and lessons from one village to another
- To contribute to shifting cultivation amelioration within the village cluster
- To reduce the risk of outside illegal exploitation of forest resources by strengthening co-operation and surveillance within the village cluster
- To introduce and share village livelihood development initiatives, e.g., commercial annual and commercial crop production and marketing
- To reduce the workload of government staff by transferring responsibilities for land and forest management to villagers
- To improve the effectiveness of technical assistance provided by the DAFO through the Technical Service Centres

Attributes of Inter-village Networking

Networking involves close co-operation between committees and communities in neighbouring villages. It has the following attributes:

Participatory: It involves villagers meaningfully and encourages them to make their own decisions regarding sustainable natural resource management.

Empowering: It strengthens community organisation and capability and provides villagers with the skills and tools to address their own natural resources management problems.

Gender Responsive: It promotes the active participation of women and men in decisions regarding resource allocation and management.

Inter-community: It promotes inter-village cooperation to solve resource use conflicts and creates linkages among villages to develop networks which support forest and land management and community development activities.

PLUP at village cluster level provides an ideal framework for establishing village networks and conducting networking activity, as illustrated in the diagram below.

ຈະນຳໄປສູ່ການສ້າງເຄືອຂ່າຍບ້ານ ທີ່ຈະສະໜັບສະໜູນ ໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ກໍຄື ກິດຈະກຳພັດທະນາຊຸມຊົນອື່ນໆ ຂຶ້ນ.

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຢູ່ຂັ້ນກຸ່ມບ້ານ ຈະເຮັດໃຫ້ມີ “ກອບທີ່ແທດເໝາະ” ສຳລັບ ການສ້າງເຄືອຂ່າຍບ້ານ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງເຄືອຂ່າຍ ດັ່ງທີ່ສະແດງໃນແຜນສະແດງຂ້າງດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ໃນລະດັບຕໍ່ໄປນີ້ ເປັນການອະທິບາຍກິດຈະກຳເຄືອຂ່າຍທີ່ໄດ້ສະເໜີ ໃນແຜນສະແດງຂ້າງເທິງ.

ຂັ້ນຕອນ 1 ການລິເລີ່ມ ແລະ ການສ້າງເຄືອຂ່າຍກຸ່ມບ້ານ

ອົງການບ້ານ, ຄະນະກຳມະການພັດທະນາບ້ານ ແລະ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ຈາກບ້ານຕ່າງໆ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການລິເລີ່ມ ແລະ ການສ້າງເຄືອຂ່າຍກຸ່ມບ້ານ.

ເລີ່ມການເຄືອຂ່າຍ: ການເຄືອຂ່າຍຈະເລີ່ມຂຶ້ນ ໃນໄລຍະການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ເມື່ອຄະນະກຳມະການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບ້ານ ທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງກັນ ມາປະຊຸມກັນ ປຶກສາຫາລື ແລະ ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງບ້ານ.

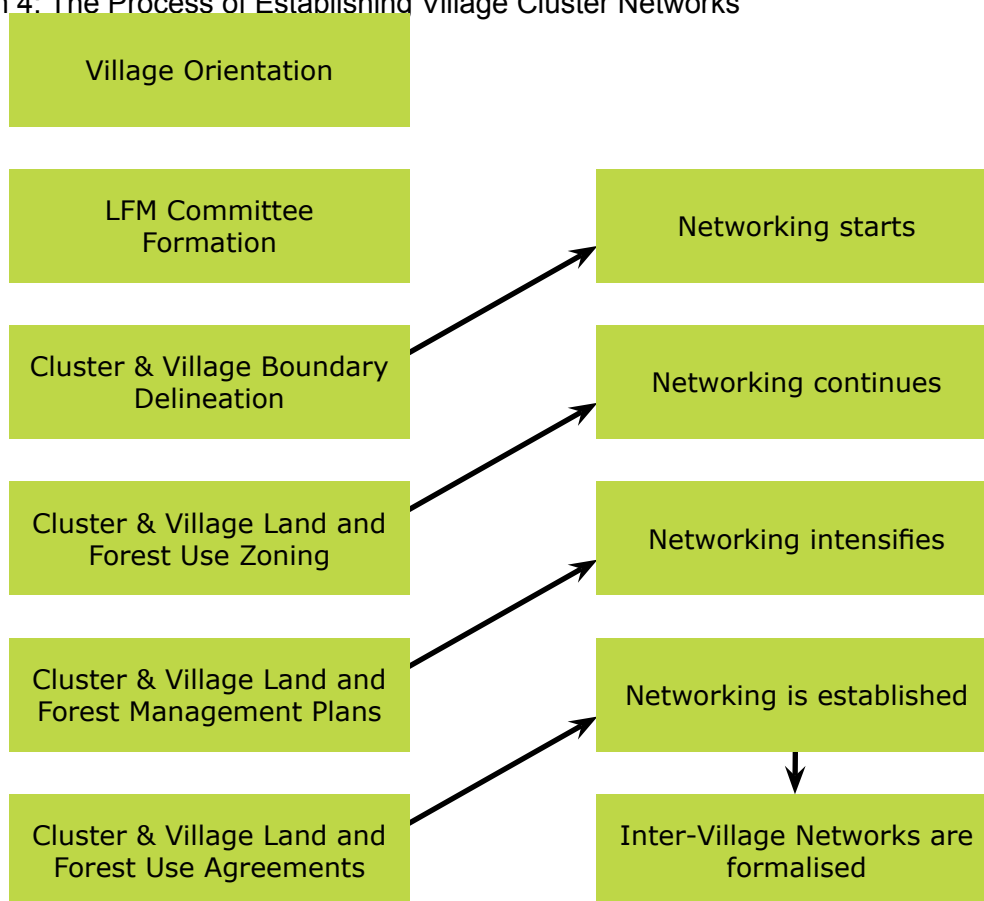
ກິດຈະກຳເບື້ອງຕົ້ນ ໃນການເຄືອຂ່າຍ ລວມມີ:

- ປຶກສາຫາລື ແລະ ຕົກລົງກ່ຽວກັບຈຸດທີ່ຕັ້ງຂອງເຂດແດນ
- ເຈລະຈາເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດແດນ
- ເຊັນຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ຂໍການຮັບຮອງໂດຍອົງການປົກຄອງເມືອງ
- ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ຊຶ່ງຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແຕ່ລະກຸ່ມບ້ານ

ການເຄືອຂ່າຍ ສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ: ໃນໄລຍະການເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານ. ກິດຈະກຳການເຄືອຂ່າຍທີ່ສືບຕໍ່ເຄື່ອນໄຫວມີດັ່ງນີ້:

Diagram 4: The Process of Establishing Village Cluster Networks

A brief description of the networking activities illustrated in Diagram 4 is provided below.

Procedure 1 Initiating and establishing village cluster networks

The Village Administrative Authorities, Village Development Committees, and Village Land and Forest Management Committees are involved in initiating and establishing village cluster networks.

Networking starts: During village and village cluster boundary delineation when the village PLUP committees of neighbouring villages meet to discuss and agree on village boundaries.

The initial networking activities include:

- Consultation and agreement on the boundary locations
- Negotiations to resolve any boundary disagreements
- Signing Village Boundary Agreements and verification by District Authorities
- Agreeing on the village management areas for which each cluster village will be responsible

Networking continues: During village and village cluster land use zoning activity. These continuing networking activities include:

- Considering zoning along village cluster boundaries to ensure, as much as possible, that the land use zones on either side of the boundary are consistent
- Resolving any conflicts that arise between neighbouring villages in the cluster regarding different land zoning objectives, e.g., protection forest zones and agricultural zones
- Preparing and distribution of land use zone maps which are used to communicate and reinforce land zoning arrangements between cluster villages

- ພິຈາລະນາ ກຳນົດເຂດທີ່ຢູ່ລຽບຕາມເຂດແດນຂອງກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນລຽບຕາມເຂດແດນດັ່ງກ່າວ ມີຄວາມກົມກຽວກັນ.
- ແກ້ໄຂທຸກຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງບ້ານໃກ້ຄຽງທີ່ຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານທີ່ມີ ໂດຍສະເພາະໃນກໍລະນີທີ່ມີຈຸດປະສົງນຳໃຊ້ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນລຽບຊາຍແດນບ້ານ ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ການກຳນົດເປັນເຂດປ່າປ້ອງກັນໃນບ້ານໜຶ່ງ ແລະ ເປັນເຂດທຳການຜະລິດໃນອີກບ້ານໜຶ່ງ.
- ສ້າງ ແລະ ແຈກຢາຍ ແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອພົວພັນ ແລະ ບັບປຸງເຮັດໃຫ້ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນລະຫວ່າງກຸ່ມບ້ານນັ້ນ ມີຄວາມໝັກແໜ້ນຂຶ້ນ.
- ສ້າງແຜນປ້າຍສະແດງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ໃຫ້ຊາວບ້ານຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈ ເຖິງລາຍລະອຽດການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານ ແລະ ລະຫວ່າງກຸ່ມບ້ານ.

ການເຄືອຂ່າຍເຂັ້ມຂຸ້ນ ໜັກແໜ້ນ ຂຶ້ນ: ການເຄືອຂ່າຍຈະໜັກແໜ້ນຂຶ້ນ ເມື່ອສຳເລັດການສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ. ກິດຈະກຳການເຄືອຂ່າຍມີດັ່ງນີ້:

- ປຶກສາຫາລື ເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມສະເໝີພາບກັນ ໃນການນຳໃຊ້ແຫຼ່ງນ້ຳ ທີ່ສະໜອງໃຫ້ເນື້ອທີ່ນາໃນບ້ານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ແຫຼ່ງນ້ຳຢູ່ອອດຫ້ວຍ ແລະ ລຸມຫ້ວຍ.
- ກຳນົດວິທີການນຳໃຊ້ໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຮ່ວມກັນ ລະຫວ່າງບ້ານທີ່ຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານ.
- ກຳນົດວິທີການລ້ຽງສັດຮ່ວມກັນ ຢູ່ໃນເຂດລ້ຽງສັດທີ່ເປັນຂອງສ່ວນລວມລະຫວ່າງບ້ານ ທີ່ຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານ.

ເຄືອຂ່າຍໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢ່າງໝັ້ນຄົງ: ເຄືອຂ່າຍຈະເກີດເປັນຕົນໂຕຂຶ້ນ ເມື່ອຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ສຳເລັດ ແລະ ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ກິດຈະກຳການເຄືອຂ່າຍລວມມີ:

- ການສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ລະຫວ່າງບ້ານ ຫຼື ລະຫວ່າງກຸ່ມບ້ານ ໂດຍຕາງໜ້າຂອງບັນດາບ້ານທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງກັນ.
- ແຈກຢາຍຂໍ້ຕົກລົງການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໃຫ້ທຸກໆບ້ານໃນກຸ່ມບ້ານ ຫຼັງຈາກໄດ້ຮັບການເຊັນຢັ້ງຢືນ ແລະ ປະທັບຕາ ຈາກທ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ.

ຂັ້ນຕອນ 2 ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານ

ບັນດາກິດຈະກຳການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງເຄືອຂ່າຍບ້ານ ຊຶ່ງຊາວບ້ານທັງຍິງ ແລະ ຊາຍຕ້ອງມີສ່ວນຮ່ວມ ໄດ້ສັງລວມໄວ້ ໃນລຳດັບຕໍ່ໄປນີ້:

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 1 ກະກຽມເອກະສານ ແລະ ເຄື່ອງມື ສຳລັບການເຄືອຂ່າຍ

ວັດຖຸອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງມື ທີ່ແຕ່ລະກຸ່ມບ້ານຕ້ອງໄດ້ກະກຽມ ລວມມີ: ເອກະສານບັນທຶກ ການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນບ້ານ, ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງບ້ານ, ບັນທຶກການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງບ້ານ, ແຜນທີ່ແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ, ແຜນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງບ້ານ, ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ, ແຜນທີ່ແຫຼ່ງນ້ຳ ທີ່ກວມພື້ນທີ່ຂອງກຸ່ມບ້ານ, ແຜນທີ່ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ, ຂໍ້ມູນອື່ນໆຂອງບ້ານເຊັ່ນ: ຂໍ້ມູນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ຂໍ້ມູນພົນລະເມືອງ, ຂໍ້ມູນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ອື່ນໆ.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 2 ກອງປະຊຸມເຄືອຂ່າຍ ຄັ້ງປະຖົມມະເລີກ

ຈັດກອງປະຊຸມລະຫວ່າງຕາງໜ້າຂອງແຕ່ລະບ້ານ ທີ່ຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານ ຂຶ້ນຢູ່ບ້ານໃດບ້ານໜຶ່ງ ໂດຍເຊື່ອເຊີນເອົາຕາງໜ້າຂອງຄະນະພັດທະນາບ້ານ ແລະ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນບ້ານ ຂອງແຕ່ລະບ້ານ ເຂົ້າມາຮ່ວມ. ຈຸດປະສົງຂອງກອງປະຊຸມຄັ້ງປະຖົມມະເລີກນີ້ ແມ່ນເພື່ອ:

- ສັງລວມກິດຈະກຳການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສຳເລັດຜ່ານມາ.
- ສະເໜີໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມຮັບຮູ້ ບັນດາຂໍ້ຕົກລົງ, ແຜນທີ່ ແລະ ຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ.
- ສະເໜີແນວຄວາມຄິດກ່ຽວກັບການເຄືອຂ່າຍ.
- ທົບທວນ ຕີລາຄາຄືນ ຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆ ແລະ ແຜນທີ່ຂອງບ້ານ.
- ກຳນົດທາງຊ່ອງທາງ ແລະ ໂອກາດ ທີ່ເອື້ອຕໍ່ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບ້ານ.
- ຊອກຮູ້ບັນຫາ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ມີການເຈລະຈາ ຫຼື ໄກ່ເກຍກັນ.
- ກຳນົດທາງໂອກາດທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ສຳລັບການພັດທະນາບ້ານ.
- ເຮັດໃຫ້ບັນລຸຄວາມເປັນເອກະພາບກັນ ໃນການສ້າງໃຫ້ເຄືອຂ່າຍຖືກຮັບຮູ້ເປັນທາງການ.

- Preparing the village land use zone sign boards which are used to advertise and improve awareness of the zoning arrangements to residents in cluster villages and between cluster villages

Networking intensifies: When village and village cluster land management plans are being prepared. Networking activities include:

- Discussing equitable uses of water resources that serve paddy areas in more than one village, i.e., upstream and downstream resource management and use
- Working out arrangements for the shared use of wood and NTFPs between villages in the cluster
- Working out arrangements for the shared use of communal grazing lands between villages in the cluster

Networking is firmly established: When village forest and agricultural land management agreements are prepared and implemented. Networking activities include:

- Preparation of inter-village or cluster LFMA's by representatives of neighbouring villages
- Distribution of village and village cluster LFMA's to all villages within the cluster after they have been stamped and signed by DAFO.

Procedure 2   Operating village networks

Several activities involved in operating village networks are described below. Men and women participate in each of these activities.

Step 1   Preparing networking tools and materials

The following materials and tools for each of the cluster villages are prepared: Village LFMC formation record, village boundary agreement, village boundary conflict resolution records (if these exists), village land use zone maps, village land management plans, village forest and land management agreement, small watershed map, village land use zone cluster map, other village data such as non-timber forest products (NTFPs), population, land use data, etc.

Step 2   Initial network meeting

A meeting of village representatives from each of the villages in the village cluster is arranged at one of the villages. Representatives of the Village Development Committees and the Village LFMC are invited. The objectives of the initial meeting are to:

- Summarise the PLUP activities that have been completed in the past
- Show the participants the various agreements, maps and information which have been produced
- Introduce the idea of networking
- Review the village agreements and village maps
- Identify opportunities for inter-village co-operation
- Identify land use issues requiring negotiation or mediation
- Identify village development opportunities
- Seek agreement on formalising a network
- Select some issues to illustrate network co-operation

Step 3   Summary of land use planning activities

At the initial meeting DAFO and DLMA staff summarise the PLUP activities that have been undertaken in the past in each village. The documents and maps that have been produced are shown and explained to facilitate the presentation. This presentation refreshes villager's memories and focuses attention on boundary agreements, land use zones delineated and the contents of the village LFMA's. Discussion between authorities and local people is encouraged to get the villagers involved.

- ຄັດເລືອກເອົາບາງບັນຫາ ມາເປັນຕົວຢ່າງ ເພື່ອໃຊ້ອະທິບາຍ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນພາບ ຂອງການຮ່ວມມືເຄືອຂ່າຍ.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 3 ສັງລວມກິດຈະກຳການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ຢູ່ໃນກອງປະຊຸມຄັ້ງປະຖົມມະເລີກນັ້ນ, ພະນັກງານຈາກ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ເປັນຜູ້ສະຫຼຸບສັງລວມ ກິດຈະກຳການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ໄດ້ປະຕິບັດຜ່ານມາຢູ່ແຕ່ລະບ້ານ ແລະ ນຳເອົາ ເອກະສານ ແລະ ແຜນທີ່ຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ ມາປະກອບການສະເໜີ/ການອະທິບາຍ. ການສະເໜີລາຍງານທີ່ກ່າວນີ້ ຈະຊ່ວຍຟື້ນຄວາມຊົງຈຳຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ເກີດຄວາມສົນໃຈຕໍ່ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນ, ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ເນື້ອໃນລະອຽດຂອງຂໍ້ຕົກລົງນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານຫຼາຍຂຶ້ນ. ການປຶກສາຫາລືລະຫວ່າງອົງການບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ ນີ້ ຕ້ອງໄດ້ມີການຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມ ຢ່າງແຂງແຮງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມເຕັມສ່ວນ.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 4 ນຳສະເໜີແນວຄວາມຄິດກ່ຽວກັບການເຄືອຂ່າຍ

ນຳສະເໜີ ແນວຄວາມຄິດຂອງການເຄືອຂ່າຍ ໂດຍໃຊ້ແຜນທີ່ເຂດແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ກວມພື້ນທີ່, ແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານ ເປັນເຄື່ອງຊ່ວຍໃນການອະທິບາຍໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ກຳໄດ້ເຖິງ 3 ລະດັບ ຂອງການຄຸ້ມຄອງ ຄື:

ລະດັບບ້ານ: ໃຫ້ຍົກເອົາ ຄວາມໝາຍຄວາມສຳຄັນ ແລະ ພາລະບົດບາດ ຂອງແຕ່ລະບ້ານ ໃນການຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ໃຊ້ຮ່ວມກັນມາປຶກສາຫາລື ແລະ ຕ້ອງເນັ້ນອະທິບາຍ ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຈຳເປັນ ໃນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວບ້ານ ທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້.

ລະດັບເຄືອຂ່າຍກຸ່ມບ້ານ: ໃຫ້ຍົກເອົາ ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນ ຂອງການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງບ້ານ ຫຼື “ການສ້າງເຄືອຂ່າຍບ້ານ” ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນກະສິກຳ ມາປຶກສາຫາລື.

ລະດັບແຫຼ່ງນ້ຳຍ່ອຍ: ໃຫ້ສົນທະນາກ່ຽວກັບພາລະບົດບາດ ຂອງ ເຄືອຂ່າຍກຸ່ມບ້ານ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳ ທີ່ກວມພື້ນທີ່ກຸ່ມບ້ານ.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 5 ທົບທວນຕີລາຄາຄາຄືນ ແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງຂອງບ້ານ

ອະທິບາຍເນື້ອໃນລະອຽດ ຂອງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ເນື້ອໃນສຳຄັນຕ່າງໆ ຢູ່ໃນຂໍ້ຕົກລົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ, ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ໄດ້ວ່າ:

- ຊາວບ້ານເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບແຜນທີ່ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງຂອງບ້ານ ຫຼື ບໍ່
- ຊາວບ້ານໄດ້ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືໃນການຄຸ້ມຄອງເຫຼົ່ານີ້ ຫຼື ບໍ່
- ຊາວບ້ານມີບັນຫາ ໃນການປະຕິບັດຕາມປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ສະເໜີໃນແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ໃນການປະຕິບັດຕາມເນື້ອໃນຈິດໃຈ ຂອງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ຫຼືບໍ່.

ຜົນຂອງການປຶກສາຫາລືນີ້ ຈະຖືກບັນທຶກໄວ້ ເພື່ອໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງ ໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 6 ກຳນົດຫາຊ່ອງທາງ ແລະ ໂອກາດ ທີ່ເອື້ອຕໍ່ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບ້ານ

ການສັງເກດຕີລາຄາຄາຄືນ ກ່ຽວກັບແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງຂອງບ້ານ ຈະເຮັດໃຫ້ສາມາດກຳນົດບັນຫາຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນບ້ານ ແລະ ລະຫວ່າງບ້ານ ຊຶ່ງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບ້ານ ພາຍໃນກຸ່ມບ້ານ ອາດເປັນກົນໄກຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາໄດ້ແບບຍືນຍານ. ບັນຫາທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ແລະ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂ ອາດລວມມີ:

- ການລັກລອບຕັດໄມ້ພື້ນ.
- ການລ່າສັດປ່າ ຊະນິດຫວງຫ້າມ ຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງບ້ານ ໂດຍຄົນພາຍນອກ.
- ການປູກຝັງຢູ່ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ.
- ການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ຢູ່ໃນເຂດຍອດນ້ຳ ທີ່ເປັນແຫຼ່ງສະໜອງນ້ຳຊົນລະປະທານ ແລະ ໃນປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນ້ຳ.
- ການສ້າງຄວາມເປີເບື້ອນຕໍ່ແຫຼ່ງນ້ຳບໍລິໂພກ ໂດຍສັດລ້ຽງ.
- ອື່ນໆ

ບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ຕ້ອງໄດ້ບັນທຶກໄວ້ ເພື່ອນຳໄປຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາ ແລະ ດຳເນີນການ ໂດຍເຄືອຂ່າຍ ໃນຕໍ່ໜ້າ.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 7 ຊອກຮູ້ບັນຫາ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ມີການເຈລະຈາ ຫຼື ໄກ່ເກຍກັນ

Step 4 Introduce the idea of networking

The idea of networking is introduced using small watershed maps, and village land use zone and village cluster land use zone maps to explain the three levels of management.

Village: The significance and role of individual villages in the management of small watersheds is discussed. The involvement of both men and women in management and use is emphasised.

Cluster-Network: The significance and importance of inter-village co-operation or “networking” in the management and use of forest and agricultural land is discussed.

Small Watershed: The role of clusters-networks in the management and use of watershed resources is discussed

Step 5 Review the village land use maps and village land and forest management agreement (LFMA)

The contents of the village and village cluster land use maps are explained and the important parts of the village LFMA discussed. The aim is to understand:

- If the villagers understand the maps and agreements
- If villagers are using these management tools
- If they have problems in practising the land uses shown on the land use map and implementing the provisions of the village LFMA

The outcomes of these discussions are recorded for further consideration.

Step 6 Identify opportunities for inter-village co-operation

The review of the village land use maps and village LFMA identifies a number of village and inter-village issues where co-operation within the village cluster could lead to sustainable solutions. Possible issues which need to be solved may include:

- Illegal exploitation of fuel wood
- Hunting of protected wildlife species in village areas by outsiders
- Land cultivation activity in protected forest areas
- Forest disturbance in irrigation water source areas and watershed protection forests
- Domestic water supply pollution by animals

These issues can be recorded for future consideration and action by the network.

Step 7 Identify issues requiring negotiation or mediation

The discussions on land use and the village LFMA may also reveal some unresolved issues which villages have not been prepared to raise in the past (troublesome issues that villagers find difficult to raise and address). For example, these might concern:

- Village boundary conflicts,
- Cross-boundary land cultivation,
- Unauthorised felling of trees
- Disrupting stream water flow
- Inappropriate practices by a land development company

These should be recorded for future consideration.

ການສົນທະນາກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ອາດຈະເຜີຍໃຫ້ເຫັນບັນຫາທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາເວົ້າກັນໃນຜ່ານມາ (ບັນຫາທີ່ຊາວບ້ານບໍ່ກ້າຍົກຂຶ້ນ) ເຊັ່ນ ຕົວຢ່າງ ບັນຫາທີ່ອາດພົວພັນເຖິງ:

- ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງບ້ານ.
- ການທຳການຜະລິດກາຍເຂດແດນບ້ານ.
- ການຕັດໄມ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ.
- ການລົບກວນສາຍນໍ້າ.
- ການດຳເນີນການທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ ຂອງບໍລິສັດສຳປະທານທີ່ດິນໃດໜຶ່ງ.

ຄວນບັນທຶກ ບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ໄວ້ ເພື່ອນຳໄປຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາໃນຕໍ່ໜ້າ.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 8 ເຮັດໃຫ້ບັນລຸຄວາມເປັນເອກະພາບໃນການສ້າງໃຫ້ເຄືອຂ່າຍທີ່ຖືກຮັບຮູ້ເປັນທາງການ ຈຸດປະສົງຂອງການ ສ້າງເຄືອຂ່າຍ ແມ່ນເພື່ອສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດລວມ ທີ່ອາດຈະໄດ້ ຈາກການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບ້ານ ແລະ ການຮ່ວມກັນແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ.

ເວລາໃດທີ່ບັນດາຕາງໜ້າຂອງກຸ່ມບ້ານ ຮັບຮູ້ວ່າ ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນໃດໜຶ່ງ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂຮ່ວມກັນ, ເວລານັ້ນ ແມ່ນເປັນໂອກາດດີທີ່ສຸດໃນການສະເໜີ ໃຫ້ມີການສ້າງເຄືອຂ່າຍບ້ານຂຶ້ນຢ່າງເປັນທາງການ.

ຖ້າຫາກວ່າເຂົາເຈົ້າເຫັນພ້ອມນຳແນວຄວາມຄິດ ສ້າງເຄືອຂ່າຍ, ກໍສາມາດສືບຕໍ່ປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ການຄັດເລືອກບ້ານເຂົ້າເຄືອຂ່າຍ (ວ່າບ້ານໃດຈະເຂົ້າເປັນສະຊິກເຄືອຂ່າຍໃນເບື້ອງຕົ້ນກ່ອນ ແລະ ບ້ານໃດຈະເຂົ້າຕາມຫຼັງ), ຈຸດປະສົງຂອງເຄືອຂ່າຍ, ການຂໍຄຳເຫັນກ່ຽວກັບໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງຂອງເຄືອຂ່າຍ, ກຳນົດເວລາຂອງການປະຊຸມເຄືອຂ່າຍ, ບັນຫາບຸລິມະສິດທີ່ຄວນແກ້ໄຂ ແລະ ອື່ນໆ. ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການປຶກສາຫາລືກັນທັງໝົດນັ້ນ ທັງພະນັກງານທ້ອງຖານ ກປ ເມືອງ ທັງບັນດາຕາງໜ້າບ້ານຂອງເຄືອຂ່າຍ ຕ້ອງໄດ້ບັນທຶກໄວ້.

ຈາກນັ້ນ, ໃຫ້ຕາງໜ້າບ້ານ ສະເໜີ ຫຼື ຄັດເລືອກ ເອົາຜູ້ສະໝັກ ເພື່ອເຂົ້າຢູ່ໃນຄະນະກຳມະການເຄືອຂ່າຍກຸ່ມບ້ານ. ຖ້າບ້ານໃດ ບໍ່ຢາກເຂົ້າຮ່ວມໃນໄລຍະນີ້ ກໍຕ້ອງໄດ້ກະຕຸກຊຸກຍູ້ເຂົາເຈົ້າ ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຕາງໜ້າ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມໃນອະນາຄົດ ນຳ.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 9 ຄັດເລືອກເອົາບາງບັນຫາມາເປັນຕົວຢ່າງ ເພື່ອໃຊ້ອະທິບາຍ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນພາບຂອງການຮ່ວມມືເຄືອຂ່າຍ

ເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ລັດຖະບານຍາມໃດກໍເປັນຫ່ວງເປັນໃຍໃນການຮ່ວມມືກັບບ້ານນັ້ນ, ໃຫ້ຍົກເອົາປະເດັນໃດໜຶ່ງມາເປັນກໍລະນີຕົວຢ່າງເພື່ອປຶກສາຫາລືແກ້ໄຂ. ການເຮັດແນວນີ້ ຈະເປັນສິ່ງຊີ້ໃຫ້ຊາວບ້ານເຫັນວ່າ ພະນັກງານເມືອງ ພ້ອມທີ່ຈະໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ສະໜັບສະໜູນກຸ່ມບ້ານ ຕໍ່ຄວາມພະຍາຍາມໃນການແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ການຊ່ວຍເຫຼືອ ສະໜັບສະໜູນນີ້ ອາດແມ່ນໃນຮູບຂອງຄຳແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການ, ການຝຶກອົບຮົມ, ການເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳຮ່ວມກັນ ຫຼື ໃນບາງກໍລະນີກໍອາດ ໃນຮູບຂອງການປະກອບສ່ວນສະໜອງທຶນຮອນຈຳນວນໜຶ່ງໃຫ້ເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳຕ່າງໆກ່ຽວກັບເຄືອຂ່າຍ ກໍເປັນໄດ້.

ບັນຫາທີ່ກຳນົດໄດ້ເຫຼົ່ານີ້ ຄວນບັນທຶກໄວ້ ເພື່ອນຳໄປຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາໃນຕໍ່ໜ້າ.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 10 ຈັດກອງປະຊຸມເຄືອຂ່າຍເພື່ອສືບຕໍ່ແກ້ໄຂບັນຫາ

ຈຸດປະສົງສະເພາະ ຂອງກອງປະຊຸມສືບຕໍ່ແກ້ໄຂບັນຫາ ແມ່ນ ເພື່ອສະຫຼຸບສັງລວມຜົນຂອງກອງປະຊຸມເຄືອຂ່າຍຄັ້ງປະຖົມມະເລີກ ແລະ ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ມີການປຶກສາຫາລືແກ້ໄຂບັນຫາ ທີ່ໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາໃນກອງປະຊຸມຄັ້ງປະຖົມມະເລີກ ໃນເມື່ອກ່ອນ ໂດຍອາດຈະຍົກເອົາ ໜຶ່ງ ຫຼື ສອງບັນຫາຂຶ້ນມາປຶກສາ. ການເຮັດແນວນີ້ ຈະເປັນບົດຮຽນ ໃຫ້ຊາວບ້ານຮູ້ວ່າ ເຄືອຂ່າຍ ດຳເນີນວຽກກັນຢ່າງໃດ.

- ພະນັກງານ ຊ່ວຍນຳພາ ຊາວບ້ານໃນການວິເຄາະລັກສະນະຂອງບັນຫາ, ສາເຫດຂອງບັນຫາ ແລະ ວິທີແກ້ໄຂ ທີ່ເປັນໄປໄດ້.
- ບັນທຶກ ຜົນການຕົກລົງກ່ຽວກັບວຽກທີ່ຈະດຳເນີນການ.
- ກຳນົດ ຜູ້ທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບສືບຕໍ່ດຳເນີນການ ຈາກບັນດາບ້ານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- ກຳນົດຕາຕະລາງການເຄື່ອນໄຫວ.
- ຖ້າວຽກສືບຕໍ່ຕິດຕາມ ຕ້ອງການ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກ ທ້ອງຖານ ກປ ເມືອງ ຫຼື ອົງການເມືອງ, ຕ້ອງໄດ້ກຳນົດວັນເວລາສຳລັບລົງ ຕິດຕາມ ແລະ ໄກ່ເກຍ ຕົວຈິງ ຢູ່ພື້ນທີ່.

Step 8 Reaching agreement on formalising a network

The purpose of creating a network is to increase awareness and recognition of the collective benefits that might arise from inter-village co-operation and joint action to address problems.

When the village cluster representatives acknowledge that these issues need to be addressed it is an appropriate time to propose that a formal village network be formed.

If they are in favour of the idea, discussions can continue on which villages would join the network initially, those villages which might join later, the objectives of the network, suggestions on network organisation, frequency of network meetings, priority problems to address. These agreements should be recorded by both DAFO staff and village representatives of the network.

The village representatives then nominate or choose candidates for the Cluster Network Committee. If some villages do not wish to join at this stage, they should be encouraged to nominate their representatives at a future meeting.

Step 9 Select some land use issues to address

To demonstrate the government's commitment to co-operate with villages it is important that some issues are identified for resolution. This will indicate to villagers that district officers are prepared and ready to assist or support the village cluster in efforts to address land use issues. The assistance or support provided may take the form of technical advice, training, facilitating villager inter-action or in some cases, limited financial help for networking events or activities.

The issues identified by villagers are recorded for discussion at a follow-up meeting.

Step 10 Conduct a follow-up problem solving network meeting

The objectives of the follow-up meeting are to summarise the results of the initial network meeting and to facilitate a problem solving session on one or two land use issues identified. This activity demonstrates how a network can function.

- Staff facilitate villagers to work through identifying the nature of the problem, problem causes and possible solutions
- The agreed course of action is documented
- Persons are identified from the respective villages to follow up
- A timetable for follow-up is set
- If the follow-up action requires assistance from DAFO or District Authorities, a date should be set for a site visit and mediation

ຂັ້ນຕອນ 3 ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ວຽກເຄືອຂ່າຍ

ພາຍຫຼັງທີ່ເຄືອຂ່າຍໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນເຄື່ອນໄຫວ, ຈະສາມາດສືບຕໍ່ ການຈັດປະຊຸມ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ກິດຈະກຳ ເຄືອຂ່າຍ ເປັນຮອບວຽນ ຕາມກຳນົດເວລາປົກກະຕິ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໄດ້. ພະນັກງານ ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ ມີໜ້າທີ່ ຮັບ ຜິດຊອບ ເອື້ອອຳນວຍກອງປະຊຸມເຄືອຂ່າຍ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາຜົນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳເຄືອ ຂ່າຍ ທີ່ໄດ້ດຳເນີນ.

ວິທີຕິດຕາມຊຸກຍູ້

ການຕິດຕາມກວດກາກິດຈະກຳຂອງເຄືອຂ່າຍ ມີສອງວິທີ:

- ພະນັກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ລົງຢ້ຽມຢາມບ້ານທີ່ຢູ່ໃນເຄືອຂ່າຍ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.
- ຈັດກອງປະຊຸມເຄືອຂ່າຍບ້ານ ເປັນປົກກະຕິຕໍ່ເນື່ອງ.

ໃຫ້ນຳໃຊ້ສູນບໍລິການການສົ່ງເສີມ ເຮັດໜ້າທີ່ລົງຢ້ຽມຢາມເພື່ອຕິດຕາມກວດກາກຸ່ມບ້ານ ແລະ ເພື່ອຈັດກອງປະຊຸມ ເຄືອຂ່າຍບ້ານ.

ການລົງຢ້ຽມຢາມ ບ້ານທີ່ຢູ່ໃນເຄືອຂ່າຍ ຫຼື ໃນກຸ່ມບ້ານ

ການລົງຕິດຕາມຊຸກຍູ້ນີ້ ຈະເນັ້ນໃສ່ວຽກ ການປູກຈິດສຳນຶກ ເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈ ຕໍ່ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ, ຕໍ່ແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ, ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບ້ານ, ການແກ້ໄຂ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດແດນ ແລະ ການວາງແຜນກິດຈະກຳນຳໃຊ້ທີ່ດິນລະຫວ່າງບ້ານ. ການລົງຕິດຕາມຊຸກຍູ້ນີ້ ອາດເຮັດ ທຸກໆ 6 ເດືອນສຳລັບແຕ່ລະບ້ານ.

ການຈັດກອງປະຊຸມເຄືອຂ່າຍ ປະຈຳ 6 ເດືອນ

ໃນການຈັດກອງປະຊຸມເຄືອຂ່າຍ ຄວນໃຊ້ເອກະສານອ້າງອີງ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- ແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ
- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນລະຫວ່າງບ້ານ
- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ແຜນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບ້ານ
- ນິຍາມຂອງປະເພດປ່າຕ່າງໆ (ຕາມທີ່ລະບຸໃນກົດໝາຍປ່າໄມ້)
- ຂໍ້ຕົກລົງການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ບ້ານ
- ລາຍການຫົວຂໍ້ ທີ່ຈະປຶກສາຫາລື ໃນກອງປະຊຸມ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຫົວຂໍ້ທີ່ມັກຈະນຳມາສົນທະນາກັນໃນກອງປະຊຸມ ມີດັ່ງນີ້:

- ແຜນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ
- ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ຢູ່ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ
- ການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມໄຟໄໝ້ປ່າ
- ການປົກປັກຮັກສາສັດນຳ ແລະ ສັດປ່າ
- ການເກັບ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
- ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ພາຍໃນບ້ານ ແລະ ລະຫວ່າງບ້ານ
- ການຮ່ວມມືກັນ ລະຫວ່າງບ້ານຢູ່ໃນເຄືອຂ່າຍ.
- ຜົນງານ ຫຼື ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນບ້ານ ໃນບ້ານຕ່າງໆ.

ຕາງໜ້າບ້ານ ຈະເປັນຜູ້ລາຍງານກ່ຽວກັບ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ານທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ພາຍໃນບ້ານ ແລະ ໃນບັນດາບ້ານທີ່ຢູ່ ໃນເຄືອຂ່າຍ. ພະນັກງານ ຫ້ອງການ ກປ ເປັນຜູ້ເອື້ອອຳນວຍການປະຊຸມ ແລະ ບັນທຶກຜົນ ພ້ອມຂໍ້ຕົກລົງຂອງກອງ ປະຊຸມ. ພະນັກງານເປັນຜູ້ຕິດຕາມ ການດຳເນີນການກ່ຽວກັບບັນຫາຕ່າງໆ ຮ່ວມກັບອົງການບ້ານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເວລາ ລົງຕິດຕາມຊຸກຍູ້ຢູ່ບ້ານ.

Procedure 3 Monitoring networking activity

After the network has started, a cycle of network meetings and networking activities can be continued at appropriate intervals. The DAFO staff members have responsibility for facilitating the networking meetings and monitoring the results of the activities that were undertaken.

Monitoring Methods

Monitoring of network activity is undertaken in two ways:

- Regular visits by land use planning staff to the villages in the network
- Regular village network meetings

The Extension Service Centres are used to undertake monitoring visits to cluster villages and to conduct village cluster network meetings.

1. Visits to Villages in the Network or Cluster

These visits deal with issues such as increasing understanding about the village LFMA, understanding the village land use map, inter-village co-operation, boundary dispute resolution, and planning inter-village land use activities. These visits should be conducted about every six months to each village.

2. Six Monthly Networking Meetings

The following tools are used at the networking meetings:

- The Village Land Use Zoning Maps
- The Inter-village Boundary Agreements
- The village LFMAs and village land management plans
- Forest category definitions (as expressed in the Forestry Law)
- The Village Land and Forest Management Committee Formation Agreement
- Topics for discussion at the meeting

The following topics are normally discussed during the meetings:

- Land use zoning and the land management plans
- Management and use natural resources in protected zones
- Forest fire prevention and control
- Protection of fish and wild animals
- Collection and use of NTFPs
- Land use conflicts in and between villages
- Co-operation between the villages in the network
- Performance of the village LFMCs

Village representatives report on land and forest conflicts within the village and villages within the network. Staff facilitate discussions and record the results and agreements on the various issues. Staff follow-up on the issues with the relevant village authorities during their regular village monitoring visits.

ບາດກ້າວທີ 9 ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້/ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ

ນິຍາມ

ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້/ການຕິດຕາມກວດກາ ແມ່ນ: ຂະບວນການ ທີ່ເປັນລະບົບແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ ເພື່ອປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ ການປ່ຽນແປງທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃດໜຶ່ງຢູ່ໃນຊ່ວງເວລາໃດໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນ ຊຶ່ງປົກກະຕິແລ້ວ ຈະນຳໃຊ້ຕົວຊີ້ວັດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດຂຶ້ນກ່ອນໜ້າ ແລ້ວ (Guitj, 1998).

ການປະເມີນຜົນແມ່ນ: ຂະບວນການປະເມີນຜົນຮັບ ທາງບວກ ແລະ ລົບ ໃນພາບກວ້າງໆ ຈາກກິດຈະກຳໃດໜຶ່ງ ເພື່ອໃຫ້ຕີລາຄາໄດ້ ເຖິງຜົນປະໂຫຍດລວມ ຂອງມັນ ແລະ ໃຫ້ປະເມີນໄດ້ວ່າສາມາດບັນລຸໄດ້ຕາມຈຸດປະສົງລະດັບຄາດໝາຍ ຫຼື ບໍ່? (Guitj, 1998)

ໃນພາກນີ້ ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ແລະ ປະເມີນຜົນຈະເລັ່ງໃສ່ ຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການ ທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນພາກ 2 ຂອງປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້. ໃນລຳດັບຕໍ່ໄປນີ້, ໄດ້ອະທິບາຍເຖິງວິທີການງ່າຍໆ ຂອງການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງພະນັກງານເມືອງ ແລະ ວິທີການ ປະເມີນຄວາມເຂົ້າໃຈ ຂອງຊາວບ້ານ ຕໍ່ ແຜນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ.

ຫຼັກການ

- ຈຸດປະສົງຂອງການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ແມ່ນເພື່ອ ຮຽນຮູ້ ກ່ຽວກັບກິດຈະກຳທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ເພື່ອນຳເອົາບົດຮຽນກ່ຽວກັບວິທີປະຕິບັດຕົວຈິງນັ້ນ ມາໝູນໃຊ້ໃນການປັບປຸງການປະຕິບັດງານ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ
- ເນັ້ນໃສ່ ການປັບປຸງວຽກງານ ຫຼາຍກວ່າ ການປະຕິບັດພັນທະໜ້າທີ່
- ຕ້ອງໃຫ້ເປັນ ຂະບວນການ (ບໍ່ໃຫ້ເປັນຫຼັກການ) ເພື່ອໃຫ້ສາມາດປັບປຸງ ຕາມການປ່ຽນແປງທີ່ເກີດຂຶ້ນໄດ້.
- ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ຕ້ອງເປັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໃຫ້ທຸກໆພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະກຳ ເຂົ້າຮ່ວມ

ຈຸດປະສົງສະເພາະ

- ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຄຸນນະພາບຂອງກິດຈະກຳ ທີ່ພະນັກງານເມືອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
- ປັບປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານສະໜາມຂອງພະນັກງານເມືອງ ຕົ້ນຕໍແມ່ນພະນັກງານທ້ອງຖານ ກປເມືອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ
- ປະເມີນຜົນກະທົບຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ມີຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຢູ່ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ
- ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງຊາວບ້ານ ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານໃຫ້ດີຂຶ້ນ

ຂັ້ນຕອນ 1 ການກຳນົດ ຕົວວັດ ສຳລັບການຕິດຕາມຊຸກຍູ້

ຕົວວັດແມ່ນເຄື່ອງມື ທີ່ໃຊ້ເພື່ອວັດຜົນຂອງການປ່ຽນແປງ ທີ່ກຳລັງເກີດຂຶ້ນ ຫຼື ເກີດຂຶ້ນແລ້ວ ຢູ່ໃນກິດຈະກຳໃດໜຶ່ງໃນເຊິ່ງປະລິມານ ຫຼື ຄຸນນະພາບ ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ: ສິ່ງທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.

ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ມີປະສິດທິພາບ ຕົວວັດຄວນມີ 5 ລັກສະນະ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ງ່າຍດາຍ	S (Simple)
ສາມາດວັດໄດ້	M (Measurable)
ສາມາດດັດປັບໄດ້	A (Adaptable)
ສອດຄ່ອງ ແລະ ໜ້າເຊື່ອຖື	R (Relevant and Reliable)
ມີກອບເວລາທີ່ເໝາະສົມ	T (Time scale appropriate)

ໃນໂຄງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໄດ້ນຳໃຊ້ຕົວຊີ້ວັດ ສຳລັບສອງປະເພດ/ຮູບການ ຂອງການຕິດຕາມຊຸກຍູ້:

- ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ດ້ານຄຸນນະພາບຂອງກິດຈະກຳການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ພະນັກງານເມືອງດຳເນີນ
- ການຕິດຕາມ ດ້ານຜົນກະທົບຂອງກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ມີຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

Stage 9 Monitoring and Evaluation

Definitions

Monitoring is: “The systematic and continuous process of assessing the progress and changes caused by the implementation of an activity over a certain period of time, usually using pre-determined indicators”, (Guijt, 1998).

Evaluation is: “A process of identifying the broader positive and negative outcomes of an activity to reach conclusions about its overall benefits and if objectives have been met”, (Guijt, 1998).

Monitoring and evaluation focuses on procedures and methods explained in Part 2 of the manual. Some simple methods are described for monitoring the degree of adoption and implementation by district staff of the stages in the PLUP process, and for assessing villager understanding of the land management plans prepared, as explained below.

Principles

- The purpose of monitoring is to learn about activities and to adapt practices to improve performance
- Place less emphasis on accountability and more on improving work
- A process approach should be adopted to accommodate on-going change
- Monitoring should be participatory and involve those engaged in the activity

Objectives

- Follow-up and assess the quality of field activity undertaken by district staff
- Improve the implementation of field work undertaken by district staff, mainly DAFO and DLMA staff
- Assess the impacts of PLUP on natural resources management at village and village cluster levels
- Improve forest and agricultural land management and use by communities at village and village cluster level

Procedure 1 Establishing monitoring indicators

Indicators are tools used to measure what should be measured. They are used to measure quantitative or qualitative changes that are occurring or have occurred in an activity, for example, improvement in implementation of PLUP and the impacts of PLUP.

To ensure monitoring is effective indicators should have five characteristics:

S	Simple
M	Measureable
A	Adaptable
R	Relevant and reliable
T	Time scale appropriate

In the PLUP programme, indicators for two types of monitoring are used:

- Monitoring the quality of PLUP activities undertaken by district staff
- Monitoring the impact of various PLUP activities on land and forest resources management

1. ຄຸນນະພາບ ຂອງກົດຈະກຳ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ພະນັກງານ ເມືອງດຳເນີນ

ບັນດາຄຳຖາມຕໍ່ໄປນີ້ ຈະຊ່ວຍໃນການກຳນົດຫາຕົວວັດຕ່າງໆ ສຳລັບການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ດ້ານຄຸນນະພາບ ຂອງ ກົດຈະກຳ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ:

- ໄດ້ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນ ໃນ 9 ບາດກ້າວ ຂອງ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ບໍ່?
- ວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນັ້ນ ແມ່ນການ ປັບປຸງ ວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ໃນໄລຍະຜ່ານມາບໍ່?

ຕົວວັດ:

- ຂໍ້ມູນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໄດ້ເກັບກຳ ໂດຍນຳໃຊ້ແບບຟອມ ແລະ ວິທີການ ທີ່ກຳນົດໄວ້.
- ເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານ ໄດ້ຖືກກຳນົດ ແລະ ສ້າງເປັນແຜນທີ່ ໂດຍນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື ແລະ ວິທີການ ທີ່ແນະນຳໄວ້.
- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງບ້ານ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນສຳເລັດ
- ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບເຂດແດນໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ແລະ ມີການບັນທຶກໄວ້
- ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ທີ່ ໄດ້ດຳເນີນ ໄດ້ນຳໃຊ້ມາດຖານ, ເຄື່ອງມື ແລະ ວິທີການ ທີ່ແນະນຳໃຫ້
- ແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນບັນພື້ນຖານຂອງມາດຖານ, ເຄື່ອງມື ແລະ ວິທີການ ທີ່ໄດ້ແນະ ນຳໄວ້.
- ຂໍ້ມູນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໄດ້ຖືກບັນທຶກ ແລະ ເກັບຮັກສາ ຕາມການແນະນຳ
- ແຜນທີ່ຕ່າງໆ ໄດ້ແຕ້ມເປັນລະບົບດິຈິຕອນ, ໄດ້ແຈກຢາຍ ແລະ ເກັບຮັກສາ ຕາມແນະນຳໄວ້.
- ເຄືອຂ່າຍບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຕາມທີ່ແນະນຳ ແລະ ມີການເຄື່ອນໄຫວ
- ລະບົບການຕິດຕາມ ຊຸກຍູ້ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ມີການດຳເນີນການ

2. ຜົນກະທົບ ຂອງກົດຈະກຳຕ່າງໆຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນ ຮ່ວມ

ຄຳຖາມ: ແຜນຄຸ້ມຄອງ ຈັດສັນ ທີ່ດິນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບ ເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຮັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມທີ່ວາງແຜນໄວ້ ບໍ່?

ບັນດາຄຳຖາມຕໍ່ໄປນີ້ ຈະຊ່ວຍໃນການກຳນົດຫາຕົວວັດຕ່າງໆ ສຳລັບການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ດ້ານຄຸນນະພາບ ຂອງ ກົດຈະກຳ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ:

- ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ດຳເນີນ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງ ຊາວບ້ານດີຂຶ້ນບໍ່?
- ສິດໃນການຖືຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນບໍ່?
- ໄດ້ມີການກຳນົດທີ່ດິນທີ່ເໝາະສົມສຳລັບການປູກໄມ້ບໍ່?

ຕົວວັດ:

- ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ມີ ການເຄື່ອນໄຫວ
- ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ ເຂົ້າໃຈ ແຜນທີ່ຕ່າງໆຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງກຸ່ມບ້ານ
- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນໂດຍຊາວບ້ານ ແລະ ມີພະນັກງານ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຊ່ວຍເຫຼືອ
- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໄດ້ຮັບການເຊັນຢັ້ງຢືນ ຈາກ ເຈົ້າເມືອງ
- ຊາວບ້ານເຂົ້າໃຈ ແລະ ປະຕິບັດຕາມ ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ແຜນຄຸ້ມ ຄອງຈັດສັນທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ
- ເຄືອຂ່າຍບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ພ້ອມດ້ວຍຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ ບັນຫາ ແລະ ແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ
- ສຳເລັດກົດຈະກຳຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ທີ່ດຳເນີນໂດຍອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນເມືອງ ພາຍຫຼັງການກຳນົດເຂດ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງຈັດສັນທີ່ດິນ.
- ພື້ນທີ່ໆເໝາະສົມສຳລັບການປູກໄມ້ ໄດ້ຖືກ ກຳນົດ, ສ້າງເປັນແຜນທີ່ ແລະ ລາຍງານ ຈາກອົງການເມືອງ ໄປຫາອົງການແຂວງ.

1. Quality of PLUP Activities Undertaken by District Staff

The following questions help to identify indicators for monitoring the quality of PLUP activities:

- Were the recommended procedures followed during the nine PLUP stages?
- Was the PLUP work undertaken an improvement on previous land use planning (LUP-LA)?

Indicators:

- PLUP data collected using the prescribed forms and methods
- Village and village cluster boundaries delineated and mapped using the recommended tools and methods
- Village boundary agreements prepared
- Boundary conflicts resolved and documented
- Land use zoning of village and village cluster agriculture and forest lands undertaken using the recommended criteria, tools and methods
- Land management plans prepared using the recommended criteria, tools and methods
- Village and village cluster PLUP data documented and safeguarded as recommended
- Various maps digitized, distributed and safeguarded as recommended
- Village and village cluster networks established as recommended and operational
- Monitoring systems established and operational

2. Impact of various PLUP activities

The following questions help to identify indicators for monitoring the impact of PLUP activities:

- Were land management plans and agreements for agricultural and forest zones implemented as planned?
- Did the PLUP undertaken result in an improvement (or not) in the management of agricultural land and forests by villagers?
- Have village land and forest tenure rights improved?
- Were lands appropriate for plantation development identified?

Indicators:

- Village and village cluster LFMCs formed and functioning
- Various village and village cluster maps understood by LFMCs and villagers
- Village and village cluster LFMAs prepared by villagers with assistance from PLUP staff
- Village and village cluster LFMAs certified and endorsed by District Governor
- Village and village cluster LFMAs and land management plans understood and being followed by villagers
- Village and village cluster networks and LFMCs are addressing land and forest management issues and conflicts within villages and within the village cluster
- Land registration activities initiated by DLMA after land zoning and land management plans completed
- Individual and communal land parcels registered and titles issued
- Areas appropriate for plantation development identified, mapped and reported by District Authorities to Provincial Authorities

ຂັ້ນຕອນ 2 ຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການ ຕິດຕາມຊຸກຍູ້

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ ໃນລະບົບການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ມີດັ່ງນີ້:

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ	ກິດຈະກຳຕິດຕາມຊຸກຍູ້
1	ກະກຽມພະນັກງານ, ວັດຖຸອຸປະກອນ, ຂໍ້ມູນທີ່ມີ, ແລະ ປຶກສາຫາລືກັບຊາວບ້ານ
2	ເກັບກຳ ແລະ ບັນທຶກ ຂໍ້ມູນຂອງບ້ານ ໂດຍນຳໃຊ້ວິທີການສຳພາດແບບເຄິ່ງຈັດວາງ, ແບບໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ ແລະ ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ
3	ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ເຮັດສະຫຼຸບລາຍງານຜົນຂອງການຕິດຕາມຊຸກຍູ້
4	ສະເໜີຜົນຂອງການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ໃຫ້ພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຢູ່ຂັ້ນເມືອງ
5	ສ້າງແຜນກິດຈະກຳ ທີ່ສະທ້ອນ ການແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນຂອງຊາວບ້ານ
6	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນກິດຈະກຳທີ່ກ່າວຂ້າງເທິງ
7	ສືບຕໍ່ຕິດຕາມກິດຈະກຳທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ກັບຄືນໄປຫາຂັ້ນຕອນທີ 1)

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 1 ການກະກຽມ

- ກະກຽມວັດຖຸອຸປະກອນທີ່ຕ້ອງການເຊັ່ນ: ແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ຫົວຂໍ້ປຶກສາຫາລື, ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ, ຂໍ້ຕົກລົງຂອງບ້ານ ແລະ ຜົນຂອງການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ທີ່ຜ່ານມາ.
- ສ້າງແຜນທີ່ ເພື່ອໃຫ້ສະດວກໃນການປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບທີ່ຕັ້ງຂອງຈຸດຕ່າງໆ ແລະ ຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າກຳນົດຫາບັນຫາກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.
- ຝຶກອົບຮົມພະນັກງານ ກ່ຽວກັບວິທີຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ພ້ອມ ອະທິບາຍຈຸດປະສົງຂອງການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າກຳໄດ້
- ແຈ້ງການໃຫ້ອົງການບ້ານຊາບລ່ວງໜ້າ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຈັດເວລາໃຫ້.
- ອະທິບາຍຈຸດປະສົງຂອງກິດຈະກຳການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ໃຫ້ຄະນະອົງການບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ.
- ຖ້າຫາກເຄີຍມີການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ຜ່ານມາກ່ອນແລ້ວ, ໃຫ້ທົບທວນເບິ່ງຜົນ ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ ຄືນ.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 2 ເກັບກຳ ແລະ ບັນທຶກຂໍ້ມູນ

ດຳເນີນການສຳພາດ ກຸ່ມຕ່າງໆ ລວມທັງຄະນະກຳມະການບ້ານ, ຄະນະກຳມະການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້, ກຸ່ມຜູ້ຍິງ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ຊາຍ ເພື່ອໃຫ້ເກັບກຳໄດ້ ຄຳຄິດຄຳເຫັນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ກວາງຂວາງ ແບບບໍ່ເປັນທາງການ.

ສຳລັບຄະນະກຳມະການບ້ານ

- ນຳໃຊ້ຮ່າງເກັບຂໍ້ມູນ, ລາຍການຫົວຂໍ້ປຶກສາຫາລື, ແຜນທີ່ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຕົວວັດທີ່ໄດ້ສັງລວມໃນຂ້າງເທິງ
- ດຳເນີນການສຳພາດ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອໃຫ້ ສະມາຊິກຄະນະກຳມະການບ້ານ ສາມາດ ສະແດງ ຄຳຄິດຄຳເຫັນ ແລະ ປະສົບການຂອງຕົນອອກມາເຕັມທີ່.
- ບັນທຶກຜົນຂອງການສຳພາດ/ປຶກສາຫາລື ຢ່າງລະມັດລະວັງເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນສຳຄັນຕົກຫຼົ່ນ.
- ນຳໃຊ້ແບບຟອມ ເພື່ອບັນທຶກບັນຫາທີ່ສຳຄັນຕ່າງໆ ຊຶ່ງຈະນຳໄປປຶກສາຫາລື ກັບພະນັກງານເມືອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼັງຈາກການລົງເຮັດວຽກພາກສະໜາມ

ສຳລັບກຸ່ມຜູ້ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍຢູ່ໃນບ້ານ

- ຈຸດປະສົງຂອງການສຳພາດກຸ່ມຜູ້ຍິງ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ຊາຍ ແມ່ນເພື່ອປະເມີນຜົນກະທົບ ຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ມີຕໍ່ກຸ່ມຄົນທັງຫຼາຍ ທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ ໃນສັງຄົມຂອງບ້ານ.
- ຈັດກຸ່ມປຶກສາຫາລື ກັບຊາວບ້ານປະມານ 10% ຫາ 15% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວທັງໝົດໃນບ້ານ.
- ດຳເນີນການສົນທະນາແບບມີສ່ວນຮ່ວມແລະ ເປັນກັນເອງ.
- ບັນທຶກຜົນຂອງການປຶກສາຫາລື ເພື່ອນຳໄປວິເຄາະໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ.

ການລົງສຳຫຼວດພາກສະໜາມ

- ລົງສຳຫຼວດພື້ນທີ່ ທີ່ເປັນຈຸດສົນໃຈພິເສດຢູ່ໃນບ້ານ ເພື່ອກວດສອບຢັ້ງຢືນຂໍ້ມູນຈາກການສຳພາດ ໃຫ້ໜັກແໜ້ນຂຶ້ນ.
- ບ່ອນທີ່ລົງສຳຫຼວດເບິ່ງຕົວຈິງນັ້ນ ອາດເປັນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຕ່າງໆ, ເຂດທີ່ມີການຂັດແຍ່ງກັນ, ເຂດສາທິດ, ເຂດປູກໄມ້ ຫຼື ບ່ອນອື່ນໆ ທີ່ຊາວບ້ານຍົກຂຶ້ນເວລາສຳພາດ.
- ການລົງສຳຫຼວດເບິ່ງພາກສະໜາມນີ້ ຈະເຮັດໃຫ້ພະນັກງານກຳສະພາບໄດ້ດີຂຶ້ນ ກ່ຽວກັບສະພາບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 3 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ການສະເໜີຜົນ

ວິເຄາະ ຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳໄດ້ຈາກການລົງເກັບຂໍ້ມູນຢູ່ບ້ານ ເພື່ອກຳນົດຫາວິທີແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ກາລະໂອກາດ

Procedure 2 Monitoring steps and methods

The steps in a monitoring system are summarized below:

Step	Monitoring Activity + Methods
1	Preparation of staff, material, available data and discussions with villagers
2	Collection and recording village information using semi-structured interviews, questionnaires and field observations
3	Analysis of information and compilation of a monitoring results report
4	Feed back of results to concerned staff at district level
5	Activity plan to respond to village problems or needs
6	Implementation of actions identified in the response plan
7	Follow-up on the actions taken (return to step one)

Step 1 Preparations

- Prepare the materials required such as land use maps, discussion topics, questionnaires, village agreements, and previous monitoring results
- Prepare maps to facilitate discussions about different locations and land use zones or to identify land use problems..
- Train staff in monitoring methods and explain the purpose of monitoring
- Inform Village Authorities well in advance so they can reserve time for monitoring activity
- Explain the objectives of the monitoring activity to the Villager Authorities and villagers
- If there have been previous monitoring visits to the village, review results and progress made on solving problems.

Step 2 Collecting and recording information

In informal settings, interview various groups including the Village Authorities, the LFMC, a men's group and a women's group, to gather a wide range of opinions.

Village Authorities:

- Use questionnaire, discussion topics, maps and village LFMAs that relate to the indicators summarised above.
- The interview is conducted in a participatory way, to allow the committee members to express their viewpoints and experiences.
- Carefully record results from the discussions.
- Forms are used to record relevant problems which are presented and discussed with concerned district staff after the visit.

Village Men and Women:

- The purpose of interviewing groups of men and women is to assess the impacts of PLUP on various social groups in the community, both men and women
- Organise discussion groups representing about 10% to 15% of families in the village.
- Conduct discussions in a participatory and friendly manner
- Record the results to facilitate the forthcoming analysis

Field Visits:

- Field visits to areas of particular interest in the village complement the interviews and discussions
- These might be various forest and land use zones, conflict areas, demonstration sites, plantations or other locations identified during the discussions.
- Field visits enhance staff understanding of the village land use situation.

ຕ່າງໆ. ການວິເຄາະ ແມ່ນເຮັດເປັນສອງຂັ້ນຕອນ:

ວິເຄາະຢູ່ກັບບ້ານ:

- ວິເຄາະບັນດາຄຳຕອບຂອງຊາວບ້ານ ເພື່ອຊອກຫາສາເຫດ.
- ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານຄົ້ນຄວ້າວິທີແກ້ໄຂຕໍ່ບັນຫາຕ່າງໆ.

ຢູ່ຫ້ອງການຫຼັງກັບຈາກວຽກສະໜາມ:

- ປະເມີນຜົນກະທົບ ທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການສຳພາດຢູ່ບ້ານ.
- ສະຫຼຸບ ປະເດັດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຂອງບ້ານ, ໃນການຜະລິດເຂົ້າ ຫຼື ໃນການປູກໄມ້.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 4 ການສະເໜີຜົນການຕິດຕາມຊຸກຍູ້

- ຈັດການປະຊຸມສະເໜີຜົນຈາກການລົງຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ໃຫ້ພະນັກງານເມືອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ບັນທຶກບັນຫາ ແລະ ວິທີແກ້ໄຂໄວ້.
- ນຳໃຊ້ຜົນຈາກກອງປະຊຸມ ເພື່ອວາງແຜນກິດຈະກຳໃນຕໍ່ໜ້າ

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 5 ວາງແຜນມາດຕະການເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂໍ້ສະເໜີແນະນຳຈາກຕິດຕາມຊຸກຍູ້

- ວາງແຜນມາດຕະການ ສຳລັບການແກ້ໄຂບັນຫາ, ຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ກາລະໂອກາດ ທີ່ກຳນົດໄດ້.
- ນຳເອົາມາດຕະການທີ່ວາງແຜນໄວ້ ໄປເຂົ້າໃນແຜນການປະຈຳປີ

ບາງຕົວຢ່າງຂອງມາດຕະການທີ່ອາດນຳໃຊ້ ໄດ້ສະເໜີຢູ່ໃນກ່ອງ 2 ລຸ່ມນີ້:

ກ່ອງ 2: ຕົວຢ່າງ

1. ຖ້າບັນຫາ ເກີດຈາກການປະຕິບັດວຽກແບບບໍ່ເໝາະສົມຂອງພະນັກງານຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ບຸກຄົນ ຮັບຜິດຊອບຕ້ອງເປັນຜູ້ແກ້ໄຂ
2. ຖ້າບັນຫາເກີດຈາກລະດັບຄວາມຮັບຮູ້ຂອງຊາວບ້ານຕ່ຳ, ຄວນມີແຜນຝຶກອົບຮົມ ຍົກລະດັບໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ
3. ຖ້າຫາກເປັນບັນຫາເກີດຈາກການເຈດຕະນາຝ່າຝືນຂໍ້ຕົກລົງ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ, ຄວນກຳນົດລະດັບການປັບໃໝ ແລະ ໃສ່ໂທດ ທີ່ເໝາະສົມ.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 6 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນກິດຈະກຳ

ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ດັດປັບຕາມຜົນການແນະນຳຈາກການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ໂດຍໃຫ້ ຊາວບ້ານເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມ ດ້ວຍຄວາມກະຕືລືລົ້ນ.

ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 7 ຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

- ເມື່ອດຳເນີນການແກ້ໄຂ ບັບປຸງຂໍ້ຄົງຄ້າງ ຕາມແຜນກິດຈະກຳ ທີ່ວາງອອກ, ຕ້ອງໄດ້ມີການຕິດຕາມ ຊຸກຍູ້ ຢ່າງໄກ່ສິດ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ກິດບັນຫາເກົ່າຊຳຊ້ອນຕື່ມອີກຄັ້ງໃໝ່.
- ເລີ່ມຮອບວຽນຂອງການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ອີກໃໝ່ ໝາຍຄວາມວ່າ ກັບໄປສູ່ ຂັ້ນຕອນຍ່ອຍ 1 ແລະ ເລີ່ມ ຮອບວຽນການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ຮອບໃໝ່.

ເອກະສານແນະນຳໃຫ້ອ່ານ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າຕື່ມ:

IIED (1998): ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງການໂຄງການກະສິກຳຍືນຍົງ, ເອກະສານສົນທະນາ I ຂອງ SARL

ກະຊວງ ກປ, ກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້, ໂຄງການຮ່ວມມືປ່າໄມ້ ລາວ-ຊູແອດ (2000): ການຕິດຕາມ

Step 3 Analysis of information and presentation

Conduct an analysis of the information obtained during village visits to identify problem solutions and opportunities. The analysis is made in two stages.

In the Village:

- Analysis answers from the villagers to identify problem causes
- Identify solutions to problems with the villagers

In the Office:

- Assess impacts on land and forests and the environment using data obtained from the village discussions
- Draw conclusions on different issues such as management of village natural resources, rice production, and tree planting difficulties

Step 4 Feeding back monitoring results

- Conduct a debriefing meeting to present the results from the monitoring visit to concerned district staff and record problems and possible solutions
- Use the results from the meeting to plan future activities.

Step 5 Planning the measures to be implemented

- Plan the measures to address the problems, needs and opportunities that were identified
- Incorporate the activities in Annual Work Plans

Some examples of activities that might be applied are illustrated in Box 2 below.

Box 2: Examples

1. If the problem is a result of inappropriate work by DAFO, it should be corrected by the persons responsible.
2. If it is a result of low knowledge level among villagers, a plan for education or training should be made.
3. If it is an obvious or deliberate violation of the village LFMA, the appropriate fine for that offense should be imposed.

Step 6 Implementing the activity plans

Implement the field activities that were identified from the monitoring activity.

The work should be done with the active participation of the villagers

Step 7 Monitor the implementation

- When remedial work is undertaken in accord with the activity plans it should be followed-up and monitored closely with the aim of preventing problems reoccurring
- The cycle of monitoring re-commences, i.e., there is a return to “Step 1” and a new round of monitoring is started

Further Reading

IIED (1998): Participatory Monitoring and Impact Assessment of Sustainable Agricultural Initiatives. SARL Discussion Paper I

ກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນກະທົບຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ, ບົດລາຍງານສຸດທ້າຍ 1998-2000.

ໂຄງການຮ່ວມມືປ່າໄມ້ ລາວ-ຊູແອດ (2001): ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນກິດຈະກຳ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ. ປຶ້ມຄູ່ມືວິຊາການ ເຫຼັ້ມທີ 8.

MAF, FIPD, LSFP (2000): Monitoring and Evaluation of Land Use Planning and Land Allocation Impacts. Final Results Report 1998-2000

LSFP (2001): Monitoring and Evaluation of Land Use Planning and Land Allocation Activities. Technical Booklet 8

ພາກທີ III

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນພື້ນທີ່ ທີ່ມີສະພາບເງື່ອນໄຂຈຸດພິເສດສະເພາະ

PART III

LAND USE PLANNING IN SPECIFIC SITUATIONS

ສາລະບານ

ພາກທີ III

6 ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນພື້ນທີ່ ທີ່ມີສະພາບເງື່ອນໄຂຈຸດພິເສດສະເພາະ	75
6.1 ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດປ່າຜະລິດ	76
6.1.1 ຂະບວນການກຳນົດ ແລະ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ ເຂດທີ່ດິນປ່າໄມ້	78
6.2 ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ	83
6.2.1 ຂະບວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ	83
6.2.2 ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນຂອງ PLUP ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ	84
6.2.3 ການຮັບຮູ້ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ	91
6.3 ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ	92
6.3.1 ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນຂອງ PLUP ໃນ ເຂດປ່າປ້ອງກັນ	93
6.4 ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ບ້ານເຕົ້າໂຮມ	99
6.4.1 ຂັ້ນຕອນ ແລະ ບາດກ້າວ ສໍາລັບສະຖານະການ ທີ 1	100
6.4.2 ຂັ້ນຕອນ ແລະ ບາດກ້າວ ສໍາລັບ ສະຖານະການ ທີ 2	100
6.4.3 ການຮັບຮູ້ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ	103
6.5 ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ສໍາລັບການລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າໃນຂົງເຂດກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້	104
6.5.1 ການດໍາເນີນ PLUP ເພື່ອກຳນົດທີ່ດິນທີ່ມີເງື່ອນໄຂສໍາລັບໃຫ້ສໍາປະທານ	106
6.5.2 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ PLUP ໃນເຂດສໍາປະທານທີ່ດິນ ບ່ອນທີ່ໄດ້ດໍາເນີນກິດຈະການແລ້ວ	108
6.5.3 ການຮັບຮູ້ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ	109
6.6 ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ບ້ານຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່	110
6.6.1 ຂັ້ນຕອນສໍາລັບ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ PLUP ຢູ່ໃນບ້ານຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່	112

TABLE OF CONTENTS

PART III

6 LAND USE PLANNING IN SPECIFIC SITUATIONS	75
6.1 LAND USE PLANNING IN PRODUCTION FOREST AREAS	76
6.1.1 PROCESS OF FOREST LAND USE ZONING AND PLANNING (FLUZAP)	78
6.2 LAND USE PLANNING IN NATIONAL PROTECTED AREAS (NPAs)	83
6.2.1 LAND USE PLANNING APPROACH IN NPAs	83
6.2.2 STAGES AND STEPS FOR PARTICIPATORY LAND USE PLANNING IN NPAs	84
6.2.3 RECOGNITION OF LAND USE RIGHTS	91
6.3 LAND USE PLANNING IN NATIONAL PROTECTION FORESTS	92
6.3.1 PLUP STAGES AND STEPS IN PROTECTION FORESTS	93
6.4 LAND USE PLANNING IN RELOCATION VILLAGES	99
6.4.1 PROCEDURES AND STAGES FOR SCENARIO 1	100
6.4.2 PROCEDURES AND STAGES FOR SCENARIO 2	100
6.4.3 RECOGNITION OF LAND USE RIGHTS	103
6.5 LAND USE PLANNING IN AGRICULTURAL LAND CONCESSION AREAS	104
6.5.1 PLUP TO IDENTIFY LAND POTENTIALLY AVAILABLE FOR CONCESSIONS	106
6.5.2 PLUP WHERE LAND CONCESSION DEVELOPMENT EXISTS	108
6.5.3 RECOGNITION OF VILLAGE LAND USE RIGHTS	109
6.6 LAND USE PLANNING IN RE-SETTLEMENT VILLAGES	110
6.6.1 PROCEDURES FOR PLUP IN RESETTLEMENT VILLAGES	112

6 ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນພື້ນທີ່ ທີ່ມີສະພາບເງື່ອນໄຂຈຸດພິເສດສະເພາະ

ພາກສະເໜີ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນພາກທີ 1, ພາກຍ່ອຍ 2.2 ແລ້ວວ່າ ເມື່ອການພັດທະນາມີການຂະຫຍາຍຕົວ ວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ຈຳເປັນຕ້ອງມີການປັບປຸງ ວິທີການ, ຫຼັກການ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ໃຫ້ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນ. ບາດກ້າວທີ 1 - 9 ທີ່ ໄດ້ອະທິບາຍລະອຽດ ໃນພາກທີ 2 ກໍສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ທົ່ວໄປ ແຕ່ແນວໃດກໍຕາມ, ກຳຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ປັບໃຫ້ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນ ແລະ ແທດເໝາະ ເພື່ອໃຫ້ພະນັກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ສາມາດນຳໄປໃຊ້ໄດ້ກັບສະຖານະການສະເພາະຕ່າງໆ ເຊັ່ນ:

- ໃນບ້ານທີ່ຢູ່ໃນ ແລະ ລຽບເຂດປ່າຜະລິດ
- ໃນບ້ານທີ່ຢູ່ໃນ ແລະ ລຽບເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ
- ໃນບ້ານທີ່ຢູ່ໃນ ແລະ ລຽບເຂດປ່າປ້ອງກັນ
- ບ້ານທີ່ເຕົ້າໂຮມໃໝ່
- ບ້ານທີ່ຢູ່ໃນເຂດສຳປະທານ ຫຼື ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການສຳປະທານ ທີ່ດິນກະສິກຳ
- ບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່ ຍ້ອນໂຄງການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນ, ຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ໂຄງການພັດທະນາອຸດສະຫະກຳອື່ນໆ

ໃນພາກນີ້ ຈະອະທິບາຍໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບວິທີການ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ ໃນແຕ່ລະສະພາບ ເງື່ອນໄຂທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ໂດຍຈະໃຫ້ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບຈຸດຖະປະສົງ, ມາດຖານ ເງື່ອນໄຂ, ຂະບວນການ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ທີ່ສຳຄັນ ຊຶ່ງຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາ ສຳລັບແຕ່ລະສະພາບເງື່ອນໄຂເຫຼົ່ານັ້ນ.

ຕົວຢ່າງ:

- ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນບ້ານທີ່ຢູ່ໃນເຂດປ່າຜະລິດ ຕ້ອງມີການກຳນົດເຂດທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອທົດແທນທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ທີ່ຖືກກຳນົດໃຫ້ເປັນເຂດປ່າຜະລິດ.
- ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ບ້ານເຕົ້າໂຮມ ຕ້ອງໄດ້ເຮັດຄືນໃໝ່ ເພາະວ່າຈຳນວນປະຊາກອນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການດ້ານເນື້ອທີ່ເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ ຂອງບ້ານຕ້ອງເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຫຼຸດເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານລົງ.
- ຢູ່ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນສະເພາະ ຈຳນວນໜຶ່ງ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ ການປະເມີນທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ວຽກງານ ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນສະດວກຂຶ້ນ.

ນອກຈາກຂໍ້ແນະນຳພື້ນຖານໃນເອກະສານນີ້ແລ້ວ, ຍັງໄດ້ແນະນຳເອກະສານອ້າງອີງ ແລະ ປຶ້ມອື່ນໆ ທີ່ອະທິບາຍກ່ຽວກັບຫຼັກການ ແລະ ຂັ້ນຕອນລະອຽດຕ່າງໆ ສຳລັບດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນສະພາບເງື່ອນຕ່າງໆ ໄວ້ອີກ ເພື່ອໃຫ້ຄົ້ນຄ້ວາຕື່ມ.

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ
ໃນເຂດປ່າຜະລິດ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ
ໃນເຂດປ່າສະຫງວນ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ
ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ
ຢູ່ບ້ານເຕົ້າໂຮມ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ
ຢູ່ເຂດສຳປະທານ ທີ່ດິນກະສິກຳ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ
ຢູ່ບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່

6 LAND USE PLANNING IN SPECIFIC SITUATIONS

Introduction

As explained in Part 1, Chapter 2.2 the changing development context means that flexibility in land use planning approaches at village and village cluster levels are required. A set of standard procedures and steps for PLUP has been described in Part 2, Stages 1 to 9 which can be used generally, however “flexibility and adaption” needs to be built into these standard procedures to meet the particular requirements faced by land use planners in different situations.

The different situations include:

- Villages located in and around Production Forests Areas (PFAs)
- Villages located in and around National Protected Areas (NPAs)
- Villages located in and around National Protection Forests (NPF)
- Relocation villages, affected by either induced or voluntary relocation
- Villages located in or affected by agricultural concessions
- Resettlement villages, in cases of hydro power, mining and other industrial developments

This part of the manual briefly describes procedures and steps that can be applied in each of these situations. For each situation, the objectives, criteria, main processes, procedures and steps are summarized and aspects that are important to consider are explained.

For example:

- Land use zoning in villages within Production Forest Areas requires identifying suitable agricultural land areas to replace agricultural production land in declared production forest zones.
- Land use zoning in relocation villages is redone because significant population increase has increased the area of the village agricultural land use zone and diminished the size of village forest zones
- In National Protected Areas the collection of specific biodiversity data is required to facilitate the land use zoning activity. This includes an activity called Participatory Biodiversity Assessment.

In addition to the basic guidelines provided in this document, key references and publications that describe the procedures and steps in more detail for each situation are provided for additional reading.

6.1 ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດປ່າຜະລິດ

ນິຍາມ

ຕາມມາດຕາ 12 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ປ່າຜະລິດ ແມ່ນ: ປ່າທໍາມະຊາດ ແລະ ປ່າປູກ ທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ເພື່ອຈຸດປະສົງນໍາໃຊ້ເປັນເຂດຜະລິດໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະຜົນປ່າໄມ້ເສດຖະກິດ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ. ປ່າຜະລິດອາດປະກອບມີ ເຂດປ່າໄມ້ດົກໜາ, ເຂດປ່າຊຸດ ໂຊມ, ເຂດທີ່ດິນປອກໄຫຼ້ນ ແລະ ເຂດປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ (ມາດຕາ 13 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້).

ສ່ວນໜຶ່ງຂອງມາດຕາ 25 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າ ປ່າຜະລິດຕ້ອງກໍານົດ ແລະ ໝາຍຂອບເຂດໃຫ້ຈະແຈ້ງ, ຕ້ອງມີການສໍາຫຼວດ ແລະ ຈັດແບ່ງເປັນເຂດ ເພື່ອຮັບໃຊ້ຈຸດປະສົງຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ເຂດປ້ອງກັນຍອດນໍ້າ, ເຂດຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ເຂດສໍາລັບການຄົ້ນຄ້ວາ, ເຂດທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງປະຫວັດສາດ ແລະ ວັດທະນະທໍາ-ສັງຄົມ, ເຂດພື້ນຟູປ່າ ແລະ ເຂດຊຸດຄົ້ນໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ການຄຸ້ມຄອງປ່າຜະລິດແມ່ນປະຕິບັດຕາມແຜນ ແລະ ມາດຕະການທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ ແລະ ໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ.

ແນວທາງໃນການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າຜະລິດ ໄດ້ແນະນໍາໄວ້ໃນຄູ່ມືການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ໂຄງການຈັດສັນປ່າຜະລິດ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແບບຍືນຍົງ (SUFORD) ສ້າງຂຶ້ນ. ເພື່ອສະດວກໃນການຄຸ້ມຄອງ, ເຂດປ່າຜະລິດໄດ້ຖືກແບ່ງອອກເປັນເຂດຍ່ອຍ ຊຶ່ງໂດຍທົ່ວໄປ ຈະແມ່ນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງກຸ່ມບ້ານເລີຍ.

ໃນລະດັບບ້ານນັ້ນ, ການດໍາເນີນການວາງແຜນ ແລະ ການກໍານົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ຂະບວນການວາງແຜນພັດທະນາບ້ານສະດວກຂຶ້ນ. ພາກທີ່ກ່າວເຖິງ ການວາງແຜນ ແລະ ກໍານົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້ ກໍາລັງທົດລອງ ຢູ່ບ້ານເປົ້າໝາຍຈໍານວນໜຶ່ງຢູ່ ເພື່ອປັບປຸງ. ຂະບວນການກໍານົດເຂດ ແລະ ການວາງແຜນ ອັນນີ້ ແມ່ນສາມາດນໍາໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢູ່ ຂັ້ນບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ຫຼື ເຂດຍ່ອຍປ່າຜະລິດ ໄດ້.

ຈຸດປະສົງຂອງການກໍານົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

ຊາວບ້ານທີ່ດໍາລົງຊີວິດຢູ່ໃນເຂດປ່າຜະລິດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງຍ່ອຍ ແມ່ນອາໄສທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອເປັນບ່ອນທໍາມາຫາກິນ. ສະນັ້ນ, ການດໍາລົງຊີວິດຢູ່ໃນເຂດດັ່ງກ່າວ ຈະເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ວຽກງານຄຸ້ມຄອງປ່າຜະລິດ ແບບຍືນຍົງ ເພາະວ່າມີຫຼາຍຄອບຄົວໄດ້ນໍາໃຊ້ເຂດປ່າທີ່ໄດ້ຈັດສັນໃຫ້ເປັນປ່າຜະລິດ. ສະນັ້ນ, ວຽກງານກໍານົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂສອງບັນຫາຕົ້ນຕໍຄື:

1. ການຮຽກຮ້ອງເອົາທີ່ດິນ ແລະ/ຫຼື ປ່າໄມ້ ທີ່ບໍ່ໄດ້ເສຍພາສີໂດຍຊາວບ້ານ ໃນຖານະບຸກຄົນ ຫຼື ຄອບຄົວ ແບບເກີນຂອບເຂດ ເປັນເນື້ອທີ່ຫຼາຍເຮັກຕາ ຊຶ່ງສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເຂດປ່າໂຄກເພື່ອນໍາໃຊ້ເປັນບ່ອນລ້ຽງສັດ, ປູກຝັງ ແລະ ເກັບ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ການຮຽກຮ້ອງສິດນີ້ ມັກຈະເປັນສ່ວນເພີ່ມ ຈາກທີ່ດິນນາທີ່ຕົນເປັນເຈົ້າຂອງຢູ່ແລ້ວສະເໝີ. ຖ້າຫາກມີການກະທໍາແບບນີ້ຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ ຈະເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ຖືກແຍກເປັນຕອນເລັກຕອນນ້ອຍ ກະແຈກກະຈາຍ ແລະ ກໍອາດບໍ່ສາມາດຈໍາແນກໄດ້ວ່າເຂດໃດເປັນເຂດປ່າໄມ້ລວມຂອງບ້ານ.
2. ມີຄວາມຈໍາເປັນ ຕ້ອງໄດ້ກໍານົດຫາເນື້ອທີ່ ເພື່ອທົດແທນ ໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ຄອບຄົວ ທີ່ທໍາການຜະລິດກະສິກໍາໃນເຂດທີ່ກໍານົດເປັນເຂດປ່າຜະລິດເຫຼົ່ານີ້ ໃນເນື້ອທີ່ເທົ່າໆກັນ ຢູ່ໃນເຂດທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ ເປັນທີ່ດິນກະສິກໍາຂອງບ້ານ. ວຽກງານນີ້ຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຮ່ວມກັນ ຢ່າງໃກ້ສືດກັບຊາວບ້ານ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເປັນຜູ້ເລືອກເອົາບ່ອນທີ່ຈະນໍາໃຊ້ ໃນອານາຄົດເອງ.

ວັດຖຸປະສົງ ຂອງ ວຽກງານກໍານົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້

ເພື່ອສະໜອງທີ່ທໍາກິນຢ່າງເປັນທໍາ ໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ດໍາລົງຊີວິດ ຢ່າງເທົ່າທຽມກັນ ໂດຍການກໍານົດຈັດສັນ ທີ່ດິນພາຍໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກໍາ ບ່ອນທີ່ມີເນື້ອທີ່ປູກຝັງກະແຈກກະຈາຍຢູ່ໃນເຂດປ່າໄມ້ ຄົນໃໝ່. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງຕ້ອງໄດ້ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາບ້ານ ເພື່ອຊ່ວຍຊາວບ້ານ ໃນການດັດປັບ ແລະ ນໍາໃຊ້ພື້ນທີ່ທໍາກິນເຂົ້າໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ ຢ່າງມີຜົນ ສາມາດດໍາລົງຊີວິດຢູ່ໄດ້ໃນເຂດຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ທີ່ມີການຈັດສັນແບບຍືນຍົງ. ການດໍາເນີນການຢ່າງນີ້ ຈະເປັນການຊ່ວຍອະນຸລັກ, ປັບປຸງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາເຂດປ່າຜະລິດໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

6.1 Land Use Planning in Production Forest Areas

Definitions

Production forests are defined in Article 12 of the Forestry Law (FL) as: natural forest and planted forest classified for commercial production of wood and forest products to satisfy the requirements of national socio-economic development and people's livelihoods. Production forests may have dense forest zones, degraded forest zones, bare forest land zones and village common use forest zones. (Article 13, FL).

Part of Article 25, FL states that production forests will be clearly demarcated and surveyed and classified into various zones including: water source protection, environmental protection, research, areas of historical and socio-cultural value, regeneration and potential logging and NTFP harvesting. Production forests will be managed according to plans and measures and with the participation of the local people.

The Participatory Sustainable Forest Management Manual produced by the Sustainable Forest Rural Development Project (SUFORD) contains guidelines for the management of Production Forest Areas (PFAs). For forest management purposes PFAs are divided into sub Forest Management Areas (FMAs) which are generally equivalent and consistent with Village Development Clusters (kumban).

At the village level land use zoning and planning is undertaken to facilitate village development planning. Sections in this manual dealing with land use zoning and planning are currently being improved through pilot work in representative villages. This zoning and planning process can be conducted at village level, village development cluster level or sub-FMA level.

Purpose of Village and Village Cluster Land Use Zoning

Villagers reside in PFAs and FMAs and are dependent on agricultural land and forests within the FMAs and subFMAs for their livelihood activities. Their presence in these areas poses threats to the sustainable management of the FMAs because many families utilize the forest areas that are categorized as production forest.

As a consequence Forest Land Use Zoning and Planning (FLuZaP) needs to address and resolve two key land related issues:

1. The excessive claiming of un-taxed land and/or forests by villagers; individuals and families assuming ownership of several hectares of forest, often dry dipterocarp forests, for their own grazing, cropping and NTFP collection purposes. This is often in addition to existing paddy land they own. If this is widely practiced in a village the forest areas become fragmented and it is almost impossible to distinguish communal forests.
2. The practice of upland cropping and forest clearance by individuals and families in the designated forest production zones. There is a need to identify and provide equivalent areas of "replacement land" for these individuals and families in the village agricultural zone. This needs to be done in close participation with villagers so that they make choices regarding the areas of land which they will use in the future.

Purpose of FLuZaP

Provide fair and equitable areas for villagers to conduct their livelihoods by re-allocating some land within the village agricultural zone in cases where scattered agricultural plots are located in forest areas. Village development planning and implementation is then undertaken to assist villages with these land use adjustments and to improve their livelihood opportunities, so they are able to co-exist in sustainably managed FMAs. This will assist with the preservation, improvement, and sustainable maintenance of the production forests.

ວັດຖຸປະສົງລວມ

- ເພື່ອກຳນົດເຂດທຳການຜະລິດໃຫ້ຊາວບ້ານ ສຳລັບຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ຢ່າງມີຜົນ ແລະ ຍືນຍົງ.
- ເພື່ອໃຫ້ມີແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ພ້ອມດ້ວຍ ແຜນທີ່ ແລະ ແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ ທີ່ຊັດເຈນ ສຳລັບ ເຂດປ່າຜະລິດ, ເຂດປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ, ເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ, ເຂດປູກໄມ້ ແລະ ເຂດລ້ຽງສັດ.
- ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ການຖາງປ່າເພື່ອເຮັດການຜະລິດກະສິກຳ ໃນເຂດທີ່ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ເປັນເຂດປ່າຜະລິດ ແລະ ເຂດປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ.

ວັດຖຸປະສົງສະເພາະ

- ເພື່ອສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ລວມທັງລະບົບການປູກຝັງ ລ້ຽງສັດ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ຊັດເຈນ.
- ເພື່ອກຳນົດໄດ້ ວ່າບ່ອນໃດມີກິດຈະກຳການຜະລິດຫຍັງ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການຂຸດໂຊມຂອງປ່າ.
- ເພື່ອສ້າງແຜນທີ່ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນອະນາຄົດ ທີ່ຮັບປະກັນ ໃຫ້ມີທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ລວມທັງດິນປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ ແກ່ຊາວບ້ານ ໄດ້ຢ່າງພຽງພໍ ທັງໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອານາຄົດ.
- ເພື່ອກຳນົດ ແລະ ໝາຍເຂດແດນ ເຂດລ້ຽງສັດ, ເຂດປູກໄມ້, ເນື້ອທີ່ນາ, ເນື້ອທີ່ປູກພືດອາຍຸສັ້ນ ແບບຄົງທີ່ ແລະ ພື້ນທີ່ປູກພືດແບບໝູນວຽນ.
- ເພື່ອຈັດພື້ນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ກະແຈກກະຈາຍ ໃຫ້ເຂົ້າມາຢູ່ເຂດດຽວກັນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນເຂດໃຈກາງຂອງເຂດປ່າຜະລິດ.

ມາດຖານ ແລະ ຂໍ້ຄວນພິຈາລະນາໃນການກຳນົດເຂດທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນນຳໃຊ້

- ພື້ນທີ່ດິນກະສິກຳຂອງບ້ານ ຄວນມີພຽງພໍ ເພື່ອຮອງຮັບຈຳນວນພົນລະເມືອງ ທັງໃນປະຈຸບັນ ແລະ ໃນອະນາຄົດ
- ການຈັດແບ່ງເຂດທີ່ດິນ ຄວນຮັບປະກັນ ການປົກປັກຮັກສາ ເຂດປ່າໄມ້ທີ່ອຸດົມສົມບູນ, ເຂດຂຸດຄົ້ນໄມ້ປະຈຸບັນ ແລະ ເຂດພື້ນຟູເພື່ອການຂຸດຄົ້ນໄມ້ໃນອະນາຄົດ ໄວ້ ແລະ ພ້ອມດຽວກັບຮັບປະກັນ ກຳນົດເຂດກະສິກຳ ໃຫ້ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂເໝາະສົມ ສຳລັບການທຳມາຫາກິນ ຂອງຊາວບ້ານ ທັງໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດ.
- ເຂດປ່າໄມ້ທີ່ຂຸດໂຊມ ອາດກຳນົດເປັນເຂດພື້ນຟູໃຫ້ເປັນເຂດປ່າຜະລິດ ຫຼື ກຳນົດໃຫ້ເປັນເຂດປູກຝັງ, ເຂດປູກໄມ້ ຫຼື ເຂດນຳໃຊ້ລວມ ຂອງບ້ານ ແລ້ວແຕ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ.
- ຂັ້ນຕອນໃນຂະບວນການວາງແຜນກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ອາດຈະດຳເນີນເປັນເທື່ອລະກ້າວກໍໄດ້ ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານສາມາດປັບຕົວໄດ້ ຄື ອາດຈະເລີ່ມ ຢູ່ບ້ານໃດບ້ານໜຶ່ງກ່ອນ ແລ້ວຈຶ່ງກັບມາດຳເນີນຕື່ມໃໝ່ ໃນບ້ານອື່ນໆ ຂອງກຸ່ມບ້ານ.

ບົດບາດຂອງການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນພັດທະນາບ້ານ

ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນພັດທະນາບ້ານ ເປັນຕົວຊ່ວຍໃນການກຳນົດເຂດກະສິກຳ ແລະ ຊ່ວຍໃນການສ້າງແຜນຈັດສັນຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ໂດຍໃນຂະບວນການນີ້ ຈະໄດ້ມີການຈັດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃຫ້ບ້ານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກໍ່ມີການສ້າງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ລວມທັງການກຳນົດກິດຈະກຳສົ່ງເສີມ ໄປພ້ອມ ຊຶ່ງຖືວ່າເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ແຜນພັດທະນາບ້ານ. ການກຳນົດເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນພັດທະນາບ້ານ ຍັງຊ່ວຍໃນການກຳນົດສິດຄຸນຂອງທີ່ດິນ ແລະ ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ໄດ້ສະດວກຂຶ້ນອີກ.

ຂະບວນການເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສະແດງຢູ່ໃນແຜນສະແດງ 5 ລຸ່ມນີ້:

ແຜນສະແດງ 5: ບົດບາດຂອງການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ໃນຂະບວນການວາງແຜນພັດທະນາບ້ານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມ

Objectives of Forest Land Use Zoning and Planning

General Objective:

- To delineate production land for villagers to manage and use in a productive and sustainable manner;
- To provide accurate 'current land use' maps and 'future land use' maps and plans, for production forest, village use forest, and agricultural, plantation and grazing lands.
- To reduce upland cropping in the areas designated for production forest and village use forest.

Specific Objectives:

- Accurately map current land use including the local cropping and farming systems
- Identify where agricultural cropping activities caused the degeneration of forest areas
- Mapping future land use areas to provide enough agricultural and production land, including grazing and plantations, for current and future generations
- Delineation of areas for grazing, plantations, rice paddy, permanent annual crops, and rotational crops.
- Where possible, grouping or amalgamation of dispersed land use, especially in the core of the 'production forest'

Criteria and Considerations for Forest Land Use Zoning and Planning

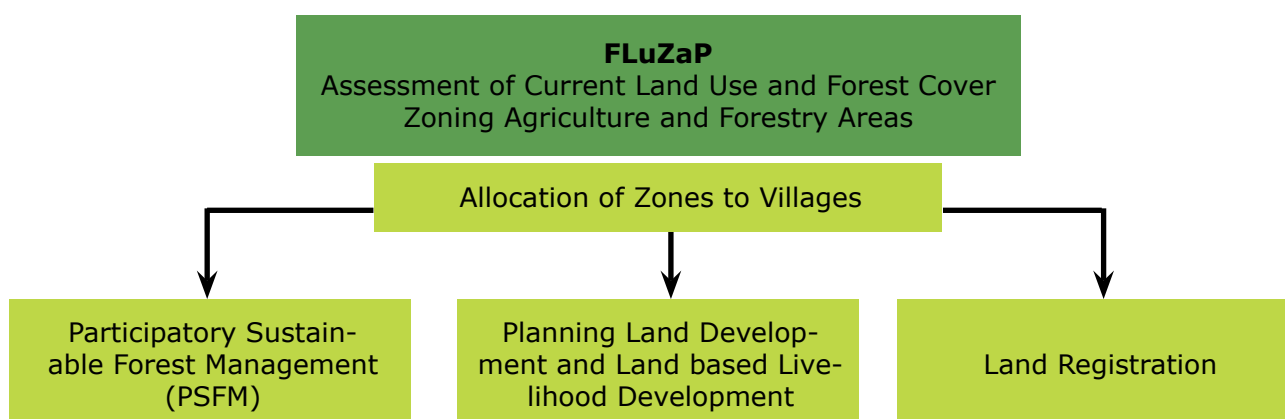
- Village agricultural land areas should be adequate for present and future populations.
- Land zoning should ensure protection of good quality forest, current timber production areas, the regeneration of future timber production forest areas, and identify agricultural areas with potential for current and future villager livelihoods.
- Degraded forest areas can be regenerated as 'production forest' or designated for cropping land, plantation land or community use.
- The steps in the FLuZaP process may be phased over time to enable villagers to adjust. The process can be undertaken in one village first, then expanded to other villages in the village cluster.

Role of Forest Land Zoning and Village Development Planning

FLuZaP defines the zones for agriculture and assists in preparing forestry management plans. Land use zones are allocated to the village and village land use plans are prepared as an integral part of village development planning, including extension activities. It also helps to identify land tenure rights and facilitates land registration and land titling by the land management authority.

These processes are illustrated in Diagram 5.

Diagram 5: The Role of FLuZaP in Village Development and Participatory Sustainable Forestry Management

6.1.1 ຂະບວນການກຳນົດ ແລະ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ ເຂດທີ່ດິນປ່າໄມ້

ກິດຈະກຳ ຫຼື ຂັ້ນຕອນ ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ບ້ານ ຈະແຕກຕ່າງກັນ ໃນແຕ່ລະບ້ານ ແລະ ຕ້ອງມີຄວາມຍືດຍຸ່ນ ແລ້ວ ແຕ່ວ່າ ເຄີຍມີການວາງແຜນມາກ່ອນແລ້ວ ຫຼື ຍັງ; ມີຮູບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນທີ່ນໍາໃຊ້ກັນໃນທ້ອງຖິ່ນແນວໃດ; ແລະ ມີຄຸນລັກສະນະສະເພາະທາງດ້ານນິເວດກະສິກໍາ ແລະ ປະເພດປ່າ ແນວໃດ.

ຂະບວນການ ກຳນົດ ແລະ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ ເຂດທີ່ດິນປ່າໄມ້ (FLUZaP) ມີ 5 ບາດກ້າວດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1. ກະກຽມ
2. ເຄື່ອນໄຫວວຽກ ໃນບ້ານ
3. ເຄື່ອນໄຫວວຽກ ພາຍຫຼັງສໍາເລັດກິດຈະກຳລະດັບບ້ານ
4. ດຳເນີນການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ເຂດທີ່ດິນປ່າໄມ້ ໃນພື້ນທີ່ປ່າຜະລິດ
5. ຂັ້ນທະບຽນທີ່ດິນໃນພື້ນທີ່ປ່າຜະລິດ

ການອະທິບາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ຂັ້ນຕອນ ຂອງການກຳນົດ ແລະ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ເຂດທີ່ດິນປ່າໄມ້ ສາມາດຄົ້ນຫາ ໄດ້ຢູ່ໃນເອກະສານຂອງໂຄງການ SUFORD ທີ່ມີຊື່ວ່າ: “ຂໍ້ແນະນໍາໃນການກຳນົດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນໃນເຂດປ່າຜະລິດ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ “ ສະບັບ ເດືອນພຶດສະພາ 2009”.

ຂັ້ນຕອນທີ່ສໍາຄັນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນ 5 ບາດກ້າວ ມີດັ່ງນີ້:

ບາດກ້າວທີ່ 1 ການກະກຽມ

ການກະກຽມປະກອບມີ 4 ຢ່າງຄື:

1. **ເຄື່ອງມື ແລະ ອຸປະກອນ:** ລວມມີ ຮ່າງ ຫຼື ແບບຟອມສໍາພາດຄອບຄົວ, ອຸປະກອນສໍາຫຼວດພາກສະໜາມ ແລະ ອຸປະກອນແຕ້ມແຜນທີ່.
2. **ຮູບຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ແຜນທີ່:** ລວມມີ ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ລະດັບຄວາມຊັດເຈນຕໍ່ສູດ 5 ມ (ຫຼື ຄວາມຊັດເຈນ 2.5 ມ ຖ້າຫາກມີ), ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ, ແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ (ຂອງກອງສໍາຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້).
3. **ການກວດສອບແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ ຢູ່ຫ້ອງການ.**
4. **ການກະກຽມພະນັກງານ:** ລວມມີ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານເມືອງ ແລະ ພະນັກງານປະຈຳກຸ່ມບ້ານ ແລະ ການແນະນໍາຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການທີ່ຈະປະຕິບັດ.

ບາດກ້າວທີ່ 2 ການເຄື່ອນໄຫວວຽກ ຢູ່ບ້ານ

ການເຄື່ອນໄຫວວຽກຂອງທີມງານ ຢູ່ໃນບ້ານ ລວມມີ 8 ຂັ້ນຕອນຄື:

ຂັ້ນຕອນ 1 ການກະກຽມຂອງຊາວບ້ານ

ວຽກນີ້ ລວມມີການຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການ ຮັບຜິດຊອບການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ລະດັບບ້ານ ແລະ ການຄັດເລືອກເອົາຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ເຂົ້າໃຈກິດຈະກຳດີ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ຂັ້ນຕອນ 2 ການກຳນົດ ແລະ ໝາຍເຂດແດນຂອງບ້ານ

ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນທີ່ອະທິບາຍໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 3 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້. ວຽກຕົວຈິງແມ່ນຂຶ້ນກັບວ່າ:

- (ກ) ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີແຜນທີ່ເຂດແດນທີ່ເປັນທາງການແລ້ວ ຕ້ອງກວດກາຄືນໂດຍສົມທົບກັບຊາວບ້ານ
- (ຂ) ຖ້າຍັງບໍ່ມີແຜນທີ່ເຂດແດນ ຈະຕ້ອງໄດ້ກຳນົດເຂດແດນ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ໃໝ່.

ການດຳເນີນການກຳນົດເຂດແດນ ຈະຕ້ອງອີງໃສ່ການຖາມຂໍ້ມູນຈາກຊາວບ້ານ, ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ຂໍ້ມູນການສໍາຫຼວດເສັ້ນເຂດແດນ ຕົວຈິງໃນພາກສະໜາມ.

6.1.1 Process of forest land use zoning and planning (FLuZaP)

The activities or steps undertaken in villages will vary, and need to be flexible, depending on planning already undertaken, indigenous forms of land management, agro-ecological characteristics, and forest types.

There are five phases in the FLuZaP process:

1. Preparation
2. Village work activity
3. Post village work activity
4. Establishment of FLuZaP in production forest areas
5. Rural land registration in PFAs

A comprehensive description of the land use zoning and planning procedures can be found in the document produced by the SUFORD program named: "Guidelines for Participatory Forest and Land Use Zoning and Planning in Production Forest Areas", SUFORD May, 2009.

The main steps undertaken when implementing the five stages are described below.

Stage 1 Preparation

There are four types of preparation:

1. Materials and equipment: includes household interview forms, field survey equipment, and mapping equipment
2. Satellite Photo Sheets and Maps: includes processed satellite imagery of at least 5 m resolution (2.5 m resolution if available), topographic maps, and forest and land use maps (FIPD),
3. In-office Review of Satellite Photo Sheets Maps
4. Staff Preparation: includes training of DAFO and Village Cluster staff and explanation of procedures and methods to be used.

Stage 2 Village Work Activity

There are eight main village level steps:

Step 1 Preparation of Villagers

This involves establishing a village FLuZaP committee and selecting well informed villagers to participate in work activities.

Step 2 Village boundary delineation

Procedures described in Part 2, Stage 3 of this manual are generally followed. The actual work undertaken will depend on whether:

- (a) an official village boundary already exists in which case it will be verified with villagers
or
- (b) no official boundary exists in which case it will be identified and mapped

Boundary delineation is implemented using villager information, satellite imagery prints, and field survey of the boundary line.

ຂັ້ນຕອນ 3 ການກຳນົດ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ ເຂດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ສຳຄັນ

ຈຸດປະສົງສະເພາະຂອງກິດຈະກຳນີ້ ແມ່ນ ເພື່ອດຶງດູດໃຫ້ຊາວບ້ານ ໄດ້ເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້; ເພື່ອຊອກຮູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ສຳຄັນທີ່ຊາວບ້ານນຳໃຊ້ກັນ ແລະ ເພື່ອກຳນົດເຂດປ່າໄມ້ ບ່ອນທີ່ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ຂໍ້ມູນນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຂະບວນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ງ່າຍຂຶ້ນ ວ່າບ່ອນໃດຄວນກຳນົດເປັນເຂດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງສຳລັບເກັບຂາຍ, ບ່ອນໃດສຳລັບເກັບບໍລິໂພກເອງ ແລະ ບ່ອນໃດຄວນສະຫງວນເພື່ອປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນນີ້ໄວ້.

ຂັ້ນຕອນ 4 ການສຳຫຼວດ ແລະ ວິເຄາະ ບັນຫາ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້

ການສອບຖາມແບບບໍ່ເປັນທາງການ ປະກອບກັບການຢ່າງເລາະເບິ່ງ ພື້ນທີ່ ແລະ ສະພາບປ່າໄມ້ ເປັນວິທີທີ່ໃຊ້ກັນໃນການສຶກສາ ບັນຫາກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ປ່າໄມ້, ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ການຈັບຈອງທີ່ດິນ.

ຂັ້ນຕອນ 5 ການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ຄົວເຮືອນ

- ການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຄົວເຮືອນ: ຂໍ້ມູນດ້ານນີ້ ຈະໄດ້ນຳໃຊ້ເພື່ອສ້າງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແຜນພັດທະນາບ້ານ ທັງສາມາດໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານສຳລັບການຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ແລະ ປະເມີນຜົນ.
- ການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ບັນຫາການຈັບຈອງທີ່ດິນ ຂອງຄົວເຮືອນ: ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຈະດຳເນີນໂດຍການສຳພາດແຕ່ລະຄົວເຮືອນ ຕາມລາຍລະອຽດຂອງຮ່າງສຳພາດ ແລ້ວ ສັງລວມ ແລະ ນຳມາວິເຄາະ ເພື່ອກຳນົດຫາປະເດັນ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.

ຂັ້ນຕອນ 6 ການສຳຫຼວດພື້ນທີ່ ແລະ ການສຳຫຼວດປ່າໄມ້

ກິດຈະກຳນີ້ແມ່ນຈະອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຂອງບ້ານ ແລະ ຂໍ້ມູນຈາກພາບຖ່າຍດາວທຽມ. ມັນເປັນກິດຈະກຳຫຼັກ ເພື່ອທຳຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ, ກ່ຽວກັບການຄອບຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ກ່ຽວກັບປະເພດປ່າໄມ້. ນອກນັ້ນ, ມັນຍັງກຳຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດກວດສອບ ຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງການແປພາບຖ່າຍດາວທຽມ ໃສ່ກັບຕົວຈິງໄດ້.

- ສຳຫຼວດເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດກະສິກຳ: ຖ້າມີການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃຫ້ໝາຍໃສ່ແຜນທີ່ພາບດາວທຽມ ແລະ ໃຊ້ GPS ວັດຈຸດທີ່ຕັ້ງສຳຄັນໄວ້.
- ສຳຫຼວດປ່າໄມ້: ບັນທຶກປະເພດປ່າ, ສະພາບປ່າ, ການບຸກລຸກປ່າເພື່ອປູກຝັງ, ເຂດປ່າໄມ້ທີ່ບ້ານເປັນຜູ້ຈັດສັນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ.
- ເຂດແດນຂອງບ້ານ: ກວດເບິ່ງຈຸດທີ່ສຳຄັນ ຕາມເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ດັດແກ້ ໃນພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຖ້າຈຳເປັນ.
- ຈຸດອ້າງອີງຖາວອນ: ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື GPS ເພື່ອສຳຫຼວດເສັ້ນທາງ, ເສັ້ນທາງຍ່າງ ແລະ ຫ້ວຍນ້ຳທັງໝົດຢູ່ໃນເຂດປ່າຂອງບ້ານ.

ຂັ້ນຕອນ 7 ສ້າງແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປະຈຸບັນ ແລະ ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້

ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກການສຳພາດຄົວເຮືອນ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ ເພື່ອໝາຍ ເຂດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປະຈຸບັນ ແລະ ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ໃສ່ ພາບຖ່າຍດາວທຽມອ້າງອີງ.

- ສ້າງແຜນທີ່ອ້າງອີງ ຂອງບັນດາຫ້ວຍນ້ຳ, ເສັ້ນທາງຍ່າງ, ສັນພູ ແລະ ສິ່ງອ້າງອີງທີ່ມີລັກສະນະຖາວອນອື່ນໆ ພ້ອມຂຽນຊື່ຈຸດດັ່ງກ່າວທັງໝົດກຳກັບໄວ້.
- ສອບຖາມໃຫ້ກຳໄດ້ສະພາບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ໃນເຂດປ່າໄມ້ ໃນຜ່ານມາ.
- ໝາຍເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃສ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ຕາມປະເພດ, ສະພາບເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄຸນລັກສະນະສະເພາະຂອງພື້ນທີ່ ເຊັ່ນ: ໜອງ, ປຶງ, ທົ່ງຫຍ້າ ແລະ ອື່ນໆ.
- ໝາຍຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກທີມງານສຳຫຼວດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ເຂົ້າໃສ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ.
- ໝາຍເຂດແດນຂອງບ້ານ ທີ່ມີການດັດແກ້ແລ້ວ ໃສ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ

ຂັ້ນຕອນ 8 ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້

- ອະທິບາຍວັດຖຸປະສົງຂອງການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ຜູ້ທີ່ຈະສຳພາດ ແລ້ວ ປຶກສາຫາລື ປະເດັນຕ່າງໆກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້.
- ປຶກສາຫາລືທາງເລືອກກັບຜູ້ທີ່ສຳຄັນຂອງບ້ານ ກ່ຽວກັບການກຳນົດເຂດປ່າໄມ້ທີ່ຍັງຢູ່ໃນສະພາບຂ້ອນຂ້າງດີ ແລະ ຍັງອຸດົມສົມບູນ ເພື່ອໃຫ້ເປັນເຂດປົກປັກຮັກສາ ພ້ອມກຳນົດເຂດທີ່ມີເງື່ອນໄຂໃຫ້ຊາວບ້ານ

Step 3 Identification of Important NTFP Areas and Mapping

The objectives of this activity are to facilitate community participation in forest land use zoning, to identify the most important non-timber forest products utilized by the village, and to determine the forest areas in which NTFPs are found. This information assists the zoning process by identifying NTFP areas of high commercial or subsistence importance and areas of forest which should be conserved to maintain these resources.

Step 4 Forest and Land Problem Census and Analysis

Informal discussion and field and forest walks are used to identify problems in the management and use of forests, forest resources, agricultural land, and land tenure.

Step 5 Household Data Gathering and Analysis

Household socio-economic data gathering and analysis. Data will be used for developing land use plans and village development plans, and can be used as base line data for monitoring and evaluation purposes.

Household land use and land claims data gathering and analysis. Data is gathered by interviewing each household, using a task specific interview sheet. Data is summarized and analysed to identify land use and land zoning issues.

Step 6 Field and Forest Surveys:

This activity is guided by village information and satellite image prints. It is a key task to understand agricultural systems, land use and tenure, and forest types. It also enables ground truthing and interpretation of the satellite image prints.

- Survey agricultural fields: if land use changes have occurred update the satellite image map. Take GPS readings at strategic points
- Survey forests: note forest type, forest condition, agricultural cultivation incursions, and locally managed or zoned forests
- Village boundary: Check key sections of the village boundary and make adjustments on the satellite image sheet if required
- Permanent land marks: Survey with GPS all roads, tracks, and streams in the village forests

Step 7 Mapping Current Land Use and Forest Cover

Household data and knowledge and information from the field surveys are used to map current land use and forest cover on the satellite image base map.

- Develop a base map of streams, tracks, hills, other features and name all features
- Conduct enquiries to understand past land use in 'forested areas'
- Draw land use areas and forests on the satellite image print, based on type and condition, and other landscape features, such as wetlands, grasslands etc.
- Insert data from all land use and forest cover survey teams on the satellite image print
- Sketch in the adjusted village boundary on the satellite image print

Step 8 Land and Forest Zoning

- Explain the objectives of zoning with key village informants, and discuss land and forestry issues
- Discuss land / forest zoning options with key villagers regarding conservation of medium and good quality forests and the identification of potential livelihood areas.
- In areas which are being progressively degraded or developed; decide either to regenerate to 'production forest' or reserve for future cropland, plantation land or community use

- ນໍາໃຊ້ ເພື່ອຊອກຢູ່ທາງກົນ.
- ສໍາລັບເຂດທີ່ຊຸດໂຊມ ຫຼື ມີການພັດທະນາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໃຫ້ຕັດສິນໃຈວ່າ ຈະກໍານົດເປັນເຂດພື້ນພູເພື່ອໃຫ້ກາຍເປັນປ່າຜະລິດ ຫຼື ເປັນພື້ນທີ່ແຮ ສໍາລັບ ທໍາການຜະລິດກະສິກໍາ ໃນອະນາຄົດ ຫຼື ເປັນບ່ອນປູກໄມ້ ຫຼື ເປັນເຂດນໍາໃຊ້ລວມຂອງບ້ານ.
- ຊອກຮູ້ ຄອບຄົວ ທີ່ມີດິນປູກຝັງຢູ່ໃນເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ຕົກລົງກ່ຽວກັບວິທີທາງໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ.
- ສົນທະນາກັບຊາວບ້ານທຸກຄົນ ແລະ ຕົກລົງທາງເລືອກ ສໍາລັບການກໍານົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ.
- ດໍາເນີນການສໍາຫຼວດທາງພາກສະໜາມ ພ້ອມທາສີ ຫຼື ໝາຍຕົ້ນໄມ້ ທີ່ຢູ່ລຽບຕາມແນວເຂດແດນ ຂັ້ນລະຫວ່າງ ເຂດທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ເຂດທີ່ດິນປ່າໄມ້.

ບາດກ້າວທີ່ 3 ການດໍາເນີນວຽກ ພາຍຫຼັງສໍາເລັດກິດຈະກຳໃນລະດັບບ້ານ

ບາດກ້າວທີ 3 ຂັ້ນຕອນວຽກທີ່ສໍາຄັນຕົ້ນຕໍຄື:

ຂັ້ນຕອນ 1 ການສ້າງແຜນທີ່

ສ້າງແຜນທີ່ດິຈິຕອນທີ່ແຈ້ງ ແລະ ຊັດເຈນ ຊຶ່ງລວມມີ:

- ແຜນທີ່ 1: ແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ປະຈຸບັນ.
- ແຜນທີ່ 2: ແຜນທີ່ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້.

ຂັ້ນຕອນ 2 ການເກັບຮັກສາແຜນທີ່ ແລະ ຂໍ້ມູນ

ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການ ຢູ່ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 6 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້ ຊຶ່ງໃຫ້ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການເກັບຮັກສາແຜນທີ່ ແລະ ຂໍ້ມູນ.

ຂັ້ນຕອນ 3 ມອບແຜນທີ່ໃຫ້ອົງການປົກຄອງເມືອງ ແລະ ແຂວງ

ນໍາສະເໜີແຜນທີ່ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢູ່ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ເພື່ອກວດສອບ ທົບທວນ ແລະ ຮັບຮອງເອົາ.

ບາດກ້າວທີ່ 4 ການດໍາເນີນການກໍານົດເຂດ ແລະ ການວາງແຜນ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ໃນເຂດປ່າຜະລິດ

ບາດກ້າວທີ 4 ມີ 5 ຂັ້ນຕອນວຽກທີ່ສໍາຄັນຕົ້ນຕໍ ທີ່ຈະໄດ້ປະຕິບັດໃນ ເວລາ ກັບຄືນໄປບ້ານອີກເທື່ອໃໝ່:

ຂັ້ນຕອນ 1 ທົບທວນແຜນ ແລະ ແຜນທີ່ ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ຂັ້ນຕອນນີ້ແມ່ນ ເພື່ອກວດກາຄືນຕື່ມ ກັບຊາວບ້ານ ກ່ຽວກັບແຜນທີ່ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຍືນຍັນ ແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ກໍານົດ ສໍາລັບແຕ່ລະເຂດ.

ຂັ້ນຕອນ 2 ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້

ຂັ້ນຕອນນີ້ແມ່ນຂັ້ນຕອນທີ່ຕ້ອງດໍາເນີນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຊຶ່ງນຳພາໂດຍພະນັກງານເມືອງ ຫຼັງຈາກມີການຍັ້ງຢືນ ແລະ ຮັບຮອງເອົາເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຕາມທີ່ກໍານົດໃນແຜນທີ່. ຂໍ້ຕົກລົງ ຈະຕ້ອງລະບຸລາຍລະອຽດ ຂອງເງື່ອນໄຂທີ່ຕົກລົງກັນ ໃນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງແຕ່ລະເຂດ ແລະ ກໍລະນີບຸການລົງວິໄນ ໃນກໍລະນີບໍ່ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ຕົກລົງ.

ຂັ້ນຕອນ 3 ໝາຍເຂດແດນຂອງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ອັນນີ້ ເປັນວຽກທີ່ຈໍາເປັນ ເພື່ອຮັບປະກັນ ໃຫ້ການກໍານົດເຂດ ແລະ ການວາງແຜນ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ມີຜົນເຮັດໃຫ້ປ່າໃນເຂດປ່າຜະລິດ ໄດ້ຮັບການປົກປັກຮັກສາ ຢ່າງຍືນຍົງ. ເຄື່ອງໝາຍເຂດແດນ ອາດຈະໃຊ້: ແຜ່ນປ້າຍ, ຫຼັກຊີມັງ, ການແຕ້ມສີໝາຍໃສ່ຕົ້ນໄມ້, ການສ້າງແລວໄຟ, ຫຼື ເຮັດຮົວ ພ້ອມ ປະຕູທາງເຂົ້າ ຊຶ່ງຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ມີດິນຕິດກັບ ເຂດປ່າໄມ້ ຕ້ອງເປັນຜູ້ເຮັດ.

- Identify families that have cultivation land within forest zones, and agree on the means to resolve this problem
- Conduct a discussion with all villagers and decide on land zone options
- Conduct a field survey and paint or mark trees along the boundary of the cropping and forest zones.

Stage 3 Post village work activity

There are three main steps in the post village activity stage:

Step 1 Map production

Clear and accurate user-friendly maps are digitized, including:

- Map 1: Current land use and forest cover map
- Map 2: Land and forest zoning plan

Step 2 Storage of the maps and data

Use the procedures and methods as described in Part 2, Stage 6 in this manual on Land Data Record Keeping and Digital Mapping to store maps and data.

Step 3 Provision of maps to district and provincial authorities

The land use zone maps are presented to relevant agencies at district and provincial level for review and approval.

Stage 4 Establishment of FLuZaP in PFAs

There are five main steps performed in this stage during a return visit to the village:

Step 1 Review the land use zone plan and map

This step is undertaken to verify with the villagers the land use zones map and to confirm the land use plans that are specified for each land use zone

Step 2 Preparation of Land and Forest Management Agreement

This is a participatory process guided by district staff after the confirmation of the land use zones on the land use map. The agreement elaborates the agreed conditions of land usage for each of the zones, and specifies penalties that may be applied if the agreement is not followed.

Step 3 Marking the boundary of keys zones in key locations

This is an essential task to ensure FLuZaP effects a long term and sustainable maintenance of forest cover in the PFA. Example of possible boundary markers include; signs, cement markers, paint marks on trees, establishment of firebreaks, and fences and gates built by villagers whose land adjoins the forest zone

ຂັ້ນຕອນ 4 ການມອບແຜນທີ່ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ

ສົ່ງສໍານຳຂອງແຜນທີ່ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ອົງການ
ປົກຄອງບ້ານ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ ເຂດທີ່ດິນຕ່າງໆ.

ຂັ້ນຕອນ 5 ການຕິດຕາມຊຸກຍູ້

ພະນັກງານທີ່ຮັບຜິດຊອບຈະນໍາໃຊ້ແຜນທີ່ເຂດແດນ ແລະ ແຜນທີ່ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ແລະ
ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ
ແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຕ່າງໆ ທີ່ອນອນຢູ່ພາຍໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.

ບາດກ້າວທີ 5 ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນໃນເຂດຊົນນະບົດ

ອາດນໍາໃຊ້ ບັນດາຂັ້ນຕອນທີ່ກຳນົດໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 7 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້ ເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງການຂຶ້ນທະ
ບຽນ. ການຂຶ້ນທະບຽນ ແມ່ນແນໃສ່ໃຫ້ມີການຮັບຮູ້ຢ່າງເປັນທາງການ ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ພ້ອມ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບທີ່ດິນ
ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ. ແຜນທີ່ຈັດແບ່ງເຂດທີ່ດິນຈະນໍາ
ສົ່ງໃຫ້ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ເພື່ອໃຫ້ສະດວກໃນການຂຶ້ນທະບຽນ ເຂດປ່າຊົມໃຊ້ ແລະ ປ່າສັກສິດ ຫຼື
ປ່າມະເຫສັກ ຂອງບ້ານ. ສ່ວນຂໍ້ມູນການນໍາໃຊ້ ແລະ ຈັບຈອງທີ່ດິນຂອງຄອບຄົວນັ້ນ ຈະນໍາໃຊ້ເພື່ອພິສູດຫຼັກຖານ
ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນ ສະເພາະຕອນທີ່ອນຢູ່ໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກໍາ ທີ່ກຳນົດເທົ່ານັ້ນ.

ເຂດຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້, ປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ ຂອງບ້ານ ທີ່ກຳນົດ ຈະຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ເປັນ
ທີ່ດິນຂອງລັດ. ຂັ້ນຕອນນີ້ ເປັນຂັ້ນຕອນ ເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານມີສິດທິແນ່ນອນໃນການຄອບຄອງທີ່ດິນລວມໝູ່ ແລະ
ທີ່ດິນທໍາການຜະລິດຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະ ກໍເປັນຂັ້ນຕອນ ທີ່ເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ຮັບຮູ້ ເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບສິດນໍາໃຊ້ທີ່
ດິນ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງເຂົາເຈົ້າ ໃນການຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ປະເພດຕ່າງໆຢູ່ໃນບ້ານ ແລະ
ໃນເຂດຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້.

ເອກະສານສໍາລັບຄົ້ນຄວ້າເພີ່ມເຕີມ:

SUFORD (2009): ຂໍ້ແນະນໍາໃນການກຳນົດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ການວາງແຜນໃນເຂດປ່າ
ຜະລິດ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ .

Step 4 Provision of maps and agreements

Copies of the land zoning maps and the Land and Forest Management Agreement are provided to the Village Authorities to use as tools in the management and use of the land use areas

Step 5 Monitoring

The village and village cluster boundary and land use zoning maps, the land zone plans, and the forest and land management agreement are used by the responsible staff to monitor the implementation of land use agreements, and the land plans within the designated village and village cluster management areas.

Stage 5 Rural land registration

The procedures as described in Part 2, Stage 7 of this manual may be applied for this purpose. This activity is aimed at officially recognising the land use zone areas and the information in the land and forest agreement prepared with villagers. The land zoning maps are provided to the DLMA to facilitate communal land parcel registration of the village use forest zone and sacred or spirit forests. The household land use and land claims data is used to undertake land adjudication and registration of individual land parcels located only within the defined agricultural zone.

Designated FMAs, village conservation areas, and village protection forest areas will be registered and titled as State land. This procedure provides villagers with secure tenure over the communal land areas and their individual production parcels and a clear understanding of their rights and responsibilities with regard to the management and use of the various forest and land categories in the village and in the FMAs.

Further Reading

SUFORD (2009): Guidelines for Participatory Forest and Land Use Zoning and Planning in Production Forest Areas

ຮູບ 2: ຕາຕະລາງ ບັນທຶກ ແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ຊື່ບ້ານ: ບ້ານໂສມ

ເມືອງ: ເຊບັງໄຟ

ແຂວງ: ຄໍາມ່ວນ

ເຂດຍ່ອຍປ່າໄມ້: ..... ວັນ ເດືອນ ປີ: ພະຈິກ 2008

ຜູ້ບັນທຶກ:.....

ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ	ເນື້ອທີ່ ປະຈຸບັນ (ຮຕ)	ເນື້ອທີ່ ໃນອະນາຄົດ (ຮຕ)	ຄໍາເຫັນ
1. ເຂດປ່າຜະລິດ	[1331]		ທີ່ດິນປ່າໄມ້ 103 ຮຕ ໄດ້ຈັດໄປເປັນ ທີ່ດິນ ກະສິກໍາ
• ປ່າຕົບ	1223	1228	
• ປ່າເປັນຕອນກະຈັດກະຈາຍ	108		
2: ເຂດປ່າປະເພດອື່ນໆ (ປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ)	342	342	
3. ເຂດກະສິກໍາເນີນສູງ	[745]		ເຂດທີ່ສະເໜີໄວ້ ລວມມີ ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ທີ່ກະແຈກ ກະຈາຍຊຶ່ງອະຍາດໃຫ້ທັນ ປ່ຽນໄປເປັນທີ່ດິນ ກະສິກໍາ
• ເນື້ອທີ່ປູກຝັງຕົວຈິງ ປະຈຸບັນ (ປີ 2008)	86	848	
• ເນື້ອທີ່ໄຮ່ເລົ່າ	659		
4. ທົ່ງນາ	262	262	
5. ອື່ນໆ:			
• ທາມ/ທົ່ງຫຍ້າ	41	41	
• ນໍ້າ	8	8	
• ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ	14	14	
• ດານຫີນ, ພູຫີນ	43	43	
• ແລວໄຟພ້ານໍ້າເທີນ 2	41	41	
ລວມ	2827	2827	

ເອກະສານອ້າງອີງ: SUFORD (2008): ການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້

Figure 2: Land Use Plan Record Format

Village: Ban Some

District: Xe Bang Fai

Province: Khammouane

subFMA:.....

Date: November, 2008

Officer Recording: .....

Zone	Current area (ha)	Future Area Proposed (ha)	Comment
1. Production Forest zone <ul style="list-style-type: none"> • dense forests • fragmented forest 	[1,331] 1,223 108	1,228	103 ha of 'forest land' transferred to the agricultural zone.
2. Other Forest zone (village use forest)	342	342	
3. Upland Agriculture zone <ul style="list-style-type: none"> • current upland Agriculture ('08) • upland fallow 	[745] 86 659	848	Proposed zone includes some fragmented forest areas allocated or allowed to be converted into agricultural land
4. Paddy Rice Zone	262	262	
5. Other <ul style="list-style-type: none"> • Swamp/grassland • Water • Urban • Rocks (limestone) • NT2 power line alignment 	41 8 14 43 41	41 8 14 43 41	
Total	2,827	2,827	

Reference: SUFORD (2008) FLuZaP

LUP IN PRODUCTION FOREST AREAS

LUP IN NATIONAL PROTECTED AREAS

LUP IN NATIONAL PROTECTION FORESTS

LUP IN RELOCATION VILLAGES

LUP IN AGRICULTURAL LAND CONCESSION AREAS

LUP IN RE-SETTLEMENT VILLAGES

6.2 ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ

ນິຍາມຂອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ

ປ່າສະຫງວນ ແມ່ນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ໄດ້ກໍານົດ ເພື່ອຈຸດປະສົງນໍາໃຊ້ໃນການອະນຸລັກທໍາມະຊາດ, ປົກປັກຮັກສາພັນພືດ, ພັນສັດ, ລະບົບນິເວດປ່າໄມ້ ແລະ ເຂດທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານ ທໍາມະຊາດ, ປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທໍາ, ທ່ອງທ່ຽວ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ການສຶກສາ ແລະ ການຄົ້ນຄ້ວາທົດລອງວິທະຍາສາດ(ມາດຕາ 11, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້)

ກອບທາງນິຕິກໍາ ສໍາລັບຈັດຕັ້ງເຄື່ອນໄຫວວຽກງານວາງແຜນ ແລະ ຈັດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ໄດ້ກໍານົດຢູ່ໃນ ດໍາລັດນາຍົກລັດຖະມົນຕີເລກທີ 164 (1993) ຊຶ່ງປະກາດສ້າງຕັ້ງເຂດປ່າສະຫງວນຢ່າງເປັນທາງການ; ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນໍາ-ສັດປ່າເລກທີ 07/ສພຊ, ເດືອນ ທັນວາ 2007; ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ (ສະບັບປັບປຸງ 2008); ແລະ ຂໍ້ກໍານົດຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ (2003) . ນອກນັ້ນ, ບັນດາກົດໝາຍເຫຼົ່ານີ້ຍັງໄດ້:

- ກໍານົດການສ້າງຕັ້ງເຂດສະເພາະ ທີ່ຢູ່ໃນ ແລະ ຕິດກັບ ປ່າສະຫງວນ ເຊັ່ນ: ເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ, ເຂດຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້, ເຂດເຊື່ອມຕໍ່ ແລະ ເຂດກັນຊົນ (ມາດຕາ 24 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້).
- ກໍານົດ ແລະ ຈັດແບ່ງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ເປັນ 3 ປະເພດທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນກະສິກໍາ.
- ກໍານົດໃຫ້ມີການສ້າງລະບຽບການ ແລະ ຂໍ້ກໍານົດ ຮ່ວມກັບບ້ານ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການອະນຸຍາດໃຫ້ນໍາໃຊ້ປະເພດທີ່ດິນທີ່ກ່າວຂ້າງເທິງ ລວມທັງຂໍ້ບັນຍັດການລົງໂທດຕາມກົດໝາຍ ກໍລະນີນໍາໃຊ້ບໍ່ຖືກຕ້ອງ.

ຈຸດປະສົງ

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນມີຈຸດປະສົງສະເພາະຫຼັກໆດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ເພື່ອສ້າງເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ສໍາລັບປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ.
- ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຮູບແບບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ພາຍໃຕ້ລະບົບການຄຸ້ມຄອງແບບຍືນຍົງ.
- ເພື່ອຮັບປະກັນ ຄວາມຍຸດຕິທໍາ ໃນການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງຊາວບ້ານທຸກຄົນ ແລະ ເພື່ອຮັບຮູ້ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງເປັນທາງການ ພາຍໃຕ້ກອບຂອງລະບຽບກົດໝາຍທີ່ມີ.
- ເພື່ອສ້າງຂໍ້ຕົກລົງໃນການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຄຸ້ມຄອງ ຮ່ວມກັນກັບປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ດໍາລົງຊີວິດ ຢູ່ໃນເຂດຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ ຂອງເຂດປ່າສະຫງວນ.
- ເພື່ອສ້າງຄວາມສໍາພັນຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງບັນດາບ້ານ ແລະ ພາກລັດ ໃນການຄຸ້ມຄອງພັດທະນາບ້ານ ແລະ ກິດຈະກຳອະນຸລັກ ຮ່ວມກັນ.

ຂັ້ນຕອນຂອງ PLUP ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ສາມາດນໍາໄປໃຊ້ໄດ້ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນຂອງແຂວງ ແລະ ຂອງເມືອງ. PLUP ເປັນຈຸດເລີ່ມທີ່ດີຂອງການເຂົ້າໄປມີບົດບາດ ແລະ ກໍເປັນເຄື່ອງມືທີ່ເໝາະ ໃນການເຂົ້າໄປປຶກສາຫາລື ສ້າງຄວາມສໍາພັນ ຮ່ວມມື ກັບຊາວບ້ານ ທີ່ເປັນຜູ້ ດູແລ ປົກປັກຮັກສາເຂດປ່າສະຫງວນ ໃນທ້ອງຖິ່ນ.

ຄວາມຕ້ອງການສະເພາະ ສໍາລັບ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PLUP) ໃນເຂດປ່າສະຫງວນ

ການດໍາເນີນ PLUP ແບບສະເພາະ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນ ເປັນສິ່ງຈໍາເປັນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດສະໜອງຕອບຕໍ່ສະພາບການ ທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະໃນເຂດປ່າສະຫງວນ ເຊັ່ນ:

- ການໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ຄຸນຄ່າທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ ທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະໃນແຕ່ລະເຂດປ່າສະຫງວນຢ່າງພຽງພໍ.
- ການຮັບປະກັນໃຫ້ມີການກໍານົດ ບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຂອງຊາວບ້ານ ໃນການປົກປັກຮັກສາຄຸ້ມຄອງຮ່ວມກັນ ຢ່າງລະອຽດຈະແຈ້ງ ຢູ່ໃນຂໍ້ຕົກລົງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້.
- ການເນັ້ນໜັກໃສ່ບັນຫາທີ່ສໍາຄັນ ເຄັ່ງຮ້ອນ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ ລະດັບ ບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ແລະ ເຂດປ່າສະຫງວນ.
- ການເກັບກໍາ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນດ້ານການອະນຸລັກ ມາໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການຕັດສິນໃຈກໍານົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງໃນການຄຸ້ມຄອງ.

6.2.1 ຂະບວນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ

ຂະບວນການວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ທີ່ມີນໍາໃຊ້ກັນນັ້ນ ແມ່ນ “ຂະບວນການ ວາງແຜນ, ຈັດແບ່ງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ (ຫຼື FLUPAM)” ຊຶ່ງປະຕິບັດພາຍໃນກອບຂອງ ຂະບວນການອະນຸລັກ ປະສົມປະສານການພັດທະນາ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (ຫຼື PICAD) ທີ່ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງນໍາ-ນໍາເທີນ 2 ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼາຍປີມາແລ້ວ.

6.2 Land Use Planning in National Protected Areas (NPAs)

Definition of NPAs

Conservation forest is forest classified for conserving nature, plant and animal species, forest eco-systems and other valuable natural, historic, cultural, tourism, environmental, educational and scientific sites. (Article 11, FL)

Prime Minister's Decree 164 (1993), which legally established NPAs, the Wildlife and Aquatic Law, No 07/NA, December 2007, the Forestry Law (revised 2008), and relevant provisions of the Land Law (2003) provide the legal framework for conducting PLUP in NPAs. Taken together, these laws provide for:

- Establishing distinct zones within and adjacent to NPAs, namely, Totally Protected Zones (TPZ), Controlled Use Zones (CUZ) and Corridor Zones (CZ) and Buffer Zones (BZ) (Art 24, FL)
- Identifying and zoning village-use land into three forest categories and agricultural land types.
- Developing local rules and regulations with villages regarding the management and permitted uses of the above land categories including the definition of penalties for improper use.

Objectives

Participatory land use planning in NPAs has the following major objectives:

- Establish Total Protection Zones to safeguard key biodiversity within NPAs
- Stabilising forest and land use patterns under a sustainable management system.
- Ensuring equitable access to forest and land resources for all community members and formalising land use rights within the existing legal framework.
- Establishing resource use and conservation co-management agreements with local communities living within the CUZ
- Developing a partnership between villages and government for the joint management of community development and conservation activities.

The procedures for PLUP in NPAs are applicable to provincial and district conservation areas. PLUP is useful as an initial intervention point and is ideal for establishing a dialogue and partnership with protected area guardian communities.

Specific needs of PLUP in NPAs

Specific PLUP needs are necessary to respond to the unique situation that exists in NPAs, some of which are:

- Taking adequate account of specific biodiversity values that are unique to individual NPAs
- Ensuring that conservation co-management roles and responsibilities of villagers are elaborated in the Land and Forest Use Agreements
- Focusing on critical issues at village, development cluster and NPA levels
- Collection and analyzing data and information of conservation importance when reaching land and forest use zoning decisions and establishing management agreements

6.2.1 Land use planning approach in NPAs

The preferred land use planning approach or process in NPAs is referred to as Forest and Land Use Planning, Allocation and Management (FLUPAM). FLUPAM is conducted within the framework of a Participatory Integrated Conservation and Development Process (PICAD) as has been implemented for a number of years by the NT2 Watershed Management and Protection Authority.

6.2.2 ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນຂອງ PLUP ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ

ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນຂອງ PLUP ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ໄດ້ສັງລວມໄວ້ ຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ບາດກ້າວ	ຂັ້ນຕອນ	ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບ	ລະດັບທີ່ເປັນເປົ້າ ໝາຍ
ບາດກ້າວ 1: ຍືນຍັນ ເຂດແດນຂອງປ່າ ສະຫງວນ ແລະ ສ້າງ ເຂດ ຫວງຫ້າມ ເດັດຂາດ	1. ຍືນຍັນເຂດແດນຂອງປ່າສະຫງວນ ແຫ່ງຊາດ 2. ກຳນົດເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ໃນ ເຂດປ່າສະຫງວນ	ໜ່ວຍງານເຂດປ່າ ສະຫງວນແຫ່ງຊາດ	ທົ່ວເຂດປ່າສະ ຫງວນ ແຫ່ງຊາດ
ບາດກ້າວ 2: ກຳນົດ ບຸລິມະສິດ ຂອງ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	1. ຈັດປະເພດຂອງບ້ານ 2. ຄັດເລືອກບ້ານທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ	ໜ່ວຍງານເຂດປ່າ ສະຫງວນແຫ່ງຊາດ	ທົ່ວເຂດປ່າສະ ຫງວນ ແຫ່ງຊາດ
ບາດກ້າວ 3: ວາງແຜນຈັດສັນ ຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນບ້ານ	1. ເກັບກຳຂໍ້ມູນບ້ານລວມທັງຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບສິດຄອບຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ ດິນຂອງຄອບຄົວ 2. ກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ 3. ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ 4. ສ້າງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ບ້ານ 5. ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ບ້ານ 6. ບັນທຶກ ແລະ ເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນກ່ຽວ ກັບທີ່ດິນ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ດິຈິຕອນ	ໜ່ວຍງານ ເຂດປ່າສະ ຫງວນແຫ່ງຊາດ ແລະ ພະນັກງານວາງແຜນນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ	ແຕ່ລະບ້ານ
ບາດກ້າວ 4: ການແບ່ງຕອນດິນກະສິກຳ ແບບບໍ່ເປັນທາງການ	ປະຕິບັດຕາມພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 7 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້	ອົງການປົກຄອງບ້ານ, ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມ ຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ບ້ານ	ຄອບຄົວ ແລະ ບຸກຄົນ
ບາດກ້າວ 5: ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ເຂດ ທີ່ດິນລວມໝູ່ຂອງບ້ານ	ປະຕິບັດຕາມພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 7 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້	ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະ ຈຳເມືອງ ໂດຍການຊ່ວຍ ເຫຼືອຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ	ຊາວບ້ານ

ບາດກ້າວທີ 1 ກຳນົດເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ

ຂັ້ນຕອນ 1 ການຍືນຍັນເຂດແດນຂອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ

ວຽກນີ້ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ສົມທົບກັບຊາວບ້ານ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ ຊາວບ້ານ ແລະ ພະນັກງານອະນຸລັກ ຮູ້ໄດ້ຢ່າງຖືກ
ຕ້ອງວ່າ ເຂດແດນຕົວຈິງຢູ່ໃສ ແລະ ເພື່ອໃຫ້ພົ້ນໃຈໄດ້ວ່າ ຕ້ອງໄດ້ດັດແກ້ເຂດແດນຢູ່ຈຸດໃດໃນແຜນທີ່.

ຂັ້ນຕອນລະອຽດມີດັ່ງນີ້: ກ) ສົມທົບກັບຊາວບ້ານກວດສອບ ໃນແຜນທີ່ຕ່າງໆທີ່ມີ; ຂ) ປຶກສາກັບຊາວບ້ານ ກໍລະນີ
ທີ່ ຈຸດເຂດແດນໃນແຜນທີ່ ບໍ່ກົງກັບຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຊາວບ້ານ; ຖ້າຫາກຍັງບໍ່ຈະແຈ້ງ ຕ້ອງລົງສຳຫຼວດຕົວຈິງ, ຄ)
ສຳຫຼວດພາກສະໜາມ ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ ເພື່ອກວດສອບ ແລ້ວ ດັດແກ້ຈຸດເຂດແດນປ່າສະຫງວນ ຢູ່ໃນແຜນທີ່,
ງ) ບັນທຶກ ຄວາມເປັນເອກະພາບກັນກ່ຽວກັບເຂດແດນ ໃສ່ໃນຮ່າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ອົງການ
ປົກຄອງບ້ານ, ຫ້ອງການປ່າສະຫງວນປະຈຳພາກສະໜາມ ແລະ ຫ້ອງການຂອງເມືອງ.

ຂັ້ນຕອນ 2 ການກຳນົດເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ປີ 2008 (ມາດຕາ 24) ໄດ້ກຳນົດວ່າ ຕ້ອງຈັດແບ່ງປ່າສະຫງວນ ອອກເປັນ “ເຂດຫວງ
ຫ້າມເດັດຂາດ”, “ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້”, “ເຂດເຊື່ອມຕໍ່” ແລະ “ເຂດກັນຊົນ”. ກົດໝາຍດັ່ງກ່າວຍັງໄດ້ກຳນົດອີກວ່າ
ເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແມ່ນເຂດ ທີ່ເປັນບ່ອນຢູ່ອາໄສ, ບ່ອນຫາກິນ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນ ຕົ້ນຕໍ ຂອງສັດປ່າຊະນິດ
ຕ່າງໆ ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງມີພື້ນທີ່ກວາງພຽງພໍ ສຳລັບໃຫ້ລະບົບນິເວດຂອງຊີບພະຍາກອນຕ່າງໆ ສາມາດດຳລົງຄົງຕົວ
ໄດ້ຢ່າງຍືນຍານ.

ຢູ່ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ຕ້ອງໄດ້ກຳນົດເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລ້ວ ແຕ້ມເຂົ້າໃນແຜນທີ່ໄວ້ ກ່ອນໝູ່
ໝົດ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຈຶ່ງດຳເນີນການເຈລະຈາ ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ບ້ານ. ການກຳນົດເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ
ໄວ້ກ່ອນໝູ່ນັ້ນ ຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເຮັດໃຫ້ໄດ້ເນື້ອທີ່ຂອງເຂດຫວງຫ້າມໃນຂະໜາດນ້ອຍລົງ ອັນ

6.2.2 Stages and steps for participatory land use planning in NPAs

The stages and steps for PLUP in NPAs, are summarized below.

Stage	Steps	Unit Responsible	Level of focus
Stage 1 Confirm NPA boundary and establish Total Protection Zone	<ol style="list-style-type: none"> 1. Confirm NPA boundary 2. Identify NPA TPZ 	NPA	Entire NPA
Stage 2 Setting LUP priorities	<ol style="list-style-type: none"> 1. Village classification 2. Selection of priority villages 	NPA	Entire NPA
Stage 3 Village land and forest management planning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Village data collection including Family Land Tenure information 2. Village boundary delineation 3. Village forest and land use zoning 4. Village forest and land use plans 5. Village land and forest management agreements 6. Land data record keeping and digital mapping 	NPA and PLUP staff	individual village
Stage 4 Informal land allocation of agricultural land parcels	As described in Part 2, Stage 7 of this manual	Village Authorities and the LFMC	Families and individuals
Stage 5 Land registration of village communal land zones	As described in Part 2, Stage 7 of this manual	DLMA assisted by PLMA	Village community

Stage 1 Establish Total Protection Zone

Step 1 Verify the NPA Boundary

It is necessary to work with villagers to ensure that they and the conservation staff find out exactly where the boundary is on the ground, and whether any revisions to its location on maps are needed.

The steps are: a) consult with villagers using any existing maps; b) discuss any differences between the map/s and villager understanding; if there are differences or uncertainties, arrange for a ground survey, c) conduct a field survey, rectify the location with villagers and make the adjustments on the NPA boundary map, d) complete a boundary agreement using the standard format and distribute copies to the Village Authorities, the NPA field office and the District.

Step 2 Establish the Totally Protected Zone

The Forestry Law 2007 requires that NPAs should be zoned into “Totally Protected Zone”, “Controlled Use Zone”, and “Corridor Zone”. (Article 24). The law states that the TPZ protects habitat, feeding and breeding places for various wild animals. It is critical that the TPZ is large enough to sustain ecological resources.

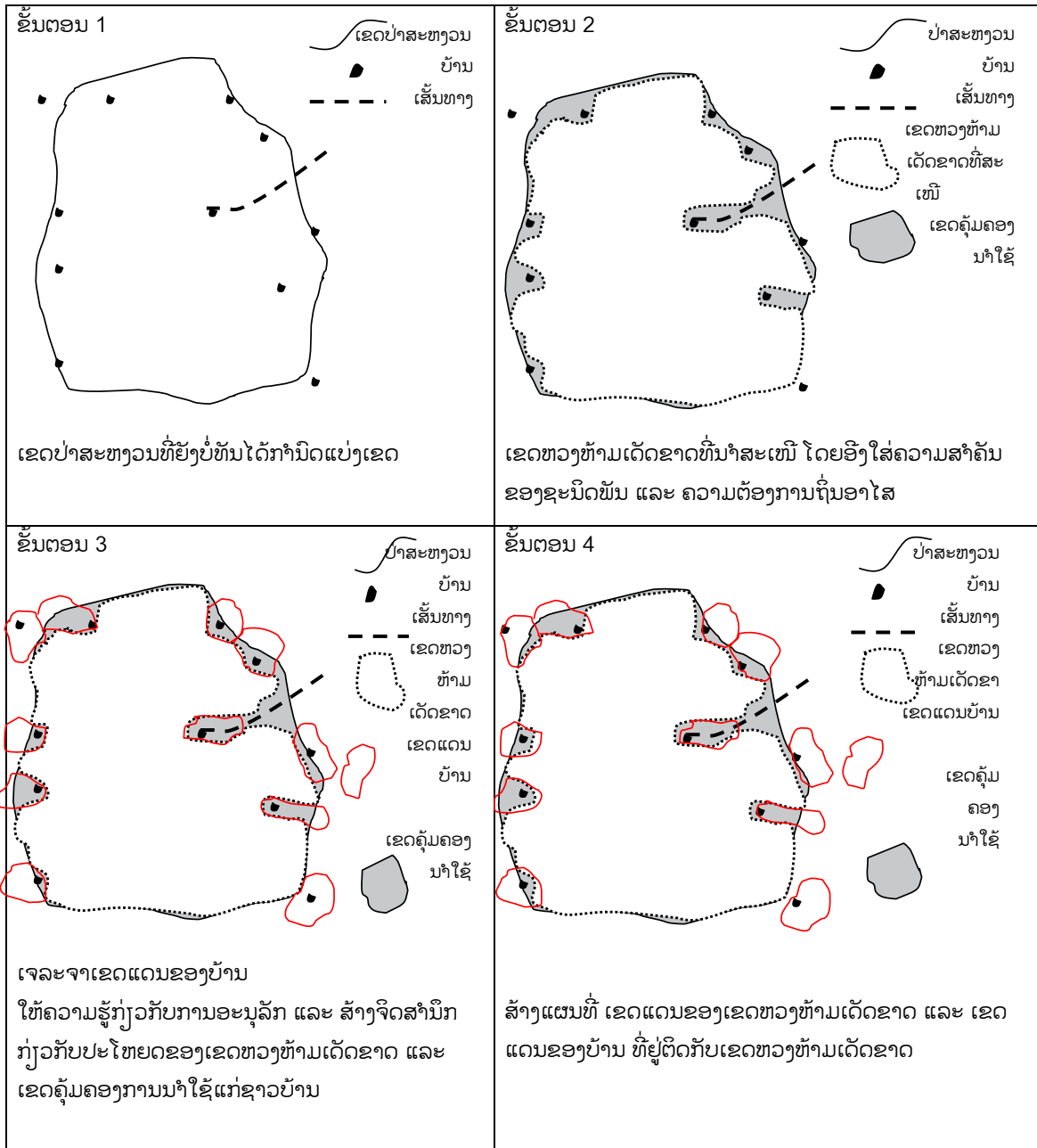
In a NPA the TPZ should be identified and mapped first after which negotiations can be undertaken on land zoning for villages. The identification of the TPZ first reduces the risk that the TPZ will be diminished in size due to land claims from surrounding villages. Such negotiations should be sensitive to the land and livelihood needs of villagers.

ເນື່ອງມາຈາກການຈັບຈອງທີ່ດິນຂອງບ້ານທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງ. ໃນການເຈລະຈາທີ່ກ່າວນີ້ ຄວນພິຈາລະນາເຖິງຄວາມ
ຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການທີ່ດິນ ແລະ ການດໍາລົງຊີວິດຂອງຊາວບ້ານດ້ວຍ.

ບັນດາກິດຈະກຳ ຕໍ່ໄປນີ້ ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ ໃນເວລາແຕ້ມແຜນທີ່ເຂດທວງຫ້າມເດັດຂາດ:

1. ການສ້າງຈິດສໍານຶກ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບ ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງການມີເຂດທວງຫ້າມເດັດຂາດ.
2. ແຕ້ມແຜນວາດພື້ນທີ່ຈະກຳນົດເປັນເຂດທວງຫ້າມເດັດຂາດ.
3. ເຈລະຈາກ່ຽວກັບຂອບເຂດຂອງເຂດທວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດແດນຂອງບ້ານ ຕິດຕາມດ້ວຍການ ເພີ່ມ
ພູນຄວາມຮູ້ໃຫ້ຊາວບ້ານກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດ ຂອງເຂດທວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້.
4. ກຳນົດເຂດແດນ ຂອງ ເຂດທວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດແດນຂອງບ້ານທີ່ຢູ່ຕິດກັບເຂດທວງຫ້າມ
ເດັດຂາດ.

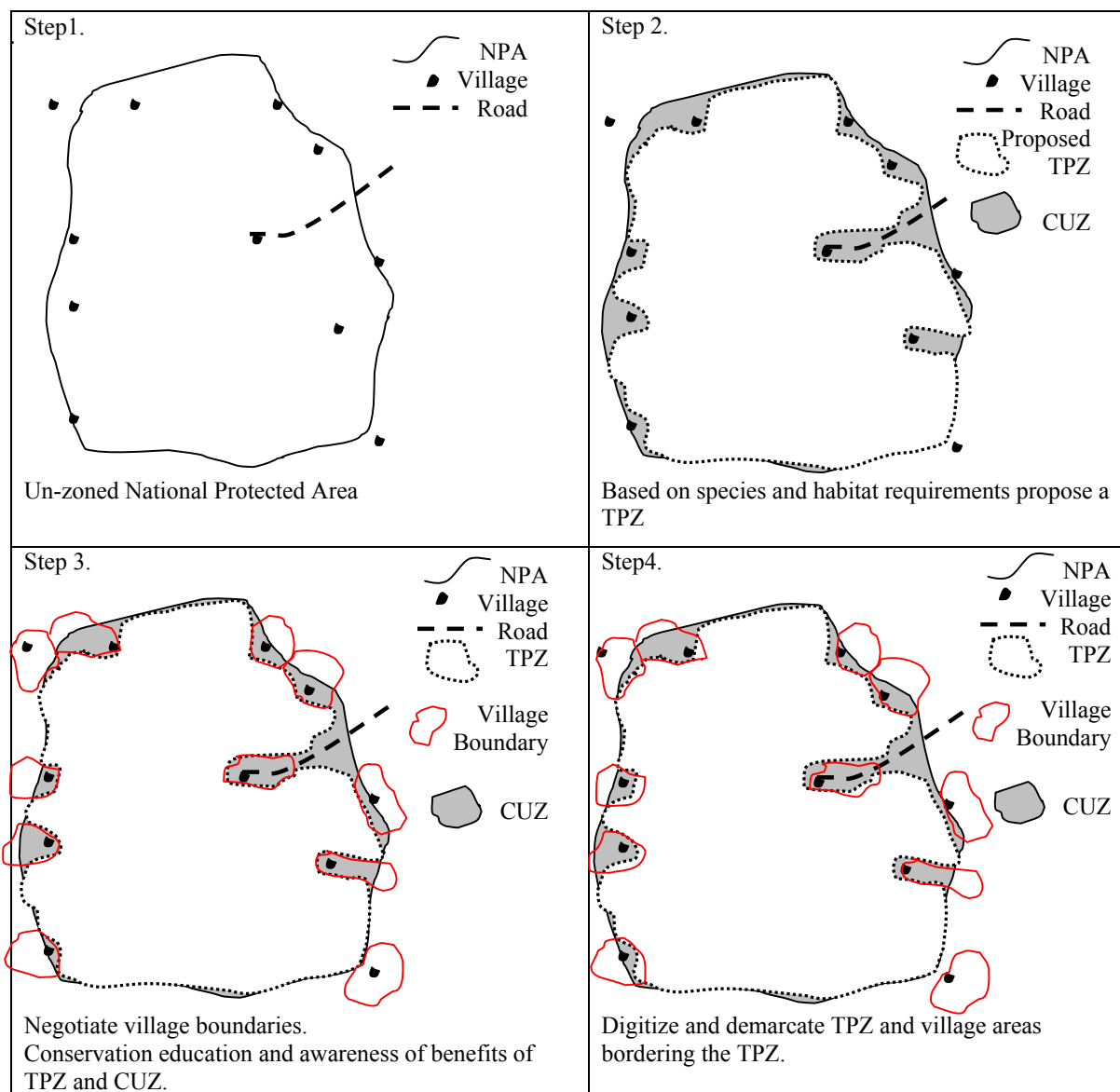
ຮູບ3: ຂັ້ນຕອນຕົ້ນຕໍ ໃນການສ້າງແຜນທີ່ເຂດທວງຫ້າມເດັດຂາດ

The following activities are conducted with villagers when mapping the TPZ:

1. Conservation education on the importance of the TPZ
2. Sketch mapping of the proposed TPZ
3. Negotiation of the TPZ, village boundaries, accompanied by community education on the benefits of TPZ and CUZ
4. Demarcation of the TPZ and village areas bordering the TPZ

Figure 3: Key Steps in Mapping the Totally Protected Zone (TPZ)

ຄວນໃຫ້ບຸລິມະສິດແກ່ ບ້ານທີ່ນອນຢູ່ໃນ ແລະ ບ້ານທີ່ມີເຂດແດນກວມເຂດປ່າສະຫງວນ ໃນເວລາ ເຈລະຈາ ກຳນົດເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ໃນເວລາດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນບ້ານ ເນື່ອງຈາກວ່າບ້ານເຫຼົ່ານີ້ ເປັນບ້ານທີ່ມັກຈະພາໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບຫຼາຍທີ່ສຸດ ຕໍ່ ຊີວະນາໆພັນ ຂອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ.

ເຂດເຊື່ອມຕໍ່:

ເຂດເຊື່ອມຕໍ່ ແມ່ນເຂດທີ່ຈັດໄວ້ ຢູ່ພາຍໃນຂອບເຂດປ່າສະຫງວນ ແລະ/ຫຼື ລະຫວ່າງບັນດາເຂດປ່າສະຫງວນ ຫຼື ລະຫວ່າງປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປະເພດອື່ນໆ ເພື່ອໃຫ້ສັດໄດ້ເຄື່ອນຍ້າຍໄປມາໄດ້ຢ່າງປອດໄພ ແລະ ກໍເພື່ອຮັກສາຄວາມຄົງຕົວ ແລະ ການແຜ່ຂະຫຍາຍ ຂອງປະຊາກອນສັດປ່າ (ມາດຕາ 24 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້). ສະນັ້ນ, ໃນບາງກໍລະນີ ຈິ່ງຈຳເປັນຕ້ອງສ້າງເຂດເຊື່ອມຕໍ່ ເພື່ອເຊື່ອມເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ກັບເຂດອື່ນໆທີ່ເປັນຖິ່ນອາໄສຂອງສັດປ່າ.

ບາດກ້າວທີ 2 ການກຳນົດບຸລິມະສິດ ສຳລັບການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ບາດກ້າວນີ້ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ດຳເນີນໃນຂອບເຂດປ່າສະຫງວນທັງໝົດ ໂດຍມັນຈະຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈວ່າ ບ້ານໃດຄວນໄດ້ຮັບບຸລິມະສິດໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ກ່ອນ ແລະ ຕາມຫຼັງ. ການກຳນົດບຸລິມະສິດ ມີສອງຂັ້ນຕອນຄື:

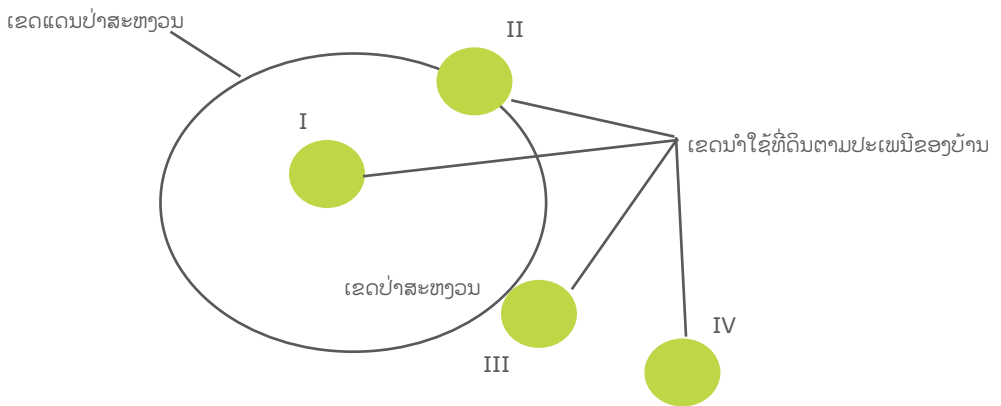
1. ການຈັດປະເພດບ້ານ
2. ການຄັດເລືອກບ້ານທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ

ຈຸດປະສົງຂອງວຽກເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນເພື່ອ ກ) ກຳນົດວ່າບ້ານໃດສ້າງຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າໝູ່ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນຂອງເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ; ຂ) ກຳນົດບຸລິມະສິດສຳລັບການດຳເນີນການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ບໍລິເວນອ້ອມຮອບ ເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ; ຄ) ກຳນົດວ່າບ້ານໃດ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍກວ່າໝູ່ ຈາກປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ; ແລະ ງ) ກຳນົດຫາບ້ານເພື່ອເປັນຄູ່ຮ່ວມງານ ໃນການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ.

ບ້ານທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າສະຫງວນມີ 4 ປະເພດ ຄື:

- ບ້ານທີ່ຢູ່ໃນເຂດປ່າສະຫງວນ
- ບ້ານທີ່ມີເຂດແດນກວມເຂດປ່າສະຫງວນ
- ບ້ານທີ່ຢູ່ລຽບຕາມເຂດແດນປ່າສະຫງວນ
- ບ້ານທີ່ຢູ່ນອກເຂດປ່າສະຫງວນ

ຮູບ 4: 4 ປະເພດບ້ານທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນການປົກປັກຮັກສາຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ

ປະເພດ I ບ້ານທີ່ຢູ່ໃນເຂດປ່າສະຫງວນ: ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ພື້ນທີ່ທຳມາຫາກິນທັງໝົດຂອງບ້ານ ແມ່ນຢູ່ພາຍໃນເຂດແດນຂອງປ່າສະຫງວນ.

ປະເພດ II ບ້ານທີ່ມີເຂດແດນກວມເຂດປ່າສະຫງວນ: ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ ບົກກະຕິແມ່ນຕັ້ງຢູ່ນອກເຂດປ່າສະຫງວນແຕ່ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈຳນວນໜຶ່ງນອນຢູ່ໃນເຂດປ່າສະຫງວນ

ປະເພດ III ບ້ານທີ່ຢູ່ລຽບຕາມເຂດແດນປ່າສະຫງວນ: ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ລຽບຕາມເຂດແດນປ່າສະຫງວນ ແລະ ບໍ່ກວມເຂົ້າໄປໃນເຂດປ່າສະຫງວນ

ປະເພດ IV ບ້ານທີ່ຢູ່ນອກເຂດປ່າສະຫງວນ: ບ້ານ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານແມ່ນຢູ່ນອກເຂດແດນຂອງປ່າສະຫງວນ ແຕ່ ຍັງມີກິດຈະກຳ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ເຂດປ່າສະຫງວນ

Enclave and straddle villages should receive priority when conducting negotiations for zoning the TPZ and undertaking village land use planning because these villages are likely to have the greatest impact on NPA bio-diversity.

Corridor Zones

Corridor zones are designated within the NPA and or between the NPA and other types of forests to provide safe passage for wildlife and safeguard the sustainability and expansion of wildlife populations (FL, Article 24). In some cases it will therefore be necessary to create a 'corridor zone' that will connect the TPZs and other habitat areas.

Stage 2 Setting priorities for PLUP

This stage of the process focuses on the entire NPA, and helps to make decisions about which villages should receive land use planning priority. Two steps are involved in setting priorities:

Step 1 Classification of village types

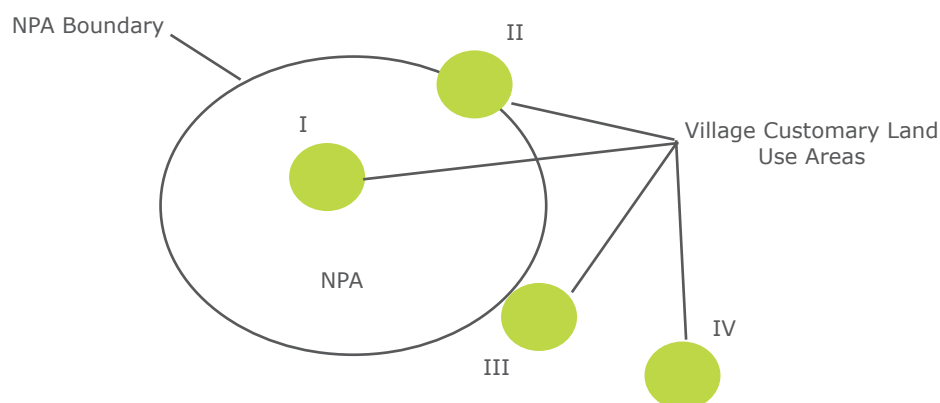
Step 2 Selection of priority villages

These activities are conducted to, a) identify which villages have the greatest impact on NPA resources, b) set priorities for forest and land use management planning in and around the NPA, c) identify which villages have the greatest stake in the NPA and its resources, and d) help identify village partners for NPA management.

There are four types of stakeholder or guardian villages:

- I. Enclave village
- II. Straddle villages
- III. Adjacent villages
- IV. External villages

Figure 4: The four types of NPA Villages

- Type I: Enclave villages:** The settlement and village-use land fall entirely within the NPA boundary.
- Type II: Straddle villages:** The settlement area is usually outside the NPA but some village-use land falls within it.
- Type III: Adjacent villages:** The settlement area and village-use land border the NPA but do encroach into it.
- Type IV: External villages:** Villages and their land-use areas are outside the NPA boundary, but their activities still impact on it.

ການຄັດເລືອກເອົາບ້ານທີ່ເປັນບຸລິມະສິດແມ່ນອີງໃສ່ 5 ມາດຖານດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານ: ບ້ານປະເພດ I ແລະ II ຄວນໄດ້ຮັບບຸລິມະສິດສູງສຸດ ສຳລັບການເຂົ້າໄປດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.

ຈຳນວນປະຊາກອນ: ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ບ້ານທີ່ມີຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍ ຈະມີຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າບ້ານທີ່ມີຈຳນວນປະຊາກອນໜ້ອຍ. ສະນັ້ນ, ບ້ານທີ່ມີຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍຈຶ່ງຄວນໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາກ່ອນ.

ຂະໜາດຂອງພື້ນທີ່ດິນບ້ານ: ບ້ານທີ່ມີຂະໜາດພື້ນທີ່ກ້ວາງ ອາດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕໍ່ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຂອງຕົນຫຼາຍ, ສະນັ້ນຈຶ່ງ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ພິຈາລະນາເປັນພິເສດ.

ການເອື້ອຍອີງຕໍ່ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້: ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຈະຂຶ້ນກັບຄວາມຮັ່ງມີ ຜາສຸກ ຂອງບ້ານ. ຕາມປົກກະຕິ, ບ້ານທີ່ທຸກຍາກ ຈະເອື້ອຍອີງຕໍ່ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ຫຼາຍກວ່າບ້ານທີ່ຮັ່ງມີ.

ແບບແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕາມປະເພນີ: ຮູບແບບໃນການປູກຝັງ, ການລ່າເນື້ອ ຫຼື ການເກັບກຳເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທີ່ເຄີຍປະຕິບັດກັນມາຕາມປະເພນີ ຂອງຊາວບ້ານ ຈະເປັນສິ່ງກຳນົດລະດັບຄວາມຫຼາຍ ຄວາມໜ້ອຍ ຂອງຜົນກະທົບຕໍ່ເຂດປ່າສະຫງວນ, ຕົວຢ່າງ: ຊາວກະສິກອນທີ່ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ມັກຈະສ້າງຜົນກະທົບ ຫຼາຍກວ່າຊາວກະສິກອນທີ່ເຮັດນາ.

ບາດກ້າວທີ 3 ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ

ບາດກ້າວນີ້ປະກອບມີ 6 ຂັ້ນຕອນສຳຄັນຄື:

1. ການສະເໜີ ແນວທາງ ແລະ ວິທີການລວມ ໃຫ້ຊາວບ້ານ.
2. ການສຳຫຼວດ ປະເມີນຊີວະນາໆພັນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.
3. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
4. ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
5. ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
6. ການສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.

ຂັ້ນຕອນ 1 ການສະເໜີ ແນວທາງ ແລະ ວິທີການລວມ ໃຫ້ຊາວບ້ານ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຈະດຳເນີນພ້ອມໆກັນໃນບັນດາບ້ານ ຫຼື ກຸ່ມບ້ານທີ່ຢູ່ຕິດກັນ. ກອງປະຊຸມເພື່ອສະເໜີ ແນວທາງ ແລະ ວິທີການລວມໃຫ້ຊາວບ້ານ ຈະຈັດຂຶ້ນໃນແຕ່ລະບ້ານ ເພື່ອອະທິບາຍໃຫ້ຊາວບ້ານເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຂະບວນການ PLUP ເຊັ່ນ: ຈຸດປະສົງ, ກິດຈະກຳທີ່ຈະເຄື່ອນໄຫວ, ກຳນົດເວລາດຳເນີນກິດຈະກຳ, ສິ່ງທີ່ຄາດຫວັງຈາກຊາວບ້ານ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຊາວບ້ານຈະໄດ້ຮັບຈາກຂະບວນການນີ້.

ຂັ້ນຕອນ 2 ການສຳຫຼວດ ປະເມີນ ຊີວະນາໆພັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ກິດຈະກຳນີ້ ຈະລົງມືດຳເນີນກ່ອນການເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານອື່ນໆ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສັດນ້ຳສັດປ່າ ທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນ ພ້ອມຖິ່ນອາໄສຂອງມັນ ແລ້ວ ສ້າງແຜນທີ່ຖິ່ນອາໄສແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບໄພຂົ່ມຂູ່ ຕໍ່ການອະນຸລັກສັດນ້ຳສັດປ່າ. ການປະເມີນນີ້ ຈະດຳເນີນຮ່ວມກັບຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ຮູ້ສະພາບດີ ປະມານ 5-10 ຄົນ.

ຂັ້ນຕອນ 3 ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂອງບ້ານ

ພາຍຫຼັງທີ່ສຳເລັດການປະເມີນຊີວະນາໆພັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມແລ້ວ ສືບຕໍ່ເກັບກຳຂໍ້ມູນພື້ນຖານຂອງບ້ານ ແລະ ນຳໃຊ້ ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ ກຳນົດໃຈແຍກຫາບັນຫາທີ່ສຳຄັນຕ່າງໆ ແລະ ກາລະໂອກາດ ທີ່ແຕ່ລະບ້ານຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານກຳລັງປະເຊີນ. ເປົ້າໝາຍແມ່ນ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຮ່ວມກັນ ກ່ຽວກັບຮູບແບບຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ລະບົບການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງມັນ ທີ່ມີຕໍ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ. ປະເພດຂໍ້ມູນທີ່ຈະເກັບກຳ ມີດັ່ງນີ້:

- ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຄອບຄອງ ທີ່ດິນ ຂອງຄອບຄົວ
- ການເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ການນຳໃຊ້
- ສັດປ່າທີ່ສຳຄັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ຖິ່ນອາໄສຂອງມັນ
- ການໃຊ້ຜະລິດຜົນສັດປ່າ, ການລ່າເນື້ອ ແລະ ການຫາປາ
- ຕົວຊີ້ວັດທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ
- ແນວໂນ້ມຂອງຈຳນວນປະຊາກອນ
- ບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ

There are five criteria with which to select priority villages:

Location: Village types I and II should have the highest priority for land use planning.

Population: Generally a village with a large population has a bigger impact than a small one and therefore should receive priority consideration

Village Land Area: Villages with large land areas may have bigger impacts on forest resources, and therefore should be given priority consideration

Dependence on Forest Resources: This is generally influenced by the relative wealth of the village. Usually poor villages depend on forest resources to a greater extent than wealthier villages.

Traditional Land Use Practices: The type of farming, hunting or gathering activities traditionally practiced by a community will influence the impact it has on the protected area, e.g., shifting cultivators generally have a higher impact than paddy rice farmers.

Stage 3 Village land and forest use management planning

This phase incorporates six key steps:

- Step 1 Community orientation
- Step 2 Participatory Biodiversity Assessment
- Step 3 Village and village cluster information gathering
- Step 4 Village and village cluster boundary delineation
- Step 5 Village and village cluster forest and land use zoning
- Step 6 Village and village cluster land and forest management agreements

Step 1 Community Orientation

Land use planning begins simultaneously in a group or cluster of adjacent villages. Orientation meetings are conducted in each of the villages to explain the PLUP process, its objectives, what will be done, how long it will take, what is expected of the villagers and how they will benefit from it.

Step 2 Participatory Biodiversity Assessment (PBA)

This activity is conducted before other data is gathered to collect information about local wildlife and aquatic animal habitats, to do participatory mapping, and to understand threats to wildlife conservation. This is done with five to 10 knowledgeable informants.

Step 3 Village Data Collection

After the PBA is conducted baseline data is collected and used to identify the major problems and opportunities facing each community within the village cluster. The aim is to develop a shared understanding of land use patterns, livelihood systems and their impact on natural resources. The types of information collected are:

- Family land tenure information
- NTFP collection and use
- Key wildlife species and habitats
- Wildlife use; hunting, fishing and trapping
- Socio-economic indicators
- Population trends
- Priority problems

ຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳ ໃນເວລາສຳພາດຄອບຄົວ ຈະບັນທຶກໃສ່ຮ່າງ ຫຼື ແບບຟອມດັ່ງລຸ່ມນີ້.

ຮ່າງວິເຄາະຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຄອບຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຄອບຄົວ

ຕົວຢ່າງຂອງການວິເຄາະຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຄອບຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຄອບຄົວ ໄດ້ໃຫ້ໃນເອກະສານ ແບບທ້າຍ 1.

ຮ່າງບັນທຶກ ຂໍ້ມູນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ຊື່ ຄປດ	ຊະນິດ ຄປດ	ສ່ວນທີ່ ເກັບ	ບ່ອນເກັບ	ລະດູເກັບ	ຜູ້ເກັບ	ວິທີການ ເກັບ	ຮູບ ການຈັດຕັ້ງ ການເກັບ	ປະລິມານ ຄປດ ທີ່ເກັບ	
								ແຕ່ກ່ອນ	ປະຈຸບັນ

ຮ່າງບັນທຶກ ຂໍ້ມູນ ສັດປ່າທີ່ສຳຄັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ຖິ່ນອາໄສ

ຊື່ຊະນິດ	ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບ ຫຼັກຖານທີ່ພົບເຫັນ	ໄລຍະທ່າງ/ທິດທາງ ຈາກບ້ານ	ສະຖານະພາບ: ປະຈຸ ບັນ ທຽບໃສ່ແຕ່ກ່ອນ	ຂໍ້ມູນອື່ນໆ

ຮ່າງບັນທຶກ ການໃຊ້ຜະລິດຜົນສັດປ່າ

ລຳດັບ	ຊະນິດ ສັດປ່າ	ອັນ ດັບຄວາມ ສຳຄັນ	ສະຖານທີ່ລ່າ ສັດ	ວິທີລ່າ/ຫາ: (ໃຊ້ປືນ, ແຮ້ວ, ຕຶກ ເບັດ ແລະ ອື່ນໆ)	ເປີເຊັນ ການນຳໃຊ້		ຜູ້ຊື້ (ແລະ ລາຄາ)	ບ່ອນຂາຍ (ແລະ ລາຄາ)
					ກິນ	ຂາຍ		

ຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແມ່ນເພື່ອກຳນົດຄວາມຕ້ອງການຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງຄອບຄົວ ຊຶ່ງ ຈະເປັນສິ່ງຊ່ວຍໃຫ້ພະນັກງານ ໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການກຳນົດກິດຈະກຳ ພັດທະນາ ແລະ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມຊີວິດການ ເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນແຕ່ລະບ້ານ ຕາມພາຍຫຼັງ. ການເກັບຂໍ້ມູນ ຈະໃຊ້ວິທີສຳພາດແຕ່ລະຄອບຄົວ ແລະ ຈະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຂໍ້ມູນຂອງຄອບຄົວ, ການປູກພືດປະຈຳປີ, ການກະສິກຳຄົງທີ່, ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການສ້າງລາຍຮັບຂອງຄອບຄົວ.

ແນວໂນ້ມຂອງຈຳນວນປະຊາກອນ

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງຂອງຈຳນວນປະຊາກອນ ຈະເປັນບ່ອນອີງ ໃຫ້ແກ່ການກຳນົດກິດຈະກຳພັດທະນາ ແລະ ກິດຈະກຳປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ. ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນປະຊາກອນ ບໍ່ພຽງ ແຕ່ຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການເນື້ອທີ່ ໃນການປູກຝັງຫຼາຍຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າອີກ ດ້ວຍ.

ການກຳນົດ ແລະ ວິເຄາະບັນຫາຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ

ວິທີເກັບກຳບັນຫາຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ໂດຍໃຊ້ວິທີສົນທະນາກັນແຍກເປັນກຸ່ມຍິງ ແລະ ຊາຍ ເປັນວິທີທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດ ໃນ ການກຳນົດຫາ ແລະ ວິເຄາະບັນຫາ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນໃນເວລາວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບ ມີສ່ວນຮ່ວມ. ວິທີການນີ້ ມີ 3 ຂັ້ນຕອນງ່າຍໆ ຄື: ກຳນົດຫາບັນຫາ, ຈັດບຸລິມະສິດຂອງບັນຫາ ແລະ ວິເຄາະບັນຫາ ຕາມຕົວຢ່າງຂອງຮ່າງບັນທຶກລຸ່ມນີ້:

ບຸລິມະສິດ	ບັນຫາ	ສາເຫດຕົ້ນຕໍ	ສະເໜີວິທີແກ້ໄຂ	ໂຄງການທີ່ສະເໜີ
1.				
2. ອື່ນໆ				

Data collected during household interviews is recorded on the data sheets below.

Family Land Tenure Analysis

An example of a Family Land Tenure Analysis form is provided in Annex 1.

NTFPs

Name of NTFP	Type of NTFP	Part gathered	Where collected	Season collected	Person collecting	Method of Harvest	Organisation of Harvest	Amount of NTFP	
								Then	Now

Key Wildlife Species and Habitats

Species name	Description of evidence	Distance/direction from village	Status: current compared to past	Other information

Wildlife Use

Record number	Name of animal	Importance/Rank	Where Hunted	Methods (gun, trap, fishing line etc.)	Usage %		Buyer (and price)	Market (and price)
					Eat	Sell		

Socio-economic Information

Socio-economic data is collected to identify village-level and family-level needs, which will guide staff in starting development and livelihood activities in each village later in the process. Interviews are conducted with each family in the village, regarding family information, annual cropping, permanent agriculture, livestock, and income

Population Trends

Information about change in population also guides development and livelihood activities. An increase in population results in a need for more farming land. Increasing populations can also pose a significant threat to the forests and wildlife.

Problem Identification and Analysis

The problem census method, using gender disaggregated group discussions, is the recommended way to identify and analyse problems, and it is particularly appropriate for use during PLUP. It has three simple steps, problem identification, problem prioritization, and problem analysis, as indicated on the sample recording form below.

Priority	Problem	Root causes	Proposed solutions	Proposed project
1.				
2., etc.				

ຂັ້ນຕອນ 4 ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນ ຂອງການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ທີ່ອະທິບາຍຢູ່ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 3 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້. ຈຸດສໍາຄັນທີ່ຄວນສັ່ງເກດ ລວມມີ:

- ຖ້າເຂດແດນຂອງບ້ານ ໄດ້ຖືກກຳນົດ ແລະ ຮັບຮູ້ເປັນທາງການ ໃນໄລຍະການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ໃນເມື່ອກ່ອນ, ຕ້ອງທົບທວນຄືນແຜນທີ່ເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ເອກະສານຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເຂດແດນ ຂອງບ້ານ ໂດຍສົມທົບກັບຊາວບ້ານ.
- ຕ້ອງໄດ້ກວດສອບ ແລະ ປຶກສາຫາລືຮ່ວມກັນກັບຊາວບ້ານ ກ່ຽວກັບຈຸດທີ່ຕັ້ງຂອງເສັ້ນຊາຍແດນຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງປ່າສະຫງວນ ແລະ ໝາຍເຊົາໃສ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າຊາວບ້ານຮັບຮູ້ໄດ້ດີກ່ຽວກັບ ເຂດແດນດັ່ງກ່າວ. ເອກະສານເກົ່າກ່ຽວກັບຂໍ້ຕົກລົງເຂດແດນ ແລະ ແຜນທີ່ສະບັບເກົ່າ ອາດຕ້ອງໄດ້ດັດແກ້ຄືນໃໝ່.
- ຖ້າບໍ່ມີການກຳນົດເຂດແດນມາກ່ອນ ຫລື ບໍ່ມີເອກະສານ, ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນຂັ້ນຕອນຂອງການກຳນົດເຂດແດນທຸກຂັ້ນຕອນ.

ຂັ້ນຕອນ 5 ການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມ ບັນດາຂັ້ນຕອນພື້ນຖານ ສໍາລັບການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ທີ່ອະທິບາຍໄວ້ ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 4 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້. ຢ່າງໃດກໍດີ, ກໍມີບາງຫຼັກການສະເພາະ ສໍາລັບເຂດປ່າສະຫງວນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ ຄື:

- ຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍຂອງພະນັກງານອະນຸລັກ ແລະ ພະນັກງານ PLUP ທີ່ດຳເນີນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນັ້ນ ແມ່ນການກຳນົດພື້ນທີ່ດິນປ່າໄມ້ ໃນບັນດາບ້ານທີ່ຢູ່ລຽບ ແລະ ບ້ານ ທີ່ມີເຂດແດນ ກວມເຂດປ່າສະຫງວນ.
- ປຶກສາຫາລືກັບທັງກຸ່ມຜູ້ຍິງ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ຊາຍ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວບ້ານ ຊຶ່ງລວມມີການເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ຄວາມຕ້ອງການໄມ້ເພື່ອປຸກສ້າງ ແລະ ຈຸດປະສົງອື່ນໆ ໄດ້ຮັບການຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາ ຢ່າງສົມເຫດຜົນ.
- ບົນພື້ນຖານຄວາມເປັນເອກະພາບກັນ, ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງ ທີ່ບັນຈຸເອົາທັງຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໃນການອະນຸລັກ.
- ທຶນງານອະນຸລັກປ່າສະຫງວນ ຕ້ອງທົບທວນເບິ່ງ ຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ແຜນທີ່ກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ມີທັງໝົດຄືນ ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ ແລ້ວ ຈຶ່ງດຳເນີນການກຳນົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ຄັ້ງໃໝ່ ຫຼື ປັບເຂດທີ່ດິນປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານຄືນໃໝ່.

ປະເພດປ່າ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ:

ຢູ່ໃນເຂດຄວບຄຸມການນໍາໃຊ້ ຂອງເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ອາດກຳນົດແບ່ງປະເພດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ເປັນ 5 ປະເພດ ດັ່ງນີ້:

1. ປ່າສະຫງວນບ້ານ: ຕ້ອງມີມາດຕະການຄວບຄຸມການນໍາໃຊ້ເຄັ່ງຄັດ ແລະ ອະນຸຍາດໃຫ້ນໍາໃຊ້ແບບຈຳກັດ.
2. ປ່າປ້ອງກັນບ້ານ: ຫ້າມທຸກກິດຈະກຳ ທີ່ຈະພາໃຫ້ເກີດການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ລວມທັງການຕັດໄມ້ ແລະ ການຖາງປ່າ.
3. ປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ (ຫຼື ປ່າຜະລິດບ້ານ): ອະນຸຍາດໃຫ້ຕັດໄມ້ ເພື່ອຊົມໃຊ້ພາຍໃນ ຕາມການຕົກລົງເຫັນດີຂອງອົງການບ້ານ ແຕ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຕັດໄມ້ ເພື່ອທຸລະກິດການຄ້າ.
4. ທີ່ດິນກະສິກໍາຂອງບ້ານ: ທີ່ດິນປະເພດນີ້ ລວມເອົາທັງໝົດປະເພດທີ່ດິນທີ່ນໍາໃຊ້ ໃນການປູກຝັງມາແຕ່ກ່ອນ ແລະ ໃນປະຈຸບັນ ຫຼື ນໍາໃຊ້ ໃນການຜະລິດກະສິກໍາຢ່າງອື່ນ ເຊັ່ນ: ໜອງປ່າ, ຄັງລ້ຽງສັດ.
5. ທີ່ດິນປຸກສ້າງ: ທີ່ດິນປະເພດນີ້ ລວມເອົາທີ່ດິນປຸກສ້າງເຮືອນຢູ່, ອາຄານສາທາລະນະ, ວັດ ແລະ ອື່ນໆ.

ປະເດັນສໍາຄັນ ທີ່ຕ້ອງພິຈາລະນາ ໃນເວລາກຳນົດເຂດທີ່ດິນ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດມີດັ່ງນີ້:

- ຖິ່ນອາໄສຂອງສັດປ່າ ແລະ ຖິ່ນກຳເນີດ ຂອງຊະນິດພັນໄມ້: ການກຳນົດເຂດ ຕ້ອງຮູ້ວ່າບ່ອນໃດເປັນຖິ່ນອາໄສຂອງສັດປ່າທີ່ສໍາຄັນ ຫຼື ຖິ່ນກຳເນີດຂອງພັນໄມ້ສໍາຄັນ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຂອງການປະເມີນຊີວະນາໆພັນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.
- ເຂດແດນລະຫວ່າງເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ: ເຂດແດນນີ້ ຕ້ອງໄດ້ມີການປຶກສາຫາລື ແລະ ທາງທີ່ດິນຄວນຖືເອົາຕາມຫຼັກຖານທຳມະຊາດທີ່ເດັ່ນ ແລະ ຖາວອນ.
- ກົດລະບຽບຂອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ມີ: ການກຳນົດເຂດ ຕ້ອງຕິດພັນກັບກົດລະບຽບຂອງທ້ອງຖິ່ນ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດກັນໄວ້ວ່າ ກິດຈະກຳ ໃດທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເຮັດໄດ້ ແລະ ບໍ່ໄດ້ ໃນແຕ່ລະເຂດ.
- ປ່າສະຫງວນບ້ານ: ປ່າສະຫງວນຂອງບ້ານມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ສຸດ ສໍາລັບບ້ານປະເພດ I ແລະ II ແລະ ຄວນໃຫ້ມີກົດລະບຽບເຄັ່ງຄັດ ກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້. ຖິ່ນອາໄສສໍາຄັນຂອງສັດປ່າ, ດິນທາມ, ປຸງ, ປ່າມະເຫສັກ ແລະ ປ່າຊ້າ ຄວນຈັດໃຫ້ເປັນເຂດປ່າສະຫງວນຂອງບ້ານ.

Step 4 Village and village cluster boundary delineation

The procedures for village and village cluster delineation as explained in Part 2, Stage 3 of this manual should be followed. Some points to note are:

- If village boundaries have been formalised as part of the former LUP-LA process the boundary map and boundary documentation need to be reviewed with villagers.
- The location of the village boundary lines of the village and the boundary line of the NPA need to be discussed, verified and marked on the satellite image print to ensure villagers are aware of the boundaries. The former boundary agreement document and the boundary map may need some revision.
- If initial delineation of boundaries has not yet happened, or no documents can be found, the full procedure of boundary demarcation will need to be undertaken.

Step 5 Village and village cluster land use zoning

The basic procedures for village and village cluster land use zoning as explained in Part 2, Stage 4 of this manual are followed. However, some principles specific to NPAs need to be followed:

- A key responsibility of PLUP and conservation staff undertaking PLUP in NPA villages is to zone the forest land in the villages around and straddling the NPA.
- Discussions with both village men and women are conducted to ensure that community needs are adequately considered including access to NTFPs, wood for housing and other purposes
- An agreement needs to be reached which incorporates both village and conservation needs
- The protected area team should review the village boundary agreements and any existing zoning maps with villagers, and then proceed with zoning or re-zoning of village forest lands

NPA Forest Categories: Five categories of village agriculture and forest land may be delineated within the CUZ:

1. Village Conservation Forest: Strict controls are enforced, with few uses allowed.
2. Village Protection Forest: Activities that contribute to soil erosion are prohibited, including the cutting of trees, and forest clearance.
3. Village Use Forest (or Village Production Forest): Cutting of timber is permitted for domestic use following the approval of the village authorities, but timber cannot be extracted for commercial sale.
4. Village Agricultural Land: This category includes all currently or recently cultivated land, and other intensive productive uses, such as fishponds and livestock areas.
5. Village Settlement Land: This category includes private houses, public buildings and temples etc

Key Issues when Zoning in NPAs

These include:

- Location of key wildlife habitats and species: Zoning must be based on knowledge of where key species occur using information from the Participatory Bio-diversity Assessment
- Boundaries between land use zones: These need to be discussed and ideally should follow identifiable features
- Existing local rules: Identification of zones need to be closely linked to local rules which define what activities are permitted in each zone
- Village conservation forest: This type is very important in Type 1 and Type II villages and should have strict rules regarding forest utilization. Key habitat areas, wetlands, and salt licks, spirit forests and burial grounds should be zoned as VCF.

- **ປ່າປ້ອງກັນບ້ານ:** ຕ້ອງກຳນົດໃຫ້ມີພື້ນທີ່ກວ້າງພໍ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຮອງຮັບ ຄວາມຕ້ອງການ ໃນການເກັບກູ້ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ (ນອກຈາກປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ). ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ບ່ອນທີ່ຄ້ອຍຊົມຢູ່ໃກ້ບ້ານ ແລະ ເຂດ ຍອດນໍ້າ ເພື່ອສະໜອງນໍ້າຊົມລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ ຈະເປັນບ່ອນທີ່ເໝາະສົມ.
- **ປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ:** ຕາມປົກກະຕິ, ຄວນກຳນົດເຂດປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ ຢູ່ຫຼາຍບ່ອນ ເພື່ອສະດວກໃນ ການເຂົ້າຫາຂອງທຸກຄົນ ແລະ ເພື່ອໃຫ້ມີຊະນິດພັນພືດຫຼາກຫຼາຍຊະນິດ ສຳລັບຊົມໃຊ້. ບຸກຄົນ ທີ່ຕ້ອງການຕັດໄມ້ ເພື່ອປຸກສ້າງຕາມບໍລິມາດທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກອົງການບ້ານ.
- **ການເຂົ້າມາຫາກິນຂອງຄົນບ້ານອື່ນ:** ບັນຫາທີ່ມັກເກີດຂຶ້ນສະເໝີນັ້ນ ແມ່ນຊາວບ້ານບໍ່ກ້າ ຫຼື ບໍ່ຢາກປະຕິ ເສດ ການໃຫ້ຄົນບ້ານອື່ນ ເຂົ້າມາຂາດຄົນເອົາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຢູ່ໃນເຂດບ້ານຂອງຕົນ. ສະນັ້ນ, ລະບຽບການໃນການໄປນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນໃນເຂດບ້ານໄກ້ຄຽງ ຕ້ອງໄດ້ກຳນົດກັນໄວ້.
- **ທີ່ດິນກະສິກຳຂອງບ້ານ:** ເນື້ອທີ່ປ່າເລົ່າ ທີ່ຖືກຈັບຈອງເພື່ອຊົມໃຊ້ ຄວນກຳນົດໃຫ້ເປັນພື້ນທີ່ດິນກະສິກຳ ຂອງບ້ານທັງໝົດ ເພື່ອໃຫ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳ ລວມທັງເຂດຮາບພຽງ ແລະ ເຂດເນີນສູງ. ການຖາງປ່າດົງ ເພື່ອທຳການຜະລິດກະສິກຳ ຢູ່ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດ.
- **ການຫາປາ ແລະ ປະລິມານປາ ທີ່ມີ:** ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ປາໝົດໄປ, ຄວນກຳນົດ ວັງສະຫງວນຕາມສາຍນໍ້າ ແລະ ມີການປົກປັກຮັກສາຢ່າງເຄັ່ງຄັດ. ການວາງກິດລະບຽບ ເພື່ອຄວບຄຸມວິທີ ແລະ ປະລິມານການຫາ ປາ ເປັນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນ.

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເຂດປ່າຜະລິດ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ບ້ານເຕົ້າໂຮມ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ເຂດສຳປະທານ ທີ່ດິນກະສິກຳ

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ບ້ານຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່

ຂັ້ນຕອນ 6 ການສ້າງຂໍ້ຕົກລົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ

ໃຫ້ປະຕິບັດ ຕາມຂັ້ນຕອນປະຕິບັດລວມ ທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 5 ເປັນພື້ນຖານສຳລັບ ການ ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ. ຂໍ້ຕົກລົງ ຈະ ແມ່ນ ທີມງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ອົງການບ້ານ, ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ ເປັນຜູ້ຂຽນຂຶ້ນຮ່ວມກັນ.

ເວລາສ້າງຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງບ້ານທີ່ນອນໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ບາງຈຸດສຳຄັນ ດັ່ງນີ້:

- ສ່ວນຫຼາຍຂໍ້ຕົກລົງຈະໃສ່ຊື່ວ່າ “ຂໍ້ຕົກລົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ອະນຸລັກ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນເຂດ ປ່າ ສະຫງວນແຫ່ງຊາດ”.
- ຂໍ້ຕົກລົງນີ້ ເປັນເອກະສານທາງນິຕິກຳ ທີ່ຮັບຮູ້ກັນເປັນທາງການ ກ່ຽວກັບເຂດແດນ, ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ກິດລະບຽບຂອງທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີກັນ.
- ຂໍ້ຕົກລົງ ຍັງຖືວ່າເປັນການແລກປ່ຽນພັນທະຂໍ້ຜູກພັນ ຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ. ຊາວບ້ານໄດ້ຮັບສິດໃນການຄອບ ຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ພື້ນທີ່ສະເພາະ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ໃດໜຶ່ງ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ພ້ອມ ດຽວ ເຂົາເຈົ້າກໍປະຕິບັດພັນທະຂໍ້ຜູກພັນ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກິດລະບຽບ ທີ່ເຂົາເຈົ້າເປັນຜູ້ສ້າງຂຶ້ນ.
- ກິດລະບຽບນີ້ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີການຈຳກັດການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ໃນໄລຍະສັ້ນກໍຕາມ ແຕ່ໄດ້ຮັບ ຮູ້ເຖິງຜົນປະໂຫຍດໄລຍະຍາວ ຂອງຊາວບ້ານ .
- ຂໍ້ຕົກລົງ ໄດ້ສ້າງໃຫ້ເກີດມີການຮ່ວມກັນ ໃນການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າສະຫງວນ ລະຫວ່າງພະນັກງານອະນຸລັກ ແລະ ຊາວບ້ານ ແລະ ຄະນະຮັບຜິດຊອບເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ກໍເຮັດໜ້າທີ່ໃນການໃຫ້ການຊຸກຍູ້ ສົ່ງເສີມ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອ ດ້ານການພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ ແກ່ຊາວບ້ານ.

ໝາຍເຫດ

ຫລັກການສຳຄັນ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມ ໃນຂໍ້ຕົກລົງນັ້ນ ແມ່ນ ບ້ານຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອ ໃນການພັດທະນາ ຢ່າງນ້ອຍເທົ່າກັບມູນຄ່າການສູນເສຍ ໂອກາດໃນການທຳມາຫາກິນທີ່ເກີດຈາກການປະຕິບັດ ຕາມບັນຍັດຂອງຂໍ້ຕົກລົງ. ມູນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງການເສຍໂອກາດໃນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ມູນຄ່າຂອງການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອ ທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າສະຫງວນຈະຕ້ອງໄດ້ ກຳນົດ ໄວ້ຢ່າງຈະແຈ້ງໃນຂໍ້ຕົກລົງແຕ່ລະສະບັບ. ດ້ວຍການເຊື່ອມໂຍງການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອທາງ ດ້ານການ ພັດທະນາ ເຂົ້າກັບວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນທຳນອງນີ້ ຈະບໍ່ມີບ້ານໃດຖືກໃຫ້ສິດນຳໃຊ້ຊັບ ພະຍາກອນໃດໜຶ່ງ ຈົນກ່ວາ ຈະມີການນຳເອົາທາງເລືອກການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ເຂົ້າມາສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍ ເຫຼືອ ເພື່ອທົດແທນສິ່ງທີ່ສູນເສັຽໄປ.

- Village protection forest: Enough land must be set aside based on resource needs as a lot of NTFPs will be collected here (in addition to the village use forest). Steep land close to the village and watersheds for minor irrigation schemes are typical protection areas.
- Village Use Forest: Normally one or more areas of use forest should be allocated in different locations to ensure convenient access for all households and a diversity of species for domestic use. Individuals need to get the Village Committee's permission to cut trees up to a specified volume per family.
- Access by Other Villages: A common problem is that villagers are either unable or unwilling to deny resources from their own lands to outsiders. Arrangements to allow access and use of resources in neighbouring villages should be agreed.
- Village Agricultural Land: All fallow land that is claimed for use should be included in the agricultural zone for all agricultural uses, including both lowland and upland land uses. Clearance of any new primary forest for agriculture within a NPA is not permitted
- Fishing and Fish Stocks: To prevent further depletion of fish stocks, protected pools in rivers should be designated and guarded. Making rules for controlling fishing methods and intensity are necessary.

Step 6 Village land and forest management agreements

The general procedure for preparing village land and forest management agreements as described in Part 2, Stage 5, is used as a basis for NPA villages and village clusters. The agreement is written jointly by the PLUP team, the Village Authorities, the LFMC, and the village community.

Some particular points need to be considered when preparing agreements in NPA villages:

- The agreement is usually named a "land and forest management and conservation agreement in the NPA"
- The agreement document formalises the agreements reached on boundaries, zones and local rules
- The agreement is an exchange of commitments. Villagers receive formal recognition of some tenure rights and legal access to specific areas and resources and they make commitments to respect the rules that they helped to create
- These rules recognize the villagers' own long-term interests, even though they may limit use of resources in the short-term.
- The agreement sets up a partnership for conservation area management between the conservation staff and the villagers, and the NPA management team takes on responsibilities for support and livelihood development assistance.

Note

An important principle to follow in the Agreements is that villages will receive development support at least equal in value to the livelihood losses that they incur by abiding by the agreements. The economic value of resource use foregone and the cost of the development support to be provided by the NPA management are explicitly laid out in each agreement. By linking development support to PLUP in this way, no village will be asked to forego any resource use rights until support is available to replace these losses with alternative livelihood options.

6.2.3 ການຮັບຮູ້ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແມ່ນເຄື່ອງມືສໍາຄັນທີ່ສຸດ ໃນການຮັບຮູ້ສິດຕາມປະເພນີຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ມັນອະນຸຍາດໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ຕັດສິນໃຈດ້ວຍຕົນເອງ ວ່າຈະກໍານົດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ຂອງເຂົາເຈົ້າແນວໃດ ແລະ ກໍບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງດໍາເນີນຂັ້ນຕອນການອອກໃບຢັ້ງຢືນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນ ຫຼື ເອກະສານອື່ນໆກ່ຽວກັບສິດຄອບຄອງທີ່ດິນອີກ. ຂໍ້ຕົກລົງນີ້ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຖາກຖາງພື້ນທີ່ໃໝ່ ເພື່ອທໍາການຜະລິດກະສິກໍາ ແຕ່ກໍບໍ່ໄດ້ພະຍາຍາມຈໍາກັດໃຫ້ທູດເນື້ອທີ່ປ່າເລົ່າລົງ. ທີ່ດິນກະສິກໍາທີ່ເຫຼືອຈາກຄວາມຕ້ອງການໃນປະຈຸບັນ ຈະຖືກແຮໄວ້ ເພື່ອຮອງຮັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈໍານວນປະຊາກອນໃນອະນາຄົດ. ການແບ່ງບັນທຶກທີ່ດິນກະສິກໍາ ໃຫ້ຄອບຄົວ ແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບການຕັດສິນຂອງຊາວບ້ານທັງໝົດ ຊຶ່ງຈະອີງໃສ່ຂະໜາດຂອງຄອບຄົວ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງທ້ອງຖິ່ນເປັນຫຼັກ.

ຂັ້ນຕອນ “ການແບ່ງດິນບ້ານຄຸ້ມຄອງ” ສໍາລັບດິນເປັນຕອນ ທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນພາກທີ 2, ບາດກ້າວທີ 7 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້ ອາດຈະນໍາມາໃຊ້ໄດ້ ສໍາລັບເຂດທີ່ດິນທີ່ກໍານົດເປັນພື້ນທີ່ກະສິກໍາ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ. ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນນີ້, ໄດ້ມີການກໍານົດສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ບໍ່ເປັນທາງການ ໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ ແລະ ບຸກຄົນ ໂດຍອີງການບ້ານໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ບັນທຶກໄວ້ ໃນຮ່າງວິເຄາະ ການຄອບຄອງທີ່ດິນຂອງຄອບຄົວ. ໃນກໍລະນີນີ້, ບໍ່ຈໍາເປັນຈະມີການສໍາຫຼວດຕອນດິນ ແລະ ອອກໃບຢັ້ງຢືນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວໃຫ້.

ສໍາລັບເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນລວມໝູ່ ເຊັ່ນ: ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ, ອາດຈະເລືອກເອົາວິທີການອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ ມາໃຊ້ເປັນທາງເລືອກ ເນື່ອງຈາກວ່າ ເປັນວິທີ ທີ່ຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນໃຫ້ມີສິດຄອບຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ພື້ນທີ່ດິນທີ່ກ່າວໄດ້. ໃບຕາດິນລວມໝູ່ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ໂອນ ຫຼື ໃຫ້ເຊົ່າ ກໍາມະສິດ ໄດ້ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນການຊື້ຂາຍທີ່ດິນໃນເຂດປ່າສະຫງວນ.

ເອກະສານສໍາລັບຄົ້ນຄ້ວາເພີ່ມເຕີມ:

- ກົມປ່າໄມ້ (2000): ປຶ້ມຄູ່ມືແນະນໍາສໍາລັບຜູ້ຮັບຜິດຊອບການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າສະຫງວນຢູ່ ສປປ ລາວ.
- ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້-ກົມປ່າໄມ້-ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ (2001): ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ສໍາລັບເຂດອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ, ບົດບັນລະຍາຍກ່ຽວກັບໂຄງການຍ່ອຍ.
- ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້-ກົມປ່າໄມ້-ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ (2001): ປຶ້ມຄູ່ມືກ່ຽວກັບວິທີການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ.
- ເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ນາກາຍ-ນໍ້າເທີນ (2007): ບົດລາຍງານການປະເມີນຊີວະນາໆພັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມເບື້ອງຕົ້ນ, ກຸ່ມບ້ານເຕົ້າ
- ອົງການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງອ່າງນໍ້າເທີນ 2 (WMPA), ອົງການຕິດຕາມກວດກາອິດສະຫຼະ (IMA) (2007): ຮ່າງບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການສັງເກດຕີລາຄາຄືນຂະບວນການປົກປັກຮັກສາ ປະສົມປະສານກັບ ການພັດທະນາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PICAD), ປ່າສະຫງວນ ນາກາຍ-ນໍ້າເທີນ 2.

6.2.3 Recognition of land use rights

The Village Land and Forest Management Agreement has been the primary instrument to recognize the customary rights of local communities. This permits local communities to decide how they want to allocate the land within their territories, and they need not necessarily proceed to the step of issuing individual land use certificates or other land tenure documents. The clearing of new land for agriculture is not permitted, but no attempt is made to reduce the area of fallow swidden. Any agricultural land in excess of current requirements is reserved for future population increase. The distribution of agricultural land amongst families is often a community decision which takes into account family size and community needs.

An adaption of the “village managed land allocation” procedure for individual land parcels as described in Part 2 , Stage 7 of this manual is an option that could be applied in defined agricultural land use zones in NPAs. In this procedure “informal land utilization rights” are provided to families and individuals by the Village Authorities based on information recorded on a Family Land Tenure Analysis form. In this case, no land parcels surveys are required and no land use certificates are issued.

In regard to communal land use zones such as the Village Land Use Zone, communal land titling is an option as this would provide secure village land tenure over these areas. Communal title can not be transferred or leased which would avoid the concerns of land sales in the NPA.

Further Reading

Department of Forestry (2000): A Manager’s Guide to Protected Area Management in The Lao PDR.

MAF, DoF, NAFRI (2001): Forest and Land Use Planning for NBCAs, a Component Description.

MAF, DoF, NAFRI (2001): Manual on Land Use Planning and Management Practices in NBCAs

Nakai Nam Teun National Protected Area (2007): Report of Initial Participatory Biodiversity Assessment (PBA), Teung Village Cluster

NT2 Watershed Management and Protection Authority (WMPA), Independent Monitoring Agency (IMA) (2007): Draft Report on Review of the Participatory Integrated Conservation and Development Process (PICAD), NNT2 NPA

6.3 ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ

ນິຍາມ

ມາດຕາ 10 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ໄດ້ນິຍາມປ່າປ້ອງກັນ ໄວ້ວ່າ ແມ່ນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ທີ່ກຳນົດໄວ້ເພື່ອຈຸດປະສົງນໍາໃຊ້ປ້ອງກັນແຫຼ່ງນໍ້າ, ແຄມນໍ້າ, ແຄມທາງ, ປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ, ຮັກສາຄຸນນະພາບຂອງດິນ, ປ້ອງກັນເຂດຍຸດທະສາດເພື່ອການປ້ອງກັນຊາດ, ປ້ອງກັນໄພທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ການກຳນົດພື້ນທີ່ປ່າປ້ອງກັນຕ້ອງສອດຄ່ອງ ກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ແລະ ແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ (ມາດຕາ16 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້). ປ່າປ້ອງກັນແບ່ງອອກເປັນເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ (TPZ) ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ (CUZ) ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ ໃນ ມາດຕາ 59 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້.

ເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ (TPZ) ລວມເອົາເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ບ່ອນທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນສູງກ່ວາ 35 ອົງສາ, ເຂດຕົ້ນກຳເນີດຂອງສາຍນໍ້າ (ຍອດຫ້ວຍ), ປ່າລຽບແຄມນໍ້າ, ປ່າລຽບເສັ້ນທາງ ແລະ ເຂດອື່ນໆ ທີ່ມີຄວາມສູງສູງ. ໃນເຂດເຫຼົ່ານີ້ ຕ້ອງໄດ້ປົກປັກຮັກສາຢ່າງເຂັ້ມງວດ ແລະ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່; ຕັດໄມ້; ທຳລາຍປ່າ; ຈູດປ່າ; ເຄື່ອນຍ້າຍຕົ້ນໄມ້ອອກ; ເອົາສັດເຂົ້າໄປລ້ຽງ; ຕັ້ງບ້ານເຮືອນ; ຊຸດຄົນເອົາດິນ, ຫີນ, ແຮ່ທາດ ແລະ ແຮ່ໂລຫະ; ລ່າສັດ; ແລະ ເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຍົກເວັ້ນແຕ່ບາງກໍລະນີ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນມາດ ຕາ 44 ແລະ 70 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້.

ເຂດຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ (CUZ) ແມ່ນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ບ່ອນທີ່ມີຄວາມສູງຕໍ່ຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມຕໍ່າ ແຕ່ກໍຕ້ອງໄດ້ປົກປັກຮັກສາຄືກັນກັບເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ. ໃນເຂດນີ້ ອະນຸຍາດ ໃຫ້ມີການນໍາໃຊ້ໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະຜົນປ່າໄມ້ໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງບັນພັນຖານການມີແຜນຈັດສັນ ຕາມທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ໃນມາດຕາ 40, 41 ແລະ 42 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້.

ມາດຕາ 16 ຂອງຮ່າງດຳລັດ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການກ່ຽວກັບປ່າປ້ອງກັນ ໄດ້ອະທິບາຍວ່າ ໂດຍອີງຕາມມາດຕາ 82 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້, ປ່າໄມ້ທີ່ມີອັນພາຍໃຕ້ຄວາມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ຂອງບ້ານ ຈະໄດ້ຈັດແບ່ງອອກເປັນສາມປະເພດຄື: ປ່າປ້ອງກັນ, ປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າຊົມໃຊ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ປ່າທັງສາມປະເພດນີ້ ຈະຕ້ອງມີການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ຕາມແຜນການຈັດສັນທີ່ດິນ. ພື້ນໝາຍຄວາມວ່າ ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຈະຕ້ອງ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ ຕາມຂັ້ນຕອນປົກກະຕິ.

ຈຸດປະສົງຂອງ PLUP ແລະ ຂໍ້ພິຈາລະນາ ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ

ຈຸດປະສົງສະເພາະ

ຈຸດປະສົງຫຼັກ ຂອງການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ ແມ່ນເພື່ອປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງນໍ້າບໍ່ໃຫ້ຊຸດໂຊມ ແຕ່ຢ່າງໃດກໍດີ ກໍຍັງຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມຈຳເປັນໃນການພັດທະນາ ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າຜູ້ທີ່ເພິ່ງພາອາໄສ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດໃນການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນຂອງເຂົາເຈົ້າ. ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເປັນຈຸດເລີ່ມທີ່ດີຂອງການເຂົ້າໄປມີບົດບາດ ແລະ ກໍເປັນເຄື່ອງມືທີ່ເໝາະສົມ ໃນການເຂົ້າໄປປົກປັກຮັກສາສ້າງຄວາມສຳພັນ ຮ່ວມມື ກັບຊາວບ້ານ ທີ່ຢູ່ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ.

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ ກໍມີຈຸດປະສົງຄ້າຍຄືກັນກັບໃນເຂດປ່າສະຫງວນ ຄື:

- ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຮູບແບບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ພາຍໃຕ້ລະບົບການຄຸ້ມຄອງແບບຍືນຍົງ.
- ເພື່ອຮັບປະກັນ ຄວາມຍຸດຕິທໍາ ໃນການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງຊາວບ້ານທຸກຄົນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ແລະ ເພື່ອໃຫ້ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງເປັນທາງການ ພາຍໃຕ້ກອບຂອງລະບຽບກົດໝາຍທີ່ມີ.
- ເພື່ອສ້າງຂໍ້ຕົກລົງໃນການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງນໍ້າ ຮ່ວມກັນກັບ ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ດຳລົງຊີວິດ ຢູ່ໃນ ເຂດຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ ຂອງເຂດປ່າປ້ອງກັນ.
- ເພື່ອສ້າງຄວາມສຳພັນຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງບັນດາບ້ານ ກັບ ພາກລັດ ໃນດຳເນີນກິດຈະກຳຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ກິດຈະກຳພັດທະນາບ້ານຮ່ວມກັນ.

ຂໍ້ພິຈາລະນາ

ໃນເວລາວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ ຕ້ອງພິຈາລະນາຈຸດສຳຄັນຕໍ່ໄປນີ້ :

- ຄວາມຈຳເປັນສະເພາະຂອງການປ້ອງກັນແຫຼ່ງນໍ້າ ສຳລັບເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້
- ຄວາມຕ້ອງການໃນການດຳລົງຊີວິດ ຂອງປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ ລວມທັງເຂດເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ເຂດລ້ຽງສັດ.
- ການກຳນົດ ບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຂອງຊາວບ້ານ ອັນລະອຽດ ຈະແຈ້ງ ໃນການປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງນໍ້າຮ່ວມກັນ.
- ການສ້າງຂໍ້ຕົກລົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້.
- ບັນດາປະເດັນທີ່ສຳຄັນ ສຳລັບການປົກປັກຮັກສາເຂດແຫຼ່ງນໍ້າ ໃນລະດັບບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ເຂດປ່າປ້ອງກັນ.

6.3 Land Use Planning in National Protection Forests

Definition

The Forestry Law, Article 10 defines Protection Forest as forest classified for the purpose of protecting water sources, river banks, road sides, preventing soil erosion, protecting soil quality, strategic areas for national defense, protection from natural disasters and environmental protection.

Classification of protection forests must be in accord with socio-economic development plans ... the forestry strategy and forest land use plans (FL, Article 16). Protection forest may be divided into Totally Protected Zones (TPZ) and Controlled Use Zones (CUZ), as specified in FL, Article 59.

TPZ includes forest and forest land with a land surface slope exceeding 35 degrees, water source areas, riparian forest, roadside forest and other high risk areas. These areas must be strictly protected and it is absolutely prohibited to conduct shifting cultivation, timber cutting, destruction of forests, burning of forests, removing trees, hunting animals for domestic raising, constructing houses, extraction of soil, minerals and ore, hunting and harvesting of NTFPs, with some exceptions as indicated in FL Articles 44 and 70.

CUZ are forest areas with low risk of environmental impacts and they too have to be protected like TPZ forest areas. Timber and forest products can be used provided there is a management plan as explained in FL, Articles 40, 41, and 42.

Article 16 of the Draft Decree on the Implementation of NPFs explains that in accord with Article 82 of the Forestry Law, forests under village management and protection will be classified into three categories, protection, conservation and village use, and that these will be managed according to land management and land-forest allocation plans. This implies that PLUP will be undertaken in NPFs following normal procedures.

PLUP objectives and considerations in NPFs

Objectives

PLUP in NPFs has a primary objective of protecting watersheds from degradation, however it recognizes the development needs of the many people who are dependent on natural resources for their day-to-day livelihoods. PLUP is useful as an initial intervention point and is ideal for establishing a dialogue and partnership with protected area communities.

PLUP objectives in NPFs are similar to those for NPAs. The major objectives are:

- Stabilising forest and land use patterns under a sustainable management system.
- Ensuring equitable access to forest and land resources for communities living within these areas and formalising land use rights within the existing legal framework.
- Establishing natural resource use and watershed protection co-management agreements with villagers living in CUZs
- Developing a partnership between villages and government for the joint management of watershed protection activities and community development

Considerations

The following points need to be taken into consideration when undertaking PLUP in NPFs:

- Specific watershed protection requirements for the TPZ and the CUZ areas
- The livelihood needs of populations that reside within the NPFs, including access to NTFPs and grazing lands for livestock
- The elaboration of villager roles and responsibilities in watershed protection co-management
- The development of land and forest management agreements
- Critical issues for watershed protection at the village, village cluster and NPF levels

6.3.1 ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນຂອງ PLUP ໃນ ເຂດປ່າປ້ອງກັນ

ໂດຍທົ່ວໄປ ຈະນຳໃຊ້ ຂັ້ນຕອນພື້ນຖານ ຕາມທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 1 ຫາ 9 ແຕ່ ກ່ອນທີ່ ຂັ້ນຕອນ ເຫຼົ່ານັ້ນຈະສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ ຈຳເປັນຕ້ອງແບ່ງເຂດປ່າປ້ອງກັນອອກເປັນ ເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ກ່ອນ ນັ້ນກໍໝາຍວ່າຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານໄປພ້ອມເລີຍ. ນອກຈາກນີ້, ກໍຍັງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບຜົນຕ້ອງຂອງເຂດແດນ ຂອງເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ເພື່ອຈະສາມາດຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈໄດ້ ວ່າບ້ານໃດມີຜົນກະທົບທາງກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມ ຕໍ່ເຂດທີ່ກ່າວ.

ຕາຕະລາງ 5: ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ສຳລັບ PLUP ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ໃນເຂດປ່າ ປ້ອງກັນ

ບາດກ້າວ	ຂັ້ນຕອນ	ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບ	ລະດັບ ເບົາໝາຍ
ບາດກ້າວທີ 1: ກຳນົດເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້	<ul style="list-style-type: none"> ກຳນົດເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ ແຕ້ມແຜນທີ່ດິນຈຸດຕອນ ຂອງ ເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ທັງໝົດ 	ພະແນກຮັບຜິດຊອບ ປ່າປ້ອງກັນ, ກົມປ່າໄມ້; ພະແນກ ກປ ແຂວງ ແລະ ໜ່ວຍງານ GIS ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍສົມທົບກັບຊາວບ້ານ	ເຂດປ່າປ້ອງກັນ ທັງໝົດ
ບາດກ້າວທີ 2: ກຳນົດບຸລິມະສິດຂອງວຽກງານ PLUP	<ul style="list-style-type: none"> ຈັດປະເພດບ້ານ ຄັດເລືອກບ້ານບຸລິມະສິດ 	ໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບ ປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ພະແນກ ກປ ແຂວງ	ແຕ່ລະບ້ານ
ບາດກ້າວທີ 3: ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	<ul style="list-style-type: none"> ກະກຽມສຳລັບດຳເນີນ PLUP ກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ເກັບກຳຂໍ້ມູນພື້ນຖານຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ບ້ານ ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ສ້າງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ບັນທຶກ ແລະ ເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ດິນຈຸດຕອນ ສ້າງເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານ ແລະ ກຳນົດການເຄື່ອນໄຫວຂອງເຄືອຂ່າຍ ຕິດຕາມຊຸກຍູ້ 	ພະແນກປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ໜ່ວຍງານວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍສົມທົບ ກັບຊາວບ້ານ	ແຕ່ລະບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ
ບາດກ້າວທີ 4: ການຮັບຮູ້ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	<ul style="list-style-type: none"> ການໃຫ້ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບບໍ່ເປັນທາງການ ແກ້ຄອບຄົວ ແລະ ບຸກຄົນ ການຂັ້ນທະບຽນທີ່ດິນລວມໝູ່ ແລະ ອອກ ໃບຕາດິນເຂດປ່າໄມ້ລວມຂອງບ້ານ 	<ul style="list-style-type: none"> ອົງການບ້ານ, ຄະນະກຳມະການ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ບ້ານ ແລະ ເຈົ້າເມືອງ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳເມືອງ ແລະ ແຂວງ 	ຄອບຄົວ ຫລື ບຸກຄົນ ກຸ່ມຊາວບ້ານ
<p>ໝາຍເຫດ: ການວາງແຜນ ກິດຈະກຳພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່, ກິດຈະກຳປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງນ້ຳ ແລະ ກິດຈະກຳ ຕິດຕາມຊຸກຍູ້ ສືບຕໍ່ຈາກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ອະທິບາຍລະອຽດໃນຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ເພາະບໍ່ແມ່ນໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຂອງພະນັກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ຢ່າງໃດກໍດີ, ກິດຈະກຳເຫຼົ່ານີ້ ກໍເປັນສ່ວນປະກອບທີ່ບໍ່ສາມາດແຍກ ອອກໄດ້ ຈາກການຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງນ້ຳ ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການກຳນົດຄຳແນະນຳພາກປະຕິບັດ ສຳລັບການ ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາແຫຼ່ງນ້ຳ ເຂົ້າໄວ້ ພາຍຫຼັງທີ່ສຳເລັດການວາງ ແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.</p>			

ຂັ້ນຕອນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນແຫ່ງຊາດນີ້ ແມ່ນສາມາດນຳໄປໃຊ້ ກັບປ່າປ້ອງກັນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງໄດ້.

6.3.1 PLUP stages and steps in protection forests

The standard steps as described in Part 2, Stages 1 to 9 are generally applied. Before these steps can be applied it is necessary that the NPFs be zoned into TPZ and CUZ areas, which has implications for village and village cluster level land zoning. It is also necessary to know the location of the boundaries of the TPZ and the CUZ to understand if existing villages are having direct or indirect impacts on the TPZ and CUZ.

Table 5: Stages and Steps for PLUP in NPFs

Stage	Steps	Unit Responsible	Level of Focus
Stage I: Definition of TPZ and CUZ	Define TPZ/s and CUZ/s in the NPFs Complete digital mapping of the TPZ/s and CUZ/s	Protected Area Division, DoF and PAFO and relevant GIS Unit, in consultation with villagers	Entire NPF
Stage II: Setting PLUP priorities	Village classification Selection of priority villages	NPF Unit and PAFO	Individual village
Stage III: Land use management planning	Preparation for PLUP Village and village cluster boundary delineation Basic village forest and land use data collection Village and village cluster forest and land use zoning Village and village cluster land use plans Land and forest management agreements Land and forest data record keeping and digital mapping Establish networks and networking activities Monitoring	NPF unit and PLUP staff in consultation with villagers	Individual village and village cluster
Stage IV Recognition of Land Use Rights	Provision of informal family or individual land utilization rights Provision of communal land registration and titling of communal forest areas	Village Authorities, LFMC and District Governor DLMA and PLMA	Families or individuals Village communities
Note: The follow-up livelihood development, watershed protection, and monitoring activities are not elaborated in this manual because these are not the responsibility of LUP staff. However they are an integral part of watershed protected area management and therefore arrangements need to be made for watershed protection and development aspects to follow the land use planning activities.			

The procedures for PLUP in NPFs are applicable in provincial and district protected areas.

ບາດກ້າວທີ 1 ກຳນົດເຂດແດນຂອງເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ

ການກຳນົດເຂດແດນຂອງເຂດປ່າປ້ອງກັນແຫ່ງຊາດ ແມ່ນກຳລັງດຳເນີນຢູ່ ແລະ ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ
ປະຕິບັດເຂດປ່າປ້ອງກັນ ກໍ່ບໍ່ທັນໄດ້ຜ່ານການຮັບຮອງເທື່ອ ໃນໄລຍະທີ່ພັດທະນາຄູ່ມືສະບັບນີ້. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີ
ແນວໂນ້ມວ່າຈະຍັງໃຊ້ເວລາອີກນານ ກ່ອນທີ່ຈະສາມາດດຳເນີນການກຳນົດ ເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດ
ຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນໄດ້. ຕໍ່ບັນຫານີ້, ກໍ່ມີສອງທາງເລືອກທີ່ສາມາດເລືອກໃຊ້ ແລ້ວແຕ່ວ່າຈະຢູ່ໃນ
ສະຖານະການແນວໃດ ຄື:

ສະຖານະການທີ 1: ກໍ່ລະນີເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ຫາກໄດ້ກຳນົດ ແລະ ໄດ້ມີແຜນທີ່ແລ້ວ

- ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນຕ່າງໆໃນບາດກ້າວທີ 2, 3 ແລະ 4 ທີ່ສັງລວມໃນຕາຕະລາງ 5 ຂ້າງເທິງ.

ສະຖານະການທີ 2: ກໍ່ລະນີ ເຂດປ້ອງກັນເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ຍັງບໍ່ໄດ້ກຳນົດ ແລະ ຍັງບໍ່ມີແຜນທີ່

- ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນຕ່າງໆໃນບາດກ້າວທີ 1, 2, 3 ແລະ 4 ທີ່ສັງລວມໃນຕາຕະລາງ 5 ຂ້າງເທິງ.

ການຈຳແນກລະຫວ່າງ ເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້

ມາດຖານສຳຄັນທີ່ກ່າວໃນ ມາດຕາ 23 ຂອງ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ສຳລັບຈຳແນກເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ
ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ມີດັ່ງນີ້:

1. ເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ
  - ເປັນພື້ນທີ່ດິນປ່າໄມ້ ທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນຫຼາຍກ່ວາ 35 ອົງສາ
  - ເປັນແຫຼ່ງກຳເນີດຂອງສາຍນ້ຳ (ຍອດຫ້ວຍ)
  - ເປັນປ່າລຽບສາຍນ້ຳ
  - ເປັນປ່າລຽບເສັ້ນທາງ
  - ເປັນພື້ນທີ່ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ

ບັນດາກິດຈະກຳ ທີ່ກົດໝາຍບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ດຳເນີນຢູ່ໃນເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດມີ: ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່, ການຕັດ
ໄມ້, ການທຳລາຍປ່າ, ການຈຸດເຜົາປ່າ, ການເຄື່ອນຍ້າຍຕົ້ນໄມ້, ການຕັດໄມ້ພື້ນ, ການລ່າສັດ, ການລ້ຽງສັດ, ການ
ຕັ້ງບ້ານເຮືອນ, ການຂຸດຄົ້ນດິນ, ຫີນ ແລະ ແຮ່ໂລຫະ.

2. ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້
  - ເປັນພື້ນທີ່ດິນປ່າໄມ້ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ
  - ມີການນຳໃຊ້ຍຸດທະສາດການປົກປັກຮັກສາ ຄ້າຍຄືກັນກັບໃນເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ (ໃນເຂດປ່າ
ປ້ອງກັນຂອງບ້ານ)

ໃນເຂດນີ້ ອະນຸຍາດໃຫ້ຊາວບ້ານນຳໃຊ້ໄມ້, ຜະລິດຕະຜົນປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນກະສິກຳ ຕາມແຜນຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່
ດິນຂອງບ້ານ (ຊຶ່ງບັນຈຸມີ ລາຍລະອຽດຂອງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແຜນຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ເຂດຕ່າງໆ)

ໝາຍເຫດ

ການທີ່ມີປະຊາຊົນອາໄສຢູ່ ແລະ ທຳການຜະລິດໃນບາງພື້ນທີ່ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂຄົບຖ້ວນ ສຳລັບຈັດເປັນເຂດຫວງ
ຫ້າມເດັດຂາດນັ້ນ ເປັນເລື່ອງທີ່ຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້. ສະນັ້ນ, ແນວທາງການກຳນົດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ທີ່ແທດເໝາະກັບ
ຄວາມເປັນຈິງ ຈຶ່ງເປັນສິ່ງຈຳເປັນ ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານສາມາດເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳທຳມາຫາລ້ຽງຊີບ ໄປຄວບຄູ່ກັນ ກັບ
ການເຂົ້າຮ່ວມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ ປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງນ້ຳໄດ້ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການຂ້າເຕີມເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ທຸກຍາກ
ລົງຕື່ມ. ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງນັ້ນ, ຄວນກຳນົດເອົາແຕ່ບ່ອນທີ່ເຫັນວ່າຫຼໍ່ແຫຼມກວ່າໝູ່ ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມໝາຍແໜ້ນ
ຂອງຈຳນວນປະຊາກອນ. ການກຳນົດເຂດທຳການຜະລິດກະສິກຳ ກໍ່ໃຫ້ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນ ແລະ ການກຳນົດຂີ້ຕົກລົງ
ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ກໍ່ໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມ ໂດຍຕ້ອງມີຄວາມດຸ່ນດ່ຽງກັນ ລະຫວ່າງ ຄວາມຈຳເປັນ
ໃນການປົກປັກຮັກສາເຂດແຫຼ່ງນ້ຳ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນໃນການດຳລົງຊີວິດ. ຄວນຫຼີກລ້ຽງ ການຍົກຍ້າຍບ້ານ ຍົກ
ເວີນແຕ່ກໍ່ລະນີທີ່ບ້ານຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດທີ່ຫຼໍ່ແຫຼມຕໍ່ຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ສຸດເທົ່ານັ້ນ. ໃນບ່ອນທີ່ຊາວບ້ານໄດ້ດຳເນີນການປົກ
ປັກຮັກສາດ້ວຍຕົນເອງ ແລະ ກໍ່ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ຈາກພາກລັດ ໂດຍລັດໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອ ກິດຈະກຳ
ພັດທະນາ ຕ່າງໆທີ່ເໝາະສົມແລ້ວ, ສະເໝີ ໃຫ້ນຳເອົາແນວທາງ “ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການພັດທະນາ” ເຂົ້າໄປ
ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

Stage 1 Delineation of the TPZ and CUZ in Protected Forest Areas

The delineation of the boundaries of NPFs is still in progress and the Decree for Implementation of Protection Forest Areas has yet to be passed so it is likely that in most cases the TPZs and CUZs will not have been defined. Two options are available depending on the situation encountered:

Situation 1: If the TPZ and CUZ are Already Delineated and Mapped

- Proceed with the steps in Stages II, III and IV summarized in Table 5 above

Situation 2: If the TPZ and CUZ are not Delineated and Mapped

- Proceed with the steps in Stages I, II, III and IV summarized in Table 5 above

Distinction between TPZ and CUZ

The key criteria mentioned in Article 23 of the Forestry Law to distinguish TPZ and CUZ areas are:

1. Totally Protected Zone

- Forest land with a land surface slope exceeding approximately 35 degrees
- Water source areas
- Riparian forest
- Roadside forest
- Other high risk areas

Activities that are prohibited by law within TPZ are: shifting cultivation, timber cutting, destruction of forests, burning of forests, removing trees, hunting animals for domestication, constructing houses, extraction of soil, stones and ore.

2. Controlled Use Zone

- Forested areas without high risks of environmental impacts
- Similar protection strategies should be applied as in the TPZ (in village protected forest zones)

Villagers are permitted to use timber, forest products and agricultural land according to a village land use management plan (land use zones and zonal management plan)

Note

It is inevitable that populations will be living and farming in some areas which fit the criteria for TPZ, so a pragmatic approach to totally protected zoning will be necessary in order that villagers can maintain livelihood activities while co-operating with watershed protection activities to avoid the potential for increasing poverty of upland cultivators. In practice this will mean delineating the most critical areas, based on population densities, being flexible with the delineation of agricultural zones, and developing feasible land and forest management agreements which balance watershed protection and livelihood needs. The re-location of villages should be avoided except in exceptionally high risk areas. A "protection and development approach" is recommended where the protection activities undertaken by villagers are recognized by the government in the form of providing appropriate development activities.

ຂັ້ນຕອນການກຳນົດເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້

ຈັດກອງປະຊຸມເພື່ອປຶກສາຫາລື ໄຈ້ແຍກ ເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແລະ ເຂດຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ ຮ່ວມກັບຕ່າງໜ້າຂອງພົດທຸກບ້ານ ໃນກຸ່ມບ້ານ ແລ້ວກຳນົດເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດຂອງກຸ່ມບ້ານ ຕາມມາດຖານເງື່ອນໄຂ ທີ່ກ່າວໄວ້ໃນຂ້າງເທິງ ແລະ ແຕ້ມເຂົ້າແຜນທີ່ໄວ້. ເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ ແມ່ນກຳນົດ ເປັນແຕ່ລະກຸ່ມບ້ານແຍກກັນ. ເມື່ອສໍາເລັດໃນກຸ່ມບ້ານໜຶ່ງແລ້ວ ກໍສືບຕໍ່ໃນກຸ່ມບ້ານອື່ນ ທີ່ນອນໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນແຫ່ງຊາດ ຕ່າງໄປ ຈົນໝົດ. ຈາກນັ້ນ, ສ້າງແຜນທີ່ດິນຈັດອອນ ຂອງທຸກໆເຂດທີ່ໄດ້ກຳນົດ ໂດຍໃຫ້ໝາຍຈຸດທີ່ຕັ້ງຕົວຈິງໃນປະຈຸບັນ ຂອງ ທຸກໆບ້ານທີ່ຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານ ໃສ່ໄວ້ພ້ອມ ເພື່ອຈະໄດ້ເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ສໍາລັບໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງ ໃນການຈັດປະເພດຂອງບ້ານ ແລະ ຄັດເລືອກບ້ານບຸລິມະສິດໃນບາດກ້າວຕໍ່ໄປ.

ບາດກ້າວທີ 2 ການກຳນົດບຸລິມະສິດ ສໍາລັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ບາດກ້າວນີ້ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ ດໍາເນີນໃນຂອບເຂດປ່າປ້ອງກັນທັງໝົດ ໂດຍມັນຈະຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈວ່າ ບ້ານໃດຄວນໄດ້ຮັບ ບຸລິມະສິດໃນການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກ່ອນແລະຕາມຫຼັງ. ການກຳນົດບຸລິມະສິດ ມີສອງຂັ້ນຕອນ ຄື:

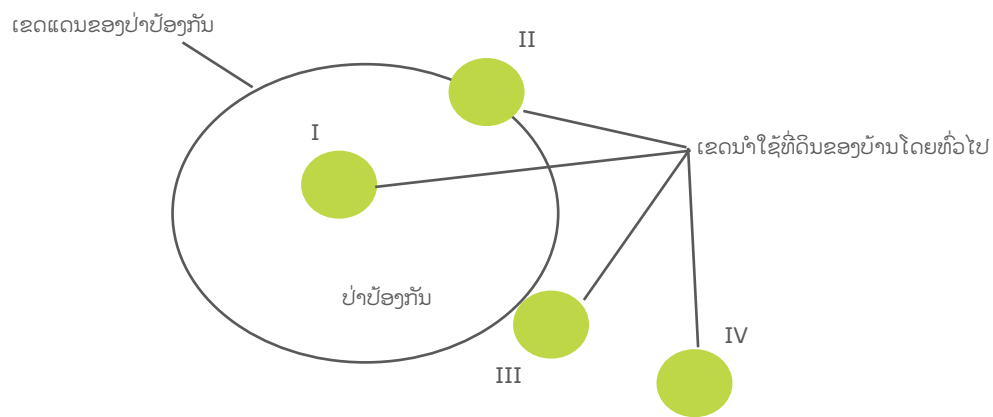
1. ການຈັດປະເພດບ້ານ
2. ການຄັດເລືອກບ້ານທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ

ການດໍາເນີນວຽກເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນເພື່ອ ກ) ກຳນົດວ່າບ້ານໃດສ້າງຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າໝູ່ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນຂອງເຂດປ່າປ້ອງກັນ; ຂ) ກຳນົດບຸລິມະສິດ ສໍາລັບການດໍາເນີນການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ບໍລິເວນອ້ອມຮອບ ເຂດປ່າປ້ອງກັນ; ຄ) ກຳນົດວ່າບ້ານໃດ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍກວ່າໝູ່ ຈາກປ່າປ້ອງກັນ ເພາະບ້ານເຫຼົ່ານີ້ ຈະໃຫ້ຄວາມສົນໃຈຕໍ່ເຂດປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆຂອງມັນ ຫຼາຍກວ່າບ່ອນອື່ນ; ແລະ ງ) ກຳນົດຫາບ້ານເພື່ອເປັນຄູ່ຮ່ວມງານ ໃນການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າປ້ອງກັນ.

ບ້ານທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າປ້ອງກັນ ມີ 4 ປະເພດ ຄື:

- ບ້ານທີ່ຢູ່ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ
- ບ້ານທີ່ມີເຂດແດນກວມ ເຂດປ່າປ້ອງກັນ
- ບ້ານທີ່ຢູ່ລຽບຕາມເຂດແດນປ່າປ້ອງກັນ
- ບ້ານທີ່ຢູ່ນອກ ເຂດປ່າປ້ອງກັນ

ບ້ານ 4 ປະເພດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສະແດງ ໃນຮູບລຸ່ມນີ້.

- ປະເພດ I ບ້ານທີ່ຢູ່ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ:** ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ພື້ນທີ່ທໍາມາຫາກິນທັງໝົດຂອງບ້ານ ແມ່ນຢູ່ພາຍໃນເຂດແດນຂອງປ່າປ້ອງກັນ.
- ປະເພດ II ບ້ານທີ່ມີເຂດແດນກວມເຂດປ່າປ້ອງກັນ:** ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສຢູ່ນອກເຂດປ່າປ້ອງກັນ ແຕ່ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຈໍານວນໜຶ່ງນອນຢູ່ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ
- ປະເພດ III ບ້ານທີ່ຢູ່ລຽບຕາມເຂດແດນປ່າປ້ອງກັນ:** ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແມ່ນຢູ່ລຽບຕາມເຂດແດນປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ບໍ່ກວມເຂົ້າໄປໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ
- ປະເພດ IV ບ້ານທີ່ຢູ່ນອກເຂດປ່າປ້ອງກັນ:** ບ້ານ ແລະ ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ນອກເຂດແດນຂອງປ່າປ້ອງກັນ ແຕ່ຍັງມີກິດຈະກໍາ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ເຂດປ່າປ້ອງກັນ.

Procedure for Delineating TPZ and CUZ

The TPZ and the CUZ are distinguished in a meeting with representatives of all villages in a village cluster. The TPZ is drawn for one cluster of villages and should occupy areas described in the Stage 1 above. The procedure is repeated in successive village clusters within the NPF until all TPZ areas are delineated. The delineated areas are then digitally mapped indicating the current location of all villages within village clusters, so that the base spatial and demographic information is available for the next steps of classifying village types and selection of priority villages.

Stage 2 Setting PLUP Priorities

This stage of the process focuses at the level of the entire NPF, and helps to make decisions about which villages should receive land use planning priority. Two steps are involved in setting priorities:

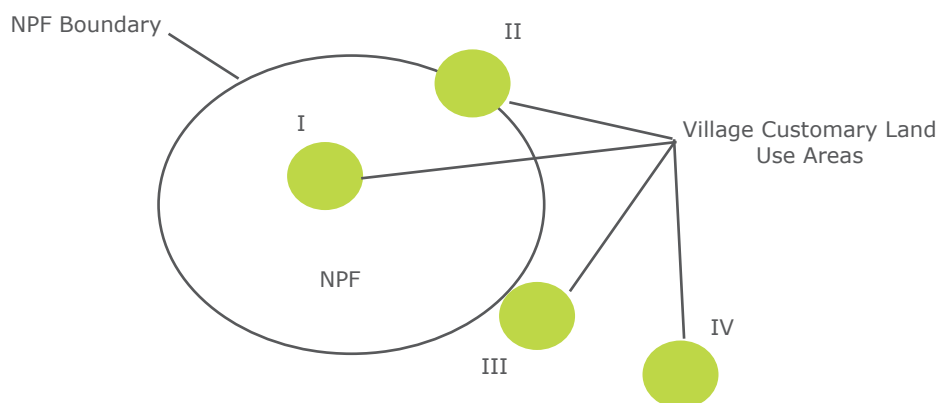
1. Classification of village types
2. Selection of priority villages

These activities are conducted to, a) identify which villages have the greatest impact on NPF watershed resources, b) set priorities for forest and land use management planning in and around the NPF, c) identify which villages have the greatest stake and therefore a vested interest in the NPF and its resources, and d) help identify village partners for NPF management.

There are four types of stakeholder villages:

- I. Enclave village
- II. Straddle villages
- III. Adjacent villages
- IV. External villages

These four village types are illustrated in Figure 5.

- Type I: Enclave villages:** The settlement and village-use land fall entirely within the NPA boundary.
- Type II: Straddle villages:** The settlement area is usually outside the NPA but some village-use land falls within it.
- Type III: Adjacent villages:** The settlement area and village-use land border the NPA but do encroach into it.
- Type IV: External villages:** Villages and their land-use areas are outside the NPA boundary, but their activities still impact on it.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ບ້ານທີ່ຢູ່ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນຈະໄດ້ຮັບບຸລິມະສິດສຳລັບດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ສູງກ່ວາ ບ້ານປະເພດອື່ນໆ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ, ກໍຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາ 5 ມາດຖານດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ໃນການກຳນົດ ຈຸດປະສົງ ແລະ ຕັດສິນໃຈ ຂັ້ນສູດທ້າຍ:

ທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານ: ບ້ານປະເພດ I ແລະ II ຄວນໄດ້ຮັບບຸລິມະສິດສູງສຸດ ສຳລັບການເຂົ້າໄປດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ບ້ານປະເພດ III ແລະ IV ກໍສຳຄັນເຊັ່ນດຽວກັນ ຖ້າເປັນບ້ານ ທີ່ຈະຄວບຄຸມເສັ້ນທາງເຂົ້າອອກສຳຄັນ.

ຈຳນວນປະຊາກອນ: ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ບ້ານທີ່ມີຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍ ຈະມີຜົນກະທົບຫຼາຍກ່ວາບ້ານທີ່ມີ ຈຳນວນປະຊາກອນໜ້ອຍ. ຢ່າງໃດກໍດີ, ຂະໜາດຂອງບ້ານເປັນພຽງແຕ່ຕົວຊີ້ວັດຄ່າວາງເທົ່ານັ້ນ. ບາງກໍລະນີ ບ້ານ ອາດເປັນບ້ານໃຫຍ່ຍ້ອນມີເນື້ອທີ່ກະສິກຳຫຼາຍ ຊຶ່ງບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງອາໄສແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ເລີຍກໍເປັນໄດ້. ກໍລະນີຂອງບ້ານຊົນເຜົ່າ ຊຶ່ງສ່ວນຫຼາຍເຂົາເຈົ້າມັກໂຮມກັນຢູ່ບ້ານນ້ອຍ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳຈຳກັດ ຫຼື ບໍ່ຄ່ອຍ ອຸດົມສົມບູນ ກໍຕ້ອງໄດ້ອາໄສຜະລິດຕະຜົນປ່າໄມ້ເປັນສ່ວນໃຫຍ່.

ເນື້ອທີ່ດິນຂອງບ້ານ: ສະເພາະບ້ານປະເພດ I ແລະ II, ຂອບເຂດເນື້ອທີ່ດິນທີ່ນຳໃຊ້ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ ແມ່ນ ເປັນບັນຫາສຳຄັນ. ຊາວບ້ານອາດຈະເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຕາມຄວາມຊິນເຄີຍຂອງເຂົາເຈົ້າ ໃນຂອບເຂດ ທີ່ ກ້ວາງຂວາງ ແລະ ຄິດວ່າເນື້ອທີ່ທັງໝົດນັ້ນ ແມ່ນເປັນຂອງເຂົາເຈົ້າ. ສຳລັບບ້ານປະເພດ II, ເນື້ອທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານທີ່ຢູ່ອອກເຂດປ່າປ້ອງກັນ ກໍມີຄວາມສຳຄັນເຊັ່ນກັນ. ຖ້າຫາກເນື້ອທີ່ດັ່ງກ່າວສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມ ຕ້ອງການໃນການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນໄດ້ ກໍອາດເປັນໄປໄດ້ ທີ່ຈະກຳນົດເອົາພື້ນທີ່ຈຳນວນໜຶ່ງເຂົ້າໄປເປັນເຂດ ປ່າປ້ອງກັນຕື່ມອີກ.

ການເອື້ອອົງຕໍ່ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້: ມາດຖານນີ້ ແມ່ນຈະໄດ້ຮັບອິດທິພົນຈາກ 3 ມາດຖານທີ່ກ່າວໄປກ່ອນ ໜ້ານັ້ນ ແລະ ກໍຂຶ້ນກັບຄວາມສົມບູນພູນສຸກຂອງບ້ານ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ບ້ານທີ່ທຸກຍາກ ຈະເອື້ອອົງຕໍ່ຊັບພະຍາ ກອນປ່າໄມ້ ຫຼາຍກ່ວາບ້ານທີ່ຮັ່ງມີ.

ແບບແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕາມປະເພນີ: ຮູບແບບໃນການປູກຝັງ, ການລ່າເນື້ອ ຫຼື ການເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທີ່ ເຄີຍປະຕິບັດກັນມາຕາມປະເພນີ ຂອງຊາວບ້ານ ຈະເປັນສິ່ງກຳນົດລະດັບຄວາມຫຼາຍ ຄວາມໜ້ອຍ ຂອງຜົນກະທົບ ຕໍ່ເຂດປ່າປ້ອງກັນ. ຊາວກະສິກອນທີ່ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ມັກຈະສ້າງຜົນກະທົບ ຫຼາຍກ່ວາຊາວກະສິກອນທີ່ເຮັດນາ.

ບາດກ້າວທີ 3 ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ຂັ້ນຕອນປະຕິບັດ ຢູ່ໃນບາດກ້າວນີ້ ແມ່ນດຳເນີນທຳນອງດຽວກັນກັບ ຂັ້ນຕອນ ຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢູ່ໃນບ້ານ ທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ ຄື: ຂັ້ນຕອນກະກຽມ, ກຳນົດເຂດແດນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນພື້ນຖານກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ, ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງ ບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ, ສ້າງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ, ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້, ສ້າງເຄືອຂ່າຍ ແລະ ກຳນົດກົດຈະກຳເຄືອຂ່າຍ, ເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້, ສ້າງ ແຜນທີ່ດິຈິຕອນ ແລະ ຕິດຕາມຊຸກຍູ້.

ບາງຈຸດສຳຄັນ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເວລາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂັ້ນຕອນດັ່ງກ່າວ ຢູ່ບ້ານໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ ມີດັ່ງນີ້:

ຂັ້ນຕອນ 1 ການກະກຽມ ສຳລັບ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ໃນເວລາເປີດກອງປະຊຸມສະເໜີ ແນວທາງ ແລະ ວິທີການລວມ ໃຫ້ຊາວບ້ານ ຕ້ອງອະທິບາຍໃຫ້ຊາວບ້ານ ເຂົ້າໃຈ ແລະ ຮັບຮູ້ ວ່າບ້ານຂອງເຂົາເຈົ້ານັ້ນ ອາດຈະຕົກຢູ່ໃນເຂດຫວງທ້າມເດັດຂາດ ຫຼື ເຂດຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ແລະ ຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ ດຳເນີນການວາງແຜນ ແລະ ກຳນົດລະບົບການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຕາມຂັ້ນຕອນສະເພາະ ສຳລັບ ປະເພດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ກ່າວ ແຕ່ໃນນີ້ ກໍອາດຈະມີການດັດປັບ ໃຫ້ແທດເໝາະ ກັບແບບແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ຊຶ່ງຈະໄດ້ສົມທົບປຶກສາຫາລືນກັນກັບຊາວບ້ານ ໃນໄລຍະດຳເນີນການ ໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ.

ຂັ້ນຕອນ 2 ການເກັບກຳຂໍ້ມູນພື້ນຖານກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ

ຂໍ້ມູນນີ້ ຈະນຳໃຊ້ໃນການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ໃນການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ສະນັ້ນ ຈຶ່ງຕ້ອງເກັບກຳເອົາແຕ່ຂໍ້ມູນທີ່ເຫັນວ່າກ່ຽວຂ້ອງກັບສອງກົດຈະກຳນີ້ ເຊັ່ນ: ຂໍ້ມູນຂອງພື້ນທີ່ດິນປ່າໄມ້ ບ່ອນ ທີ່ຄ່ອຍຊັນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ປົກປັກຮັກສາ; ແຫຼ່ງນຳເພື່ອສະໜອງນຳໃຫ້ແກ່ຊົນລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ; ພື້ນທີ່ທີ່ມີ ເງື່ອນໄຂສັບຊ້າວເປັນນາ; ເຂດທີ່ມີປ່າ ຫຼື ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເປັນຜົນໃຫຍ່ຕໍ່ເນື່ອງກັນ; ພື້ນທີ່ປ່າຊຸດໂຂມ; ຖິ່ນອາໄສ ຂອງສັດປ່າທີ່ມີຄຸນຄ່າ; ຂອບເຂດປ່າເລົ່າຂອງໄຮ່ໝູນວຽນທີ່ຍັງເຮັດໃນປະຈຸບັນ; ແລະ ແນວໂນ້ມຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້. ນອກຈາກນີ້, ກໍຕ້ອງໃຫ້ຮູ້ ຂໍ້ມູນຮອບວຽນຂອງໄຮ່ ແລະ ຕ້ອງແຕ້ມຂອບເຂດເນື້ອທີ່ໄຮ່ ທີ່ ຈະເຮັດໃນແຕ່ລະປີ ຕາມລຳດັບປີຂອງຮອບວຽນ ເຂົ້າໃສ່ແຜນທີ່ໄວ້. ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຈຳນວນປະຊາກອນ ກໍຄວນເກັບ ກຳເອົາ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການຄາດຄະເນ ຄວາມຕ້ອງການເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳ ໃນອະນາຄົດ.

Generally, enclave villages will have a higher priority than straddle and adjacent villages, however the following five criteria need to be considered in making objective and final decisions:

Location: Village types I and II should have the highest priority for land use planning. Type III and Type IV villages are also important if they serve as 'gatekeepers' controlling important access routes.

Population: Generally a village with a large population has a bigger impact than a small one. However, size is only a rough guide to impact. A village may be large because it has a lot of agricultural land and therefore it may not depend on forest resources at all. Ethnic minorities often live in small villages with little or poor agricultural land, so they might depend heavily on forest products.

Village Land Area: For Type I and II villages, the amount of land used inside the protected area is critical. Villagers may traditionally collect resources over a large area, and thus consider all of the area theirs. For Type II villages, the area of village forest land outside the watershed protection area is also important. If these lands provide for subsistence needs, then zoning more land for protection inside may be possible.

Dependence on Forest Resources: This criterion is influenced by the previous three criteria, and also by the relative wealth of the village. Generally, poor villages depend on forest resources to a greater extent than wealthier villages.

Traditional Land Use Practices: The type of farming, hunting or gathering activities traditionally practiced by a community will influence the impact it has on the watershed protection area. Shifting cultivators generally have a higher impact than paddy rice farmers.

Stage 3 Land use management planning

This stage has the following steps which follow the same pattern as PLUP in villages which are not located in NPFs, i.e., preparation for PLUP, village and village cluster boundary delineation, basic village forest and land use data collection, village and village cluster forest and land use zoning, village and village cluster land use plans, forest and land management agreements, establishing networks and networking activities, land and forest data record keeping and digital mapping and monitoring.

There are some particular points that need to be considered when implementing these steps in NPF villages.

Step 1 Preparation for PLUP

In the orientation activity with villagers it is necessary to explain that their villages are either in TPZ or CUZ zones and therefore land use planning and management practices appropriate to the zone need to be followed. This will entail some adjustments to forest and land use practices, which will be worked out in consultation with villagers later in the process.

Step 2 Basic village forest and land use data collection

This data is used in land use zoning and preparing village and management plans and therefore information that is relevant to these two activities is gathered. This includes the location of steeper forest lands that must be protected, water sources for small scale irrigation, potential paddy land, the location of contiguous blocks or stands of forest or NTFP species, areas of degraded forest, areas that are habitats of valuable wildlife species, the extent of the current agricultural fallow lands and trends in agriculture and forest land use. In addition, information on the current upland farming rotation cycle should be understood, and the areas in which shifting cultivation will be conducted in successive years should be sketched on a map. Population data is gathered to assist with projecting future agricultural land requirements.

ຂັ້ນຕອນ 3 ການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນ ຫຼື ວິທີການພື້ນຖານ ສຳລັບການກຳນົດເຂດແດນ ແລະ ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບ ບັນຫາເຂດແດນຂອງບ້ານ ຕາມທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 3 ຂອງປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້.

ຂັ້ນຕອນ 4 ການກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

ເງື່ອນໄຂ ແລະ ວິທີຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນຄ້າຍຄືກັນກັບທີ່ອະທິບາຍໄວ້ຢູ່ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 4 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້. ແຕ່ຢ່າງໃດກໍດີ, ສຳລັບບ້ານທີ່ຢູ່ຕິດກັບເຂດທວງທ້າມຂາດນັ້ນ, ເຂດຜະລິດກະສິກຳ ຄວນຈຳກັດໃຫ້ຢູ່ໃນຂອບເຂດທີ່ທຳການຜະລິດໃນປະຈຸບັນ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ບຸກລຸກເຂົ້າໄປໃນເຂດປ່າໄມ້ທີ່ບໍ່ທັນມີການລົບກວນຕື່ມ. ສຳລັບບ່ອນທີ່ມີປ່າໄມ້ເປັນດອນເລັກດອນນ້ອຍ ກະແຈກກະຈາຍໃນພື້ນທີ່ກະສິກຳນັ້ນ ກໍໃຫ້ກຳນົດລວມເຂົ້າກັນເປັນເຂດທີ່ຈະໃຊ້ເຮັດການຜະລິດກະສິກຳ ເພື່ອຮອງຮັບຄວາມຕ້ອງການທີ່ດິນທີ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນອານາຄົດ. ທີ່ດິນຄ້ອຍຊັນ ເຖິງຈະເປັນບ່ອນປ່າຕຶບ ຫຼື ບໍ່ ກໍຕາມ ຄວນກຳນົດໃຫ້ເປັນປ່າປ້ອງກັນແຫ່ງນຳ. ໃຫ້ນຳໃຊ້ແຜນວາດພື້ນທີ່ທີ່ຈະເຮັດໄຮ່ໃນແຕ່ລະປີ ເພື່ອກຳນົດຂອບເຂດ ຂອງເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ. ບ່ອນທີ່ມີປ່າ ປະເພດທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ຕິດຕໍ່ກັນກວມພື້ນທີ່ຂອງຫຼາຍບ້ານ ໃຫ້ກຳນົດເປັນ ປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປ່າໄມ້ປະເພດດຽວກັນທັງໝົດ ໃນ ແຕ່ລະບ້ານ.

ຂັ້ນຕອນ 5 ແຜນຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ

ເງື່ອນໄຂ ແລະ ວິທີຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນຄ້າຍຄືກັນກັບທີ່ອະທິບາຍໄວ້ຢູ່ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 5 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້. ຢ່າງໃດກໍດີ, ຢູ່ໃນຂໍ້ຕົກລົງ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ນັ້ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຂຽນ ຄຳອະທິບາຍຈະແຈ້ງ ກ່ຽວກັບເຂດປ່າໄມ້ບ່ອນທີ່ມີຄວາມສູງສູງ ພ້ອມດ້ວຍກົດລະບຽບໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ມາດຕະການສະເພາະສຳລັບການປ້ອງແຫຼ່ງນຳ. ພ້ອມນີ້, ກໍຕ້ອງໄດ້ລະບຸແຈ້ງຕື່ມຮູບການຄຸ້ມຄອງຮ່ວມໃນເຂດທີ່ມີຄວາມຫຼໍ່ແຫຼມທີ່ກ່າວ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ ລະຫວ່າງບ້ານກັບລັດ. ແຜນນຳໃຊ້ ທີ່ດິນຂອງກຸ່ມບ້ານ ຕ້ອງບັນຈຸມີ ຂໍ້ກຳນົດການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ປະເພດດຽວກັນ ທີ່ເປັນຜືນຕິດຕໍ່ກັນ ກວມເອົາຫຼາຍບ້ານ.

ຂັ້ນຕອນ 6 ເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ ແລະ ການເຄືອຂ່າຍ

ອາດນຳເອົາ ວິທີການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງກຸ່ມບ້ານ ທີ່ໄດ້ກ່າວໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 6 ມາໃຊ້ໃນຂັ້ນຕອນນີ້ ຕ່າງແຕ່ວ່າ ເຄືອຂ່າຍເຫຼົ່ານີ້ ຈະເລັ່ງໃສ່ ກິດຈະກຳປົກປ້ອງຮັກສາແຫຼ່ງນຳ ຢູ່ພາຍໃນເຄືອຂ່າຍ ແລະ ກັບເຄືອຂ່າຍທີ່ຢູ່ຕິດກັນ ພາຍໃນຂອບເຂດປ່າປ້ອງກັນ ເປັນຫຼັກ.

ຂັ້ນຕອນ 7 ການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ດິຈິຕອນ

ມີຂໍ້ມູນ 4 ປະເພດ ທີ່ຈະໄດ້ ຈາກການດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ ຄື: (1) ແຜນທີ່ເຂດແດນບ້ານ ແລະ ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ; (2) ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບເຂດແດນລະຫວ່າງບ້ານ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບເຂດແດນລະຫວ່າງບ້ານ; (3) ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ; ແລະ (4) ແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ. ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການເກັບຮັກສາເປັນລະບົບຕາມວິທີການ ທີ່ໄດ້ອະທິບາຍ ໄວ້ ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 7 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້.

Step 3 Village and village cluster boundary delineation

Standard methods are followed for boundary delineation and the resolution of village boundary conflicts as indicated in Part 2, Stage 3 of this manual.

Step 4 Village and village cluster forest and land use zoning

Similar criteria and methods as described in Part 2, Stage 4 apply however, in villages located closely adjacent to a TPZ, the agricultural zone should be limited to the extent of current cultivation so it does not expand further into undisturbed forest. In areas where there are patches of scattered forest surrounded by farming land, it is probable that these will be cultivated in future. These areas should be aggregated where possible and be zoned within the agricultural zone as a means of providing for population expansion and increasing land demand. Steep land, whether it be densely forested or not, should be zoned as watershed protection forest. The rotational farming cycle sketch map is used to define the extent of the agricultural zone. Where contiguous blocks of similar forest types are located in more than one village, these are delineated as the same land zone category in each of the villages.

Step 5 Village and village cluster land management plans

Similar criteria and methods as described in Part 2, Stage 5 can be applied. However, the land and forest management and use agreement will include clear descriptions and rules regarding higher risk forest lands and specific watershed forest protection requirements. The agreements will also outline co-management agreements between the village and the State for these higher risk areas. Village cluster land use plans will take into account the management and use of contiguous blocks of similar forest types that are located in more than one village.

Step 6 Village and village cluster networks and networking

The methods of setting up and operating village cluster networks as described in Part 2, Stage 8 may be applied. These networks will have a focus on watershed protection activities within the network and with adjoining networks within the NPF.

Step 7 Land data record keeping and digital mapping

There are four types of information that will be produced by the future PLUP program in NPFs, village boundary and village land use zone maps, inter-village boundary agreement and boundary conflict resolution agreements, village land and forest management agreements and village land use plan data. This information should be stored as described in Part 2, Stage 6.

ບາດກ້າວທີ 4 ການຮັບຮູ້ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແມ່ນເຄື່ອງມືພື້ນຖານໃນການເຮັດໃຫ້ມີການຮັບຮູ້ສິດຕາມປະເພນີຂອງປະຊາຊົນຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂໍ້ຕົກລົງເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ດີ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ຮັບການນັບຖືຫຍັງເລີຍ ເນື່ອງຈາກວ່າການລົງທຶນໃນການພັດທະນາທີ່ດິນໃນເຂົາທຸລະກິດ ໄດ້ແຜ່ຂະຫຍາຍຢ່າງວ່ອງໄວ. ສະຫຼຸບໂດຍລວມແລ້ວ ກໍຄືວ່າ ຂໍ້ຕົກລົງເຫຼົ່ານີ້ ຍັງບໍ່ທັນມີນຳໜັກພຽງພໍ ເພື່ອປົກປ້ອງ ສິດຜົນປະໂຫຍດຂອງ ຊາວບ້ານ ໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເພື່ອການດຳລົງ ຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ຢູ່ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການບຸກເບີກເນື້ອທີ່ເພື່ອທຳການຜະລິດກະສິກຳ ແຕ່ກໍບໍ່ໄດ້ພະຍາຍາມ ທີ່ຈະຈຳກັດເນື້ອທີ່ໂຮ່ໝູນວຽນໃຫ້ຫຼຸດນ້ອຍລົງ ເນື່ອງຈາກວ່າມັນຈະສົ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ ຂອງຊາວບ້ານ. ເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳ ທີ່ເກີນຄວາມຕ້ອງການໃນປະຈຸບັນ ຈະກຳນົດເປັນທີ່ດິນກະສິກຳແຮໄວ້ເລີຍ ເພື່ອຮອງຮັບການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງ ຈຳນວນປະຊາກອນໃນອະນາຄົດ.

ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ຈະບໍ່ໄດ້ດຳເນີນ ສຳລັບຕອນດິນສ່ວນບຸກຄົນ ຫຼື ຂອງຄອບຄົວ ທີ່ຢູ່ໃນເຂດຫວງຫາມເດັດຂາດ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການຊື້ຂາຍທີ່ດິນໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ. ລະບຽບຫຼັກການ ຂອງການຈັດສັນ “ທີ່ດິນບ້ານຄຸ້ມຄອງ” ສຳລັບ ດິນເປັນຕອນ ຕາມທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ໃນພາກທີ 2, ບາດກ້າວທີ 7 ຂອງຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ອາດນຳມາໃຊ້ເປັນທາງເລືອກໄດ້ ໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ກຳນົດຢູ່ເຂດຫວງຫາມເດັດຂາດຂອງເຂດປ່າປ້ອງກັນ ຊຶ່ງໃນນີ້ ການແບ່ງປັນທີ່ດິນກະສິກຳໃຫ້ຄອບຄົວນັ້ນ ແມ່ນຂຶ້ນກັບການຕັດສິນຂອງຊາວບ້ານ ຊຶ່ງຈະມີການພິຈາລະນາຕາມຂະໜາດຂອງຄອບຄົວ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການລວມຂອງບ້ານ. “ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນບໍ່ເປັນທາງການ” ແມ່ນ ອົງການບ້ານ ເປັນຜູ້ອອກໃຫ້ຄອບຄົວ ແລະ ບຸກຄົນ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ບັນທຶກໃນຮ່າງວິເຄາະ ການຄອບຄອງທີ່ດິນຂອງຄອບຄົວ. ໃນກໍລະນີນີ້, ບໍ່ຈຳເປັນຈະມີການສຳຫຼວດຕອນດິນ ແລະ ອອກໃບຢັ້ງຢືນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວໃຫ້.

ສຳລັບເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນລວມໝູ່ ເຊັ່ນ: ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ອາດຈະເລືອກເອົາວິທີການອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ມາໃຊ້ເປັນທາງເລືອກ ເນື່ອງຈາກວ່າ ເປັນວິທີ ທີ່ຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນໃຫ້ມີສິດຄອບຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ດິນທີ່ກ່າວໄດ້. ໃບຕາດິນລວມໝູ່ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ໂອນ ຫຼື ໃຫ້ເຂົາ ກຳມະສິດ ໄດ້ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນການຊື້ຂາຍທີ່ດິນ ໃນເຂດປ່າປ້ອງກັນ. ຂັ້ນຕອນດຳເນີນການ ເພື່ອສະເໜີຂໍຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ທີ່ດິນລວມໝູ່ ໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນພາກທີ 2, ບາດກ້າວທີ 8 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້.

Stage 4 Recognition of land use rights

The Village Land and Forest Management Agreement (LFMA) has been the primary instrument to recognize the customary rights of local communities. However these agreements have often not been applied properly, or have been ignored since investments in commercial land development have expanded rapidly. In summary they do not carry the weight to adequately protect the access rights of villagers to land and natural resources for livelihood purposes.

In NPFs the opening of new land for agriculture is not permitted, but no attempt should be made to reduce the area of fallow swidden because this will impact negatively on village livelihoods. Any agricultural land in excess of current requirements is reserved for future population increase.

Land registration and land titling will not be undertaken for individual or family land parcels in the TPZ in order to avert the potential for land sales within the NPF. An adaption of the “village managed land allocation” procedure for individual land parcels as described in Part 2, Stage 7 of this manual is an option that could be applied in defined agricultural land use zones in the TPZ of the NPFs. In this procedure the distribution of agricultural land amongst families remains a community decision which allows for family size and community needs. “Informal land utilization rights” are provided to families and individuals by the Village Authorities based on data recorded on a Family Land Tenure Analysis form. No land parcels surveys are required as no land use certificates are issued.

In regard to communal land use zones such as the Village Land Use Zone, communal land titling is an option as this would provide secure village land tenure over these areas. Communal title can not be transferred or leased which would avoid the concerns of land sales in NPFs. The proposed procedures for communal land registration and titling are described in Part 2, Stage 8 of this manual.

6.4 ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ບ້ານເຕົ້າໂຮມ

ນິຍາມ

ຄຳວ່າ “ບ້ານເຕົ້າໂຮມ” ແມ່ນບ້ານທີ່ມີການຍົກຍ້າຍມາໂຮມເຂົ້າກັນ ໂດຍອາດຈະແມ່ນການຍົກຍ້າຍດ້ວຍການຂົນຂວາຍ, ດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ ຫຼື ຍ້າຍຕາມແຜນພັດທະນາ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຈະມີ 2 ປະເພດ ຂອງການໂຮມບ້ານ ຄື:

- ໂຮມບ້ານນ້ອຍທີ່ຢູ່ຕິດກັນເຂົ້າກັນເປັນບ້ານໃຫຍ່ ບ້ານດຽວ
- ຍ້າຍເອົາບ້ານທີ່ຢູ່ບ່ອນຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ມາໂຮມເຂົ້າຢູ່ກັບບ້ານບ່ອນທີ່ມີພື້ນຖານໂຄງລ່າງສະດວກ ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າຫາງ່າຍ.

ໃນກໍລະນີຂອງບ້ານປະເພດທີ່ໜຶ່ງ, ຊາວບ້ານອາດບໍ່ມີການຍ້າຍເຮືອນຈາກບ້ານເດີມຂອງຕົນ ໄປຢູ່ບ້ານອື່ນ ພຽງແຕ່ໂຮມການຈັດຕັ້ງຂອງບ້ານເຂົ້າກັນ ເປັນການຈັດຕັ້ງບ້ານລວມໃຫຍ່ດຽວກັນ ເພື່ອໃຫ້ມີຈຳນວນຄອບຄົວສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍທີ່ວ່າ ບ້ານຕ້ອງໃຫ້ມີ 50 ຫຼັງຄາເຮືອນເປັນຢ່າງໜ້ອຍ. ໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວນີ້, ຊາວບ້ານກໍຍັງສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນຂອງຕົນຢູ່ບ່ອນເກົ່າໃຜມັນເພື່ອທຳການຜະລິດ.

ກໍລະນີຂອງບ້ານປະເພດທີສອງ ມີ 2 ຮູບການ ຄື:

- ຊາວບ້ານມີການຍົກຍ້າຍຄອບຄົວດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ ໄປຂໍອາໄສຢູ່ບ້ານອື່ນບ່ອນທີ່ມີພື້ນຖານໂຄງລ່າງແລະ ບໍລິການສາທາລະນະສະດວກກວ່າ ແລະ ເຂົາເຈົ້າຈະເປັນເຈົ້າການເອງໃນການຂໍທີ່ດິນປຸກສ້າງ ແລະ ທີ່ທຳກິນ ນຳປະຊາຊົນ ແລະ ອົງການບ້ານ ຂອງບ້ານທີ່ຕົນຂໍໄປອາໄສຢູ່ນຳ.
- ໝົດທຸກຄອບຄົວ ຫຼື ໝົດບ້ານ ຍົກຍ້າຍ ຕາມແຜນພັດທະນາຂອງເມືອງ ໄປໂຮມເຂົ້າກັບບ້ານອື່ນ ບ່ອນທີ່ມີເສັ້ນທາງ ເຂົ້າຫາສະດວກ ແລະ ມີພື້ນຖານໂຄງລ່າງດີ .

ຜົນຂອງການເຕົ້າໂຮມບ້ານ

ຜົນການຄົ້ນຄວ້າ (ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າເຂດພດອຍ ລາວ-ຊູແອດ (LSUAFRP), 2002, 2003 ແລະ 2007) ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ຫຼື ການເຕົ້າໂຮມບ້ານ ມີຜົນກະທົບຫຼາຍດ້ານ ທັງທາງບວກ ແລະ ທາງລົບ ເຊັ່ນ:

ຜົນກະທົບກ່ຽວກັບພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ລະບົບບໍລິການ

- ສາມາດເຂົ້າເຖິງລະບົບຂົນສົ່ງ ແລະ ຕະຫຼາດ ສະດວກຂຶ້ນ
- ສາມາດເຂົ້າເຖິງບໍລິການດ້ານການສຶກສາ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ
- ສາມາດເຂົ້າເຖິງນ້ຳສະອາດສຳລັບບໍລິໂພກ ແລະ ລະບົບຊົນລະປະທານ
- ສາມາດເຂົ້າເຖິງບໍລິການຕ່າງໆດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມ.
- ສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ດີກວ່າເກົ່າ

ຜົນກະທົບດ້ານທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້

- ຜູ້ທີ່ຍົກຍ້າຍເຂົ້າມາຢູ່ໃໝ່ ໄດ້ທີ່ດິນທີ່ຈັດສັນໃຫ້ ແລະ ທີ່ດິນທຳກິນອື່ນໆ ດ້ວຍຫຼາຍຮູບການເຊັ່ນ: ຍືມ, ເຊົ່າ ແລະ ຮູ້
- ເກີດມີຄວາມສັບສົນ ກ່ຽວກັບສິດຄອບຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຊຶ່ງລວມມີ ຄວາມສັບສົນຈາກການແລກປ່ຽນທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການຈັດສັນ, ການຫຼຸດເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ແບ່ງໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວລົງ, ແລະ ຄວາມສັບສົນຈາກການທີ່ຜູ້ມາຢູ່ໃໝ່ ບໍ່ມີທີ່ດິນທຳກິນພຽງພໍ ຫຼື ບໍ່ມີເລີຍ
- ຄຸນນະພາບຂອງດິນເຊື່ອມລົງໄວ, ຮອບວຽນຂອງການເຮັດໄຮ່ສິ້ນເຂົ້າ ແລະ ຈຳນວນຮອບເພີ່ມຂຶ້ນ, ຜູ້ທີ່ເຂົ້າມາຢູ່ໃໝ່ໄດ້ທີ່ດິນຄຸນນະພາບຕ່ຳ, ຂະໜາດຂອງຕອນດິນນ້ອຍລົງ, ມີການປູກເຂົ້າ 3 ປີ ລຽນຕິດຢູ່ບ່ອນເກົ່າ.
- ການຊື້-ຂາຍທີ່ດິນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍເພີ່ມຂຶ້ນ.
- ຈຳນວນຕອນດິນ ຂອງຊາວບ້ານທີ່ຢູ່ມາແຕ່ເກົ່າຫຼຸດລົງ.
- ໄລຍະທາງ ໄປຫາບ່ອນທຳການຜະລິດໄກອອກກວ່າເກົ່າ
- ປະລິມານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ເຄີຍເກັບເພື່ອບໍລິໂພກ ແລະ ຂາຍ ຫຼຸດລົງຢ່າງວ່ອງໄວ

6.4 Land Use Planning in Relocation Villages

Definition

The term “relocation villages” refers to villages that have been affected by either induced, planned or voluntary relocation..There are generally two different types of relocation:

- Smaller adjacent villages are “merged” to form larger administrative units
- Villages move from higher elevation areas to lower more accessible areas and consolidate with existing well established villages.

In the first situation the families may not actually move from their former location to another village, there simply being a merger of the village committees into one administrative unit so that the number of households conforms with the policy of having at least 50 households per village. In this case villagers continue to use farming land as they did previously.

In the second type of relocation there are two circumstances:

- Families move voluntarily to seek better services and access, and acquire residential and agricultural land by a process of negotiation with the original residents of the host village.
- Families, or whole villages, are moved following the district development plan to a more accessible location and merge with a well established village. In this case provision of land by the former residents to the new settlers becomes a complicated issue.

Effects of relocation and village consolidation

Research work indicates that there are different effects arising from village re-location and consolidation, (LSUAFRP, 2002, 2003, and 2007).

Infrastructure and Services:

- Better access to transportation and markets
- Access to education and health services,
- Access to irrigation and to clean water
- Access to socio-economic services
- Access to better information

Land and Forest Related Effects

- New settlers access allocated and other agricultural land by various means including borrowing, renting, and purchasing
- Confusion over land occupancy including: exchanging allocated land, reduction of agricultural areas for families, and new settlers having access to very few or no land parcels
- A decline in land and soil quality, an increase in fallow cycle frequency, new arrivals using poorer quality land, sub-division of parcels, three years of continuous cropping
- An increase in illegal land trading practices; land sales
- Less land available for original residents
- Longer walking distances to farming lands
- Accelerated reduction in quantities of NTFPs for consumption and sale

ຈຸດປະສົງ ຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢູ່ບ້ານເຕົ້າໂຮມ

ສະຖານະການ ທີ 1: ຢູ່ບ້ານທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ເຮັດການຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າມາກ່ອນ

- ເພື່ອກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ຈັດແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ພາຍໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ
- ເພື່ອຈັດສັນທີ່ດິນກະສິກຳ ໃຫ້ບຸກຄົນ ແລະ ຄອບຄົວ ທັງຊາວບ້ານຜູ້ເກົ່າ ແລະ ໃໝ່ໃຫ້ມີຄວາມເທົ່າທຽມກັນ ເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້
- ເພື່ອສ້າງແຜນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນອະນາຄົດ
- ເພື່ອປັບປຸງສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນ ແລະ ຄອບຄົວໃຫ້ດີຂຶ້ນ

ສະຖານະການ ທີ 2: ຢູ່ບ້ານທີ່ໄດ້ເຮັດການຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າມາແລ້ວ

- ເພື່ອຮັກສາ ໃຫ້ທີ່ດິນທີ່ໄດ້ແບ່ງບັນໃຫ້ ຍັງຢູ່ໃນຄວາມຄອບຄອງຂອງເຈົ້າຂອງຜູ້ດັ້ງເດີມໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້
- ເພື່ອແບ່ງບັນທີ່ດິນໃຫ້ຜູ້ມາຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່ ໃຫ້ພຽງພໍ ເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້
- ເພື່ອໃຫ້ການແບ່ງບັນທີ່ດິນ ລະຫວ່າງຜູ້ເກົ່າ ແລະ ຜູ້ມາຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່ ມີຄວາມຍຸດຕິທຳ ໂດຍຈະໃຫ້ຄວາມສຳຄັນແກ່ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຜູ້ທີ່ດ້ອຍໂອກາດ ທີ່ສຸດ.
- ເພື່ອປັບປຸງສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນ ແລະ ຄອບຄົວໃຫ້ດີຂຶ້ນ
- ເພື່ອໃຫ້ມີທີ່ດິນທຳການຜະລິດກະສິກຳຢ່າງພຽງພໍ ໂດຍຈະຈັດສັນເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ ທີ່ດິນຂອງບ້ານຄືນໃໝ່ ຖ້າເປັນໄປໄດ້.
- ເພື່ອສ້າງໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນໃຈ ແລະ ສ້າງໂອກາດໃຫ້ມີການລົງທຶນເຂົ້າໃສ່ການພັດທະນາທີ່ດິນ ແກ່ຊາວບ້ານຫຼາຍຂຶ້ນ.
- ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ ໃຫ້ຍືນຍົງຄົງຕົວ.

6.4.1 ຂັ້ນຕອນ ແລະ ບາດກ້າວ ສຳລັບສະຖານະການ ທີ 1

ໃນກໍລະນີຂອງສະຖານະການທີ 1 ຄວນປະຕິບັດ ຕາມຂັ້ນຕອນພື້ນຖານ ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ທີ່ກຳນົດ ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 1 ຫາ 9 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້ ແລະ ພ້ອມນີ້ ກໍຈະຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາ ຈຸດສຳຄັນດັ່ງນີ້:

- ຈະຕ້ອງສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ປະກອບມີຕາງໜ້າຈາກແຕ່ລະບ້ານທີ່ເຂົ້າມາໂຮມກັນ ແລະ ຕາງໜ້າກຸ່ມຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ໃນຈຳນວນເທົ່າໆກັນ.
- ໃຫ້ຄາດຄະເນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນປະຊາກອນໃນອະນາຄົດ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີພື້ນທີ່ດິນກະສິກຳພຽງພໍ ແລະ ຖ້າບໍ່ພຽງພໍສຳລັບໄລຍະຍາວ ຢ່າງໜ້ອຍທີ່ສຸດກໍໃຫ້ພຽງພໍສຳລັບໄລຍະກາງ.
- ຖ້າບ້ານເຕົ້າໂຮມໃດມີທີ່ດິນໜ້ອຍ ບໍ່ຄວນພິຈາລະນາໃຫ້ມີການລົງທຶນ ພັດທະນາທີ່ດິນເຊິ່ງທຸລະກິດ.
- ຖ້າເປັນບ້ານທີ່ມີຫຼາຍຊົນເຜົ່າຢູ່ຮ່ວມກັນ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ ບໍ່ໃຫ້ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ມີອິດທິພົນຫຼາຍກວ່າ ເອົາລັດເອົາປຽບ ກຸ່ມ ຫຼື ຄອບຄົວ ທີ່ອ່ອນແອ ຫຼື ດ້ອຍໂອກາດກວ່າ ໃນການຄອບຄອງທີ່ດິນ.

6.4.2 ຂັ້ນຕອນ ແລະ ບາດກ້າວ ສຳລັບ ສະຖານະການ ທີ 2

ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ສຳລັບສະຖານະການ ທີ 2 ນີ້ ມີ 2 ບາດກ້າວ ຄື:

- ບາດກ້າວ 1:** ດັດປັບເຂດແດນ ແລະ ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບ້ານຄືນໃໝ່ ເພື່ອໃຫ້ມີທີ່ດິນພຽງພໍ ແລະ ສາມາດຮອງຮັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນໄດ້.
- ບາດກ້າວ 2:** ກວດກາ ກຳມະສິດທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ການຈັບຈອງທີ່ດິນ ຂອງຄອບຄົວຄືນຢ່າງລະອຽດ ແນໃສ່ເພື່ອຈັດສັນທີ່ດິນໃຫ້ຄອບຄົວຢູ່ໃນບ້ານເຕົ້າໂຮມ ຄືນໃໝ່.

ຂັ້ນຕອນໃນບາດກ້າວ 1:

ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆໃນບາດກ້າວ 1 ໄດ້ສະແດງໃນຕາຕະລາງ 6 ລຸ່ມນີ້:

Objectives of PLUP in re-located villages

Scenario 1: In villages where PLUP-LA has not been undertaken

- To delineate village boundaries and land use zones within the village management area
- To allocate agricultural land to individuals and families, both original residents and new settlers, as equitability as possible
- To develop land use plans and land use agreements for future use of the land
- To improve land use rights of individuals and families

Scenario 2: In villages where land allocation has been previously undertaken:

- As far as possible, retain land allocated parcels in the hands of the original owners
- As far as possible, provide adequate land to new settlers
- Attain as far as possible, a fair distribution of land between the original residents and the new settlers and provide land to the more needy and disadvantaged
- To improve land use rights of individuals and families
- To retain adequate access to agricultural production land by re-alignment of the village boundary and re-zoning of land use areas if this is feasible
- To provide better land security and land investment opportunities for villagers
- To maintain village protection and village use forest areas

6.4.1 Procedures and stages for scenario 1

In this case the standard procedures for PLUP outlined in Part 2, Stages 1 to 9 should be followed.

The following important points need to be considered:

- A LFMC committee must be established that has equal representation from the merged villages and ethnic groups
- Projections on future populations need to be undertaken to ensure the agricultural zone will be large enough to support an increased population at least in the medium term
- If merged or consolidated villages have small land areas they should not be considered for commercial land development investment
- If the village has mixed ethnicity, care should be taken that the more powerful groups do not claim excessively large areas at the expense of the more vulnerable families

6.4.2 Procedures and stages for scenario 2

These procedures have two key stages:

Stage 1:	Adjusting the village boundary and zoning land use areas to provide adequate land for an expanding population.
Stage 2:	Thoroughly investigating family agricultural land ownership and land claims with the aim of re-allocating land for families in the merged village.

Steps in Stage 1

The steps in Stage 1 are indicated in Table 6.

ຕາຕະລາງ 6: ການດັດປັບເຂດແດນ ແລະ ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບ້ານຄືນໃໝ່

ຂັ້ນຕອນ	ໜ້າວຽກທີ່ຈະດຳເນີນ
1. ເກັບກຳສະພາບ ປະຊາກອນ ແລະ ແນວໂນ້ມ	<ul style="list-style-type: none"> ລວບລວມຂໍ້ມູນ ການເກີດ ແລະ ການຕາຍ ຈາກກຸ່ມຊົນເຜົ່າຕ່າງໆຢູ່ໃນບ້ານ. ຄາດຄະເນການເພີ່ມຕົວຂອງຈຳນວນປະຊາກອນ ໂດຍອີງໃສ່ສອງປັດໄຈ ຄື: ອັດຕາການເພີ່ມຕົວ ໂດຍທຳມະຊາດຂອງປະຊາກອນແຕ່ລະຊົນເຜົ່າໃນແຕ່ລະປີ ແລະ ອັດຕາການເພີ່ມຕົວຈາກການຍົກຍ້າຍເຂົ້າມາຢູ່ໃໝ່ ອີງຕາມແຜນຈັດສັນຂອງເມືອງ.
2. ກວດສອບເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ແຕ້ມແຜນທີ່ປະເພດທີ່ດິນ	<ul style="list-style-type: none"> ກວດສອບຄືນເຂດແດນຂອງທັງບ້ານເຈົ້າພາບ ແລະ ບ້ານທີ່ຍົກຍ້າຍເຂົ້າມາ ແລະ ຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ສາມາດໃຊ້ທຳການຜະລິດໄດ້ ທີ່ມີໃນແຕ່ລະບ້ານ ໂດຍນຳໃຊ້ແຜນທີ່ແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າເກົ່າ ແລະ ສຳພາດຄະນະນຳຂອງແຕ່ລະບ້ານ.
3. ຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ມີ	<ul style="list-style-type: none"> ນຳໃຊ້ພາບຖ່າຍດາວທຽມທີ່ພົມອອກ ຫຼື ແຜນທີ່ພູມິປະເທດຂະຫຍາຍມາດຕາສ່ວນເພື່ອຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ມີ ຕາມຂັ້ນຄວາມຄ້ອຍຊັນໃນແຕ່ລະບ້ານ. ລວມເນື້ອທີ່ດິນຂອງບ້ານຍົກຍ້າຍ ແລະ ບ້ານເຈົ້າພາບ ເຂົ້າກັນ ເພື່ອຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳທັງໝົດທີ່ມີ.
4. ປະເມີນຄວາມສາມາດຮອງຮັບຂອງເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ມີ	<ul style="list-style-type: none"> ຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ ທີ່ຕ້ອງການຂອງຄອບຄົວ ທັງໝົດ ຢູ່ໃນບ້ານ ຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ດິນທີ່ບ້ານຕ້ອງການທັງໝົດ ເພື່ອຮັບປະກັນ ໃຫ້ມີທີ່ດິນ 4 ຕອນ ພຽງພໍເພື່ອການໝູນວຽນ. ເອົາເນື້ອທີ່ທັງໝົດທີ່ມີ ລົບໃຫ້ເນື້ອທີ່ຕ້ອງການທັງໝົດຂອງບ້ານ. ຄິດໄລ່ຫາຈຳນວນຄອບຄົວ ທີ່ເນື້ອທີ່ດິນທີ່ຍັງເຫຼືອ ສາມາດຮອງຮັບໄດ້.
5. ຂໍຂໍ້ຕົກລົງທາງການ ເພື່ອກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ຄືນໃໝ່	<ul style="list-style-type: none"> ປຶກສາຫາລືກັບອົງການເມືອງ ແລະ ບ້ານ ກ່ຽວກັບການຂໍຂະຫຍາຍ ເຂດແດນຂອງບ້ານເຈົ້າພາບ ເພື່ອໃຫ້ມີທີ່ດິນພຽງພໍ ສຳລັບການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນ ແລະ ການລ້ຽງສັດໃຫຍ່.
6. ການສຳຫຼວດ ເຂດແດນໃໝ່ ເບື້ອງຕົ້ນ	<ul style="list-style-type: none"> ກຳນົດເຂດແດນ ບ້ານເຕົ້າໂຮມຄືນໃໝ່ ຮ່ວມກັບຕາງໜ້າຂອງແຕ່ລະບ້ານ. ກຳນົດຂອບເຂດຂອງທີ່ດິນປູກຝັງ, ເຂດລ້ຽງສັດ ແລະ ເຂດທີ່ມີເງື່ອນໄຂເປັນປ່າປ້ອງກັນ ໃນຂອບເຂດເກົ່າຂອງບ້ານ.
7. ຮັບຮູ້ຢ່າງເປັນທາງການ ເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານເຕົ້າໂຮມ	<ul style="list-style-type: none"> ຍົກເລີກເຂດແດນຂອງບ້ານເກົ່າ ໂດຍການຕົກລົງລະຫວ່າງຊາວບ້ານ ແລະ ອົງການປົກຄອງເມືອງ. ກຳນົດເຂດ, ສ້າງແຜນທີ່ດິຈິຕອນເຂດປູກຝັງ, ເຂດລ້ຽງສັດ, ເຂດປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ເຂດອື່ນໆທັງໝົດ ທີ່ນອນຢູ່ໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານເຕົ້າໂຮມ.
8. ດຳເນີນການແບ່ງເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຄືນໃໝ່	<ul style="list-style-type: none"> ກຳນົດເຂດທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຄືນໃໝ່ ພາຍຫຼັງສຳເລັດການກຳນົດເຂດແດນຂອງບ້ານເຕົ້າໂຮມ (ເບິ່ງຕົວຢ່າງຮູບ 2 ຂ້າງລຸ່ມ).
9. ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານເຕົ້າໂຮມ (ບ້ານໃໝ່)	<ul style="list-style-type: none"> ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານເຕົ້າໂຮມ ໂດຍສົມທົບກັບອົງການປົກຄອງບ້ານ ເພື່ອປ່ຽນແທນຂໍ້ຕົກລົງເກົ່າທີ່ເຮັດຂຶ້ນໃນໄລຍະ ການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ຜ່ານມາ. ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງໂດຍປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນ ທີ່ກ່າວໄວ້ ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 5 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້.

Table 6: Adjusting the Village Boundary and Re-Zoning Land Use Areas

Step	Activities
1. Understand village populations and population trends	Gather births and deaths data from the different ethnic groups in the community Make population growth predictions based on two factors, annual natural increase of each ethnic group and in-migration rates based on district relocation plans
2. Verify village boundaries and do land category mapping	Verify boundaries for both the host village and the migrating villages/s and calculate arable land availability in each village, using former LUP-LA maps and interviews with village leaders in each of the villages.
3. Calculate agricultural land availability	Using satellite image print-outs or enlarged topographic maps, calculate the approximate area of agricultural land available based on slope category zones in the host and migrating villages. Aggregate land areas of the migrating village/s and host village to assess total land availability.
4. Calculate approximate carrying capacity of available land	Calculate the total annual area required in the village for all families Calculate total area of land required for the village to maintain a four plot cropping cycle if feasible Deduct village total required from total available Determine the number of additional families the available land could support
5. Formal agreement to delineate a new village boundary	Hold discussions with District Authorities and villages to reach agreement on extending the host village boundary to secure adequate land for upland crop production and large livestock grazing
6. Initial boundary re-orientation reconnaissance survey	Re-define the village boundaries of the merged villages with representatives of each of the villages Determine the extent of farming lands, grazing lands and potential forest protection areas in the old village sites
7. Officially recognise the merged village management areas	Dissolve old village boundaries by agreement between the villagers and the District Authorities Zone, map, and digitize the farming areas, grazing areas and protected forest areas and incorporate the zones in the overall merged village management area
8. Undertake village agricultural and forest land use re-zoning	Re-zone agricultural and forest areas after redefinition of the merged village boundary is completed (see example in Figure XX)
9. Prepare a Village Land and Forest Management Agreement	Prepare a village land and forest management agreement for the merged village with the village authorities to replace the original agreement made when LUP-LA was done previously Prepare the agreement using the steps as described in Part 2, Stage 5 of this manual

ຂັ້ນຕອນໃນບາດກ້າວ 2:

ບັນດາຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ສຳລັບດຳເນີນບາດກ້າວ ທີ 2 ໄດ້ສະເໜີ ໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້.

ຕາຕະລາງ 7: ຂັ້ນຕອນໃນການກຳນົດກຳມະສິດທີ່ດິນ ແລະ ໃນການຈັດສັນທີ່ດິນກະສິກຳຄືນໃໝ່

ຂັ້ນຕອນ	ໜ້າວຽກທີ່ຈະດຳເນີນ
1. ກຳນົດເລກທີ່ຕອນດິນ	<ul style="list-style-type: none"> ໃຫ້ເລກທີ່ກຳກັບຕອນດິນຕ່າງໆ. ເລກທີ່ຕອນດິນ ເປັນລະຫັດກຳກັບຕອນດິນ ທີ່ໃຊ້ອ້າງອີງ ເວລາຄົ້ນຫາເຈົ້າຂອງກຳມະສິດທີ່ດິນ. (ໃນ ໂຄງການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ຜ່ານມາ ໄດ້ນຳໃຊ້ລະບົບບັນທຶກຕອນດິນ ທີ່ຂຶ້ນເລກທີ່ຕາມຄອບຄົວ ເປັນບ່ອນອີງ).
2. ເກັບກຳ ບັນທຶກ ກຳມະສິດທີ່ດິນ ແລະ ການຈັບຈ່ອງຕອນດິນ ຂອງຄອບຄົວ	<ul style="list-style-type: none"> ນຳໃຊ້ບັນຊີການແບ່ງທີ່ດິນ ສະບັບຕົ້ນ ສຳລັບການສຳພາດຊາວບ້ານ ເພື່ອຄົ້ນຫາເຈົ້າຂອງກຳມະສິດ ທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຈັດສັນໃຫ້ຄອບຄົວໃນບ້ານເຈົ້າພາບ ໃນເມື່ອກ່ອນ. ທຳຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງເຈົ້າຂອງກຳມະສິດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຕັ້ງແຕ່ການຈັດສັນທີ່ດິນຄັ້ງຜ່ານມາ (ເບິ່ງຕາຕະລາງຂ້າງເທິງ) ແລ້ວສ້າງບັນຊີລາຍການຕອນດິນ.
3. ກຳນົດມາດຖານ ເງື່ອນໄຂ ສຳລັບການຈັດສັນທີ່ດິນ ຄືນໃໝ່	<ul style="list-style-type: none"> ປຶກສາຫາລື ແລະ ຕົກລົງກ່ຽວກັບມາດຖານ ທີ່ຈະໃຊ້ໃນການຈັດສັນທີ່ດິນຄືນໃໝ່ ໂດຍ ສົມທົບກັບອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ. ໃຫ້ເລັ່ງໃສ່ ແບ່ງບັນຕອນດິນໃຫ້ຄອບຄົວ, ຢ່າງນ້ອຍ 3-4 ຕອນຕໍ່ຄອບຄົວ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມເປັນທຳ ໃນການແບ່ງບັນ.
4. ຕິດຕາມການປ່ຽນແປງກຳມະສິດຕອນດິນໃນບ້ານເຈົ້າພາບ ຂອງຜູ້ທີ່ຍົກຍ້າຍເຂົ້າມາໃໝ່	<ul style="list-style-type: none"> ຕິດຕາມກຳມະສິດທີ່ດິນ ລວມທັງການຈັບຈ່ອງຕອນດິນ ຂອງຄອບຄົວຜູ້ທີ່ຍ້າຍມາໃໝ່ ຢູ່ໃນເຂດແດນຂອງບ້ານເຈົ້າພາບ. ເກັບກຳການຈັບຈ່ອງຕອນດິນທີ່ຢູ່ນອກເຂດແດນບ້ານເຈົ້າພາບ ຂອງທັງຜູ້ເຂົ້າມາຢູ່ໃໝ່ ແລະ ຜູ້ຢູ່ເກົ່າ. ບັນທຶກຂໍ້ມູນກຳມະສິດທີ່ດິນ ເຂົ້າໃນຕາຕະລາງເອັກແຊວ (Excel) ເພື່ອບັນທຶກການປ່ຽນແປງກຳມະສິດທີ່ດິນທີ່ເກີດຂຶ້ນ. ປັບປຸງ ບັນຊີລາຍການຕອນດິນ.
5. ໝາຍຕອນດິນພ້ອມເລກທີ່ ໃສ່ແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	<ul style="list-style-type: none"> ເອົາຂໍ້ມູນທີ່ບັນທຶກຢູ່ໃນບັນຊີລາຍການຕອນດິນ ມາເຂົ້າໃສ່ ແຜນທີ່ພູມິປະເທດຂະຫຍາຍມາດຕາສ່ວນ ຕາມເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ແຕ່ລະຕອນດິນຕັ້ງຢູ່. ກວດສອບຄືນໃຫ້ແນ່ໃຈ ວ່າແຕ່ລະຕອນດິນທີ່ບັນທຶກໃນບັນຊີລາຍການຕອນດິນ ໄດ້ຖືກໝາຍເຂົ້າໃນແຜນທີ່ພູມິປະເທດ ແລະ ເຫັນໄດ້ຈະແຈ້ງດີ.
6. ກວດສອບຄືນຂໍ້ມູນຂອງຕອນດິນ ໃນແຜນທີ່ພູມິປະເທດ.	<ul style="list-style-type: none"> ສົມທົບກັບຫົວໜ້າເຂດການຜະລິດຂອງບ້ານ ແລະ ຜູ້ທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ກວດສອບຄືນວ່າຂໍ້ມູນທີ່ບັນທຶກໄວ້ໃນຕາຕະລາງເອັກແຊວ ຖືກຕ້ອງ ກົງກັນກັບ ທີ່ໝາຍໃນແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.
7. ຊ່ວຍຄອບຄົວເພື່ອໃຫ້ໄດ້ສຳມະໂນຄົວ	<ul style="list-style-type: none"> ຖ້າຄອບຄົວຍັງບໍ່ມີ ເລກທະບຽນເຮືອນ ແລະ ປຶ້ມສຳມະໂນຄົວ ຊ່ວຍເຂົ້າເຈົ້າເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເອກະສານທີ່ກ່າວ ເພື່ອຈະສາມາດ ບັນທຶກລົງລາຍລະອຽດຂອງກຳມະສິດທີ່ດິນໄດ້ຖືກຕ້ອງ ຄົບຖ້ວນ.
8. ຈັດສັນຕອນດິນຄືນໃໝ່ໃຫ້ທຸກໆຄອບຄົວຢູ່ໃນບ້ານເຕົາໂຮມ	<ul style="list-style-type: none"> ມອບຕອນດິນໃຫ້ຄອບຄົວ ໂດຍໃຫ້ ຕາງໜ້າຄອບຄົວ (ຜົວ ແລະ/ຫຼື ເມຍ) ເຊັນຢັ້ງຢືນໃສ່ ຮ່າງ ຫຼື ແບບຟອມ ມອບຕອນດິນກະສິກຳ ໄວ້. ນຳສົ່ງເອກະສານໃຫ້ອົງການປົກຄອງເມືອງເພື່ອຢັ້ງຢືນ.

Steps in Stage 2

The steps in Stage 2, are presented in Table 7.

Table 7: Steps in Identifying Land Ownership and Re-allocating Agricultural Parcels

Step	Activities
1. Allocate agricultural parcel identification (ID) numbers	Label agricultural land parcels with ID numbers. ID numbers are key references when tracking parcel ownership. (Note: In the past LUP-LA program a family based parcel recording system was used which is not compatible with land registration procedures.)
2. Document family land ownership & land parcel claims	Use the original land allocation list to conduct interviews with villagers to determine the ownership of the parcels previously allocated to families in the host village Understand the land parcel ownership changes that have occurred since land allocation was conducted and prepare a land parcel checklist
3. Develop land re-allocation criteria	Discuss and agree on land re-allocation criteria with village authorities and villagers Aim at re-allocating a minimum of 3-4 parcels per family to achieve equitable land parcel allocation
4. Track land parcel ownership changes of new settlers in the host village	Track family ownership including land parcel claims of new settlers within the village boundary Identify land parcels claimed outside the village boundary by both new settlers and former residents of the host village Tabulate the land ownership data on Excel spread sheets to create a record of changes Adjust land parcel checklists
5. Enter the land parcels and their IDs on village land use zone maps	Transpose the information recorded on the land parcel checklist onto enlarged topographic maps of each zone. Verify that each parcel recorded on the land parcel checklists is indicated and visible to villagers on the enlarged topographic maps.
6. Verify land parcel data on topographic maps	With village zone leaders and land users, verify the tabulated data for each land parcel on the Excel sheets with the plots indicated on the zone maps
7. Assist families to obtain family identification documents	If villagers do not have Household Numbers and Family Registration Books assist them to obtain these documents to ensure positive and accurate land ownership details are recorded
8. Re-allocate land parcels to all families in the merged village	Effect the transfer of land parcels to families using a Agricultural Land Parcels Allocated Form which is signed by both husband and wife Provide the information to the District Authorities for endorsement

6.4.3 ການຮັບຮູ້ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ສຳລັບບ້ານທີ່ຍົກຍ້າຍມາໂຮມກັນ, ອາດຈະນຳເອົາ ຫຼັກການ ຂັ້ນຕອນ ທີ່ກ່າວໄວ້ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 7 ມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອດຳເນີນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ. ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ ແລະ ປະຈຳແຂວງ ອາດນຳເອົາ ແບບຟອມມອບຕອນດິນກະສິກຳ ຊຶ່ງປະກອບມີລາຍລະອຽດຄົບຊຸດກ່ຽວກັບ ເລກທີ ກຳກັບຕອນດິນ ແລະ ກຳມະສິດຂອງແຕ່ລະຕອນດິນ ມາໃຊ້ເປັນສິ່ງອ້າງອີງ ເພື່ອໃຫ້ສະດວກ ໃນການດຳເນີນພິສູດ ຫຼັກຖານ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ. ທີ່ດິນທີ່ໄດ້ພັດທະນາມາແລ້ວແຕ່ 3 ປີ ຂຶ້ນໄປ ແມ່ນມີເງື່ອນໄຂໃນການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ. ສຳລັບຕອນດິນທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີການພັດທະນາ ເຖິງ 3 ປີ ຕ້ອງໄດ້ລໍໃຫ້ຄົບຕາມກຳນົດ ຈຶ່ງຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ໃຫ້ໄດ້.

ໃຫ້ນຳໃຊ້ ແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອກວດສອບເບິ່ງຂອບເຂດພື້ນທີ່ຂອງທີ່ດິນລວມໝູ່ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂໃນການຂຶ້ນທະບຽນ. ໃນກໍລະນີດັ່ງໃນຂ້າງເທິງນີ້, ເຂດປ່າສັກສິດ, ປ່າຊົມໃຊ້ ແລະ ເຂດລ້ຽງສັດຂອງບ້ານ ແມ່ນມີເງື່ອນໄຂອອກໃບຕາດິນລວມໝູ່ໄດ້.

ເອກະສານສຳລັບຄົ້ນຄວ້າເພີ່ມເຕີມ:

NAFRI-LSUAFRP (2007): ຮ່າງບົດລາຍງານ ການສຶກສາຜົນກະທົບຂອງການຈັດສັນບ້ານໃໝ່ ທີ່ມີຕໍ່ການຈັດສັນທີ່ດິນໃນໄລຍະຜ່ານມາ.

NAFRI-LSUAFRP (2007): ຮ່າງບົດລາຍງານການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບ ຂັ້ນຕອນການວາງແຜນນຳໃຊ້ ແລະ ຈັດສັນທີ່ດິນ ຢູ່ບ້ານເຕົ້າໂຮມໃໝ່.

6.4.3 Recognition of land use rights

In relocation villages the procedures described in Part 2, Stage 7 may be used to implement land registration and land titling. The Record of Agricultural Land Parcels Allocated Form which has full particulars of land parcel IDs and ownership of each land parcel may be used to facilitate land adjudication and registration by the DLMA and the PLMA. Land parcels that have been developed for three years or more are eligible for registration and land titling. Owners of other parcels will be eligible to have their parcels registered after the land has been developed for a period of three years.

The digitized land use zone map is used to verify the communal land areas that are eligible for communal land registration. In the case above the village sacred forest areas, the village use forest zone and the communal grazing zone, would be eligible for communal land titling.

Further Reading:

NAFRI, LSUAFRP (2007): Draft Research Report on Studies on the Effect of Village Re-location on Previous Land Allocation

NAFRI, LSUAFRP (2007): Draft Research Report on Improved Land Use Planning and Land Allocation Procedures in Re-location Villages

6.5 ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ສຳລັບການລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າໃນຂົງເຂດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ພາກສະເໜີ

ພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 4 ແລະ 5 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້ ໄດ້ສັງລວມບັນດາກິດຈະກຳ ສຳລັບກຳນົດພື້ນທີ່ດິນ ທີ່ມີທ່າແຮງ ໃນການລົງທຶນດ້ານກະສິກຳ (ເຂດສຳປະທານ). ໃນພາກນີ້, ຈະໄດ້ອະທິບາຍລະອຽດຕື່ມອີກ ກ່ຽວກັບ ຂັ້ນຕອນ ຂອງການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເປັນ 2 ກໍລະນີຄື: (1) ສຳລັບບ່ອນທີ່ໄດ້ຖືກ ກຳນົດໄວ້ໃຫ້ເປັນເຂດສຳປະທານ ແລະ (2) ໃນເຂດສຳປະທານທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸມັດແລ້ວ ແລະ ໄດ້ເລີ່ມກິດຈະການ ພັດທະນາກະສິກຳ ແລ້ວ.

ນິຕິກຳກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ສຳຄັນ

ມາດຕາ 6 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ກ່ຽວກັບ ຫຼັກການ ໃນການປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນບາງຕອນວ່າ: ການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນໃນເຂດສຳປະທານນັ້ນ ຕ້ອງ ຮັບປະກັນວ່າ ການພັດທະນາໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງ ໜັກແໜ້ນຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ກໍຮັບປະກັນສິດຜົນປະໂຫຍດ ຂອງລັດ, ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄົນ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນ ການພັດທະນາ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 12 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: ປ່າຜະລິດ ແມ່ນ ປ່າທຳມະຊາດ ຫຼື ປ່າປູກ ທີ່ກຳນົດໄວ້ ເພື່ອຈຸດປະສົງການຜະລິດໄມ້ ແລະ ຜະລິດຜົນປ່າໄມ້ ສຳລັບຕອບສະໜອງ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ຂອງການ ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ.

ມາດຕາ 33 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: ອົງການທີ່ຮັບຜິດຊອບການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນ ປ່າໄມ້ ຈະສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສຳຫຼວດ ແລະ ກຳນົດເຂດປູກໄມ້ ໂດຍເລັ່ງໃສ່ ເຂດທີ່ຊຸດໂຊມ ແລະ ທີ່ດິນປອກໄຫຼ້ນ.

ມາດຕາ 74 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: ການເຂົ້າ ຫຼື ການສຳປະທານທີ່ດິນປ່າໄມ້ ອະນຸຍາດ ແຕ່ໃນພື້ນທີ່ປ່າຊຸດ ໂຊມທີ່ບໍ່ສາມາດຟື້ນຟູຄືນເອງໄດ້ໂດຍທຳມະຊາດ ແລະ ທີ່ດິນປ່າປອກໄຫຼ້ນ ເທົ່ານັ້ນ ແລະ ກໍ ຕ້ອງມີຂໍ້ມູນຕ່າງໆຄົບຖ້ວນ ດັ່ງນີ້: (1) ມີບົດການສຶກສາ ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ຂໍ້ມູນສະພາບທາງກາຍະພາບ ຂອງພື້ນທີ່, ຂໍ້ມູນສະພາບພູມອາກາດ, ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ແຮງງານທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສະຖານະພາບຂອງປ່າໄມ້; (2) ບົດ ວິພາກເສດຖະກິດ-ເຕັກນິກ; (3) ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ; ພ້ອມດ້ວຍ (4) ແຜນດຳເນີນງານພັດທະນາທີ່ດິນ ທີ່ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງ ການສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ, ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ນຳໃຊ້ ແລະ ຮູບການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ.

ຈຸດປະສົງ

ຈຸດປະສົງສະເພາະ ຂອງ PLUP ໃນເຂດສຳປະທານເພື່ອພັດທະນາທີ່ດິນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແມ່ນ:

- ເພື່ອປະເມີນສະພາບປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ ພາຍໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ.
- ເພື່ອກຳນົດ ແລະ ໝາຍເຂດແດນຂອງປະເພດທີ່ດິນປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ສຳປະທານ ລວມທັງ ເຂດປ່າສັກສິດ, ປ່າຊ້າ, ປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ, ປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນ້ຳ.
- ເພື່ອກຳນົດ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ຂອບເຂດພື້ນທີ່ການກະສິກຳໝູນວຽນ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີພື້ນທີ່ທຳກິນ ພຽງພໍສຳລັບການທຳມາຫາກິນຂອງປະຊາຊົນ.
- ເພື່ອກຳນົດ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ເຂດທີ່ມີເງື່ອນໄຂໃນການປູກພືດກະສິກຳເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ແລະ ປູກໄມ້ອຸດ ສະຫະກຳ ອີງຕາມຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນອະນາຄົດ.
- ເພື່ອສະໜອງ ຂໍ້ມູນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຂໍ້ມູນການສຳຫຼວດພື້ນທີ່ທີ່ມີເງື່ອນ ໄຂໃນການພັດທະນາການປູກໄມ້ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງເມືອງ ເພື່ອໃຊ້ໃນການວາງແຜນ.
- ເພື່ອສ້າງຂໍ້ຕົກລົງກັບຊາວບ້ານ ກ່ຽວກັບຂອບເຂດເນື້ອທີ່ດິນຕົວຈິງທີ່ຈະສາມາດອະນຸຍາດໃຫ້ສຳປະທານ ສຳລັບພັດທະນາດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໄດ້ ບົນພື້ນຖານການຮັບຮູ້ວ່າຊາວບ້ານ ຍັງມີສິດທີ່ຈະປະຕິເສດ ຫຼື ອະນຸຍາດ ການມອບທີ່ດິນຂອງບ້ານ ໃຫ້ສຳປະທານ.

6.5 Land Use Planning for Foreign and Local Agriculture and Forestry Investment

Introduction

Part 2, Stages 4 and 5 of this manual include activities for identifying potential land for agricultural investment (concession areas). This chapter provides more detail on PLUP procedures proposed in two cases; a) where land is identified for concession purposes and b) when agricultural development has commenced in approved concession areas.

Relevant Legal References

Article 6, FL concerning the principles of preservation, development and utilisation of forest and forest land, states in part that development and utilisation of such land will ensure that development preserves the environment with “firm” people’s participation, and benefits for the State, organisations and individuals engaged in the development according to laws and regulations.

Article 12, FL states that production forest is natural or planted forest classified for wood and forest products production purposes that satisfy national socio-economic development and peoples livelihoods.

Article 33, FL states that forest and forestland management organisations will collaborate with parties concerned and the local administration to carry out surveys and determine areas for forest plantations with a focus on degraded and bare lands.

Article 74, FL states that lease or concession of forest land is only possible in degraded forest land which cannot naturally regenerate, and barren forest land, and must satisfy the following requirements; a study of socio-economic data, physical conditions of the land, climatic conditions, land use rights, labour availability and the status of the forest; a feasibility study; a social and environmental impact assessment; a work plan on land development, enhancement of people’s participation, technologies to be used and benefit sharing arrangements.

Objectives

The objectives of village PLUP in agricultural and forest development concession areas are:

- To assess village forest status and agricultural systems within the village management area
- To determine and delineate the types of village forest land that are not permissible for concession purposes, including spiritual and ceremonial forests, cemeteries, village use forests, conservation forests, and watershed protection forests
- To determine and map the extent of existing agricultural fallow lands to ensure that village livelihood requirements are satisfied
- To determine and map land potentially available for agricultural crops and industrial tree plantations based on suitability criteria and the livelihood requirements of future village populations
- Provide PLUP and survey information on potentially available areas for plantations to District Authorities for planning purposes
- Make agreements with villagers on actual areas that could be made available for plantation development recognising that villagers retain the right to refuse the allocation of village lands for plantation purposes

ບັນຫາ ແລະ ຄວາມຈໍາເປັນສະເພາະ

ບັນຫາ

ມີບັນຫາຫຼາຍຢ່າງໄດ້ເກີດຂຶ້ນໃນຊຸມປີຜ່ານມາ ກ່ຽວກັບການສໍາປະທານທີ່ດິນກະສິກໍາ. ມີບາງບັນຫາກ່ຽວຂ້ອງກັບການບໍລິຫານ ແຕ່ ສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງກັບ ຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດບ້ານ. ບາງບັນຫາເດັ່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ມີດັ່ງນີ້:

- ແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ, ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ໃບຢັ້ງຢືນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ ທີ່ໂຄງການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າໃນເມື່ອກ່ອນອອກໃຫ້ນັ້ນ ບໍ່ມີຄວາມສັກສິດ ຫຼື ບໍ່ຖືກໃຊ້ເລີຍ ໃນເວລາມີການກໍານົດຂອບເຂດທີ່ດິນເພື່ອໃຫ້ສໍາປະທານ ບໍ່ວ່າໃນລະດັບເມືອງ ກໍຄື ຢູ່ລະດັບບ້ານ .
- ເອກະສານທີ່ກ່າວຂ້າງເທິງນັ້ນ ບໍ່ສາມາດນໍາໃຊ້ເປັນຫຼັກຖານຍັງຢືນກ່ຽວກັບສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານໄດ້ຢ່າງພຽງພໍ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດສໍາປະທານ ສາມາດເຂົ້ານໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ຊາວບ້ານມີແຜນແຮງໄວ້ເພື່ອນໍາໃຊ້ໃນການດໍາລົງຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າໃນອານາຄົດ.
- ປະເພດຂອງທີ່ດິນປ່າໄມ້ ທີ່ຢູ່ນອກເໜືອຈາກທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ແມ່ນໄດ້ໃຫ້ສໍາປະທານ ເພື່ອນໍາໃຊ້ໃນການປູກໄມ້ແລ້ວ.
- ບໍລິສັດທີ່ໄດ້ຮັບສໍາປະທານ ໄດ້ບຸກເບີກ ກວມເອົາເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາຂອງບ້ານ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຕົກລົງໄວ້ ໃນສັນຍາສໍາປະທານ.
- ບໍລິສັດທີ່ໄດ້ຮັບສໍາປະທານ ສ້າງເງື່ອນໄຂ ຂຶ້ນມາດ້ວຍຕົນເອງ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດເອົາທີ່ດິນທັງໝົດ ທີ່ຢູ່ພາຍໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ສໍາປະທານ ເຊັ່ນ: ສ້າງແຜນທີ່ກວມດິນປູກຝັງຂອງຄອບຄົວ ຜູ້ທີ່ບໍ່ມີໃບຢັ້ງຢືນການເສຍພາສີທີ່ດິນ ເປັນຫຼັກຖານ. ສໍາລັບຜູ້ທີ່ມີໃບເສຍພາສີທີ່ດິນແລ້ວ ກໍແລ້ວໄປ. ທາງເມືອງກໍຍັງບໍ່ມີການເຂົ້າໄປແກ້ໄຂຫຍັງຊ່ວຍແບບຈິງຈັງ ຕໍ່ການກະທໍາທີ່ກ່າວ.
- ການຈັດເອົາທີ່ດິນຂອງບ້ານໄປໃຫ້ສໍາປະທານ ເປັນການເຮັດໃຫ້ທາງເລືອກໃນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຊາວບ້ານຖືກຈໍາກັດລົງ.
- ຜົນຂອງການໃຫ້ສໍາປະທານທີ່ດິນ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈກັນ ລະຫວ່າງ ຊາວບ້ານ ກັບ ຜູ້ລົງທຶນ.
- ອົງການປົກຄອງ ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ, ຂັ້ນກຸ່ມບ້ານ ແລະ ບ້ານ ຍັງຂາດແຜນທີ່ ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ແຜນທີ່ຄວາມເໝາະສົມຂອງທີ່ດິນ ທີ່ຈະຊື້ໃຫ້ຜູ້ລົງທຶນຮູ້ໄດ້ວ່າ ຢູ່ບ່ອນໃດ ມີພື້ນທີ່ ແລະ ບໍ່ມີ ແລະ ເຂດໃດເໝາະ ແລະ ບໍ່ເໝາະ ສໍາລັບການລົງທຶນປູກໄມ້.

ຂະບວນການ PLUP ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການສະໜອງແຜນທີ່ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມເໝາະສົມ ຂອງທີ່ດິນ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ ອົງການປົກຄອງແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ ຕັດສິນໃຈໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງໃນການໃຫ້ອະນຸຍາດສໍາປະທານ.

ຄວາມຈໍາເປັນສະເພາະ

ການດັດປັບທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະຕໍ່ໄປນີ້ ແມ່ນຈໍາເປັນ ເພື່ອປັບປຸງຂະບວນການປະເມີນ ແລະ ປະກາດໃຫ້ພາກສ່ວນຜູ້ສົນໃຈລົງທຶນ ຮູ້ເຖິງຂອບເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ເໝາະສົມ ສໍາລັບການລົງທຶນພັດທະນາທີ່ດິນ:

- ຕ້ອງສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ໃຫ້ສາມພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄື: ຊາວບ້ານ, ອົງການປົກຄອງເມືອງ ແລະ ບໍລິສັດຜູ້ລົງທຶນ ວ່າ ບ້ານ ແລະ ເມືອງ ເປັນຜູ້ຕັດສິນ ໃນການໃຫ້ສໍາປະທານທີ່ດິນໃນບ່ອນທີ່ເໝາະສົມ ສ່ວນບໍລິສັດຜູ້ລົງທຶນ ອາດໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ PLUP.
- ຕ້ອງໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈ ໃນການກໍານົດເອົາພື້ນທີ່ບ້ານເຂົາເຈົ້າໃຫ້ສໍາປະທານ ແທນທີ່ຈະໃຫ້ເປັນພຽງຜູ້ຄອຍປະຕິບັດຕາມ ການຕັດສິນຂອງຂັ້ນເທິງຢ່າງດຽວ.
- ພະນັກງານເມືອງ ຕ້ອງໄດ້ປັບບົດບາດຂອງຕົນ ຄືຕ້ອງປຸງຈາກການເປັນຕົວແທນຊອກຫາພື້ນທີ່ໃຫ້ບໍລິສັດ ມາເຮັດບົດບາດ ເອື້ອອໍານວຍ ໃຫ້ມີການປຶກສາຫາລືກັນ ໂດຍກົງ ລະຫວ່າງປະຊາຊົນ ແລະ ບໍລິສັດຜູ້ລົງທຶນ.
- ຕ້ອງດໍາເນີນ PLUP ໃຫ້ສໍາເລັດກ່ອນ ກ່ອນຈະຕົກລົງໃຫ້ສໍາປະທານທີ່ດິນ.
- ຕ້ອງນໍາໃຊ້ວິທີການສໍາຫຼວດ ແລະ ແຕ້ມແຜນທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ຊັດເຈນ, ສາມາດໃຊ້ ແລະ ຄົ້ນຫາໄດ້ ລວມທັງພາບຖ່າຍດາວທຽມ ແລະ ຂໍ້ມູນ GIS.
- ຕ້ອງໄດ້ພັດທະນາຂັ້ນໃໝ່ສະເພາະ ບັນດາ ຂັ້ນຕອນ, ວິທີການ ແລະ ຄໍາແນະນໍາ ສໍາລັບ ການສໍາຫຼວດທີ່ດິນ; ການສໍາຫຼວດປະເມີນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ; ການສ້າງແຜນທີ່; ແລະ ການນໍາສະເໜີຂໍ້ມູນ .
- ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານເມືອງ ແລະ ແຂວງ ກ່ຽວກັບຫຼັກການ, ຂັ້ນຕອນ, ວິທີການ ແລະ ຄໍາແນະນໍາກ່ຽວກັບການສໍາຫຼວດຂ້າງເທິງນັ້ນ ເປັນຄວາມຈໍາເປັນອັນຮີບດ່ວນ.
- ການພັດທະນາຄວາມຄວາມສາມາດດ້ານ GIS ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ເພື່ອໃຫ້ຊ່ວຍເມືອງ ໃນການສ້າງແຜນທີ່ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ເປັນວຽກທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ.

Issues and specific needs

Issues

Many issues have arisen in recent years regarding agricultural land concessions some of which are administrative, while others directly concern the appropriation and use of land in village areas. Some of the issues concerning land use in villages and village clusters are summarised below:

- Village land use maps, land and forest management agreements and TLUCs produced by the former LUP-LA program have either been disregarded or used insufficiently in consultations at district and village level when land is allocated for concessions.
- The documents mentioned above have provided inadequate proof of village tenure rights which has permitted concessionaires to gain access to lands which villagers otherwise may have retained for livelihood purposes
- Categories of forest land other than those stipulated in the Forestry Law have been granted for plantation development
- Concession companies have cleared village agricultural land that was not agreed to in concession agreements.
- Companies have created their own criteria for gaining access to land within their concession areas, i.e., they have mapped lands for plantation development used by families who are not able to produce tax certificates as proof of ownership, while excluding lands for which villagers can produce land tax certificates. These arrangements have been condoned by district authorities
- The allocation of concession lands in village areas reduces villager land use options
- As a consequence of concessions gaining control over land, misunderstandings between villagers and investors arise
- Provincial, District, Village Cluster and Village Authorities have insufficient village and village cluster land zoning maps and land suitability maps to effectively advise investors regarding areas that are both suitable and available for plantation development

PLUP has a valuable role in providing land and forest use zoning and land suitability information to assist provincial, district and village authorities, make objective decisions about allocating land for concessions.

Specific Needs

The following specific adjustments are required to improve the process of assessing and declaring land suitable and available for commercial development purposes:

- Understandings need to be developed among the three stakeholders, district and village authorities, and investment companies, that district authorities and village authorities will make decisions on the granting of appropriate concession land, however investment companies may provide support for PLUP
- Villagers need to be included in the process of decision making, rather than being accessories to decisions already made by higher authorities about the allocation of land in their areas
- District officials need to adjust their role from one of being agents of the companies seeking land, to one of facilitating transparent discussions between the villagers and the companies
- PLUP procedures should be undertaken prior to decisions being taken on concession agreements
- Appropriate survey and mapping methods need to be adopted to ensure land use information is accurate, usable and retrievable, including satellite imagery, and geographic information systems.
- Procedures, guidelines and methods for undertaking land surveys, socio-economic and environmental impact assessments, mapping, and presenting data for decision making need to be developed and used
- Training of provincial and district staff in the procedures, guidelines and methods is an urgent requirement
- Building GIS capability at provincial level to assist districts with village and village cluster land use mapping is a priority

ເງື່ອນໄຂຄວາມຕ້ອງການ ສໍາລັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແມ່ນຈໍາເປັນ ສໍາລັບ ສອງສະຖານະການ ຕໍ່ໄປນີ້:

1. ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອກໍານົດເຂດທີ່ດິນທີ່ມີເງື່ອນໄຂໃນການໃຫ້ສໍາປະທານ.
2. ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໃນເຂດສໍາປະທານທີ່ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນກິດຈະການພັດທະນາກະສິກໍາແລ້ວ .

ຢູ່ໃນສະຖານະການ ທີ 1, ກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ ກໍຄື ການກໍານົດທາງພື້ນທີ່ດິນທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ສໍາລັບການຜະລິດເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ຫຼື ການປູກໄມ້ອຸດສະຫະກໍາ ຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງບ້ານຕ່າງໆ ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ມີກໍານົດພື້ນທີ່ທີ່ຕ້ອງການ ເພື່ອຮັບໃຊ້ການດໍາລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ.

ຢູ່ໃນສະຖານະການ ທີ 2, ມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ກໍານົດເຂດແດນຂອງບ້ານ, ກໍານົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ສໍາລັບເຂດຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ ແລະ ເຂດນໍາໃຊ້ຂອງບໍລິສັດຜູ້ລົງທຶນ ໂດຍສົມທົບກັບຜູ້ທີ່ສ້າງແຜນສໍາລັບພັດທະນາເຂດທີ່ດິນສໍາປະທານ. ກິດຈະກຳທີ່ກ່າວນີ້ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ການພິສູດຫຼັກຖານ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນ ຕອນດິນບຸກຄົນ, ລວມໝູ່ ແລະ ທີ່ດິນລັດ ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ໃນພາຍຫຼັງ ສະດວກຂຶ້ນ.

6.5.1 ການດໍາເນີນ PLUP ເພື່ອກໍານົດທີ່ດິນທີ່ມີເງື່ອນໄຂສໍາລັບໃຫ້ສໍາປະທານ

ໃນພາກຍ່ອຍນີ້ ຈະໃຫ້ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນ ຂອງການກໍານົດທີ່ດິນທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ສໍາລັບໃຫ້ສໍາປະທານທີ່ດິນເພື່ອພັດທະນາ ດ້ານກະສິກໍາ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ກໍຈະໄດ້ພິຈາລະນາ ບັນດາກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກໍານົດໃນ ພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 4 ແລະ 5 ຂອງຄູ່ມືນີ້ ໄປນໍາດ້ວຍ.

ມາດຖານ/ເງື່ອນໄຂ

- ອົງການປົກຄອງເມືອງ ຄວນຮັບຜິດຊອບ ໃນການກໍານົດທີ່ດິນກະສິກໍາ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂເໝາະສົມ ສໍາລັບໃຫ້ສໍາປະທານທີ່ດິນເພື່ອພັດທະນາກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໂດຍນໍາໃຊ້ຫຼັກການ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້.
- ອາດໃຫ້ບໍລິສັດເອກະຊົນທີ່ເຂົ້າມາລົງທຶນ ເປັນຜູ້ສະໜອງວັດຖຸອຸປະກອນທີ່ຕ້ອງການ, ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ແກ່ພະນັກງານແຂວງ ແລະ ເມືອງ ສໍາລັບດໍາເນີນຂະບວນການ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ຂອງຄູ່ມືນີ້.
- ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງເມືອງ, ບໍລິສັດເອກະຊົນ ບໍ່ຄວນເຂົ້າຮ່ວມໃນການປົກສາຫາລື ໃນລະດັບບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນທີ່ມີ ກ່ອນການດໍາເນີນ PLUP.
- ອົງການປົກຄອງເມືອງ, ຂະແໜງວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງເມືອງ, ອົງການປົກຄອງບ້ານ ພ້ອມດ້ວຍຊາວບ້ານ ຄວນເຂົ້າຮ່ວມໃນທຸກໆຂັ້ນຕອນຂອງກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກ່າວມາທັງໝົດ.

ຂັ້ນຕອນປະຕິບັດ ທີ່ກ່າວໃນຕາຕະລາງ XX ລຸ່ມນີ້, ແມ່ນແນໃສ່ ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີການເຈລະຈາແບບໂດຍກົງລະຫວ່າງຊາວບ້ານ ກັບນັກລົງທຶນ ທັງປ້ອງກັນ ບໍ່ໃຫ້ນັກລົງທຶນທີ່ມີເງິນຫຼາຍ ຊື້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແບບຜິດກົດໝາຍຈາກປະຊາຊົນ.

ຕາຕະລາງ 8: ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ສໍາລັບກໍານົດທີ່ດິນທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ສໍາປະທານ ເພື່ອພັດທະນາດ້ານກະສິກໍາ

ບາດກ້າວ	ຂັ້ນຕອນຂອງກິດຈະກໍາ
1. ກະກຽມ ແລະ ອະທິບາຍ ກ່ຽວກັບ ສິດໃນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ	<ul style="list-style-type: none"> • ກະກຽມແຜນທີ່ພາບດາວທຽມຈໍານວນ 5 ແຜ່ນ (ຄວາມຊັດເຈນ 15 m), ເຄື່ອງມື GPS ແລະ ເຄື່ອງມືອຸປະກອນພາກສະໜາມອື່ນໆ. • ເມືອງກະກຽມເອກະສານ ເພື່ອຂໍອະນຸຍາດ ນໍາແຂວງ ດໍາເນີນການສໍາຫຼວດ ແກ້ບກໍາຂໍ້ມູນ ແລະ ການປະເມີນຜົນ. • ເມືອງ ຈັດກອງປະຊຸມແນະນໍາແນວທາງ ແລະ ວິທີດໍາເນີນການ ເພື່ອອະທິບາຍໃຫ້ຊາວບ້ານກ່ຽວກັບ ຈຸດປະສົງ ຂອງວຽກ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ທີ່ຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. • ອະທິບາຍໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ ເຂົ້າໃຈ ວ່າເຂົາເຈົ້າມີສິດໃນການຕັດສິນວ່າຈະໃຫ້ ຫຼື ບໍ່ໃຫ້ສໍາປະທານທີ່ດິນເພື່ອພັດທະນາກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້. • ສ້າງແຜນເຄື່ອນໄຫວວຽກງານ.

Land use planning requirements

PLUP is required in two situations:

1. Land use planning in villages and village clusters to identify potential land for concessions
2. Land use planning in villages and village clusters in which agricultural land concession development has commenced

In situation (1) PLUP the key activity is the identification of land potentially available for commercial or industrial tree planting in villages after the forest and agricultural land requirements for village livelihoods have been determined.

In situation (2) it is necessary to undertake village boundary delineation, land use zoning and prepare land management plans for village use areas and the company use areas, in consultation with the developer. This activity will later facilitate village level land adjudication and registration activities of individual land parcels, communal land parcels and state land.

6.5.1 PLUP to identify land potentially available for concessions

This chapter provides detail on procedures to identify land potentially available for agricultural land development concessions. At the same time the activities described in Part 2, Stages 4 and 5 of this manual, should be considered.

Criteria

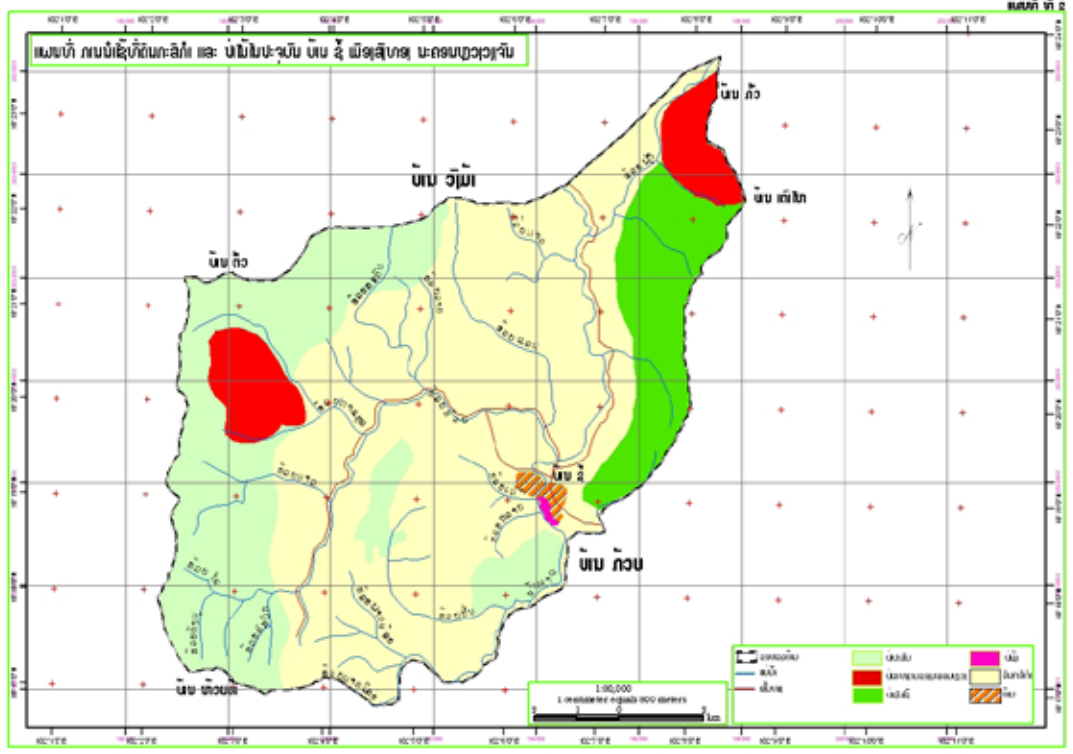
- District Authorities should be responsible for identifying land potentially suitable for plantation concessions using the procedures described in this manual.
- Private sector companies, may provide equipment and materials required, technical back-up and training for provincial and district staff based on the procedures
- Private companies should not physically participate at village and kumban levels in discussions with villagers on the availability of land before PLUP has been undertaken under the direction of the District Authorities
- District Authorities, the relevant district technical agencies, village authorities and the villagers are involved during all the activity steps described.

The procedures outlined in Table XX below aim to prevent direct negotiation and illegal purchase of agricultural land from villagers by prospective land developers.

Table 8: Stages and Steps in Identifying Land Potentially Available for Agricultural Development Concessions

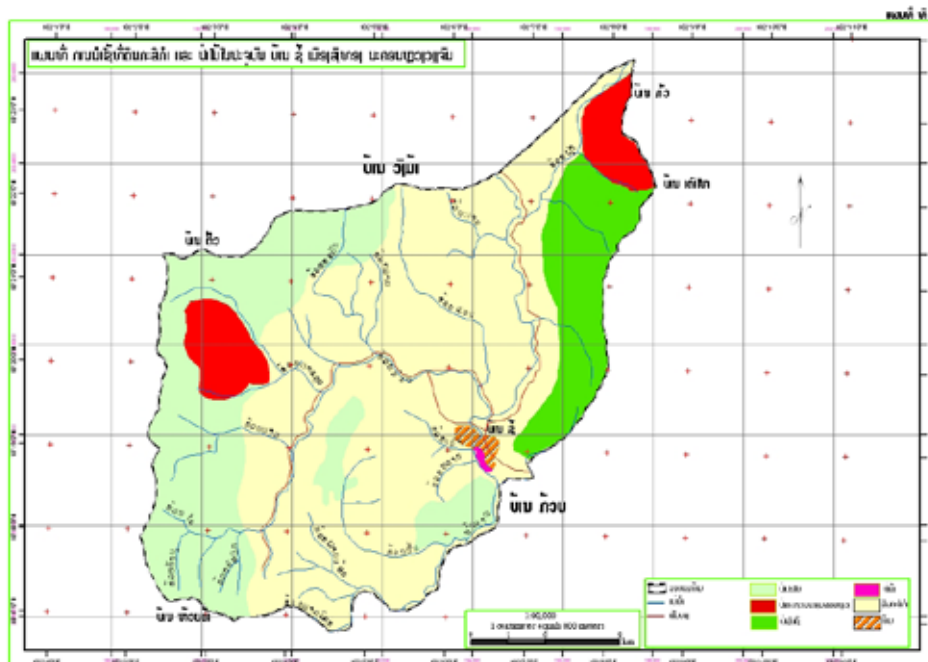
Stages	Steps
1. Preparation and explanation of village land use rights	<p>Prepare Spot 5 satellite image print out maps (15 meters resolution), GPS and other field equipment</p> <p>The District Authorities arrange approvals with the Provincial Authorities to conduct surveys and assessments</p> <p>District authorities hold orientation meetings with villagers to explain the purpose of the procedures that will be followed</p> <p>Village Authorities and the villagers are advised that they have the right to decide if they wish or do not wish to provide land for plantation development</p> <p>Prepare an activity work plan</p>

2. ກໍານົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	<ul style="list-style-type: none"> ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນຂອງ PLUP ທີ່ໄດ້ກໍານົດໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 3 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້.
3. ດໍາເນີນການກໍານົດ ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	<ul style="list-style-type: none"> ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນຂອງ PLUP ທີ່ໄດ້ກໍານົດໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 4 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້.
4. ກວດກາເບິ່ງໃຫ້ຈະແຈ້ງ ວ່າ ມີ 3 ປະເພດ ປ່າແຫ່ງຊາດ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ ຫຼື ບໍ່	<ul style="list-style-type: none"> ຖ້າຢູ່ໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ ມີ ປ່າສະຫງວນ ຫຼື ປ່າປ້ອງກັນ ແຫ່ງຊາດ ຫຼື ຂອງແຂວງ ຕ້ອງແຍກເຂດປ່າເຫຼົ່ານີ້ ອອກ ບໍ່ໃຫ້ຈັດເຂົ້າເປັນເຂດທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ສໍາລັບໃຫ້ສໍາປະທານເພື່ອພັດທະນາກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້.
5. ກໍານົດ ແບ່ງພື້ນທີ່ ຕາມຂັ້ນ ຄວາມຄ້ອຍຊົນ	<ul style="list-style-type: none"> ທີ່ດິນຄ້ອຍຊົນກວ່າ 25 ອົງສາ ບໍ່ຄວນເອົາເຂົ້າໃນເຂດທີ່ມີເງື່ອນໄຂໃຫ້ສໍາປະທານ.
6. ກໍານົດເຂດທີ່ມີທ່າແຮງເພາະ ສົມສໍາລັບໃຫ້ສໍາປະທານ	<ul style="list-style-type: none"> ກໍານົດຫາເຂດທີ່ດິນເຊື່ອມໂຊມ ຫຼື ທີ່ດິນປອກໂຫຼ້ນ ທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊົນຫຼຸດ 25 ອົງສາ ແລ້ວ ໝາຍເຂົ້າໃສ່ແຜນທີ່ໄວ້. ເຂດເຫຼົ່ານີ້ຈະຈັດ ໃຫ້ເປັນເຂດທີ່ມີທ່າແຮງທີ່ເພາະສົມ ສໍາລັບປູກໄມ້ ແລະ ໃຫ້ໝາຍເຂົ້າໃສ່ແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໄວ້.
7. ປຶກສາຫາລື ຕົກລົງ ຂອບເຂດ ພື້ນທີ່ ທີ່ສາມາດໃຫ້ ສໍາປະທານ	<ul style="list-style-type: none"> ປຶກສາຫາລືກັບຊາວບ້ານ ເພື່ອກໍານົດ ເຂດທີ່ດິນເຊື່ອມໂຊມ ແລະ ທີ່ດິນປອກໂຫຼ້ນ ທີ່ຊາວບ້ານສາມາດຈະໃຫ້ສໍາປະທານໄດ້. ກິດຈະກຳນີ້ ແມ່ນດໍາເນີນຮ່ວມກັບອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານ ເພື່ອໃຫ້ຊາວບ້ານມີໂອກາດ ແລະ ເວລາໃນການຕັດສິນໃຈ. ພາຍໃນເຂດທີ່ມີທ່າແຮງເພາະສົມສໍາລັບໃຫ້ສໍາປະທານ, ໃຫ້ຊາວບ້ານເປັນຜູ້ໝາຍຂອບເຂດພື້ນທີ່ ທີ່ເຂົາເຈົ້າຢາກນໍາໃຊ້ ເປັນເຂດທໍາການຜະລິດຂອງຕົນເອງ ແລະ ເຂດທີ່ເຂົາເຈົ້າຍິນດີໃຫ້ສໍາປະທານ. ຊາວບ້ານ, ອົງການປົກຄອງເມືອງ ເປັນຜູ້ກວດກາຄືນທີ່ດິນກະສິກໍາ ເພື່ອໃຫ້ມີພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວບ້ານ. ເຂດທີ່ປະຊາຊົນຕົກລົງ ຈະຖືກກໍານົດໃຫ້ເປັນ “ເຂດທີ່ໃຫ້ສໍາປະທານໄດ້”.
8. ການນໍາສົ່ງຂໍ້ມູນການສໍາຫຼວດ ແລະ ປະເມີນຜົນໃຫ້ອົງການ ປົກຄອງເມືອງ	<ul style="list-style-type: none"> ແຕ້ມຂອບເຂດ ທີ່ສາມາດໃຫ້ສໍາປະທານໄດ້ ແລະ ທຸກປະເພດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ເຂົ້າໃສ່ແຜນທີ່ ສຸດທ້າຍ. ອົງການປົກຄອງເມືອງ ເປັນຜູ້ຂຽນບົດລາຍງານການສໍາຫຼວດທີ່ດິນຂອງບ້ານ. ອົງການປົກຄອງເມືອງ ນໍາສົ່ງ ແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ບົດລາຍງານການສໍາຫຼວດທີ່ດິນ ຂອງບ້ານ ໃຫ້ແຂວງ ເພື່ອພິຈາລະນາ ແລະ ໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງສໍາລັບການວາງແຜນໃນຕໍ່ໜ້າ.
9. ເລີ່ມຂະບວນການຂຶ້ນທະ ບຽນ ທີ່ດິນບ້ານ ແລະ ທີ່ດິນລັດ	<ul style="list-style-type: none"> ດໍາເນີນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ສໍາລັບຕອນດິນຂອງບຸກຄົນ, ທີ່ດິນລວມໝູ່ ແລະ ທີ່ດິນລັດ ໂດຍໃຊ້ແຜນທີ່ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ເປັນບ່ອນອີງ.

2. Village and kumban boundary delineation	Undertake the PLUP procedures as described in Part 2, Stage 3 of this manual
3. Undertake village and kumban land use zoning	Undertake the PLUP procedures as described in Part 2, Stage 4 of this manual
4. Clarify if national forest categories exist in the area	If national or provincial conservation or protection forests exist in the area of interest they are excluded from potential plantation land areas
5. Delineate slope categories	Areas steeper than 25 degrees are excluded from potential plantation activities
6. Identify “potentially suitable” for concessions	Areas of degraded or bare land with slopes less than 25 degrees are identified and mapped. These areas are classified as “potentially suitable” for plantation development and indicated on the land use map
7. Agree on areas “potentially available” for concessions	Consult with villagers to ascertain which areas of degraded and bare land villagers would be willing to make available for concessions This activity is undertaken with the community and the Village Authorities and allows enough time for public discussion and decision making. Villagers demarcate areas within the “potentially suitable” areas which they wish to retain for their own production and use purposes and land that they may be willing to make available for future plantation development The villagers and the District Administration verify which agricultural land is adequate for the village population and those areas that are potentially available for plantation development
8. Submit Survey and Land Assessment to District Authorities	The agreements reached on land use are drawn on a final map which demarcates the areas of land potentially available for concessions and all the categories of village use land A Village Land Survey Report is prepared by District Authorities The land use map and the Village Land Survey Report are submitted by the District Authorities to Provincial Authorities for consideration and future planning purposes
9. Initiate a process of rural registration of village and state lands	Based on the designated village land use zone maps and the land use agreements, undertake land registration and land titling of individual, communal and state lands as appropriate

6.5.2 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ PLUP ໃນເຂດສໍາປະທານທີ່ດິນ ບ່ອນທີ່ໄດ້ດໍາເນີນກິດຈະການແລ້ວ

ຈຸດປະສົງ ແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງຊາວບ້ານໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ. ຂັ້ນຕອນປະຕິບັດ ແມ່ນດໍາເນີນຕາມ ຂັ້ນຕອນທີ່ກ່າວໃນຕາຕະລາງ 9 ຕໍ່ໄປນີ້.

ຕາຕະລາງ 9: ບາດກ້າວ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ຂອງ PLUP ໃນເຂດສໍາປະທານທີ່ໄດ້ເລີ່ມການພັດທະນາທີ່ດິນແລ້ວ

ບາດກ້າວ	ຂັ້ນຕອນ
1. ກໍານົດເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	<ul style="list-style-type: none"> ຖ້າຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດໍາເນີນ PLUP ມາກ່ອນ, ໃຫ້ກໍານົດ ແລະ ແຕ້ມແຜນທີ່ເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານໃສ່ພາບຖ່າຍດາວທຽມ ໂດຍປະຕິບັດຕາມຫຼັກການທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນ ພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 3 ຂອງປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້.
2. ຊອກຫາພື້ນທີ່ເຂດສໍາປະທານ ຂອງບໍລິສັດລົງທຶນ	<ul style="list-style-type: none"> ຊອກຫາທີ່ຕັ້ງຂອງເຂດສໍາປະທານ ພາຍໃນເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນ ຈາກ ບ້ານ, ເມືອງ ແລະ ບໍລິສັດລົງທຶນ.
3. ແຕ້ມແຜນທີ່ເຂດສໍາປະທານ	<ul style="list-style-type: none"> ກ່າຍຂອບເຂດຂອງເຂດສໍາປະທານເຂົ້າໃສ່ແຜນທີ່ເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ຢູ່ໃນພາບຖ່າຍດາວທຽມ.
4. ອະທິບາຍກ່ຽວກັບສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງຊາວບ້ານ	<ul style="list-style-type: none"> ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ພະນັກງານເມືອງ ແນະນໍາໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານເຂົ້າໃຈ ວ່າເຂົາເຈົ້າມີສິດປະຕິເສດ ຫຼື ອະນຸຍາດການໃຫ້ທີ່ດິນ ສໍາລັບສໍາປະທານ ເພີ່ມຕື່ມ.
5. ດໍາເນີນການກໍານົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	<ul style="list-style-type: none"> ຫຼັງຈາກແຕ້ມເຂດສໍາປະທານເຂົ້າໃສ່ໃນແຜນທີ່ເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານໃນພາບຖ່າຍດາວທຽມ ເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ ໃຫ້ດໍາເນີນການກໍານົດເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໂດຍປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 4 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້. ໝາຍເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ເຂດສໍາປະທານ ໃສ່ແຜນທີ່ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນນໍາກັນ.
6. ສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ	<ul style="list-style-type: none"> ສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ໂດຍນໍາໃຊ້ຂັ້ນຕອນ ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 5 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້.
7. ສ້າງແຜນທີ່ ແຜນພັດທະນາເຂດ ສໍາປະທານທີ່ດິນ	<ul style="list-style-type: none"> ໝາຍລາຍລະອຽດແຜນພັດທະນາທີ່ດິນໃນອານາຄົດໃນເຂດສໍາປະທານຂອງບໍລິສັດເຂົ້າໃສ່ແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
8. ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ການອອກໃບຕາດິນ	<ul style="list-style-type: none"> ດໍາເນີນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ສໍາລັບຕອນດິນຂອງບຸກຄົນ, ທີ່ດິນລວມໝູ່ ແລະ ທີ່ດິນລັດ ໂດຍໃຊ້ແຜນທີ່ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ເປັນປ່ອນອີງ.

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເຂດປ່າຜະລິດ

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນເຂດປ່າສະຫງວນ

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ບ້ານເຕົາໂຮມ

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ບ້ານເຕົາໂຮມ

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ເຂດສໍາປະທານ ທີ່ດິນກະສິກໍາ

ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ບ້ານຈັດສັນພູມລໍາເນົາໃໝ່

6.5.2 PLUP where land concession development exists

The objective is to ensure that village livelihood forests and agricultural lands are registered. The procedures in Table 9 should be followed.

Table 9: Stages and Steps for PLUP in Operational Concession Areas

Stage	Steps
1. Identify village and village cluster boundaries	If PLUP was not previously undertaken identify and map village and village cluster boundaries on satellite image map prints using procedures described in Part 2, Stage 3 of this manual
2. Locate company concession area/s	Find the location of the concession areas within the village and village cluster boundaries using company, district and village information sources
3. Map the concession areas	Transpose the concession boundary information onto the satellite image print map of the village and village cluster management area
4. Explain villager land use rights	DAFO and district staff advise Village Authorities and the villagers that they have the right to refuse to make available any additional land for plantation purposes
5. Conduct village and village cluster land use zoning	After the concession areas are mapped on the village and village cluster management area maps, proceed with land use zoning, using procedures described in Part 2, Stage 4, of the manual. Incorporate the village land use zones and the concession land use area on the one land use zone map
6. Prepare village and village cluster land management plans	Prepare village and village cluster land management plans using procedures described in Part 2, Stage 5 of this manual
7. Map the concession development plans	Indicate the future land development plans of the concession company on the village and village cluster land use map
8. Land registration and land titling	Based on the designated village land use zone maps and the land management plans, undertake land registration and land titling of individual, communal and state lands as appropriate

6.5.3 ການຮັບຮູ້ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ

ການປົກປ້ອງສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການສໍາປະທານທີ່ດິນກະສິກໍາ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ສຸດ. ຂັ້ນຕອນພື້ນຖານທົ່ວໄປສໍາລັບດໍາເນີນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ການສະເໜີຂໍຂຶ້ນທະບຽນຕອນດິນກະສິກໍາ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ຂອງຄອບຄົວ ແລະ ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ລວມຂອງບ້ານ ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 7 ຂອງຄູ່ມືສະບັບນີ້.

ຂະບວນການສໍາລັບຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຢູ່ (ກ) ບ້ານທີ່ມີແຜນໃນການໃຫ້ສໍາປະທານທີ່ດິນກະສິກໍາໃນຕໍ່ໜ້າ ແລະ (ຂ) ບ້ານທີ່ມີການພັດທະນາທີ່ດິນໃນເຂດສໍາປະທານທີ່ດິນກະສິກໍາໄປແລ້ວ ມີດັ່ງນີ້:

ກ. ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຢູ່ບ້ານທີ່ມີແຜນໃນການໃຫ້ສໍາປະທານ

- ດໍາເນີນການສໍາຫຼວດ ເກັບກໍາຂໍ້ມູນບ້ານ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ ໃນຕາຕະລາງ XX ຂ້າງເທິງ.
- ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງລະຫວ່າງຊາວບ້ານ ກັບ ອົງການປົກຄອງເມືອງ ໂດຍອີງໃສ່ແຜນທີ່ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ບົດລາຍງານການສໍາຫຼວດທີ່ດິນບ້ານ ຊຶ່ງເປັນເອກະສານສໍາລັບໃຊ້ກວດສອບຄືນ ເຂດທີ່ມີເງື່ອນໄຂໃນການໃຫ້ສໍາປະທານ ແລະ ເຂດທີ່ຈະໃຫ້ສິດນໍາໃຊ້ ແກ່ຊາວບ້ານ.
- ດໍາເນີນການຂຶ້ນທະບຽນ ເຂດທີ່ດິນ ຫຼື ຕອນດິນ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ຂຶ້ນທະບຽນເປັນທີ່ດິນລວມໝູ່ ເຊັ່ນວ່າ: ປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ, ເຂດກະສິກໍາ ແລະ ລ້ຽງສັດລວມໝູ່ ແລະ ເຂດປ່າສັກສິດຂອງບ້ານ.
- ດໍາເນີນການຂຶ້ນທະບຽນ ເຂດປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປ່ອງກັນ ເປັນທີ່ດິນຂອງລັດ ຊຶ່ງໄດ້ກໍານົດ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ໄວ້ແລ້ວ ໃນໄລຍະດໍາເນີນການສໍາຫຼວດ ແລະ ແຕ້ມແຜນທີ່ບ້ານ.
- ດໍາເນີນການວິເຄາະການຄອບຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາຂອງຄອບຄົວ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຕອນດິນ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ຂອງຄອບຄົວ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກໍາ.
- ກວດຫາຕອນດິນກະສິກໍາທີ່ຄອບຄົວ ຫຼື ບຸກຄົນ ໄດ້ພັດທະນາເປັນເວລາແຕ່ສາມປີ ຂຶ້ນໄປ ໂດຍອີງຕາມຜົນການວິເຄາະການຄອບຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາຂອງຄອບຄົວ ແລ້ວ ທໍາການພິສູດຫຼັກຖານ ເພື່ອຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນເຫຼົ່ານີ້.
- ທຸກໆສາມປີ ຕ້ອງໄດ້ມີການກວດເບິ່ງຕອນດິນກະສິກໍາຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ຂອງຄອບຄົວ ທີ່ໄດ້ມີການພັດທະນາມາ ນັບຕັ້ງແຕ່ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ໃນເບື້ອງຕົ້ນເປັນຕົ້ນມາ ເພື່ອພິສູດຫຼັກຖານ, ຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ຕອນດິນເຫຼົ່ານັ້ນ.

ຂ. ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ຢູ່ບ້ານ ທີ່ມີການພັດທະນາທີ່ດິນໃນເຂດສໍາປະທານທີ່ດິນກະສິກໍາໄປແລ້ວ

ພາຍຫຼັງສໍາເລັດການສ້າງແຜນທີ່ດິນຈິຕອນ ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ແລ້ວ, ໃຫ້ດໍາເນີນການຕໍ່ດັ່ງນີ້:

- ດໍາເນີນການຂຶ້ນທະບຽນ ເຂດທີ່ດິນ ຫຼື ຕອນດິນ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ຂຶ້ນທະບຽນເປັນທີ່ດິນລວມໝູ່ ເຊັ່ນວ່າ: ປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ, ເຂດກະສິກໍາ ແລະ ລ້ຽງສັດລວມໝູ່ ແລະ ເຂດປ່າສັກສິດຂອງບ້ານ.
- ດໍາເນີນການຂຶ້ນທະບຽນ ເຂດປ່າໄມ້ 3 ປະເພດ ເປັນທີ່ດິນຂອງລັດ ສໍາລັບໃຫ້ບ້ານເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້.
- ດໍາເນີນການວິເຄາະການຄອບຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາຂອງຄອບຄົວ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຕອນດິນຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ຂອງ ຄອບຄົວ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດທີ່ດິນກະສິກໍາ.
- ກວດຫາຕອນດິນກະສິກໍາທີ່ຄອບຄົວ ຫຼື ບຸກຄົນ ໄດ້ພັດທະນາເປັນເວລາແຕ່ສາມປີ ຂຶ້ນໄປ ໂດຍອີງຕາມຜົນການວິເຄາະການຄອບຄອງທີ່ດິນກະສິກໍາຂອງຄອບຄົວ ແລ້ວ ທໍາການພິສູດຫຼັກຖານ ເພື່ອຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນເຫຼົ່ານີ້.
- ທຸກໆສາມປີ ຕ້ອງໄດ້ມີການກວດເບິ່ງຕອນດິນກະສິກໍາຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ຄອບຄົວ ທີ່ໄດ້ມີການພັດທະນາມາ ນັບຕັ້ງແຕ່ການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ເປັນຕົ້ນມາ ເພື່ອພິສູດຫຼັກຖານ, ຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ ຕອນດິນເຫຼົ່ານັ້ນ.

ເອກະສານສໍາລັບຄົ້ນຄວ້າເພີ່ມເຕີມ:

Earth Systems Lao (2007): Technical Guidebook for Implementing Potential Degraded Forestland Conversion Methodology

Earth Systems Lao (2007): Pilot Project for Development of Survey Method for Identification of Potential Degraded Forestland Area for Conversion Through Remote Sensing

StoraEnso Project Presentation Burapha 200708: Project Information

6.5.3 Recognition of village land use rights

It is extremely important to protect village land use rights in villages affected by agricultural land concessions. The general procedures for land registration, and the proposals for registering individual or family agricultural land parcels and communal village forest areas as described in Part 2, Stage 7 in this manual can be applied.

The land registration processes proposed in villages where, a) agricultural land concessions are planned, and b) agricultural land concession development has commenced are indicated below.

A. Agricultural land concessions are planned

- Conduct a village survey and mapping procedure as described in Table 9 above
- Draw up an agreement between villagers and the District Authorities, based on the village land use map and the Village Land Survey Report, that verifies the areas of land that are potentially available for plantation development, and the areas where the village will be provided with formal land use rights
- Proceed with registration of zones or parcels that are eligible for communal land registration, i.e., village use forests, communal agriculture and grazing areas and village sacred areas
- Proceed with the registration of state conservation and protection forest areas that have been identified and mapped during the village survey and mapping process
- Conduct a Family Land Tenure Analysis of individual or family agricultural land parcels that are located within the agricultural land use zone
- Identify from the Family Land Tenure Analysis agricultural land parcels that have already been developed for three years or more by families or individuals and proceed with adjudication and registration of these parcels
- Every three years identify individual or family agricultural land parcels that have been developed since the initial land registration and titling activity and proceed with adjudication, registration and land titling of those land parcels

B. Concession development has commenced

After village land use zones within the village management area have been digitised and mapped:

- Proceed with the registration of zones that are eligible for communal land registration, i.e., village use forests, communal agricultural and grazing areas and village sacred forest areas
- Proceed with the registration of the three forest category areas as state land for villages to manage and use
- Conduct a Family Land Tenure Analysis of individual or family agricultural land parcels that are located within the agreed and mapped agricultural land use zone
- Identify from the Family Land Tenure Analysis agricultural land parcels that have already been developed for three years or more by families or individuals and proceed with adjudication and registration of these parcels
- Every three years identify individual or family agricultural land parcels that have been developed since the initial land registration and titling activity and proceed with adjudication, registration and land titling of those land parcels

Further Reading

Earth Systems Lao, November 2007: Technical Guidebook for Implementing Potential Degraded Forestland Conversion Methodology

Earth Systems Lao, November 2007: Pilot Project for Development of Survey Method for Identification of Potential Degraded Forestland Area for Conversion Through Remote Sensing

StoraEnso Project CD Presentation Burapha 2007-08: Project Information

6.6 ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ບ້ານຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່

ນິຍາມ

ມາດຕາ 3 ຂອງດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 192/ນຍ, ເດືອນກໍລະກົດ 2005 ກຳນົດວ່າ ການຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່ ແມ່ນລວມເອົາ ມາດຕະການທັງໝົດທີ່ດຳເນີນໂດຍເຈົ້າຂອງໂຄງການ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ ຫຼື ທັງໝົດ ຂອງໂຄງການ ທີ່ມີຕໍ່ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ລວມທັງການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການສູນເສຍຊັບສິນ ແລະ ລາຍຮັບ; ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານຜົນປະໂຫຍດທາງສັງຄົມ; ການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອຟື້ນຟູລາຍຮັບ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການຕັ້ງພູມລຳເນົາໃໝ່ ຕາມທີ່ຈຳເປັນ. ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ໝາຍເຖິງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ທີ່ລວມມີ ຜົນກະທົບຕໍ່ ຊີວິດການເປັນຢູ່, ສິດທິທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສິນ, ທຸລະກິດ ຫຼື ອາຊີບ, ຊັບພະຍາກອນລວມຂອງຊາວບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ. ສຳລັບຈຸດປະສົງໃນພາກນີ້ ຄຳວ່າ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການນັ້ນ ຈະລວມມີ: (i) ຜູ້ທີ່ຈະຖືກຍົກຍ້າຍໄປຕັ້ງພູມລຳເນົາໃໝ່; (ii) ຜູ້ທີ່ບໍ່ຖືກຍົກຍ້າຍ ແຕ່ມີສິດໄດ້ຮັບຄ່າທົດແທນ ຈາກການເວນຄືນທີ່ດິນ ຫຼື ຊັບສິນຄົງທີ່ຕ່າງໆ ແລະ (iii) ຊາວບ້ານຂອງບ້ານເຈົ້າພາບ.

ການຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່ ຊຶ່ງເປັນຜົນມາຈາກກິດຈະການພັດທະນາໃດໜຶ່ງນີ້ ບໍ່ເໝືອນກັນກັບການຈັດສັນເຕົ້າໂຮມບ້ານທີ່ເມືອງດຳເນີນຊຶ່ງຈະມີການຈັດສັນບ້ານຄືນໃໝ່ ແລະ/ຫລື ການເຕົ້າໂຮມບ້ານ ແນໃສ່ເພື່ອປັບປຸງລະບົບບໍລິການສາທາລະນະ ໃນບ້ານເຕົ້າໂຮມ ຫຼື ບ້ານທີ່ຈັດສັນຄືນໃໝ່ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ການຈັດສັນເຕົ້າໂຮມບ້ານນີ້ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມໝາຍ ແລະ ອະທິບາຍໄວ້ ໃນ ພາກ 3, ໝວດ 6.5.

ກ່ຽວກັບສິດທິຂອງຜູ້ທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ມາດຕາ 6 ຂອງດຳລັດ 192/ນຍ, ເດືອນກໍລະກົດ 2005 ວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ (1) ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຕ້ອງທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຕໍ່ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ຍ້ອນການສູນເສຍສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ການສູນເສຍຊັບສິນ; (2) ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ທີ່ ອາໄສຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ຫຼື ເຂດທ່າງໂກສອກຫຼີກ ທີ່ບໍ່ມີໃບຢັ້ງຢືນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ເອກະສານອື່ນທີ່ໃຊ້ເປັນຫຼັກຖານໄດ້ ເພື່ອຢັ້ງຢືນສິດໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຕໍ່ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສິນ ທີ່ຖືກກະທົບ ຊຶ່ງເຂົາເຈົ້າຄຸ້ມຄອງນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການທົດແທນ ຕໍ່ການສູນເສຍສິດໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.

ກ່ຽວກັບ ທີ່ຕັ້ງພູມລຳເນົາໃໝ່ ແລະ ການຈັດແບ່ງທີ່ດິນ, ມາດຕາ 10 ໄດ້ກຳນົດວ່າ ປະຊາຊົນທຸກຄົນ ທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍໄປຕັ້ງພູມລຳເນົາໃໝ່ຢູ່ສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງແບບລວມກັນເປັນກຸ່ມ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການທົດແທນ ດ້ວຍ (1) ທີ່ດິນກະສິກຳໃນ ຂະໜາດເທົ່າກັນ ທັງມີເງື່ອນໄຂສຳລັບການຜະລິດ ແລະ ມີທີ່ຕັ້ງບໍ່ໄກ ຫຼື ດີກ່ວາ ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍກໍບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດກວ່າ ຢູ່ບ້ານເດີມ; (2) ການປ່ຽນແທນທີ່ດິນ ກະສິກຳ, ທີ່ດິນປູກສ້າງ ແລະ ທີ່ດິນສຳລັບທຸລະກິດ ຂອງປະຊາຊົນຕ້ອງອອກໃບຕາດິນຖາວອນ ແລະ ໃບຢັ້ງຢືນກຳມະສິດທີ່ດິນໃຫ້ພ້ອມ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຫຍັງໃນເວລາມອບສິດ.

ມາດຕາ 10 ຍັງລະບຸໄວ້ຕື່ມວ່າ ໃນເວລາຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຍົກຍ້າຍໄປຕັ້ງພູມລຳເນົາ ຢູ່ກັບບ້ານອື່ນ (ຮຽກວ່າບ້ານເຈົ້າພາບ), ປະຊາຊົນໃນບ້ານເຈົ້າພາບນັ້ນ ກໍຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອເໝືອນໆກັນກັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ. ສະນັ້ນ, ຖ້າຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຖືກຈັດໃຫ້ໄປຢູ່ ໃນບ້ານເຈົ້າພາບ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີການຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າ ມາກ່ອນ ທັງໝົດບ້ານ ຊຶ່ງລວມທັງຜູ້ຢູ່ເກົ່າ ແລະ ຜູ້ມາໃໝ່ ຕ້ອງໄດ້ມີເງື່ອນໄຂໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຈາກ ຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ. ສຳລັບບ້ານເຈົ້າພາບທີ່ມີ ການແບ່ງດິນ-ແບ່ງປ່າມາກ່ອນແລ້ວ ກໍຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃໝ່ ຕາມຂະບວນການຂັ້ນຕອນທີ່ປັບປຸງໃໝ່ ກ່ອນທີ່ຍົກຍ້າຍເອົາຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ເຂົ້າມາຢູ່ ໂດຍໃຫ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງ ຊາວບ້ານໃນບ້ານເຈົ້າພາບ ແລະ ຜູ້ທີ່ຈະມາຢູ່ໃໝ່.

ຈຸດປະສົງ

ຈຸດປະສົງສະເພາະ ຂອງການດຳເນີນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນເຂດທີ່ມີການຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່ ຍ້ອນເຫດຜົນ ຂອງການພັດທະນາ ແມ່ນເພື່ອ:

- ເອື້ອອຳນວຍ ການອອກໃບຕາດິນ ໃນເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ຫຼື ເຂດທີ່ມີຄວາມຫຼໍ່ແຫຼມອື່ນໆ ໃຫ້ສະດວກຂຶ້ນ.
- ກຳນົດ ແລະ ທົດແທນຄືນທີ່ດິນກະສິກຳໃຫ້ບ້ານ, ຄອບຄົວ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍ ຍ້ອນໂຄງການພັດທະນາ.
- ກຳນົດ ແລະ ຈັດສັນທົດແທນໃຫ້ຊາວບ້ານຄືນ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ ລວມທັງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາ.
- ທົດແທນຄືນໃຫ້ປະຊາຊົນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ຫຼື ເຂດທ່າງໂກສອກຫຼີກ ທີ່ໄດ້ເສຍສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ລວມທັງຜູ້ທີ່ບໍ່ມີໃບຢັ້ງຢືນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ເອກະສານທີ່ເປັນຫຼັກຖານອື່ນໆກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນມາກ່ອນ.
- ສະໜອງທີ່ດິນກະສິກຳ ໃນຂະໜາດເທົ່າກັນ ທັງມີເງື່ອນໄຂສຳລັບການຜະລິດ ແລະ ມີທີ່ຕັ້ງບໍ່ໄກ ຫຼື ດີກ່ວາ

6.6 Land Use Planning in Re-settlement Villages

Definition

Article 3 of Decree No 192/PM, July 2005 defines resettlement as all measures taken by the Project owner to mitigate adverse social impacts of a project, fully or partially, on affected people (APs), including compensation at replacement cost for lost assets and incomes and the provision of other entitlements, income restoration assistance, and relocation, as needed. APs include any person or entity or organization affected by a project, including standard of living, land and property rights, business or occupation, and community resources adversely affected. For purposes of this section the term “AP” will cover (i) those who will be resettled; (ii) those who will not resettle but are entitled to compensation due to expropriation of land and/or fixed assets; and (iii) members of a host community.

Resettlement as a result of a development is not to be confused with re-location by district authorities which involves the re-location and/or merging of villages, usually to more accessible locations, with a view to improving the provision of services to merged communities. This is defined and discussed in Part 3, Chapter 6.5

With regard to land user rights, Article 6 of Decree No 192/PM, July 2005 on Compensation states that (1) Project owners shall compensate project APs for their lost rights to use land and assets; (2) APs who are living in rural or remote areas, who do not have any legal Land Use Certificate or any other acceptable documentary proof indicating land use right to the affected land and assets they occupy shall be compensated for their lost rights to use land.

With regard to resettlement site and land allocation, Article 10 states that all persons relocating to group resettlement sites shall be provided with ....(1) agricultural sites of equivalent size, with productive potential and locational advantages better or at least equivalent to the old site; (2) All replacement land for agriculture, residential and businesses shall be provided with secured land titles and certificates, without cost to APs at the time of transfer.

Article 10 also specifies that where APs are relocated into an existing established village, termed “host community”, members of the host community will also receive similar assistance to APs. Therefore if APs are relocated into a host community where PLUP and land allocation has not occurred beforehand, the whole village, consisting of both host and AP households, is deemed eligible for PLUP. Where LUP-LA has occurred beforehand, resettlement of APs into the host village will require PLUP to be undertaken again according to the revised procedure, prior to relocation and with joint participation of host and AP households.

Objectives

The objectives of village PLUP in resettlement areas where project development is to take place are to:

- Facilitate rural land titling in project affected or critical areas
- Identify and allocate replacement compensation agricultural land for village entities, families and individuals who are resettled due to project development
- Identify and allocate replacement community resources, including forest use lands due to project development
- Compensate AP in rural or remote areas for lost land use rights, including those who did not previously possess any legal land use certificates or other documentary proof of land use right
- Provide agricultural land of equivalent size and productive potential and locational advantages better or at least equivalent to the old site
- Provide secure land titles for all agricultural, business and residential land at no additional cost to the settlers
- Define the village management areas of resettlement villages and the land and property assets therein so that the three types of land registration and land titling can be applied to the various assets, i.e., individual titles, state titles and/or communal/collective titles

ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍກໍບໍ່ໃຫ້ທູດກວ່າຢູ່ບ້ານເດີມ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ຕັ້ງພູມລຳເນົາໃໝ່.

- ອອກໃບຕາດິນຖາວອນ ສຳລັບທີ່ດິນກະສິກຳ, ທີ່ດິນເພື່ອດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ທີ່ດິນປູກສ້າງ ທັງໝົດ ໃຫ້ຜູ້ທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍ ໂດຍບໍ່ຄິດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມ.
- ກຳນົດເຂດຄຸ້ມຄອງ ຂອງບ້ານທີ່ຈັດສັນໃໝ່ ພ້ອມທີ່ດິນ ແລະ ປະເພດຂອງຊັບສິນຕ່າງໆ ທີ່ມີຢູ່ໃນຂອບເຂດດັ່ງກ່າວ ເພື່ອຈະສາມາດຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນຖາວອນທີ່ດິນ 3 ປະເພດໄດ້ ຄື: ໃບຕາດິນທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນ, ໃບຕາດິນ ທີ່ດິນລວມໝູ່ ແລະ ໃບຕາດິນ ທີ່ດິນລັດ.
- ກຳນົດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ຊັບສິນ ແລະ ທີ່ດິນ ທີ່ນອນຢູ່ໃນກອບຂອງ 3 ປະເພດ ການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນ.
- ຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ສິດຕິທິດິນ ຂອງຜູ້ທີ່ຍົກຍ້າຍເຂົ້າມາໃໝ່ ຖືກຄຸກຄາມຈາກກຸ່ມຜົນປະໂຫຍດອື່ນທີ່ຈະເກີດຕິດຕາມການຕັ້ງພູມລຳເນົາໃໝ່ ລວມທັງ ນັກທຸລະກິດ, ຜູ້ທີ່ຄອບຄອງທີ່ດິນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມ ກົດໝາຍ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນໆ ທີ່ສະແຫວງຫາຜົນປະໂຫຍດ ຈາກການທີ່ມີການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ໂອກາດຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ດີຂຶ້ນ.

ຄວາມຈຳເປັນສະເພາະ

ການທີ່ຈະດຳເນີນການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນ ໃນເຂດຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່ ມີຄວາມຈຳເປັນສະເພາະທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ ພິຈາລະນາ ຕ່າງໆດັ່ງນີ້:

- ຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມສຳລັບບ້ານຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່ ຕ້ອງໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນສະເພາະຕື່ມ ແລະ ມີການຮັບຮອງເອົາຢ່າງເປັນທາງການ.
- ຄວາມຈຳເປັນ ໃນການກຳນົດ, ການຮັບຮູ້ເປັນທາງການ ແລະ ການປະຕິບັດ ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຈາກພາກສ່ວນຕ່າງໆໃນຂະບວນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢູ່ເຂດຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່ ເຊັ່ນ: ຂະແໜງການຕ່າງໆທີ່ຂຶ້ນກັບ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ຫ້ອງການຕ່າງໆທີ່ຂຶ້ນກັບ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (ລວມທັງປະຊາຊົນໃນບ້ານເຈົ້າພາບ) .
- ການມີ ຂັ້ນຕອນ ວິທີການ ໃນການຕັດສິນ ການທົດແທນຄືນເນື້ອທີ່ດິນໃຫ້ບ້ານ ເຊັ່ນ: ທີ່ດິນສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ທີ່ດິນລວມໝູ່ ທີ່ອີງໃສ່ການປະເມີນຜົນສະພາບເງື່ອນໄຂ ແລະ ປະເພດ ຂອງດິນ ແລະ ທ່າແຮງທາງຜະລິດຕະພາບ ຂອງເຂດທີ່ຈັດສັນໃໝ່.
- ການມີ ຂັ້ນຕອນທີ່ລະອຽດ ສຳລັບການຈຳແນກກຳມະສິດທີ່ດິນ 3 ປະເພດ ຢູ່ໃນບ້ານຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່ ເຊັ່ນ: ທີ່ດິນທີ່ເປັນຂອງບຸກຄົນ, ທີ່ດິນລວມໝູ່ ແລະ ທີ່ດິນທີ່ເປັນຂອງລັດ ພ້ອມທັງທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນ 3 ປະເພດ ດັ່ງກ່າວ.
- ການມີ ວິທີການ ສຳລັບການພິສູດຫຼັກຖານ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນ ແລະ ຂອງລວມໝູ່ ໃນເຂດຄຸ້ມຄອງ ຂອງບ້ານຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່ (ການປັບປຸງວິທີການສຳຫຼວດທີ່ໃຊ້ປະຈຸບັນ; ວິທີການພິສູດຫຼັກຖານກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ສຳລັບເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊານເມືອງ ອາດຕ້ອງໄດ້ດັດປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບເງື່ອນໄຂຄວາມເປັນຈິງ ເຊັ່ນຕົວຢ່າງວ່າ ຈະເປັນໄປໄດ້ບໍ່ ທີ່ຈະຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍບໍ່ໃຊ້ ທີ່ມາງານພິສູດຫຼັກຖານ?).
- ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ສຳລັບທີ່ດິນປ່າໄມ້ປະເພດຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດເຂດແດນ ແລະ ສ້າງເປັນແຜນທີ່ໃນແຕ່ລະບ້ານ ຄວນແມ່ນອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຜູ້ສ້າງ ແລະ ເຊັນຢັ້ງຢືນ ຮັບຮອງໂດຍເຈົ້າເມືອງ ຫຼື ອົງການປົກຄອງເມືອງ (ມາດຕາ 82 ແລະ 83.3 ແລະ 83.4 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້).

- Define management and maintenance rights and responsibilities in relation to assets and land defined under the three types of land registration and land titling
- Ensure that settlers rights to resettlement land are not threatened by other interests subsequent to resettlement, including businesses, squatters and other persons seeking to take advantage of improved infrastructure, facilities and land use opportunities

Specific Needs

- An agreed process for PLUP in resettlement areas needs to be developed and officially adopted
- The clear definition, official agreement and adoption of roles and responsibilities of the various stakeholders in the PLUP process in resettlement areas, i.e., MAF agencies, NLMA Offices, the project developer and APs (including host communities where affected)
- A procedure for deciding what is replacement compensation land area for villages, i.e., individual land and communal land, based on an assessment of the land condition and soil type and productivity potential of the resettlement area
- A clear process to distinguish the three types of land ownership in resettlement villages, i.e., individual land, state land and communal/collective land, and the responsibilities for managing and maintaining the three types of land
- A procedure for adjudicating and registering individual and communal land areas within the designated village management areas of re-settlement villages. (The refinement of current survey, adjudication and incentive procedures for urban and peri-urban areas may need adaption to suit the situation, e.g., is it possible to undertake rural registration without using systematic adjudication teams (SATs)?)
- Land and forest management agreements for the various types of forest land delineated and mapped in each village to be prepared by the relevant agency, certified and endorsed by the District Governor or the District Authorities (Article 82 and Article 83.3 and 83.4 of the Forestry Law)

6.6.1 ຂັ້ນຕອນສຳລັບ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ PLUP ຢູ່ໃນບ້ານຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່

ໝາຍເຫດ:

ວິທີການ ຂັ້ນຕອນ ທີ່ສະເໜີໃນຕາຕະລາງຕໍ່ໄປນີ້ ເປັນພຽງການວິທີການເບື້ອງຕົ້ນ ບໍ່ທັນສົມບູນເທື່ອ ແລະ ຈະໄດ້ ສຶກສາຖອດຖອນ ບົດຮຽນ ຈາກປະສົບການຜ່ານມາຕື່ມ ກ່ອນຈະບັບປຸງໃຫ້ມີຄວາມສົມບູນ.

ບັນດາຂັ້ນຕອນທີ່ສະເໜີໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ເຖິງວ່າຈະຍັງບໍ່ສົມບູນ ແຕ່ກໍອາດຈະຊ່ວຍ ໃນການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ພະນັກງານຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຊ່ວຍໃນການກຳນົດ ບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງພາກສ່ວນຕ່າງໆ ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໄດ້.

ລ/ດ	ຂັ້ນຕອນ	ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບ
1	ການຄັດເລືອກເຂດຈັດສັນພູມລຳເນົາໃໝ່ ໂດຍອີງໃສ່ ການສຶກສາປັດໄຈ ທາງດ້ານຊີວະ-ກາຍະພາບ ແລະ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ	ໂຄງການພັດທະນາ ໂດຍສົມທົບກັບອົງການເມືອງ ແລະ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜິດຊອບ
2	ກຳນົດຄວາມຈຳເປັນໃນການທົດແທນທີ່ດິນ ໂດຍອີງໃສ່ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສິນ ທີ່ຊາວບ້ານມີ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ.	ໂຄງການພັດທະນາ, ພະແນກ ກປ ແຂວງ, ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ອົງການປົກຄອງເມືອງ
3	ກຳນົດແຈ້ງ ບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຈາກພາກສ່ວນຕ່າງໆ ໃນການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ພ້ອມ ໃຫ້ມີຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຮັບຮອງ ເປັນທາງການ ແລະ ກຳນົດການມອບໝາຍໃຫ້ປະຕິບັດ.	ຂະແໜງການຕ່າງໆທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງ ກປ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ, ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜິດຊອບ
4	ກະກຽມ ໂດຍປະຕິບັດຕາມທີ່ແນະນຳໄວ້ໃນ ພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 1 ຂອງຄູ່ມືວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມສະບັບນີ້.	ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການຈັດສັນພູມລຳເນົາ ຂອງໂຄງການ, ຫ້ອງ ການ ກປ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ, ທີ່ມງານພິສູດຫຼັກຖານທີ່ດິນ, ໜ່ວຍງານບໍລິການ ການສຶກສາຊຸມຊົນ, ສະຫະພັນຍິງ
5	ຝຶກອົບຮົມພະນັກງານ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດກິດຈະກຳ ທີ່ຈຳເປັນ ລວມທັງ ການອົບຮົມສ້າງຈິດສຳນຶກດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ກ່ຽວກັບສິດທິຂອງແມ່ຍິງໃນຂະບວນການອອກໃບຕາດິນ ແລະ ໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ພາຍຫຼັງການຕັ້ງພູມລຳເນົາ.	ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການຈັດສັນພູມລຳເນົາ ຂອງໂຄງການ, ຫ້ອງ ການ ກປ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະ ຈຳເມືອງ, ທີ່ມງານພິສູດຫຼັກຖານ, ໜ່ວຍງານບໍລິການ ການສຶກສາຊຸມຊົນ, ສະຫະພັນຍິງ
6	ຈັດກອງປະຊຸມ ສະເໜີແນວທາງ ແລະ ຂະບວນການສຳລັບດຳເນີນ ວຽກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຄັ້ງທີ 1 ໃຫ້ຊາວບ້ານ (ປະຕິບັດເໝືອນກັນກັບ ພາກ 2, ບາດກ້າວທີ 1).	ເຈົ້າເມືອງ, ໜ່ວຍງານ ຄຸ້ມຄອງການຈັດສັນພູມລຳເນົາ ຂອງໂຄງການ, ຫ້ອງ ການ ກປ ເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ, ທີ່ມງານພິສູດຫຼັກຖານທີ່ດິນ, ໜ່ວຍງານສຶກສາອົບຮົມຊຸມຊົນ, ສະຫະພັນຍິງ, ອົງການບ້ານ (ຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜິດຊອບຈາກໂຄງການ /ຊາວບ້ານໃນບ້ານເຈົ້າພາບ)
7	ກຳນົດ, ໝາຍ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ ເຂດແດນຂອງບ້ານ ແລະ ຂອງເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ (ເພື່ອໃຫ້ມີ ທີ່ດິນ ສຳລັບ ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ, ເຂດທຳການປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ແລະ ປ່າໄມ້ລວມໝູ່ ພຽງພໍສຳລັບຄວາມຕ້ອງການໃນອະນາຄົດ ຂອງຄອບຄົວ ທີ່ໄດ້ຍົກຍ້າຍເຂົ້າມາໃໝ່)	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ພະແນກ ກປ ແຂວງ, ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການຈັດສັນພູມລຳເນົາ ຂອງໂຄງການ ພ້ອມດ້ວຍ ອົງການບ້ານ (ຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜິດຊອບຈາກໂຄງການ /ຊາວບ້ານໃນບ້ານເຈົ້າພາບ)
8	ກຳນົດເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານ ແລະ ແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນໃນເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ (ຊຶ່ງອາດລວມເອົາ: ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງບ້ານ ແລະ ສວນຄົວທີ່ຕິດກັບເຮືອນ, ທີ່ດິນກະສິກຳຂອງບຸກຄົນ, ທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ເປັນຂອງລວມໝູ່, ທີ່ດິນປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ, ປ່າສັກສິດ, ເຂດລ້ຽງສັດລວມໝູ່, ທີ່ດິນສາທາລະນະ (ເຊັ່ນ: ໂຮງຮຽນ, ຫ້ອງການບ້ານ, ວັດ, ສຸກສາລາ ແລະ ອື່ນໆ)	ຫ້ອງການ ກປ ເມືອງ, ພະແນກ ກປ ແຂວງ ແລະ ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການຈັດສັນພູມລຳເນົາ ຂອງໂຄງການ ພ້ອມດ້ວຍ ອົງການບ້ານ (ຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜິດຊອບຈາກໂຄງການ /ຊາວບ້ານໃນບ້ານເຈົ້າພາບ)

6.6.1 Procedures for PLUP in resettlement villages

Note

The following steps are tentatively proposed. Further study of past experiences need to be undertaken before final procedures can be agreed.

The tentative proposals below would contribute to district and provincial capacity building and clarify the allocation of roles and responsibilities of the various stakeholders.

No	Steps	Responsibility
1	Selection of resettlement area based on a study of appropriate bio-physical and socio-economic parameters	Project developers in consultation with district authorities and APs
2	Definition of replacement land compensation needs based on villagers previous access to land and other livelihood assets	Project developers, PAFO, DAFO, and District Authorities
3	Clear definition, official agreement and adoption of roles and responsibilities of the various stakeholders in PLUP.	MAF agencies, PLMAs, Project Developers and APs
4	Preparation, as in Part 2, Stage 1 of the PLUP manual)	Project Resettlement Management Unit (PMRU), DAFO, DLMA, adjudication team (SAT), Community Education Services (CES), Lao Women's Union (LWU)
5	Staff training on the required activities, including gender awareness training on women's land titling rights and land use rights following resettlement	PMRU, DAFO, DLMA, SAT, CES, LWU
6	First village orientation on PLUP activities (similar to Part 2, Stage 1)	District Governor, PMRU, DAFO, DLMA, SAT, CES, LWU, Village Authorities (APs/host community)
7	Village and management area (boundary) delineation, marking and digital mapping, (to provide adequate residential, agricultural, grazing and communal forest land for the future needs of the resettled households)	DAFO, PAFO and PMRU with Village Authorities (APs/host community)
8	Definition of village land use zones, and land management plans within the designated village management area. (may include: village residential area and adjacent gardens, individual agricultural land, common use agricultural land, village forest use land, spirit land, common grazing land, land for public purpose (e.g. schools, village authority buildings, wat, clinic, etc.),	DAFO, PAFO and PMRU with Village Authorities (APs/host community)
9	Identify changes of land use where relevant, and the needs to adjust land tax accordingly, e.g., if APs are moving into an existing host community,	DAFO, Village Authorities (AP/host communities), other relevant agencies
10	Preparation, certification and endorsement of land and forest management agreements for the various land use zones in each village management area	DAFO, PAFO, DLMA, PRMU, Village Authorities (AP/host communities), District Governor or District Administration
11	Second village orientation on rights and responsibilities and dispute resolution procedures	PRMU, Community Education Services, PLMA, DLMA, LWU, SATs, Village Authorities (AP/host communities)

9	ກຳນົດທາງການປ່ຽນແປງໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ (ໃນບ່ອນທີ່ເຫັນວ່າຈຳເປັນ) ແລະ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນການດັດປັບພາສີທີ່ດິນ ໃຫ້ສອດຄ່ອງ ຕົວຢ່າງ: ຖ້າຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ຍົກຍ້າຍເຂົ້າມາຕັ້ງພູມລຳເນົາໃນບ້ານທີ່ມີຄົນອາໄສຢູ່ແລ້ວ.	ທ້ອງຖານ ກປ ເມືອງ, ອົງການບ້ານ (ຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງ ການ/ຊາວບ້ານເຈົ້າພາບ), ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ?
10	ການກະກຽມ, ຍັ້ງຍືນ ແລະ ຮັບຮອງເອົາຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ສຳລັບເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕ່າງໆ ໃນແຕ່ລະເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ.	ທ້ອງຖານ ກປ ເມືອງ, ພະແນກ ກປ ແຂວງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ, ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການຈັດສັນພູມລຳເນົາ ຂອງໂຄງການ, ອົງການບ້ານ (ຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງ ການ/ຊາວບ້ານເຈົ້າພາບ), ເຈົ້າເມືອງ ຫຼື ທ້ອງຖານປົກຄອງເມືອງ
11	ກອງປະຊຸມ ນຳສະເໜີ ແນວທາງ ແລະ ວິທີດຳເນີນການຄັ້ງທີ 2 ເພື່ອອະທິບາຍໃຫ້ຊາວບ້ານຮູ້ ກ່ຽວກັບສິດທິທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຂະບວນການໃນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ.	ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການຈັດສັນພູມລຳເນົາຂອງໂຄງການ, ໜ່ວຍງານບໍລິການ ການສຶກສາຊຸມຊົນ, ອົງການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ, ສະຫະພັນຍິງ, ທີ່ມງານພິສູດຫຼັກຖານທີ່ດິນ, ອົງການບ້ານ (ຊາວ ບ້ານຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ/ຊາວບ້ານເຈົ້າພາບ)
12	ເຮັດບັນຊີ ລາຍການ ຕອນດິນກະສິກຳ ທີ່ຈັດສັນທົດແທນໃຫ້ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ພ້ອມລາຍຊື່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຕອນດິນທົດແທນ ໃນເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.	ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການຈັດສັນພູມລຳເນົາຂອງ ໂຄງການ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ, ທີ່ມງານ ພິສູດຫຼັກຖານທີ່ດິນ, ອົງການບ້ານ (ຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ/ຊາວບ້ານເຈົ້າພາບ)
13	ກະກຽມສຳລັບການດຳເນີນການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ, ກຳນົດທີ່ດິນ ຂອງບຸກຄົນ, ທີ່ດິນລັດ ແລະ ທີ່ດິນລວມໝູ່ຂອງບ້ານ ໂດຍອີງໃສ່ ແຜນທີ່ເຂດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນ ໃນບາດກ້າວທີ 8 ຂ້າງເທິງ ໂດຍທ້ອງຖານ ກປ ເມືອງ ແລະ ພະແນກ ກປ ແຂວງ ແລະ ບັນຊີລາຍການ ຕອນດິນກະສິກຳ (ຈາກຂັ້ນຕອນ 12 ຂ້າງເທິງ)	ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການຈັດສັນພູມລຳເນົາຂອງ ໂຄງການ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ, ທີ່ມງານພິສູດຫຼັກຖານທີ່ດິນ, ອົງການບ້ານ (ຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ/ຊາວບ້ານເຈົ້າພາບ)
14	ດຳເນີນການພິສູດຫຼັກຖານ ຕອນດິນຂອງບຸກຄົນ, ລວມໝູ່ ແລະ ຂອງລັດ	ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການຈັດສັນພູມລຳເນົາ ຂອງໂຄງການ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳເມືອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ, ທີ່ມງານ ພິສູດຫຼັກຖານທີ່ດິນ, ສະຫະພັນຍິງ, ອົງການບ້ານ (ຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ/ຊາວບ້ານເຈົ້າພາບ)
15	ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນສຳລັບທີ່ດິນປະເພດຕ່າງໆຂ້າງເທິງ	ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການຈັດສັນພູມລຳເນົາ ຂອງໂຄງການ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງ

ເອກະສານເພື່ອຄົ້ນຄວ້າເພີ່ມເຕີມ:

ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 192/ນຍ, ເດືອນ ກໍລະກົດ 2005, ກ່ຽວກັບການຈັດສັນ ແລະ ການທົດແທນຄືນສຳລັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາ

ຂໍ້ກຳນົດເລກທີ 2432/ອວຕສ, ສຳນັກງານນາຍົກ, ເດືອນ ພະຈິກ 2005, ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 192/ນຍ, ເດືອນ ກໍລະກົດ 2005, ກ່ຽວກັບການຈັດສັນ ແລະ ການທົດແທນຄືນສຳລັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາ

ຄູ່ມືແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການ ກ່ຽວກັບ ການຈັດສັນ ແລະ ການທົດແທນຄືນສຳລັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາ, ອົງການວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ

12	Prepare an agricultural land parcel allocation checklist with APs entitled to individual land compensation within the designated agricultural land use zone	PRMU, DLMA, PLMA, SATs, Village Authorities (AP/host communities)
13	Pre-registration step, identification of individual, state and common use village land based on the land use zone maps and land management plans prepared in Step 8 above by DAFO-PAFO and the agricultural land parcel allocation checklist (from Step 12 above)	PRMU, DLMA, PLMA, SATs, Village Authorities (AP/host communities)
14	Adjudication of communal, state and individual land parcels	PRMU, DLMA, PLMA, SATs, LWU, Village Authorities (AP/host communities)
15	Land Registration of the above land categories	PRMU, PLMA

Further Reading

PMO (2005): Decree No 192/PM on Compensation and Resettlement by Development Projects

PMO (2005): Regulation No 2432/STEA for Implementing Decree 192/PM on Compensation and Resettlement of People Affected by Development Projects

PMO, STEA: Technical Guidelines on Compensation and Resettlement in Development Projects

ເອກະສານແນບທ້າຍ

ANNEXES

ສາລະບານ

ເອກະສານແນບທ້າຍ

ເອກະສານແນບທ້າຍ 1

ເອກະສານແນບທ້າຍ 2

ເອກະສານແນບທ້າຍ 3

ເອກະສານແນບທ້າຍ 4

ເອກະສານແນບທ້າຍ 5

TABLE OF CONTENTS

ANNEXES

- ANNEX 1**   **LAND USE PLANNING DATA COLLECTION FORMS**
- ANNEX 2**   **AGREEMENT ON PARTICIPATORY LAND AND FOREST ZONING AND CLASSIFICATION**
- ANNEX 3**   **REGULATIONS ON LAND AND FOREST MANAGEMENT AND USE**
- ANNEX 4**   **AGREEMENT REGARDING APPOINTMENT OF THE VILLAGE LAND AND FOREST MANAGEMENT AND USE COMMITTEE**
- ANNEX 5**   **AGREEMENT FORM INTER-VILLAGE BOUNDARY**

ເອກະສານແບບທ້າຍ 1

ຮ່າງ 1 ຂໍ້ມູນ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຄອບຄົວ

ແຂວງ: ..... ລະຫັດ: .....
 ເມືອງ: ..... ລະຫັດ: .....
 ບ້ານ: ..... ລະຫັດ: .....

ລ/ດ	ເມັດ	ເລກທີ່ ສຳມະໂນຄົວ	ອາຊີບ		ຈຳນວນສະມາຊິກ ຄອບຄົວ		ແຮງງານ		ສະພາບຄວາມທຸກຍາກ
			ຕົ້ນຕໍ	ອື່ນໆ	ລວມ	ຍິງ	ຕົ້ນຕໍ	ສຳຮອງ	
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ລ/ດ	ເມັດ	ເລກທີ່ ສຳມະໂນຄົວ	ການຜະລິດເຂົ້າ						ຄວາມຕ້ອງການເຂົ້າກິນ (ກລ)	ປະລິມານເຂົ້າບໍ່ພິກິນ (ກລ)	ຊົ່ງສັດ			ໜອງປາ
			ນາປີ		ນາແຊງ		ໄຫຼ່				ຄວາຍ	ງົວ	ແປ້	
			ຮຕ	ກລ	ຮຕ	ກລ	ຮຕ	ກລ						
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ANNEX 1 LAND USE PLANNING DATA COLLECTION FORMS

Form 1 Family Socio-economic Data Form

Province ..... Code.....

District..... Code.....

Village..... Code.....

No.	Name	Family Reg. No.	Occupation		Family Members		Labour		Poverty Status
			Main	Other	Total	Female	Full	Temp.	
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

No.	Name	Family Reg. No.	Rice Production						Rice Needs (kg)	Rice Shortage (kg)	Livestock			Fish Ponds
			Wet		Dry		Upland				Buffalo	Cattle	Goats	
			ha	kg	ha	kg	ha	kg						
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

ຮ່າງ 2

ຮ່າງວິເຄາະການຄອບຄອງທີ່ດິນຂອງຄອບຄົວ

ບ້ານ:.....

ເມືອງ:.....

ແຂວງ:.....

ລ/ດ	ຊື່ ຫົວໜ້າຄອບຄົວ	ເລກທີ່ ສຳມະໂນຄົວ	ນາ				ສວນ				ສວນໄມ້ໃຫ້ໝາກ				
			ຕອນ	ຮຕ	ທີ່ຕັ້ງ	ເອກະສານ	ຕອນ	ຮຕ	ຊະນິດພືດ	ທີ່ຕັ້ງ	ຕອນ	ຮຕ	ຊະນິດພືດ	ທີ່ຕັ້ງ	ເອກະສານ
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															

ລ/ດ	ຊື່ ຫົວໜ້າຄອບຄົວ	ເລກທີ່ ສຳມະໂນຄົວ	ເນື້ອທີ່ລ້ຽງສັດ					ໄຮ່				ຄວາມຕ້ອງການທີ່ດິນເພີ່ມ				
			ຕອນ	ຮຕ	ຊະນິດພັນສັດ	ທີ່ຕັ້ງ	ເອກະສານ	ຕອນ	ຮຕ	ການນຳໃຊ້	ທີ່ຕັ້ງ	ຕອນ	ຮຕ	ການນຳໃຊ້	ທີ່ຕັ້ງ	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																

Form 2 Family Land Tenure Analysis Form

Village:.....

District:.....

Province:.....

No.	Family Head	Family Reg. No.	Paddy Land				Garden				Orchard			
			Plot	ha	Location	Doc	Plot	ha	Crop	Location	Plot	ha	Crop	Location
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														

No.	Family Head	Family Reg. No.	Grazing					Swidden				Additional Land Needs			
			Plot	ha	Breed	Location	Doc	Plot	ha	Use	Location	Plot	ha	Use	Location
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															

ຮ່າງ 3   ການເພີ່ມ ແລະ ຫຼຸດຂອງປະຊາກອນບ້ານ

ຊື່ບ້ານ: .....

ປີ	ເກີດ	ຕາຍ	ເພີ່ມ	ຫຼຸດ	ສະເລ່ຍ/ປີ	%/ປີ
2006						
2007						
2008						
2009						
2011						
1012						
2013						
2014						
2015						
2016						
2017						
2018						
2019						
2020						

Form 3 Village Population Increase and Decrease

Village Name:.....

Year	Births	Deaths	Increase	Decrease	Ave/year	%/year
2006						
2007						
2008						
2009						
2011						
1012						
2013						
2014						
2015						
2016						
2017						
2018						
2019						
2020						

ຮ່າງ 4   ສຳມະໂນບັນຫາຂອງບ້ານ

ບ້ານ: .....

ເມືອງ:.....

ແຂວງ:.....

ຜູ້ບັນທຶກ:.....

ວັນທີ:.....

ລ/ດ	ບັນຫາ	ສາເຫດ	ຜົນກະທົບ	ສະເໜີວິທີແກ້ໄຂ
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				

Form 4 Village Problem Census

Village:.....

District:.....

Province:.....

Recorder:.....

Date:.....

No.	Problem	Cause	Impact	Proposed Solution
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				

ຮ່າງ 5

ສະຖານທີ່ ທີ່ມີຜະລິດພັນໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ພ້ອມ ລະດັບຄວາມອຸດົມສົມບູນ
ສຳພັນ (ໃຊ້ຮ່າງແຍກກັນ ສຳລັບ ຊາຍ ແລະ ຍິງ)

ຊື່ເຂດປ່າໄມ້: .....

ວັນທີ: .....

ຜູ້ດຳເນີນການສຳພາດ: .....

ໃບທີ: .....

ລຸ້ນ	ສະຖານທີ່	ໄມ້ ແລະ ການນຳໃຊ້				ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ການນຳໃຊ້		ເຄື່ອງປັດທະນາ	ສວຍກຳໄມ້ (ຮຕ)
		ຄວາມອຸດົມສົມບູນ	ໄມ້ພື້ນ	ໄມ້ບຸກສ້າງ	ໄມ້ອື່ນໆ	ຂາຍ	ຊົມໃຊ້		

Form 5 Wood and NTFP Location and Relative Abundance (Men and Women)

Name of Forest Zone:.....

Sheet No.....

Date:.....

Person Interviewing:.....

Species	Location	Wood and Use				NTFP and Use		Handicrafts	Plantation (ha)
		Abundance	Fuel	Housing	Other	Sale	Food		

ຮ່າງ 6 ຂໍ້ມູນສັດປ່າຂອງບ້ານ

ເມືອງ:..... ສະຖານທີ່:..... ເຂດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ:.....
 ຈຸດພົບ:..... ຊົນເຜົ່າ:.....
 ທະບຽນເຮືອນ: ..... ວັນທີ:.....
 ຊື່ຜູ້ສໍາພາດ:.....

ລ/ດ	ຊະນິດພັນ	ພື້ນທີ່ສັງເກດ	ໄລຍະຫ່າງ ຈາກບ້ານ	ທິດ	ຂໍ້ມູນອື່ນ

Form 6 Village Wildlife Information

Location:..... District:..... Zone:.....
 Position:..... Ethnic Group:.....
 House No. .... Date:.....
 Name of Interviewer/s:.....

No.	Specie	Area Observed	Distance from Village	Direction	Other Information

ເອກະສານແບບທ້າຍ 2

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ
-----000-----

ແຂວງ .....
ເມືອງ .....

ເລກທີ.....
ວັນທີ .....

ຂໍ້ຕົກລົງ
ເຈົ້າເມືອງ-ເມືອງ.....
ວ່າດ້ວຍການກຳນົດ ປະເພດທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້
ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ບ້ານ....., ກຸ່ມບ້ານ..... ເມືອງ.....

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ບົກປັກຮັກສາ (ດິນ, ປ່າໄມ້, ແຫຼ່ງນໍ້າ) ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ ໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຍືນນານຕະຫຼອດໄປ.

- ອີງຕາມ ຂໍ້ຕົກລົງຂອງພະແນກ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ.....ເລກທີ...../ລົງວັນທີ.....
- ອີງຕາມ ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງບ້ານ..... ຄຳວັນທີ .....
- ອີງຕາມ ການເຫັນດີເປັນເອກະພາບ ຂອງອົງການບົກຄອງບ້ານ ພ້ອມດ້ວຍເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມ ແລະ ພໍ່ແມ່ ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ ທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານການກຳນົດເຂດ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

ມາດຕາ 1 : ຈັດແບ່ງປະເພດທີ່ດິນ ກະສິກຳ.

- ປະເພດດິນກະສິກຳ :
  1. ດິນນາ .....ເຂດ, ເນື້ອທີ່ .....ເຮັກຕາ.
ເຂດ 1 : ..... , ເນື້ອທີ່ ..... ເຮັກຕາ.
ທິດເໜືອ (N)   ຕິດກັບ .....
ທິດໃຕ້ (S)   ຕິດກັບ .....
ທິດຕາເວັນອອກ (E)   ຕິດກັບ .....
ທິດຕາເວັນຕົກ (W)   ຕິດກັບ .....
  2. ດິນໄຮ່ .....ເຂດ, ເນື້ອທີ່ .....ເຮັກຕາ.
ເຂດ 1 : ..... , ເນື້ອທີ່ ..... ເຮັກຕາ.
ທິດເໜືອ (N)   ຕິດກັບ .....
ທິດໃຕ້ (S)   ຕິດກັບ .....
ທິດຕາເວັນອອກ (E)   ຕິດກັບ .....
ທິດຕາເວັນຕົກ (W)   ຕິດກັບ .....
  3. ດິນສວນ .....ເຂດ, ເນື້ອທີ່ .....ເຮັກຕາ.
ເຂດ 1 : ..... , ເນື້ອທີ່ ..... ເຮັກຕາ.
ທິດເໜືອ (N)   ຕິດກັບ .....
ທິດໃຕ້ (S)   ຕິດກັບ .....
ທິດຕາເວັນອອກ (E)   ຕິດກັບ .....
ທິດຕາເວັນຕົກ (W)   ຕິດກັບ .....
  4. ດິນຄັງ .....ເຂດ, ເນື້ອທີ່ .....ເຮັກຕາ.
ເຂດ 1 : ..... , ເນື້ອທີ່ ..... ເຮັກຕາ.
ທິດເໜືອ (N)   ຕິດກັບ .....
ທິດໃຕ້ (S)   ຕິດກັບ .....
ທິດຕາເວັນອອກ (E)   ຕິດກັບ .....
ທິດຕາເວັນຕົກ (W)   ຕິດກັບ .....

ANNEX 2 AGREEMENT ON PARTICIPATORY LAND AND FOREST ZONING AND CLASSIFICATION

Lao People’s Democratic Republic
 Peace Independence Democracy Unity Prosperity

Province ..... No. ....
 District ..... Date: .....

**Agreement
 on
 Participatory Land and Forest Zoning and Classification at
 Village ....., Cluster ..... District .....**
 Certified by

District Governor..... District

To secure the development, protection and safeguard the richness and sustainability of land and forests (land, forest, water sources, and environment)

- Pursuant to the Agreement of the Provincial Agriculture and Forestry Office No...../..... Dated .....
- Pursuant to Village Participatory Land Use Planning, dated .....
- Pursuant to the consent reached among the village authority, village elders, Front for Construction, and villagers who participated in agriculture and forest land use planning and zoning.

Article 1: Classification of Agriculture Land

Agriculture Land:

1. Paddy land .....zone, area: .....ha
 Zone 1: .....area .....ha
 North (N) adjacent to .....
 South (S) adjacent to .....
 East (E) adjacent to .....
 West (W) adjacent to .....

2. Swidden land .....zone, area: .....ha
 Zone 1: ..... area ..... ha
 North (N) adjacent to .....
 South (S) adjacent to .....
 East (E) adjacent to .....
 West (W) adjacent to .....

3. Garden land ..... zone, area: .....ha
 Zone 1: ..... area ..... ha
 North (N) adjacent to .....
 South (S) adjacent to .....
 East (E) adjacent to .....
 West (W) adjacent to .....

4. Grassland .....zone, area ..... ha
 Zone 1: .....area .....ha
 North (N) adjacent to .....
 South (S) adjacent to .....

5. ດິນແຮກະສິກຳ.....ເຂດ, ເນື້ອທີ່ .....ເຮັກຕາ.
 ເຂດ 1 : ..... , ເນື້ອທີ່ ..... ເຮັກຕາ.
 ທິດເໜືອ (N) ຕິດກັບ .....
 ທິດໃຕ້ (S) ຕິດກັບ .....
 ທິດຕາເວັນອອກ (E) ຕິດກັບ .....
 ທິດຕາເວັນຕົກ (W) ຕິດກັບ .....

ດິນ ອື່ນໆ

6. ດິນ ..... ເຂດ, ເນື້ອທີ່ .....ເຮັກຕາ.
 7. ດິນ ..... ເຂດ, ເນື້ອທີ່ .....ເຮັກຕາ.
 8. ດິນ ..... ເຂດ, ເນື້ອທີ່ .....ເຮັກຕາ.

ມາດຕາ 2 : ຈັດແບ່ງປະເພດປ່າໄມ້.

- ປ່າສະຫງວນ : .....ແຫ່ງ, ເນື້ອທີ່ ..... ເຮັກຕາ, ໃນນັ້ນ :
 + ແຫ່ງທີ່ 1 : ປ່າສະຫງວນພັນພືດ, ພັນສັດ ເຂດ....., ເນື້ອທີ່ .....ເຮັກຕາ.
 ທິດເໜືອ (N) ຕິດກັບ .....
 ທິດໃຕ້ (S) ຕິດກັບ .....
 ທິດຕາເວັນອອກ (E) ຕິດກັບ .....
 ທິດຕາເວັນຕົກ (W) ຕິດກັບ .....
- ປ່າປ້ອງກັນ : .....ແຫ່ງ, ເນື້ອທີ່ ..... ເຮັກຕາ, ໃນນັ້ນ :
 + ແຫ່ງທີ່ 1 : ປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນໍ້າ ເຂດ....., ເນື້ອທີ່ .....ເຮັກຕາ.
 ທິດເໜືອ (N) ຕິດກັບ .....
 ທິດໃຕ້ (S) ຕິດກັບ .....
 ທິດຕາເວັນອອກ (E) ຕິດກັບ .....
 ທິດຕາເວັນຕົກ (W) ຕິດກັບ .....
- ປ່າຜະລິດ (ປ່າຊົມໃຊ້) : .....ແຫ່ງ, ເນື້ອທີ່ ..... ເຮັກຕາ, ໃນນັ້ນ :
 + ແຫ່ງທີ່ 1 : ປ່າຜະລິດ (ປ່າຊົມໃຊ້) ຂອງບ້ານ ເຂດ....., ເນື້ອທີ່ .....ເຮັກຕາ.
 ທິດເໜືອ (N) ຕິດກັບ .....
 ທິດໃຕ້ (S) ຕິດກັບ .....
 ທິດຕາເວັນອອກ (E) ຕິດກັບ .....
 ທິດຕາເວັນຕົກ (W) ຕິດກັບ .....
- ປະເພດປ່າ ອື່ນໆ.....

ມາດຕາ 3 : ໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈົ່ງຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບການຈັດແບ່ງປະເພດທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ພ້ອມກັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ

ມາດຕາ 4 : ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ສາມາດໃຊ້ເປັນຫຼັກຖານ, ນຳໃຊ້ໄດ້ ແລະ ພ້ອມກັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນັບແຕ່ມີ ລົງລາຍເຊັນນີ້ເປັນຕົ້ນໄປ.

ເຈົ້າເມືອງ-ເມືອງ . . . . .

East (E) adjacent to .....
West (W) adjacent to .....

5. Reserved Agriculture Land ..... zone, area .....ha
Zone 1:.....area ..... ha
North (N) adjacent to .....
South (S) adjacent to .....
East (E) adjacent to .....
West (W) adjacent to .....

Other Land

6. .... Land Zone, area .....ha
7. .... Land Zone, area ..... ha
8. .... Land Zone, area ..... ha

Article 2: Classification of Forest Land

Conservation Forest: .....zone, area .....ha

Zone 1: Conservation forest for flora and fauna:.....area.....ha
North (N) adjacent to .....
South (S) adjacent to .....
East (E) adjacent to .....
West (W) adjacent to .....

Protected Forest: .....zone, area .....ha

Zone 1: Watershed Protection Zone.....area .....ha.
North (N) adjacent to .....
South (S) adjacent to .....
East (E) adjacent to .....
West (W) adjacent to .....

Production Forest (Village Use Forest)..... Zone, area..... ha

Zone 1: Production Forest (village use forest),..... zone, area .....ha.
North (N) adjacent to .....
South (S) adjacent to .....
East (E) adjacent to .....
West (W) adjacent to .....

Other Forest Types .....

Article 3: All relevant parties should remain informed about this land zoning Agreement and co-operate in implementing it successfully.

Article 4: This agreement can be applied as evidence which is usable and effective from the date it is signed.

District Governor-District:.....

ເອກະສານແບບທ້າຍ 3

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ
-----000-----

ແຂວງ ..... ເລກທີ.....
ເມືອງ..... ວັນທີ.....
ບ້ານ.....

**ກົດລະບຽບ
ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້
ຂອງບ້ານ.....ເມືອງ.....ແຂວງ.....**

- ອີງໃສ່ ກົດໝາຍປ່າໄມ້ ສະບັບປັບປຸງ ເລກທີ 99/ສພຊ, ລົງວັນທີ 24/12/ 2007.
- ອີງໃສ່ ກົດໝາຍທີ່ດິນ ສະບັບປັບປຸງ ເລກທີ 48/ສພຊ, ລົງວັນທີ 21 ຕຸລາ 2003.
- ອີງໃສ່ ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຕົກລົງ ເປັນເອກະພາບ ໃນກອງປະຊຸມບ້ານ ຄັ້ງວັນທີ .....

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຊ້ທີ່ດິນ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມທິດທາງ
ນະໂຍບາຍຂອງຂັ້ນເທິງວາງອອກ ແລະ ແນໃສ່ດ້ານຮີດຄອງປະເພນີ, ການທໍາມາຫາກິນ, ການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້
ພ້ອມທັງແກ້ໄຂຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ.
ອີງການຈັດຕັ້ງບ້ານ ພ້ອມດ້ວຍເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມ ແລະ ພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ ເປັນເອກະພາບ
ຮ່ວມກັນ ວາງລະບຽບໃນການປົກປັກຮັກສາ, ຄຸ້ມຄອງ, ນໍ້າໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ກໍ່ຄືຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ
ທີ່ມີພາຍໃນບ້ານ ດັ່ງນີ້ລາຍລະອຽດລຸ່ມນີ້ :

**ພາກທີ I
ວ່າດ້ວຍທີ່ຕັ້ງຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ**

ມາດຕາ 1 : ຂອບເຂດທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານ.....
ບ້ານ.....ຕັ້ງຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານ.....ຢູ່ທາງທິດ.....
ຂອງເມືອງ.....ທາງຈາກເທດສະບານເມືອງ ປະມານ.....ກິໂລແມັດ.
- ທິດເໜືອ ຕິດກັບ
- ທິດໃຕ້ ຕິດກັບ
- ທິດຕາເວັນອອກ ຕິດກັບ
- ທິດຕາເວັນຕົກ ຕິດກັບ

ມາດຕາ 2 : ວ່າດ້ວຍການວາງແຜນນໍ້າໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ.
ເນື້ອທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ມອບໃຫ້ບ້ານ ແລະ ຄອບຄົວຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນໍ້າໃຊ້ ທັງໝົດມີ.....
ເຮັກຕາ ເຊັ່ນ :
• ປະເພດດິນທີ່ມອບໃຫ້ບ້ານຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຊ້ ທັງໝົດມີ.....ເຂດ, ເນື້ອທີ່ .....ຮ.ຕ.
- ເຂດ.....ເຮັກຕາ.
- ເຂດ.....ເຮັກຕາ.
• ປະເພດປ່າໄມ້ ທີ່ມອບໃຫ້ບ້ານຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຊ້ ທັງໝົດມີ.....ເຂດ, ເນື້ອທີ່ .....ຮ.ຕ.
- ປ່າສະຫງວນ ແຫ່ງ, ເນື້ອທີ່ .....ເຮັກຕາ.
- ປ່າປ້ອງກັນ ..... ແຫ່ງ, ເນື້ອທີ່ ..... ເຮັກຕາ.
- ປ່າຊົມໃຊ້ ..... ແຫ່ງ, ເນື້ອທີ່ ..... ເຮັກຕາ.
- ປ່າອື່ນໆ.....

ANNEX 3 REGULATIONS ON LAND AND FOREST MANAGEMENT AND USE

Lao People’s Democratic Republic
Peace Independence Democracy Unity Prosperity

Province .....
District ..... No. ....
Village ..... Date: .....

**Regulations
On Land and Forest Management and Use
Village ..... District ..... Province.....**

- Pursuant to the Forestry Law (amended version) No. 99/NA, dated 24/12/2007
- Pursuant to the Land Law (amended version) No. 48/NA, dated 21 October 2003.
- Pursuant to the agreement reached unanimously at the village meeting, dated .....

To ensure that village agriculture and forest land management and use is implemented in accordance with policy and guidelines from higher authorities, and to focus on village traditions, livelihoods, forest protection, and to progressively improve living conditions of the ethnic people.

The village authority, the Village Front for Construction, elders and all the villagers have unanimously agreed to set-up a regulation for the protection, management, and use of land and forest and other natural resources within the village, as describing below:

**Part I
Location of Village Management Area**

Article 1: Village Location .....

..... village is located in the ..... village cluster of ..... District approximately ..... Km from the district headquarters.

- North (N) adjacent to .....
- South (S) adjacent to .....
- East (E) adjacent to .....
- West (W) adjacent to .....

Article 2: Village Land and Forest Use Planning

The total area of land and forest allocated to the village and families for their management, protection and use is ..... ha, as detailed below:

Land type allocated to village for management and use has a total area of..... ha

- Zone ..... ha
- Zone ..... ha.

Forest types allocated to village for management and use have a total area of ..... ha

- Conservation forest..... zone, area: .....ha
- Protected forest..... zone, area: ..... ha
- Use forest ..... zone, area: ..... ha
- Other types of forest ..... ha

ພາກ II
ວ່າດ້ວຍການວາງກົດລະບຽບ
ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ-ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ

ມາດຕາ 3 : ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ຂອງບ້ານ.

1. ດິນກະສິກຳ ແມ່ນເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດທີ່ ໄດ້ທຳການສຳຫຼວດ ເປັນຂອບເຂດໃຫຍ່ໆ ໄດ້ມອບໃຫ້ບ້ານ ແລະ ຄອບຄົວ ນັບທັງນາ, ສວນ, ໜອງປ່າ, ຄັງລ້ຽງສັດ ແລະ ດິນຜະລິດອື່ນໆ ທີ່ໃຫ້ຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການ ຜະລິດກະສິກຳ ເພື່ອບຸກເບີກປູກພືດກະສິກຳ, ປູກພືດອຸດສາຫະກຳ, ປູກໄມ້ ແລະ ອື່ນໆ ກາຍເປັນສິນຄ້າ ເຊິ່ງມີ ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດທັງໝົດ ..... ເຮັກຕາ, ມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງ, ໜ່ວຍ ແລະ ປະຊາຊົນ ຄຸ້ມຄອງ, ນຳ ໃຊ້ ໃຫ້ປາກົດຜົນເປັນຈິງ.
2. ສ່ວນເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳ ທີ່ເຫຼືອຈາກ ການມອບສິດຄຸ້ມຄອງ ນຳໃຊ້ ໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວແລ້ວ ແມ່ນຮັກສາ ໄວ້ ເພື່ອຕອບສະໜອງ ແລະ ແບ່ງບັນ ໃຫ້ຄອບຄົວທີ່ບໍ່ມີດິນທຳການຜະລິດ, ອອກເຮືອນໃໝ່ ແລະ ຍົກຍ້າຍມາ ຈາກບ່ອນອື່ນ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຫຼື ເອີ້ນວ່າດິນແຮກກະສິກຳມີ :.....ເຮັກຕາ
3. ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ຂອງຄອບຄົວທີ່ໄດ້ຮັບສິດຄຸ້ມຄອງ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ຂອງການ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນລະບຽບການນີ້.
4. ຖ້າຄອບຄົວໃດທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ແບ່ງບັນໃຫ້ ແຕ່ຜູ້ກ່ຽວຕ້ອງການດິນເພີ່ມເພື່ອທຳການຜະລິດ ກາຍເປັນ ສິນຄ້າ ແມ່ນໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ ສະເໜີນຳຄະນະຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ບ້ານ ເພື່ອນຳສະເໜີຂໍ້ນຳເມືອງ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ.
5. ແຕ່ລະຄອບຄົວຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ ໃນການອະນຸລັກດິນ ຫຼື ບຳລຸງດິນ ໂດຍຜ່ານການປູກພືດໝູນວຽນ (ພືດ ຕະກູນ ຖົ່ວ) ໃສ່ຝຸ່ນຄອກ ຫຼື ຝຸ່ນວິດທະຍາສາດ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ດິນເຊື່ອມໂຊມ.
6. ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ລວມໝູ່ ບຸກເບີກ ຫຼື ຖາກຖາງ ກວ້າງອອກຂ້າງໃດ ຂ້າງໜຶ່ງ ເກີນກວ່າເນື້ອທີ່ ທີ່ໄດ້ ສຳຫຼວດວັດແທກ ຢ່າງເດັດຂາດ.
7. ສຳລັບບ້ານອື່ນ ທີ່ເຂົ້າມາທຳການຜະລິດຢູ່ເຂດຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ, ຄະນະຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຮັບຮູ້ ແລະ ເສຍຄ່າພັນທະໃຫ້ບ້ານຕາມລະບຽບການ.

ມາດຕາ 4 : ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງ ນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ.

ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງປະຊາຊົນ ພາຍໃນບ້ານ ແມ່ນມີສິດສະເໝີພາບ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ນຳໃຊ້ ປ່າໄມ້ ຕາມເງື່ອນໄຂສະພາບຕົວຈິງ ຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວ, ທຸກຄົນຕ້ອງເປັນເຈົ້າການ ໃນການປົກປັກ ຮັກສາ ພື້ນຟູ ບູລະນະປ່າໄມ້ ລະອຽດດັ່ງນີ້ :

1. ຫ້າມຕັດໄມ້ທຸກຊະນິດ ໃນຂອບເຂດປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນ້ຳ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນປະເພດອື່ນໆຂອງບ້ານ.
2. ຫ້າມຂຸດຄົ້ນໄມ້ທຸກຊະນິດ ນັບທັງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ສັດປ່າ, ສັດນ້ຳ ຢູ່ໃນຂອບເຂດປ່າສະຫງວນ ຢ່າງເດັດຂາດ.
3. ຫ້າມຕັດໄມ້ ປະເພດຫວງຫ້າມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ລັດຖະບານ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນທຸກປະເພດຂອງປ່າ.
4. ປ່າຊົມໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຂອງບ້ານ ອະນຸຍາດໃຫ້ ປະຊາຊົນເຂົ້າເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເປັນຕົ້ນ ແມ່ນ ເກັບຜັກ, ຫາໝໍ້, ນຳໃຊ້ໄມ້ປ້ອງ, ໄມ້ກິ່ງນ້ອຍ (ໄມ້ພິນ) ເພື່ອຮັບໃຊ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ.
  - ຖ້າເປັນຄົນບ້ານອື່ນ ຢາກເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງພາຍໃນບ້ານ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກຄະນະກຳມະການ ຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານເສຍກ່ອນ.
5. ຖ້າຊາວບ້ານຕ້ອງການໄມ້ໄປປູກສ້າງເຮືອນ, ຊານ ແມ່ນຕ້ອງນຳສະເໜີບ້ານ ເພື່ອໃຫ້ບ້ານ ນຳສະເໜີທ້ອງ ການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ ເພື່ອຂໍອະນຸຍາດ ໂດຍຜ່ານການຢັ້ງຢືນຈາກນາຍບ້ານ.
6. ຫ້າມຈຸດປ່າຊະຊາຍ ຢູ່ຕາມສາຍຫ້ວຍ, ປ່າພື້ນຟູ, ຄັງ ຫຼື ທົ່ງຫຍ້າ... ຕ້ອງປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດໄຟລາມປ່າ.
7. ຫ້າມບຸກຄົນ, ຄອບຄົວຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຫຼື ອົງການປົກຄອງບ້ານ ຈະໄດ້ບັບໃໝຕາມລະບຽບກົດໝາຍທີ່ໄດ້ວາງອອກ.

ມາດຕາ 5 : ປະເພດສັດນ້ຳ, ສັດປ່າ ທີ່ຈະສູນພັນ.

- ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ລ່າສັດປ່າ ໃນຍາມສັດຖືພາ (ຍາມເຂົ້າພັນສາ).
- ຫ້າມຊີ້-ຂາຍ ແລະ ຫາສັດນ້ຳ ໃນຍາມປ່າຂຶ້ນໄຂ່.
- ຫ້າມຍິງປ່າ (ລະເບີດ, ຢາເບືອ, ໝໍ້ຊ້ອດ) ຕາມວັງນ້ຳຕ່າງໆ ຖ້າພົບເຫັນຈະບັບໃໝ 100,000 ກີບ/ລູກ/ຄັ້ງ.

Part II
Setting-up Regulations
on Village Agriculture and Forest Land Management and Use

Article 3: The Management and Use of Village Agriculture Land

1. Agriculture land is a large area of surveyed production land including paddy land, garden land, fish ponds, livestock grazing area, and other agricultural production land including agricultural crops, industrial crops and tree plantations, having a total area of ..... ha. This land has been allocated to the village authority, village units, and villagers to effectively manage and use.
2. Any additional area of agricultural land remaining after granting rights for management and use to each family, is maintained for future allocation to families who lack production land, new families, and those who resettle from other places. This is referred to as reserved agriculture land, and has a total area of .....ha.
3. The use of agricultural land by families who are entitled to management rights must be implemented in accordance with the land use plans specified in these regulations.
4. If any family is using allocated agricultural land but requires additional land for crop production, the family or person should submit a request to the Village Land and Forest Management Committee, which will forward the request to the district authority concerned.
5. Each family should practice land conservation by planting rotational crops, including legumes, and/or applying organic or chemical fertilizer in order to avoid land degradation.
6. Any extension of land clearing done individually or collectively beyond the boundary of the area surveyed for agriculture is not permitted.
7. People from other villages who undertake agricultural production in the village management area must inform the Land and Forest Management Committee and are obligated to pay land tax to the village managing the land.

Article 4: Village Forest Management and Use.

The people in the village have equal rights and obligations in the management and use of the forest based on the actual conditions of each family, and all villagers must participate in forest protection and restoration, as describing below:

1. Cutting of all types of trees within the watershed protection area and other types of village protected forest is prohibited.
2. Any types of timber exploitation, including NTFPs, wild life and aquatic animals, within conservation forest areas are totally prohibited.
3. Cutting of prohibited and managed tree species stipulated by the Government in all types of forest is prohibited.
4. Villagers are permitted to collect NTFPs, such as vegetables, bamboo shoot, bamboo and firewood in the village use and management forest, for their daily domestic uses. People from other villages wishing to collect NTFPs must seek approval from the Land and Forest Management Committee.
5. Villagers who need wood for house construction must make a proposal to the village authority. The Village Head will certify the request and seek authorization from DAFO.
6. Burning of forest along streams, regenerated forest and grassland is not permitted to avoid forest fires.
7. Slashing and burning of forest by individuals or families without prior permission from the Village Land and Forest Management or Village Authority is not permitted. A fine will be imposed on violators in accordance with the laws and regulations.

Article 5: Endangered Species of Wildlife and Aquatic Animals.

- Hunting of protected wildlife during the mating season is prohibited.
  - Trading and hunting of prohibited aquatic animals is not permitted.
  - Harvesting fish in rivers and streams using bombing, poisoning or electric shocks is prohibited.
- A fine of Kip100,000 per event shall be imposed on the violator.

ພາກ III
ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ
ໃນການຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແລະ ຕໍ່ຜູ້ທີ່ມີຜົນງານ

ມາດຕາ 6 : ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ.

- ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ
  1. ຜູ້ໃດຈຸດປ່າ ເຮັດໃຫ້ໄຟໄໝ້ລາມປ່າຕ້ອງປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :
    - ຈຸດປ່າ ໄຟໄໝ້ລາມປ່າທໍາມະຊາດ ບັບໄໝ້.....ກີບ/ເຮັກຕາ.
    - ຈຸດປ່າ ໄຟໄໝ້ລາມປ່າສະຫງວນ, ປ່າປ້ອງກັນ ບັບໄໝ້ .....ກີບ/ເຮັກຕາ, ກໍລະນີຮ້າຍແຮງແມ່ນສົ່ງໃຫ້ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງພິຈາລະນາ ແລະ ດໍາເນີນຄະດີ.
- ການນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້
  1. ເລື້ອຍໄມ້ຂາຍໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດບັບໄໝ້ 1 ແມັດກ້ອນຕໍ່..... ກີບ, ພ້ອມຍຶດຂອງກາງພ້ອມ.
  2. ເລື້ອຍໄມ້ປຸກສ້າງ, ສ້ອມແປງເຮືອນຊານໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດບັບໄໝ້ 1 ແມັດກ້ອນຕໍ່ ..... ກີບ ພ້ອມຍຶດຂອງກາງພ້ອມ.
  3. ບຸກຄົນ ຫຼື ຄອບຄົວຕັ້ງໂຕະເພີນິເຈີເກີນໜ້າ 15 ຊັງຕີແມັດຂຶ້ນໄປໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ, ຈະໄດ້ບັບໄໝ້.....ກີບຕໍ່ຄັ້ງ ພ້ອມສຶກສາອົບຮົມ.
  4. ບຸກຄົນ ແລະ ຄອບຄົວໃດມີຈັກຕັດໄມ້ໄວ້ຄອບຄອງ ໂດຍບໍ່ຖືກກົດໝາຍ ຈະຖືກບັບໄໝ້ 1 ເຄື່ອງຕໍ່.....ກີບ
  5. ຖ້າບໍ່ມີໃບອະນຸຍາດຂຸດຄົ້ນໄມ້ ຫ້າມຂຸດຄົ້ນໄມ້ເຂົ້າໃນໂຮງງານຢ່າງເດັດຂາດ. ຖ້າພາພິນຈະຖືກປະກອບຄະດີ ນໍາສົ່ງໃຫ້ຂຶ້ນເມືອງດໍາເນີນຄະດີ.
  6. ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ບໍລິສັດທີ່ເຂົ້າມາເກັບຊື້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຕ້ອງໄດ້ເສຍພັນທະ .....% ຂອງ ມູນຄ່າການເກັບຊື້ໃຫ້ບ້ານ.
  7. ບຸກຄົນ ຫຼື ລວມໝູ່ທໍາລາຍເຄື່ອງໝາຍ, ປ້າຍຫ້າມຕ່າງໆ ແຜນວາດຂອງບ້ານ ຈະຖືກບັບໄໝ້ ..... ກີບ/ປ່າຍ/ເທື່ອ ພ້ອມທັງສ້ອມແປງຄືນ.
- ການນໍາໃຊ້ສັດນໍ້າ ແລະ ສັດປ່າ
 ຖ້າບຸກຄົນ ແລະ ນິຕິບຸກຄົນ ພາກສ່ວນໃດ ນໍາໃຊ້ສັດນໍ້າ ແລະ ສັດປ່າ ແບບຜິດກົດໝາຍ ທີ່ແນະນໍາ ໃນ ມາດຕາ 5 ພາກທີ 2 ຈະຖືກປະຕິບັດຕາມລະບຽບການຂອງຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ກົດໝາຍຂອງບ້ານເມືອງ.

ມາດຕາ 7 : ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ທີ່ມີຜົນງານ.

ຜູ້ທີ່ມີຜົນງານດີເດັ່ນທີ່ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ບົກປັກ ຮັກສາ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈະໄດ້ຮັບຄ່າບໍາເນັດ 50% ຂອງມູນຄ່າບັບໄໝ້ ພ້ອມນໍາສະເໜີ ໃຫ້ເມືອງຍ້ອຍ.

ມາດຕາ 8 : ກົດລະບຽບ ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ສະບັບນີ້ ສາມາດປ່ຽນແປງໄດ້ ຖ້າຫາກວ່າບໍ່ແທດເໝາະກັບຕົວຈິງ ແມ່ນອົງການບົກຄອງບ້ານ, ປະຊາຊົນ, ຄະນະກຸ່ມບ້ານ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເປັນຜູ້ຄົນຄວ້ານໍາສະເໜີຂຶ້ນເທິງ ເພື່ອແກ້ໄຂບັບປຸງ.

ມາດຕາ 9 : ກົດລະບຽບສະບັບນີ້ ໄດ້ຂັດຈ້ອນຖືກຕ້ອງ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງ ໃນການຄຸ້ມຄອງ-ນໍາໃຊ້ ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ມີຜົນສັກສິດນໍາໃຊ້ໄດ້ນັບແຕ່ມີລົງ ລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ຍັງຍືນ
 ຫ້ອງການ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ ນາຍບ້ານ. ....

ຍັງຍືນ
 ອົງການທີ່ດິນປະຈໍາເມືອງ

ເຈົ້າເມືອງ

Part III
Rewards and Sanctions
Concerning Village Land and Forest Management and Use

Article 6: Sanctions on Violators.

Land Use

1. Any persons who burn forest and cause forest fire must be fined as follows:
  - Burning forest which causes fires to enter the natural forest will be imposed a fine of ..... kips/ha
  - Burning forest which causes fire to enter conservation forest, protected forest will be imposed with a fine of ..... kip/ha. In serious cases must be submitted to DAFO for consideration.

Forest Use

1. Sawing timber for sale without permission will be subjected to a fine of 500,000 kip/m³, along with the seizure of such timbers.
2. Sawing construction wood for house repair without permission will be subjected to a fine of ....., along with the seizure of such wood.
3. Individuals or families who built furniture which is more than 15 cm thick without permission, will be subjected to a fine of ..... kips/time, and will receive awareness education.
4. Individuals or families who illegally possess a sawing machine will be subjected to a fine of ..... kips/1 machine.
5. Any factories who do not obtain a logging permit are prohibited from cutting timber to supply the factory. Those who violate this rule will be prosecuted and court proceedings will be initiated by district authorities.
6. Individuals, associations or companies who come to purchase NTFPs must pay a fee amounting to .....% of the value of the product.
7. Individuals or collective group who destroy logos, signs and village sketch map will be fined..... kips per event, and will repair and restore it.

The Use of Wild Lives and Aquatic Animals

Any individuals or associations who collect or use wild life and aquatic animals illegally, as elaborated in Part II, Article 5, shall be dealt with in accordance with the regulations of DAFO and the laws.

Article 7: Rewards to those who have high achievement

The persons with outstanding achievements that have contributed to the management and protection of land and forests shall receive an incentive equal to 50% of the amount of the fine imposed and will be issued with a certificate of appreciation by the district administration.

Article 8: This version of land and forest management regulation can be adjusted if it is not considered suitable with the actual situation in a village. The request for amendment will be considered by the Village Authorities, Village Cluster Committee, villagers and DAFO and then submitted to the District Authority for adjustment.

Article 9: This regulation has been adjusted based on the relevant laws and in accord with the actual situation so that it can be utilized for effective management and use from the date it is signed.

Certified by:

Village Head : .....

District Agriculture and Forestry Office.....

District Land Management Authority.....

District Governor .....

ເອກະສານແບບທ້າຍ 4

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ
-----000-----

ແຂວງ .....
ເມືອງ .....

ເລກທີ. ....
ວັນທີ .....

ຂໍ້ຕົກລົງ
ຂອງເຈົ້າເມືອງ .....
ວ່າດ້ວຍການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຄຸ້ມຄອງ-ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້
ຂອງບ້ານ.....

- ອີງຕາມ ຂໍ້ຕົກລົງຂອງເມືອງ ເລກທີ...../ , ລົງວັນທີ.....
- ອີງຕາມ ການລົງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຄັ້ງວັນທີ.....
- ອີງຕາມ ການຕົກລົງເຫັນດີຂອງອົງການປົກຄອງບ້ານ .....ພ້ອມດ້ວຍເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມ ແລະ ພໍ່, ແມ່ ປະຊາຊົນໝົດບ້ານ ທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າ ໃນການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳ.

ມາດຕາ 1 : ແຕ່ງຕັ້ງບັນດາທ່ານ ທີ່ມີຊື່ດັ່ງລຸ່ມນີ້ :

1. ທ່ານ	ນາຍບ້ານ	ເປັນຫົວໜ້າ.
2. ທ່ານ	ຮອງ	ເປັນຮອງ.
3. ທ່ານ	ແນວໂຮມ	ເປັນຄະນະ.
4. ທ່ານ	ປກຊ	ເປັນຄະນະ.
5. ທ່ານ	ປກສ	ເປັນຄະນະ.
6. ທ່ານ	ຊາວໜຸ່ມ	ເປັນຄະນະ.
7. ທ່ານ ນ.	ສະຫະພັນແມ່ຍິງ	ເປັນຄະນະ.
8. ທ່ານ	ປ່າໄມ້	ເປັນຄະນະ.
9. ທ່ານ	ທີ່ດິນ	ເປັນຄະນະ.

- ມາດຕາ 2 : ວ່າດ້ວຍຂອບເຂດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຄະນະພັດທະນາບ້ານ**
1. ເຄື່ອນໄຫວ ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
  2. ຊີ້ນຳບັນດາກຸ່ມການຜະລິດ ໃນຂະບວນການວາງແຜນກິດຈະກຳ ທີ່ໄດ້ພ້ອມກັນສ້າງຂຶ້ນ ໃຫ້ມີປະສິດຕິຜົນສູງ.
  3. ສ້າງສາຍພົວພັນກັບບັນດາບ້ານທີ່ອ້ອມຂ້າງ ແລະ ໃນກຸ່ມບ້ານຂອງຕົນ ເພື່ອພັດທະນາບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ.
  4. ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຕ່າງໆ ພາຍໃນບ້ານ ແລະ ຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບຂອບເຂດການຄຸ້ມຄອງລະຫວ່າງບ້ານ ຕໍ່ ບ້ານໃຫ້ມີຄວາມສາມັກຄີ ແລະ ພ້ອມກັນ ພັດທະນາກຸ່ມບ້ານ.
  5. ຕິດຕາມຊຸກຍູ້ບັນດາກິດຈະກຳຂອງກຸ່ມຜະລິດທີ່ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງແລ້ວລາຍງານ ຄວາມຄືບໜ້າ ຂອງກິດຈະກຳ ພາຍໃນບ້ານ ໃຫ້ຂຶ້ນເມືອງຮັບຮູ້ ຫຼື ກຸ່ມບ້ານ ໃນທຸກໆເດືອນ.

ມາດຕາ 3 : ໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈົ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກ ພວກກ່ຽວທີ່ໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງ ແລະ ພ້ອມກັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ.

ມາດຕາ 4 : ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ໃຊ້ໄວ້ເປັນຫຼັກຖານ ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ນັບແຕ່ມີລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ເຫັນ ແລະ ຮັບຮູ້

- ເຈົ້າເມືອງ-ເມືອງ .....

ANNEX 4 AGREEMENT REGARDING APPOINTMENT OF THE VILLAGE LAND AND FOREST MANAGEMENT AND USE COMMITTEE

Lao People’s Democratic Republic
Peace, Independence, Democracy, Unity, Prosperity

Province: .....
District : .....

No. ....
Date: .....

Agreement

**The Governor of..... District has issued a Decision
Regarding the Appointment of the Village Land and Forest Management and Use Committee
of ..... Village**

- Pursuant to the District Agreement No. .... /, dated: .....
- Pursuant to the agreement on the implementation of land and forest use planning, dated: .....
- Pursuant to the agreement reached between the village authority, the village front, village elders, and all villagers of .....village who have contributed to the protection of forest and water-sheds.

Article 1: To assign the persons whose names are listed below:

1. Mr.	Village Head	Head
2. Mr.	Vice Village Head	Deputy
3. Mr.	Village Front	Member
4. Mr.	Village Security	Member
5. Mr.	Village Policeman	Member
6. Mr.	Youth Group	Member
7. Ms.....	LWU	Member
8. Mr.....	Village Forester	Member
9. Mr.	Land Unit	Member

Article 2: The Rights and Functions of the Village Development Committee

1. Coordinate with concerned line agencies to facilitate the development of village and village cluster.
2. Guide production group in setting plan for activities which have been effectively created together.
3. Build up relationship with neighboring villages and within village cluster to facilitate village and village cluster development.
4. Mediate various conflicts within the village and misunderstanding concerning the management boundary between villages in order to build solidarity and jointly implement cluster development.
5. Monitoring and supporting activities of production groups and preparing monthly reports on the progress of village activities to district level or cluster level.

Article 3: All parties concerned must provide support to those assigned to facilitate effective implementation.

Article 4: This Agreement shall be used as a reference document and will become effective from the date it is signed.

Acknowledged by the .....District Governor

ແຜນວາດຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງ

ສະນັ້ນ ອົງການປົກຄອງບ້ານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ບ້ານຕິດກັບ ຈຶ່ງໄດ້ເຮັດບົດບັນທຶກຕົກລົງຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງ ສະບັບນີ້ຂຶ້ນມາ ເພື່ອໄວ້ເປັນເອກະສານຢັ້ງຢືນ ເຂດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ລະຫວ່າງ ບ້ານຕໍ່ບ້ານ,

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມບ້ານ.....
1 .....
2 .....
3 .....

ຍັ້ງຢືນນາຍບ້ານ

ຍັ້ງຢືນ ແລະ ຮັບຮູ້
ອົງການທີ່ດິນເມືອງ

ຍັ້ງຢືນ
ເຈົ້າເມືອງ

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມບ້ານ.....
1 .....
2 .....
3 .....

ຍັ້ງຢືນນາຍບ້ານ

ຍັ້ງຢືນ ແລະ ຮັບຮູ້
ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ

Sketch Map of Village Management Area Boundary

Therefore the village authority and the village authorities of the adjacent village have prepared this Agreement as a reference document certifying the boundary location between the two villages.

Village Representatives:
1 .....
2 .....
3 .....

Village Representatives:
1 .....
2 .....
3 .....

Certified by Village Head

Certified by Village Head

Certified by DLMA

Certified by DAFO

Certified by
District Governor

